

START

START

START

START

START

MICRO FILMED
BY

KARNATAKA STATE
ARCHIVES

1991

MICRO FILMED
BY

KARNATAKA STATE
ARCHIVES

1991

ARS 38 APP 90-91

“ಪ್ರಯಂತೆ” ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ
ಫೆಬ್ರವರಿ 1953 ಪುಟ
321 ರಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

— — — —

ARS 38 APP 90-91

“ಜಯಂತೆ” ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ
ಫೆಬ್ರವರಿ 1953 ಪುಟ
321 ರಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- - - -

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾನವಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನೈವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’ ತರಂಗರೂಪಕ ಸಂಕಲನ :

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೦೩ ಪುಟಗಳು.

ಹೊಳಪಿನ ಕಾಗದ.

ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

ಹೊಸತಾಗಿಯೆ ಹೊರಟ ಕವನಸಂಕಲನ

ಕಾ ರ ಮು ಣ್ಣಿ ವೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ರಸವತ್ತಾದ ೫೨ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ ಭಾವಗೀತೆಗಳು ! ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾದುವು !

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೦೪ ಪುಟಗಳು.

ಅಂದವಾದ ಅಚ್ಚು.

ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ	ಕವನ ಸಂಕಲನ	ಕಥಾಸಂಕಲನ	ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ರಾಜಯೋಗಿ	ವಿರಹಿಣಿ	ಬಡತನದ ಬಾಳು	ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಸುದರ್ಶನ	ಒಡನಾಡಿ	ನಮ್ಮ ಬದುಕು	ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ
ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ		ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	ಶ್ರೀ. ಬಸವಣ್ಣ ನವರು
ಮಗಳ ಮದುನೆ		ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು	

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಹುಡ್ಕಾರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ವೂ ಚಾಡಿಯ ಚಾಣಿಕ್ಯನ ‘ ಜಾತೀಯಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ’, ಈ ಕೆರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಚರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು. ಬೇಗನೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಟ್ಟಿ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಜಯಂತಿ

ಫೆಬ್ರವರಿ
೧೯೫೩

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಹೊಲದೊಡೆಯರ ಹಾಳುಬಾಳು (ಸಂಪಾದಕೀಯ)	ಸಂಪಾದಕರು		೩೬೧
ನಾಡನಡೆ (ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)	‘ ಕಾಲಭೈರವ ’		೩೭೩
ವಿಶ್ವಜ್ಯೋತಿ ಬಾಪು (ಒಂದು ದೃಶ್ಯ)	ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಡಿ. ದೇಸಾಯಿ, ಗದಗು		೩೭೫
ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯ ವ್ರತಜೀವನ (ಪ್ರಬಂಧ)	ಶ್ರೀ. ಹೋ. ಸೀತಾರಾಮ ಆಚಾರ್ಯ,	ಸುರತಕಲ್ಲು	೩೭೮
ನಂದ್ಯಾಕರ ಚಿಂತಿ ? (ಒಂದು ನಲ್ವಾಡು)	‘ ಅನಂದಕವ ’		೩೮೧
ಕಾಗದದ ಹೂಗಳು (ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)	ಶ್ರೀ. ಪಾ. ಭೀ. ಜೋರಾಪುರ ಬಿ. ಎ.		೩೮೩
ಅಸರಾಧಿ ಬಾಲಕ (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ)	ಶ್ರೀ. ಬೆಳುವಡಿ ರಾಮರಾಯನು ಬಿ.ಎ.	ಪುಣೆ	೩೮೫
ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಂದ್ರರಾಯ (ಜೀವನ)	ಶ್ರೀ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ		
	ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಎನ್. ಎಸ್.ಸಿ.		೩೮೭
ಮಂಗಳಾಂಗಿಗೆ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ಮುದ್ದೇನೂರ ಸಂಗಣ್ಣ, ಚಿಗಟೇರಿ		೩೮೯
ಅಸೂಯೆ (ಲಲಿತಪ್ರಬಂಧ)	ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ		೩೯೩
“ ದೂತ ! ” (ಸಣ್ಣಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೇವಕೀ ಬಿ. ಎ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ		೩೯೪
ಬೆಳುವಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜಾನಪದ ಹಬ್ಬ (ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ)	ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ		೩೯೬
ಫಾ ಪಾರ್ಡಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ)	ಶ್ರೀ. ಯಂ.		
	ಕೇಶವಭಟ್ಟ ಬಿ. ಎ. ಮಂಗಳೂರು		೩೯೮
ನಗೆಯ ಹೊಗೆ (ಸಣ್ಣಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಬಿ. ಮಠದ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಮುಂಬಯಿ		೪೦೨
ಹುತಾತ್ಮನಿಗೆ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಎನ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ		೪೦೬
ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ		ವಿನಿಧ ಲೇಖಕರು	೪೦೮
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ		ಮೇಲೋಲೆಯ ೨-೩ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ	

ಸಂಪುಟ

೧೫

ಸಂಚಿಕೆ

೯

JAYANTI

ಬೆಲೆ ೮ ಆ

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

ನಿಃ

೧೦೩. ಭಾರತದ ಪಂಚವರ್ಷೀಯ ಯೋಜನೆ (ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ) ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಾಠೆಯ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟಗಳು.

ಈ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಭವ್ಯಕನಸಾಗಿದೆ. ಇದು ನನಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರವೂ ಜನತೆಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕಾರಿತ್ವ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ತಲೆ-ಹೊರೆಯನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿಸಿ, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹರಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧೦೪. ಅಕೆ ಯಾರು? (ಕಥಾಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಜೀವಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ೨ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೦೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೦೫. ಹೊಸ ಬೆಳಕು (ಕಥಾಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ವೆಂ. ಮು. ಜೋಶಿ ಅವರು. ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೯ನೆಯ ವರ್ಷದ ೭ನೆಯ ಕಿರಣ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೦೬. ಸಿಡಿದ ಕಿಡಿಗಳು (ಹರಟೆಗಳ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕುಂಜಾಲ್ ಶಾಂತಾರಾಮ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಜೀವಿನಿ ಗ್ರಂ. ಮಾಲೆಯ ೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ೩ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೯೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೦೭. ಯಮನ ರಾಯಭಾರಿ (ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ರಘುನಾಥ ವಾಡೇದ. ಮೇಲಿನ ಸಂಜೀವಿನಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ೪ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೦೮. ಸೇವಿನ ಗಿಡ (ರೂಪಾಂತರಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಕುಮಾರಿ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಅವರು. ಮೇಲಿನ ಗ್ರಂ. ಮಾಲೆಯ ೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ೧ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೯ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೦೯. ಕಾಮಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ (ಜೀವನಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಷಯಕ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕಲಮದಾನಿ ಗುರುರಾಯರು. ಮೇಲಿನ ಸಂ. ಗ್ರಂ. ಮಾಲೆಯ ೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ೨ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೦೯. ಸಮಾಜವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗಳು (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆ). ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಾಠೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ. ಡಿ. ಅ. ೩೬ ಪುಟಗಳು.

೧೧೦. ಅಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡಿಪೊ, ಧಾರವಾಡ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ವರ್ಷದ ದಿನಾಂಕಸೂಚಿ (ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್).

೧೧೧. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ. (ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜನಾರ್ವಜನಿಕ ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹ ಸೂಚಿ). ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ಜೋಶಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಬಿ. ಪೊತದಾರ—ಗೌರವಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ಡಿ. ಅ. ೧೬೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

ಭಂಡಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಯೋಜಿತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕ್ರಮಾಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅಕ್ಷರಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಮುಂದೆ ಕರ್ತೃಗಳ ಹೆಸರನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ—ಬೆಲೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೆ, ಈ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬಯಸುವ ವಾಚಕರಿಗೂ, ಹೊಸಕೆ ವಾಚನಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರಿಗೂ ಈ ಪಟ್ಟಿ ತುಂಬ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎನಿಸುವಂತಿದೆ.

೧೧೨. ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ (ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಭಾ. ವೆಂ. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್). ಧಾರವಾಡ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂ. ಮಾಲೆಯ ೧೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ಕಿರಣ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೭೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೧೩. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವಳು (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿಯವರು. ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಎರಡನೆಯ ಕಿರಣ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೭೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೮-೦.

೧೧೪. ದಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಶನ್ ಸರ್ವಿಸಿನವರ ೧೯೫೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ದಿನಾಂಕಸೂಚಿ(ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್).

೧೧೫. ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಬಂಧನಾಳ ವೃಷಭಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ (ಪದ್ಯಮಯ ಗ್ರಂಥ). ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಸ್ವ. ಸಂಗನಬಸವ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು, ಬಂಧನಾಳ. ಡಿ. ಅ. ೨೬೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೪-೦.

೧೧೬. ಹರಪುರಿ ತೆಗ್ಗಿನಮತ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ. ಡಿ. ೨೬ ೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦.

(ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಪುಟ ಸಂಚಾರ)

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಹೊಲದೊಡೆಯರ ಹಾಳುಬಾಳು

೫

ಜಯಂತಿ

ಸಂ. ೧೫. ಸಂಚಿಕೆ. ೯

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

●

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

✍

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶಂತ್‌ಕುಮಾರ

❖

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎ. ಮೊಳಗಟ್ಟಿ.

●

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ
ನೋವಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

●

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಚೀಟಿ ೫ ರೂ.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

✍

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ಪರಗಾಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

❖

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ
ನಿಜಂಟೆರು
ದೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವನರು- ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ- ರೈತ-ಹೊಲದೊಡೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಚಂದದ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ರೈತ ಹೊಲದೊಡೆಯರಿಗೆ ಒಳಭಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದುದನ್ನೀಗ ತಿದ್ದಿ, ಓದವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದೇನೋ ಸರಿಯೇ; ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಆದ ಹೊಲದೊಡೆಯರ ಬದುಕಿನ ಗತಿ ಏನಾದೀತೆಂಬುದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊಲದೊಡೆಯರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಜನರಿರುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ದೇಸಾಯರು, ನಾಡಗೌಡರು, ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಒಂದು ಬಗೆಯವರು. ಇವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯರಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಹೊಸ ಕಟ್ಟಳೆಯಂತೆ ಓದವು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ, ಇವರ ಜೀವನನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೇನೂ ಕೊರತೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು. ಇನ್ನು ಹೊಲದೊಡೆಯರಾಗಿ ಇದ್ದು, ತಾವು ದುಡಿಯದೆ, ರೈತರು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆಯೇ-ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು- ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯವರೂ ಇರುವರು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹರು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿರುವರು. ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓದವು ಉತ್ಪನ್ನ ಪಡೆದು, ಇವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿಸಬೇಕು?

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ : ಈ ಹೊಲದೊಡೆಯರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಂದರೂ, ಅಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವ ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆದಾಯವು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂದೆ ಉಳಿದೀತು ಹೇಗೆ? ಸರಕಾರವು ಹೀಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ತಡೆಯಾಗುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಘಾತ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇನು? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ನ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಭಿವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ನಾವು? ದುಡಿಯುವವರ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತುಂಬಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಉಪವಾಸ ಕೆಡಹುವುದು ಸರಕಾರದ ವಿಧಾಯಕ ನೀತಿಯೆನಿಸಿತೆ ?

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇಂದಿನ ನಾಯಕವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಕಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೊಂಡಾಟವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೀರ ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲುತೊಡಗಿದೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನಿಜವಾದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೇ ಅವರಿಗಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಭೇದವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು ? ಹಿಂದಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕರಿಗೆ, ಸರಕಾರ ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ?

ಹೋಗಲಿ, ಇಂದಿನ ಯುಗಧರ್ಮ 'ದುಡಿದವನು ಉಣ್ಣಬೇಕು!' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಾರುತ್ತ ಹೊರಟಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರೆ, ಅದರಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣವಾದೀತು. ಎಲ್ಲರ ಹೊಟ್ಟೆಗೂ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಾದೀತು. ಹೊಲದೊಡೆಯರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ದುಡಿಯುತ್ತ ಬಂದಿಲ್ಲ; ಈಗ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ತಲೆಮಾರಿನವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಕ್ಕಲುತನದ ದೈಹಿಕಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ-ತನದಿಂದಲೂ ಮೈ-ಮನಸುಗಳನ್ನು ತರಬಿಯತ್ತು ಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇಂದಿನ ಹೊಲದೊಡೆಯರು ತಾವೇ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವೆವೆಂದು ನಿಂತರೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಿ! ಅವರು ಇನ್ನೇನನ್ನಾದರೂ ದುಡಿತ ಕೈಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಒಗ್ಗುವಂತಹ ದುಡಿತಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಸರಕಾರಗಳು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮಾಡುವೆಯೆ? ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ, ರೈತರು ಕೊಡುವ ಧನವಾದ ಆದಾಯದಿಂದ ಅಂತಹ ಹೊಲದೊಡೆಯರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಜೀವನ ನಡೆಯಬೇಕು ಹೇಗೆ?

ರಸಿಯ ದೇಶ ಸರಕಾರದಂತೆ ಭಾರತ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಹಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ವದೇಶದ ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅವಶ್ಯಕ ಕಾರಖಾನೆ-ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯ ಇರುವ ಕೆಲವಾರು ಖಾಸಗಿ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿವೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೊದಲು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದವರೂ ಈಗ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾರದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವೆಯೆಂದ ಮೇಲೆ, ಈಗ ಈ ಹೊಲದೊಡೆಯರ ಕಾಯದೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊಸದಾಗಿ ತಯಾರಾದ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತು? ದುಡಿದು ಉಣ್ಣಬೇಕೆಂದರೂ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಉಣ್ಣುವಂತಾಗಬೇಕಾದರೆ ದಾರಿಯಾವುದು?

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಹೊಲದೊಡೆಯನ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಅವನ ಕುಟುಂಬವಿರುವುದು. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗದ ಮುದುಕ-ಮುದುಕಿಯರೂ ಇರಬಹುದು. ಬೆಳೆದು ಬಾಳಬೇಕಾದ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳೂ ಇರಬಹುದು. ಧನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕುಟುಂಬದ ಯುವಮಾನ ಇವರೆಲ್ಲರ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತುಂಬಿಸಬೇಕು?

ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿಬಂದ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ, ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುವರು; ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯಲ್ಲವೇನು? ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಬೌದ್ಧಿಕಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ನಾಶಮಾಡಿದಂತಲ್ಲವೇನು?

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು. ಸರಕಾರ ದುಡಿಯುವ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಲಿ, ನಾನೇನು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಕಡುಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬಳಲಬೇಕಾಗುವ ಬಡ ಹೊಲದೊಡೆಯರ ಯೋಗ-ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವ ಯೋಜನೆ-ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ಮಾಡಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಮಹಾತ್ಮರ ಸತ್ಯ-ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರಂತೆಯೇ ಕುಟಿಲ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಸೂತ್ರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೆಣಗುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ- ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆ ರೀತಿಯ ಬಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ದರ್ಪದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದ ಆದರ್ಶವಾದವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಬೋಧಿಸಿ, ಸರಕಾರ ತಾನೇ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಜನತೆ ಬಹುದಿನ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದು. ಅಸಂತೋಷ-ಅತ್ಯಸ್ತಿಯ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿಯೆ ಹೊತ್ತಿಸುವುದು.

ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸುವಿಚಾರಿಗಳೂ ನಿಜವಾದ ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳೂ ಇಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಹರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಪೆಟ್ಟೋಲು-ಟಾರೆಣ್ಣೆಗಳ ಉಗ್ರಗಂಧದ ನಡುವೆ ಅರಳಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಂಪು ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು? ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಹೊಸತಾಗಿಯೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಲಿ!

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ವಿಲಂಬಕ್ಕಾಗಿ :

ಸಂಚಿಕೆಯ ಮುದ್ರಣ ನಡೆದಿರುವಾಗಲೇ ಸಂಪಾದಕರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ದೈವಿಕ ಆಪತ್ತಿಯೊಂದು ಘಟಿಸಿದುದರಿಂದ, ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬೇರೆಯೊಬ್ಬಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ೫-೬ ದಿನ ತಡೆದು ಹೊರಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವಿಲಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಜಯಂತಿಯ ವಾಚಕವರ್ಗ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೆ.

ನಾಡನಡೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣ ಶಿಬಿರ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ೧೧ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ೨೬ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ೧೬ ದಿನಗಳು, ಜಕ್ಕಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಂದಾನಪ್ಪ ದ್ವಿಮೇಟೆಯವರ ಸಂಚಾಲಕತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ-ಶಿಬಿರವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ೧೮ ಜನ ಸಾಧಕರು ಈ ಶಿಬಿರದ ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹೆಸರು 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣ ಶಿಬಿರ' ಎಂದಿದ್ದರೂ, ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೈಕ ಆತ್ಮಬಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಬೆಳಗು-ಬೈಗುಗಳ ಗೀತಪ್ರಾರ್ಥನೆ-ಮಾನವರ ಕೆಲಸಗಳು, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಉಟ-ಉಪಾಹಾರ, ಅಭ್ಯಾಸ-ಸ್ನಾನಗಳು— ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ರಮವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಚಿಂತೆಯ ವಾತಾವರಣವಿರುವಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಧಕನೂ ತನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುವೆಚ್ಚದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಂದಾನಪ್ಪನವರೇ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವೆಚ್ಚ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಿಕ್ಕುವರೂ ಇಲ್ಲ. ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ನಿತ್ಯವೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಬಿರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೂರನೆಯ ದಿನದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ. ವಿನಯಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ೧೪ ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸವ್ರತವನ್ನು ಹಿಡಿಸಿ, ಶಿಬಿರದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉದಾತ್ತತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ; ಇಂತಹ ಸಾಧನಾಶಿಬಿರ-ವನ್ನು ನಡೆಸ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ನಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾನಪ್ಪನವರ ಹಾರಯಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇದರಂತಹ ಜೀವನಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಧನ-ವಿಷಯ ತ್ರದ್ವಯಗಳವರು ಶ್ರೀ. ಅಂದಾನಪ್ಪನವರು. ಅದಕ್ಕನು-ಸಾರಿ ಇನ್ನಾವ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಸಾಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ-ವೂ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶಿಬಿರ ಸಂಸಾದಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಿಯೇನು ?

ಏನು ಎಲ್ಲಿ ಲಿಯೂ ಭೌತಿಕವಾದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಇವರು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಬೇಡಕ್ಕೂ ನೀರು ಹನಿಸಿದರೆ ಅದು ಸುಖವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಫಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ವಸ್ತು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಇದನ್ನಷ್ಟೇ ಈ ಭೌತಿಕವಾದಿಗಳು ಬಲ್ಲರು. ಧ್ಯಾನ, ಮಾನ್ಯ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲವೇನೆಂದು ಈ ಭೌತಿಕವಾದಿಗಳು ಕೇಳುವರು. ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಜನರು ಶ್ರೀ. ಅಂದಾನಪ್ಪನವರ ಈ ಶಿಬಿರರಚನೆಯ ಕುರಿತು ನೆಕ್ಕು ನುಡಿದಿರಲೂ ಬಹುದು. ಕೆಲವರಿಗಿದು ಹುಂಬರ ಹುಚ್ಚಾಟವೆಂದೂ ಎನಿಸಿದಂತಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವ ಬಗೆಗೆ ಸಂದೇಹ-ಗ್ರಸ್ತರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಬುದ್ಧಿಯವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಅರ್ಥಪ್ರಧಾನ ರಾಜ-ಕಾರಣವನ್ನೊಪ್ಪುವ ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿ, ಈ ಶಿಬಿರದ ನಿಷ್ಫಲತೆಯನ್ನು ಮುಂಗಂಡವಂತೆ, ಶಿಬಿರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ಜನರು ಆತ್ಮ-ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಹೋದರೂ, ವ್ಯಕ್ತಿ-ಯಲ್ಲದವ ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಯೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ-ಬೇಕಾಗುವುದು. ಯಾವ ಭೌತಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೂ ಈ ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯಗಳ ಅಪ್ರಕೃಶ್ಠತೆಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ— ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭೌತಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳಿದ್ದರೂ— ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಅಪೇಕ್ಷಿತ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಲಿ, ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಜೀವನಸಂಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲಸಾಧನ ಏಕಾಗ್ರವಾದ ಮನಸ್ಸು, ಉತ್ಕಟವಾದ ಭಾವನೆ. ಇವೆರಡರ ಬಲವು ಇದ್ದರೆ ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತವು ಕೈಗೆ ದೊರೆತೇ ದೊರೆಯುವುದು. ಕನ್ನಡಿ-ಗರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಸ್ವತಂತ್ರಕರ್ನಾಟಕ; ಅದರ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ— ಉತ್ಕಟ ಭಾವನೆಯಿಂದ— ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ದುಡಿಯುವವರ ಕೊರತೆ ಕರ್ನಾಟಕ-ದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಇದೆ. ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿದ್ಧಿಯು ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು-ವರೆಗೂ ಆಗಿಲ್ಲ; ಸದ್ಯದ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಅಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಮಾತ್ರ ಆಗಾಗ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ ಹೊರತು, ಅದು ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಶ್ರೀ. ಅಂದಾನಪ್ಪನವರ ಆಶೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಶಿಬಿರಜೀವನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಭಾವನೆ ಉತ್ಕಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾವನೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ತಂತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕನು-ಗುಣವಾಗಿ ಜನಮನವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ಇಂತಹ ಶಿಬಿರಸಂಚಾಲನೆಯ ಸುಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸ್ಥಿರಮನಸ್ಕರು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಅಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಇರುವರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲ! ಅದರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತಾದರೂ, ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮತಕೊಟ್ಟ ಕನ್ನಡ ಜನ ನಾಯಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಕೂಲ ಮತಕೊಟ್ಟರೂ ಪಕ್ಷದ ನಿಯಮ-ಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಸಿಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ, ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯಿಂದ ಸಂತಪ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನೇಪ್ಪಿಯವರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರೀ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉಗ್ರವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಂಡಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯನೇ ನಿಂತುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಗುಡುಗು ಹಾಕಿದರು. ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಪರವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಷ್ಠೆಯ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ನಾಯಕರು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಯಾರ ಯಾವ ಮಾತು ಸರಿಯಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದು ನಂಜಿ ನಡೆಸಬೇಕು? ನಾಯಕರ ಈ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಬೋಧಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಏಕೀಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯ ಅಸಕ್ತಿ-ಅತುರಗಳೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡವರಾದುದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಂದಾನಪ್ಪನವರು, ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ನಂಜಿ ನಿಲ್ಲದೆ, ಜನರೇ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಹೊಸ ನಾಯಕರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ—ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಾದಗಳಿಗೂ ಮುಗ್ಧರಾಗಿರದ ಕೇವಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕರ್ತೃತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯ ಗುರಿಯಿಂದಲೇ ದುಡಿಯುವ ನವೀನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸರಿಯೇ ಸರಿ! ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಾದಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸೊಪಾಲಿಸ್ಟ್ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು ಅಧಿಕಾರದ ಆಕ್ರಮಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಡುರು ಕೂಡ ತಾರದಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕರ್ತೃತ್ವದ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿ ಯಾವುದು?

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಪಂಚ

ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು, ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಖ್ಯ

ಭೇರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರದ ಗುಡ್ಡವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾಡಿಯೂ ಮಾ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಫಲತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವುಂಟಾಗಬೇಕು.

ವಿಶ್ವಾಸವುಂಟಾಗಬೇಕು ಸರಿಯೆ! ಆದರೆ ಅದು ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ? ಯಾವ ಯೋಜನಾದರೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಈಗ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರೆ! ಅದೇ ಅದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅದೇ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಅದೇ ಅದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ, ಅದೇ ನೌಕರರ ಬಳಗ! ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನಿವರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ ಫಲಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಫಲಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಂಬ ನಾವು? ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಪುಟ್ಟಗಳ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರದೇಶ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೊಪ್ಪಿ ಸರಕಾರ ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮೊತ್ತವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ವೆಚ್ಚಮಾಡಲಿರುವ ಹಣವು ನಿಜವಾಗಿ ಬರಗಾಲದ ಪೀಡೆಗೋ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುಟ್ಟುವುದೆಂಬುದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಸಲ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ದೀನ-ರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಇಲ್ಲ; ಆ ಹಣ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಕ ತುಂಬಿದವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದು ಬಹು ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಮಂಜೂರ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ನೀರಾವರಿಯೂ ಒ ಗರ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗದಿರುವಾಗಲೇ, ಕಾರಿಗಳ ಮನೆಗಳತ್ತ ಹಣದ ಹೊಳೆಯನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಲಿದೆ ಆಹಾರ ಪೂರೆಯಕೆ ಖಾತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೂ ಬೀದಿಯ ಮ ಗಿದೆ. ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ-ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರೇ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತಲಿವೆಯಷ್ಟೆ! ಜನರಲ್ಲಿಯ ಅಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಅನಾಗರಿಕತೆಗಳನ್ನೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಮ ತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣದ ಸ್ಥಾನಾಂತರಯೋಜನೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ ಹೇಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಬರಲಿರುವ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ದಾಯಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸುಫಾಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಮೊದಲು ನಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು—ಅದರ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಹೊಂಚು ಕುಳಿತ—ಕರಟಕ-ದಮನಕರ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದುಹೋಗಬಹುದು ಆಳುವವ ರಾಮನಾಗಿರಲಿ—ರಾಮನ ಪಿತಾಮಹನಾಗಿರಲಿ; ಳಿತದಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ರಾಮಣನ ರಾಯಭಾರಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ರಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ?

(೪-೨-೬೬ಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ)

ವಿಶ್ವಜ್ಯೋತಿ ಬಾಪು

(ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ)

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಡಿ. ದೇಸಾಯಿ, ಗದಗು

— ಪಾತ್ರವಿವರ —

ಅಮರನಾಥ :— ಬಾಪುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯು ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಬಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ :— ಭಾರತೀಯ ಕುಲವನ್ನೇ ಎರಕಹೊಯ್ದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯು.

ಅಶರೀರ ನಾಥ :— ಸಗ್ಗದಿಂದ ಬರುವ ಧ್ವನಿ.

(ಅಮರನಾಥನನ್ನು ಪಾಠವು ಒಳಗಡೆ ಕುಳಿತು ಉಸಿರಲು ಬರುತ್ತದೆ. ರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವವನು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ)

ಅಮರನಾಥ :— ಯಾವೆಡೆ ಹೊರಟಿರುವೆ ಮಗು ?

ವ್ಯಕ್ತಿ :— ದಾರಿಕರೆದೊಯ್ದೆಡೆ ಕಾಲುಸಾಗಿದವು. ತಂದೆ ಅಳಿದುದಕ್ಕೆ ಉರುಳಿದ ವಿಶ್ವದ ಕಣ್ಣೀರಿನೀಂ ಭೂತಾಯಿ ಬಾಗಿದೆಳು. ಆಗಸವು ಕಾರ್ಮೋಡಗಳಿಂ ಮುತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಹನಿಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿಹುದು. ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಪರಶುವಿನಂತೆ ದುಷ್ಟಚೇತನವನ್ನು ಘಡಿಸುವ ಮನಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನಗೆ. ಆದರೆ ಆರಿಯದ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಜಗ್ಗುತ್ತಿದೆ. ಆಗಸದಿ ಮಸುಕಾಗಿ ಬಾಪುವಿನ ಚಿತ್ರವದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಸಮತೆ-ಸತ್ಯ-ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳ ಪ್ರತೀಕನ ಮುಖವು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಬಾರದಿಹ ಬೀದಿಯನ್ನು ಪಿಡಿದು ಸಾಸಿರನೇತ್ರನ ಸಿಂಹಾಸನನ-ಸಲಂಕರಿಸುವವನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಲೋಕದ ಕನಸೇಕೆ! ದೀನ-ದಲಿತರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಪಥದೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿಹ, ಮೂಲೋಕ ಹೊಗಳುವ ಮಹಾನುಭಾವನಿಗೆ ಪಾಪಲೋಕದ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ! ಸಗ್ಗಲೋಕದ ದೀನನಾರಿಯರ ಅತಿಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆರೆವವಗೆ ನರಪತುಗಳ ದುರ್ವಾರ್ತೆ ಏತಕೆ ಬೇಕು? ಹಾಳು ಮನವು ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಸೊರಗುತ್ತಿದೆ!

ಅಮರ :— (ಗಂಗೆಯ ಸಂತ) ಯಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಪರಿ ಚಿಂತೆ? ಜಾರಕದರೇನು? ತಿರುಗುತಿಹ ವಿಶ್ವಚಕ್ರವದು ನಿಂತಿರುವುದೇನು? ಮೂಡುತಿಹ ದಿನಮಣಿಯು ಆಗಸದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹನ್ನೇನು? ಕೆಂಗಳಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬೀರುತಿಹ ತಿಂಗಳಿನ ಪ್ರಕಾರವದು ಕುಂದಿಹುದೇನು? ಹುಚ್ಚು! ಮತಿಗೆ ಮನುತೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಮುತ್ತಿದೆ!

ತೆರೆ, ಅಂತರಾತ್ಮದ ಚಕ್ಷುವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡು ವಿಶ್ವವನ್ನು! ನೆರೆಯವನು ಬೆಡಗಿನಲಿ ಬಾಳುವಾಗ ನೀನಳುವುದೇ? ನಾನಳದರೆ ಅಣ-ರೇಣುಗಳಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ವಿಶ್ವನಿಯಾಮಕನಿರನೇನು? ನಮ್ಮ-ನಗಲಿದರೂ ನಿಮ್ಮರಿವು ನನಗೆ ಮರೆವಾಯಿತೆ? ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆಗಸದ ಅಂಚಿನಲಿ ನಿಂತು ಪದಪದಕೆ ನಿಮ್ಮಗತಿಯನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸುತಿಹ; ನೀವು ಮಾಡಿದ ಅಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡುತ್ತಿಹೆ. ನಿಮ್ಮರಿವೆ ನಿಮಗಿನ್ನು ಗುರು! ನೀವು ಮಾಡುತಿಹುದನ್ನು ನಾ ಬಂದು ಬಿಡಿಸಲಾರೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ :— ಆರು? ತಂದೆ, ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಿರುವೆಯಾ? ಕರ್ಣ-ವದು ಶಬ್ದವನಾಲಿಸಿದರೂ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದು ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು! ಭಾರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಭೂತಾಯಿ ಸೋತಿಹಳು. ನೀನಿಲ್ಲದಾ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದು ಫಲವೇನು? ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆ. ನಿನ್ನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರುವೆ. ಎಲ್ಲಿರುವೆ ಹೇಳು!

ಅಮರ :— ಇರುವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸುತ್ತುವೆ. ಸ್ನೇಹಾಡುತಿಹ ರಬ್ಬಿಗಳನಾಲಿಸುವೆ. ನೀ ಮಾಡುತಿಹ ಕಷ್ಟವನ್ನುಜ್ಞೆ ನೋಡುವೆ. ನಿನ್ನ ಸುಖವೇ ನನ್ನ ಸುಖವೆಂದು ನಿನ್ನ ಚಿಂತೆಯಲಿ ಇರುಳನ್ನು ಹಗಲಾಗಿ ಮಾಡಿ ದುಡಿಸುವೆ. ಮರೆತಿರುವೆನೆಂದು ಮನು-ತೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಮಾರಕನಾಗಬೇಡ! ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚುಗೂ ಹಿಂಬಾ-ಲಿಸಿ ಹೀನಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ :— ಎನದು ತಂದೆ,—ವಿಶ್ವವಿಮ್ ಯುದ್ಧಕೆಳಸುತಿದೆ? ಕಣಕಣಕೆ ರಣೋತ್ಸವದ ಸಂತಸ! ನಾಡುನಾಡಿಗೆ ಚಣಚಣಕೆ ಘರ್ಷಣೆಯ ಕೋಲಾಹಲ! ಹೊಸರಕ್ತ ಸೆಲೆಗಳು ವಿಶ್ವಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದವೇನು? ಬಾಳು ಚಣಚಣಕೆ ಭೀಕರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಹ ಕಾರಣ-ವೇನು? ವಿಶ್ವದಾಣತೆಯ ಪುಣ್ಯದೀಪವದೇಕೆ ಸಣ್ಣಾಗುತ್ತಿಹುದು?

ಅಮರ :— ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆ. ನೀನು ಮುನ್ನಡೆದ ಬಾಳು ಎನಗೆ ಸರಿಬಾರದು. ನೆರೆಯವನ ಜಯದ ಕೂಗು ಬೇರೆಯವನ ಸಂಗ್ರಾಸು ಸನ್ನಾಹಕೆ ಭೇರಿ-ಕಹಳೆಯ ಆವೃತ್ತ. ವಿಶ್ವವಿಮ್ ಮತ್ತೆ ರಣಕೀಳಿದರೆ ನೀವು ಶಾಂತಗಿರಿ. ರಣಕಹಳೆಯೊದಿದರೆ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಿ. ಅಹಿಂಸೆಯದು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ನೀತಿಯದು ನಿಮ್ಮ ಮಾರ್ಗ. ಶಾಂತಿಯದು. ಅನಂತ ಸೌಖ್ಯದಾಗದ ಸೌಧಕೆ ಸಾಗುವಾಗ ಸತ್ಯಪಥದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿಹ ಸೂಚಿಫಲಕದ ಕೈಗಂಬ!

ವ್ಯಕ್ತಿ :— ಅಹುದಹುದು! ನಮ್ಮ ನಾಡಿದು ಬಾಪುವಿನ ಬೀಡೆಂದು ವಿಶ್ವವದು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಹೇಳುವವನ ದೇವವದು ಹಣ್ಣಾದರೂ, ಕೇಳುವವರ ಮನವು ನುಣ್ಣಾಗದಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಮುತ್ತಿಹವು ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು. ಬತ್ತಿಹವು ಸತ್ಯದ ಸೆಲೆಗಳು. ನಿತ್ಯದನ್ನೆಕೆ ಬಂದಿ-ಹುದು ಸಂಚಕಾರ! ಶಾಂತಿಯಡಗಿಹಳು ರಣದೇವಿಮಂದಿರದಿ! ನೀನಳದ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಗೋಳಾಯಿತು. ಸಗ್ಗವಟ್ಟವ-ನೇರುವ ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ ಎನಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ?

ಅಮರ :— ಮರುಗದಿರನ್ನಮಗು! ನಮ್ಮ ನಾಡಿದು ಜಾತಿಯ ಬೀಡು. ಮತದ ಜಾಲ. ಜಾತೀಯನೆ ಅಳಿಯದೆ ಬಾಳು ಬೆಳಗದು.

ಮತದ ಮಲಿನತೆ ಕಳೆಯದಲೇ ದಿಳಗುವ ಬಾಳು ಪ್ರಜ್ಞಾಲಿಸದು. ಹೃದಯಶುದ್ಧಿಯೇ ಸರ್ವಸಾಧನೆಯ ಸಿದ್ಧಿ! ನರಸರುನೆನಗೆ ಗುಂಡ-ನೆಸೆದಾಗ ಲೋಕದನುಭವ ಬಂತು: ವ್ಯಕ್ತ ತಾನಿರುವ ಕೇಳುತಾಣವ-ನೆತ್ತಿ ತೋರುತಿಹನೆಂದು! ನನ್ನ ಜೀವನವ ಹಾಳುಗಿಡೆವನವ ಬಂಧು-ಗಳ ಜೀವನಗಳನ್ನು ನುಂಗಲು ಹವಣಿಕೆಯೇ? ಹಿಂಸೆಗೆ ಹಿಂಸೆಯ ತಾಡನವೆ? ನನ್ನೆನುರು ನಡೆದ ಅಮಾನುಷ ಕೋಲಾಹಲಕೆ ಹೇಸಿಕೆ-ಯಾಯಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿಹನು.

ವ್ಯಕ್ತಿ:— ಸಾಸಿರನೇತ್ರನ ಸೊಬಗನ್ನಿತ್ತ ಸಂಜೀವಿನಿಯು ತೆರಳಿ-ದಾಗ, ಆರಿಗೆ ಅರಿವನು ಹಂತವಲಿ ಹಿಡಿನ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ? ದೇವನಾರಿ-ಯರ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಅಪಹರಣ ನಡೆವಾಗ, ದಾನವರನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ದೇವರು ಕದನನನೆಸಗಲಿಲ್ಲೇನು? ಮುಷ್ಠಜನರ ಮರ್ದನವನು ಶಿಷ್ಯರಾದ ದೇವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲೇನು?

ಅಮರ:—ಅನರಾಡಿದುದು ಧರ್ಮಯುದ್ಧ! ಇಂದೆಲ್ಲಿದೆ ಧರ್ಮ? ಆರಿಗೆ ಉರ್ವಶಿಯರಸನ ಸಟ್ಟಿನೇರುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ? ಅನರಾಡಿದುದು ಅನೀತಿಯನು ಹತಿಸಲಾಡಿದ ಕದನ! ನೀವಾಡಿದುದು ಅಂತರಂಗವಲಿ ಕುದಿನ ಮನುತೆಯ ಅಂಧಜಾತಿಯ ನೇಹದಿಂದ! ಅನರಾರು? ನೀವಾರು? ಯಾರ ಹೆಸರಿನ ಸೋಗಿನಲಿ ಏನನ್ಯಾಯ?

ವ್ಯಕ್ತಿ:— ಅಹುದಹುದು ತಂದೆ, ನಾನವನೊಪ್ಪುವೆ. ಮೂಢ-ಮತಿಗಳು ಮಾಡಿಹರು. ಆದರೆನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸು! ಎಂದು ಶಾಂತಿಯ ಸುಧೆ ಬರಲಿದೆ? ಎಂದು ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಮರಣವಾಗಿ ವರುಣನಾಳಿಕೆ ಬರಲಿದೆ? ಎಂದು ಶಾಂತಿಯ ಸುಧೆ ಹರಿಯಲಿದೆ? ಯಾವಾಗ ದಧಿ-ಮಧು-ಸುಖ್ಯತಗಳ ಹೊಳೆ ನಿನಾದವನ ಮಾಡಲಿವೆ? ಎಂದು ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ನಂಶೋತ್ಸವನ ರಾಮನ ರಾಜ್ಯ ಬರಲಿದೆ?

ಅಮರ:—ಇದನುಸುರಲು ನಾನೇನು ಕಾಲಜ್ಞಾನಿಯೇ? ಕಾಲ ಗರ್ಭದಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಮೂಲೋಕವನಾಳುವ ಶಕ್ತಿಸೂತ್ರಗಳ ಹಿಡಿ-ತಂದು ಹೊರಬಿಡಲು ಮಾಯಾನುಂತ್ರವಾದಿ ಏನು ನಾನು? ಮತ್ತೆ ಮೂಢನಾಗುವಿ! ದುಡಿ, ದುಡಿದುಣ್ಣು. ಪಡೆವನನು ದುಡಿಯದಲೇ ಪಡೆಯಲಾರ. ಅಶೆಯನು ನಂಬಿ ಅನ್ಯಾಯವೃತ್ತಿಯೆಸಗುವುದನು ಬಿಡು. ಅನೀತಿಯನು ಆಚೆಗಿಡು. ಅಧರ್ಮಪಥದಲಿ ಸಂಚರಿಸಬೇಡ.

ವ್ಯಕ್ತಿ:— ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿನ ಮುಣ್ಣುಮಗುವಿಗೆ ಹಿಡಿಕಾಳು ದೊರೆಯದಾಗ ದಣಿಗೆ ಅರ್ಜೀವಾಗಬೇಕೆ? ಉತ್ತುಬಿತ್ತುವನನ ಬೆನ್ನು ಕಾಣುವಾಗ ಚಿನ್ನಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದೇಹಕೆ ಸಕೆಯಾಗಬೇಕೆ? ದೇಗುಲದ ದೇವನಲಿ ದೀನದಲಿತರ ಹೃದಯದ ಕುರುಹು ಕರಗಿದೆ ಎಂದು, ಸಾಕೆ ಸಲಹುವ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿಡೆಯೆಂದು, ದಾರಿದ್ರ್ಯರ ಕೂಗು ದಿಸೆದಿಸೆಗೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದೆ.

ಅಮರ:— ದೇವನನು ನಂಬಿ ಮನೆಯಲಿ ಮೌನಿಯಾಗಿ ತಿಶ್ಠಿಸಿದದ್ದೆ ದೇವ ತಾ ಬಂದು ತುತ್ತನಿಕ್ಕಬೇಕೇನು? ದೇವಪೂಜೆ

ದೇಗುಲದ ಘಂಟಾನಾದದಲ್ಲೆಲ್ಲ. ದೇವಪೂಜೆ ದೇಗುಲದ ತೈಲದೀಪದ ಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ದೇವಪೂಜೆ ದೇಗುಲದ ಪ್ರಶಾಂತಮೌನದಲ್ಲೆಲ್ಲ. ಇರುತಿಹುದು ದೀನ-ದಲಿತರ ಕರುಳಿನ ಕೂಗಿನಲಿ. ಅಡಗಿಹುದು ದ್ರಿದ್ರರ ಹೊಟ್ಟೆಹಸಿವಿನಲಿ. ದೀನದಲಿತರ ಸೇವೆಯೇ ದೇವನ ಸೇವೆ. ತಾಯ್ನಾಡ ಸೇವೆ. ಪರನಾಡ ಸಾಧನ! ದೀನರನು ಸೇವಿಸಿ-ದರೆ ದೇವ ತಾನೊಲಿಯುವನು. ದಾರಿದ್ರ್ಯವದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ! ಬರಲಿ. ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಬರಲಿ. ಹಿಮದಷ್ಟು ಹಿರಿದಾಗಲಿ. ಬಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವದು ದುಡಿದೊಡೆ ಹಾರಿಹೋಗುವುದು. ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯ-ಅನೀತಿಗಳು ಆಜನ್ಮ ಬಿಡವು. ಎಚ್ಚರಿಕೆ! ದುಡಿಯದಲೇ ದೇವನನು ಶಪಿಸಿದರೆ ಫಲವೇನು ಬರ್ಪುದು?

ವ್ಯಕ್ತಿ:— ಅಹುದಹುದು ತಂದೆ! ನಾಡಮಾತೆಯ ಸಂಕೋಲೆ-ಗಳ ನಿರ್ನಾಮವಾದಾಗ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ: ಮತ್ತೆ ಭಾರತದಿ ಕನಕದೊಗ್ಗಿ ಹಾಯ್ಬುವೆಂದು.. ಆ ಕನಸಿಂದು ನನಸಾಗದೇ ನಶಿಸಿಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬೆವರಹನಿ ಬೀಳದಲೇ ಬವಣೆ ಬಿಡದೆಂದು ಕಂಡೆನಿಂದು. ದುಡಿದೆ. ನನಗಾಗಿ ಹನಿರಕ್ತಸುಟ್ಟರೆ ಪರರಿಗಾಗಿ ಹನಿಗೇರಡನು ಮೀಸಲಿಡುವೆ. ನೀನುಸುರಿದ ಶಾಂತಿಮಂತ್ರವ ಜಪಿಸುವೆ. ಅಹಿಂಸಾ ವ್ರತವನಾಚರಿಸುವೆ. ಸಾಮ್ಯ-ಸತ್ಯಗಳ ಯಜನವನಾಚರಿಸುವೆ.

ಅಮರ:— ನಾನಿದುವರೆಗೆ ಅಂಧಕನ ಕೈಗೋಲಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದೆ. ಅಂಧಕನು ಚಲಿಪುದು ಅಂತರಾತ್ಮನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಸಾಧನದಿ. ಕೈಗೋಲು ಕುರುಡ ಸವರಿದಂತೆ ಸರಿವುದು. ಸರಿಸುವಾಗ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅಂತರಾತ್ಮ. ಆರಿಯದ ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅಂತಃ-ಸ್ಥೂರ್ತಿ. ನೀವು ಕಣ್ಣೆದ್ದು ಕುರುಡರು. ಕಲ್ಲು ಕಡೆದರೆ ಮೂರ್ತಿ-ಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವದು ಹಿಂದಿನದನು ತಪ್ಪಲಾರದೆ ಸಾಧಿಸುತ ಹೊರಟಿದೆ. ನೋಡಿ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನವು ಬಂದಿದೆ. ನೀವು ಮಾಡುತಿಹ ಅನ್ಯಾಯವನು ಬಿಡುಬಿಡ ಮುನ್ನ ಎನ್ನ ಮನಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯದು.

(ಆರಂಭವಾಣಿ)

ನಾಕ-ನರಕದಲಿ ಬೆಳಗಬೇಕು ಜ್ಯೋತಿಯದು ಮನೆಮನೆಗೆ. ತಳಿರು ತೋರಣ ತೂಗುಬಿಡಬೇಕು ಗೃಹಗೃಹಕ್ಕೆ. ದೇವೇಂದ್ರ ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿದನಿಂದು ಭಾರತದ ಜ್ಯೋತಿ ಬಾಪುವಿನ ದಿನವೆಂದು. ಸಗ್ಗದಲಿ ತನ್ನರ್ಥ ಸಟ್ಟವನು ಬಾಪುವಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವನಂತೆ. ಮಾನವನ ಕ್ಷೇಮವರಿಯಲು ತೆರಳಿದ ಅಮರವಾಣಿಯ ಆಗಮನವಿದೆ. ಇಂದು ಸಗ್ಗದಲಿ ಸಂತಸದ ಸುಗ್ಗಿ. ಚಿರಂತನ ಸೌಖ್ಯದ ನೃತ್ಯ!

ವ್ಯಕ್ತಿ:— ಏನಿದು ತಂದೆ. ಆಗಸದಾಚೆಯಿಂದ ಬರುತಲಿದೆ ಮಧುರಧ್ವನಿ? ಸಾಸಿರನೇತ್ರನ ಸಿಂಹಾಸನವನಲಂಕರಿಸುವವನೇ ನಮೋನಮಃ! ಸಗ್ಗವದು ದಾರಿಕಾಯುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಬರುವಿಗಾಗಿ. ಇದ್ದ ನಿನ್ನನ್ನು ಮುನ್ನವೇ ಕಳುಹಿರುವ ಮಾನವನ ಪಾಪದ ಹೊರೆ ಕರಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಿನ್ನ ತತ್ತ್ವಗಳನಾಚರಿಸುತಿಹ ಕಾಲದಲಿ

ನುಳ್ಳು ಬಂದರದನನ್ನಿಕ್ಕೊಳ್ಳುವೆ. ಜಾತ್ಯತೀತ ನಾಡಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ನುಡಿಯುವೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ನಿನ್ನಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯದೆ?

ಅಮರವಾಣಿ:— ನಾನಿದು ಅಗಸದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ಪ್ರಶಂಕು ಸಗ್ಗವನು ಸವಿಯಹತ್ತಿಹೆನು. ಪಡೆದ ತಂದೆಯ ಆತ್ಮವದು
ಸಗ್ಗ ಸೇರಬೇಕೆಂದೊಡೆ, ಆತ್ಮಸಂಪೋಧನೆ ಸಾಗಲಿ. ಹೃದಯಕಲ್ಪ-
ವವು ತೊಳೆಯಲಿ. ನಾನಾತಿಸಿದ ತಪಃಸಾಧನೆ ಸಾಗಲಿ. ನಾ ನೆಟ್ಟ
ವೃಕ್ಷಗಳ ಫಲವು ನಿಮ್ಮನು ತಣಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನಾಶೆ. ಇಂದ್ರ
ಪಟ್ಟವನಿತ್ತರೇನು? ಐರಾವತ ಸೊಂಡಿಲನು ಬೀಸಿದರೇನು? ದೇವತೆ-
ಗಳು ಅಮೃತವ ಸುರಿದರೇನು? ಕಾಮಧೇನು ತಾನೆ ಬಂದು ಹಾಲು
ಕರೆದರೇನು? ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಹ ಹಸುಳೆಗಳು ಹಸಿವಿಂದೆ
ಬಳಲುವಾಗ, ಸಗ್ಗಸುಖವನು ಸವಿಯಲು ಪಡೆದ ತಂದೆಗೆ ಹೇಸಿಕೆ
ಎನಿಸಿದೇ? ನಿಮ್ಮ ಸುಖವದು ಸಗ್ಗವನು ತಲುಪುವ ಮುನ್ನ ನನ್ನ
ಸಗ್ಗವದು ನರಕಸಮಾನ!

(ಪುನಃ ಆಶರೀರವಾಣಿ)

ನಳು ವಿಶ್ವದ ಜ್ಯೋತಿ! ಮಾತು ಮುಗಿಸು! ದೇವೇಂದ್ರ ಪದವನೇರು.
ದೇವನಾರಿಯರು ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪಗಳನಣಿಗೊಳಿಸಿಹರು. ಕಾಮ-
ಧೇನು ಹಾಲುಕರೆದಿದೆ. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವದು ಫಲಗಳನ್ನಿತ್ತಿದೆ. ಇಂದ್ರನ
ಐರಾವತವು ಚವರಿಯನು ಹಿಡಿದು ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಕಾದಿದೆ. ದೇವೇಂದ್ರ-
ನಾಣಿಯಿದೆಯೆಂದು. ನಿಶ್ಚಯಲಿ ಮಾನವನ ಮನವನು ಬೆಳಗಿದ
ಜ್ಯೋತಿಯು ಸಗ್ಗನೇರಲಿದೆ. ಇಂದು ಅದರಮರ ಪದಧೂಳಿಪಡೆದು
ಪಾವನರಾಗಬೇಕೆಂದು.

ಅಮರಜ್ಯೋತಿ:—

ಎನು? ನಾನಂತಹ ಹಿರಿಯ ನರನೆ? ಒಲ್ಲೊಲ್ಲ ಸಗ್ಗವನು
ಎನಗೆ ಸೇರದು. ಎನಗೆನ್ನ ಗುಡಿಸಲೆ ಲೇಸು. ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳ
ಸುಖವೇ ಸುಖ! ಅವರ ನೆಮ್ಮದಿಯನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವು ಕಾಲ
ನೂಕಬೇಕೆಂಬುದೆ ನನ್ನಾಶೆ!

ವ್ಯಕ್ತಿ:— ನೀನಾಡಿದುದನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಾರುವೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ-
ಯನು ತುಳಿಯಲು ಹಚ್ಚುವೆ. ನಿನ್ನಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆತರೆ,
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವನಗೂ ಕೋಟಿಪುಣ್ಯ ಬರ್ಪುದು. ನನಗೆ
ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಸಗ್ಗಪಟ್ಟವೇರು! ನಮೋನಮಃ!

(ತೆರೆ ಬೀಳುವುದು.)

(ಸೂಚನೆ:— ರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದೇ
ಒಂದು. ಅದು 'ವ್ಯಕ್ತಿ'. ಅಮರವಾಣಿ ತೆರೆಯನುರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನುಡಿ-
ಸರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಡುವವರು ಲೇಖಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅಡಿದರೆ ಬರೆದುದು
ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ನನ್ನಾಶೆ. ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದವರು ಕೆಳಗಿನ
ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಗೋವಿಂದ ಮೂರ್ತಿ ದೇಸಾಯಿ c/o ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್
ಇಂಡಿಯಾ. ಗದಗು.

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೫೩

ಉಷ್ಣ ಹವೆಯು ನಿಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಮಧ್ಯ
ಪ್ರಾಂತ ರಾಜ್ಯದ ಕೂಡಾ
ದೂರದಲ್ಲೂ ಅಮರವಾಗಲು,
ಅಂಗೈ, ಅಂಗಾಲು, ಕಣ್ಣುಗಳು
ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ.
ಬೇಸಿಗೆಯಂತೆ ಕಾಪು ಎರು
ವದು. ಅದರವ, ಉಬ್ಬಿದ
ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬುವದು,
ನೋಯುವದು, ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಬೇಕು,
ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಭವ, ಸರ್ವಾಂಗದೊ ನಿಶ್ಚ
ಮವುಮಾ ಕೀವನವೇ ಬೇಕಾದವನಿದ್ದಾನೆಂದೇ
"ಪರ್ಲ ಕಾಥಾ" ಸೇವಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರಿ.

ಗರ್ಭಾಶಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ
ದುವದರಿಂದ ತಿಂಗಳ ಮುಟ್ಟು ನಿಯಮಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಾಗಬೇಕು ಲ್ಲಕ್ಕೇ
ಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಲಕ್ಷಣವಾಗುವದು, ಕಠಿಣತೆ,
ಬೈಸೆಲ್ ಅನುಭವದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ದೇಹವು
ಯವಾಗಿ ಬಹು, ಬೇಸಿಗೆ, ಶೀತಲಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ
ಸೇವೆಯವದು. ಹೀಗಾಗಿ ತಿಂಗಳ ಮುಟ್ಟಾಗುವ
ದಿಂದರೆ ಬಂದು ಸುಖಪ್ರವೃತ್ತಿರಿಸಿದಂತೆ. ಹಳೆ ಮತ್ತು
ಹೊಸ ವದರು ರೋಗ, ಬಾಧಾಂತಿಕದ ಪಂಚದ ಆ
ಲ್ಪತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಪೂರ್ವ
ಬಾಯಿ ದೇಸಾಯಿ ಇವರ 'ಅಬಲಾಮೃತ' ಗುಣಿ
ಗಳು ಎಂದಿತ ಗುಣಾಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಲೇಖಕಿಗಳ
ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ನಮೂನದ ಕೆಲಸದತ್ತ ಸೇರಿ

ಪರ್ಲ ಕಾವಿನಿ ರಾಣಿಬಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ೨೭

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯ ವ್ರತಜೀವನ

ಲೇ: ಹೊ. ಸೀತಾರಾಮ ಅರ್ಚಾರ್ಯ, ಸುರತ್ಕಲ್ (ದ. ಕ.)

೫

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯ ಜೀವನ ಪವಿತ್ರವಾದಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು.
ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯ ಜೀವನ ಆತ್ಮನಾಶ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ,
ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನರ್ಥಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.

೫

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿವು ಒಂದು ಘನತರವೂ, ಗೌರವಯುತವೂ, ಆದ ವೃತ್ತಿ. (Gentlemen's Profession) ವೃತ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗದುದಾದರೆ ವೃತ್ತಿಗೂ ತೊಂದರೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಅನರ್ಥ. ಒಬ್ಬರು ಅಂದಂತೆ - ಮ ದು ನೆ ಯಾ ದ ಮೇಲೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪ್ರಿಯತಮಳಾದವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮನ ಮೇಲೆ ಅಭಿ-ರುಚಿಯೂ, ನಿಶ್ವಾಸವೂ ಮೊದಲಾಗಿ ಮೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯ-ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯ ಕೊರತೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ - ಆಸಕ್ತಿಯೊಂದು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ : ಅದರಿಂದಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಪಾದಕನು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನುಳ್ಳವನು. ಜಗತ್ತಿನ ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷಕನಾಗಿ, ಇತಿಹಾಸದ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ, ರಕ್ತಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅರಿಸಿ, ಸತ್ಯವನ್ನು ದೃಢತರವಾಗಿ ಮಾಡಿ - ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕಣ್ಣು ಕರೆಸಿ ನಗಿಸಿ, ನಗುವುದೇ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯ ಮೈಚಿತ್ರ ! ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯು, ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನಂದಪಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ತಾನು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುವುದು ; ಸಮಾನಸ್ಥಂದರು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ತಾನು ದೊರೆತಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿ-ನಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

Journalist is a specie of humanity who has the irresistible urge. to write on all sorts - ವ್ಯಾಪಾರ-ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಇತಿಹಾಸ-ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ-ರಾಷ್ಟ್ರ, ಜೀವ-ಕಲೆ, ಯುದ್ಧ-ಶಾಂತಿ, ಜನನ-ಮರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು; ಎಂದರೆ ಮಾನವ ಜೀವನದ ನಾನಾಮುಖವಾದ

ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಈತನು ಚಿಂತಿಸುವವನಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ರತಜೀವನ

ಸಭ್ಯನ ಗುಣಗಳಾವುವೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿಲ್ಲ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. ಯವರು ನುಡಿದಂತೆ " ಸಾಧುವಿನ ಸೌಜನ್ಯವೂ, ಕವಿಯ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ರತಕಾಕರ್ತನಲ್ಲಿ ಮಿಳಿತವಾಗಿರುವುದೋ, ಅವನ ಮಹತ್ತ್ವವೂ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು." ಈತನು ಎಂದೂ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಯಾಗಿರದ ನಿಶ್ಚಯ, ಹಿತ, ಮಿತ, ಧೈರ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸಂಯಮಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಗೌರವದ ಹೊಣೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ನೀರ್ವಾಹ ಸೈನಿಕನಾದ ಈತನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸತ್ಯವು ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಹಾಗೆಯೇ ಈತನಿಗೆ ಘಟನೆಗಳ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೆ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ. ಯಾವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೋ, ಅಂತಹ ಅರಿವಿನಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರಬಲ್ಲುದು. ನಾಳೆಯ ಹಿತವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಾರಿತೆರೆದು ತಾನು ಮುಂದೆ ನಡೆದು, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಡೆಸುವ ನಾಯಕನಂತೆಯೇ ಸಂಪಾದಕನು ಕೂಡ !

ಭಾಷಾವರಿಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಯಾಮ, ಲೌಕಿಕದಕ್ಕಿಂತ ವ್ರತಜೀವನಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಕನೊಬ್ಬ ಚತುರ್ಮುಖ. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದ ಸ್ವಭಾವವು ದಿನೇ ದಿನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ-ವಯಸ್ಸುಗಳಂತೆ, ಜನದ ಮನೋಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆ ಬಳಿದು ಬೇರ್ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗಗಳು ಕವಲೊಡೆದು, ದೇರದೇಶಗಳು ನಿಗಡವಾಗಿ ಮರಳಿ ಸೇರಿ ಬಲಿಯಂತೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜರಂಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಒಂದು ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವೇಳೆ ನಾನಾಮುಖವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಲಯ ಮಾಡದ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲವನ್ನು ಕಂಡು, ಜನೈಕ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪರಿಶ್ರಮ-

ವರ್ತನಾಗಿ ಹಲವಿವೆ. ಜಗತ್ತು ಹಲವಾರು ಸಂಘರ್ಷಗಳ
 ಈ ಕುಣಿತದ ರಂಗಸ್ಥಳವಾಗಿ, ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವ್ಯವಹಾರ-
 ಸ್ಥಳಗಳು ದಿದೇದಿನೇ ಪುಂಪುನುಪುಂಬವಾಗಿ ಬಳಿಯುತ್ತಿವೆ. ಇವು-
 ನಡುವೆ ಈತನದು ಬರಿಯ ರಾಜಕೀಯವೇ ಅಲ್ಲ; ಅದೊಂದು
 ಭೃತ ಮಾನವ ಪ್ರಗತಿವೃಷ್ಟಿಯ ಧರ್ಮದ ರೂಪಾಂತರ ! ಅಪಕ್ವ
 ಸಸ್ನು-ಅವಿಚಾರೋತ್ಸಾಹಗಳು ತುಂಬಿದರೆ ಆಗುವುದು ಅವ-
 ನು-ಅಂತಃಕಲಹ. ದೇಶಕಾರ್ಯವು ಅವರಿಮಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ-
 ಯೆದ್ದು. ಹತ್ತು ಮಂದಿಗಾಗುವ ಲಾಭನಷ್ಟಗಳ ಹೊಣೆಯನ್ನು
 ನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವವನೆಂದು ಮುಂದೆ ಬರುವವನು ನಿತ್ಯ
 ಸ್ಪರ್ಧಿಯೂ, ಕೃತವರಿಶ್ರಮನೂ ಇರಬೇಕು. ಕೇವಲ
 ಪ್ರದಾಯವಾದವೂ ನಮಗೆ ಬೇಡವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಅಡಿ-
 ರಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. “ನಿನ್ನೆ ಹಾಳಾಗಲಿ, ಇಂದೇನು ?”
 ಒಂದು ಸಂಪಾದಕನ ಮೇಜನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದು !

ಯು-ವಿಮರ್ಶೆ

ಜನ-ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭ್ಯುದಯ-ಪತನಗಳ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ,
 ರೀತಿಗಳನ್ನೂ ವಿಷಯದ ಹಿಂದು-ಮುಂದುಗಳನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ,
 ಬಾಂಶ-ಗಾಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ, ಪ್ರಕೃತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
 ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಡನೆ ತೂಗಿ ನೋಡಿ, ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬರುವ
 ಚಿತ್ರ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಸಂಪಾದಕನಿಗೆ
 ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ವಿಮರ್ಶನಾವೃಷ್ಟಿಯು ಸಮಾಜ-
 ಯದಲ್ಲ. ವಕೀಲವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನೂ,
 ಸ್ವಾಮ್ಯರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿರಾಯಿತು. ವೈದ್ಯಕೀಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರು-
 ವರು ರೋಗಿಗಳ ಉಪಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು.
 ಹೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಡ-
 ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತೆ
 ವಿಯೋಗಿಸುವುದು; ಸುತ್ತಲಿನ ಆವೇಗ-ಆಕ್ರೋಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ
 ಬಿಡುಬಿಡು, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಲೆಬಾಗಿ ವಾದ-ಭೇದಗಳನ್ನು ಬೆಲೆಯಿಸುತ್ತಾ
 ಇರುವುದು; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ-ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ
 ಬಿಡುಬಿಡು, ಅವಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು, ಸಮಷ್ಟಿರೂಪ-
 ನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಜನರ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯೋಜನೆ, ಕಡಿಮೆ ಜನರ ಕಡಿಮೆ
 ಆಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು:— ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ
 ಗರ್ವೇ ಕಠಿಣವೆಂದೂ, ನ್ಯಾಯವೆಂದೂ ನಮಗೆ
 ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೇ ಆಗಲಿ, ಭೂರಣಿಯೇ ಆಗಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ-
 ಕೆಲಸವಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಇತರರಿಗೆ ಉಪದ್ರವಕಾರಿ-
 ಗುವುದು. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು
 ಉಪದ್ರವಕಾರಿ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ.
 ವಿಷಯ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆಬರುವುದು ಅದರ ನ್ಯಾಯ-ನಿರ್ಣಯ-

ಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಇಂತಹದಕ್ಕೆ ಜಾಣ್ಮೆಯೇ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು.
 ಏಕೆಂದರೆ, The Press is Mistress of Intelligence, and
 Intelligence is Mistress of world. ಇಂತಹ ಮೇಧಾ-
 ವಿಶ್ವದಿಂದಾಗಿಯೇ ಸಂಪಾದಕನು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ನಾಯಕನಾಗ-
 ಬಹುದು—Able editor is a ruler of the world, being
 as he is a persuader of it—corlyle.

ಶಿಕ್ಷಣ-ನಿಷ್ಠೆ

ಇಂತಹ ಜೀವನವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಷ್ಠೆಯೂ, ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅವಶ್ಯ-
 ವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲವಾ-
 ದರೂ, ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ರಿತು ಗಲಗಲರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಮಿಸೂರಿ
 ವಿದ್ಯಾಪೀಠವು ವೃತ್ತಪತ್ರಲೇಖನವಿಷಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸಮಂಡಲ-
 ವಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದಕ್ಕೈತಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ
 ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಕುರಿತು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ
 ವಾದ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅದು ೧೯೦೮ರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತವಾಯಿತು.
 ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ವೃತ್ತಪತ್ರವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ
 ಡಿಪ್ಲೊಮಾವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜರ್ಮನಿಯೊಂದರಲ್ಲೇ,
 ಆಗಲೇ, ಹದಿನೆಂಟು ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯ-
 ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿವೆ. ಎರಡು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆಗಳೂ, ಐದು
 ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ವ್ಯವಸಾಯದ
 ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಇಟಲಿಯಲ್ಲೂ ೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ
 Fascist Faculty of Political Science- ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು
 ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಯನದ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆ. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ
 ಕ್ವಿನ್ಸ್‌ಲೇಂಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲೂ ಡಿಪ್ಲೊಮಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ-
 ಯಿದೆ. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ-
 ವಾಗಿದೆ. ಜೋಸೆಫ್ ಫುಲಿಟ್ ರುಟ್ ಎಂಬ ವೃತ್ತಪತ್ರಕಾರನು
 ೧೦ ಲಕ್ಷ ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಲಂಬಿಯಾ
 ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ

ಕರ್ಕಿ ಮಹತ್ವ ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡಿಯ ಗುಣಿಗಳು

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ :-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮಹತ್ವ ಕಂಪನಿ

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಇಂತಹವುಗಳು ಒಂದೆರಡು ಮಾತ್ರವಿದ್ದು, “ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ” ವಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅರ್ಥಸುಗಂಧ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಗತಿ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು!

ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂತೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾವ್ಯವಸಾಯವು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಿಂದಾಗಿ ಲೋಕವನ್ನು ಸಂಶೋಷಣೆಗೊಳಿಸುವನೆಂದು ಹೊರಡುವನೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಅಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗೆ ಲೋಕವನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಾ ಹಿಂತಿರುಗುವನು. ಆದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ “Journalism is not the slipshod hit or miss gamble this some beginners would have belive” ಎಂಬ Evans ರ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಬಂಡವಾಳ

ಕಲೆಗಾರರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾವು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಕೆಲಸದಿಂದ ಇತರರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ; ಕಲೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರಕದೆ ಹೋದರೆ, ಅದರ ಗುಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ—ಎಂದೇ ಬಿನ್ನುತಟ್ಟುವ ವಾದವೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವನ್ನು ಕಲೆಯೆಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಭಾವಿಸಿ—ಉದ್ಯೋಗವೆಂದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಗೌರವ—ಸ್ಥಿತಿಮಿತಗಳು ಉಳಿಯಲಾರವು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗೂ, ಪ್ರಬಲಕ್ಕೂ, ಜನವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೂ ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕಲೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.— ಎಂದು ಜನತೆಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಿಂತಲೂ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಕಠಿಣ. ನಮ್ಮವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಉಭಯ ಭಾಷಾ-ವಿಚಾರದವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರು, ಅವು ದೊರಕುವತನಕ ಹೋರಾಡದೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ, ಆ ತನಕ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ‘ಸಮಾಲೋಚನೆ’ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಿಸದೆ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕದೌರ್ಬಲ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದ ಹಣವು ‘ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಿಂಡಿಯಂತೆ’! — Journalism takes a lot and expects a lot— but it's no mean master; it gives a lot back. (P 58— Journalism without Tears.)

ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗೀಗ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಲಕ್ಷ್ಯವನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ— ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ (It is said of critics of democracy—that Journalism of the newer type impairs and weakens the faculty and habit of coherent and continuous attention ಪರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾಹಿಕತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಜನತೆಯೇ ಒಂದು ಬಲವಾದ ತಡೆ; ಉತ್ತಮವರ್ಣೆಯ ಪತ್ರಿಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ !

ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಳಂಕಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದೇ ಲೇಸು. ನೊಂದಲಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ತನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಉದ್ಯಮದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗಿ “ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಒಂದು ವೃತ್ತಿ— ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾತ್ರ ಎಂದಾಗ, ಕೂಲಿಗಳೂ ನಗುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಳಿಸಬೇಕು ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ—ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಲು ಆಯತ್ನವಿರಬೇಕು. ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಯೇ ಕೇಳಿಸಾಧಿಸುವಂತಹ ತೀಕ್ಷ್ಣಬುದ್ಧಿ ಈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಳಿದವ ಈ ಮುಖಂಡತನದ ಭಾಷಣವೇದಿಕೆಯ ಸುತ್ತ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವನಿಂದ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಈತನ ಜನಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯೂ ಒಡಮೂಡಬೇಕು ‘ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ’ಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಮುಡಿಪು ಕೊಡದೆ ಇರುವವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೋತಂತೆಯೇ ! ಅವರು ಅದು ಕೈಬಿಟ್ಟಂತೆಯೇ ! (You either to give it all you have got or to leave it severely alone— Evans)

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯು ವಿಚಾರಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು— ನಾಡಿನ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಅತನ ಹೊಟ್ಟೆ—ಮನಸ್ಸು ಗಳೆರಡೂ ತುಂಬಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಆಲೋಚನೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿತು. ಯೋಗ್ಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯು ಕಷ್ಟ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ. ಅವನ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಭಾವ ಜನತೆಯಲ್ಲೂ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯು, ಸಂಪಾದಕನು ನೊಂದಲೂ ತನ್ನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪತ್ರಿಕಾವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಬೇಕು ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವೆಂಬ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನರಿತ— ಜಗಳಗಂಟಿನಲ್ಲದ— ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯು ಅತನ ವೃತ್ತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚತುರ್ಥಾಂಗ (fourth estate) ವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಜನತೆ ಉಪಪಡೆದು, ಅದು ಮತ್ತು ಜನತೆ ಎರಡೂ ಬದುಕುತ್ತವೆ, ಬಾಳುತ್ತವೆ

ನಂದಾತರ ಚಿಂತಿ ?

(ಒಂದು ನಲ್ವಾಡು)

‘ ಆನಂದಕಂದ ’

೫

ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ— ಪಾರ ತಿರಿಗಿತವ್ವ
ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ — ನನ್ನವ
ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ
ಮೂರೂ ಯಾಳೇ ದಾರಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ
ಕೊರಗತೈತಿ ಕಳ್ಳ ಮರಮರ
ಮರಗತೈತಿ ಕಳ್ಳ !

೧

ಒಂದ ದಿನಾ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಬಿಡತೀನಂತ
ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗ್ಯಾನ ವಚನಾ — ಒಂದರ
ಮುಂದ ಏನೋ ದಿನಾ
ಹಾಂಗೂ ಸಾಗ್ಯಾವಲ್ಲ, ಸುದ್ದಿ ಯಾವುದಿಲ್ಲ,
ಆಗಿದ್ದೀತು ಏನಾ — ಬರದೇ
ಇರಲಾಕ ಏನ ಕಾರಣ ?

೨

ನೆಲಗಣಿ ಮ್ಯಾಗಿನ ನೀಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಸೀರಿ
ಕೆಣಕಿ ಕೇಳತೈತಿ — ‘ ಯಾಕವ್ವ
ಇಲ್ಲೆ ನನ್ನ ಮರೆತಿ ? ’
ಯಾರಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಸೀರಿಯ ಉಡಲೇ
ನನ್ನ ಮನದ ರೀತಿ — ಸೀರಿಗೆ
ಏನ ಗೊತ್ತು ಗೆಣತಿ !

ಮಗ್ಗಿ ತಗದು ಮುಗಿಸಿ ಮೂರುದಿನಾ ಆತ
ಎಂತಾದೂ ಆ ಕುಬಸಾ — ತೊಡಲಾಕ
ಹರಿಯತೈತೆ ಮನಸಾ....

ದೊರಿಯೆ ಉರಾಗಿಲ್ಲ, ನಾನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿ
ಯಾರಿಗಾದೀತ ಹರಸಾ— ಇಲ್ಲವ್ವ
ಜೀವಕ್ಕೊಂದು ಸೊಗಸಾ !

೪

ನೆರಿಮನಿ ಮಳ್ಳಿ !.... ಆಕಿಡೇನ ಹೇಳ್ವಿ
ಬಡಿವಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾ— ಗಂಡಗ
ರೊಟ್ಟಿಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಾ....
ಹೊಲಕ ಹೋಗುವಾಗ ಕುಲುಕುಲು ನಗತಾಳ;
ನನ್ನ ಮೈಯ ಕೆಂಡಾ....ಅದಿತ
ಅಕೆಯ ನಗಿಕಂಡಾ !

೫

ಮುಂಗಡಿ ಮನಿಯಾ ಗಂಗಿಯ ಗಂಡ
ನಿನ್ನೇ ಬಂದಾನೇನು— ಎಷ್ಟವ್ವ
ಅಕೆಯ ಸಿರಿಮಾನಾ ?
ನೀರಿಗೆ ಹೊಂಟಾಗ ಮಾರಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ
ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ— ಇರಬಾರ-
ದೀವರಿ ಹೆಮ್ಮಿತನ !

೬

ನೋಡು ಎಂಥಾ ಬೋಡಿ ಪಾರಿವಾಳ ಬೋಡಿ
ನನ್ನ ಒಂಟಿತಾನಾ— ಅಣಗಿಸಿ
ಕೇಣಕತಾನ ನನ್ನ !
ಮನಿಯ ಮುಂದ ಮರದೊಳಗ ಕುಂತುಗೊಂಡು
ಅಡತಾನ ಏನು - ಪ್ರೀತಿಯ
ಮಾಡು ಎಷ್ಟೇನ !

೭

ಕುಂಬಿ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂತು ಕಾಗಿ ಕೂಗಿದಾಗ
ಇಂದೂ ಬರತಾನು— ಅಂದುಕೊಂಡು
ಹಿಗ್ಗಿ ಕುಡೀತೀನು....
ಒಂದ ಚಣದೊಳಗ ಹಲ್ಲಿಯ ಲೊಟಲೊಟಿ
ಕಂಗಡಿಸಿತು ನನ್ನ— ಅಲೆಗೆ
ಹಾಕಿತವ್ವ ಬಾಣ !

೮

ಗಂಡ್ವರ ನೀತಿ ಏನ ನಂಬತೀ ?
ಅದು ಪಾತರಗಿತ್ತಿ— ಹೂ ಕಂಡು
ಹುಚ್ಚು ಆಗತೈತಿ !
ಯಾವ ಹೊಸಾ ಹೂ ಎಳದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೇನೋ
ಗುಣಂಗ ಹಿಡಿಸೇತಿ....ಆತಗ
ನಂದಾತರ ಚಿಂತಿ ?

೯

ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ— ಪಾರ ತಿರಿಗಿತವ್ವ
ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.... ನನ್ನವ
ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ....
ಮೂರೂ ಯಾಳೇ ಅವನ ಚಿಂತಿಯಿಂದ
ಕೊರಗತೈತಿ ಕಳ್ಳ.... ಮರಮರ
ಮರಗತೈತಿ ಕಳ್ಳ.... !

೧೦

ಕಾಗದದ ಹೂಗಳು

(ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)

ಮೂಲ ಲೇಖಕರು : ಡಿ. ಟ್ರಿಸಾದ ಕಾಳಿ, ವಾಡೆ ಅನುವಾದಕರು : ಡಿ. ಸಾ. ಭೀ. ಜೋರಾಪೂರ, ಜಬಲಪೂರ

★

ಇಂದು, ಮಧ್ಯಮತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಗೃಹಸ್ಥರ ಜೀವನವೂ ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬರಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಮಾನವರಂತೆ ಬದುಕುವುದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು; ಆದರೆ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಾನವರಂತೆ ಬದುಕಗೊಡಲೊಲ್ಲದಾಗಿದೆ!

★

ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಹೊಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಶೃಂಗಾರಪ್ರಧಾನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಜ್ಜಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತೆ. ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠ ಸೇವಕನಂತೆ ಕಂದೀಲು ಉರಿಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಬೇಸರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಹಳೆಯ ಪತ್ರಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತೆ. ಓದಿದಂತೆ ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ವರಗೈಯಿದೆ! ಆ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲ—ನನ್ನ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಸಂತೋಷ ಮೊಂಡಿದ—ರಸಿಕರು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಬರೆದ ಪ್ರಭೀಂದನಾ ಪತ್ರಗಳು. ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕತೆಗಾರನೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಶೃಂಗಾರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಭಾವನೋದ್ರೇಕವಾಗುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸುವ ಛೇದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನುರಿತವ. ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ತಂದು ಹೆಣೆಯುವಲ್ಲಿ, ನಾಯಕಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸೊಬಗನ್ನು, ವೇಷಭೂಷಣದ ಬೆಡಗನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಈಗಿನ ಲೇಖಕರಿಗೇನು ಕಥಾವಸ್ತು ಬೇಕೇ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಾಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಓದುಗರನ್ನು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡುವವರೆ ಮುಗಿಯಿತು ಅವರ ಕೆಲಸ. ನನ್ನಂಥ ಆಕರ್ಷಕ ಶೈಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕತೆಗಳಿಗೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹಳ ಇತ್ತು. ನಾನೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪೂರೈಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದಂತೆ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹುರುಪು ಹುಟ್ಟಿತು. ಪುನಃ ಕಾಗದ ತಕ್ಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧನಾದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ತಾಸು ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಕಂದೀಲಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದೋ, ಬೆಳತನಕ ಬೆಳಗಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕುಳಿತು! ನಾನೂ ರೋಮಾಂಚಕ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು

ಯಲು ಅಣೆಯಾದೆ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ “ಕಾಗದದ ಹೂಗಳು” ಎಂದು ತಲೆಬರೆಹವನ್ನು ಬರೆದೆ. ಇನ್ನು ಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವ—ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ...

“ನವಂತರಾಯ್ತು ಇದ್ದಾರೇನಿ?” ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದ ಸ್ವಕೇಳಿಸಿತು.

“ಯಾರವರು?” ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೂ, ರೂಢಿಯೇ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದೆ.

“ನಾನೇ!” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದೆ.

ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ ಜೋರ! ನನಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬರೇ! ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬರು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರಿಂದ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಪರಿಚಯದ್ದಿತ್ತು. ಅವರು ನಾಕಾರು ಜನನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಓಡಾಡುವ ಸಹೃದಯರು. ಯಾಸ್ಕದಕ್ಕಾದರೂ ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ ನಾಕೆಂಟಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವ ನಿಜವಾದ ಸದ್ಗುಣವು. ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನಸ್ಥರು. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂತೆನ್ನಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಹಿತವಂತರು ಸಲಹೆಗಾರರು—ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೇ ಹೊರತು, ನನ್ನ ಸರಸಮಾನ ಗೆಳೆಯರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಇಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಅಶ್ಚರ್ಯಮೂಢನಾಗಿ ಅವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ. “ಬ್ರಿ ಕೂದ್ರಿ” ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬರೇ ತಾವು ತಂದ ಕಂದೀಲನ್ನು ಅಂಗಳದ ತುದಿಗಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಗುಡಾರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ನಾನೂ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಕುಳಿತೆ. ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಿತು. ದೀಪವು ಯಾವುದರ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅತ್ತು ದಡದ ಕೂಸಿನಂತೆ

ಗೊರಗಿಲ್ಲ ಶಾಂತತೆ ಹರಡಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿ-
 ಂದಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಉಸಿರಾಟವೂ ಸಹ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಂದಿ-
 ನ್ನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬರ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ.
 ಖಾಲಿ ದಿನದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಬಾಡಿದಂತಿತ್ತು.
 ನೋಡಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆಯೂ, ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು
 ಹಸ ಪಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ಕಂಡಿತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ
 ಮುಲ ಹೊಯ್ದಾಟ ನಡೆದಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.
 ಧಾರವಾಡದ ಮಾತು ಹೊರಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ
 ಕೇಳಿ, “ಎನೋ ಬರೆಯೋದು ನಡೆದದ್ದ ಕಾಣುತ್ತದೆ?” ಎಂದು
 ಕೇಳಿದರು.... ನನ್ನ ಸರಂಜಾಮನ್ನು ನೋಡಿ.

“ಹೌದು!” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು
 ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಜಂತಿ ಎಣಿಸುತ್ತ
 ಕಳೆತೆ.

“ಮತ್ತೇನು, ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಬಂದಿದ್ದೀ? ಏನ್ ಕೆಲಸಿತ್ತೇನು?”
 ಎಂದರಿಯುತ್ತ ನನ್ನ ಧ್ವನಿಯು ನನಗೇ ಕೇಳಿಸುವುದೋ ಇಲ್ಲೋ
 ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುವಷ್ಟು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳಿದೆ.

“ಹೌದು.” ಎಂದರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ. ಅವರು ಇಷ್ಟು ಗಂಭೀರ-
 ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ
 ಕರ್ತವಾಗಿ ತಡೆದು ತಡೆದು ಬಿಡುವುದೂ ಕೇಳಿಸದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.
 ಇಲ್ಲೋದ್ದಿ ವಸಂತರಾವ, ಮಾನ-ಮರ್ಯಾದೆ ಮನಸ್ಸಾ
 ಸ್ಥೆ ಜೀವಮಾನದಾಗ ಎಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಾರದು ಅಂತ
 ಷಡಪದಿಸ್ತರತಾನೋ, ಆ ಘಟನಾ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವನ ಜೀವನ-
 ಳಿಗೆ ಘಟಿಸಿದರೆ, ಅವನ ಹ್ಯಾಂಗ ಅನಸ್ತಿರಬೇಕು?” ವಿಷಾದ
 ಏದ್ರೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

“ವಿಷಯ ಏನದ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಯೋಹಾಂಗ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳ್ತೀರಾ?”
 ಗಟವು ತಿಳಿಯದೆ ಪೆಚ್ಚನಾಗಿ ನಾನು ವಿನಂತಿಸಿದೆ. ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇ-
 ಬರು ಮಾತನಾಡದೆ ತಮ್ಮ ಕೆಸೆಯೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದದ
 ಪದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಚ್ಚಿ, “ವಸಂತರಾವ, ಒಂದ ಹದಿನೈದು
 ದಿನವಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀರಾ ದಯಮಾಡಿ? ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಕೊಡ್ತೀನಿ
 ಮಗ ತಿರಿಗಿ. ಅಲ್ಲಿತನಕಾ ಇವನ್ನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ....”

ದುಃಖಾಶೀರ್ವಕದಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಲು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೈ
 ಕಾಚಿ ಹಿಡಿದರು. ನಾನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದೆ. ಮುತ್ತಿನ ಬೆಂಡೋಲಿ!

“ಯಾರವು ಅವು? ಕಕ್ಕೇವಲಿ?”

“ಹೌದು” ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಕಣ್ಣೀರು ಉದುರಿ-
 ಁವು. ನಾನು ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಕಪಾಟದೊಳಗಿನ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ
 ಖಾತೆಯನ್ನು ತಂದು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟೆ. “ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಇದ್ದದ್ದು
 ಇಷ್ಟೇ” ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ.

“ಇಲಿರ, ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಇವನ್ನ ತೊಗೊಳ್ಳಿ ನೀವು”
 ಕೊಳ್ಳೆಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರು.

“ದಯಮಾಡಿ ಅವನ್ನ ಕಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ, ಹಕ್ಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ.
 ನಿಮ್ಮಾಲ್ವಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಅದ ನನಗ. ನನ್ನ ರೂಪಾಯಿ ಮುಳುಗಿ
 ಹೋಗೂ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಾಳೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಅನ್ನೂ ಬಂತೀ
 ಮಾಡವರೊಳಗ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ!”

“ವಿಶ್ವಾಸದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲೇ ಇದು, ವ್ಯವಹಾರ ಅದ! ಕಾಲ
 ಹ್ಯಾಂಗ ತಿರಗತದೋ ಹೇಳ್ವಕ್ಕೆ ಬರಾದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಕುಬೇರ
 ಸಹಿತ ಸುಧಾಮಗ ಕೈ ಒಡ್ಡೂ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು. ಇವನ್ನ
 ಇಟಗೊಳ್ಳಿ ನೀವು ಸುಮ್ಮನ”

“ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ, ನನಗೂ ವ್ಯವಹಾರ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ
 ಸ್ವಲ್ಪಿಲ್ಲಾಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿತದ. ನನ್ನ ವ್ಯವಹಾರಂತೂ ತಿಳಿದೇ ಅಲ್ಲದವ.
 ನೀವು ಸುಮ್ಮನ ಏನೂ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳ ತೊಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಡ್ಡಿ.”

“ಉಪಾಯ ಇಲಿಸಾ ಹೆಂಗಾದ್ರೆ....” ಕಾಗದವನ್ನು ಮಡಿಚಿ
 ತಮ್ಮ ಕೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. “ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಾಗ
 ಇದೇ ಮೊದಲ್ವೇ ಪ್ರಸಂಗ ನೋಡ್ತಿ. ಇಷ್ಟು ಕಟ್ಟು ಅನಸ್ತದ
 ನನಗ....ಅದ್ರ ಏನ್ ಮಾಡೋದು? ಈ ಜಗತ್ತಾಳೆಗ ಒದಕಬೇಕೂ
 ಅನ್ನಾನಾ ಮಾನಾ-ಮರ್ಯಾದಿ, ಭಿಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾ-
 ಗ್ತದ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಮಹಾಪುರುಷರೂ ಕೊಚ್ಚೊಂಡು ಹೋದ್ದರಿಂದ
 ಹೋಗ್ತಾವ. ನಮಗ ಇಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂದೂ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ,
 ವಸಂತರಾವ! ನಾಳಿನ ಕೇರನ್ನಿಗೆ ಸಹಿತ ದರಕತ್ತಾಗಿ ಕೂತದ.
 ನಾಳೆ ಹೋತೂ ಅಂದ್ರ ಮನೇ ಮಂದೆಲ್ಲಾ ಏನ್ ಮಾಡ್ಬೇಕ್ರೆ
 ಎಂಟಾನೆಂಟು ದಿನ? ಈಗಲ್ಲಾ ಯಂತ್ರ ನಡದ್ದಂಗ ಫಡಿಬೇಕ್ರೆ.
 ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿ ಜನದ್ದು ಗೋಳು ಹೇಳೊ-
 ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರಾದವರು ತಮ್ಮ ಜೈನೀ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂತೀ
 ಮಾಡತಿದ್ರ, ಬಡವರು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳವು ಯಾಕ ಬಂತೀ
 ಮಾಡ್ಬೇಕು? ಇಂದ ದುಡಿದವನ್ನ ಇಂದ ತಂದ್ರಾತು ಅಂತ ಆರಾಮ
 ಇರತಾರ. ಈ ನಡುವಿನವರ ಫಜೀತಿ ನೋಡ್ತಿ! ಮನೇ ತುಂಬ
 ಮಂದಿ, ದುಡಿಯಾನ ಒಬ್ಬೇ. ಬಂದದ್ದು ಸಾಕಾಗೊದಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾ
 ಇಂಥಾ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮಾನ ಸಾಲಾದಿಲ್ಲ ಹಂಗೇ
 ಒದ್ದಾಡೋದಾತು.... ಈಗ ನಂದ ನೋಡ್ತಿ. ಮಗಾ ಮ್ಯಾಟ್ರ-
 ಕ್ಕಿಗೆ ಬಂದಾನ. ಪಟ್ಟಣದೊಳಗ ಇದ್ದು ಕಲಿತಾನಂದಮ್ಯಾಲೆ
 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಏಂರೂ. ಕಳೆಸ್ವಾಡ್ತಾ? ತಂದಿ ಅದದ್ದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟರೂ
 ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಲ್ಲ? ಮನ್ಯಾಗ ಜಿಳಿದ ಮಗಳದ್ದಾಳ; ಲಗ್ನಾ
 ಮಾಡ್ಬೇಕು! ಅದೊಂದು ಘೊಡ್ಡ ಚಿಂತಿನೇ ಅದ. ಮ್ಯಾಲೆ ಈ
 ಸಂಸಾರ ಸಾಗಬೇಕು.... ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗೇದ್ರೆಪಾ....” ನಡುವೇ
 ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. “ಮಾತು ಭಾಳಾತು ಕಾಣಸ್ತದ,
 ನಿಂದಿ ಬಂತೇನ್ ವಸಂತರಾವ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ಏನ್ ಇಲ್ಲ, ಹೇಕ್ರೆ ನೀವು, ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂಗೆ
 ನಡುವಿನ ಜಾತೀಯವ. ಈಗಲ್ಲಾ ಜಗತ್ತು ವಿಪರೀತ ಆಗ್ತದ.
 ನಮ್ಮಂಥವರ ಕೇಳೂ ಅವ್ರೇ ಇಲ್ಲ, ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗ್ಗೆ, ರಾಜಕಾರಣಿ

ಗಲಾಕ್ಷಿ: ಈಗ ನಾವು ನಾಸ್ತವಿಕತೆ ಅಂತೀವಿ. ಇಲ್ಲದ್ದು ಹೊಲಸ ತಂದು ತುಂಬಿವಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗ. ನೀತಿ ಅನೀತಿ ನೋಡೋದಿಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಶ್ಲೀಲ ಅಂದ್ರೆ ನಾಸ್ತವಿಕತಾ ಅಂತ ತೀವಾರೋ ಏನೋ! ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸಮಾಜದ ಮ್ಯಾಲ ಏನ್ ಆದೀತಂಬೂ ಚಿಂತಿನೇ ಇಲ್ಲ. ಜನರ ಮರುಳುನಾಡಿ ರೊಕ್ಕಾ ಜಗ್ಗೊದೊಂದೇ ನೋಡ್ತೀವಿ ಆತು. ಅವರ ಜೀವ್ವೇನು, ಬಡತನೇನು ಅವರು ಹ್ಯಾಂಗ ಇರತಾರನ್ನೋದು ಮರಿಯೋದು, ನೆನಪಾದ್ರೂ ಮುಚ್ಚೋದು! ತಮಗೆ ಸಾಧವ್ವೇ ಇದ್ದದ್ದು, ಕನಸಿನಾಗ ಕಂಡು ಬರೆದರ ಆತೇನು? ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಲೆ ನಾಸ್ತವಿಕತಾ ಅಂತ ಜಂಭಾ ಕೊಚ್ಚೋಕ್ಕೋದು! ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗೇಗ “ಕಾಂತಾಸಮ್ಮಿತಿ” ಹೋಗಿ “ವೇಶ್ಯಾ ಸಮ್ಮತಿ” ಫ್ಯಾರನ್ ಹೊಕ್ಕುದು-ಅನ್ನೂ ಮಾತೇನ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ನೋಡಿ! ಪತ್ರಿಕಾವಪ್ರರೇಷನು, ಮುಂದಾಳುಗಳಂತ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರ ಏನು? ದೊಡ್ಡವರ ಬಾಲಾ ಬಡಿಯೋದಪ್ಪೇ! ಜನರ ಸುಖದುಃಖದ ಚಿಂತೇನ್ ಅವಿಗೆ? ಒಟ್ಟೇನು ನಾಪೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಾಗದ ಹೊರ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಿಣಾಮ ಏನ್ ಕಾಣಸೊದಿಲ್ಲಾ.” ಗೋಳು ಕೇಳುವ ಸಮದೇಶಿಗಳೊಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ!-ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತೇನೋ! ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಕರೂಣಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು.

“ನೊದಲ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಭಾಳ ಛೇಲೋ ಇತ್ರಿ ವಸಂತರಾವ್. ಜಂಭದ ಮಾತಲ್ಲಾ. ತಿನ್ನಿಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣಿಕ್ಕೆ ಏನ್ ಕಡಿಮಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮನಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನ ಬರೇಕೈಲೆ ಕಳಿಸ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಉಟಾ ಮಾದ್ದದೇ ಕಳಿಸ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮನಿತುಂಬ ಕಾಳುಕಡಿ! ಯಾತಕ್ಕು ಚಿಂತಿ? ನೊದಲ್ಲೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತನಕಾ ಸಾಧಾರಣ ನೆಟ್ಟಗೆ ಇತ್ತು. ಎರಡ್ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸುರೂ ಆತ್ಮೋದ್ರಿ ಇಳಿಗಾಲ. ಸಂಸಾರ ಬೆಳೆಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತು. ದುಡ್ಡು ಬರೂದು ಕಡಿಮಿ ಆಯ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯದ ದುಡ್ಡಿಗೆ ನಾಕುಡುಡ್ಡಾತು. ಖರ್ಚೆನ್ ಕಡಿಮೆ? ನ್ಯಾಯಲೆ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚು. ದೇಸಗತಿ ಹೋದ್ರೂ ದೇಸಾಯ್ತು ಅಮಲು ಇಳಿಲಿಲ್ಲಂತ, ಹಾಂಗ್, ಕೂತುಂಪ್ರ ಸಾಕಾದೀತು? ಒಂದೊಂದೇ ಹೊಲಾ ಸುಂಗಿ ನೀರ್ ಕುಡಿದೆವಿ ಆತು. ಈಗ ನೋಡಿ ಬಾಯ್‌ಬಾಯ ಬಿಡ್ತೀವಿ! ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕರೇ ಗೋಳು ತಪ್ಪಿತು ಅಂತ ತೀವಿದ್ವಿ. ಅದೂ ಬಂತು; ನಾಕು ವರ್ಷಾದ್ರೂ ಏನ್ ಇಲ್ಲಾ. “ಇದ್ದಾಂಗ ಇರೋ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ!” ಹೊರಗೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನದ ಮಾತು ಆಡತಾರ, ದೇಶವಾಗ ಅನ್ನಯಿಲ್ಲ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಾಡಿದ್ದಾಂಗ ಕಚ್ಚಾಡ್ತಾರ ಜನ್ಮ! ಇನ್ನ ಅರಿವಿ-ಅಂಚಡ್ಯಂತೂ ದೂರೇ ಉಳಿತು. ತೊಗೊಂಡು ಏನ್ ಸುಡೋದ್ರೀ ಇವ್ರ ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನಾ. ಏನೋ ಮತ್ತ ಅಂತಾರ, ಹಳ್ಳಿ ಹುಂಬ್ರ ಮಾತಾಡ್ತಾರಂತ. ನಿಮ್ಮಂಗ ನಾವೇನ್ ಕಲ್ತ

ಮಂದ್ಯಲ್ಲ ಖರೆ! ಆದ್ರ ನಮ್ಮ ತ್ರಾಸ ಆದದ್ದೇನ್ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ?”

“ಏನ್ ಕಲ್ತವು ಬಿಡಿ. ನೀನ್ ಅನ್ನೂ ದೇನ್ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ, ಖರೇನ್ ಆದ.” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಯಿತು.

“ಮತ್ತ ನೀವು ಇನ್ನು ನಿರ್ದೋಷಿಟ್ಟು ತ್ರಾಸ ತೊಗೋಬೇಕಾತು! ಆತು ಬರ್ತೀನಿ ಇನ್ನ?” ಎನ್ನುತ್ತ ದೀಪದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಏನಿ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು.

“ಅದರಾಗ ಏನ್ ತ್ರಾಸ ಬಿಡಿ.” ಎಂದು ಕುಂಯ್ಯುಟ್ಟವಿ. ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಬಂದು ಬಾಗಿಲಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ನಮ್ಮ ಜನರ “ತ್ರಿಶಂಕು” ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಇದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಬೇಕೋ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ನಾವು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೋ? ಬೀಜವೃಕ್ಷನ್ಯಾಯ-ದಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆಯೆದುರಾಯ್ತು.

ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ, ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿತು. ಕಂಡು ನಾಚಿಕೆಯನಿಸಿತು. “ಕಾಗದದ ಹೂಗಳು!” ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಹೂಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಕೃತ್ರಿಮ-ವಾದ ಹೂಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಹಟ! ಇದ್ದ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಯಲು ಮಾನವನು ಮಾಡುವ ಕುಚೋದ್ಯ. ಇವೇ ನಿಜವಾದ ಹೂಗಳೆಂದು ಗಂಟಲು ಹರಿಯುವಂತೆ ಒದರಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ದುಃಖ, ಹಸಿವು, ಬೇನೆಗಳು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿವೆ. ಬಡತನ, ದಾಸ್ಯಗಳು ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ತಿರುಗದೆ? ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನೇ ರಂಜನೆಯಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯೇಕೆ? ಪರವಂಚನೆಯೇಕೆ? ಆಫೀಸನ್ನು ತಿಂದು ತಿನಿಸುವ ಹುಚ್ಚುತನವೇಕೆ? ನಾನು ಎಂಥ ಹೀನ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆಲ್ಲ! ಕೃತ್ರಿಮ ಸನ್ನಿ-ವೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಶೃಂಗಾರಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಓದುಗರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಿ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆಲ್ಲ? ನೊದಲು-ಕತೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು-ಕುಳಿತಾಗ ಇದ್ದ ಹೀನ ವಿಚಾರಗಳೆಂತಹವು? ಈಗ ನಿಜಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಡುವ ಕಂಬನಿಗಳೆಂತಹವು? ಇಂದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಟೊಳ್ಳು, ನನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯವೆಲ್ಲ, ವಿಷಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಘಾತುಕವಾದದ್ದು....ನಾನು.....

ತುಂಟತನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಿಡಿಗೇಡಿಯನ್ನು ತಾಯಿಯು ಕ್ಷಮಿಸಿ, ತಿದ್ದಿ, ಆಶ್ರಯಗೊಟ್ಟಂತೆ, ಕಹಿನೆನವನ್ನು ಮರೆಯಲು ನಿವ್ರದೇವಿಯು ಯಾವಾಗ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಳೋ!

ಅಪರಾಧಿ ಬಾಲಕ

ಅಥವಾ

ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಬಾಲಕ

ಶ್ರೀ. ಬಿಳನದಿ ರಾಮರಾಯರು, ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಪುಣೆ

(ಲೇಖಾಂಕ ೨)

ಅಪರಾಧಿ ಬಾಲಕರೆಂಬ ಅವವಾದದ ನೆವದಲ್ಲಿ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು
ಉಳಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ
ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ, ಸರಕಾರ ಕಣ್ಣೆರೆದು
ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಕಳೆದ ಲೇಖಾಂಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ, ಬಾಲ-
ಕನು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದಾಗ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲಿ ನಾಗ-
ಜನಾಗಲಿ, ಅವನನ್ನು ರಿಮಾಂಡ್ ಹೋಮಿಗೆ ಕಳಿಸಬಹುದು.
ಪೊಲೀಸರು ಕಳಿಸಿದಾಗ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು
ಅಪರಾಧವನ್ನು ಹೊರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು
“ಬಾಲಕ ಗುಣೈಗಾರ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು.
ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ
ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಯ ವಿಚಾರ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು. ಅವನ
ಕಣ್ಣೆರೆದು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಅವನ ದುಃಖ-
ಕಷ್ಟಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲಾಗು-
ವುದು. ‘ಬಾಲಸುಧಾರಣಾ ಕೇಂದ್ರ’ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರೊಬೇಶನರಿ
ಫೀಸರರಾಗಲಿ, ಕೇಸ್‌ವರ್ಕರರಾಗಲಿ (ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಹಾಯಕಕರ್ತ) ಇರು-
ವರು. ಬಂದ ಬಾಲಕರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಇವರು
ಗುರುತಿಸುವರು. ಅವನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಭಯ, ದ್ವೇಷ-ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು
ಕಳೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಿಯವಚನಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ
ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು.
ಇವನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದಿನವಿದ್ದು ಇವರ ಆಧೀನಕ್ಕೊಳಪಡುವನು.
ಇವರಾದರೂ ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ನಿಸ್ಸಹಾಯಕ ಹಾಗೂ ಏನೂ
ಕಳೆಯದ ಮಗನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವನ ಕೂಡ ನರ್ತಿಸುವರು.

ಅವನ ಕೂಡ ಅಡುವರು, ಮಾತಾಡುವರು. ಅವನಲ್ಲೊಬ್ಬಗುವ
ಭಾವೋದ್ರೇಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡುವರು; ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಅದಷ್ಟು
ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು. ಚಿಕ್ಕ
ಬಾಲಕನ ಮನೋವೇದನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವನ
ಭಾವನೆಯ ಕಲ್ಲೊಲವನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸುವುದು ಕಠಿಣಕಾರ್ಯ.
ಆದರೂ ಅವನ ವಿಚಾರಪ್ರಕಾರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ
ಒಲಿಸುವುದು ಇವರ ಅದ್ಭುತ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು
ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಭಿನ್ನವಿರುವಂತೆ ಅವನ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ
ನಡತೆಗಳೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುವು. ಈ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ-
ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯದ ಅಥವಾ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡುವ
ಸಹಾಯದ ರೂಪರೇಷೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಈ ಮೊದಲೇ
ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಪರಾಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದ-
ರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಅವನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು
ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರುವುದು.

ಕಳೆದ ಮಾದಿ ಬಂದ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ದಿನ ಇಂತಹ
ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯದ
ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಆತನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಪ್ತ
ಇಷ್ಟರ, ಗೆಳೆಯರ ಬಾಂಧವರ ಭಿಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗು-
ವುದು. ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ
ಆತನ ನಡತೆಯ ಇತಿಹಾಸ ದೊರಕಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ
ಚಿಕ್ಕತನವನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗುವುದು.
ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದನಂತರ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ
ಕೊಡಲಿಯ ಪ್ರಹಾರ ಹಾಕಿ ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಲಾ-
ಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ‘ಬಾಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರ’ child
guidance clinic ದಲ್ಲಿ ಒಯ್ದು ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರ-
ಜ್ಞರ Psychiatrist ರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ
ಸರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ
ಹುದುಗಿಕೊಂಡ ಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆದು ಅವರ ಮೇಲೆ
ಉಪಚಾರ ನಡೆಯಿಸಲಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಾಲಕರಿಗೆಂದು
ಬಾಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಇಲ್ಲಿ ಉಪಚಾರವಾದನಂತರ ಅಥವಾ ಅವನ ಅಪರಾಧದ ಮೂಲ-
ವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದನಂತರ, ಅವನನ್ನು ‘ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ
ಒಯ್ಯಲಾಗುವುದು. ಆಗಲಾದರೂ ಯಾವದೇ ವಕೀಲರನ್ನಾಗಲಿ
ಪೊಲೀಸರನ್ನಾಗಲಿ ಒಳಗಡೆಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹಾಗೂ
ಪ್ರೊಬೇಶನ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಇಷ್ಟೇ ಜನರು
ಇರುವರು. ಆಮೇಲೆ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು
ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸರಕಾರದ ಮನ್ನಣೆಪಡೆದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ
ವಿಶ್ವಾಸೀಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಇಡುವರು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡ

ಬುದ್ಧಿಯ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಎಷ್ಟೋ ಬಾಲಕರು ಯರನಡೆಯ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆ, ಜೇನಿಡ್‌ಸಸೂನ ಶಾಲೆ, ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲಿತು ಒಳ್ಳೆ ನಾಗರಿಕರೂ ಆದವರೂ. ಉದ್ಯೋಗ-ವ್ಯವಸಾಯಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ನೋವಲು, ಅವನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಅವನ ಅಭಿರುಚಿ, ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಹಾಗೂ ಆನುವಂಶಿಕ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ದುರ್ಬಲತೆ ಅಥವಾ ಸುಖಲತೆಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಶಾರೀರಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯಾಗಲಿ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಥೆಯಾಗಲಿ ಭಾವನೆಯ ಅಂದೋಲನೆಯಾಗಲಿ ಮಾನಸವನ್ನು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾರದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಬಾಲಕ ಅಥವಾ ಮಾನವನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾಗದೆ, ಸಮಾಜದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರುವನು. ಕುರುಡ, ಕುಂಟ, ಮೂಕ ಅಥವಾ ವ್ಯಂಗಶರೀರವಿದ್ದ ಬಾಲಕನು, ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಮುಂದೆ ಜೀವನವನ್ನು ಪುನಃ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವುದು. ಅವನನ್ನು ದುರ್ಮಾಗದಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ರೀತಿ ಬಾಲಗುಂಪೆಗಾರನು ಸ್ವೀಕೃತ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಸರಕಾರದ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಉಪಚಾರ ಹೊಂದಿ, ಹೊರಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು “ಆಪ್ತರ ಕೇರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್” ಉಂಟು. ಇದು ಇಂತಹ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಉತ್ಸಾಹ, ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಹಾಯವಿದುವು. ಅವರಿಗಾಗಿ ವಸಾಹತುಗಳುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಳಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇರಲು ಬಿಡಾರ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇರುವುದು. ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕೃತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಮೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಥಿಕಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವರು. ತಾವೇ ದುಡಿದು ತಂದ ಹಣವನ್ನು ತಾವೇ ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವರು. ಈಗ ಅವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊರೆಯಾಗದೇ ಸಮಾಜಕಟ್ಟಲು ತಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಬಯಸುವರು.

ಈ ರೀತಿ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದ ಮೂಲಕ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ಬಾಲಕನೇ ಇಂದಿನ ನಾಗರಿಕನಾಗುವನು. ಅನ್ಯ ಸರರ ಹಿತಾಹಿತಗಳ ಕೂಡ ಬೆರೆಯುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ: ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸರಕಾರೀ ಮಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರು ಮನೋರಂಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೊರಕಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಮದ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ಬಿಹಾರದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿರುವರು. ಇದೇ ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಬಾಂಧವರ ದುಃಖ-ಸುಖಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಾವೂ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತಲಿದೆ. ಇದು ಈ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜದ ಫಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಈ ರೀತಿ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚ್ಚು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನಂದ. ಅದರ ಹಣದ ಕೊರತೆಗಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಅಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಗತಿ ಪಡೆದ್ದೀ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರ ಸರಕಾರವು ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಸಹಾಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಾಗಿವೆ.

	ರಿಮಾಂಡ್ ಹೋಮ್	ಸರಕಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳು	ಕನ್ವೆರ್ಟೆಡ್ ಮಂಡಬುಡ ಬಾಲಕರು	ಸರಕಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳು
೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ	೭	೧೭	೧೦೫	೮೫೩
೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ	೪೪	೨೬	೯೧೧೦	೨೬೯೯

ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಇದರಿಂದ ಬರುವುದು. ಬಾಲಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆಂದಲ್ಲ. ಅದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದರ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅದರ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಶ್ರಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರವಾದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ, ಉಪಚಾರ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಂದ್ರ ರಾಯ್

(ಜೀವನ ಪರಿಚಯ)

ಶ್ರೀ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಎಂ.ಎಸ್‌ಸಿ., ಹೈದರಾಬಾದ್

ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಂದ್ರರಾಯರ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ, ತ್ಯಾಗಮಯ ಜೀವನ ಅವರನ್ನು ಮಹರ್ಷಿಯ ಪದವಿಗೆ ಏರಿಕೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನೆ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಧ್ವಂಸಕ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ರಾಯರ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಧಾಯಕವೆನಿಸುವಂತಹದನ್ನೇ ಮಾಡಿದೆ.

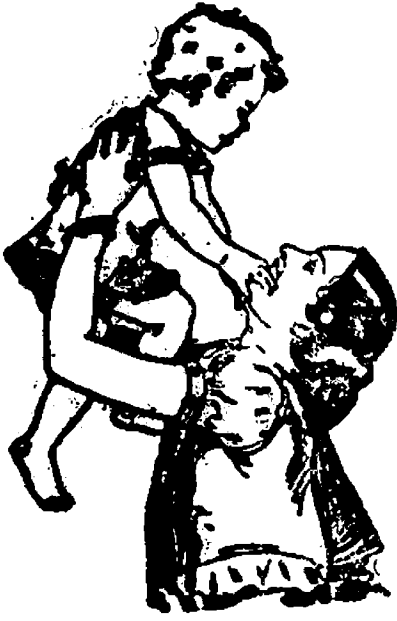

ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಂದ್ರ ರಾಯ್ ಅವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ೧೮೬೧ನೆಯ ಆಗಸ್ಟ್ ೨ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಜನ್ಮತಾಳಿದರು. ಅವರ ತಂದೆಯವರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಮೀನದಾರರು. ಆದುದರಿಂದ ರಾಯ್ ಅವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ಮೂಲಕ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾಸವಾದ ವಿಚಾರಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಿನ ನಿಯಮಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅವರ ತಂದೆಯವರು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಅವರ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದರು. ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು Hare ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ Albert ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಮರಂಕೆಯ ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಅವರು ಬಹಳ ಸರಳಿದರು.

ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ರಾಯ್ ಅವರು ಮೆಟ್ರೊಪೊಲಿಟನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ (ಇದಕ್ಕೆ ಈಗ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಕಾಲೇಜ್ ಎಂದು ಹೆಸರು) ಸೇರಿದರು. ಅಗಲಿ ಅವರು ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಭೌತ ಮತ್ತು ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರೊ. ಪೆಡ್ಲರ್ ಅವರ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ರಾಯ್ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿದುವು. ಇದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಭಿರುಚಿಯೂ ಕುತೂಹಲವೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದುವು.

ಅವರ ತಂದೆಯವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಲದ ಮೂಲಕ ಮನೆತನದ ಸ್ಥಿತಿ ಬದಲೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಬರ್ಚಿನಿಂದ ಯುರೋಪಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭೌತ ಮತ್ತು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಡಿಗ್ರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರು “ಗಿಲಕ್ರಿಸ್ಟ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ” ಪರೀಕ್ಷೆಯ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಸುದೈವದಿಂದ ೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ದೊರೆತು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಯುರೋಪಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೮೮೨ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅವರು ಎಡಿನ್‌ಬರೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಪಡೆದರು. ಅವರ ವಿಷಯಗಳು ರಸಾಯನ, ಭೌತ, ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಕ್ರಮ್ ಬ್ರೌನ್ (Crum Brown) ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಯ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾದ “ನಿರವಯವ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ”ದಲ್ಲಿ (Inorganic Chemistry) ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ, ೧೮೮೪ರಲ್ಲಿ ಡಿ. ಎಸ್‌ಸಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರನ್ನು ಎಡಿನ್‌ಬರೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಗೌರವಿಸಿದರು.

೧೮೮೪ರಲ್ಲಿ ರಾಯ್ ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದರು. ಬಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತರುವಾಯವೇ ಅವರನ್ನು ಕಲಕತ್ತೆಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನಾಗಿ

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ತರುಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿಸಿದವರೆಂದರೆ, ಭಾತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ರಾಯ್ ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಅವ ದಿವಂಗತ ಸರ್ ಜಗದೀಶ ಬೋಸರು ಒಬ್ಬರು, ನಮ್ಮ ಈ ರಾಯ್ ಅವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ ರಾಯ್ ಅವರ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಗ್ಯಾಲರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಕೆಕ್ಕರಿದು ತುಂಬಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿದ್ದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿರಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

೧೯೦೬ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ, ರಾಯ್ ಅವರು ದಿವಂಗತ ಸರ್ ಅಶುತೋಷ್ ಮುಕರ್ಜಿಯವರ ಬಿನ್ನಹದಂತೆ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ “ಪಾಲಿಟ್” ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಿಸಿ, ನೂರಾರು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಮರ್ಕ್ಯೂರಸ್ ನೈಟ್ರೈಟ್ ಮತ್ತು ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೈಟ್ (Mercurous Nitrite and Ammonium Nitrite) ಎಂಬ ಸಂಯುಕ್ತವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ ಕಂಡಹಿಡಿದದ್ದಲ್ಲದೆ— ರಾಯ್ ಅವರು, ಅನೇಕ ನೈಟ್ರೈಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೈಟ್ ಎಂಬ ಸಂಯುಕ್ತವು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆಯೆಂದು (Sublime), ಅದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಅವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಎಂತಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರಾದ ಆರ್ಮ್‌ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ (Armstrong) ಅವರು, ರಾಯ್ ಅವರನ್ನು “ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ನೈಟ್ರೈಟ್ಸ್” (Master of Nitrites) ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ನೈಟ್ರೈಟುಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ರಾಯ್ ಅವರು ಸಂವಯವ ಲೋಹಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಗಳ (Organo-metallic compounds) ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಿಸಿ, ಬಿ. ಜೀವಸತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಫರ್ ಅಥವಾ ಗಂಧಕವಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ೧೯೦೨ರಲ್ಲಿ “ಹಿಂದೂ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ”ವೆ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ೧೯೦೮ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಎಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದವು.

ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು “ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಲೆ” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ “ಇಂಡಿಯನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ಟರ್ಮುಗಳ ವರೆಗೆ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಂದೆ ರಾಯ್ ಅವರ ೨೦ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಗಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಭಾವನಾಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿತು.

ರಾಯ್ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಎಳೆಪೂರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರನ್ನು ತಂದೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಅನೇಕ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲ ಸರಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಯುರೋಪಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪುನಃ ೧೯೧೨ ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲಕತ್ತೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಡರ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ರಾಯ್ ಅವರಿಗೆ ಡಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ

ಸುಯಾದಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಕಲಕತ್ತಾ, ಬನಾರಸ್ ಮತ್ತು
ಜಾಕಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಅವರಿಗೆ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಗೌರವಿಸಿದುವು. ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ಅವರು “ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆ-
ಸ್”ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆರಿಸಬಂದರು. ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಕೆಮಿಕಲ್
ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಅವರನ್ನು Honorary Fellow ಎಂದು
ಆರಿಸಿದರು.

ಸುಮಾರು ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ರಾಯ್ ಅವರು “ಬಂಗಾಲ ಕೆಮಿಕಲ್
ಕ್ಯಾಂಡೆ ಫಾರ್ಮಸುಟಿಕಲ್” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಅವರ
ಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸ್ಮಾರಕವೆನಿಸಿದೆ.

೧೯೨೯ ರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾರಂಭವಾದ “ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ”ಯ ಮೂಲಕ, ಇಡೀ
ವೇಶವು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವೆನಿಸಿತ್ತು. ರಾಯ್ ಅವರು ಅಸಹಕಾರ
ಚಳವಳಿಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ
ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನುಡಿದರು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ
ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ರಾಯ್ ಅವರು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ
ಪದವಿದಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೂಲುವುದು ಮತ್ತು
ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನ
ಜೀವನದ ವರೆಗೆ ಖಾದಿಯ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿ-
ಲ್ಲ. ಜನರು ಅವರನ್ನು “ವಿಜ್ಞಾನದ ಮುನಿ” ಎಂದೂ ಮತ್ತು
“ಖಾದಿಯ ಪ್ರಚಾರಕ” ಎಂದೂ ಕರೆಯತೊಡಗಿದರು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕನಂತೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಅವರ ಸೇವೆ
ಮುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ
ಪ್ರಭುತ್ವಶಾಸನವಾರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ
ಮೊದಲೇ ರಾಯ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳ
ಮೂಲಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಬಾಲವಿನಾಶ ಮತ್ತು ನರವಂಶಹಿಂಸೆಗಳ
ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು. ೧೯೧೭ ರಲ್ಲಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂಡಿಯನ್
ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಿಂದಲೇ ಭಾರತದ ಕಲ್ಯಾಣವಿದೆ
ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪರರಾಗಿ ಎಂದೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ-
ದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಅವರು ಪುರೋಗಾಮಿ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರು.
“ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ನಾವು ಕಾಯಬಿಟ್ಟಿವು, ಆದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ
ಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕಾಯಲಾರಿವು” ಎಂದು ಒಂದು ಚರಿಸ್ಮರಣೀಯ
ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸುವಿದಿತ-
ವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವರ ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟವನ್ನು
ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವರ ಹಿರಿಮೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ರಾಯರು ತಮ್ಮ

ದೇಶದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪ್ರೇಮಭಾವ ಮತ್ತು ಅವ-
ರೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿದ್ದು. ಅವರು ಎಂದೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ
ಜನರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಬೇರೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ.
ಸಾಧಾರಣ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು
ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ‘ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಶ್ರೀಮಂತ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ
ಮತ್ತು ಘನತೆಪಡೆದ ಜನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ’
ಎಂದು ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ
ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಗೆ ಆಗ-
ಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ
ಲಭಿಸಿದರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ
ಘನತೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮನದಂ-
ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಧನವಂತರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ತಮಗಾಗಿ ಧನವನ್ನು
ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗೌರವ ಭೂಷಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪ-
ಭೋಗಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ.

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ
‘ ಬಗನ ’
ಬಾಲಾಮೃತ-
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿ.

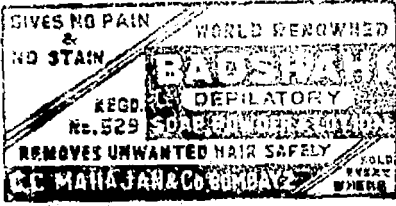
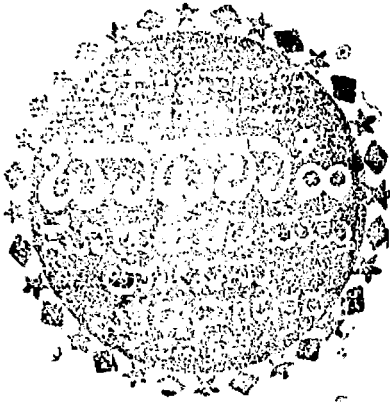

ಮಾಪ್ಪಿನಾಡ
ಮಕ್ಕಳ
ಮಕ್ಕಳ
ಮಕ್ಕಳ
ಮಕ್ಕಳ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ ‘ ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ ‘ ಬೊನಿಕ್ಸ್ ’ ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಕಠಿನವಾದ ವಿರಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ದಂಡಿ ಮತ್ತು ದಲಿತರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಅವರು ಸ್ವದೇಶದ ಜನರ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಅವರು ಲೋಕಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಅವರು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಉಡುಪು ತುಂಬಾ ಸಾಮಾನ್ಯತರದ್ದು. ಇವರು ಕಲಕತ್ತಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು. ಫೈತುಂಬ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಪೂರ್ಣ ತಾರುಣ್ಯ. ಆದರೂ ಇವರು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉಡುಪು ಎಂದರೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಚಾಂದನೀಚೌಕ ಬಾಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದಾದ ಕೋಟು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಂಟುಗಳು. ಆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನರ್ಗದವರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಆ ವೇಷವು ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸೇಲ್ಡಾ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಅದು ಪರಿಚಿತವಾದುದು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿ ನಡೆಯಿತು. ಅವರು ಮಲೇರಿಯಾ ಜ್ವರದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ಟಿಕೆಟನ್ನು ತರಲುಹೋದ ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ವ್ಯಾಂಟು ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾನುಗಳ ಮೇಲೆ ಒರಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಆಂಗ್ಲ ಪ್ರವಾಸಿಕನ ಸೇವಕನೊಬ್ಬನು ಅವರೊಡನೆ

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದನು: “ಎನು ನೀನು ಕೂಡ ನನ್ನಂತೆ ನಿನ್ನ ದೊರೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆಯಾ? ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ದೊರೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತಾರೆ?” ಮುಂತಾಗಿ. ರಾಯ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆಂಗ್ಲ ಪ್ರವಾಸಿಕನು ತಿರುಗಿ ಬಂದು ರಾಯ್ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರೊಡನೆ ಕೈಕುಲುಕಿಸಿದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಸೇವಕನಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಉಂಟಾಯಿತು.

ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ರಾಯ್ ಅವರು ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಭಿರುಚಿ ಇತ್ತು. ತಾವು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದುದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದುದುಂಟು. ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಒಳಗಿರುವ ಮರ್ಯಾದಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನವು ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಅಸಂಭವ ಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಪರಿಪಾಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಕಟ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಬರಗಾಲವೇ ಬರಲಿ, ಜಲಪ್ರಳಯವೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕಲ್ಪ ಉಂಟಾಗಲಿ ಜನತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಮೊದಲಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಮೆಚ್ಚಿನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಎಮರ್ಸನ್ನನು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಸತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಇವರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಆಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಂದವರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪರರಿಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆರ್ಪಿಸುವ ಅಥವಾ ಬಲಿಕೊಡುವ ಜೀವನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದನ್ನೂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ಮಹಾಘನತೆ ಪಡೆದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಋಷಿ, ದೇಶಭಕ್ತ, ಖಾದಿ ಪ್ರಚಾರಕ, ಸರೋಪಕಾರಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಪಕರಾದ ಸರ್ ಪಿ. ಸಿ. ರಾಯ್ ಅವರು ಕಾಯಲಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ೧೯೪೪ನೆಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ೧೬ನೆಯ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ೬-೨೭ ಗಂಟೆಗೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜು ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅವರಿಗಾಗಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾದರು. ಅವರು ಮೃತರಾದರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿವೆ. ಅವರ ದೇಶಸೇವೆಯ ಮಹತ್ವವು ಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂದೇಶ ಇಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ.

ಮಂಗಳಾಂಗಿಗೆ—

೩೬. ಮುದೇನೂರ ಸಂಗಣ್ಣ, ಚಿಗಟೇರಿ

೫

೦

ನಿನ್ನ ಮುಖಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಚಿಂದುಟಿಯೊಳೊಗೆತಂದ
ಮಂದಹಾಸದ ಚಂದನದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ
ಮಿಂದು ಬಂಧುರಗೊಂಡೆ— ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಹುಳುಕು
ಕೊಳೆಯೆಲ್ಲವನು, ನಲ್ಲೆ, ನಾ ತೊಳೆದು ಚೆಲ್ಲಿ!

೧

ನಿನ್ನ ಮಮತೆಯನುಂಡು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ ಮೋಡ
ನಿಜಸೌಖ್ಯದುತ್ತುಂಗ ಶೃಂಗವನೆ ಸೇರಿ
ಅಮೃತಜೀವನದ ರಸದಮಳನಿಧಿ ತಾನಾಗಿ
ಹರಿಯುತಿದೆ ದಿವ್ಯತೆಯ ಹೆದ್ದಡವ ಮೀರಿ!

೨

ಶಶಿಯ ತನಿವೆಗಳ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಸರಸದ ಅಮೃತ
ಬೆರಸಿ ನೀನೊಂದು ಕಿರುನೋಟಮಂ ಬೀರೆ—
ನನ್ನಾತ್ಮ ಕಾಸಾರದೀ ಹರುಷದರವಿಂದ
ಕೊರಗ ತೊರೆದರಳುತಿದೆ; ಸಿರಿಗಂಪ ಸೂರೆ!

೨

ನಾಗೈದ ಕಾವ್ಯತಪಕಕ್ಕರದಿ ಮನವೊಲಿದು
ಭಾವರುದ್ಧಿಯ ಭವ್ಯಕಲರವನೆ ಹಿಡಿದು,
ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಿಕೆಯನಿಸಿ, ತಾರದೆಯ ವರವಾಗಿ
ಸಾಕಾರ ರೂಪದೊಳು ಬಂದಂತೆ ನಡೆದು—

೩

ನಿನ್ನ ನಳಿದೋಳ ಹೂದೊಟ್ಟಲೊಳು ನನ್ನರಿವಿ—
ನಳೆ ಶಿಶುವ ನೀನಿರಿಸಿ ಜೋಗುಳವ ಹಾಡೆ—
ಕಲ್ಪಕಲ್ಪಗಳೆನ್ನ ಮನದಲ್ಲತನವಳಿದು
ಮೆರೆವೆ ನಾನಾಗಿ ಕಲ್ಪತರುವಿನ ಬೀಡೆ!

೩

ಅಂಗನೆಯ ನೀ ಬಂದು ನನ್ನ ಮನದಂಗಳದಿ
ಮಂಗಳದ ಗಂಗೆಯಂ ತುಳುಕಿಸುತ ತೊಳೆದು,
ಸತ್ಯಸೌಂದರ್ಯಗಳ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನಿಡಲು
ನನ್ನ ಜಗ ತೊಳಗುವುದು ಶಿವಕೇಯ ತಳೆದು!

೪

ನನ್ನೆದೆಯ ತಲ್ಪದೊಳು ನಿನ್ನ ಸಿರಿಮೊಗವಿರಿಸಿ
ಮೋಡಿಯೊಳು ನಲ್ಲುಡಿಯ ನೀನಾಡುತಿರಲು—
ಎನ್ನ ಭಾವದ ವಿಣೆ ನನ್ನ ಚೇತನಪಾಂతు
ಮಂಜುಳದ ಝೇಂಕಾರ ಮಾಡುವುದ ಕೇಳು!

೪

ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಬಳ್ಳಿ ನಿನ್ನ ನೆರವಿನ ಮರದ
ಅಂದಣದ ಹಂದರಕೆ ಕುಡಿಯಿಟ್ಟು ಹಬ್ಬಿ—
ಸಂಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಪಥವಿಡಿದು ಮುನ್ನಡೆದು
ದಶದಿಕ್ಕು ಬುವಿಬಾನಿನಗಲಗಳ ತಬ್ಬಿ—

೫

ನನ್ನ ಬಡ ಗುಡಿಸಿಲೊಳು ವಿರಹ ತಾನಬ್ಬರಿಸಿ
ದಾರಿಕಾಣದ ತೆರದಿ ಕಾರಿರುಳ ಸುರಿಸಿ—
ನಿನ್ನ ನೇಹದ ನೆನಪು ಬೆಳಗುವುದು ನನ್ನೆದೆಯ
ಹೊಂಗನಸಿನಾಲಯಕೆ ಸಿರಿಗಳಸವಿಸಿ!

೦೦

ಸುಡುವಳಿನಿಬ್ಬರದ ಬರಸಿಡಿಲ ಕಡೆಗಣಿಸಿ
ನಿಜಬದುಕನಾದರ್ಥ ಬಾವುಟವ ಹಿಡಿದು—
ಹೂತುಟಿಯ ನಿಡುದೆರೆದು ನಗೆಗಂಪ ಸೂಸುವುದು
ಅನುಭಾವದಾತ್ಮಾನುಭೂತಿಯನೆ ಪಡೆದು!

ಅಸೂಯೆ

(ಉತ್ತ ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ

‘ಅಸೂಯೆ’ಯಂತಹ ಜಾಜ್ಜಲ್ಯ ವಿಷವು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಾಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ಅಸೂಯೆಯೊಂದಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಯುದ್ಧ ಕಲಹಗಳೆಂದೂ ತಲೆಯೆತ್ತಲಾರವು.

ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಅನಾಧ್ಯನಂತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಯು ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ನೀಡಲಿರುವುದು ಅಶಕ್ಯಕೋಟಿಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ‘Survival of the fittest’ ಎಂಬ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇವತ್ತಿನ ಯುಗದ ಶತಮಾನದ ಜೀವನಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದಾಗ, ಮಿಕ್ಕ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎನಿಸಿದಂತೆ ಅಸೂಯೆಯೂ ಮಾನವನ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದೆ; ಒಂದು ಮೆರುಗನ್ನಿತ್ತಿದೆ. ಅದೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಾಗತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ತೊಡಕುಗಳೂ ಉಂಟಾಗದೆ ಭೂಲೋಕವು ನಂದನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು! ಕೇವಲ ಕೈಬೆರಳಿನ ಮೇಲೆ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನುಳಿದು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅಸೂಯೆಯ ರುಳುಕು ತಾಗದಿರುವುದು ಅಸಂಭವ. ಪ್ರಗತಿಪರ ಪಥದಲ್ಲಿ ಅಡಿ ಇಟ್ಟ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿಯದೆಯೂ, ಅಸೂಯೆ ತನ್ನ ಲೀಲಾಜಾಲ ಬೀಸಿ, ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಬಿಡುವುದು, ದೈನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಸೂಯೆಯ ವ್ಯಾಪಕತೆ, ನೆಲೆಬೆಲೆ ಎಂತಹವಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ತವಕ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಆಗ ಇದರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಮಾನವನು ಸೋಜಿಗಗೊಂಡು, ಉಪಾಪೋಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಅಸೂಯೆ ಇರಕೂಡದು; ಅದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸುಖಶಾಂತಿಗೆ ಅಡೆತಡೆಯೆಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಶ್ರುತಿಸ್ಪೃತಿ ಕಾಲಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಅದು ಮಾನವನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಮರಣದ ವರೆಗೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಅದು ರಕ್ತಗತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಪ್ರತಿ-

ವದು! ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ, ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು, ಆಟಪಾಟ, ಮಾತುಕತೆ-ನೊದಲಾದ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾಗಿದ್ದರೂ ಚಿಕ್ಕನುಕ್ಕವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಗೆ ಮೊರೆಹೋಗಿದ್ದೇ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಪ! ಅದರಿಂದ ಹಾನಿ ಎಂಬ ಅರಿವೇ ಅವರಿಗಿದ್ದಂತಿಲ್ಲ! ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಂದವಾದ ಬೊಂಬೆ ಇದ್ದರೂ ಬೇರೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಡನೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವೆನಿಸುವದು. ತತ್ಕ್ಷಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಲಾಹಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಇನ್ನುಳಿದ ಹಿರಿಯರು ಇಂಥ ಮನೋರಂಜಕ ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದರಂತೂ ವಿಶೇಷ ಕಳಕಟ್ಟುವದು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ರಶಿಯಾದೇಶದ ಮಾನವ-ತೆಯ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾಂಟಲಿಯೊ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ‘Little children are wiser than men’ ಎಂಬ ಹನಿಗತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವದು. ಅದೊಂದು ಮಳೆಗಾಲದ ದಿನ, ಫೊಫೋ ಎಂದು ಮಳೆ ಸುರಿದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಕಾಗದವ ಹಡಗ ಬಿಟ್ಟು ಆಟವಾಡುವಾಗ ಜಗಳಕ್ಕೆ ನೊದಲಾಯಿತು. ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬೆಳೆದು ಹುಡುಗರ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೂ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿತು. ಮುಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿ ಬೈದಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೋಪಗುದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಷ್ಟೇ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಾಗ, ಒಂದೆ ಜಗಳವಾಡ ಹುಡುಗರೇ ಬೇರೆಡೆ ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿ ಆಡುವ ಮೋಜಿನ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಚಿಕ್ಕವರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಉನ್ಮಾದ ತೋರಿಸಿದ ಹಿರಿಯರೇ ಆಗ ನಾಚಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ನೀತಿಯ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು ಇಂತಹ ಕಿರುಗತೆ ಮಾಮುಕವಾಗುವಷ್ಟು ಹಿರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ಆಗಲಾರವು.

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುವದು. ಸರಿಕ ಹೆಂಗಳೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉಗಮಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ಸಲ್ಲಿತು. ಸವತಿಮತ್ಸರವಂತೂ ಲೋಕೋತ್ತರವೆನಿಸಿ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಮೋಹಕ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ತದನಂತರ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆಯರ ದೈವಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟ ಪರಿಚಯವಾದೊಡನೆ ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಗುಣವು ಮೊದಮೊದಲು ಗಂಭೀರ ರೂಪತಾಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಉಗ್ರತೆಯ ತುತ್ತತುದಿ ಮುಟ್ಟುವದು. ಅತ್ತೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತದ ಸೂತ್ರ ಬಂದರೆ ಸೊಸೆ ತುತ್ತಾ-ವಳು. ಮಗನು ಕಾಲುಕಸವಾಗುವನು. ಇದೇ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಘಟಿಸ್ಸೋಟವಾದರೂ ಆದೀತು. ಇದೆಲ್ಲ ದಂಪತಿಗಳ ಧೈರ್ಯಗುಣವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಒಂದು ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೂ ಅಂಥ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದೇ ತೀರುವದು. ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಸೊಸೆ ಮನೆಯ ದೊರೆಸಾನಿಯಾದರೆ, ಅತ್ತೆ ಯಾದವಿ ಕಲಹವೆಬ್ಬಿಸಿ ಬಂದುಹೂಡಿ ಅಪಜಯವೇ ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಂತಾದ ಜೀವನಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥದ ಸೋಗಿನಿಂದ ತೀರ್ಥ-

ಭೂತೈ ಕೈಕೋಳ್ಳುವಳು. ಇನ್ನು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಅಸೂಯೆಯ ರುಳಿತಾಕಿದರೆ, ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶ ವಿಕವಾಗಿ ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳಂತಹ ಎರಡು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಗಳೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವು. ಅಂದಿನಿಂದ ಸೋದರರಿವರ ಸ್ವಾವಲಂಬ-ನದ ಪ್ರಥಮ ಪಾಠವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆಚರಿಸತೊಡಗುವರು. ನೈಯಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಹಿತಕರವೆನಿಸಿದರೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕಾಟುಂಬಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಸೂಯೆ ಕುಠಾರಪ್ರಾಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮನೆಯನೆಯ ಮಾತು ಬದಿಗಿರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳತ್ತ ನಮ್ಮ ದಿಟ್ಟ ಚೆಲ್ಲಿದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅಸೂಯೆಯೇ ಮೂಲವೆಂದು ಹೊಳೆಯುವುದು. ಜಗದ್ವಂದ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟುದು ಕೈಕೆಯಿಯು ಅಸೂಯಾಭಾವನೆಗೆ ತುತ್ತಾದಾಗಲೇ. ಪಾಂಡವರು ಆದರ್ಶಗಳ ಆಗರವಾಗಿ, ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮದ ಅಪರಾವತಾರವೆನಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಪದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವನವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದುದು ಸೋದರ ಕೌರವರ ಪಾಶವೇ ಅಸೂಯಾವೃತ್ತಿಗಾಗಿ. ಅಂಗ್ಲ ಮಹಾಕವಿ ಮಿಲ್ಟನ್‌ನ 'Paradise Lost' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸೆಟನ್‌ನ ಅಸೂಯಾಬುದ್ಧಿ ವಟಮಾರಿತನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು ಎಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದೇಳುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಾಲುನೆವರಿಸುತ್ತ ಕನ್ನ ಜನರೊಡನೆ ದಾಸ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಧಗಧಗಿಸುವ ಜ್ವಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೊರಳಾಡುತ್ತ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಸ್ವರ್ಗದ ಉತ್ತುಟ ಹಂಬಲು ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಬಾಳು ನಾಯಿ-ನರಿಗಳ ಬಾಳಿಗಿಂತಲೂ ಕನಿಷ್ಠವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸೆಟನ್‌ನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯ ಗಣ್ಯನಾಯಕನೆನಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಸೂಯೆಯ ಬಲವೇ ಬಲ. ಸುರಾಸುರರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆತಿಮಾನವ-ವಾದದ್ದೆನಿಸಿದರೆ, ಇಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದು ತಾಂಡವ-ವಾಡುವ ಜಾತೀಯತೆಯ ವೆಡಂಭೂತಕ್ಕೆ ಅಸೂಯೆಯೇ ಉಜ್ವಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಜನಾಂಗಗಳು ಇಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಲಿವೆ !

ಇಂದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಜ್ಜಾನದ ಅಖಂಡ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಅಸೂಯೆಯೇ ಹಿರಿವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ವಿರಾಟರೂವು ಸಾಹಿತ್ಯ-ವೃತ್ತಿಕಾವ್ಯವಸಾಯ-ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕತೆ ಗಾರನಿರಲಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರನಿರಲಿ ಸಹಸಾ ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಸರಿಕನೆಂದಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವನೆಂದಾಗಲಿ ಒಪ್ಪುವುದೇ ವಿರಳ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕುಂದು ಮುಂದುಮಾಡಿ ಹೀಗೇನ ಸರಂಪರೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇನ್ನೇನು ? ಹೀಗೇನುವನ್ನೇ ಬಾಲಿಶಕೃತಿ ಒಬ್ಬ ನೃಪತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅಸೂಯೆಗೆ ಎಡೆ ಎಲ್ಲಿ ? ಹಾಗೆಯೇ ಒಬ್ಬ ನಟನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸೆವರಿದಿರುವುದೇ ಕೃಷಿತ. ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮೊದಲಾದ ಕಲಿತಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ ನಿಷ್ಠುಪರಂಪರೆ ಸಂಗಡಗಳೇ ನಿರ್ಮಿತ-

ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗುಣಗ್ರಾಹಕತೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಭಿನ್ನಾನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೌಶಲವು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಹೀಗೆ ಅಸೂಯೆ ಕಲಾಭಿಜ್ಞತೆಯ ಮೇಲೂ ತನ್ನ ಕರಾಳಚ್ಛಾಯೆ ತೂರಿದೆ.

ಇರಲಿ. ಇಂಥ ಅಸೂಯಾ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೀರ ಸಮೀಪವರ್ತಿಯಾಗಿ-ರುವ ಇನ್ನಿತರ ಗುಣಗಳೆಂದರೆ ಅಹಂಕಾರ, ದರ್ಪ, ಉದ್ವಾಮತನಗಳು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನವೇ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಸೂಯೆಯ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತು ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿ ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರದಿದ್ದರೆ ಜೀವನ ಸಾಗುವದೇ ದುಸ್ತರವಾಗುವದು. 'ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹಾಕಿ, ವಾಲ್ಟಿಬಾಲ್', ಬೋ-ಬೊ ಮೊದಲಾದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ-ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಯೇ ಕೊಂಚ ವೇಷಾಂತರ ಹೊಂದಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಗಿ (Competition) ಪರಿಣಮಿಸದಿದ್ದರೆ, ಇಡೀ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದ ಜೀವಾಳವೇ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತೆನಿಸುವುದು. ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವೇ ದೇಶವಿವೇಶಗಳ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣೇಭೂತವಾಗಿದೆ. Rivalry ಇಲ್ಲವೇ ವೈರಭಾವವು ಅಸೂಯೆಯಂತೆ ಉರುಟು ಉರುಟು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಸೋಗು ಹಾಕದಿದ್ದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾರ್ಪಾಡಿಯಿಂದ ಬಾಳಲಾರನು. ದೇಶಗಳೂ ದಾಸ್ಯವೃಂಟಲೆ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಮೆರೆಯಲಾರವು. ಭಾರತದ ಕಾವ್ಯಾಂಬರದ ಬೆಳುದಿಂಗಳೆನಿಸಿದ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯಡುರವರ 'Queen's Rival' ಎಂಬ ನೋಡಕ ನಲ್ಲಾದಿನಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಯ ಅಂಶವೇ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಅಂತೇ ಕವನವು ಹೃದ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ರಾಣಿ ಗುಲ್ಷಾರಳ ಜೀವನವು ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಕೆಗೆ ಕೊಂಚವೂ ಮನಃಶಾಂತಿ ಇಲ್ಲ. ತಾನು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹೂಡಿ ಸೋಲಿಸುವಷ್ಟು ಸೌಂದರ್ಯವು ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಕೆಯ ಚಿಂತೆ ! ಎಷ್ಟೋ ರೂಪರಾಣಿಯರನ್ನು ರಾಜನು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಕರೆಯಿಸಿದನು. ಯಾರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಆಕೆ ಮನಸೋಲಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ವಸಂತಕಾಲದ ಸುಂದರ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯು ಹೆಳಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಆಕೆಯ ಮುದ್ದು ಮಗು ಕನ್ನಡಿ ಕೆಸಿದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ— 'Here is my rival oh King Firoz'— ಎಂದು ಉದ್ಘಾರ ತೆಗೆದಳಂತೆ !

ಕೊನೆಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಂಗದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಮಗೆ ವಿದಿತವಾಗುವುದೇನು ? ಜಗನ್ನಿತ್ಯಾಸಾದಿಗಳಾದ ಅದ್ವೈತಿಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಒಟ್ಟು ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ದಾಸಪೀಳಿಗೆ, ಶಿವರೇಣರಾಗಲಿ ಅಸೂಯೆ ಎಂದೂ ಮಾನವನ ಸೊತ್ತಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ— 'ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕ್ಷಣಮಪಿ ಜಾತು ತಿಷ್ಠತ್ಯಕರ್ಮಕೃತ್' ಎಂಬ ಸುಡಿಯಿಂದ ಕರ್ಮ-ಕಾಂಡದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ, ವಾಸ್ತವರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸೂಯೆ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಚಲಿಸದು ಎಂದು ಹೇಳುವ

(೩೪೬ ನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ)

“...ದೂತ!”

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

೬೬: ದೇವಳ ಕೃಷ್ಣರಾಮರು ಬಿ. ಎ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

★

ಕಾಯುವರೆಂದು ನಂಬಿದ ಡಾಕ್ಟರರೇ ಕೊಲ್ಲುವ
ಯಮದೂತನಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾಡಬೇಕೇನು ?
ಹರ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪೆರ ಕಾವನೆ ?

ಅಂದು ಸಂಜೆಯ ೫|| ಗಂಟೆಗೆ ವಾಮನ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆಯ-
ಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಡಾಕ್ಟರರು ವಾಯುಸ್ಥಳವನೆಂದು ಆಗ ತಾನೇ
ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ‘ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ದಯೆ-
ಮಾಡಿ ವಾಯುಸ್ಥಳವನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಗೆ
ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ’ ಎಂದು ವಾಮನ ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ-
ನೇನೋ ನಿಜ ; ಆದರೆ ಅವರ ವೇದಾಂತವೇ ಬೇರೆ. ರೋಗಿಗಳ
ರೋಗನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರರು ತಾವು ನಿರೋಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ-
ಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಕಟ್ಟಿಕೆ. ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಾಮನ
ಮತ್ತೆ ಅವರ ವನಾಖಾನೆಗೆ ಹೋದ. ಡಾಕ್ಟರರು ಆಗತಾನೆ ಬಂದು
ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ
ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ ರೋಗಿ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ೭-೮ ದಿನಗಳಿಂದ
ನೆಗಡಿಯೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿತ್ತು-
ಆತ ಹಳ್ಳಿಯಾತ. ಅವನಿಗಾದ ಮ್ತು ಲಿಫ್ಟರ್. ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ
ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಅವನು ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬದುಕಲಾರನೆಂದು. ಅದ-
ಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನಿಂದ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಹಣವಡೆದುಕೊಂಡು, ಕೆಲವು
ದಿನಗಳ ಔಷಧ ಕೊಟ್ಟು, ಇನ್ನೇನು ಬರಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು.
ಒಬ್ಬ ಲಮಾಣಿ ಹೆಂಗಸು ಔಷಧಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ
ಏನಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ತನ್ನ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೆರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಬೈ ತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ
ರೋಗಿ ಕಾಲಿನ ಡ್ರೆಸ್ಸಿಂಗಿಗೆ ಬಂದಿ- ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಾತ.
ಜಹಗೀರ್‌ದಾರರ ಮಗ. ಎಡವಿಬಿದ್ದ ದ್ದೇ ನೆನಪಾಗಿತ್ತು. ೧೫-೨೦
ದಿನಗಳಿಂದ ಡ್ರೆಸ್ಸಿಂಗೇ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರು-
ಯಾವುದೋ ಆಫೀಸಿನವರು—ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಸತ್ತು—ಬೇನೆಯನ್ನು
ಬಯಸಿ ಡಾಕ್ಟರರಿಂದ ಸರ್ವಿಕ್ಕೇಟ್ ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ
ನಾನಾವಿಧದ ರೋಗಿಗಳು.

ಡಾಕ್ಟರರು ಎಲ್ಲರ ಸಮಾಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಏಳಲಿಲ್ಲ.
ವಾಮನನ ಜೀವ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅವರನ್ನು
ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಆತುರತೆ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ
ಹೊರಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಡಾಕ್ಟರರು ಆರಾಮು ಬರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ
ಬಂದು ಒಳಗಿದ್ದರು. ವಾಮನ “ ಡಾಕ್ಟರ್ ! ” ಎಂದ.

“ ಹು ! ಏನು ? ”

“ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತಲ್ಲ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಬಂದು! ಅವಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ
ನಿನ್ನೆ ಕಂಡ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಣದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ— ”

“ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ! ನಿನ್ನೆ ಕಂಡ ಸುಧಾರಣೆ
ಈ ದಿನ ಹೇಗಿರಬೇಕು. ನಾನೇನು ನಿಮಗೆ ಡಾಕ್ಟರರಂತೆ ಕಂಡು
ಬರಲಿಲ್ಲ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ”

“ ಛೇ ಡಾಕ್ಟರ್, ಏನು ಹಾಗೆಂದರೆ ? ”

“ ಮತ್ತೆ ನನಗೇ ಕೇಳಿರಿ ! ಈ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಆ ಯಾರೊ
ಡಾಕ್ಟರರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಂತೆ.
ಅವರೊಡನೆ ಇಬ್ಬರು ಹೊಸ ಡಾಕ್ಟರರು ಬಂದಿದ್ದರಂತೆ. ಆ
ಮುದುಕ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ? ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಯಮ-
ರಾಜನಿದ್ದಾನಾತ. ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೂವರು ಪೇಶಂಟರು
ಸ್ವರ್ಗ ಕಂಡರಂತೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ನಿಮಗೆ ? ”

“ ಅವರೇನು ಯಮರಾಜನಲ್ಲ. ಅವರೂ ಡಾಕ್ಟರರೆ. ಅದೇ
ಅವರಿಗಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಔಷಧದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ. ಇರಲಿ
ಏನೋ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಅಷ್ಟು ನೋಡಲಿ
ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಆಬಚೆಯ ಪರಿಚಯವೂ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ
ಇದೆ ಅವರಿಗೆ. ಆದರೆ ಅವರೇನು ಔಷಧ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ”

“ ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು. ಅಂದವ್ವಾದರೂ ಏನು ಆ ಮಹಾರಾಯರು ? ”

“ ಏನೋ ಹೇಳಿದರೆನ್ನಿ.... ಅದು ವಿಷಮಜ್ಜರವಲ್ಲ.... ಬೇರೆ
ಯಿದೆ.....ರಕ್ತ ನೀರಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ.... ಮತ್ತೇನೋ ಪಸ
ಆಗುತ್ತಿದೆ....ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹೋಗೋಣವೇ ಇನ್ನು.... ”

“ ಅದೇ ನಾನು ಹೇಳೋದು, ಆ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಏನು ತಲೆ ತಿಳಿ
ಯುತ್ತಿದೆ ಎಂತ ! ಬರೀ ೪೦ ವರ್ಷ ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಕ್ಷಣ
ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನೇನು ? ನಾನು ಹೇಳಿದ ರೋಗವೇ ಸರಿ
ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಚೈಯಿದ್ದರೆ....ಅಥವಾ ಇರದಿದ್ದರೂ ಸರಿ...
ಆ ವೈದ್ಯನ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ”

ಡಾಕ್ಟರರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾಮನನಿಗೆ ಸಂತಾಪವಾಯಿತು.
ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಕುಳಿತ. ಆ ಮೇಲೆ ಮಾತು
ನಾಡಿದ :

“ ಡಾಕ್ಟರ್, ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋ-
ಜನವಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೆ-
ಬಿಡಿಯಬಾರದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀನೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಪರಿಚಿತ
ರಿರುವವರಿಂದ ಭಿಟ್ಟಿಗೆಂದು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂ-
ವೈದ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಕೊಂಡನೆ ಬಂದುಹೋದರೆನ್ನಿ. ತಮ್ಮ

ಸಲಹೆಯನ್ನೇನೋ ನೀಡಿ ಹೋದರು. ಅದರೆ ಅದರ ವಿಷಯ ನಿರ್ವೇಷನೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾಡದೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?... ಸೇಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹೋಗುವಾ! ” ಎಂದು ವಾಮನ ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತ.

ಡಾಕ್ಟರರು ವಾಮನನೊಡನೆ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು ವಾಮನನ ಹೆಂಡತಿ. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಚೆಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಈಚೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ದೊರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಾಮನ ಓಡಿಹೋಗಿ ಅವಳ ಬದಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಡಾಕ್ಟರರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಾಡಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಇಂಜೆಕ್ಶನ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ವಾಮನನೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಬಾಗಿಲ ಬದಿಗೆ ವಾಮನನ ಅಬಚಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

“ ಏಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ಡಾಕ್ಟರ್.... ಸುಮ್ಮನಾದಿರಿ? ” ಎಂದು ವಾಮನ. ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ದೇಹ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸುಂಯ್ ಸುಂಯ್ ಎಂದು ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮರುದಿನದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ರಾತ್ರಿಯ ಭಯಾನಕತೆಯನ್ನು ಅನುಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರ ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗಗಳುವು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಏನಿಲ್ಲ. — ಇದೀಗ ಇಂಜೆಕ್ಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗುವುದು ” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಹೊರಟರು. ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ “ ಅವಳ ಖಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ಕರೆಕಳಿಸಿದ್ದೀರೇನು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೂ ನಿರ್ವೇಷನಾ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕರೆಸಿಲ್ಲ.... ಏಕೆ? ”

“ ಏನಿಲ್ಲ, ವಾಮನರಾನ್, ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿರಿ. ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ.... ಅವರೂ ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಇದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೊಂದು ಸಮಾಧಾನ! ನೋಡಿರಿ. ಬೇಗನೆ ಕರೆಸಿರಿ.... ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ತಾರು ಮಾಡಿರಿ.... ” ಎಂದು ಹೊರಟರು.

“ ತಾರು ಮಾಡಬೇಕೇ !.... ಅಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರರೇ, ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನಾದರೂ ಕರೆಯೋಣವೇ.... ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡಿರಿ ” ಎಂದು ವಾಮನ.

“ ಅವರೇನು ಹೊಸ ಶೋಧಮಾಡಿ ಔಷಧ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ” ಎಂದವರೇ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅವರ ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಬುಟ್ ಬುಟ್ ಶಬ್ದಗಳು ವಾಮನನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಘಾಸವಾಯಿತು.

ವಾಮನ ಓಡಿಹೋಗಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಬದಿಗೆ ಕುಳಿತ. ಅವಳು ಅವನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಳು. ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು.

ಮುಂಜಾವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ನೆನಪಾದುವು.

“ ನಾನು ಈ ಬೇನೆಯಿಂದ ಪಾರಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುವಿರಿ? ”

“ ಏನು ಮಾಡಲಿ! ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು! ”

“ ಒಳ್ಳೆಯ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮಾಡೋಣ, ಬಹಳ ಜನರನ್ನು ಕರೆಯೋಣ. ”

“ ಓಹೋ, ಇಷ್ಟೇನೇ? ಅದಕ್ಕೇನು! ”

“ ಅದರೆ....! ”

“ ಏಕೆ? ಆದರೆಯೆಂದರೇನು....? ”

“ ನನಗೇಕೋ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ! ”

“ ಸಂಶಯ! ಏನು ಸಂಶಯ! ”

ವಾಮನನ ಗಾಬರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಅವಳು ಕಂಡಳು.

“ ಎಂಥ ರತ್ನರಾಗಿದ್ದೀರಿ ನೀವು! ಅನಂತಾನಂತ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀವೇ ನನಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಪತಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ದೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ”

ವಾಮನ ಅವಳ ಬಾಡಿದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡ. ಅವಳ ಆಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾತನಾಡಿದ:

“ ನೀನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಈಗ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಂತೆ. ಮುಂದಿನ ವಾರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಎದ್ದು ಓಡಾಡುವೆಯೆಂದು ಡಾಕ್ಟರರು ಹೇಳಿದರು. ”

“ ಏನು ಡಾಕ್ಟರರೋ! ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು.... ಏನೋ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ನನ್ನಾಶೆ. ”

“ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೀ ಹುಚ್ಚಿಯ ಹಾಗೆ? ನೀನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ನೋಡು. ”

ಅವಳು ಕೆಲಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ವಾಮನನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆ-ಆತುರತೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು.

“ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಬದುಕಿಸುವಿರಾ? ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಳು.

ವಾಮನ ದಿಘ್ಘ್ಘನಂತಾದ.

~~=====~~

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
- ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
- ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಹೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಬೀ, ಧಾರವಾಡ.

~~=====~~

“ಛೇ! ನನಗೇನಾಗುತ್ತಿದೆ!.... ಆದರೆ ಏನೋ ಆಗುತ್ತಿದೆ!”
ನಿಂದಳು. ಅವಳು ಶ್ರಮದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಳು. ವಾಮನ
ನೊಲ್ಲನೆ ಎದ್ದ.

ಅವಳ ಮುಂಜಾವಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿ ವಾಮನನ ಮೈ
ಜುಮ್ಮಂದಿತು.

ಅವಳಿಗೆ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾತರ ವೇದನೆ! ಇಂಜೆ-
ಕ್ಟನ್ನಿಂದ ಇರಬಹುದೇ! ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದೇ?

ವಾಮನನ ಅಬಚಿ ವೈದ್ಯರೊಡನೆ ಬಂದಳು.

ವಾಮನನಿಗೆ ಹೇಳದೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಓಡಿದ್ದಳು.

ವೈದ್ಯರು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಪುಣರೇ ಇದ್ದರು. ಸ್ವಭಾವವೂ ಒಳ್ಳೆಯ-
ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದು ರೋಗಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ-
ದಾಗ, ಅವನ ಪರವಾನಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಾನು ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವುದು
ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದು. ಆದರೂ ವಾಮನನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ
ಬಹಳೇ ಪ್ರೇಮಾದರ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು, ಬಹಳ ಹೊತ್ತು
ಘೂಡಿದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕರಿಸಿರಿ ಬೇಗ” ಎಂದರು.

“ಇದೀಗ ಒಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ”

“ಏನು ಹೇಳಿದರು?”

“ಏನೂ ನಿರ್ದೇಶ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ....ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಿದೆ ಎಂದರು.”

“ನಿಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರರು ನನ್ನ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ಮಾತಾಡಲು
ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.... ಸಿನ್ಸಿಲ್ ಸರ್ಜನರು
ಊರಲ್ಲಿರುವರೇ?”

“ಇಲ್ಲವಂತೆ.... ಏಕೆ ವೈದ್ಯರೇ....?”

“ಅವರಿಗಷ್ಟು ಕೂಡಲೇ ತೋರಿಸಿದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತಿತ್ತು!”

“ಹಾಗಾದ್ರೆ ಮಿರಜಿಗೆ ಹೋಗೋಣವೇ?”

“ಛೇ ಛೇ ಏನೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ....” ಇನ್ನು ಏನೂ ಅವಶ್ಯ-
ಕತೆಯಿಲ್ಲ.... ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸಿದವರಂತೆ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆಯೇ
ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೆ “ನಿಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರರು ಏನು ಔಷಧ
ಹಾಕಿ, ಇಂಜೆಕ್ಟನ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಿ-
ರಲ್ಲ!....” ಅವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರೆಯಿರಿ.” ಎಂದರು.

ವಾಮನ ಓಡಿದ. ರಾತ್ರಿ ೧೧! ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನೊ-
ಡನೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಿತ್ರರಿದ್ದರು. ಡಾಕ್ಟರರ ಹುನೆಯ
ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲ ಬಡಿದರು. ಡಾಕ್ಟರ್-ಡಾಕ್ಟರ್ ಎಂದು
ಕೂಗಿದರು. ಅರ್ಧಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯಿತು. ಡಾಕ್ಟರರ
ಹೆಂಡತಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು “ಅವರಿಗೆ ಭಾರೀ ತಲೆಶೂಲಿಯಾಗಿದೆ”
ಎಂದಳು.

“ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು
ವಾಮನ ಸಂತಾಪದಿಂದ ಕೂಗಿದ. ೧೦ ಮಿನಿಟಿನ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರರು

ತಲೆಗೆ ಸ್ಪಾರ್ಟನ್ನೊಂದು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು “ಯಾ-
ಏನಾಗಿದೆ?” ಎಂದು ಬೇಸತ್ತುವರಂತೆ ಕೇಳಿದರು.

“ಡಾಕ್ಟರ್, ಕೂಡಲೇ ನಡೆಯಿರಿ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂಡ
ನಿಲಂಬ ಬೇಡ” ಎಂದ ವಾಮನ.

“ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಗಡಿಬಿಡಿ? ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೇನೂ
ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿರಿ. ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ನೋಡೋಣ” ಎಂದರು
ಡಾಕ್ಟರು.

“ಈ ಡಾಕ್ಟರನು ಮನುಷ್ಯನಿದ್ದಾನೋ ಅಥವಾ....” ಎಂದು
ವಾಮನನ ಮಿತ್ರರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಒದರಿದ. ಉಳಿದವರು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ
ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರು.

ಡಾಕ್ಟರರು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅರಿವೆಹಾಕಿಕೊಂಡು
ಬಂದರು. ವಾಮನ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲೇ
ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದ.

ವೈದ್ಯರು ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪುಡಿಯೊಡನೆ ನೀರುಬೆರಿಸಿ ಹಾಕಿದರು.
ಅದು ಅವಳ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರರು ಆಗ
ನಿರೀಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವಳು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಳು.

ಡಾಕ್ಟರರು ವೈದ್ಯರನ್ನು ದುರದುರನೆ ನೋಡುತ್ತ ಹೊರಟು
ಹೋದರು. ವಾಮನನೊಡನೆ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾತು-
ನಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಡಾಕ್ಟರರು ತಮಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಯಾದವರಿಗೆಲ್ಲ ‘ಅ-
ಮುದುಕ ವೈದ್ಯ ತಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣವಾಗಿ ಹಾಕು-
ಮಾಡಿದ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದರು.

ವೈದ್ಯರು ಅಂಜದೆ ಅಳುಕದೆ ಕಂಡವರಿಗೆಲ್ಲ ‘ವಾಮನ, ಆ-
ಎಲ್. ಸಿ. ಫಿನ್. ಡಾಕ್ಟರನು ಕೊಲೆಗಡಕ’ ಎಂದು ಒದರಿ ಹೇಳು-
ತ್ತಿದ್ದರು. ‘ಅಂತಕನ ದೂತ’ ಎಂದು ಚೀರುತ್ತಿದ್ದರು.

(೩೪೩ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ಕಾಲವು ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ‘Time is money’ ಎಂದು ಲಾಗ
ಹಾಕುವ ಇಂದಿನ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನಾಂಗವು ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಹದಕ್ಕೆ
ತಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅದು ಅರ್ಥಹೀನವೆನಿಸುವದೆಂತು?
ಹಾಗೆ ಸಮೂಲವಾಗಿ ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಭಾವನಾಪ್ರಪಂಚದಿಂದಲೇ
ಏತ್ತಿ ಒಗೆಯುವುದೆಂದರೆ ಗುಲಾಬಿ ಕಂಟಿಗೆ ಮುಳ್ಳುಗಳೇ ಇರಬಾರ-
ದೆಂಬ ಹಟತೊಟ್ಟಂತೆ ಆದೀತು! ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಅಸೂಯೆ ಒಂದಿ-
ಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಬಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಪ್ರಗತಿ. ಜೀವನವು ಅದರಿಂದಲೇ ರಸಿಕತೆಯ ಆಗರವಾಗಿ ಪರಿಣ-
ಮಿಸಿ ಶಾಂತಿ, ಪುಷ್ಟಿ, ತುಷ್ಟಿ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದೆ
ನೈಜ ರಸನಿಮಿಷ!

ಬೆಳುವಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜಾನಪದ ಹಬ್ಬ

ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ

ಡಿ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ

★

ಕನ್ನಡಿಗರ ಒಂದೊಂದು ಹಬ್ಬಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ-ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಂದರೆ ಅವರ ದೈವಭಕ್ತಿ-ರಸಿಕ ಜೀವನಗಳ ಪ್ರತೀಕಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು!

★

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರೀತಿಯ ಮೂಲಕ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳುವಲ ಅಥವಾ ಬಯಲನಾಡು, ಕೊಂಕಣ ಅಥವಾ ಮಲೆನಾಡು ಎಂದೆರಡು ಸಹಜ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿರುವುವು. ಪ್ರಾಚೀನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವೇ ವಿಭಾಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುಂತಳ-ಬನವಸೆ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ನಾಡು ಅಥವಾ ದೇಶ, ಕಾಡು ಅಥವಾ ಕೊಂಕಣ ಎಂದೂ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದುವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಅವೆರಡೂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ-ವಿಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆಚಾರ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಿನ್ನತೆ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಆಹಾರ-ವಿಪಾರ, ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಿನ್ನತೆ, ಬೆಳುವಲಿಗ-ಮಲೆನಾಡಿಗರಿಬ್ಬರ ಸ್ವಭಾವ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು, ಆಭ್ಯಾಸ-ಅನುಭವಗಳಿಂದ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜೋಳ-ಗೋದಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಕಾಳೆ-ಮೈಯ ಹಯನವನ್ನು ಸುರಿದುಣ್ಣುವ ಬೆಳುವಲಿಗರು ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿನವನ್ನುಂಟು ಒಳ್ಳೆ ಹಲಸನ್ನು ಮೆಲ್ಲುವ ಮಲೆನಾಡಿಗರು ಮೆಲ್ಲೆದೆಯ ಭಾವುಕರಾಗಿರುವರು. ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಗ್ರಾಮ-ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೂರೆಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೆಳುವಲದ ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಮವ್ವ-ದುರಗವ್ವ ಆಗಿರುವಳು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಭೂತಗಳಿಗೆ ಬೆಳುವಲದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಬೆಳುವಲದ ಕುಯವ್ವ-ಕಾಟವ್ವಗಳಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಬೆಳುವಲದ ಜಾನಪದ ದೈವತಗಳೇ ಬೇರೆ; ಮಲೆನಾಡಿನ ಜಾನಪದ ದೈವತಗಳೇ ಬೇರೆ. ದೇವ-ದೇವತೆಗಳ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ರೀತಿ-ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಇರುವುವು. ಊರ ಬೇರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ

ಬೆಳುವಲ-ಮಲೆನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಹೆಸರುಗಳು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದಲೇ ಬಂದುವುಗಳಾಗಿವೆ. ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹುಣ್ಣಿವೆಯೆಂದೂ ನಿಶಿಷ್ಟ ರೂಢಿ-ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವೊಂದು ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳು ನಿಶಿಷ್ಟ ಹಬ್ಬಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ರೂಢಿ-ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನ ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆ ಕುಲದೈವತವಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಕುಲದೈವತವಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುವು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ತುಳಜಾಪುರದ ಭನಾನಿ, ಸಂತಿಯ ಚಂದಲಾಪರಮೇಶ್ವರಿ, ಏಳುಕೊಳ್ಳದ ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ಚಿಂಚಲಿಯ ಮಾಯಮ್ಮ, ಬಾದಾಮಿಯ ಬನರಂಕರಿ, ಕುಕನೂರು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಶಕ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು. ಇವೆಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪೌರ್ಣಮಾ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಎರಡೋ ಪೌರ್ಣಮೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಉತ್ಸವ ದಿನಗಳೆಂದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುವು. ಈ ಮುಖ್ಯೋತ್ಸವದ ಪೌರ್ಣಮೆಗಳು, ಆ ಆ ದೇವಿಯರ ಭಕ್ತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕುಲಧರ್ಮ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿ, ಅಂದು ನಿಶೇಷರೀತಿಯ ಪೂಜೆ-ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸಿಲ ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಬನದ ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಅಥವಾ ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆ, ದವನದ ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಅಗಿ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದಿ-

ಲೊಂದು ದೇವತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕುಲಧರ್ಮ ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಶಕ್ತಿಪೂಜಾಪದ್ಧತಿಗಳು ಇರುವಂತೆ, ಕೃಷಿ ದೇವತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಆಚಾರಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದೇ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋದ 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಅಥವಾ ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ದಿನ, ನಮ್ಮ ಜನರ ನಡೆಯಿಸುವ ಆಚಾರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೇ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ:

ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮ ನಾಗರಿಕರ ಬಾಯಿಂದ 'ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂದೇ ಕರೆಯುವರು. 'ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬುದು ಯಾವುದೋ ಪೌರಾಣಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸಿತಾನುಹ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರ ಜೀವನದ ಕೊನೆ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಅಷ್ಟಮಿಯಂದು ಆಗುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲು. ಇದೇ ಜಾಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಿಗೆ 'ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಬೆಳುವಲದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿನ ನಡೆಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ-ಆಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬ ಘಾತವನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಂತಹವೊಂದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಚಾರ-ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಪೋಷಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ 'ಗುಡಿ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ದೇವಾಲಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ. 'ಧ್ವಜ' ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದಿಗೆ ಉತ್ತರದ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕರ್ನಾಟಕೋತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದವರೂ 'ಗುಡಿಪಾಡ್ಯಮಿ' (ಗುಡಿಪಾಡವಾ) ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ 'ಗುಡಿ' ಎಂಬ ಪದವೂ 'ಧ್ವಜ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುವಂತಹದಾಗಿರುವುದು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹುಜನರ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದು ಧ್ವಜಪೂಜೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದಿನ ಮನೆ-ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆಯೂ ಕಂಚಿನ ಕಳಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಧ್ವಜವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲಿನಾಡನ ಶಕದಾದಿಯ ವೊದಲ ದಿನವು ಇದ್ದಾದುದರಿಂದ, ಆತನ ಆಡಳಿತದ ನಾಡವರು, ಸಮಾರಂಭ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಗುಡಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ತೋರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರಬಹುದು. ಎಂತಲೇ ಆ ದಿನವು 'ಗುಡಿಪಾಡ್ಯಮಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮಾಘಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಿಗೂ 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಬೀಳಲು, ಇಂತಹದೇ ಯಾವುದೋ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸವದ ದಿನವು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ದಿನ ಕೂಡ

'ಗುಡಿ' ಎಂದರೆ ಧ್ವಜದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹುಣ್ಣಿವೆಯಂದಿನ ಈ ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆಯು ಯಾವುದಾದರೂ ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆಯ ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವತೆಯ ಉಪಾಸಕರ ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಕುಲಧರ್ಮವಾಗಿ ನಡೆದೇ ನಡೆಯುವುದು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಅರ್ಚನೆ-ಆರಾಧನೆಗಳಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕ ಯಾವ ರೂಢಿ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸಲಾಗದೆಂದು, ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರು (೧೫-೧೬ ಶತಮಾನ) ತಮ್ಮಮೊಂದು ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಡಿತವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ, ಭಾರತಹುಣ್ಣಿವೆಯಂದಿನ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹೀಗೆಂದು ಹೀಗೇದಿದ್ದಾರೆ:

“ಭಾರತದ್ವುಣ್ಣಿವೆದಿನ ದೇವತೆಯ ಮಾಡಿ
ಹೂರಣದಾರತಿಯನು ಬೆಳಗಿ
ಸೀರೆಕಳೆದು ತೊಪ್ಪಲುಡುವುದುಚಿತವಲ್ಲ
ರಾರವ ನರಕಕ್ಕೆದುನೆ ಕೇಳಿ ಮೂಳಿ
ತಾಳಿಯ ಹರಿದು ಬಿಸಾಟೇ—ಇಂಥ
ಕೇಳು ದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ...”

ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ 'ಸೀರೆಕಳೆದು ತೊಪ್ಪಲುಡುವ' ಹರಕೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವತೆಯ ಹರಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಕುಲದೈವತವಾಗಿರುವ ಬೆಳುವಲನಾಡಿಗರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಇಂತಹ ಹರಕೆಪಲ್ಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಜೋಗಿತಿಯರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ಹಡಲಿಗೆ ತುಂಬಿಸುವುದು, ದೇವಿಗೆ ಹೂರಣದ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು, ಹೋಳಿಗೆ-ಚಿತ್ರಾನ್ನಗಳ 'ಮೊಗಾರ' ನೈವೇದ್ಯಪಲ್ಲಿಸುವುದು—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆಯಂದು ನಡೆಯುವುದು. ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುವುದು. ಜಾತ್ರೆ ಕೂಡುವುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಉತ್ಸವದ ಕುಲಧರ್ಮ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಈ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆ 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂದು ಬಂದಿರಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ದಿಟಗೊಳಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾನಪದಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವಾವು-ವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ನೋಡೋಣ.

ಮಾಘದ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಬೆಳುದಿಂಗಳೆಂದರೆ ನಿಚ್ಚಳವಾದುದು. ಮೋಡಗಳಲ್ಲದ ನೀಲಬಾನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಕ್ಕದ ತಿಂಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕಳೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ತೊಳತೊಳಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದ ಉಪಾಸಕರಾದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅಂಗಳವನ್ನು ಸೆಗಣೆಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿ, ಸುಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತ ಅಂದವಾದ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಸೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಲ್ಪಾನಿರ್ಮಿತ

ನಿಮೆ ನೆ ಯೆ ಲ್ಲಿ ಯೂ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ವರೆಗೂ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ದಾಂ ಗು ಡಿಯ ವರ್ತನ.

ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಚತುರ್ದಶಿಯ ರಾತ್ರಿಯೆಂದರೆ 'ದೇವರನ್ನು ಕರೆದು-
ಕೊಳ್ಳುವ (ಸ್ವಾಗತಿಸುವ)' ಉತ್ಸವ ದಿನ. ಅದುವರೆಗೆ ದೇವರು
ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರುವನೆಂದು ಒಕ್ಕಲಿಗರ
ಭಾವವೆ. ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಕ್ಕದ ಗಿಡದ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ದೇವರು
ನಿಲೆನಾಡಿರುವಂತೆ. ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಿಯ ವರೆಗೆಂದರೆ—
ಬೆಳುವಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ— ಎಲ್ಲ ಮುಂಗಾರು ಹಿಂಗಾರು ಧಾನ್ಯಗಳೂ
ನಶಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿರುವವು. ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ-
ಮಂದಲೇ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹೊಸ ಗೋದಿ ಕಡಲೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಗೆ
ಮಾಡಿ, ದೇವರಿಗೆ ಎಡೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ತಾವೂ ತಿನ್ನಲು ಆರಂಭಿಸುವರು.
ಫಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ರೂಪದಿಂದಿರುವ ದೇವರು, ಈಗ
ಧಾನ್ಯದ ರೂಪ ತಾಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವ. ಮಾಘ ಶುದ್ಧ
ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು ಮನೆಗೆ ಬರಲಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿ-
ಕೊಳ್ಳುವ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆ-ಮನೆಗೂ ಗುಡಿ-ತೋರಣಗಳನ್ನು
ಕಟ್ಟುವರು. ಈ ದಿನದ ತೋರಣ ಕೇವಲ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳ-
ರಾಗಿರದೆ, ಕೃಷಿ ದೇವತೆಯ ಸಂಕೇತಸೂಚಕವಾದ ಗೋಡಿಯ ತೆನೆ,
ಕಡಲೆ ಗಿಡದ ತೊಂಗಲು, ಕುಸಿಬೆಯ ತೊಂಡಿಲು, ಎಕ್ಕದ ಹೂವಿನ
ಗೊಂಚಲು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುವಾಗಿರುವವು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಈ ಸಂಕೇತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗುಡಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸು-
ತ್ತಿರಬಹುದೇನೋ; ಆದರೆ ಇಂದು ಆ ಕೃಷಿ ದೇವತೆಯ ಗುಡಿಯು
ತೋರಣದೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯಹೊಂದಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. 'ಗುಡಿ ಪಾಡ್ಯ-
ವಯ ಗುಡಿಯಂತೆ, ಈ ದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಗುಡಿಗಳೇನೂ
ಈಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳುವಲ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮನೆ
ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೂ, ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಸಂಕೇತಸೂಚಕ-
ವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ತೋರಣವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿರದು.

ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ದಶಿಯ ರಾತ್ರಿ, ಮನೆಯ ಮುಂಗಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ
ಹಾಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಹಸೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿರುವುದು. ಪೂರ್ಣ
ಕಲೆಯ ಚಂದ್ರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತಿರುವನು. ಮನೆ-ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ
ಸೈವೇದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಯಸವು ಹುಗ್ಗಿಯೊ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು.
ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಪೀಠವನ್ನಿರಿಸಿ, ಮನೆಯದೇವರನ್ನೇ ಹೊರಗೆ ತಂದು
ಈ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರ
ಘಟೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ, ದೇವರನ್ನು ಓಲಗಿಸುವರು. ಉಣ್ಣುವ
ಬಂದಿಯನ್ನೇ ವಾದ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಬಾಜಿಸುತ್ತ 'ದೇವರು ಬಂತು!'
'ದೇವರು ಬಂತು.' ಎಂದು ಭಕ್ತಿ-ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕೂಗುತ್ತ,
ಹೊರಗಿದ್ದ ದೇವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ನಿತ್ಯದ ಜಗಲಿಯ

ಮೇಲೆ ಇರಿಸುವರು, ಆ ದಿನ ಎಕ್ಕದ ಗಿಡಕ್ಕೂ ದೇವತೆಯ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಹುಲುಸಿನ ದೇವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಾರಂಭ
ಮರುದಿನ. ಅಂದೆಯ ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿ-
ದಂತೆ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಕುಲದೈವತವಾಗಿದ್ದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಹರಕೆ-
ಪೂಜೆ ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯೆ; ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಕುಲದೈವತವಾಗಿಲ್ಲದ
ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 'ಗುಡಿಯ ಹುಣ್ಣಿವೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವನ್ನಾಗಿ
ಆಚರಿಸಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಗೋದಿ, ಹೊಸ ಕಡಲೆಗಳಿಂದ
ಹೋಳಿಗೆ-ಹುಗ್ಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ದೇವರಿಗೂ ಊರ
ದೇವರಿಗೂ ಸೈವೇದ್ಯಕೊಡುವರು. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ
ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಈ ಹುಣ್ಣಿವೆಯೆಂದರೆ, ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆದಿ—ಎಂದರೆ
'ಯುಗಾದಿ' ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ, ಬೆಳೆದ
ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಹಾಕುವುದಿರುವುದು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ
'ಹೊಸ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.
'ಗುಡಿ ಪಾಡ್ಯಮಿ' ನಾಗರಿಕರ ವರ್ಷಾದಿದಿನವಾದರೆ, 'ಗುಡಿಯ
ಹುಣ್ಣಿವೆ' ಒಕ್ಕಲಿಗರ ವರ್ಷಾದಿಯ ದಿನ.

ಕುಟ ಜಾರಿ ವ್ಯ

ಆಮಾಂಶ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

•

ಕಾ ಸ ಶ್ವಾ ಸಾ ರಿ

ದಮ್ಮ-ಕೆಮ್ಮಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ

ಬರೆಯಿರಿ :

卐

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿ ಜಾ ಪು ರ .

ಥೋಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯ

ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಔಚಿತ್ಯ

ಶ್ರೀ. ಯಂ. ಕೇಶವಭಟ್ಟ, ಬಿ. ಎ. ಮಂಗಳೂರು

✽

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಥಾಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯ ಹೆಸರು ಉಜ್ವಲ ತಾರೆಯಂತೆ ತೋರುಗುವಂತಹದು. ಆತನ ಕಾದಂಬರಿ ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂತಹದೆಂಬುದನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು.

★

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಿದವನಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಥೋಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ದುಃಖಮಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಚಾರ್ಯ ಪದವಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಹಳ್ಳಿಯ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಪಾತ್ರನರ್ಗ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ನಡೆಯುವಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅದೃಷ್ಟದ ಕೈವಾಡ— ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಕಥಾನವಸ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿ, ಹಾಗೂ ಕೈಲಿ ವರ್ಣನಾರ್ಹವಾದುವು. ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಭಾವಕಲೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೊಗಸನ್ನು ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದು ಒಂದು ಜೀವನದ ವಿಸುರ್ಜೆ; ಸ್ವಚ್ಛವಾದ, ಶುಭ್ರವಾದ ನೀತಿ-ನಿಷ್ಠೆಯ ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಕಲಾ ಸೃಷ್ಟಿ; ಅದು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. “ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ”, “ಅನಂದ-ಕ್ಕಾಗಿ ಕಲೆ”, “ಜೀವನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದುದು ಕಲೆ” ಎನ್ನುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಜೀವಿತಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ-ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸತ್ಯಸೌಂದರ್ಯದ ಕಲೋಪಾಸನೆಯೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹಾರ್ಡಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು, ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಳವಡ ಭಾವನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿ, ಉದಾತ್ತ ಜೀವನದ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಅಂತಹ ರೀತಿಯಾಗಲು ಅವನ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನು. ದುಃಖಾಂತ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ, ತಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಅಥವಾ ತಾನು ನೋಡಿದ ದುಃಖದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಥಾನವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಕೃತ

ಹಾರ್ಡಿಯ ವಿಷಯ: ಅವನು ತನ್ನ ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಹಲವು ದುಃಖಪೂರಿತ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಇದ್ದುವು. ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರು ಅಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೌರವ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾರ್ಡಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಉದ್ಯಮವಾದ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಕೃಷಿಕಜೀವನವೇ ಕಾರಣ. ನಿಸರ್ಗವು ಬರಿಯ ನಾಟಕದ ರಂಗಭೂಮಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾನವನ ಹಾವಭಾವಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ಜಾಣ-ತನದಿಂದ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಹಾರ್ಡಿಯು, ಅದನ್ನೇ ತನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಲು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಅಭಿರುಚಿ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜತೆ, ಆವೇಶ ಹಾಗೂ ಕರ್ತೃತ್ವವಿದ್ದು, ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾನೆ.

ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಡೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ ದಾರುಣ-ಶೋಚನೀಯ ಜೀವನವು ಅವನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನನಶಕ್ತಿಯ ಆವೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಗ, ಮೋಹಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಾನೆ—ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವ ಮೊದಲೇ, ಅಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಎರಡು ಜನರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದುದನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಪ್ರೇಯಸಿಗಳ ಆಗಲುವಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಆ ಚಿತ್ರವು ಹೀಗಿದೆ: ನವಯೌವನದಿಂದ ತುಂಬಿದ

ಸಸನ್ಮುಖನಾದ ತರುಣ, ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ತಾನು ಪ್ರೀತಿ-
ಪಡ ತರುಣಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದು—ಹಿಂತೆರಳಿ
ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಮನದಾಶೆಯ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಅನ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು
ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು—ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ನೋಡಲು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ತರುಣ ಉದ್ವೇಗಗೊಂಡು ಆವೇಶಭರಿತ-
ನಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕೃತ್ಯದ ಪರಮಾನುಭವವಾಗು-
ತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೊಲೆಗಾರನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿ-
ಸಲ್ಪಟ್ಟುದನ್ನು ಹಾರ್ಡಿಯು ನೋಡಿ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡಿರುವನಂತೆ. ಅದು
ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ವೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು.
ಆದರಿಂದಾಗಿ ಅವನು ದುರಂತಜೀವನಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಿಂದ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.
ಆದರೆ ಅವನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ
ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ
ಸಹಜತೆ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚ ಭಾವನೆಯಿದೆ.

ಇನ್ನು ಅವನ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಅರಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು
ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಅವನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು
ಬಿಚ್ಚಿಸಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಯಾವ ರೀತಿಯದೇ ಇರಲಿ, ನೋಡಿದಿಂದ
ಬಿಳ್ಳಾಡಬಹುದಾದ ಪ್ರಹಸನ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಲಿ, ಹಾಸ್ಯರಸ ಪ್ರಧಾನ
ಪಾತ್ರಗಳಾಗಲಿ, ಶೋಕಭರಿತ ದುಃಖಮಯ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಲಿ,
ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಗಳಾ-
ಡುವುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾನಪದ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದೆ.
ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಥೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯೂ
ಇದೆ. ಸಹಜ ಪ್ರೇಮ; ನಿರಕ್ತಪ್ರೇಮ; ಉದ್ವೇಗಪೂರಿತ ವ್ಯಭಿಚಾರ;
ಒಬ್ಬಳೇ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹಲವರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಈಡು
ಮಾಡುವುದು; ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ತರುಣನು ಹಲವಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು
ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವುದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯು-
ವಂತೆ ಹಾರ್ಡಿಯು ತನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವನು.
ಹಾರ್ಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಣಯದ ("The
Lord of the terrible aspect") ಕಥೆಯೇ ಇದೆ. ಅವುಗಳು
"ವೆಸೆಕ್ಸ್" ನ (Wessex) "ವೆಸೆಕ್ಸ್" ಜೀವನವನ್ನೇ ಚಿತ್ರಿಸಿವೆ.
ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಪ್ರೇಮ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯಜೀವಿ
ಒಂದು ಬಗೆದರೆ, ಅದೃಷ್ಟವು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ತನ್ನ ರಥದ
ವಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಮಾನವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ, ಕಠೋರ,
ಕನಿಕರವಿಲ್ಲದ ಅದೃಷ್ಟದೇವತೆಯ ಎದುರು ಹೋರಾಡಿ ಜಯಿಸಲಿ-
ಕ್ಕಾಗದ ಜೀವಿ ಎಂಬುದೇ ಒಂದು ಅಳವಾದ ಆಂತರಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಅವನ
ಕೃತಿಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ನಿರಾಶೆ ಮತ್ತು ಕರುಣಾಜನಕ ಕಥಾ-
ವಸ್ತುವೇ, ಪ್ರಥಮಬಾರಿ ಓದುನ ಓದುಗರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸು-
ವುದು. ಚಿತ್ರಗಾರನು ಒಂದು ಅಂದವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತ
ಬರುವಾಗ, ಒಂದು ಕೆಟಿ ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ, ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹರಡಿ
ಇಡೀ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಡಿಸುವಂತೆ, ಅವನ

ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಸಿಗಳ ಪ್ರೇಮವು ನಿಶ್ಚಿತಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವ
ಮೊದಲೇ, ವಿಧಿಯು ಆಟದಿಂದಾಗಿ ದುರಂತಚಿತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದು-
ವುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಬಳಲಿ,
ಸುತ್ತಾಡಿ, ಕಷ್ಟಪಡುವ ವ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವನ
ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಪಾಠ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ
ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಥೋಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ
ಎಂಬುದು, ಆತನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತ-
ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬಾಲ್ವಿಯ ಚಿತ್ರ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನ
ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾನವನು ಜನ್ಮತಾಳಿದಂದಿನಿಂದ ತಾನು
ಸಾಯುವತನಕ ಏನೆಲ್ಲ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ-
ವಾಗಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿ
ಇದೆ. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸು-
ತ್ತಾರೆ. ವಿಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೋನೆಯ ತನಕ ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಕಾಮದೊಂದಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಆಟ ಅಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ.
ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಆಗಮನವು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಸಮಾಗಮಕ್ಕಾಗಿ
ಉಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ವಿಲಾಸ-

ಕುಡಿಮಿಂಚು

(ದೃಶ್ಯಸಂಕಲನ)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ, ಬಿ. ಎ.

ಧಾರವಾಡ

ಇದರಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಏಕಾಂಕ ದೃಶ್ಯ.

ಮೂರು ಚುಟುಕು ದೃಶ್ಯ.

ಐದು ನಾಟ್ಯಭಟಾ.

ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ.

ಶ್ರೀರಂಗರ

ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನೊಡಗೊಂಡಿದೆ.

ಕ್ರಾ.ಅ. ೬೪ ಪುಟಗಳು

ಬೆಲೆ ೦-೧೪-೦

ಮುಖ್ಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು :

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ

ಕಲ್ಪೇ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸೌಂದರ್ಯ ಚಾಂಚಲ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೋಗ-ವೈರಾಗ್ಯವೂ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಉಜ್ವಲ ಲಾವಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಮುಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮನ್ನಣೆಗೆ ದೈವವಿಲ್ಲವು ಒದಗುತ್ತದೆ. ನೋಡದಿಂದ, ಅಂಥವೈವದಿಂದ ಯಾವುದು ನಿಷ್ಪಲವೋ ಅದು ನೋಡುವಿರಹಿತ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಮಂಗಳದಿಂದ ಸಫಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರುದ್ರನಾಟಕಗಳನ್ನು, ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಿನೇಮಾಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೀವಾಳವಂತಿರುವ- ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ, ರಸ, ಪಾತ್ರಗಳ ಚಿಚಿತ್ಯ, ನಿಸರ್ಗ, ಧ್ವನಿ, ಶೈಲಿ, ವಿಡಂಬನ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಚಿತ್ರಶಕ್ತಿ, ಕಾವ್ಯದ ತತ್ತ್ವನಿಷ್ಠತೆ, ಅದರ್ಶ ನಿಷ್ಠತೆ, ನೈತಿಕ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಅಲಂಕಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಿಷ್ಠತೆ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಾವು ಹಾರ್ಡಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. "Intellectually Hardy was the man of the future; Aesthetically he was a man of the past." ಹಾರ್ಡಿಯ ಗ್ರಾಹಕ ಶಕ್ತಿ ಆಗಾಮಿಕವಾದುವಾಗಿದ್ದರೆ, ಸೌಂದರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಲಲಿತಕಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗುಣಗ್ರಾಹಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಕ್ತಿ ಹಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಹೋಲುವಂತಿದೆ. ಹೊಸತು, ಹಳತು, ಮುಂದಿನ, ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ರೀತಿ, ನೀತಿ, ಜೀವನಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣದ ಕಥೆಯೇ ಓದುಗರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿ.

ಕವಿಗಳು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ, ಹಾರ್ಡಿಯು ತನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ, ಅವನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರದ ಕವಿತಾ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯೂ, ಆಳವಾದ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಫಲೋತ್ಪಾದಕ ಶಬ್ದ-ಪ್ರಯೋಗವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು—ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಪ್ರಯೋಗವು ಗದ್ಯ ರೂಪದ ವಾಕ್ಯರಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. "Realism is not art" ಕಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ವಾಸ್ತವ್ಯವಲ್ಲವಂತೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇದ್ದ ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸುತ್ತಾನೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಕಲೆ ಎನಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಾವು ಜಿನ್ನಾಗ ಸರಿತೀರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ತರದ ವಿಕಟವಾದ ಅಸಂಬದ್ಧವಾದ, ರೀತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಥಾವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕುಂದು ಬರುವುದು ಸಹಜ; ಆದರೆ ಹಾರ್ಡಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕುಂದು ಕೊರತೆಯೇ ಕಂಡುಬರಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರದ ಸಹಜತೆಯೂ, ಶೋಭಾಯಮಾನ ಶಕ್ತಿಯುತ ಮಾನವ ಜೀವನ-

ವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಥೆಯೂ ಇದೆ. ಇದು ಅವನ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ.

ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅವನದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ನಾಟಕಗಳು ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ನಟಿಸಿದ ತೋರುತ್ತವೆ. ಸಿನೇಮಾ ದೃಶ್ಯಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಹಾರ್ಡಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅವನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ನಗಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವ ಶೋಕಪೂರಿತ ಚಿತ್ರಗಳೂ, ಸಂತೋಷ ಉಬರುವ ದೃಶ್ಯಗಳೂ, ಉದ್ರೇಕಗೊಳಿಸುವ ದೃಶ್ಯಗಳೂ ಅಲ್ಲಿವೆ.

ನಿಸರ್ಗವು ಆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಅಡುವ ರಂಗಭೂಮಿ ನಿಸರ್ಗಶಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಮಾನವಜೀವಿಯು ಅದರಿಂದೇ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಂಶವೂ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. "God made the country and man made the town" ಭೂಲೋಕವನ್ನು ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದರೆ, ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮಾನವನು ಕಟ್ಟಿದನು—ಎಂದು "ಕೂಸರ್" ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹಾರ್ಡಿಯ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಶಕ್ತಿ ಆ ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿ ಒಂದೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಾತು ಬಹಳ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಕವಿಗಳು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸದಿರುವುದು ಅಪೂರ್ವವೆನ್ನಬಹುದು ಅಂಗೈ ಕವಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಕವಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನ್ನಿಸಿರುವನು. ಜನರು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಯಸುವುದು, ಸೌಂದರ್ಯ, ಶೋಭೆ, ಶಕ್ತಿ, ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶಮನೋಹರತ್ವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್ನಬಹುದು ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಮಹಾಕವಿಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆದರ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದು ಅವನು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಗುರುವಿಗೂ, ಮಾತೆಗೂ, ದೈವತ್ವಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಲೇಖನಿ ಆ ನಿಸರ್ಗದ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಮೇಧಿಸಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾನವನ ಗುಣ-ಸಹತೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ನಿಸರ್ಗದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಟೆನ್ನಿಸನ್‌ನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಮಾನವನ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣ ಅದೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಪೋಪ್ ಮಹಾಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವನ ಆಶ್ರಯ ಪ್ರಕೃತಿ, ಅದೇ ಅವನ ರಕ್ಷಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬೈರನ್ ಮಹಾಕವಿ ಹೇಳಿರುವನು. ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಪಂಜೀಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ನಾಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟನು ಆಚಾರ್ಯವದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಹಾರ್ಡಿಯು ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವನು. ಆ ಪಾತ್ರಗಳು, ನಿಸರ್ಗಸೌಂದರ್ಯ, ವಿನೋದ, ಬುದ್ಧಿಚಾತುರ್ಯ, ಗಂಭೀರತೆ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯಗಳು! ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹರಿದು; ತೊಡಕು ತೊಂದರೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಓದುಗರನ್ನು ಕಾದಂ-

ಬರಿಯಲ್ಲೇ ತಲ್ಲೀನಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾನಾಯಕನು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕಿಯನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಮಂಗಳಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಆ ವಿನೋದದ ಕೂಟದವರಿಂದಾಗಿ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳೆನ್ನಬೇಕಾದರೆ ಅವೂ ಆಗತ್ಯವೆ.

ಥೋಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯ ನಿರಾಶೆಯ ಚಿತ್ರ ಬರಿಯ ಕೀಳು ತರಗತಿಯ ಭಾವನಾಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದುವಲ್ಲ. ಸಮಾಧಾನ, ಸುಖ, ಸಂತೋಷ, ಸುಮ್ಮನಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿರಾಶೆ, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ಅಸಮಾಧಾನ, ವಿವತ್ಸಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಣಯಚಿತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಮಾರಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ.

ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಕಾದಂಬರಿಕಾರನ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ. ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೂ, ಕಲ್ಪನೆಗೂ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ. ಚಿತ್ರಕಾರನ ಚಿತ್ರರೇಖೆಗಳಂತೆಯೂ, ಬಡಗಿಯ ಉಳಿಯ ಗೆರೆಯಂತೆಯೂ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಯ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಔಚಿತ್ಯ. ಅವನ ದೋಷಗಳು, ಶಾಸ್ತ್ರೀಕರಣಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಬಲ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರತಿಭೆ, ಕಥಾಸಂಪೂರ್ಣತೆ, ಸಾರಳ್ಯಗುಣ, ಸುಗಮಸ್ವಭಾವ, ಗೌರವ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ಎರಿ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದಿದ್ದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಪಾಕ್ಸಟುತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಪ್ರವಾದವಿದೆ.

ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನೇ ಇರಲಿ, ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳು ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ, ಓದುಗರಿಗೆ, ಕಂಡುಬಾರದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಹಾರ್ಡಿಯ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳು ಕಳಂಕವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿವೆ. "Hardy was a great artist, but not a good craftsman. His creative power is much stronger than his critical sence." ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವಾಗ

ಸತ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗದೆ, ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಹಲವೆಡೆ ಸಂಭವನೀಯ ವಿಷಯದಿಂದ ದೂರವಾದದ್ದನ್ನು ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಒಂದನೆಯ ಕೊರತೆಯೆಂದರೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಹತ್ತೊಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿನೋದ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ದುರಂತ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಹಾರ್ಡಿಯ ಭಾಷೆಯ ಹಿಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋದಂತಿದೆ. ಅದರೂ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಚೆಕ್ಕುಪುಟ್ಟ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೆನ್ನಬೇಕು. ಥೋಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯು ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಅಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು?

(೩೫೫ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ)

ಹೀಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಮೇಷ್ಟ್ರರೆ, ಆಗ....ಮಲಿ ಬರಲಿ....ಬಂದರೆ ಹೀಗೆ....ಹೀಗೆ....ಗುರಿ ಇಟ್ಟು, ಹುಂ....ಹೀಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ....ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 'ಢಂ'..... ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಆಯಿತು!....ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ನಡುಗಿತು! ಜನರು ಹಾಹಾರಿದರು! ಗೌಡರು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು, ತೇಕುತ್ತ ಅಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದಾಗ, ಮುದ್ದಿನ ಪಾಸನೆ ಬಂತು! ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿದೇ ಇದ್ದ. ಗೌಡರು ಆ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ನಂಬದೆ ಹೋದರು! ಮೂಕರಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು! ದೇಹ ನಡುಗಿತು!.... ಮೈ ಜೆವರಿತು! ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ಮುಸ್ಪಿನ ದೇಹ, ನೆಲವನ್ನಸ್ಪಿದ್ದು ಕಂಡು ಮೂರ್ಛ ಹೋದರು!!....

ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂತೋಷದ ನಗೆಯೆಲ್ಲಾ ಹೊಗೆಯಾಗಿ ಕೋಣೆಯನ್ನಾವಸಿದಂತಿತ್ತು. ಆ ನಗೆಯ ಹೊಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ!

ಜನುಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಏಜಂಟರು

ಮೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಂಧುಗಳು, ನ್ಯೂಜ್ ಏಜಂಟ್ಸ್

ಗುಡಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಏಜಂಟರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎನ್. ಹುಲಕೋಟೆ, ನ್ಯೂಜ್ ಏಜಂಟ್ಸ್

ನಗೆಯ ಹೊಗೆ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಬಿ. ಮಠನ ಬಿ. ಎಸ್. (ಆನರ್ಸ್) ಮುಂಬೈ

★

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು — ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಕಾಟಂಬುದಲ್ಲಿಯ ಮುದ್ದಿಸ ಮಕ್ಕಳು, ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಂತೆಯೇ ಆಗುವರೇನೋ !

★

“ ಕೆಂಪರಾಜಾ, ಕೆಂಪಣ್ಣಾ ” ಎಂದು ಪಾರ್ವತಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, ಕೂಗಿದರು. ಅಟದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನನಾಗಿದ್ದ ಮಗ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ “ ಎನವ್ವ ” ಎಂದ. “ ಕತ್ತ-ಲಾಯ್ತು, ಬಾಪ್ಪಾ ಇನ್ನು ” ಎಂದು ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆದರು. ಟಿಣ್ಣನೆ ಜಿಗಿದು ಬಂದು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಏರಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸುತ್ತ ಕೈಬಳಸಿ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಅಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಜೋತುಬಿದ್ದ ಮಗನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಪಾರ್ವತಮ್ಮನವರು ಭಾರವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಮಗ “ ಧಾ-ಧಾ ” ಎಂದು ಸೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಮಗನ ಸಂತೋಷವೇ ಅವರ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವನನ್ನು ವಡೆಯಲೋಸುಗ ವಟ್ಟಕಷ್ಟ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಜನ ಜೋಯಿಸರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು, ನೂರಾರು ದೇಗುಲಗಳನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ, ಉಪನಾಸ-ವನವಾಸಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಈಡೇರಿಸಿ, ಜಪ ತಪ, ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿಸಿ, ಮಧ್ಯಮಯಸ್ಸಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಈ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತು, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಎಂಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. “ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ ” ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನವರ ಪತಿ ರಾಘವನ ಗೌಡರು, ಆಗ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಕುಣಿದಾಡಿರಬೇಕು. ನಿರಾಶೆಯ ಝಳದಿಂದ ಕಮರಿ ಬಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು, ಆಶೆಯ ಚಿಗುರಿನೊಂದಿಗೆ ಚಿಗಿತು ಮತ್ತೆ ಬಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. “ ವಂಶೋದ್ಧಾರವಾಯಿತು ” ಎಂದು ಸಂತಸಗೊಂಡು, ಭವ್ಯವಾದ ಕನಸಿನ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದರು. ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಕೊಂಡಾಡುವಂತೆ ಮೃತ್ಯುನ್ನ ಹಾಕಿಸಿ, ಮೂರು ದಿನ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ವಾಡ್ಯ ನೃತ್ಯ, ಮೊಡ್ಡಾಟಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಹಳ್ಳಿಗರ ಮನಸ್ಸು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ರಾಯನ ಗೌಡರನ್ನು ಗೌಡರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಕ್ಕೈಕ ಅರಸು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಲಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಮೇಲು ಮಹಡಿಯ ಮನೆ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹೊಲಗದ್ದೆ, ಮನೆತುಂಬ ಆಳು,

ಮನಸ್ಸಿಚ್ಚೆ ನಡೆಯುವ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ, ಮೇಲೆ ಮುದ್ದುಮಗ ! ಇವೆ ಕೊರತೆಯಾದದ್ದು ಏನು ? ತಮ್ಮ ಪುತ್ರ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿತ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ, ಗೌಡಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಿತ್ತುಂಬ ನೋಡಬೇಕು — ಎಂಬುದು ಅವರ ಈಗ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ. “ ಕೆಂಪರಾಜ ”, “ ಕೆಂಪಣ್ಣ ” ಎಂಬುವು ಮುದ್ದಾ ಹೆಸರುಗಳು. ಅವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು “ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ” ಎಂದು.

ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಾಜಪುತ್ರನಂತೆ ಸೊಗಸಾಗಿ, ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಬೀಯುತ್ತಿದ್ದ. ತಪ್ಪಿರಲಿ, ಒಪ್ಪಿರಲಿ, ಅವನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಹಟ, ಬೇಡಿದ್ದೇ ಬಯಕೆ. ‘ ಇಲ್ಲ ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಯಾರ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಬರಲಿ ಕೂಡದು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಆಶೆ ನಿರಾಶೆ ಆಯಿತು. ಆ ದಿ ಒಂದು ವಿಮಾನ ಭಯಂಕರ ಸವ್ವಳಮಾಡುತ್ತ, ಗೌಡರ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲುಬಾರಿ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ‘ ಅಮ ಬೇಕು ’ ಎಂದು ಹಟತೊಟ್ಟ. ರಾಯನ ಗೌಡ ನಿಃಸ್ವಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. “ ಮಗು, ಆ ವಿಮಾನ ನಮ್ಮ ಒಂದು ದಿನ ನಾನು, ನಿನ್ನಮ್ಮ, ನೀನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹಾರಾಡುವಾಗ, ನಿನ್ನನ್ನು ಧೊಪ್ಪನೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಚೆಲ್ಲಿತು. ಅಂಥ ಅದನ್ನು ಮಾರಿಬಿಟ್ಟೆವು ! ” ಎಂದು ಗೊಳ್ಳುಕುಟ್ಟಿದರು. ಅಂದಿನಿಗ ಗೌಡರಿಗೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿಮಾನ ಬರುವುದೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಾಗದೆ ಆದರೆ, ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಪುಣ್ಯ.

ತಿಳಿದೋ, ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಜೇಷ್ಠಮಾಡಿ, ನಗೆಯಾಡುವುದು ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಸ್ವಭಾವ. ಆ ಗುಣ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ, ಮನೆಯ ಜೀತವಾಳು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನೆಂದ ಅವನಿಗೆ ಬಲು ಜೀವ. ಕಾರಣ ಆ ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದಿದ್ದು ಅಡಿಸಿಕೊಂಡು ತೆಪ್ಪಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು, ಚಿಕ್ಕಗೌಡರ ಸವಾರಿ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು ತಿಮ್ಮ ದನಗಳ ಗೊದ್ದಲಿ ಉಡುಗುವಾಗ, ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬಂದು, ಪಲೆಯ ಮೇಲಿನ ರುಮಾಲು ತೆಗೆದು, ದನಗಳ ಮೂತ್ರದ ಉರುಳಿಸುವನು; ಕರುವಿನ ಬಾಲವನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಬಿಡುವನು. ಅವನು ಚಡಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ ನಗುವನು, ಇವೆಲ್ಲ ಅವನು ಮಾಡುವ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಗಳು.

ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ಗೋಳನ್ನಂತರ ವರ್ಣಿಸಲಸಾಧ್ಯ. ಚಿಕ್ಕವೇತನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಹೇಗೋ ಸಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಕಾಟವೊಂದು ಇದಿರಿಸಲಾಗದ ಸಮಸ್ಯೆ. ತಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ವರ್ಗವಾಗಲಿ ಎಂದು, ಹಗಲಿರುಳು ದೇವರನ್ನು ಬೇಡಿ, ನಿರಾಶೆಯೊಂದಿ “ ವೇವಾ, ನಿನ್ನಿಚ್ಚೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಬಿಡುವೆ; ಆದರೆ, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗೆ ಬರದಂತೆಮಾಡು ” ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವನ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದ ದರ್ಶನವೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರೂ ರೂಢಿಯಂತೆ ಶಾಲೆಸೇರಿ ಕುಳಿತು-

ಕೊಂಡರು. ಚಿಕ್ಕಗೌಡ ಮಾತ್ರ ನಿಂತವನು ಹಾಗೆಯೇ ಸೆಳೆದೇ ನಿಂತಿದ್ದ.

“ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಗೌಡ್ರೇ!” ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಿನ್ನವಿಸಿ-
ಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅಂದದ್ದು: “ಎನ್ನಿ ಮಾಸ್ತರ, ಬುದ್ಧಿ
ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರಲಿ?” ಎಂದು.

“ಎನಾಯಿತು ಗೌಡರೆ” ಇನ್ನೂ ವಿನಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು.

“ಇನ್ನೂ ಕೇಳ್ತೀರಾ? ನೀವು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಾ,
ನನಗೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೂಡು ಅಂತೀರಾ?” ಎಂದು ಹರಿಹಾಯ್ದು
ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಇಳಿದು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನವೆ ರಾಯನ ಗೌಡರ ಆಪ್ತನೆಯ ಮೇಲೆಗೆ,
ಕಿಮ್ಮಣ್ಣು ಶಾಲೆಯ ವರೆಗೆ ಬಂದು, ಚಿಕ್ಕಗೌಡರಿಗಾಗಿ ಹೊತ್ತು
ಕಂದ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕಳಿಸಿದ.

‘ಎರಡು ಎರಡು ಕೂಡಿದರೆ ಐದು’ ಎಂದಾಗ, ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತ-
ರರು ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು. ಕನ್ನಡಕ ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಡಿದರೆ, ಮೂಚ್ಚೆಗಳನ್ನು
ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ, ಉಗುಳು ನುಂಗಿ ಹೇಗೋ ಸಹಿಸಲೇ ಬೇಕು. ತಾನು
ಬಾರದೆ ಯಾರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಕೂಡದು ಎಂದು ಅವನ ಆಜ್ಞೆ.
ತನು ಬಂದರೆ ಶಾಲೆ— ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡುವು.

‘ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವ’ ಎಂದು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ರಾಯನ ಗೌಡರು ಈಗ
ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕನಸ್ಸಿನ
ಕಟ್ಟಡ ಬಿರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ‘ಮಗನು ಹೀಗಾದರೆ
ನಂಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?’ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಮಗನು
ಸಾಲ್ವಾರು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿತು, ಗೌಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಂಪಾದಿ-
ಸದೆ, ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲಾ— ಎಂಬ ವ್ಯಥೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ
ಮಾತ್ರ ಇದುವ ಪರಿವೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ.
ತನ್ನ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ, ಚೇಷ್ಟೆ, ನಗೆಯಿಂದಾಗಿ ತನಗೆ ದೊರಕುವ ಫಲ,
ತದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬಂದನ್ನೂ ಅವನು ಯೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾ-
ವ ತಮ್ಮ ಮಗ ದಾರಿಗೆ ಬರಲಾರ ಎಂದು ಮನಗಂಡು, ಹೊಡೆದ ಗೌ-
ಡರು ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಾತೆತ್ತಿದ್ದರು.

“ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರೆ, ಹೀಗಾದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.
ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀವೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಅವನಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಿ.
ನಿಮಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಸಂಭಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.”
ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

“ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ಗೌಡರೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು
ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು.

ಗೌಡರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಒಂದು
ಜಂಭ! ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭಾವನೆ ದೊರೆತರೆ ಎಂಬ ಆಶೆ; ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ
ಹುಡುಗರೆದುರಿಗೆ ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಮಾನ ಇಲ್ಲದಾಯಿತು ಎಂಬ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾಸ್ತರರು ಹಿಗ್ಗಿ ಹೋದರು.

ಅದೊಂದು ದಿನ!

ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಗೌಡರ ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವ ವೇಳೆಯು

ಆಗಿತ್ತು. ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಿಡಿ, ಮೀಸೆಯಮೇಲೆ
ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು “ಈ ದಿನ ಗೌಡರು
ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿ? ಹ....ತ್ತು....ರೂ....
ಪಾ....ಯಿ!” ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಪರಮಾ-
ನಂದ ಹೊಂದಿ, ಸೂಸುನಗೆಯೊಂದಿಗೆ, ಬಾಗಿಲವರೆಗೆ ಬಂದ್ಯ
ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ ಮಾಸ್ತರರ ಮನಸ್ಸು ‘ಹತ್ತು
ರೂಪಾಯಿ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ!’ ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಡಗರ
ದಿಂದ ಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟರು. ಪಾವಟಿಗೆ ಹತ್ತಿ, ಕೆಂಪೇ-
ಗೌಡನ ಪೊಲಿಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಗೌಡ “ಬರಿ, ಮಾಸ್ತರ” ಎಂದು
ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ವಾಡಿಕೆಯ ನಗೆ ನಕ್ಕು, ಇನ್ನು ಪಾಠ ಹೇಳು-
ವವರಿದ್ದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಹರಟೆಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ:

“ಮಾಸ್ತರರೇ, ಅಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುವ ಆ ಖಡ್ಗವನ್ನ ನೋಡಿದಿರಾ?
ಅದು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಅಜ್ಜನದೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ತಮಗೆ ಹೇಳು-
ತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ಪ ನಿನ್ನ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ. ಕಡ್ಡಿ ದೊಡ್ಡದಾಯ್ತು
ಮಾಸ್ತರರೆ, ಕೂದಲಂಥ ಕೂದಲನ್ನೂ ತುಂಡರಿಸುವ ಕತ್ತಿ ಇದು.”
ಎಂದು ಪುರಾಣ ಬಿಚ್ಚಿದ,

“ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಈ ಬಂದೂಕು. ತಿಮ್ಮ ಹೇಳಿತ್ತಿದ್ದ: ಅಪ್ಪ
ಈ ಹೊತ್ತು ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಅಂತ. ಇತ್ತ ಕಡೆ ಬನ್ನಿ.
ಇವು ಬಂದೂಕಿನ ಗುಂಡುಗಳು; ನೋಡಿದಿರಾ? ನಿಮಗೆ ಬಂದೂಕು
ಹೊಡೆಯೋದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಾಸ್ತರರು
“ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ತಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡೋವ್ರೇಪ್ಪಾ” ಎಂದು
ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಂದೂಕನ್ನೆತ್ತಿ ಮೊಂಡೆಗಾಲೂರಿ, “ತಗೊಂಡು
ಏನು ಮಾಡೋದು ಅಂದ್ರೇನಿ? ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ
ನೋಡಿ, ಈ ಕಬ್ಬಿಣ ಪಟ್ಟಿ ಕಾಣ್ತದಲ್ಲಾ. ಇದನ್ನು ಬದಿಗೆ
ಹಿಂಗ ಸರಿಸಿ, ಬಂದೂಕನ್ನು ಹಿಂಗ ಮುರಬೇಕು. ಹೀಗೆ
ಬಲಗೈಯಿಂದ ಒಂದು ಗುಂಡು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿದ್ದ
ಬಂದೂಕಿನ ಗುಂಡಿನ ಚೂಪಾದ ಭಾಗ ಮುಂದಾಗುವಂತೆ ತುಂಬ-
ಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಕಸುವಿನಿಂದ ಹೀಗೆ....ಹೀಗೆ....ಒತ್ತಿ ಬಂದೂ-
ಕನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹೀಗೆ ಸರಿಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಳಿದಿರಾ, ‘ಖಟಾ’
ಎಂಬ ಸಪ್ತಾಕ್ಷರ!” ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಜತೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿ
ತೋರಿಸಿದ.

ವೆಂಕಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಹೆದರಿಕೊಂಡು “ಹೊಗಲಿ ಬಿಡಿರಿ,
ಕೆಂಪೇಗೌಡ್ರೇ. ಬಂದೂಕಿನ ಕೂಡ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅಟ ಆಡಬಾರದು!”
ಎಂದು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿ ನೋಡಿದರು.

ಆಸಾಮಿ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ರೀನಿಯೊಂದಿಗೆ ವರ್ತದಿಂದ
ಬಂದೂಕನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. “ಹೀಗೆಲ್ಲಾ
ಹೆದರಿದ್ದೆ, ಹೇಗೆ ಮಾಸ್ತರರೆ? ನಾನು ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ಬಂದೂಕು

(ತನುನು ಪುಟ್ಟ ಮುಂಡುಕರಿದವ.)

ಹುತಾತ್ಮನಿಗೆ—

‘ಚಿದಾನಂದ’

ಓ ಹುತಾತ್ಮ ! ಓ ಮಹಾತ್ಮ !
ಮಿಡಿಯುತಿದು ಕಣ್ಣೀರನು
ಜಗವೆಲ್ಲವು ಇಂದು—
ಕೊಲೆಗಡುಕನ ಕೈಯು ನಿನ್ನ
ಮರೆಮಾಡಿತು ಎಂದು.

‘ಅತ್ಮನಮರ ಕಾಯನಚಿರ’
ಎಂಬುವೇನೊ ಸತ್ಯವು ;
ಆದರಿಂಥ ಸಾವು ನಿನಗೆ
ಬರುವುದಾವ ನ್ಯಾಯವು ?
ಘೋರ ! ಘೋರ ! ಕಲ್ಪನೆಗೂ
ನಿಲುಕದಷ್ಟು ಘೋರವು !
ನಂಬದಷ್ಟು ಕ್ರೂರವು !

ಓ ! ಮಹಾತ್ಮ ! ಓ ಹುತಾತ್ಮ !
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು
ಭಾರತವನು ಭರದಿ ಬಿಟ್ಟು
ತೆರಳಲಾಚ್ಛೆಯಿದ್ದಿತೇ !
ದೇಶಗತನ ಬಂದಿತೇ !

ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆವ
ಮಾನವಕುಲ ಮುನ್ನಡೆಸುವ
ಕರುಣಾಮಯ ಜ್ಯೋತಿಯೇ !
ಭಾರತ ಸತ್ಯೋರ್ತಿಯೇ !
ನೀನು ದೂರ ದೂರ ಸಾರಿ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಮನ ಬೀರಿ
ತೆರಳುವುದಿದು ನಿನಗೆ ತರವೆ
ಕ್ರೂರನೆಷ್ಟು ನೀ ವಿಧಿಯೇ

ಓ ಹುತಾತ್ಮ ! ಓ ! ಮಹಾತ್ಮ
ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯವಿನ್ನು ಇಹುದು,
ದೇಶವೆಲ್ಲ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿಹುದು,
ಶಾಂತಿಮಂತ್ರ ಪರಿಸುವವರು
ನೇಹಮಳಿಯ ಕರೆಯುವವರು
ನೀನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ?

ನೀನಿರದಿರೆ ಗತಿಯಾರು ?
ಪರಮಕ್ರೂರ ನಿನ್ನ ಕೊಲೆಯು
ಧರೆಗೊದಗಿದ ದುರ್ವೈವವು ;
ಮನುಜಕುಲವು ಹಂಬಲಿಸಿದ

ಶಾಂತಿಪ್ರಗತಿಗಾಘಾತವು.
ಮಾನವತೆಯ ಮುನ್ನಡೆಯಲಿ
ನಶಿಸಿಮೆಯು ಮುಗಿದಿಲ್ಲ !
ನಿನ್ನ ನಡೆಗೆ ನಿನ್ನ ತತ್ವ—
ಕಿನ್ನ ಜಗವು ಮಾಗಿಲ್ಲ.
ದೇವ-ಮನುಜ ಬರುವ ಯೋಗ—
ವಿನ್ನೂ ಒದಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ....
ಎಂಬ ಮಾತಿಗಿನ್ನು ಬೇರೆ
ಆಧಾರಗಳೇಕೆ ಬೇಕು ?
ನಿನ್ನ ಕೊಲೆಯು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು
ಮುಂದೆ ಇರಲು ಅದುನೆ ಸಾಕು !
ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಿವರೆಗೆ
ನಮ್ಮ ಧರೆಯ ಗಾಣದೆತ್ತು
ಸುತ್ತಬೇಕು ದ್ವೇಷ, ಸೇಡು,
ಸುಲಿಗೆ ಎಂಬ ವಿಷಮಸುತ್ತು ?
ಯಂತ್ರಯುಗವು ಬಂದರೇನು ?
ಮನುಜನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಇಹುದೇ ?
ಕರುಣೆ, ತ್ಯಾಗ, ಪ್ರೇಮರಾಜ್ಯ
ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲಸಿರುವುದೇ ?
ದ್ವೇಷ, ಸೇಡು, ಸುಲಿಗೆಯಿಂದ
ಎದ್ದಜ್ವಾಲೆ ಜಿದ್ದ ನಿನ್ನ
ರಕ್ತತಂದೆ ನಂದಿ ಶಾಂತಿ,
ಪ್ರೇಮರಾಜ್ಯ ನೆಲಸಲಿ ;
ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನಗೆಯ
ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಹರಡಲಿ !

ಹಸುಗೂಸಿನ ನಿನ್ನ ನಗೆಯು
ಬಾಳನ ಬನ್ನಕ್ಕೆ ಹಗೆಯು.
ಅನುಕಂಪೆಯ ನಿನ್ನ ಸುಡಿಯು
ಬೆಂದ ಹೃದಯ ತಣಿಸ ಸುಧೆಯು.
ಲಹಿಸೆ, ಸತ್ಯ, ತ್ಯಾಗ, ಪ್ರೇಮ
ಶಾಂತಿಯುಕ್ತ ನಿನ್ನ ದೀರ್ಘ—
ತೇಜೋಮಯ ಬಾಳುವೆಯು !
ಇಂದು ಇರುವ ಮುಂದೆ ಬರುವ
ಮಾನವತೆಗೆ ನೀ ನೀಡಿದ
ಅದರ್ಶದ ಸಂದೇಶವು !

ಸತ್ಯ-ಸ್ವಪ್ನ ಸೌಖ್ಯ-ದುಃಖ

ಮಳೆ-ಬಿಸಿಲಾಟಗಳು ಬಂದ
ವಿರೋಧ ವಿವಿಧ ಸಾಮರಸ್ಯ
ಸಪ್ತವರ್ಣದಿಂದ ನಿಂದ
ಸುಂದರ ಸುರಚಾಪವು—
ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿಯಾದ
ರಮ್ಯಾಧ್ಭುತ ಕಾವ್ಯವು.
ತರ್ಕದಿಂದ ಅಳಿದು ನೋಡೆ
ಅದುನೆ ಬರೀ ಭ್ರಮೆಯ ಮೋಡಿ !
ಹೃದಯದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡೆ
ಮಾನವತೆಯ ಮುನ್ನಡೆ.

“ ಇಂದಿನ ಜನ ಹೀಗೆ ಇರಲಿ
ಮುಂದಿನ ಜನ ಹೀಗೆ ಬರಲಿ ”
ಎಂದು ಬರುವ ಹೊಸ ಬಾಳಿನ
ಮಾದರಿಯನು ತೋರಿವನೇ,
“ ನೃಥವಾಗಿ ಮಡಿದನೆ ” ಎಂದು
“ ನನ್ನ ಕನಸು ಒಡೆಯಿತೆ ” ಎಂದು
ನಿನ್ನ ಆತ್ಮ ಮರುಗದಿರಲಿ !
ಆ ದಿನವು ಬರಲಿದೆ !
ಆ ಜಗವು ಬರುತ್ತಿದೆ !
ಆಗ ನಿನ್ನ ಕನಸೆಲ್ಲವು
ಸತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು—
ಅಂದು ನಿನ್ನ ತ್ಯಾಗವೃತ್ತೆ
ಸುಮಧುರ ಫಲವಿವುದು.

ಯಂತ್ರಯುಗದ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ
ಪಾಶವೀಯ ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ
ಕೆನ್ನೀರಿನ ಕಡಲ ಈಸಿ
ತನ್ನ ಕೃತಿಗೆ ತಾನೆ ಹೇಸಿ
ಸೇಡಿನ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು
ಸುಲಿಗೆಯ ಗಾಣದಲಿ ನೊಂದು
ಒಂದು ದಿವಸ ಮನುಜ ಕುಲವು
ಹೃದಯ ಬೆಂದು ಪಾವನವು
ಎನಿಸಿ ಬಂದು “ ಕ್ಷಮಿಸು ” ಎಂದು
ನಿನ್ನ ಪಾದಕೆರಗಿ ಅಂದು
ನಿನ್ನ ಹೊಗಳಿ ತಣೆವುದು....
ಹರುಷ ಉಕ್ಕಿ ಕುಣೆವುದು....
ನಿನ್ನಂತೆಯೆ ನಡೆವುದು !

ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ

(ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿಗಾಗಿ ಬಂದ ವಿಷಯವಿದು. ಕನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಬುನನಮಾಡಬೇಕು. — ಸಂ. ಜ.)

ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಚಳವಳಿಯಿಂದಲೂ, ಹಲವಾರು ಸಭೆಗಳ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದಲೂ, ಹಲವಾರು ನಿಯೋಗಗಳ ಓಡಾಟಗಳಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದಿದ್ದ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಹುತಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆಯಿಂದಲೂ ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ಹಿಂಸಾರಭಸ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಇಂದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನಾವು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಕಟವಾಗಲಿ, ಮತ್ತರವಾಗಲಿ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕಲ್ಪವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತ್ತು; ಅದರ ಮುಖಂಡರು ಹಲವು ಬಾರಿ ಭರವಸೆಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದ್ದರು. ಭರತ-ಬಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳೂ ಸಹ ರಚನೆಯಾಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ರಚನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಂತವಾದಿಗಳು ಕಾದು ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಿಂದೆಬಿದ್ದುವು. ಕಡೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖಂಡರ ಭಾಷಣಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ತಿಳಿದುಬಂದುವು. ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ, ಮರಣದ ಪರಿಣಾಮ ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯ, ತತ್ಪಲ ಜಸ್ತಿಕ್ಸ್ ವಾಂಛೂರವರ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ತುರ್ತುನವರದಿಯ ಸಮರ್ಪಣೆ.

ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸಾಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಆಂಧ್ರರು ಅನುಸರಿಸುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಂದಿಡಲು ಹಟಮಾಡುವುದಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮದ್ರಾಸನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ವಿಜಯವಾಡವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ನಮಗೇನೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಕನಕಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ಅವರು ಹೋಗದೆ ಕೈಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವು ಸೇರಲಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಗಡಿಸಮಿತಿಯವರು ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಲಿ— ಎಂದು ಆಂಧ್ರನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಯಿಂದಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಒಪ್ಪಬಾರದು. ವಾಚನಿ ಜೇರ್ಣವಾಗಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಜ್ಞಾನವಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸುವುದು ಮೇಲು. ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರು, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಗಡಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಂಧ್ರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರದ ಸತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಂಧ್ರರ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಧಾರರಹಿತವಾದ ಘೋಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಅವರು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರುವ ನಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು— ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೇ—ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರು ಮುರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತ ತಮಿಳುನಾಡಿನವರಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೇನೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ನೀಲಗಿರಿ, ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಮತ್ತು ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ತಮಿಳು ನಾಡವರಿಗೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಡಿಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾಗುವಾಗ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಗಡಿಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕರು ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತದ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯದು, ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳರ ಚಿನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ— ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ; ಇದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೈರಣೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಧೋರಣೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದ ಮನೋಭಾವ ಅನಾಗರಿಕ ಬಣಗಳ ಮನೋಭಾವ, ಈ ನಾಗರಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಮನೋಭಾವ—ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಗಣ್ಯರು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಗಣ್ಯರು ಸೇಲಂ, ನೀಲಗಿರಿ, ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಮತ್ತು ದ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಎಂ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಮುನ್ನಡೆ

ತನ್ನ ತನವನ್ನು ಮರೆಯದೆ ರಾಜ್ಯಚಾಲಕರು ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ದೇಶವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹರಡುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲೋ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ನವನ್ನು ಒದವಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಹೃದಯ-ಮನಸ್ಸುಗಳೂ ಪರಿಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಒಳಬೆಳಕಿನ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಅಡಳಿತದ ಧೋರಣೆ ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ (ಸೆಕ್ಯುಲರ್) ಆಗಿರಬಹುದು- ಸರಿಯೆ. ಆದರೆ ಜನರು ತಂತಮ್ಮ ಕುಲಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಯಾವುದೊಂದು ನಿಶಿಷ್ಟ ಕುಲಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಿಪೋಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಯಿಸದೆ, ಎಲ್ಲರ ಕುಲಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಪೋಷಣೆ ಕೊಡುವುದು ನಿಜವಾದ ಲೌಕಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿಮೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವು, ಕಳೆದ ಗೀತಾಜಯಂತಿಯ ದಿನದಂದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೂಲಕ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದೆ. ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮನಸ್ಸು-ಬುದ್ಧಿ-ಹೃದಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತ ಬಂದ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಶರಣಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ನಿರಂತರವೂ ಪರಿಚಯವೂ ಕೊಟ್ಟು, ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕರನ್ನೂ ಪ್ರಮುಖ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆದು ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿ, ಈ ಕಾರ್ಯ ಹೇಗೆಹೇಗೆ ನಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ-ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ವಿಚಾರವಿವಿಮಯದ ತರುವಾಯ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ಮಾತನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದರಂತೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು, ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೆ ಆಯ್ಕೆ. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರ ವಿವಿಧಮುಖ ಜ್ಞಾನಜೀವನದ ಪರಿಚಯವಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಈ ಆಯ್ಕೆಯ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು.

ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಸಾರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದುದು ಅಭಿನಂದನೀಯ

ಕಾರ್ಯ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಜನತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯವಾದಗಳೇ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಲೇ ರಾಜ್ಯದ ಅಡಳಿತ ನಡೆಯಲಿ; ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಅನಿರೀಕ್ಷೆಯಾದಿಲ್ಲ. ಅನಿರೀಕ್ಷೆಯೇ ಜೀವನದ ಸುಖಜೀವನ, ಶಾಂತಿಮಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನ. ಇವೆರಡಲ್ಲದೆ ಅನಿರೀಕ್ಷೆಯೇ ಯಾವ 'ಇಜಂ' ಗಳೂ ಬೇಕಾಗವು. ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಅಭಾವವಾದಾಗ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕರ ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ವಾದಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಭೇದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಕಂಗೆಡಿಸದೆ ಬಿಡಲಾರವು.

ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಅರಿವಾಯಿತು. ಮಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸದ್‌ಭಾವನೆ ಏಂದು ಮೂಡುವುದೋ ನೋಡಬೇಕು.

ಸಂಸಾದಕರು

ಉಪನ್ಯಾಸ- ಕಲೆ

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ 'ವಿದ್ವಾನ್' ಕಾಸರಗೋಡು, ದ. ಕ.

ಇದೊಂದು ಕಲೆಯು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಕಲೆಯೇ ಉಪನ್ಯಾಸ. ಉಪನ್ಯಾಸಕನೆಂದರೆ ಸುಭಾಷಾ ಸಂವತ್ಸರಿಂದ ಅನುಭವವನ್ನು-ವಿಚಾರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಲಾವಿದನು. ಆತನು ಕಲೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿರಬೇಕು ತನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ, ವ್ಯಕ್ತತ್ವದಿಂದ, ವಾಗ್ವೈಖರಿಯಿಂದ ತನ್ನೆದುರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ರಸಿಕವೃಂದದ ಹೃದಯವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಚತುರನಿರಬೇಕು. ಇವನೊಂದು ಆಕರ್ಷಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪ, ಮೊದಲಾದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಜೀವಂತ ನೆಲೆಗೆ "ವಾಸನೆಯು ಇಲ್ಲವೆವರೊಪರೈ ಶಕ್ತಿಯು" ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆಯೇ ಚತುರನಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಕನಿಗೆ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ವಾಸನೆಯಿರಬೇಕು. ಕಲಿತು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಅನುಭವವಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂದಿಯ ಮುಂದೆ ನೀಡಬಹುದು. ಅನುಭವವನ್ನು ತುಂಬಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಲಾವಿದನಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಕನು, ವಾಸನಾಸಂಪನ್ನನಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಕನು—ತನ್ನ ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದ ವಾಗ್ವಿಲಾಸದಿಂದ ಬೆಳಗಿ—ರಸಿಕರನ್ನು ತಲೆದೂಗಿಸಿ, ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದು, ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವರಿದೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ತನ್ನ ವರನ್ನಾಗಿಸುವನು. ಆಗಲೇ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು.

ಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ—ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಯೋಗ್ಯ ಉಪನ್ಯಾಸ ಶ್ರವಣದಿಂದ, ಅದರ್ಶ ಉಪನ್ಯಾಸ ವಾಚನಗಳಿಂದ ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಅದು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾಗಿ ಬಲಿತು ಜನಮನವನ್ನು ಬೆಳಗಬಹುದು. "ಮಾತು ಬಲ್ಲವನೇ ಜಾಣ"

ಒಂಟೊಂದು ನುಡಿಯಿದೆ. ಮಾನವನು ಮಾತಾಡಬಲ್ಲನೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಅವನು ಮಾತನ್ನು ಬಲ್ಲವನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ನಾಣ್ಣು ಡಿಗೆ ಆ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಕಾಲ, ದೇಶ ನೊದಲಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನರಿತು ಆ ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯೊಪ್ಪುವ ಮಾತನ್ನು ಆಡುವವನೇ ಜಾಣನು. ಅವನ ಮಾತು “ಶಶಿಯುದಿಸಿ” ಬಂದಂತಾಗುವುದು—ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಸಾರಿದ ಮಾತೆ “ಮಾಣಿಕೈ” ಎಂಬ ಅನರ್ಥ ಬೆಲೆಗೂ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಉಪನ್ಯಾಸದ ಸ್ವಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಗ್ವರ್ಧಿನಿ ಸಭೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಕೂಲಿಸುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಶಾಲೆಯು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತಾನೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉಪನುಕ್ತವಾಗುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದಲೋ, ಅನುಭವಸ್ಪರ್ಶ ಸಲಹೆಗಳಿಂದಲೋ, ವಾಚನ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೋ ಪಡೆದು, ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ನರೇ ಆಗಿರುವ, ಒಂದೇ ತುಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದೆ ಪೂರೆಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾನತುಲೆಯ—ಸಮಾನಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗದ ವಿವಿಧ ಅನುಭವಗಳು ಸಿಗುವವು. ಆದರೆ ಅವು ಆತನ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಇತಿಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಗವು. ಸಭಾಕಂಪನ, ನಾಚಿಕೆ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮನಸ್ಸಂಕೋಚ ನೊದಲಾದ ಸಹಜಭಾವಗಳು ದೂರವಾಗಲು ಒಡೊಂದು ಹೆದ್ದಾರಿ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಹಿಂದುಳಿದನಾದರೆ ಅವನು ಭೀರುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಯಥಾರ್ಥ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಂದಿಯ ಮುಂದಿಡಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗುವನು. ಅದು ಕಾರಣ, ಶೈಶವದಲ್ಲೇ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಯು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಚರ್ಚಾಸಭೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಸಭೆ ನೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಾಗ್ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಷ್ಟದ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಜ್ಞಾನವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಶಾಲವಾಗಿಸಬೇಕು. “ವಾದೇ ವಾದೇ ಜಾಯತೇ ತರ್ಕೋಧಃ” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಚರ್ಚಾಸಭೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೊಂಡು ಅರ್ಥವಾಗಿ ಉಳಿದ, ಸಂದೇಹದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಕಲಿಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಏಷಯಗಳೂ—ಸ್ಥೂಲ ವಿಚಾರಗಳೂ ಹಿಡಿದು ಉಪನ್ಯಾಸದಿಂದ ಸ್ಫುಟವಾಗುವವು. ವಿಮರ್ಶಾಬುದ್ಧಿಯೂ, ಖಂಡನ ಮಂಡನ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಎದೆಗಾರಿಕೆಯೂ, ಈ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಸಿಗುವದೆಂಬುದು ಖಂಡಿತವಾದ ಮಾತಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವನದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮುಂದೆ ಅರ್ಪಣನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸುವನು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಅವನನ್ನು ಏಳೆಯುವ ಮಾನದಂಡವು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಂದೆ ಕಾಣುವ ಜನಸಮೂಹವು ವಿವಿಧರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಏರು-ತಗ್ಗುಗಳಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ ಇದು. ಒಂದೆಡೆ ರಾಜಕೀಯ ಧುರಂಧರನಿರಬಹುದು, ಒಂದೆಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕನಿರಬಹುದು, ಮಗುಡೊಂದೆಡೆ ಲೋಕಾನು

ಭವಿಯೊಬ್ಬ ನಿರಬಹುದು; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ರಾಜನೀತಿ, ಸಮಾಜನೀತಿ, ನ್ಯಾಯಧರ್ಮ ನೊದಲಾದ ವಿವಿಧಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ ನಾಗರಿಕ ವೃಂದನಿರಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡೇ ಉಪನ್ಯಾಸಕನು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಂದಿಯ ಮುಂದಿರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೊಪ್ಪುವ ಹಿತಕಥನವು ಆತನ ಶುದ್ಧ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಬೇಕು. ತಾನೆತ್ತಿಕೊಂಡ ವಿಷಯದ ಇತಿಮಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು, ಅದರ ಯಥಾರ್ಥವನ್ನು ಜೇತೋಪಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ವಿಶದಗೊಳಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಸಮಯವು ಉಳಿದರೆ ವೃಥಾ ಕಾಲಯಾವನೆಮಾಡುವುದೂ, ಸಾಲದಾದರೆ ಬೇಕೆಂದೇ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದೂ ತರವಲ್ಲ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಯಥಾರ್ಥವನ್ನು—ಸಾಮಾಜಿಕರನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆಳಸಿ ಭಾಷಿಸಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಆ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಕಳೆದುಹೋಗುವುದು; ಸಾಮಾಜಿಕ ವೃಂದವು ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಚಾರಾಕ್ರಾಂತವಾಗಬೇಕು. ಉಪನ್ಯಾಸದ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷದಲ್ಲೂ ಕುತೂಹಲವು ಕೆರಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಒಂದು ನೂತನಾನುಭವದ ಸೆಳೆತವನ್ನು ಹೃದಯವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಬೇಕು. ಮಧುರವಾಗಿ ರೈಂಕರಿಸಬೇಕು. ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆಯು ಸರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ—ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಘಟನಾವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ಮೊರೆದು ಬರುವಾಗ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕವರ್ಗವು ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಪ್ರತಿವಿಭಾಗದಲ್ಲೂ ತೆರೆಯು ಸರಿಯು.

ತಾಯಂದಿರೆ,

ನಿಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ

ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಯ ಹಾಲು ಬೇಕಲ್ಲವೆ ?

ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಈ ದಿನದಿಂದಲೇ

ಏ

ಜೆನ್-ಓ ಮಿಲ್ಕ್

(GEN-O MILK)

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ !

ನಿಮ್ಮ ಊರಿನ ಕೆಮಿಸ್ಟರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದರೆ

ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಜಿತ ಲ್ಯಾಬ್ಸ್. ಲಿ. ಮಿರಜ

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ದಿವ್ಯಾನ್ ಜಿ. ವಿ. ಪಂಡಿತ
ಮನೋಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂವಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಮಾಲನರೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾನಿಕ್

ಪ್ರಿಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
ದಾಯಕವಾದುದು: ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜೆತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯಾಗ.

ಅಜೀರ್ಣ
ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ ನಂಜನಗೂಡು ಟಿಕ್ ಪೌಡರು ’ ಮತ್ತು
ಅಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರಖಾನೆ.

ತಿರಬೇಕು. ಕಲಾವಿದನಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಕನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ
ಹಿಂದುಳಿಯಲಾರನು. ಸಹಜಶಕ್ತಿಯು ಆತನನ್ನು ಮುಂದೂ-
ಡಿದರೆ ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತಿಯು ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವುದು.

ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಪಂಗಡಗಳ-ಮತಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಚಾರಭಾಗಗಳನ್ನು
ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಆವುದೋ
ಒಂದು ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವೆವು. ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ
ನಾವು ಹೋದರೆ, ಹಲವಾರು ಮತಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ
ಆಚಾರ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕಿಳಿದರೆ, ಅಲ್ಲೂ ಇದೇ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಸರಸವಾಣಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಭಾವನೆ, ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತಿ
ಇವುಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯದ ರಹಸ್ಯವು ಎಂತಹ. ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲೂ,
ಪರಮತದ ಭೇದರಾಂಡೋಲನದಲ್ಲೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನೆರಚಿ ಸನ್ನಿವೇಶ-
ವನ್ನು ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಭಾರತವೀರರನ್ನು, ಕಲಾ-
ವಿದರನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
ಶಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿ-ವೃತ್ತಿ ಇವುಗಳ ಏಕತ್ವಮಿಲನ.

ಅಭ್ಯಾಸ ಉಪನ್ಯಾಸಕನು ತಾನಾಸಿದ ವಿಷಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ.

ಗಳನ್ನು ಉಪನ್ಯಾಸದ ನೊಂದಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ-ತನ್ನ ಅಯ್ಯಯ
ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಾಡಲು, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತಯಾ-
ರಿಸಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ನಿರಿಸಬೇಕು.

ಅಂತೂ ಉಪನ್ಯಾಸಕನು ಸರ್ವಸ್ವೀ ಸಮರ್ಪಕನಿರಬೇಕು, ಶಿಷ್ಯ-
ನಿರಬೇಕು. ಉದಾತ್ತವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
ಸರಸ್ವತೀ ಉಪಾಸಕನಿರಬೇಕು. ಮಾತಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನರಿಯಬೇಕು.
“ ವಾಣ್ಯೇಕಾ ಸಮಲಂಕರೋತಿ ಪುರುಷಂ ” ಎಂಬುದನ್ನು “ ಅನು-
ದ್ವೇಗಕರಂ ವಾಕ್ಯಂ ” ಎಂಬ ನಯವನ್ನು ಅರಿತು, ತಾನಾಡುವ
ಮಾತುಗಳು ಶುದ್ಧವಿದ್ದಂತೆ ಹೃದಯಾವರ್ಜಕವೂ-ಸತ್ಯವೂ-ಅಗಿರ-
ಬೇಕೆಂದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಉಪನ್ಯಾಸಕನ ಹೊಣೆಯು
ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ! ಮೇಲ್ವಿಯಿದೆ!

(೧೨ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕೋ? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬೇಕೋ?

ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದುದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ವಿಚಾರವು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಲು
ತೊಡಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ-
ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರದ ನಾಯಕರೆಲ್ಲ- ಎಂತಹ
ವಿಚಾರಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೂ-ವಿವೇಕದಲ್ಲದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆ-
ಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊ. ರಂಗಾ ಅವರಂತಹ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ-
ನ್ನರಿತ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ, ಪ್ರಾಂತದ ಅಭಿನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸಿಲ್ವಿ
ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ
ಆಗಿದೆ. ಸದ್ಯ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೂಗುವ ತಕ್ಕಡಿ
ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಾಂಭೂ ಅಪರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಂಧ್ರರು ಸ್ವತಂತ್ರ
ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಜಯಶಾಲಿ-
ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ತವ್ಯಶೂನ್ಯರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಸ್ವತಂತ್ರ
ಪ್ರಾಂತವಿಲ್ಲದೆ ಅವಜಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕಾರ್ಯದ
ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳ ಬೆನ್ನನ್ನೇ ಕಟ್ಟುವುದು
ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಾಂಭೂ ಅವರ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯವು ಬಳ್ಳಾರಿಯ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರರ ಕಡೆಗೆ ಕಡೆಗೆ ಒಲೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ
ನಾಯಕರು ಆಗಲೂ ‘ ಪಕ್ಷದ ಶಿಷ್ಟ ’ ಎಂದು ಉಂಡುಕೊಂಡು
ತೆಪ್ಪಗೆ ಇದ್ದುಬಿಡುವರೋ? ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಕೂಗಾಡಿ
ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವರೋ? ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಗೊತ್ತುವಳಿ-
ಯಂತೂ ಕನ್ನಡಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಕೈಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.
ಬಾಯನ್ನು ತೆರೆಯದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವಿಷಯದ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

೧೧೭. ಕಲೋಸ್ಕರ ಬಂಧು ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕಲೋಸ್ಕರ ವಾದಿ ಅವರ ೧೯೫೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ. ಸುಂದರ ವಾದ ತ್ರಿವರ್ಣ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

೧೧೮. ರಸಾಯನ (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಪುರಂದರ ರೈ. ಆಗ್ರಾಳ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ನೂತನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೌ. ಅ. ೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

೧೧೯. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ (ನಾರ ಮತ್ತು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳ ದಿನಂಗಳ ಬಸವನಾಳರ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ಬಸವನಾಳ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್‌ ಬಿ. ಮತ್ತು ಜಿ. ಆರ್. ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಅವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಟಿ. ಕಾಯಸ್ತ, ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ನಳಮಡ್ಡಿ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೌ ಛಿದ ೯೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಂಗಳ ಬಸವನಾಳರನ್ನು ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಅರಿತ ಅವರ ಆತ್ಮ-ಮಿತ್ರರ ಲೇಖನಗಳೇ ಇರುವುವು. ಅದುದರಿಂದ ದಿನಂಗಳರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಮೂಡಿಸಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯವಿಷಯಕವಾದ ಒಂದೆರಡು ಬೇರೆ ಲೇಖನ-ಕವನಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಡೆಗೊಂಡಿವೆ.

೧೨೦ ನವನೀರದ (ಕವನ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಸಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೌ. ಅ. ೮೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೨೧. ಕಲ್ಯಾಣ (ಹಿಂದಿನ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಾಲಕ ವಿಲೇಷಾಂಕ). ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಹನುಮಾನಪ್ರಸಾದ ಪೂಜಾರಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಚಿಮ್ಮನಲಾಲ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ಎಂ. ಎ. ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಶ್ರೀ. ಘನಶ್ಯಾಮದಾಸ ಜಾಲಾನ್, ಗೀತಾಪ್ರೆಸ್, ಗೋರಖಪುರ ಕ್ರೌ. ೬೭೮೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೭ರೂ. ೮೮೫.

ಕಲ್ಯಾಣದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ-ಸಂವರ್ಧನೆಗಳೇ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲೇಖನವೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿತ್ರವೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಂತಹವಾಗಿವೆ. ಸುಂದರವಾದ ಮುದ್ರಣ-ಬಂಧನ. ತುಂಬ ಬೆಳೆಯ ಹಾಳೆಗಳು. ಚಿತ್ರಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳಪುಕಾಣದ. ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ, ಒಂದೊಂದೂ ಜ್ಞಾನಕೋಶದ ಒಂದು ಸಂಪುಟದಂತಿರುವವೆಂದರೆ, ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೆನಿಸದು.

೧೨೨. ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸಾನುಭವ (ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳ ಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಅನುಪಾನಕ್ರಮ). ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ರೋಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನರೇಗಲ್ಲ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಆಯುರ್ವೇದ ರಸಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಔಷಧಿಗಳ ವಿವರಣೆ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ರಸಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ. ಕಾರ್ತಿನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಗೃಹ್ಠಿನಮಠದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು. ಬೆ. ಅ. ೧೦೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ. ಕಾರ್ತಿನಾಥಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು— ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರು— ಈ ರಸಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಹೊತ್ತು ವಕ್ಷ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಿಲ್ಲ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನೆಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಪ್ರಾಂತದ ರಸಶಾಲೆಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತುಂಬಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈದ್ಯರೂ ಔಷಧಾಪ್ತರಾಗಲೂ ಈ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ರಸಶಾಲೆಯ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಯಿಕೆ.

೧೨೩. ತಪ್ಪುಹೆಜ್ಜೆ (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಅ. ರಾ. ಶಂಕರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಡಿ. ಇ. ಎ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆ, ದಾವಣಗೆರೆ. ಡಿ. ೧೬೭ ವ ೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

ಅವಶ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಘಟನೆ

(ಲೇಖಕ : ಡಿ. ಗುಗಲಿ)

ಬೆಲೆ : ೧೨ ಅಣೆಗಳು

ಇಂದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹೊಸ ಘೋರಣೆಯಂತೆ ಪುಸ್ತಕ ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕರಣದ ಕೊನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಾ. ಶಾ. ಪ್ರ. ಪ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ. ಪುನಃ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಇಂದೇನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಶನನ್ನು ಗಳಿಸಿರಿ !

ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಧಾರಾಳ ಕಮಿಷನ್ ಸಿಕ್ಕುವುದು.

ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡೆಪೋ, ಧಾರವಾಡ

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು !
ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’
ತರಂಗರೂಪಕ ಸಂಕಲನ :

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ

ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟಗಳು.

ಹೊಳಸಿನ ಕಾಗದ.

ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಹೊಸತಾಗಿಯೆ ಹೊರಟ ಕವನಸಂಕಲನ

ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ರಸವತ್ತಾದ ೫೨ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ
ಸುಂದರವಾದ ಭಾವಗೀತೆಗಳು ! ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಂಬ ಸಹಕರಿಸಿದುದು !

ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟಗಳು.

ಅಂದವಾದ ಅಚ್ಚು.

ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ	ಕವನ ಸಂಕಲನ	ಕಥಾಸಂಕಲನ	ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ರಾಜಯೋಗಿ	ವಿರಹಿಣಿ	ಬಡತನದ ಬಾಳು	ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಸುಂದರ್ಶನ	ಒಡನಾಡಿ	ನಮ್ಮ ಬದುಕು	ಜಿ. ಎ. ಚರಿತ್ರೆ
ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ		ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	ಶ್ರೀ ಜಸವಣ್ಣನವರು
ನುಗಳ ಮದುನೆ		ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು	

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಹುದ್ದಾರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ವೂ ಚಾಡಿಯ ಚಾಣಕ್ಯನ ‘ ಜಾತೀಯಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ
ಏಕೀಕರಣ ’, ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಇರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು.
ಬೇಗನೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಪ್ಪ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಜಯಂತಿ

ಮಾರ್ಚ್
೧೯೫೩

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ನವಸಾಹಿತ್ಯಿಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)	ಸಂಪಾದಕರು		೩೬೧
ನಾಡನಡೆ (ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿ)	' ಕಾಲಭೈರವ '		೩೬೨
ಸಮಸಾಧನ (ಸಣ್ಣಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎ. ಎನ್. ರಾಮ, ಬನಾರಸ		೩೬೫
ನಿರೀಕ್ಷೆ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ಜಿನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ಎಂ. ಎ. ಧಾರವಾಡ		೩೬೧
ಗೇಣುಬೇಡ ವಾಮನಾ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟಲಗಿ, ಘಟಪ್ರಭಾ		೩೬೧
ಹರಸು ತಾಯಿ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ		೩೬೨
ಪರೀಕ್ಷೆ (ಕವನ)		ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಮ. ಗಲಗಲಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೩೬೨
ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಬೆಂಗಳೂರು		೩೬೩
ಶಿವಭಕ್ತ ನಂದನಾರ್ (ತರಂಗ ನಾಟಕ)	ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ		೩೬೬
ಅಪರಾಧಿ ಬಾಲಕ (ಸಮಾಜ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಚಾರ)	ಶ್ರೀ. ಬೆಳವಡಿ ರಾಮರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಪುಣೆ		೩೬೪
ಮರ್ಯಾದೆ (ಅನುವಾದಿತ ಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್		೩೬೬
ಸಂಗೀತ (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧ)	ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮ, ಕಾಸರಗೋಡು		೩೬೧
ಯೋಗಾಸನಗಳ ವಿವೇಚನೆ (ಪ್ರಾಯಾಮ)	ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ವಿ. ಜೋಶಿ ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಇಡಿ.		೩೬೩
ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ		ವಿನಿಧ ಲೇಖಕರು	೩೬೭
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ		ಮೈಲೋಲಿಯ ೩ನೆಯ ಪುಟ.	

ಸಂಪುಟ

೧೫

ಸಂಚಿಕೆ

೧೦

JAYANTI

ಬೆಲೆ ೮ ಆಣೆ

— ಶರತ್‌ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರದ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ —

ಮಗಳ ಮದುವೆ

೫

‘ಆನಂದಕಂದ’ರು ಬರೆದ ಈ ರಸಪ್ರಸೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ರಸಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು:

೧. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ‘ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ’ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತನಾದ ವಿಮರ್ಶೆ ಬಂದಿದ್ದು, ‘ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಾಡುಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ಹೂ’ ಎಂಬ ತಲೆಬರೆದದ ಕೆಳಗೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:—

“ಆನಂದಕಂದರು ನೀಚ್ಛೇಷ ವಿಮರ್ಶಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಮಾಜದ— ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ‘ಆನಂದಕಂದ’ರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನ ಪಾತ್ರ, ಕಾವೇರಿಯಮ್ಮ. ಅಕೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವ ಮಗಳು. ಆಕೆ ಆಧುನಿಕ ಮಡುಗಿಯಲ್ಲ; ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅಂಥ ಶಬ್ದಗಳ ಕೈದಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಕುಮುದಾ. ಈಕೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವವಳು. ಆದರೆ ಬರಿಯ ಬಿನ್ನಾಣಗಾತಿಯಲ್ಲ. ಅವಳಲ್ಲಿ ಅಸೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ಹಿರಿಯ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿ ರತ್ನಾಕರನನ್ನು ಆದರ್ಶ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸರ್ವಗುಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವರು ಕಲ್ಪನೆಯ ಆದರ್ಶಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುವರು..... ಜನರಿಗೆ ಈ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರಾಗಿದ್ದು ಚಳವಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಹಿರಿಯ ಸೇನಾನಿಯ ಹ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮದಿಯುವ ಮೋಟಾರ್ ಡ್ರೈವರಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಸ್ತನ ಜೀವನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಅಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುರಂಜನಗೊಳಿಸುವುದು ‘ಆನಂದಕಂದ’ರು ಹೃದ್ಯಾನ್ವಿತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ— ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜದ— ಕುರಿತು ಬರುವ ಟೀಕೆಗಳು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕತೆ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಈಗ ಕಾಡುಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈಗಿನದು ರಸ-ಕಸಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ‘ಮಗಳ ಮದುವೆ’ ನಿಘಂಶಯವಾಗಿ ರಸದ ರಾಶಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ..... ಅಂತೂ ‘ಆನಂದಕಂದ’ರು ‘ಮಗಳ ಮದುವೆ’ಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ನಿರಾಶೆಕೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”

೨. ಮುಂಬಯಿಯ ‘ಭಾರತದ ಜ್ಯೋತಿ’ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ:

1. “Among the Kannada reading public, there was an impression that Anand Kanda had practically abandoned the field of novel. He folded up his sleeves and dashed out a full length novel with a challenge that the capacity for novel writing can never evaporate. The reader's attention is focussed on Ratnakar all through the novel. And during the course of his endeavours to bring about the marriage of Kaveri, and Ranganna, he comes in close contact with Kumuda and her parents. Thus the whole novel centres round Ratnakar and Kumuda.

2. They become, as it were, the focuss of the novel, and at the time of Kaveri's marriage Ratnakar is arrested and the novel comes to an end. But this leaves in the reader's mind a sense of suspense.

3. As for characterisation, Shri. Betgeri has done his job well. He has introduced to us a host of characters so significant of certain interesting elements of human nature, and so thoroughly representative of certain phases of human life.”

ಜಯಂತಿ

ಸಂ. ೧೫

ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ

ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ

ಪಡೆಯಬಹುದಾದ

ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಡಿ. ಬಿ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

* *

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು :

ಡಿ. ಬಿ. ಶರತ್ಕುಮಾರ

* *

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಡಿ. ಎಮ್. ವಿ. ಮೈಲೇಗಟ್ಟೆ

* *

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ

ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

* *

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೮ ಆಣೆ

* *

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು

ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

* *

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ

ಏಜಂಟರು

ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

✽

ನವಲೇಖಕರೊಂದಿಗೆ ಕವಿಮಾತು

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಲೇಖಕರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಜೀವಕೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದು ಜಯಂತಿಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜಯಂತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಲೇಖನಸಂಪಾದನೆಯ ವರ್ಸಾಡು ಇದೆ.

ಹೊಸ ಹೊಸ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜಯಂತಿ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆಯಾದರೂ, ಹೊಸ ಲೇಖಕರು ಜಯಂತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಕರಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಲೊಲ್ಲರು. ಜಯಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯ ಆವರಾಧಗಳನ್ನು ಹೊರಸಿ ಕಾಗದ ಬರೆದೇ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲವರಂತೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು, ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬೈಯುತ್ತ ತಿರುಗುವುದನ್ನೂ ನಾವು ಕೇಳಿ ವಿಷಾದಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನವಲೇಖಕರು ವಿವೇಕವನ್ನು ಮೀರದೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾರಯಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ತೊಂದರೆ-ತೊಡಕುಗಳೆಂತಹವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ತರುಣರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯೆ. ಆದರೆ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ತನಕವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಜೀವನದ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೇಕು. ಬರೆಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವಿರಬೇಕು. ವಿಸಯಾನುಗುಣವಾದ ಲೇಖನತಂತ್ರದ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಬೇಕು. ವಿಸಯೋಚಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಂತಹ ಭಾಷಾಸರಿಜ್ಞಾನಬೇಕು. ಇವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯುವ ನವಲೇಖಕರ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಗುವವರೆಗೆ ಹೊಸ ಲೇಖಕರು ಏನೂ ಬರೆಯಬಾರದು-ಎಂದಲ್ಲ ಅರ್ಥ. ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು; ಹೀಗೆ ಬರೆದ ಬರೆಹಗಳು ಅವರ ಭವಿಷ್ಯದ ರಸಫಲದ ಬೆಳಸಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರನಾದಾವು ಹೊರತು, ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೇ ರಸಫಲವೆಂದೇ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತು?

ಆಶಾದಾಯಕವೆನಿಸುವಂತಹ ಕೆಲವೊಂದು ನವಲೇಖಕರ ಸಾಧಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಲೇಖನ-ಕವನಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡು- ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷಯ, ಭಾಷೆ, ಛಂದಸ್ಸು ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ತಮ್ಮ ಲೇಖನವಾಗಲಿ ಕವನವಾಗಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತೋ, ಯಾವ ಲೇಖಕರೂ ತಾವು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆವೆಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದು. ನಮ್ಮ ಅನುಭವವೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ನವ-ಲೇಖಕರ ಲೇಖನ ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುವವರೆಗೆ ಅವರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗಿರು ವುದು. ಒಮ್ಮೆ ಅಚ್ಚಾಯಿತೋ, ಆ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ತೋರಲು ತೊಡಗುವುವು. ಮೊದಲಿದ್ದ 'ದೀನ ನಾನು!' ಭಾವ ಹೋಗಿ, ಒಮ್ಮೆಲೆ 'ದಾನಿ ನಾನು' ಭಾವ ತಲೆದೋರುವುದು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒಂದರೊಂದೊಂದು ಲೇಖನ-ಕವಿತೆಗಳ ಕಟ್ಟುಗಳು ಬರಲು ತೊಡಗುವುವು. ಮರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಲೇಖನ-ಕವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪುಟಗಳು ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಸರಿ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಟ್ಟ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತ ಹೊರಟಿದೆ, ಎಂಬ ಪತ್ರದ ಬಾಣಗಳು ಸಂಪಾದಕರ ಎದೆಯನ್ನು ಸೀಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬರುವುವು. ಇದೇ ಲೇಖಕರು ಮೊದ-ಮೊದಲಿನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಮೇಲುಮಟ್ಟದ ಪತ್ರಿಕೆ' 'ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಪತ್ರಿಕೆ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಮುಗಿಲಿಗೇರಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ,

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿಲ್ಲವೋ, ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲುತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ; ತಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ—ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ನವಲೇಖಕರು ಮರೆತು ನಡೆಯಲಾಗದು.

ಹೊಸ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವೆಂದೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಜಯಂತಿಯ ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲೇಕಸುನ ತರುಣರು ನೂರಾರು ಜನರು. ಜಯಂತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹೊಸ ಲೇಖಕರನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಲ ಒಬ್ಬರ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತೆಂದರೆ, ಮುಂದೆ ಬೇಗನೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಮಿತಾವ-ಕಾಶವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೊಸ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಹಂಚಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ನಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ 'ಕಿರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರು ತಲೆಯೆತ್ತಬಾರದೆಂದು ಸಂಪಾದಕರ ದುರುದ್ದೇಶವಿದೆ!' ಎಂದು ಆರೋಪ ಮಾಡುವ ನನಸಾಹಿತ್ಯಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಹಾಗೆ ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನೇ ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಧೋರಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವ ಯಾವ ಲೇಖನವನ್ನೂ ಜಯಂತಿ ಅದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ; ಯಥಾವಕಾಶ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ವಾದಗಳೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾದಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾದವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರಧೋರಣೆಯೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ತನ್ನ ಧೋರಣೆಗೆ ಒಗ್ಗದ ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಮಾಜಿಕ

ವಾದಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸುವಂತಹ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಜಯಂತಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಾವು ಬರೆದ ಅಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾದಪ್ರಚಾರಕ ಲೇಖನಗಳು ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು 'ಜಯಂತಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ವಿಚಾರದ ಪತ್ರಿಕೆ' ಎಂದೂ ಕೆಲವು ನವಲೇಖಕರು ಆಗಾಗ ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಗತಿಯ ನಿಜವಾದ ತತ್ತ್ವವಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಜಯಂತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತು ಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಡಿನ ಜನಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಜಯಂತಿಯ ಆದರ್ಶವಾಗಿದೆ. ಆ ಆದರ್ಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿ 'ಪುರಾಣಮಿತ್ಯೇನ ನಸಾಧು ಸರ್ವಂ' ಎಂಬ ವಿನೇಚನಾರಾಶ ಪುರೋಗಾಮಿಯದೂ ಅಲ್ಲ; 'ನವೀನಮಿತ್ಯೇನ ನಸಾಧು ಸರ್ವಂ' ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂಧನದೂ ಅಲ್ಲ. ದೇಶ-ಕಾಲೋಚಿತವಾಗಿ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯೌಗಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಜಯಂತಿಯದು. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಜನತೆಗೆ ತಾರಕವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಗೆ ತುಂಬುನಂಬುಗೆಯಿದೆ. ಸತ್ಯದ ಸತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಜಯಂತಿಗೆ, ಇಂದಿನ ಅವಿಚಾರದ ಈ ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಿಗೆ ಎಂತಹ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದು ವಿಚಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ನವಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯಿದು: ಯಾರೂ ಜಯಂತಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಡಿರಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಜಯಂತಿಯ ವಿಚಾರ ಸಮಾಜವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನು ತೆಗಳಲೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಡಿರಿ. ಎಲ್ಲ ಹೊಸ ಲೇಖಕರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಜಯಂತಿಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮನನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸಂಗಚ್ಚಕ್ಷುಃ ಸಂನದಕ್ಷುಃ ಸಂಪೋ ಮನಾಂಸಿ ಜಾನತಾನ್ಮಾ'

‘ಜಯಂತಿ’ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತ ಮಾಡುವ ಜಯಂತಿಯ ಕಾರ್ಯ
ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಔದಾರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು.

ನಾಡನಾಡೆ

ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂರ ವಂಚಕನ್ಯಾಯ

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಅಂಧ್ರಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಕುರಿತು ಚಾರಮಾಡಿ ವರದಿಕೊಡಲು ಬಂದ ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೊಣೆದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಈ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೀವೆಂಬುದನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಂತೆಯೇ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಂದ ಇವರ ತೀರ್ಮಾನ, ಯಾವನ್ಯಾಯದ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿತವಾಗಿದೆ? ಅಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಲಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನು, ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರು ಕುರಿತರಲಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ. ಅಂಧ್ರಪ್ರಾಂತೀಯರಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯದೊಂದು ಪ್ರಾಂತಕಟ್ಟುವ ಬಯಕೆ. ಮುಳ್ಳವರಿದ್ದಾರೆಂಬುದೂ ಅವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಡೀ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಇವರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು? ತೀರ್ಗೇಡಿತನವೆನ್ನಬೇಕು? ಇವರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೊಪ್ಪಿದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ. ತುಂಟತನವೆನ್ನಬೇಕು? ಇವರು ವಿಚಾರಿಸಿ ನ್ಯಾಯದಾಸ ಮಾಡಲು ಬಂದವರು. ಪಕ್ಷಪಾತವೆಂದು ಹೇಳೋಣವೆ?—ಕನ್ನಡಿಗರು ಇವರಿಗೆ ವಿರೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಏಕಾಗಬೇಕು?

ಕನ್ನಡಿಗರು. ಇವರಿಗೆ ವಿರೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಏಕಾಗಬೇಕು? ಇದಕ್ಕೊಂದು ಮಾನಸಿಕ ಕಾರಣವು ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತೀಕರಣದ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಧ್ರರಿಗೆ ಗೆಲುವು ಸಿಕ್ಕಿದೆ; ಕನ್ನಡಿಗರು ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಗೆದ್ದಿತ್ತಿನ ಬಾಲಬಡಿಯುವುದೇ ಲೋಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲವೆ? ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕರೀತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ನ್ಯಾಯದ ತಕ್ಕಡಿಯಿಂದ ತೂಗಿದ್ದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಅಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಅನ್ಯಾಯದ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಣ್ಣೆದುರು ಅಂಧ್ರರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಚಳವಳಿಯ ರುದ್ರಚಿತ್ರವೂ ಇದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಚಳವಳಿಯ ಹೆಣದ ಚಿತ್ರವೂ ಇದೆ. ಹೆಣಕ್ಕೆ ಹೆದರ ಬೇಕಾದುದೇನಿದೆ? ಅಂಧ್ರರ ಚಳವಳಿಯು ರುದ್ರಚಿತ್ರ ಅವರನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸಿರಬಹುದು; ಮೆಚ್ಚಿಸಿರಲೂ ಬಹುದು. ಎಂತಲೇ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಅಂಧ್ರರಿಗೆ ಕೊಡಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸಮಂಜಸ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವುದೇ?

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರ ತೊಡಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂದು ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರ ನ್ಯಾಯ, ಇಡಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತೊಡಕಿನದಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಇದ್ದ ಬದುಕನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಂತ ಸುಲಿಗೆಗಾರರಿಗಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ದಿವಂಗತ ಕೇಳಕರರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಬಂದು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಂದು ವಾಂಚೂ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಬಂದು, ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಯಿಂದ ದೂರಮಾಡುವ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೇನಾವು?

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸವೇ ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯದ ಮೂಲಕ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರು; ಮಿಕ್ಕವರು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ದಣಿದು ಸುಮ್ಮನಾಗುವರು. ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದವರ ಕೂಗು ಅರಣ್ಯರೋದನವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನು?

ಏಕೀಕರಣದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಕನ್ನಡ ತರುಣರು ಉಗ್ರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ರಂಭಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾದರೆ, ಅವರು 'ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್'ರ—ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳ—ಗುಂಪಿಸುವವೆಂದು ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದು, ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತರದಂತೆ ಕೇಂದ್ರಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸ ವಿಚಾರ ಹೊಳೆದರೆ ಸರಿ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಅಂಧ್ರವಂತೆ ತಲೆತಿರುಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಶ್ಕೆಯ ಪ್ರಸಂಗ

ಅಂಧ್ರಧೂರೀಣರು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜನತಾವ್ಯವಳನನ್ನು ತುರಿಸಿ ಸಾಧು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವೆವೆಂದು ಸವಿನಾತನ್ನು ಆಡಿ ಹತ್ತಿರ ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡ ಜನತೆ, ಸಂಪೂರ್ಣಾಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದಾಗಲೂ ಅಂಧ್ರರ ಆಡಳಿತ ಎಂತಹ ಕಹಿಬಾಳನ್ನು ಬಾಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗಂತೂ ಹದಿನಾರಾಣೆ ಅಂಧ್ರರೇ ಅಧಿಕಾರ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಂಧ್ರರದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿ ಉಳಿಯಬಹುದೇನು? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಗರವಾಗಿಯೆ ಪರಿಗಣಿತವಾದ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಯಿಸಿರುವ ಅಂಧ್ರ ಧೂರೀಣರ ದಾಳಿಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡಿಗನೂ, ಇಂದು ಅಂಧ್ರ

ಧುರೀಣರು ಅಹುತಿಯವ ಸವಿನಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಮೋಸಹೋಗಿ-
ಲಾರ. ಎಂತಲೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತುಂಬ ಇಂದು ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎದ್ದಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಸಭೆಗಳಾಗುತ್ತಲಿವೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂಡು-ಹಿಂಡಾಗಿ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತಲಿವೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಗಳು ದಿಲ್ಲಿಯ ದಾರಿ-ಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವಾದರೂ ಏನಾಯಿತು. ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಕಾಣುವ ಜನರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬೇಕು-ಬೇಡಿಕೆಗಿಂತ ನ್ಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂ ಅವರ ನಿರ್ಣಯ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದಾಗಿ ತೋರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ನೊಂದಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಸುಗುಣ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷೆಯ ವಾತಾವರಣ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತಾನೇ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ ನಿಯಮಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವರದಿಯ ವಿಚಾರ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗುವುದೇ? ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಜೀವ-ಸಾವಿನ ಪರೀಕ್ಷಾಪ್ರಸಂಗವೇ! ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ದೊರೆತು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎಣಿಕೆಗೊಂಡೀತು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಮಾಧಿ. ಕನ್ನಡಿಗರು ನಿರ್ಣಾಮರು!

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ

ಹಿಂದಿನ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯವು ಸೈನ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಯೋಗಿ ಯುದ್ಧನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಪಕ್ಷದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಹಗಳು ಉರಿದೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಲು ತೊಡಗಿದೆ. 'ಪ್ರಜೆಗಳ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಸ್ತಿತ್ವ' ಎಂಬ ತತ್ತ್ವದ ಮಾತು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು, ಬಲಿಷ್ಠರು ಬಲಹೀನರನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ-ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಚಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇಂದಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನೇ ಕಣ್ಣೆದುರು ತಂದು ನೋಡೋಣ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾರತೀಯರ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನರಿತ ಕೆಲವು ಜನ ಕುಟಿಲಬುದ್ಧಿಯ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಚಳವಳಿ ಹೂಡಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ದೊರೆತ ಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕರಾದರು ಭಾರತದಂತೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಭಾರತೀಯರೊಂದಿಗೆ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಲಿದ್ದವರು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗುತ್ತಲೆ ತಮ್ಮಲ್ಲೆಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಡಿದಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಈ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಡಿದಾಟವು ಮುಖ್ಯ

ಮಂತ್ರಿ ಲಿಯಾಖತಅಲ್ಲಿ ಬಾನರನ್ನು ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡಿದಾಟಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಳೆಯೇರಿತು.

ಇಂದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಶಾಂತಿ-ಸುಖದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನಿಸುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಹಿರಿಯನ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವನೆಯು ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳವಳಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಿ. ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದುಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರೆಲ್ಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿ, ಅಹಮ್ಮದಿಯಾ ಪಂಗಡದ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಈಗ ತೀವ್ರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಳವಳಿಗಾರರ ಧಾರ್ಮಿಕ ದುರಭಿಮಾನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಾಹಿತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಚಳವಳಿಯೆದುರ ಸರ್ಕಾರ ತೀರಬಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಡಾಕಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು-ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಹೊಣೆಗಾರ ಧುರೀಣನು ಬಂಗಾಲೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತೆಗಳ ಮಾತನಾಡಿದ, ಕೂಡಲೆ ವೈವೇಚಿಕವಂತಹ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗವೇ ಒಪ್ಪಿಸಿತು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಸಮಿತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ದಿನವಾಯಿತು. ನಾಯಕರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಲಹಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ವಾನುಮತ ರಾಜ್ಯ ಘಟನೆಯೇ ಇದುವರೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಲೊಲ್ಲದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಿಗೆ ವಿಷಫಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ವಿರೋಧಭಾವನೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳೆಂದು ಚಳವಳಿಯೆಬ್ಬಿಸಿ, ದೇಶದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾರತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆರಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಂತದ ಮಾನವತೆ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದಾಡುವ ಘಕ್ಕೂನಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳು. ಲೋಕವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ನೇಹದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವ ಗಡಿನಾಡ ಗಾಂಧಿ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಧುರೀಣರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಪರಾಧಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಸದ್ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಲು ಅವಕಾಶವೆ ದೊರೆಯದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಮುಖಮಲ್ಲಿಸ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹೆವಣಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರ ಆಶಂಕಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಸುಹ್ರವರ್ಧಿ ಮಂವರಂತಹ ಮುಸ್ಲಿಮ ಮುಂದಾಳುಗಳು, ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಗೆಲಿತನ ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಾಗ ಆಹುತಿಯವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಭಾರತದ ಸಖ್ಯದಿಂದಲೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಏಳಿಗೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಅವರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ವಿವೇಕಕ್ಕೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಗೆಲುವು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿರುವುದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಧುರೀಣರ ನಂಬಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

ಸಮತಾವಾದಿ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಡಿ. ಕೆ. ಅಶ್ವತ್ಥನಾರಾಯಣರಾವ್, ಬನಾರಸ

★

ರಾಜಕೀಯ ತತ್ತ್ವವೇ ಇರಲಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ತ್ವವೇ ಇರಲಿ, ಆ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ತ್ಯಾಗ-ತಪಸ್ಸುಗಳ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬರೀ ಬಾಯಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತನಾಡುವವರ ಜೀವನದ ಹಾಡೆಲ್ಲ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಜೀವನದ ಹಾಡಿನಂತೆಯೇ ಆಗುವುದು !

★

ಅವನೊಬ್ಬ ಬಿಸರಕ್ತದ- ಇಲ್ಲ, ಕುದಿರಕ್ತದ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್. ರಾಜೇಂದ್ರ ಇನಾಂದಾರನ ಹೆಸರು, ಬಾಂಬೆ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿತ್ತು. ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕರ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿಗಾಗಲೇ ಅವನು ಹೊರಾರು ಪ್ರಚಂಡ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಗುಡುಗಿದ್ದ. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು 'ವರ್ಯಾರ್' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ. ಭಾಷಣ-ಗಳಲ್ಲಿ, ಬರೆವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಂಡವಾಳವನ್ನು, 'ಬೂರ್ಜವಾ' ಮಾಜವನ್ನು ಒಡೆದೊಡೆದು ಪುಡಿಪುಡಿನಾಡಿದ್ದ. ಎರಡು ವರ್ಷ-ಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ 'Every man's Library' ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ 'Das capital' ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು 'ಹಾರನ್‌ಬಿ' ರಸ್ತೆಯ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕಾರು ಬಾರಿ ತಿರುವಿಹಾಕಿ, ಕಡೆಗೆ ಕಪ್ಪುಕವನ್ನು ಓದದೆಯೇ ಸಮತಾವಾದವನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು-ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ನಿರ್ಧರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ; ಅದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೇ ಕಮ್ಯೂನಿಸಮ್‌ನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ. ರಾಜೇಂದ್ರನಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಗಳಿಗಿಂತಲೇ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಬಿ. ಎ.,ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಕಳಿತು 'ಬೂರ್ಜವಾ ಬಿ. ಎ.' ಎಂದು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅದರೇನು, ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಗಾಂಡ'ದಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಶಿಷ್ಟನಾಗಿ- ಯಾಕೆ, ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದುವು. ಆದಾ, ಅವನು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಗೋಲ್ಡ್‌ಫ್ಲೇಕ್ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಸುರುಳಿ-ಯಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತ ಅರೆಗಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು

ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸೀಳುವಾಗ, ಬಂಡವಾಳಸ್ವರನ್ನು ಬಡಿಯುವಾಗ, 'ಬೂರ್ಜವಾ'ವನ್ನು ಬಯ್ಯುವಾಗ, ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವಾಗ, ಸಮತಾ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ಕೇಳಬೇಕು! ಎಂಥ ಹಾಂಡಿತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ಬೆಳಕು, ಪ್ರತಿಭೆ ಆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ! ಅಲ್ಲದೆ ಅವನ ಅಣಕ, ಹಾಸ್ಯ, ವ್ಯಂಗ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೋಜು! ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಅವನು ಅದಲೂ ಸಮರ್ಥನೇ. ಅವನ ತರ್ಕ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೇಳುವ, ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ವ್ಯಂದವೂ ಸಣ್ಣದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದೆನ್ನಲಿವೆ? ಹೌದು, ರಾಜೇಂದ್ರ ಬೆಳದಡ್ಡೆಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಅವನ ತಂದೆಯಾಣಾಗಲೋ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಶಾಯಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ- 'ಇನಾಂದಾರ್' ಎನ್ನುವುದು ಮನೆತನದ ಮಾತಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು, ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಾದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ-ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಜೀವನ ಈಗ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೈದನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯವರು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಸಾಶನದಿಂದಲೇ. ಆತ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಹುಡುಗತನದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ, ಪಾರಾನ್ನದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಂಡು, ಅವರಿ-ವರ ಕೈಕಾಲು ಹಿಡಿದು 'ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್' ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದಾಗ, ಹತ್ತಾರು ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ಮಗಳಿದ್ದ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕುಲ-ಗೋತ್ರ ವಿಚಾರಿಸಿ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಿದರು. ಬಿ. ಎಸ್‌ಸಿ. ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ, ಕಾಪಾಡಿದವರ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಮದುವೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಪ್ರವಾಸ, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಪದವಿ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ, ನಿವೃತ್ತಿ, ವಿಧುರತ್ನ- ಇದು ಆತನ ಜೀವನದ ರೇಖಾಚಿತ್ರ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಶಾಲೆಗೆ ಕಾಲಿಡುವ ದಿನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದವನು, ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ಇವನು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ನಾಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇವನ ಅಯಯ ಸಂಸಾರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಆಗಾಗ ಬಂದು ಹೋಗುವುದೂ ನಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗಿನಿಂದ ರಾಜೇಂದ್ರ ಉಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಆವರೇನೋ ಎಂದಿನಂತೆ ಒಂದಿದ್ದರು.

ರಾಜೇಂದ್ರ ಉಗ್ರ ಸಮತಾವಾದಿಯೆಂದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಗುಣವಾಗದ 'ಬೂರ್ಜವಾ' ಎಂಬುದು ಸುತ್ತುಮುತ್ತಣ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. 'ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಗ' ಇಬ್ಬರೂ ಎರಡು ಧ್ರುವಗಳಂತೆ' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ರಾಜೇಂದ್ರನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನಿವೃತ್ತ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆಗಿದ್ದು ಕೈತುಂಬ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದಾಕೆ-

ದೋಂಗರೆ ಬಾಲಾವೃತ್ತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡವನ್ನು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಬೇರೆ. ಇನ್ನಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು
ವೇರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಮೂರು ಹಣಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಅವರಿನರ
ಸುದ್ದಿ. ಕುಮಾರಿಯ ಜೂಜಿನ ದಿನಗಳು ಬಂದರೆಂತೂ ಆ ಮುದುಕರು
ಬಂದು ದಿನವೂ 'ಮದಾಲಕ್ಷ್ಮಿ'ಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ; ಯಾಕೆ
ಪುಣೆಗೂ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು- ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಮದರಾಸು
ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುತ್ತಲೂ ಹಣವಂತ-
ರೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೇ ಇದ್ದಿತು- ಅವರ ಜೀವನ.
ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಿವಾಸಸ್ಥಾನವೆಂದು ಹೆಸರಾದ
'ಮಲಬಾರ್ ಹಿಲ್ಸ್'ನ 'ರೀಡ್' ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆ.
ಒಳಗೆಲ್ಲ ನವೀನ ವಾತ್ಸಾಲ್ಯ ವಿಧಾನ- ಕಕ್ಕುಸ್ಸಿನಿಂದ ದಿವಾನಖಾ-
ನೆಯ ವರೆಗೂ. ರಸಿಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಒಳ ಶೃಂಗಾರ- ರತ್ನಗಂಬಳ-
ಯಿಂದ, ಸೋಫ ಸೆಟ್‌ಗಳು, ಹೂವಿನ ಹೂಜಿ, ಟೀಪಾಯ್, ಎಣ್ಣೆ
ಚಿತ್ರಗಳು, ಫೋಟೋಗಳು, ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮ, ಬಂದೂಕು.
ಪಿಯಾನೋ, ರೇಡಿಯೋ, ಕರಿಮರದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಗಳು, ಹಂತ,
ಶ್ರೀಗಂಧ, ಟೈನಾಗಳ ವಿವಿಧ "ಕ್ಯೂರಿಯೋಸ್‌ಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ
ಎಲ್ಲ. ಹೊಸ ಡೇಸ್‌ಟಾಕ್ ಕಾರ್ ಇದ್ದಿತು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಡಿಗೆಯವ,
ಕ್ರಿಸ್ತಿಯನ್ ಬಟ್ಟರ್, ಇಬ್ಬರು ಮರಾಠಾ ಹಿಂದು ಆಳುಗಳು,

ಸಂಜಾಬಿ ಡ್ರೈನರ್, ಮದ್ರಾಸಿ ಕ್ಲೇನರ್, ಫಾರ್ಮ ಕಾವಲಿನ
ಸಾಲಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪರಿವಾರ. ಈ ಪರಿವಾರದ ಹಾರಕ್ಕೆ ಪದಕ
ಆಂಗ್ಲೊಇಂಡಿಯನ್ ಹುಡುಗಿ ಬೇರೆ- 'ಸ್ಟೆನೋ' 'ಸೆಕ್ರೆಟರಿ'
'ಸೆಕ್ರೆಟರಿ' ಅನ್ನಿ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಅನ್ನಿ. ಅವರ ಹನ್ನೆ
ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಳೆಯ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್ ಆಗಿದ್ದು 'ಆರ್ಮಿ ಅಂಡ್
ಸ್ಟೋರ್ಸ್'ನ ಮೂರು ತುಂಡಿನ ಸೂಟ್, ಫೆಲ್ಟ್ ಹ್ಯಾಟ್, 'ಸ
ಕಾಲರ್' ಮತ್ತು 'ಜೋ' ಮೊದಲಾದ ವೇಷ ಭೂಷಣ
ಅಲ್ಲದೆ, ಎಂಟು ಗಂಟೆಯ 'ಬೆಡ್ ಟೀ' ಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆ
ಮಲಗುವವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರ
ವಾತ್ಸಾಲ್ಯ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಒಂದು ಕೈ ಮೀರಿಸಿದ್ದರು.
ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡವೇನೂ ಆವ್ಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದು
'ಗಾಲ್ಫ್', ಸಂಜೆ 'ಲಾರ್ಸ್‌ಕ್ಲಬ್'ನಲ್ಲಿ 'ಬಿಲಿಯರ್ಡ್'
'ಬ್ರಿಡ್ಜ್', ಕುಡಿತ, ಕುಣಿತಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇ
ಯಾಕೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಸೊಟ್ಟಿಗಿರು
'ಪೈಪ್' ಒಂದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉ
ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹೂವಿನ ಹೆಸರಿನಿಂದ, ನಾಮನಕ್ಷತ್ರ
ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದಿಡುವಂತೆ, ಇದೊಂದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಬ
ಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು- ಶ್ರಮ ಆರಾಮಗಳಲ್ಲಿ,
ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಡೆಯುವ ತಿಸ್ತಿನ ಯಂತ್ರ.
ಅವರ ಮುಖ ಗಾಂಭೀರ್ಯವು ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ
ಅಚಲವಾದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕಣ್ಣಿನ
ಲೋಕದ ಕಡೆಗೆ ವ್ಯಂಗ್ಯದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ರಾಜೇಂದ್ರನೂ ಈ ಸುಖವಾತಾನರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕು
ಬೆಳೆದಿದ್ದ. ಮನೆಯ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ 'ಬಡಾ ಸಾಹೆ
ರಾದರೆ, ಇವನು 'ಛೋಟಾ ಸಾಹೇಬ'ರಾಗಿದ್ದ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ
ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯ 'ಗಾಲ್ಫ್'ಗೆ ಬದಲು ಮಗನ 'ತಿರುಗಾಟಿ, ಸ್ಟ್ರೀ
ಭೇಟಿ, ಹರಟೆ.' ಸಂಜೆ ಅವರ 'ಕ್ಲಬ್'ಗೆ ಬದಲು ಇವನ 'ಪಿ
ಹೋಟಲು, ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕ, ಆಟದ ಪಂದ್ಯಗಳು ಇ
ಮನರಂಜನೆ.' ಇಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ
ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆನ್ನಬಹುದು. ಮುದುಕರ ಓದು, ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ
ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಮಗನ ಪದ್ಯರಚನೆ, ಬರೆವಣಿಗೆ, ಛಾ
ಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇವನ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದು
'ಆರ್ಮಿ ಅಂಡ್ ನೇವಿ ಸ್ಟೋರ್ಸ್'ನಿಂದಲೇ. ಇಬ್ಬರ ಬಟ್ಟೆ
'ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಲಾಂಡ್ರಿ'ಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಸ
ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ, ಬಟ್ಟೆಯ ಕೋಣೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒ
ರಿತಿಯಾಗಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದ್ದುವು. ಹೀಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರ
ಯಾವುದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂರತೆಯೂ ಇರ
ವೆಂದಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ 'ಪಾ
ಮನಿ' ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಅವನಿಗೆ ಏನೇನೂ ಸಾಲದಾಗಿ
ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ

ಅನಳಿಗೆ 'ನೆಸಲ್ಸ್ ಜಾಕಲೇಟ್', 'ಚ್ಯೂಯಿಂಗ್ ಗಂ' ಸುವುಧಕ್ಕೆ; ಒಂದು ಪಿನ್, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಸೆಂಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಸಾಲುತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವಲ್ಲದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಜಾಕಲೇಟ್ ಸೀರೆ, ಉಣ್ಣೆ ಜಾಕಲೇಟ್, ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಪೂಜಾರಿ ಕರ್ಚೂ ಒದಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನುಲಾಗಿ-ತೂ ಅನಳು ಪಾಡರ್, ಲಿಪ್‌ಸ್ಟಿಕ್, ತಲೆಎಣ್ಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿಕೆಯ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಇವನು ಬಿಲಿಕೊಡು-ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದು ತಾರೀಕು ಹದಿನೈದಾಗುವುದಾಗಿದ್ದು ಕೈ ಬರಿದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪೇಳಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು 'ಇಲ್ಲ' ಅನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ 'ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬಾರದು? ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿಗೆನು ದರಿದ್ರ?' ಎಂದು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನೇರವಾಗಿ ಕೇಳುವ ವೇತಕ್ಕೋ ಹುಟ್ಟಿದಿದ್ದರೂ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸುಖಾಂತಿ ಸೂಚಿಸದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಮುಡುಕರು ಮಾದಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಂತೆಯೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಹುಂ, ಇವರ ಕ್ಲಬ್ ಬಿಲ್ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೋ ಏನೋ ಹೀಗೇ ಗೊತ್ತು. ನಂಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ. ಯಾಕೋ ಕಾಣೆ! ಒಳವಾ ಮೆಂಟಾಲಿಟಿ!' ಎಂದು ಕಿಚ್ಚೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಟ್ರೇಡ್ ಪುಷ್ಪ, ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಮಧ್ಯದಿಂದ "ಮೆಟ್ರೋನಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಸ್‌ಫೈಟ್' ಚಿತ್ರ ನಾಳೆ-ದ" ಎಂದೋ; "ಆ ಬ್ರೋಡ್ ನೋಡಿ— ಗಾಜಿನ ಹಿಂದೆ, ಚಿನ್ನಾಗಿದೆ" ಎಂದೋ, 'ಈವಿನಿಂಗ್ ಇನ್ ಪ್ಯಾರಿಸ್' ದಾದುಬಾರಿ ವಸ್ತು, ಎಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದಲ್ಲೇ ಮುಗಿದು ಗುತ್ತಿ ಅಂತೀರಿ" ಎಂದೋ ಸೂಚಿಸಿದಾಗಲೂ, ಇವನ ಬಳಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಿವಿಚಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೇನೂ ನೇರವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸದೆ, ಬೇಗಲೇ ಹೊಂದುವುದರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು "ನೋಡು ಕಾಮ್ರೇಡ್, ಮದಲಿನೆಲೆ ಗಾಜೆ ಕೇಳೇ ಇದೀಯೆ. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿಗೆನು ಮ? ಈ ಮುದಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆನು ಅಕರ್ಷಣೆ, ಏ? ಆದರೂ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿಹಾಕಾನೋ? ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಾರ. ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಚ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳು ಕೃಪಣತ್ವ ಅನ್ನು. ಹುಂ, ಎಷ್ಟು ಈ ಕಷ್ಟ ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ, ಅವನಿಗೂ! ಎಷ್ಟತ್ತಾಯಿತು ಆಗಲೇ!" ಎಂಬಂತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕಡೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಚಪ್ಪೆಯನ್ನು ಅವಳು ಬಲ್ಲಳು. ಯಾಕೆ, ರಾಜೇಂದ್ರನ ವೃಂದ-ಬಲ್ಲದು. ವೃಂದವಿರುವುದೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದರು. ಕ್ಷುಣ್ಣು ಮೇಷ್ಟರ ಹೆಣ್ಣು ಪುಷ್ಪ, ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಆದುದೂ ಕ್ಷೇ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ವೃಂದದವರಿಗೇ ಕೆಲವರಿಗಿದ್ದಿತು. ಖ್ಯಾತಿಗೂ ಆಗಲೇ ಗುಟ್ಟಾಗಿ 'ಎಂಗೇಜ್‌ಮೆಂಟ್' ಆಗಿದೆ;

ಮುಡುಕರು ಸಾಯುವುದೇ ತಡ, ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಹುಟ್ಟು ಕನ್ಯಾನ್ಯಾ ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟು ಬೂರ್ಜವಾ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ವಾಗ್ವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ಊಹೆ. ರಾಜೇಂದ್ರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾತು, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ, ಇವಕ್ಕೆನು ಕಡಿನಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಿಲ್ಲ ಗೋರ್ದಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗರೆದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ 'ಲಂಚ್' 'ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್' 'ಡಿನರ್' ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜೇಂದ್ರ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೃದುವಾಗಿ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಕಮೂನಿಸಂ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಅವನ ಊಟ-ತಂದಿಗಳು ಮುಗಿಯುವುದು ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದುವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಚರ್ಚೆಗೇ ಅವ-ಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ—ಮಾತನಾಡಿದರಲ್ಲವೆ ಚರ್ಚೆ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಹಳೆಯ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಕಾರ್ಯತತ್ವರರು, ಮಾತುಗಾರರಲ್ಲ. ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಗಾಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದರೆ

‘ಬಗನ’ ಬಾಲಾವೃತ್ತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸದೃಶತೆಗಾಗಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾವೃತ್ತ-
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಮುಖ್ಯವಾದ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಕ್ಯತೆ
ಮತ್ತು
ಮೊಟ್ಟ

ರೋಗದ ಛಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ'

ಅಂಶವೂ ಇರುವದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ

ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್ಸ್' ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಚೇವನದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತನ 'ಫಟಾನ್‌ಫಟಿ'ಗಳನ್ನೇ ಅತ್ತ ಒತ್ತರಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಈ ಪಿಳ್ಳಿ ಅವರಿಗೊಂದು ಸೊಳ್ಳೆಯಂತಿದ್ದ. ತೀರ ಮಾಮೂಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತಲ್ಲದೆ ಅವನೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚೇನನ್ನೂ ಆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ವರೆಗೂ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಉದ್ದೇಗಭರದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತುಕೊಂಡು ಮಾತಿನಮಳೆ ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಆಗ ಈಗ ಕಾಫಿಯ ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದಲೋ, 'ಅನ್ನೆಟ್' ತಟ್ಟೆಯಿಂದಲೋ, ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ— ಎತ್ತಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಕೆಳಗೆ— ಆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ತಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟಲಿಗೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ, ಸುತ್ತಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮರೆತವರಂತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಸಮಯ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಮಾತು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯದಿರುವಾಗಲೇ ಅವರು ಎದ್ದು ಹೊರಟದಿಂದ ಬಾಯಿನ ಕೊನೆಯನ್ನೊರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂದಿರಿಗಿ, ಬಿಟ್ಟು ಬಾಯಿನ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟಿನನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಅವರು ಬರಿಯ ನಸುನಗೆಯಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ತಣ್ಣಗಾಗಿಸಿದುದುಂಟು. ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಆ ನಸುನಗೆ, ಆ ವ್ಯಂಗ್ಯದೃಷ್ಟಿ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಮೌನ ರಾಜೇಂದ್ರನನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಕೆಣಕಿ ರೇಗಿಸಿದ್ದುವು. ಅವನು ಕಡುಧೈರ್ಯವಾದಿ “ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ನೀವು ಫೇಟ್ ಬಾರ್ಜವಾ” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವರು “ಹೌದು. ಅದರಿಂದ ನಂಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ” ಎಂದು ಶಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅವನೂ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದ— ಬಳಗೊಳಗೇ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದು, ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ, ಅವರ ಜೆನ್ನು ತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ‘ಮುದಿ ಹದ್ದು!’ ಎಂದು ಒಳನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದೋ ಇಂದೋ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಯಾಕೆ ತನ್ನ ಔಷಧವೆಂದುಕೊಂಡು ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಮುಡುಕರ ಸಾವು ಬೇಗನೇ ಬಂದಿತು. ಆ ದಿನ ಸಂಜೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಗುಂಪು ದಿನಾನ್‌ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೇರಿದ್ದಿತು. ಚಹದ ಉಪಚಾರ ನಡೆದಿದ್ದಿತು— ಅಂದರೆ ಬ್ರೆಡ್, ಬಟರ್, ಜಾಮ್, ಬಿಸ್ಕತ್, ಕಟ್‌ಲೆಟ್, ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ಇವುಗಳ ಸಮೇತ, ವಿಧಿನಿತ್ಯಾಗಿ. ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ರಾಜೇಂದ್ರನ ವಾಗ್ವೈರಿ ತಡೆಬಡೆಯಲ್ಪಡದೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಗೆಳತಿಯರು— ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾಮ್ರೆಡ್ ಪುಷ್ಪ— ಚಹವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತ, ಬಿರುಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜೇಂದ್ರನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದರು. ಹೊಳೆಯುವ ಕರಿಯ ಪೂ, ಸರ್ಪಿಣರಾಯಿಗಳ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಬಲಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಸಿಗರೇಟಿನ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಕೆಂಪು ಟೈಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಬಲಗೈಯಿನ ಚಹವನ್ನು ಕೆಳಗಿರಿಸಿ, ತನ್ನ ಮುಂದೆ ‘ವೆಟರ್’ ಹಿಡಿದ ಟ್ರೇಯಿಂದ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಡ್ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು-

ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, “ನನುಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕೋದು ಈ ಹಾಳು ಬಂಡವಾಳಸ್ವರೆಲ್ಲ ಹಾಳಾದ ಮೇಲೆಯೇ. ಅವರನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಯಿಸೋದಿಲ್ಲ. ನೋಡಿ, ಈ ಬಿರ್ಲಾ ದಾಲ್ಮಿಯಾ, ತಾತಾ, ಸಿಂಘಾನಿಯಾ, ಶ್ರೀರಾಂ ಇವರೆಲ್ಲ ಹೇಗಿವಾ? ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಕೂಡಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದಾರೆ! ಯಾಕೆ, ಈ ದರೋಡೆ, ಕಳ್ಳತನ? ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ! ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅವರು ಬಾಚಿಹಾಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನನುಗೆ ಈ ಶೋಷನೀಯವಾದ ಅವಸ್ಥೆ. ಅವರ ಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಹೋದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸೋದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನನುಗೆಲ್ಲ ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿದಾಗಲೇ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ಸ್ಥಾಪನೆ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಬೇಕು. ಇದು ಆಗೋದು ಸುಲಭವೇ? ರಕ್ತಪಾತದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲ— have nots. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು, ಹೋರಾಡಬೇಕು....” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಗುಡುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ವೃಂದದವರು ಬಿಡುವಾದ ಕೈಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೋಪಗಳನ್ನು ಬಡಿದು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಾಲಡ್ ಬೇಗ ಒಳಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಸಿಗರೇಟ್ ಉರಿದುರಿದು ಉದ್ದುದ್ದ ಬೂದಿಯಾಗಿ ‘ಅಶ್ಟ್ರೇ’ಗೆ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ, ವೀರಾವೇಶದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಮೈಮರೆತಿದ್ದನೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಇದು— ಈ ಸಮತಾಯುದ್ಧ— ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತೋ ಎನೋ; ಆದರೆ ಬಟ್ಟರ್ ಅಡ್ಡ ಬಂದು ಗಾಬರಿಯ ಮುಖದಿಂದ “ಸರ್, ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೋರಿಗೆ ಟೀ ತಗೊಂಡು ಹೋದೆ. ಅವರಿಗೆ ಎನೋ ಅಗಿಬಿಟ್ಟಿಹಾಗಿದೆ ಸರ್. ದಯವಿಟ್ಟು ಬಂದು ನೋಡಿ, ಸರ್” ಅಂದಾಗ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಮಾತು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಂತಿತು. ತೆರೆದಿದ್ದ ಬಾಯಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಬಳಗದವರೂ ಚಿತ್ರಗತನಾಗಿದ್ದರು. ಸನಾಚಾರವೇ ಅರ್ಥವಾಗದಂತೆ ರಾಜೇಂದ್ರ ಕ್ಷಣ ಕಾಲ ದಂಗುಬಡಿದು ಬಟ್ಟರ್ ಕಡೆಗೆ ದುರುದುರೆನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. “ಬನ್ನಿ ಸರ್” ಎಂದು ಬಟ್ಟರ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದದ್ದು, ಇತರರೂ ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದುದು.

ಹೌದು ಶ್ರೀಪತಿಯವರು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದರು. ಶಾಂತವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ. ಆದರೂ ಫೋನ್‌ಮಾಡಿ ಮನೆಯ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದ್ದಾಯಿತು; ಖಂಡಿತಮಾಡಿಕೊಂಡಾಯಿತು. ಹೃದಯ ಸ್ತಂಭನ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾವು. ರಾಜೇಂದ್ರನ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವನಂತಹವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಬಳಗದವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಾಡಿಕೆಯ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ಮುಖ ಸ್ಪಿನಿಕ್ಸ್‌ನ ಮುಖದಂತಿತ್ತು. ಬಳಗದವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಕೋಣೆಯಿಂದ ದಿನಾನ್‌ಖಾನೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಕಾಮ್ರೆಡ್ ಪುಷ್ಪ ಒಬ್ಬಳೇ ಹಿಂದುಳಿದಾಗ ಅವನ ಕೈ ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಸೇರಿ ಆದಮಿತ್ತು, ಅವಳದ್ದೂ ಒತ್ತಿ ಮೂಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿತು— ಅಷ್ಟೆ.

ಕನ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ರಾಜೇಂದ್ರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಓಡಾಡುತ್ತ ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಪುಷ್ಪ ಅಂದಿನಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಕೆಲವು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗಿದ್ದಳು. ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಂಸ್ಕಾರವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದು ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಹಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜೇಂದ್ರನೊಡನೆಯೇ ಇದ್ದ ಅವನ ಬಳಗದವರೂ, ಶ್ರೀಪತಿಯವರ ಮರಣವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರೂ ದಿನಾನಿವಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ರಾಜೇಂದ್ರನೂ ಪುಷ್ಪಳೂ ಅವನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಇನ್ನು ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನಿ” ಪುಷ್ಪ ಎದ್ದಳು.

“ಯಾಕೆ?” ರಾಜೇಂದ್ರನೂ ಎದ್ದು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಸರಿದ.

“ಇನ್ನೇನು ಎಲ್ಲ ಆಯಿತಲ್ಲ!”

“ಆದರೆ?”

“ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ.”

“ಮನೆಗೆ! ಇದೇನು- ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲವೆ, ಇನ್ನು?” ಅವನು ನಸುನಕ್ಕು.

“ಓ” ಅವಳೂ ನಸುನಗುತ್ತ ವಯ್ಯಾರದಿಂದ ಕೊರಳನ್ನು ಕೊಂಕಿಸಿದಳು.

“ಹುಂ, ಡಾರ್ಲಿಂಗ್! ಈ ಮನೆ, ಈ ಐತ್ಸರ್ಯ- ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟಿರೋದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನದೇ, ನಮ್ಮದೇ” ಅವಳನ್ನು ತಪ್ಪಿ- ಕೊಂಡು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುತ್ತಿಟ್ಟ. “ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಹಿಡಿತ ಮಾಡಿ, ಹೇಗೆ ಗೋಳುಗುಟ್ಟಿಸಿದ- ನಮ್ಮನ್ನು! ಈಗ? ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳೋರು ಯಾರು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ? ಎಲ್ಲ- ಎಂಟು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ತಂತಾರೆ- ಎಲ್ಲ ಬಟ್ಟು ಹೋದ ನಮಗೇ! ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನೇ ಹೆಚ್ಚು! ಇನ್ನು ‘ವಾಂಟ್’ ಅನ್ನೋದೇ ಇಲ್ಲ.... ನಿನ್ನ ಹೇಗಿಟ್ಟು- ಕೊಂಡಿರ್ದೀನಿ, ನೋಡ್ತಾ ಇರು ಚಿನ್ನ!” ಮತ್ತೊಂದು ಮತ್ತು, ಗಾಢಾಲಿಂಗನ.

ಹೊರಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ತಳ ಕೇಳಿತು. ಪ್ರಣಯಿಗಳು ಬೇರೆಯಾದರು. ಬಂದಾತ ಮನೆಯ ಲಾಯರ್, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಪತಿಯವರ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲೊಬ್ಬ. ಈ ಸ್ನೇಹಿತರ ವಯಸ್ಸು, ರೂಪು ರೀತಿ, ಹವ್ಯಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದುವು. ವೃತ್ತಾಂತವೆಂದರೆ ಲಾಯರು ಇನ್ನೂ ಜೀನನ್ನು ಹೊತ್ತೆ ಇದ್ದರು, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್.ಗಿಂತ ಅವರ ಮಾತು, ಕುಚೋದ್ಯ, ಲವಲವಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು.

“ರಾಜೇಂದ್ರ, ನಿನ್ನ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ, ಮೊದಲೇ ಖರೀದಿಗಲ್ಲ. ಪೂನಾದಿಂದ ಇದೇ ತಾನೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದೆ. ಸಮಾ-

ಚಾರ ತಿಳಿಯಿತು. ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸಂತಾಪ!” ಲಾಯರು ಕೋಣೆಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತ ಹೇಳಿ, ರಾಜೇಂದ್ರನಿಂದ ಪುಷ್ಪಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರು.

“ಎಂದನಿ. ಏನು ಮಾಡೋದು ಸರ್!”

“ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದಪ್ಪ. ಹುಂ. ಎಲ್ಲ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆ. ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೋರೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬಾಳಿದರು. ಹುಡುಗ- ತನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಟ್ಟರೂ, ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದರು. ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಒಂದು ಕಾಸಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೂಡಹಾಕಿದರು; ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸುಖಾನೂ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ತುಂಬು ವಯಸ್ಸೂ ಆಗುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು, ಅನ್ನು- ನಂಗೆ ಆಗಿರೋ ಹಾಗೇ, ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಏನು ಅಪ್ಪೊಂದು ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ....”

“ಆದರೂ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ ಬೇಡ ಸರ್!”

“ಹೌದಪ್ಪ, ಹೌದು. ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಹಾಗೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ.... ಆಗಿದ್ದಾಗ ಹೋಯ್ತು.... ಮತ್ತೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ‘ವಿಲ್’ ಸಮಾಚಾರ....”

“ವಿಲ್!” ರಾಜೇಂದ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ.

ಕುಟುಂಬಾರಿಷ್ಟ

ಆಮಂತ್ರ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

●

ಕಾಸಲ್ಪಾಸಾರಿ

ದಮ್ಮ-ಕೆಮ್ಮಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ
ಬರೆಯಿರಿ :

೫

ದಿ ನೂತನ
ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.
ವಿಜಯಪುರ .

“ಹುಂ, ನಿಲ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”

“ಅದಕ್ಕೇನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು?”

“ಅವರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರೀತಿ ತಾನೆ? ‘ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಸ್ವಯಾ-ರ್ಜಿತ. ನಿಲ್ ಮಾಡ್ತೀನಿ’ ಅಂತ ಬರೆದು, ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಒಂದು ಸಕಲನ್ನು ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು.”

“ಹುಂ” ಈ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ, ಒಳಸಿಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು.

“ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡೋರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸರಿ-ಯಾಗೇ ಮಾಡಿರಾರೆ. ಆದರೆ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಡೋ ರೀತಿಲೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದು ಅವರ ರೀತಿ. ಬನ್ನಿ, ನಿಲ್ ನ ಸೀಲ್ ಒಡೆದು ಓದೋ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ.”

ಉಯಿಲಿನ ಓದು ದಿನಾನವಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ರಾಜೇಂದ್ರನ ಬಳಗದವರು, ಗತಿಸಿದವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವರು ಸೋಫಾಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಲಾಯರು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಂದು ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರ, ಪುಷ್ಪ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವತಿಯವರ ಆ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈನೋ. ಬಟ್ಟರ್, ಅಡಿಗೆಯವ, ಕೆಲಸದವಳು, ಡ್ರೈವರ್ ಮೊದಲಾಗಿ ಮಹಲಿನ ಪ್ರಭೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಲಾಯರು ಎದ್ದುನಿಂತು ನಿರ್ದಾಸವಾಗಿ ಉಯಿಲಿನ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊಡೆದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ-ದರು. ಆ ಜೇಬು ಈ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಕನ್ನಡಕದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದರು. ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಗಂಟಲನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿ-ಬಿಡಿಸಿ ಓದಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರು.

ಎಲ್ಲ ಉಯಿಲಿನಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲೂ ಕಾನೂನಿನ ಭಾಷೆಯ ಮಾಮೂಲು ಒಕ್ಕುಣ. ಉಯಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನ್ಯೂನತೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಲಾಯರ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ಭಾಗ ಬಂದಿತು:

“.....ನನ್ನ ಸ್ವರಚರ ಅಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮಾರಿ, ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಮೊತ್ತವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ:

ತನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ ನನ್ನ

ಮೆಚ್ಚಿನ ಸೈನೋ ಟೈಪಿಸ್ಟ್—ನಿಸ್ ರೋಸ್ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್‌ಗೆ ಏನತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ.....”

ಲಾಯರು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ತಡೆದರು. ಡಾರ್ಲಿಂಗ್‌ಗಳ ಕಣ್ಣು ಧಳಧಳನೆ ಹೊಳೆಯಿತು, ಮುಖಕ್ಕೆ ರಕ್ತ ಏರಿತು. ಮುಂದಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಗುಸುಗುಟ್ಟಿದರು. ರಾಜೇಂದ್ರನ ಮುಖ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಚ್ಛಾಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ಪುಷ್ಪ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣ-ದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ತಿವಿದಳು. ಅವನು ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ “ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾದ ಸೇನೆ! ನಾನು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೆ—ಅವರ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿ, ನನ್ನ ಊದೆ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಿಡು-ತ್ತಿದ್ದನೇ, ಆ ಜುಗ್ಗ!” ಎಂದ.

“ನನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅದರದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿ ಕಬಟ್ಟರ್ ಧಾಮಸ್ ಟ್ರೂಮನ್‌ಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ.”

ಓದಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕ್ಷಣದ ತಡೆ. ಮುಡಿ ಬಟ್ಟರನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿತು. ರಾಜೇಂದ್ರ “ನೆಂಬಲಾರದ ಧಾರಾಳ! ಹುಂ, ಅಗಲಿ” ಎಂದು ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಅಡಿಗೆಯವ ಮಹಮ್ಮದಾಲಿಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ, ಡ್ರೈವರ್ ಶರಣ್‌ಲಾಲ್‌ಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ, ಇತರ ಸೇವಕರು, ಕಾನಲುಗಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಮೂರು ಸಾವಿರ.

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವನು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

“ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ, ಉಗ್ರಸಮತಾವಾದಿ ಪ್ರಿಯ ರಾಜೇಂದ್ರ ಇನಾಂದಾರನಿಗೆ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ....” ಲಾಯರು ಕೆಮ್ಮಿದರು.

ರಾಜೇಂದ್ರನ ಮುಖ ಹಿಗ್ಗಿತು. ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪುಷ್ಪಳ ಕಡೆಗೆ ನೋರಿದುವು. ಅವನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿದ. ಅವಳ ಕೈ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಅವಳವನ್ನು ಸೇರಿ ಮತ್ತೆ ಅದುಮಿತು. ಮದುಗಿಯ ಎದೆ ಉಬ್ಬಿತು. ತನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಬರಗಿಕೊಂಡಳು.

ಲಾಯರು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡರು.

“...ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ— ಇಂಡಿಯಾ ಬೇರದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ!” ಎಂದು ಸೇರಿಸಿ ಉಯಿಲಿನ ಓದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದರು.

ಜಮಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಏಜಂಟರು
ಮೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಂಧುಗಳು, ನ್ಯೂಜ್ ಏಜಂಟಸ್

ಗುದಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಏಜಂಟರು
ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ನಾಲಕೋಟೆ, ನ್ಯೂಜ್ ಏಜಂಟಸ್

ನಿರೀಕ್ಷೆ

ಶ್ರೀ. ಚಿನ್ನನೀರ ಕಣವಿ ಎಂ. ಎ. ಧಾರವಾಡ

ಮನೆಯ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ಮೌನದಾಳದಿ ಮುಳುಗಿ
ಕಣ್ಣು ರತ್ನವ ಖಣಿಯ ದೀಪಿಸಿಹಳು ;
ಸಂಜೆಯಾಯಿತು ಈಗ ಬಂದೆ ಬರುವರು ಎಂದು
ಒಂದೆ ಚಿಕ್ಕೆಯ ತೆರದಿ ಜಾನಿಸಿಹಳು.
ತುಂಬುಗೈ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟಿದೆ, ಕಾಲ
ತುದಿಬೆರಳು ಹೊಸತಿಲಕೆ ಹೂವಾಗಿದೆ !
ನೆಟ್ಟ ದಿಟ್ಟಿಯು ದಾರಿ ನೋಡಿ ನಿಟ್ಟಿಸಿರಿದಲು-
ಜಡೆಯದ್ದಕೂ ಚಿಂತೆ ಹೊಯ್ದಾದಿದೆ !
ಏನೊ ನೆನಪಾದಂತೆ ಒಳಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಸುಳಿ
ದೀಪವಂಟಿಸಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನ ಮೊಗದಿ
ಚಿನ್ನೆ ! ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತನೆಂದೊ ಉರಿತವಳಂತೆ
ಬಂದೆ ಬರುವಳು ಇದಿರುಗೊಂಬ ಭರದಿ.

ಹಗಲುಗನಸೇ ಮಾಗಿ, ಬೈಗು ಸುಂದರವಾಗಿ
ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಬಾಸ ಸ್ವರ್ಣನಕ್ಷೆ;
ಹೆಣ್ಣು ಚೀನದ ಹಲವು ಬಯಕೆ ಬಣ್ಣವ ಕೂಡಿ
ಮೂಡಿ ನಿಂತಂತಿಹುದು ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆ !
ಸ್ನಿಗ್ಧ ನೋಟದೊಳಬಿಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮಿದುಗೊಂಡು
ಮೆಲೆತು ನಲ್ಲಾತಿನಲಿ ತೇಲುತ್ತಿಹುದು-
ಬಾಸು ಬಾವಿಗಳ ತುಟಿಗೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು
ಬರುವ ಬೆಳುದಿಂಗಳನು ಹೋಲುತ್ತಿಹುದು.
ಪಡುಪಣದ ಸಂಜೆಸೆಸ್ ನಡುಮನೆಗೆ ಬಂದಂತೆ
ರಾಗ ಪುಲಕಿತೆ ಎದೆಯನಾಳುತ್ತಿಹಳು ;
ಮಳೆ ಬಂದ ಮರುಚಣದ ರಳಿಯ ಹೊಸತನದಂತೆ
ತಡಿಗವಿಗು ಈ ಬಾಕ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹಳು.

ಗೇಣುದೇಹ ವಾಮನಾ !

ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟಲಗಿ, ಘಟಪ್ರಭಾ

ಗೇಣುದೇಹ ವಾಮನಾ ! ದಹಿಸಿ ಬಾ ಕಾಮನಾ !

ನಿನ್ನ ಅಳತೆ ಅಕಾರ
ಇಲ್ಲ ಗುಂಜಿ ತೂಕ ಭಾರ.
ಆದರೇನಹಂಕಾರ
ರೋಮರೋಮದಿ ||

ಭೂಮಿ-ಪ್ರೋಮದುದ್ದ ಬೆಳೆದು
ಸವ್ವ ಸಾಗರಾಳಿಕೆಳದು
ಮಹಾಭೂತರೂಪ ತಳೆದು
ನಿಂತ ಹೆಮ್ಮೆಯ ||

ನಿನ್ನ ಗಾತ್ರವೆನಿತು ಕಿರಿದು
ಆದರದರ ನೆರಳೊ ಹಿರಿದು
ಮೂಲಮೂರ್ತಿಯನ್ನೆ ಮರೆದು
ಬೆಳೆಯಿತೆಂಬೆಯ ||

ಹಗುರು ನೀನು ಗಾಳಿಗಿಂತ
ಕಿರಿಯ, ಕಮಲ ನಾಳಕಿಂತ
ಭಾರವಾದುದೇಕನಂತ
ಯಾವ ಭಾವದಿ ||

ಜಗವ ದಹಿಸಲಗ್ನಿ ಬಾಣ
ಕಂಡು ಹಿಡಿದೆನೆಂಬ ಹೂಣ
ಮರೆದ ತಾನೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣ..
ನೆಂಬ ಹೇವದಿ ||

ಮಹಾನಿಯತಿ ನಿಯಮದಂದ
ಭಂಗವಡಿಸುವಂಥ ಭಂದ
ಯಾವ ಅಸುರ ಜೋಡ್ಯದಿಂದ
ಮನದಿ ಮೂಡಿತು ||

ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಮನುಜ ಕಾಲಕೆ
ಅನ್ನ ನೀರನಿತ್ತ ನೆಲಕೆ
ಎರಡು ಬಗೆವ ನಿನ್ನ ಛಲಕೆ
ಸೃಷ್ಟಿ ಬಾಡಿತು ||

ನಿನ್ನ ಹಂಬಾವ ಬೀಗಿ
ಅದರ ಭಾರ ತಾಳದಾಗಿ
ಕುಸಿಯುತ್ತಿಹುದು ಭೂಮಿಬಾಗಿ
ಕ್ಷುದ್ರವಾಮನಾ ||

ನಿನ್ನ ವದ್ರಪಾದ ಹತಿಗೆ
ಮತ್ತ ಗಜದ ಕುರುಡು ಮತಿಗೆ
ಸಿಕ್ಕು ಸಾಯ್ವು ಮನುಜ ತತಿಗೆ
ಸಾವೆ ಕಾಮನಾ ||

ಗೇಣು ದೇಹವಾಮನಾ ! ದಹಿಸಿ ಬಿಡು ಕಾಮನಾ ||

ಹರಸು ತಾಯಿ !

ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ

★

೧

ತಾಯ್-ತನದ ಕರುಣೆಯೇ ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ
ನಿನ್ನ ನುಡಿಗೂ ಇಂದು ಮಾನ ಬಂತೆ !
ಎದೆಯ ಸೆರಗನು ಹೊದಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಬೆಳಕನು ಹರಿಸಿ
ಹಾಲ ಕುಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ಬರಿದಾಯಿತೆ !

೨

ಹೃದಯ ವೀಣೆಯ ತಂತಿ ಚಟಿಚಟನೆ ಹರಿದಂತೆ
ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಯ ಹರಿದು ಚೂರು ಚೂರು;
ಯಾವ ಪಾಪದ ಶಾಪ ಬಂದು ಬಡಿದಿಹುದಿಂದು
ಅಳಲ ೨ರತೆಯ ಶುಂಬ ಕಣ್ಣು ನೀರು.

೩

ಈಸು ದಿನ ಹಂಬಲದಿ ತುಂಬಿದುದಿಯಲಿ ತೂಗಿ
ಈಗ ಉದಿಯಿಂದಾಜಿ ಜಿಲ್ಲಬಹುದೆ ?
ಈ ಮಾನದಾಳವೋ ಬಹುಗುಂಭ ಗಂಭೀರ
ಅದರ ತಳಕೂ ಮುಳುಗಿ ಎಳಬಹುದೆ ?

೪

ನೂರು ದೇವರ ಸಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆ
ತಾಯಿ ಹೃದಯದಲಿಹುದು ದೈವಶಕ್ತಿ ;
ಬರುವೆಯಾ ಕನಿಕರಿಸಿ ಹಾಲ ಹೊಳೆಯನು ಹರಿಸಿ
ನಿನ್ನ ನೆನಹಿನ ಫಲವೆ ಬಂಧಮುಕ್ತಿ !

೫

ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇ ನನಗೆ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿರಲಿ,
ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದಿ ಬಂದು ಕಾಯಿ !
ಪ್ರೀತಿ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಪುಣ್ಯವೊಂದೇ ಸಾಕು
ಜೀವರಕ್ಷೆಯ ನೀಡಿ ಹರಸು ತಾಯಿ !

ಪರೀಕ್ಷೆ

ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಮ. ಗಲಗಲಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

✱

೧

ಬಂದಿತು ಪರೀಕ್ಷೆ
ಸಂದಿತು ಎಲ್ಲರ ನಿರೀಕ್ಷೆ !
ಕೆಲವರು ನಕ್ಕರು ; ಕೆಲವರು ಅತ್ತರು !
ಮುಬ್ಬಿದರು ಹಲವರು ; ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಸತ್ತರು.

೨

ಇಹಜೀವನವೇ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ
ಈ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂದಿರ !
ಜೀವನೇ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು—
ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಲ್ಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷಕ !

೩

ತೀರ್ಗಡೆಯಾಗದವರೆಲ್ಲಾ
ಪುನಃ ಉಳಿದರು ಇಲ್ಲಿಯೇ
ಮುಂದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸತ
ಹೋಗುವ ವರೆಗೆ ತೀರ್ಗಡೆಯಾಗಿ.

೪

ಪಾಸಾದವರೆಲ್ಲರು ಹೋದರು
ಮೇಲಿನ್ನೆವರ್ಗಕ್ಕೆ—ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ !
ತೀರ್ಗಡೆಯಾದವರೆಲ್ಲರು ಮುಕ್ತಾತ್ಮರು
ಅವರೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ರರು !

೫

ಪರೀಕ್ಷೆಯಲಿ ತೀರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದು
ಜೀವರೆಲ್ಲರ ಪರಮಧೈಯವೇ ಅಹುದು !
ನಿತ್ಯಸಾಧನವೊಂದೇ ಸತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸ
ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲವು ಕೇವಲ ಆಭಾಸ !

ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಬೆಂಗಳೂರು

✽

ಸಮಾಜದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜಸುಧಾರಕಶಕ್ತೀ-ರಾಜಕೀಯ ಪಂಗಡಗಳನ್ನೇ ಕವಿಯೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಮಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ನಡೆದಿದೆ.

✽

ಸಮಾಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ರೂಢಮೂಲವಾಗಿ ಬಂದ ಅನೇಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಇಂದಿನ ಹೊಸ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಭಾವ, ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ನವಯುಗದಲ್ಲಿ-ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಜೀವನ ನಿರ್ಧಾನಕ್ಕೆ, ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆಂತಲೂ ದೈವೀಭಾವನೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ್ಯತೆ ಇದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಬಂದುದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬಾಳಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆಂತ ಬಂದುದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುರಿಯಂತೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಒಳಿತು ಕೆಡಕುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಧಿಯ ಬರೆಹವೆಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗುವಂತಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಮಿಂಚಿನ ನೇಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಒಳಿತುಗಳು ನಾಶವಾಗಿ, ಮೇಲಿನ ಸಿವ್ವೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ, ಇಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅದು ಒಗ್ಗದೆ ಹೋಗಿದೆ.

ಯಾವೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಆಚಾರಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಮಾರುವೋದ ಮನಸ್ಸು ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸನಾತನಿಗಳಿಗೂ ವಿಚಾರವಂತರಿಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂದ ತಿರಸ್ಕಾರ, ದ್ವೇಷಗಳನ್ನೆದುರಿಸಿ, ಸಮಾಜದ ಕೊಳೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿ, ಸಮಾಜವನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನವಾಗಿ: ಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯು ಆ ಕೃಷ್ಣರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇತ್ತಾದರೂ, ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾದುವು.

ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲದೆ ಚೈನಾ, ರಷ್ಯಾ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮಾಜಜೀವನವು, ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಕೊಳೆಯನ್ನು ಕಳೆದು, ಕೊಂಡು ನವಜೀವನದಿಂದ ಜನ್ಮ ತಾಳಬೇಕಾದರೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲವೂ, ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಪೂರ್ವಾಚಾರನಿಷ್ಠರ ವಿರೋಧವೂ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಿತು.

ಸಮಾಜದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ-ರನ್ನೇ-ರಾಜಕೀಯ ಪಂಗಡಗಳನ್ನೇ-ಕವಿಯೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಕೃಷ್ಟವೂ, ತೀವ್ರವೂ, ದರ್ಪಯುತವೂ ಆದರೆ, ಕವಿಯ ಕಾರ್ಯವು ತೀವ್ರವಾದರೂ ಅನ್ಯಕ್ಷನಿಗಾಗಿ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಮನೋಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಳೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹುಲುಸುಮಾಡಿ, ಹೊಸ ಭಾವನೆಯ-ವಿಚಾರಗಳ-ಜೀವನವನ್ನು ನೆಡುವುದು. ಕವಿಯು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಮೂಕ, ಮುಗ್ಧವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೋಡ ಮಿಂಚು ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲು ಮರ ಬಳ್ಳಿ ನದಿ ಬಿಟ್ಟು ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರಸನಾಗುವಂತೆಯೇ, ಜನತೆಯ ನ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನೂ ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನು. ಅಂತೆಯೇ ರೂಢಮೂಲವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ನೋವು-ಯಾತನೆ-ಛಲನೆಗಳು ಕವಿಯ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಬಹು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವುವು. ಜನತೆಯ ನೋವು ಕಷ್ಟ-ಸಂಕಟಗಳ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಕವಿ-ಹೃದಯ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೀತನದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಕಾವ್ಯಕಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಾವ್ಯಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದ ಹೃದಯವೂ ತನ್ನ ಕೊರತೆಯ ಪೂರೈಕೆಯ ಹಾದಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕನಿಗಿಂತ ಕವಿ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜನತೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಸತ್ಪಥದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಕೈದೀವಿಗಾಗುತ್ತಾನೆ.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಸದ್ಗತಿಯೂ ಒಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹದಿಂದಾಗುವ ಒಳಕುಳಿತಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮದುವೆಯೆಂದರೇನಂದೂ ತಿಳಿಯದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳೊಡನಾಡುವ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಿವಾಹದಿಂದ ವಿಧಿವಶಾತ್ ಅಕೆ ವಿಧವೆಯಾದರೆ, ಅಕೆಯ ಮುಂದಿನ ಘೋರ ಬಾಳಿನ ಚಿತ್ರವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇರಿಯುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಚಿತ್ರವೊಂದು ಕವಿವರ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೋವೇದಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಬಾಳಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದ್ದರ, ಜೀವನಾದ್ಯಂತ ಚಿತ್ರವೂ ಕೆಲವೇ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೈತಾಳದ. ಅಕೆಯ ಬಾಳೆಲ್ಲವೂ ಕೆಲವು ಗೀತೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡವನ್ನು ವೇದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

" ಮಗನು ಬಂದಿರೆ ಇಹಕೆ
ತಂದೆ ವಿರದ ಸವಕ
ಪ್ರೀತಿಸಾಗರವಾಯ್ತು ಉಪ್ಪುನೀರು! "

ಆದರೆ ಅಕೆಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.
" ತಂದೆ ಹಿಡಿದಿಹ ಹಾದಿ ಕೂಸು ಹಿಡಿದಿತು "
ತಾಯಿಗುಳೆಯೇತೇನು? " ವೃ ಗೋರಿಯಲಿ ಮಡಗಿ ೭ನ
ಜೀವನವಾಯ್ತು ಜೇನುಹುಳ ಉಳಿದಂತೆ ಕಳೆದು ಜೀನ! "

ಅಕೆ ವಿಧವೆಯಾದುದಲ್ಲದೆ ಏಕ ಮಾತ್ರ ಮಗನನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರಾಧಾರಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅನಂತರ ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿ ?
" ತಲೆಭಾರ ಕಳೆದಿತ್ತು
ಅಂಗಾರ ಬೆಳೆದಿತ್ತು
ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು ಕೆಂಪು ಸೀರೆ! "

ಇಂತಹ ವಿಕರಾಳ ರೂಪಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಆದ ಅಕೆಯ ಚಿತ್ರ ಕರುಳಿರಿಯುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಕುರುಡುತನದನ್ನೂ ವಿಧಿಯ ನಿಷ್ಕರತೆಯನ್ನೂ ಶಬ್ದಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳಿಂದಲೂ ವಂಚಿತಳಾಗಿ, ಅಡುವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತಾದಾಗ, ಅಕೆಯ ಮುಖನಿರ್ಭರವಾದ ಶೂನ್ಯಬಾಳು ಪುರಾಣದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಜಾರತ್ನವನ್ನೂ ರೋಪಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ತಂತಿಯ ಚಲನೆ ನಿಂತುಹೋದುದರ ನೋವು ಹೃದಯವನ್ನು ಹಿಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬೇರೊಂದು ಅವಸ್ಥಾ ವಿಶೇಷವು ವಿಧವಾಸಮನ್ವಯವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಶ್ರೀ 'ರಾಘವ'ರವರ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗೀತೆದಲ್ಲಿ: 'ಕಮಲೆ'ಯೆಂಬ ಬಾಲ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ಜನರ ಕುತ್ತಿತ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಅತ್ಯಹತ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಚಿತ್ರವೊಂದಿದೆ:

" ಕಮಲೆಯೊಬ್ಬಳು ತರುಣಿ ಬಹಳ ಚಿಲುನೆ
ಅವನಾದ ಭೇತಿಯಿಂದೊಡಲುಳಿದ ವಿಧವೆ

ಬೇಡದವರೊಂದುಸಿರು
ಇವಳೆದಿಗೆ ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟು ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿತು
ಬಾಳಿಗಿಂತಲು ಸಾವು ಸವಿಯೆನಿಸಿತು! "

ಕೇಡಿಗರ ಪಿಸುಮಾತು ಇವಳ ನಡತೆಯ ಕುರಿತು ದೂರುಹಬ್ಬಿಸಿತು.

" ಸಂಶಯದ ಸರ್ಪವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿತು
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಯ್ಯಾ ಇವಳ ಮಾತು.

ಚಿಂತಿಸುತ ಮನದೊಳಗೆ, ಅವನಾದವನು ಕೇಳಿ ಹೃದಯ
ನಡುನಡುಗೆ—

ಅದನೆದುರಿಸಲು ಇದ್ದ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವು ಉಡುಗೆ
ತಾಯಿ ಪೊರೆಯೊಂದು ಹಾರಿದಳು ಹೊಳಿಗೆ. "

ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಸುಖವಂಚಿತಳಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಮಾಜವು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ದಾರಿ ಇದು. ವಿಧವೆಯರ ಗೋಳಿನಿಂದ, ಜನರ ಕುತ್ತಿತ ಟೀಕೆಗಳಿಗೂ ಭರ್ತ್ಸನೆಗಳಿಗೂ ಈಡಾಗುವ ಅವರ ಜೀವನದಿಂದ ಸಂತಪ್ತರಾದ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು,

' ಗಂಡನಳದಿಹ ಕನ್ನೆಯಾಗಿನ್ನ ಮನದನ್ನೆ '

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೋಣ ಇಷ್ಟು ಉದಾರಿಯಾಗುವುದಾದರೆ, ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದು ಶ್ರೀ ಜೀವನದ ಒಂದು ಮುಖವಾದರೆ, ಧನಪಿಶಾಚಾ-ಗ್ರಸ್ತರಾದ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ, ದನ-ಕರುಗಳಂತೆ ಯಾವನೋ ವೃದ್ಧನಿಗೆ ವಿವಾಹದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟ ಕನ್ಯೆಯ ನಿರಾಶಾಂವು-ವಾದ ಶೂನ್ಯ ಬಾಳು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ. ಇದನ್ನು ಎಂ. ಆರ್. ಶ್ರೀ. ಯವರ ಒಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು:

" ಬ್ರಹ್ಮ ಹಿಂದೆ ಗಂಟುಹಾಕಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರಾದೆನೆಂದು
ನೀವು ಬರೆದಿರಿ.

ಬ್ರಹ್ಮಗಿಹ್ಮ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ, ಆಪ್ತ ತಂದು ನನಗೆ ನಿಮಗೆ
ಗಂಟುಹಾಕಿದ.

ಹೆತ್ತ ತಂದೆ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಮೃತ್ಯುವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು
ಮಾಡಲೇನಿದೆ? "

ತನ್ನ ಆವಿವೇಕದ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಒಡ್ಡುವ ವೇದಾಂತ ವಿಶ್ವಾ-ದಾಂತ ವಾಸ್ತವತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ:

" ಕಾರ್ಜಿಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಏನೋ ಗೀಟ ಎದ್ದು
ಬರುವ ಮಾತಿದಲ್ಲವು.

ತನ್ನ ಮಗನ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮಗಳ ನಿಮಗೆ
ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಲಿ! "

ನೊಂದ ಕನ್ನೆ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜೀವಿಕೆ ಹಾಕುವ ಗಂಡನಿಗೆ, ತನ್ನ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.

“ಎನ್ನ ದುಃಖ ಅರಿಗುಂಟು? ಬಾಳಬೇಕು ಬಾಳಲಾರೆ
ಹಾಳು ರೋಗವು!
ಬಯ್ಯ ಜನರು ಜರಿವ ಜನರು ಅವರ ಬಾಯಿಗೇನು
ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ತೆಗೆವರೆ?”

‘ಬಲ್ಲೆ ನವರ ಮನದ ಭಾವ
ಇಂದು ನಾನು ಸೂಳೆಯಾಗಿ
ಸುಖಪರಿಸ್ತರೂ’

ಇಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಡುವವು, ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ ಹಿರಿಯರ ಮನದ
ಇದೆ ಇದು.

‘ಭೂಮಿಮೇಲೆ ಇರುವಳಲ್ಲ
ಇಂದೆ ನಾನು ಕೆರೆಗೆ ಬಿದ್ದು
ಜನ್ಮ ನೀಗುವೆ’
‘ಶಾಸ್ತ್ರ ಧರ್ಮ ತಣ್ಣ ಗಾಗಿ
ಬಯ್ಯ ಜನರು ಉಂಡುಹೋಗಿ
ಲೋಕವಡಗಲಿ!’

ಇಂದ ಜೀವದ ಒಡಲಿನಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿದ ಕೆಚ್ಚಿನ ಕಿಡಿ. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ
ಕೆಚ್ಚಿನ ಆಸಹಾಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವ ವಿಲಕ್ಷಣ ಧೈರ್ಯ,
ಸಾಜವು ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ರೀತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟು ಗೊಡಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದಾವಾಗ್ನಿಯಂತೆ ಹಬ್ಬಿರುವ—ಪ್ರಗತಿಗೆ
ಕಾರವಾಗಿರುವ—‘ಜಾತೀಯತೆ’ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹು
ಕಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ‘ರಾಘವ’ರವರ ಒಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ
ಇನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು:

“ಇವಳ ರೂಪನು ನೋಡಿ ತಲೆಯ ತೂಗಿದೆನು:
ಇವಳುಡುಪ ನೋಡಿದರೆ ತುರುಕರವಳು;
ಬೇರೆ ಮತದವಳೆಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯನು ಕೊಡರು—
ದೂರ ನಡೆ ಕೊಲಗಿಂದು ಗದರಿಸುವರು.”

ಧರ್ಮದವಳೆಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಹಾಕದ ಜನರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ
ಸ್ವ ಚಿತ್ರವಿದು. ಹೆಸರಿಗೆ ಜಾತಿ ಇದೆಯೇ?

‘ವೈಷಮ್ಯ’ ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು ಜಾತೀಯತೆ.
ಂದಾಗುವ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ನಾನೆಲ್ಲ ಒಂದೆ
ತಿ!’ ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ನಾನೆಲ್ಲ
ಸುಹೃದಿಂಬ ಒಂದೆ ಜಾತಿ, ಅದೇ ನಿರಂತರ ಉಳಿಯುವ ಜಾತಿ
ದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಜಾತೀಯತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ

ಮೊದಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡರೂ, ಈಗ
ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ರೂಪು ತಾಳಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಿದೆ, ಅದೇ
“ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ” ಹರಿಜನ ಸಮಸ್ಯೆ! ಅನಂದರೇ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸೇವೆ-
ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಹೀನರೆಂದು ತುಳಿದು, ನಾವು
ಉತ್ತಮರೆಂದು ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ನಾವೇ ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮಿಥ್ಯಾ
ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಮಯ-ಸರ್ವ ಸಮತೆಯ ವಿಚಾರಗಳು
ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಚಾರದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯತೆಯ ಪ್ರಖರತೆ.
ಯಿಂದ ಈ ಅಹಂಭಾವವೃತ್ತಿ ಶರಣಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀನ
ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದ ಅಂತರವು ಕಟ್ಟಿದಂತೆಲ್ಲಾ, ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವ
ಪರಿಣಾಮವು ಅಕ್ಷೇಪವಾದಂತೆಲ್ಲಾ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ, ಈ
ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತುಡದುಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ನಿರಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಂತೆ
ಎಲ್ಲಾ ಅದರ ಕಾವು, ಕಾವ್ಯದಲ್ಲೂ ಮೂಡತೊಡಗಿತು. ಅಂತೆಯೇ
ರಾಘವ’ರವರು ಕವನವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಹಂಭಾವ ವೃತ್ತಿ ಮಡಿ-
ವಂತೆಯ ಕರಾಳತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಬಂಡಾಲ ಪಂಚಮ ಹೊಲೆಯರೆಂದು

ದೊಡ್ಡಪ್ಪನವನಮ್ಮ ಸೂದರರ

ಅನ್ಯತ್ರ ಎಲ್ಲದಿಹು ಒಲೆಯದೇನವರ

ನಂಬ ಮಂಡಲು ಹೇಸುವಮ್ಮ ಸೇವೆಯೆನಿಂದು

ಅವರೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿಹುದೆ ಅವರ ಹೊಲೆಯೆ?

ಸಲ್ಲದಿಲ್ಲದ ಶಾಸ್ತ್ರದಾಧಾರವನು ಕೊಟ್ಟು

ಅವರಾ ಹುಟ್ಟು ಹೊಲೆಯ ಭಾರವನು

ಹೇರ ನಾನ್ಮೊಟ್ಟಹವು ಇದುವೆ ಧರ್ಮದ ನೆಲೆಯೋ?”

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿ ‘ಹೊಲೆಯನು ಯಾರು?’ ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ, ಹೊಲೆ-
ತನವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗಿಂಬಿಸುವ ದುಸ್ವತನದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು
ಮನಗಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ:

ಹೊಲೆಯನೆನ್ನುತೆ ದೂರ ಹಂಬಲೇಡೆ’ ಎಂದು ‘ಹೊಲೆತನ
ಬರುವುದು’ ಜನ್ಮದಿಂದಲ್ಲ, ಜಾತಿಯಿಂದಲ್ಲ, ಗುಣದಿಂದ’ ಎಂದು
ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮಾನವತೆಯನ್ನು
ಅಪೋಶನವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಅಡ್ಡಗಾಲೊಡ್ಡುವ ವಿಕರಾಳ
ವೃತ್ತಿ, ಕವಿಹೃದಯವನ್ನು ಮಿಡಿದು ಮಾನವತೆಯ ಹೊವನ್ನರಳಿಸುವ
ಸುವರ್ಣ ಹಾದಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವಂತೆ, ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ
ಹೃದಯವನ್ನು ಅರಳಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯದ ನೆರವು
ಬೇಕಾದರೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ವ್ಯಾಸಂಗ, ಪರಿಶ್ರಮಗಳನ್ನೇನಡಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಶಿವಭಕ್ತ ನಂದನಾರ್

(ತರಂಗ ನಾಟಕ)

೨೬. ಬಿಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ತರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ

ಪಾತ್ರಪರಿಚಯ

ನಿರೂಪಕ (ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರ), ನಂದ (ಹೊಲೆಯರ ತರುಣ), ಪಣಿಯ (ನಂದನ ಸಂಗಾತಿ) ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ (ಹೊಲೆಯರ ಮುದುಕ), ಪೂಜಾರಿ (ಹೊಲೆಯರ ಪೂಜಾರಿ), ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ (ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ), ನಂದನತಾಯಿ (ಕಾಳಮ್ಮ), ಬಿಳ್ಳಿ (ನಂದನ ಪತ್ನಿಕಾರಿಣಿ.)

ನಿರೂಪಕ !

ತಮಿಳು ನಾಡು ಭಕ್ತಿಗಂಗೆಯ ತವರ ಮನೆ. ಶೈವಭಕ್ತಿಯ ರಸಪ್ರವಾಹವೂ ವೈಷ್ಣವಭಕ್ತಿಯ ರಸತರಂಗಿಣಿಯೂ ತಮಿಳು ದೇಶದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯೆಂದಲೇ ಪುಟದಿದ್ದು, ಸ್ತೋತ್ರ-ಸ್ತೋತೃವಾಗಿ ಅವಿಲಭರತಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವು. ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ೧೨ ಜನ ಆಳ್ವಾರ್ ಇರುವಂತೆ, ಶೈವ ಭಕ್ತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ೬೩ ಜನ ಪುರಾತನರು ಇರುವರು. ಭಕ್ತ ನಂದನಾರ್ ಈ ಪುರಾತನದಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ. ಜಾತಿಯಿಂದವನು-ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಲಾಗದ ಹೊಲೆಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ತನ್ನ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮಪದಕ್ಕೇರಿ, ಕುಲಜರಿಗೆ ಕುಲಜನಾಗಿ, ಇಂದು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸಂಗತಿ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ಚೋಳವಂಶೀಯರು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಈ ಚೋಳಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅದನೂರು, ಅಲ್ಲಿಯ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿವಮಂದಿರದ ಮೂಲಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಊರ ತುಂಬ ಆಚಾರಶೀಲರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳು. ಅದನೂರು ಅವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಗ್ರಹಾರ.

ಅದನೂರಿನ ಹೊಲೆಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಂದನದೂ ಒಂದು ಮನೆತನ-ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ನಂದ. ಅಂದಿನ ದೇಶಾಚಾರದಂತೆ, ಹೊಲೆಯರೆಲ್ಲ ತಂತ್ರವೈಯಜಮಾನರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ದೊರೆತ ಪಡಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ನಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬ ಕುಲಜ-ಯಜಮಾನನ ಮನೆತನ ಉಳಿದವರುಗಳು. ನಂದನನ್ನೂ ಹದಿನಾರ್

ವರ್ಷದ ತರುಣ. ಅದೋ ಸರಿವರೆಯದ ಹೊಲೆಯರ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆತನ ಶಿವಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ !

(ನಂದನು ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುವನು. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಉಳಿದ ಹುಡುಗರು ಹಿಮ್ಮೇಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು.)

ಶಿವತಂಕರ ಶಿವತಂಕರ ಶಿವಹರ ಗಿರಿಜಾರಮಣಾ !
ಭವಭಯಹರ ಗಂಗಾಧರ ಭಕ್ತಾನತ ಶುಭಚರಣಾ ! ||ಪ||
ರವಿಯ ಕಿರಣಮಾಲೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ದಯೆಯ ಜಾಲಾ;
ತವಿಸದಯ್ಯ ಮಾನವರೊಳು ಗಣಿಸಿ ಕೇಳು ಮೇಲಾ....
ಶಿವನ ಭಕ್ತಿಯೊಂದೆ ಕೇಳಿ ಸದಾಚಾರ ಶೀಲಾ ||೧||
ಶಿವತಂಕರ ಶಿವತಂಕರ ಶಿವಹರ ಗೌರೀರಮಣಾ !
ಭವಭಯಹರ ಗಂಗಾಧರ ಪತಿತ ಜೀವಸಂತರಣಾ ! ||

(ಕೇರಿಯ ಬಯಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಾಕು ನಂದ, ನಂದನ ಒಡನಾಡಿಗಳು ಭಜನೆಯನ್ನು ನಡೆದುಕೊಂಡು, ಕೇರಿಯ ಒರೆಯ ಅಡ್ಡಿಗೆ ದಡದಡನೆ ಹಿಂ ಬಂದು, ಸಿಡಿಸುಡಿಸು ಅಡವನು.)

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:-ಅಯ್ಯೋ! ಇದೇನೋ ಇದು ? ನಿಮ್ಮ ಗ್ಯಾಕ್ಟೋ ಅಯ್ಯೋಗಳ ದೇವರ ಬಜನಿ ?

(ಹುಡುಗರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ, ಸಲುಗೆಯ ನುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಳು ಹುಡುಗಿಯ ಹೆಸರು ಬಿಳ್ಳಿ. ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಬಿಳ್ಳಿ.)

ಬಿಳ್ಳಿ:-ಓ! ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ ಬಂದ! ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ, ನಂದಣ್ಣ ನಮ ಶಿವಬಜನಿ ಹೇಳಿಕೊಡುತಾನೆ. ಅವ ಹೇಳಿದಂಗೆ ನಾವೆಲ ಹೇಳತೇನೆ ! ನೀನೂ ಬರ್ತೆಯಾ ಬಜನಿ ಮಾಡಾಕೆ ?

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:-(ಸಂತಾಪದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಕೋತಿ! ಕೋತಿ ತಾನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಹಿಂದಣ್ಣ ಕಡಿಸಿತಂತೆ ! ಏನೇ ನಂದ್ಯಾ ಇದು ? ನಿನಗೆ ಹತ್ತುಸಾರೆ ಟಿಪ್ಪುಮಾಡಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಈ ತುಂಟಾಟಾ ಬಿಡವೊಲ್ಲಿ !

ನಂದ:-(ಸಮಾಧಾನದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿಯೆ) ಶಿವಭಜನಿ ಅಂದ ತುಂಟಾಟಿ ಏನು ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ ?

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:-ತುಂಟಾಟಿ ಅಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೇನು ? ನನ ದೇವರು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಾಗ, ಆ ಅಯ್ಯಗಳ ದೇವರ ಯಾಕೆ ತಂದು ಕೇರಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸ್ತೀಯಾ ? ಈ ಅನಾಚಾರ ತಡದಾವೇ ನಮ್ಮ ದೇವು! ನಮ್ಮ ದೇವೈಲ್ಲಾ ಮುನಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಎನ್ನೊಂದು ಜೀವದ ಬಲಿಯ ಹರಿಕೆ....ಕೋಲ....ಒಪ್ಪಿ ಸಬೇಕಾದ ತೆಂಬಾ ಅರಿವು ಏತೇನು ನಿನಗೆ ?

ನಂದ:- ಮುನಿಯುನ ದೇವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇವರುಗಳೇ ಆ ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ!

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:-ಅಯ್ಯೋ! ನೋಡಿದ್ಯಾ ಈ ಅವಿಚಾರ ಮಾತನ್ನ ! ನಮ್ಮ ಕೇರಿಗೇನೋ ಅಳಿಗಾಲ ಬಂದೈತೆ ! ಕರಿಗಾಲ ದೇ

ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಂಗ ನಮ್ಮ ಕೇರಾಗ, ಈ ನಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಾನೆ! ಅಯ್ಯೋ, ದೇವರೇ! ವೀರಣ್, ಇರುಳಯ್ಯಾ, ಕಾಟ್ಟೀರಿ, ತುರಿತ್ತೊಂಡಿ, ಚಾಮುಂಡಿ ಮಾರಿಮುನಿಯ! ಕೆಂಗಿರಿ! ಈ ಪೋರನ ಮಾತನ್ನ ಎಣಿಸ ಬೇಡಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳೇ! ಏ ಮಡಿಯಾ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಕೇರಿಗೆ ಮಾರಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿಯಾ! ಬೆಳ್ಳಿಂ! ಗೂಬೆ!

ನಂದೆ:—ಅಜ್ಜಾ, ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯನಾದ ಆ ಕರುಣಾಕರ ಶಂಕರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನ ಮಾಡತಾನಜ್ಜಾ! ಆತನ ದಯೆಯ ಎದುರು ಯಾವ ವೀರ-ಮಾರಿಗಳ ಮುನಿಸೂ ಎನೂ ಮಾಡಲಾರದು ಅಜ್ಜಾ!

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:—ಅಯ್ಯೋ, ನಮ್ಮ ಹೊಲೆಯರ ಮಕ್ಕಳ-ಬಾಯಿಂದ ಎಂದೂ ಬಾರದ ಮಾತು ಇವೆಲ್ಲಾ! ... ಈ ಪೋರನಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಅಯ್ಯಗಳ ಭೂತ ಹಿಡಿದಾಂಗ ಕಾಣಕ್ಕೆ! ಈ ಭೂತ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಹಾಂಗ ಉಪಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೇರಿನೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿ ಮುನಿಯ ಉರಿದು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಾನು! ತೂರಿತ್ತೊಂಡಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ನೀನೇ ಕಾಯಬೇಕು ನಮ್ಮ ಕುಲಾಸ!

ನಂದೆ:—ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ:

ಲೋಕಕಾದಿಯು ಶಿವನು, ಲೋಕನೆಂಬುದು ಶಿವನು,
ಲೋಕವನು ಸೃಜಿಸಿ ಸಲಹುವನು ಶಿವನು!
ಲೋಕದೀ ಜೀವ ಜಂಗುಳಿಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ
ತೂಕದಲಿ ನೋಡಿ ನಡೆಯಿಸುವ ಶಿವನು!
ಎಲ್ಲ ದೇವರ ದೇವ ತಂದೆ ಶಿವನೋ!
ಎಲ್ಲ ಲೋಕಕೆ ಒಡೆಯನೊಬ್ಬ ಶಿವನೋ....!!

(ಹುಡುಗರೊಬ್ಬರೂ ಕೊನೆಯವರದು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಮ್ಮೇಳಿ, ವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.)

“ ಎಲ್ಲ ದೇವರ ದೇವ ತಂದೆ ಶಿವನೋ!

ಎಲ್ಲ ಲೋಕಕೆ ಒಡೆಯನೊಬ್ಬ ಶಿವನೋ!”

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:—ಅಯ್ಯಪ್ಪಾ, ಇದು ಭೂತದ ಕಾಟವೇ ನಿಜ. ಕಾಟ್ಟೀರಿಗೆ ಕೋಲ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಇದನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈಗಲೇ ನಂದನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನ ಕಾಣಬೇಕು! (ಹೋಗು-ಹೋಗುತ್ತಲೆ) ಏ ಹೈದಗಳರಾ, ನಂದನ್ನ ಭೂತ ಹಿಡಿದೈತೆ; ಅವನ ಸಂಗತಿ ಹಿಡೀಬ್ಯಾಡ್ರೀ! ಬೆಳ್ಳೇ ನಡಿಯ ಮನಿಗೆ ಹೋಗೋಣ!

ಬೆಳ್ಳಿ:—ಹೋಗೋ ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ! ನಾ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ನಂದಣ್ಣ ಎಂತಾ ಬಂದ ಹಾಡು ಹೇಳಿಕೊಡತಾನ!

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:—ಅಯ್ಯೋ, ಕಟ್ಟಿಮಕದ ಹುಡುಗೇ! ಬಾರೇ ಬಾರೇ! ಭೂತ, ಭೂತ; ಅಯ್ಯೋ ನಮ್ಮ ಕೇರಿಗೆ ಸಾವನ್ನು ತರುವ ಭೂತ! (ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು.)

ನಂದೆ:—ಭೂತಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾಥನು ನನ್ನ ಶಿವ! ಆತನ ಭಕ್ತ-ರನ್ನು ಯಾವ ಭೂತ ಹಿಡಿದು ಎನು ಸುಖ ಸುರದೀತು! ಅಯ್ಯೋ

ನಮ್ಮ ಜನರ ಅಜ್ಜಾನವೆ! ಈ ಭೂತದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜೀವಿಗಳು ಬಲಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಾಳನ್ನು ನೀಗಬೇಕೋ!

ಬೆಳ್ಳಿ:—ಹೌದು ನಂದಣ್ಣಾ, ಕಳೆದ ಮಳೆಗಾಲದೊಳಗೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೈ ಬಿಸಿಯಾಯಿತು. ಎರಡು ದಿನ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಪೂಜಾರಿ ಬಂದು ಏನೇನೋ ಕಣಿ ಹೇಳಿದ. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಯ್ಯ....ಸಾಹ್ಯ ನಮ್ಮ ಎಳೆಯ ಮೇಕೇಮರೀನ ತೂರಿತ್ತೊಂಡಿಗೆ ಕಡಿದು ಬಲಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ! ಎಂತಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಮರಿ ಅಂತೀ ಅದು! ನನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಲಿ ಇದ್ದಾಂಗ ಇತ್ತು!

ಪಣೆಯ:—(ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ) ಹೌದು ನೋಡು ನಂದಾ! ನಮ್ಮ ದೇವರು ಎಂತಾವವ್ವಾ ಇವು! ಮೊನ್ನೆಯ ಅಮಾಸೀ ದಿವ್ಯ ಕಾಟ್ಟೀರಿ ಹರಿಕೇ ಸಲುವಾಗಿ ಐದು ಕೋಳಿಗಳನ್ನ ಕೂಯ್ದು ಬೆಲ್ಲ-ದರು! ನೆತ್ತರ ಹಕ್ಕುವಾಗಿ ಹರೀತು. ನಾನು ದಿನಾಗಲೂ ಆ ಕೋಳಿ-ಗಳ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಟ ಆಡತಿದ್ದೆ ಅಂತೀ! ಆ ಪೂಜಾರಿಗೆನು? ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾಂಸ ಬೇಕಾಯಿತಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಗಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಹರಿಕೇ ಒಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳತಾನ.

ನಂದೆ:—ಹಾ! ಈಗ ಅಜ್ಜಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ನನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಎನು ಹೇಳುತ್ತಾನೋ ಎನೋ? ಪಾಪ! ಅವರು ಎನ್ನಾ ತಿಳಿಯದ ಭಾವುಕರು. ಅಯ್ಯೋ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಿದ ಎಳೆಯ ಮೇಕೆಯಿದೆ. ನನಗಾಗಿ ಅದರ ಕೊಲೆಯಾಗುವುದು ಬೇಡ! ಈಗಲೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೆಯಿರಿ! ಹುಂ ಹೇಳಿರಿ:

(ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಭಜನೆಯ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುವರು)

“ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಹರ ಗೌರೀಮಣಾ

ಭವಭಯಹರ ಗಂಗಾಧರ ಪತಿಪಜೀವ ಸಂತರಣಾ!”

೨

ನಿರೂಪಕ:

ಮುಂದೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ, ಬೆಳಗಿನ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಹರದ ಒಂದೊಂದು ಗಳಿಗೆ ಕಳೆದಿದೆ. ನಂದನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ತಾಯಿ, ಕುರಿಯ ಕರುಳಿನ ಪದರನ್ನು ಹುರಿಗೊಳಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. (“ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಹರ ಗೌರೀಮಣಾ ” ಎಂದು ಗುಣ-ಗುಣಿಸುತ್ತ ಬೆಳ್ಳಿ ಬರುವಳು.)

ಬೆಳ್ಳಿ:—ನಂದಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ—

ನಂದನ ತಾಯಿ:— ಆತ, ಅಯ್ಯನವರ ಮನಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಯಾನ ಬೆಳ್ಳಿ! ಬಾ ಅಮ್ಮಾ, ಕೂತುಕೋ—

ಬೆಳ್ಳಿ:—(ಕೂತುಕೊಂಡು)—ಇದೇನು ಮಾಡ್ತೀ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ?

ನಂದನ ತಾಯಿ:—ಇದು ಬೆಸ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಬೆಳ್ಳಿ? ದೇವಾ-ಲಯಕ್ಕೆ ಕೂಡಬೇಕಲ್ಲ....ಅಲ್ಲಯ ವೀಣೆ ಸಾರಂಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾಗುವ ಬೆಸ ನಾನೇ ಕೂಡಬೇಕಲ್ಲಾ? ಮೊನ್ನೆ ನಂದಣ್ಣನ ಭೂತಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಯನಿಗೆ ಬಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆವಲ್ಲ!....ಆ ಮೇಕೆಯ

ಕರುಳಿನ ಹುರಿಯಿದು. ದೇವಾಲಯದ ವೀಣೆಗೆ ಬಾಳ ಹದ ಅಗ್ಗದೆ ನೋಡು ಬಿಳ್ಳಿ !

ಬಿಳ್ಳಿ:—ಪಾಪ! ನಂದಣ್ಣ ಬಾಡ ಬಾಡ ಅಂತ ಎಷ್ಟು ಅತ್ತು ಕರೆದು ಹೇಳಿದರೂ ನೀವು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ; ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮರೀನ ನೀವು ಕೊಂದು ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—ಒಳಿತು! ಒಳಿತು! ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದಮ್ಮಾ! ಬಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾರಿಮುನಿಯ ಕೋಪ ಮಾಡ್ತಾನೆ. ನಂದಣ್ಣನಿಗೆ ಎಂತಾ ಭೂತ ಹಿಡಿದದೆಯೋ! ತನ್ನ ಮೇಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಈಗ ಮೂರು ದಿನ ಆಯ್ತು ಉಂಡಿಲ್ಲ—ತಿಂಡಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದಲೇನೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ.

ದೂರದಿಂದ ನಂದನ ಶಿವಭಜನೆ ಕೇಳುವುದು)

“ ಶಿವಶಿವ ಶಂಕರ ಗೌರೀಶಾ !

ಭವಬಂಧನ ವೃಂದವಿನಾಶಾ !

ದೀನ ಜನೋದ್ಧಾರ ಜಗದೀಶಾ !

ಭಾನುಕೋಟಿ ಸಮಸಂಕಾರಾ !

ಬಿಳ್ಳಿ:—(ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ) ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ, ನಂದಣ್ಣನ ಹಾಡಿನ ದನಿ ಅಲ್ಲವೇ ಅದು ? ಹೌದು ಹೌದು, ನಂದಣ್ಣ ಬಂದ ! ನಾನು ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನ್ನ ಕರೆಕೊಂಡು ಬರೀನಿ ತಡೀ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ ! (ಹೋಗುವಳು)

(ಭಜನೆಯ ಧ್ವನಿ ಹತ್ತಿರಹತ್ತಿರ ಬಂದಂತೆ ಕೇಳತೊಡಗುವುದು. ಅರ್ಧ ನಿಮಿಷ ಭಜನೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಗಿರುವಾಗ, ಜಿಕ್ಕು ಓಡುತ್ತೋಡುತ್ತ ನಂದನ ತಾಯಿಯು ಹತ್ತಿರ ಬರುವಳು. ಗಾಬರಿಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ತೊಡಗುವಳು)

ಬಿಳ್ಳಿ:—ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ ! ನಂದಣ್ಣ....ತಲೆ ಮುಖಾ ಎಲ್ಲಾ ಒಡೆದು ಹೋಗಿದೆ.....ಮೈತುಂಬ ನೆತ್ತರ....ಅಯ್ಯೋ ನಂದಣ್ಣ!.... ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ, ನಂದಣ್ಣನ್ನ ನೋಡಬಾರೆ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—(ಗಾಬರಿಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಏನು ? ತಲೆ ಒಡೆದಿದೆ !...ಮೈತುಂಬ ನೆತ್ತರ....! ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಕಂದಾ ! (ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎದ್ದು ಹೊರಡುವಳು.)

(ಭಜನೆಯ ಸವಳು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಿಸಬೇಕು.)

ಶಿವಶಿವ ಶಂಕರಗೌರೀಶಾ !

ಭವಬಂಧನ ವೃಂದವಿನಾಶಾ !

ದೀನ ಜನೋದ್ಧಾರ ಜಗದೀಶಾ !

ಭಾನುಕೋಟಿ ಸಮಸಂಕಾರಾ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—(ಅಳುವಿನೊಂದಿಗೆ) ಅಯ್ಯೋ ಮಗು!... ಏನಾಯ್ತು ನಂದಣ್ಣಾ !... ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ನೆತ್ತರು !... ತಾಯಿ, ತೂರಿತ್ತುಂಡೀ ! ಇದೇನವ್ವಾ ಯಾಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಪ ! ಅಯ್ಯೋ ಹಯ್ಯೋ !

(ಭಜನೆಯ ಧ್ವನಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ತಣ್ಣಗಾಗುವುದು. ಪಶಯನೆಂಬ ಹುಡುಗ ಹೇಳಲು ತೊಡಗುವನು.)

ಪಣೆಯ:— ಅಯ್ಯೋ ಮಗನಮ್ಮಾ ! - ಆತ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಂದ ಒಗ್ಗಿದ್ದು, ನಂದಣ್ಣನ ಮರಾ ತಲೆ....ಎಲ್ಲಾ ಒಡೆದುಬಿಟ್ಟ ! ಆತನ ಕೈಗೆ ಕರೇ ನಾಗ ಕಚ್ಚಲಿ !

ನಂದ:— ಹಾಂಗೆ ಶಾಪದ ಮಾತು ಹೇಳಬಾರದು ಪಣೆಯಾ ! ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಲೋಕನಾಥನ ಲೀಲೆ ! ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವನ ಮಾಡಿಸುವನ ಆ ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಸದಾಶಿವ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—ಅಯ್ಯೋ, ಇವನಿಗೊಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸದಾಶಿವನ ಧ್ಯಾನ ! ಏನಾಯ್ತು ಪಣೆಯ ! ಅಯ್ಯೋ ಮಗ ನಂದನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದ ? ಅಯ್ಯೋ, ಎಷ್ಟು ನೆತ್ತರ ಇದು !

ಪಣೆಯ:—ಅಯ್ಯೋ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಚೆಣ್ಣಿ ಯಾಟಿ ಆಡು. ತಿದ್ದರು. ನಾನೆಲ್ಲಾ ನೋಡತಾ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದೆವು. ಅಡುವಾಗ ಚೆಣ್ಣಿ ಹೋಗಿ ದೂರ ಪೊದೆಯೊಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನ ತರಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ ಅಯ್ಯೋ ಮಗ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನರು ಇಲ್ಲವೆ ? - ಅವರು ಓಡತಾ ಹೋದರು. ಚೆಣ್ಣಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಜೊಲಿತಪ್ಪಿ ಪಕ್ಕದ ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರು. ಕೊಳಚೆಲಿ ಕಾಲು ಸಕ್ಕ ಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರನ್ನ ತಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮುಂದಾಗಲಿಲ್ಲಮ್ಮಾ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—(ಗಾಬರಿಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಅಮ್ಮಯ್ಯಾ, ಆ ಮೇಲೆ ಏನಾಯ್ತು ಪಣೆಯ ?

ಪಣೆಯ:—ಆಗ ನಂದಣ್ಣ ಅವರನ್ನ ಎತ್ತಿ ತೆಗೆಯಬೇಕಂತ ಓಡಿ ಓಡಿ ಹೋದ ! ಆದರೆ, ಆ ಅಯ್ಯನಿಗೆ ತಾನು ಮುಳ್ಳು—ಕೊಳಚೆಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಂಕಟ ಪಡೂದು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ಹೊಲೆಯ ನಂದ ತನ್ನನ್ನ ಮುಟ್ಟತಾನೆಂಬೂ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ, ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕಿದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಒಗ್ಗಿದು ನಂದಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಲಿಗೆ—ಗಾಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—(ಅಳುತ್ತಳುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ ಮಗು ! ನಂದಣ್ಣಾ, ಆ ಅಯ್ಯೋಗಳನ್ನ ಯಾಕೆ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಕಂದಾ ! ನೆತ್ತರ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ.....ಅಕ್ಕಟಾ....ನಿನಗೆ ನೋವು ಇಲ್ಲವೇ ಕಂದಾ !

ನಂದ:—(ಕಿರುನಗೆ ನಗುತ್ತ) ಅಮ್ಮಾ ! ನನಗೇನೂ ನೊವಿಲ್ಲ. ಅಳುವುದನ್ನ ನಿಲ್ಲಿಸಮ್ಮಾ ನೀನು !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—(ಅಶ್ಚರ್ಯ-ಕಳವಳದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಏನು ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಂದಾ ? ಇಷ್ಟು ನೆತ್ತರು ಹರಿದರೂ ನೋವಿಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ ?

ನಂದ:—(ಸಮಾಧಾನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿಯೆ) ಏನು.....ನೆತ್ತರ... ಹುಂ—ನೆತ್ತರ ಹರಿದಿದೆ ಹೌದು ! ಆದರೆ ಇದು ನನ್ನ ನೆತ್ತರಲ್ಲ !

ನಂದನ ತಾಯಿ:—(ಅಶ್ಚರ್ಯ ಬೆರೆತ ಅಳುವಿನಿಯಲ್ಲಿ)ಏನು ? ನಿನ್ನ ನೆತ್ತರಲ್ಲವೇ ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಮೈಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೀಯಿಸಿದ್ದು ಯಾರ ನೆತ್ತರ ?

ನಂದ:—(ಭಾವಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ) ಯಾರ ನೆತ್ತರವೇ ? ನನ್ನ ಎಳೆಯ ಮೇಕೆಯ ಮರಿಯ ನೆತ್ತರ ! ನೀವು ದೇವತೆಗೆ ಬಲಿ

ಸಲ್ಲಿಸಿದಿರಲ್ಲ.....ಆ ದಿವ್ಯ ಜೀವದ ನೆತ್ತರ!—ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ ಆ ಮೇಕೆ ಮರಿಯ ರಕ್ತದ ಬಣ್ಣವನ್ನ! ಅದೂ ಕೆಂಪು—ನನ್ನ ರಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವಿರಲ್ಲ....ಇದೂ ಕೆಂಪು! ಆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ಈ ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ! ಮೇಕೆಮರಿಯ ರಕ್ತ ಸುರಿದರೆ, ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವೆಂಬ ಸಂಕೋಪವೇಕೆ? ಈಗ ನನ್ನ ತಲೆಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿದರೆ, ಸಹಿಲಾಗದ ಈ ದುಃಖವೇಕೆ ಅಮ್ಮಯ್ಯಾ!

ಸಂದನ ತಾಯಿ:—(ಅಳುತ್ತ) ಇದೇನು ಮಾತು ನಿನ್ನದು! ನೀನು ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಗು! ನಿನಗೆ ನೋವಾದರೆ ನನ್ನ ಕರುಳಿಗೆ ಕೊಳ್ಳೆಯಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುವುದು ನಂದಣ್ಣಾ!

ಸಂದನ:—ಮೇಕೆಮರಿಯ ತಾಯಿಗೆ ಅದೂ ಮುದ್ದು ಮಗು ಅಮ್ಮಾ! ಅದಕ್ಕೆ ನೋವಾದರೆ ಅದರ ತಾಯ ಕರುಳಿಗೂ ಕೊಳ್ಳೆಯಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುವುದು ತಾಯಾ.

ಸಂದನ ತಾಯಿ:—ಅಯ್ಯೋ, ಹಾಳು ಭೂತವೇ! ನನ್ನ ಮಗು ನನ್ನ ಇನ್ನೂ ಬಡಲೊಲ್ಲೆಯಾ ನೀನು! ತಾಯಿ! ಚಾಮುಂಡಿ! ಈ ಬಡವಳನ್ನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡು ದೇವಿ! ನನ್ನ ಮಗನ ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಈ ಹಾರುವರ ಭೂತವನ್ನ ಉಚ್ಚಾಟಿಸ ಮಾಡು ತಾಯಾ!

ಸಂದನ:—ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿರುವ ಅಜ್ಞಾನಭೂತವನ್ನು ಬಿಡಿಕೆಂದು, ಆ ಮಹಾಭೂತನಾಥನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾನೇ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ! ಏನಿದು ಅಜ್ಞಾನ! ದೇವರು ಜೀವದ ಒಲಿಯನ್ನು ಬಯಕುತ್ತಾನೆಯೇ? ದೇವರು ಸಾಧುಜೀವಿಗಳಾದ ಕುರಿ-ಕೋಳಿಗಳ ನೆತ್ತರ ಸುರಿದು ಜೀವಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ? ದ್ರವ್ಯದ ಮೂರ್ತಿ ಯಾಗಿರಬೇಕಾದ ದೇವನಿಗೆ ಕ್ರೋಧವೇ? ಮತ್ಸರವೇ? ದ್ವೇಷವೇ? ರಕ್ತದ ಬಾಯಾರಿಕೆಯೇ? ಕರುಣಾಮಯಾ! ಶಂಕರಾ! ಇದೆಂಥಾ ಮಾಯೆ ನಿನ್ನದು?

ಸಂದನ ತಾಯಿ:—(ಹೆದರಿಕೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಅಯ್ಯೋ, ಭೂತ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತದೆ! ಅಯ್ಯಾ, ಸ್ವಾಮಿ, ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳ-ತೇನಿ....ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗು ಮಾರಾಯಾ! **ಬೆಳ್ಳಿ:—**ನಂದಣ್ಣಾ!

ಸಂದನ:—ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡ ಬೆಳ್ಳಿ! ನಾನು ಭೂತವಲ್ಲ; ಪಿಶಾಚಿಯಲ್ಲ; ನಿತ್ಯದ ನಿನ್ನ ನಂದಣ್ಣನೇ ಇದ್ದೇನೆ ತಂಗಿ! ಅಮ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹದಂದಿಯೇನು?

ಬೆಳ್ಳಿ:—(ಸಂಭ್ರಮಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ನಂದಣ್ಣಾ! ಹೌದು ನನ್ನ ನಿತ್ಯದ ನಂದಣ್ಣಾ! (ಹೋಗಿ ಕಾಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೀಳುವಳು)

ಸಂದನ:—(ಅವಳ ಮೈದಡವುತ್ತ) ಬೆಳ್ಳಿ, ನಿನಗಿರುವಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನಮ್ಮ ಕೀರಿಯ ಹಿರಿಯರಿಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ ಗಿರಿಜಾನಾಥ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥನಿದ್ದಾನೆ. ನಾಳೆಯ ದಿನ ಸೋಮವಾರ, ಗೋರೋಚನ ಕರ್ಪೂರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸ-ಲಿಕ್ಕೆ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಹೋದಾಗ ಆ ಲೋಕನಾಥನನ್ನು ಕಂಡು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕದ ಜೀವಿ-

ಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ-ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡೆಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ಬೆಳ್ಳಿ:—(ಸುಖಗೊಂಡ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ನಂದಣ್ಣಾ, ಮುಳ್ಳಲ್ಲಿ-ಬಿದ್ದವನನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಆ ಕೆಟ್ಟ ಅಯ್ಯ ನಿನಗೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯದೇಕೆ?

ಸಂದನ:—ನಾವು ಹೊಲೆಯರು ಬೆಳ್ಳಿ, ನಮ್ಮನ್ನ ಮುಟ್ಟಿ-ಬಾರದು ಎಂಬ ರೂಢಿ ಅವರದು.

ಬೆಳ್ಳಿ:—ಇದೇನಪ್ಪಾ ರೂಢಿ! ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಭೀತಿ ತಮ್ಮಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಬಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಿ. ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಹುರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀತಿ-ತಂಬೂರಿ ಬಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಿ! ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಗೋರೋ-ಚನ ಕರ್ಪೂರ ಮುಟ್ಟಿ ದೇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಿ! ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಪಾಪವೇನು?

ಸಂದನ:—ಇದೂ ಒಂದು ಮಾಯೆಯ ಆಟ ಬೆಳ್ಳಿ! ಈ ಮಾಯೆಯ ಬಲೆವೊಳಗಿಂದ ಸಾರಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದೇ ಸಾಧನೆ! ಹುಂ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿವನ ಭಜನೆ ಮಾಡಿರ ನೋಡೋಣ! ಅಮ್ಮಾ ನೀನೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡು!

ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಶಂಕರ ಗೌರಿರಮಣಾ!

ಭವಭಯಹರ ಗಂಗಾಧರ ಪತಿತ ಜೀವ ಸಂತರಣಾ!

(ಎಲ್ಲರೂ ಭಜನೆ ಮಾಡುವರು. ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗುತ್ತ ಭಜನೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳುವಂತಾಗಬೇಕು.)

ನಿರೂಪಣೆ:

ಸಂದನ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಸಮಯ ರಾತ್ರಿಯ ಮೊದಲ ನೆಯ ಜಾವ. ಕಂಬಳಿಯೊಂದನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಂದ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕಲ್ಲನೇಟುಗಳಿಂದ ಮುಖವೆಲ್ಲ ಬಾಹು-ಕೊಂಡಿದೆ. ನೋವಿಗಾಗಿಯೇನೋ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರವೂ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಶಾಂಕಭಾವದಲ್ಲೆಯೇ ನಂದ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ. ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿ ಮುಖ ಬಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇಳತರುವಳು.

ಸಂದನ:—ಮಹಾದೇವಾ! ಜೀವಿಗಳು ಇಂಥ ನೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕೇನು? ನೋವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಯು ಮನಸ್ಸು ಹೃದಯ ಹಣ್ಣಾಗಬೇಕು? (ನರಳಿದವನಂತೆ) ಶಂಭೋ! ಶಂಕರಾ! ಶುಭಂಕರಾ!

ಸಂದನ ತಾಯಿ:—ಒಂಕ ನಂದಾ! ಹುಂಬ ನೋಯುತ್ತ ದಲ್ಲವೇ? ಹಯ್ಯೋ, ಎಂತಹ ಗಾಂವಿಗಳವು! ಆ ಕಲ್ಲೆದೆಯವಳಿಗೆ ಕರುಣೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಸಂದನ:—ನನ್ನ ಮೈಗೆ ಏನೂ ನೋವಿಲ್ಲ ಅಮ್ಮಾ! ಹೃದಯ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತಲಿದೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಏನು ಹಾಕುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಗಳ ಮುಂದೆ ಸುಟ್ಟು ಒಕ್ಕು ಬಿಡುವ

ಕಲ್ಲಿನ ಎಟಿನ ಬೆಲೆಯೇನು ತಾಯಿ ? ಪರಮಾತ್ಮನ ಈ ಲೀಲಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಭೂತಾಟಕ ನಡೆದಿದೆ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವ, ಬಲಿಯೆಂದು ದೇವನಿರ್ವಿತ ಜೀವಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತ ಲಿದ್ದಾನೆ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವನು ಮಾನವನನ್ನೇ ಮುಟ್ಟಲಾರದ ವಿಸವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರೀತಿ-ಭಕ್ತಿಗಳ ಸಮತೆಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ ಆಶೆಗಳು ಎಂಥ ವಿಸಮತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿವೆ ತಾಯಿ !

ಸಂದನತಾಯಿ:— (ಗಾಬರಿಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ನಂದಣ್ಣಾ ನಂದಣ್ಣಾ.

ಸಂದ:— ಯಾಕೆ, ಅಮ್ಮಾ ! ಹೀಗೆಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೀ ?

ಸಂದನ ತಾಯಿ:— ನೀನು ನಂದನೇ ಅಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ನೀನು ಅಡುತ್ತಿರುವುದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೂ ನನಗೆ ಆಗತಾ ಇಲ್ಲ ಮಗು !

ಸಂದ:— ಅಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಬಸರಿಂದ ಬಂದ ನಿನ್ನ ನಚ್ಚಿನ ಮಗ ನಂದನೇ ನಾನು ತಾಯಿ ! ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೃದಯದ ಮಾತನ್ನ—ದೈವದ ವಾಣಿಯನ್ನ—ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಹೆಚ್ಚಾದರೇನೇ ಲೋಕವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮಾಯೆಯ ಮಹಾಭೂತ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ! ಅಮ್ಮಾ ಶಿವನ ಭಕ್ತಿಯೊಂದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧನ ! ಭಕ್ತಿಸಾಧ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಶಿವನಿಗೆ ಯಾವ ಬಲಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಯಾವ ಕೋಪವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

(ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ, ಪೂಜಾರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು.)

ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ:— (ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ) ಯಾವ ಬಲಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ !.....ಯಾವ ಕೋಲವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ! ಪಾಪ ದೆವ್ವವೇ, ನಿನ್ನಿಂದ ಕೇರಿಗೆ ಅಳಿಗಾಲ ಬಂದು ಕುಳಿತದೆ ನೋಡು !

ಪೂಜಾರಿ:— ನಮ್ಮ ಕೇರಿಯನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವರುಗಳೂ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಕಂಡವನ್ನೇ ಕಾರತೊಡಗಿವೆ.

ಸಂದ:— ಏನಾಗಿದೆಯಾಗಿ ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ ? ಏನಾಯಿತೇಗ ಪೂಜಾರಣ್ಣಾ.

ಪೂಜಾರಿ:— ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕೂ ಅಂತಿಯಾ ? ಕೇರಿಯ ಯಾವ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ನೋಡು: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೆಂಕಿಯಂಥಾ ಜ್ವರ. ಮಾರಿಮುನಿಯ ಮುನಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಮಗನೇ ಕಾರಣ ಕಾಣಮ್ಮಾ !

ಕಾಳಮ್ಮ:— (ಸಂದನ ತಾಯಿ-ಕರುಣಾಸ್ಪರದಲ್ಲಿ) ಅಯ್ಯೋ ಇನ್ನೇನು ಗತಿ ದೇವರೇ ! (ನಿಟ್ಟುಸಿರುಹಿಡುವಳು.)

ಸಂದ:— ಅಜ್ಜಯ್ಯಾ, ಪೂಜಾರಣ್ಣಾ ! ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿರಿ ! ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಬದುಕಬೇಕು ! ಮನುಷ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಹಕ್ಕಿ-ಹುಳುವಲ್ಲ ! ಕೇರಿಯ ಜನವೆಲ್ಲ

ಮೊನ್ನೆಯ ದಿನ ಮದುವೆಟ್ಟಿನ ಕೋಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ? ಆ ಮೂರುದಿನದ ಕೊಳೆತ ದುರ್ಮಾಂಸವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದವನುಂಗಿಬಂದರಲ್ಲವೇ ? ಇದು ಮನುಷ್ಯರ ರೀತಿಯೇ ? ಕೋಳಿ ಮಾಂಸ ವಿಸವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲೇ ಬೇಕು ಪೂಜಾರಣ್ಣಾ ! ಅದ ವಿಸವೇ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರವನ್ನ ಹಬ್ಬಿಸಿದೆ !

ಪೂಜಾರಿ:— ಕೇಳಿದೇನವಾ.... ಈ ಮಂಕನ ಮಾತುಗಳನ್ನ ತೂುತ್ತಾಂಡಿ ತಾಯಿಯ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಾ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸತದಂತೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಮಾತು ಬೆಳಸಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ, ನಡಿ ಅಜ್ಞಾನಾಳಿಯ ಅಮಾಸಿಯ ದಿನ್ಯ ಕೇರಿಯ ಎಲ್ಲ ಮನಿಯವರೂ ಮಾ ಮುನಿಯಂಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಲಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಡಂಗು ಹಾಕಿಸು ! ಈ ಭೂತದ ಕೂಡ ಇನ್ನು ಮಾತೇ ಬೇಡ ! ಎಳೆನ್ನು ಹೋಗೋಣ ! (ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಡುವರು.)

ಸಂದನ ತಾಯಿ:— ಅಯ್ಯೋ ! ನನ್ನ ಸಂದನಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಗತಿ ? ಏನು ಮಾಡಲಿ ನಾನು ?

ಸಂದ:— ಅಮ್ಮಾ, ಹೆದರಬೇಡ ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗತಿಯಾ ನನ್ನ ಕೈಲಾಸನಾಥನಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನ ಸಂದನಿಗೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ತಾಯಿ ! ಅದೋ ನೋಡು, ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಕೃಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತ ಲಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ತಿರುಪ್ಪಂಕೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಂತೆ ! (ಒಮ್ಮೆಲೆ ದಿಗ್ಗನ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು) ಓ ! ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಇದೆಂಥ ದಿವ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಸೋಂಕು ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯ ಅನುಭೂತಿ ! ಅಮ್ಮಾ, ಇದು ನೋಡು, ನನ್ನ ತಲೆಯ-ಮುಖದ-ನೋವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಡಗಿ ಹೋದುವು ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿನೋಡು, ಜ್ವರವೆಲ್ಲ ತಣ್ಣಗಾದುವು, ಭವ ರೋಗವೈದ್ಯ ! ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯ ಎದುರು ಈ ನೋವು ಬೇನೆ ನಿಂತ ಕಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವವೆ ? ಅಮ್ಮಾ !

ಶಂಕರನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶುಭಂಕರನು ಸುಖದಾನಿ !

ಮಂಕುಗಳಿಗವನ ಮಹಿಮೆಯು ತಿಳಿಯದೆ !

ಶಂಕಯನು ತಾಳದಿರು, ಶಂಕರನ ಪದನಂಬು

ಕಿಂಕೃತಿಯು ನಿನಗಂದು ಹೀಡೆ ಕೂಡದೆ !

ಮುನಿಯನವ ಮುಳಿಯನವ ಕರಳನವನೆಂದು....

ಮುನಿಮುನೋಮುಂದೂರಿ ಕುಡಿರಿಸಸಿಂಧು !

ಸಂದನ ತಾಯಿ:— ಯಾವುದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ ನಂದಾ! ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಬೇಕು ನಾನು ? ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ !

ಸಂದ:— ನಾಳೆಯ ದಿನವೇ ಅಮ್ಮಾ !.... ನಾಳೆಯ ನೇಸರು ಮೂಡಿದ ಕೂಡಲೆ !... ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಸಬೇಕು ! ಆ ಬೇಕಿಗಾಗಿ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರೇ ಕಣ್ಣಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಸದಾಶಿವ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆ ದಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಬೇಕು ಕಂಗೆಟ್ಟವರಿಗೆಲ್ಲ ದಾರಿತೋರಿಸುವುದು ! ಇದೋ, ನಾನು ಹೊರಟೆ. ತಿರುಪ್ಪಂಕೂರಿಗೆ ಇಂದಿನಿರುಳೇ ಹೋಗಿ

ಬೇಕು. ಕೊಡಮ್ಮಾ ಆ ದಯಾಭವನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಲು ಹಣ್ಣು-ಕಾಯಿ ಕೊಡು! ಕರ್ಪುರ-ಗೋರೋಚನಗಳನ್ನು ಕೊಡು! ಆ ಗಾನ-ಲೋಲನ ವಾದ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹದಗೊಳಿಸಿದ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡು! ಪರಿಹಾಕಿದ ಕರುಳುಗಳನ್ನು ಕೊಡು! ಇದು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ- ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ-ಆ ಕಲ್ಯಾಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೋ ಹೊರಟಿ!.....ಹೊರಟಿ! (ಹೊರಡುವನು.)

ಸಂದನ ತಾಯಿ:-ನಂದಾ, ನಂದಣ್ಣಾ! ನಿನಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸುಖವಾಗಲಿ ಕಂದಾ!

(ಎಂದು ಹರಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಂದನ ಛಲನೆಯ ವ್ಯನಿ ಕೇಳುವುದು.)

“ ಶಿವಶಿವ ಶಂಕರ ಗೌರಿಶಾ!
ಭವಬಂಧನವ್ಯಂದವಿನಾಶಾ!
ದೀನ ಜನೋದ್ಧರ ಜಗದೀಶಾ!
ಭಾನಕೋಟಿ ಸಮಸಂಕಾಶಾ!.....”

೪

ನಿರೂಪಕ

[ದೇನಸ್ತಾನದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಭೇರಿ, ದುಂದುಧ, ಜಾಗಟೆ, ಗಂಟೆ, ತುತ್ತರಿಗಳ ಶಬ್ದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೂರದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು.]

ತಿರುಪ್ತಂಕೂರಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿವದೇವಾಲಯ. ಸೋಮವಾರದ ಪ್ರಥಮಯಾನದ ಪೂಜೆ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಪಾರುಪತ್ಯ ಗಾರನ ಚಾವಡಿಯ ಎದುರು, ನಂದ ಬಂದು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು-ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಅನುಯಾಯಿ ತರುಣರ ತಂಡವೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರ ಕೊರಳಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಾಲೆ. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಸಿತ; ಹೊಲೆಯರೆಂದು ಯಾರೂ ಗುರುತಿಸದಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ತೇಜಸ್ಸು ಅವರೆಲ್ಲರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ. ಪಾರುತ್ಯಗಾರನನ್ನು ಕಂಡು, ಅದರದಿಂದ ವಂದಿಸಿ ನಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ:

ಸಂದ:- ನಾವು ಆವನೂರಿನ ಕೇರಿಯವರು ಅಯ್ಯನವರ! ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕುಲಗಾಣಿಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ!

ಪಾರು:- ಏನು? ನೀವು ಹೊಲೆಯರ ಮಕ್ಕಳೇ? ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಸೋಗು? ಎಲ್ಲರೂ ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ!

ಸಂದ:- ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಒಡೆಯ ಕೈಲಾಸಪತಿ ಬುದ್ಧಿ; ಲೋಕದ ಜನವೆಲ್ಲ ಶಿವನ ಭಕ್ತರೇ ಅಲ್ಲವೇ ಒಡೆಯಾ?

ಪಾರು:- ಈ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರಪ್ಪಾ? ನಿಮ್ಮ ಚಂಡಿ, ಮಾರಿ, ಮಸಣಿ, ಕಾಟ್ಟೇರಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟಾವೇನಯ್ಯಾ?

ಸಂದ:- ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಮುಂದೆ, ಈ ಚಂಡಿ-ಮಾರಿ-ಮಸಣಿಯರು ಏನು ಮಾಡಿಯಾರು ಒಡೆಯಾ? ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ

ಹಿರಿಯ ಅರಿವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಈ ಕಿರುಕುಳ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ?

ಪಾರು:- (ಚಕಿತನಾಗಿ ಕನ್ನಲ್ಲಿ) ಅಂ! ಎಷ್ಟೊಂದು ತಿಳಿದವ. ರಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನಲ್ಲ ಈ ಹುಡುಗ! (ಸಂದನನ್ನು ಕುರಿತು) ಆಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?

ಸಂದ:- ಈ ಬಡವನನ್ನು 'ನಂದ' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪಾರು:- ಓ, ನೀನೆಯೋ ನಂದ! ನಿನ್ನ ವರ್ತಮಾನವನ್ನ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಗಾಗ ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಆವನೂರಿನ ಕೇರಿಯ ತರುಣ. ರಲ್ಲಿ ನೀನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದೀಯಂತೆ!

ಸಂದ:- ಹೊಲೆಯರೂ ಮನುಷ್ಯರೇ ಒಡೆಯಾ? ಮನುಷ್ಯ-ರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ ಬುದ್ಧಿ!

ಪಾರು:- ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಬೇಕು.....! ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ನಂದಾ! ನಿನ್ನ ಈ ಅರಿವು ಸಾಧಿಸ ಎಲ್ಲ ಜನ-ರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಬೇಕು. ಆಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಯೇನು? ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸು.

ಸಂದ:- ಇದೋ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಇದು ಶುದ್ಧವಾದ ಗೋರೋಚನ! ಇದು ಅಪ್ಪಟ ಕರ್ಪುರ! ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಂಗೀ-ತದ ವಾದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹುರಿಗೊಡಿಸಿದ ಬೆಸೆ! ಇದು ಹಣ್ಣುಗೊನೆ! ಇವು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ!

ಪಾರು:- ಸರಿ! ನಿನ್ನ ಕಾಣಿಕೆ ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಸಂದಾಯ-ವಾಯಿತು. ದೇವಾಲಯದ ಹೊರವಳಯದಲ್ಲಿ ಒಲಗೊಂಡು, ಬಾಗಿ-ಲಲ್ಲಿ ಪೊಡಮಟ್ಟು, ಹೊಡು ಹೋಗಿಬಿಡಿ!

ಸಂದ:- (ಕರುಣಾಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಮೂರ್ತಿ-ಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲಾರನೇ ನಾನು?

ಪಾರು:- ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನೀವು ಹೊಲೆಯರು ನಂದಾ!

ಸಂದ:- ಹೊಲೆಯರು ಮಾನವರಲ್ಲವೇ? ಹೊಲೆಯರು ಶಿವ-ಭಕ್ತರಾಗಬಾರದೇ? ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆತನ ಸಂದರ್ಶನವು ದೂರದಿಂದ-ಲಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಬಾರದೆ?

ಪಾರು:- ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು ನಂದಾ! ಅದು ಏಕು-ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದ ಪರಂಪರೆ!

ಸಂದ:- (ನಿರಾಶೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ-ಲಾರದು! ಹೊಲೆಯರು..... ಹೊಲೆಯರೆಂದರೆ ಯಾರು ಆಯ್ಯಗಳೇ!

ಪಾರು:- ಇದೇನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಿ ನಂದಾ? ಹೊಲೆಯರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲ ಹೊಲೆಯರು!

(ಒಮ್ಮೇಲೆ ಗುಡುಗಿನ ಗರ್ಜನೆ ತಲೆದೋರುವುದು. ಗರ್ಜನೆ ನಿಂತೊಡ-ನೆಯ ಇಂಪಾದ ಗಾನವೊಂದು ಕೇಳಲು ತೊಡಗುವುದು.)

“ ಹುಸಿಯ ನುಡಿವನ ಹೊಲೆಯ! ”

ಹಿಂಸೆಗೈವನ ಹೊಲೆಯ! ”

ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನುಗಳಿಗೆ

ಕಣ್ಣು ನಿಡುವನ ಹೊಲೆಯ! ”

ಕಪಟ-ವಂಚನೆ ಮೋಸಕೆಡೆ.

ಯಾದವನೆ ಹೊಲೆಯ! ”

ಕ್ರೋಧ ಮತ್ಸರ-ವೈರಕಾಳಾ-

ದವನೆ ಹೊಲೆಯ! ”

ಕುಲಜರಲಿ ಹೊಲಿತನವು

ತುಂಬಿರುವುದೈಯಾ! ”

ಶಿವಭಕ್ತ ಹೊಲೆಯಾಗ

ಉಳಿವನೇನಯ್ಯಾ? ”

ಪಾರು:— (ಬೆರಗುಗೊಂಡು) ಅಂ? ಇದೆಲ್ಲಿಯ ದಿವ್ಯ
ಧ್ವನಿ! ಮುಗಿಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಲಿದೆ! ಅಶ್ಚರ್ಯ! ತಡೆ
ನಂದಾ! ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ
ಬರುತ್ತೇನೆ! ಅವರು ಏನು ಹೇಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೆ
ಬಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಂದ:— ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿರಿ ಒಡೆಯಾ!
ಕೈಲಾಸನಾಥ ಕೈನಾಡಿ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆಂದೇ ನಂದ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿರಿ!

ಪಾರು:— ಈಗ ಬಂದೆ! ಸ್ವಲ್ಪವೇ ತಾಳು ನಂದಾ! (ಹೋಗು-
ವನು) (ದೇವಾಲಯದ ಪೂಜೆಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳುವುದು. ವಾದ್ಯ
ಧ್ವನಿಗಳು.)

ನಂದ:— ಬೆಳ್ಳೇ, ಪಣೆಯ, ಒಳಗೆ ನನ್ನ ದೇವನ ಸೇನೆ
ನಡೆದಿದೆ. ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಭಜನೆಯಿಂದ ದೇವನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು-
ಗಾರರಾಗೋಣವೇ?

ಎಲ್ಲರೂ:—ಅಗಲಿ ನಂದಣ್ಣಾ! ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡು ಭಜನೆ-
ಯನ್ನು!

(ನಂದ ಮೊದಲು ಹೇಳುವನು. ಮಿಕ್ಕವರು ಹಿಮ್ಮೇಳವಾಗಿ
ಹೇಳುವರು.)

ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಹರ ಗಿರಿಜಾರಮಣಾ!

ಭವಭಯಹರ ಗಂಗಾಧರ ಪತಿತ ಜೀವಸಂತರಣಾ!

(ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಭಜನೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಭಜನೆ ನಡೆದಿರುವಾಗಲೆ
ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನು ಮರಳಿ ಬಂದು, ನಂದನನ್ನು ಕೂಗುವನು.)

ಪಾರು:— (ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಅಹಹ! ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ನಂದ! ಭಜನೆ-
ಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಭಕ್ತರು ನಮ್ಮ ಕುಲಜ
ರಲ್ಲಾದರೂ ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಲು ಸಿಕ್ಕುವರೆ? (ನಂದನಿಗೆ)
ನಂದಾ, ನಂದಣ್ಣಾ! ನಾನು-ಮರಳಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ನಂದ:— (ಭಜನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ) ಅಂ?... ಮರಳಿ ಬಂದಿ-
ದ್ದೀರಾ? ಹುಂ! ಏನಾಯಿತು ಅಯ್ಯನವರೇ! ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ
ಬೆಂಬವನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇ?

ಪಾರು:— ನಾನು ಹಿರಿಯ ಅರ್ಚಕರನ್ನು ಕಂಡು ವಿಷಯ
ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ ನಂದಾ! ನಿನ್ನ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅವರೂ
ಒಪ್ಪಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ದೇವಾಲಯದ ಅಂಗಣ-
ದೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು, ಧ್ವಜಸ್ತಂಭದ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ
ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೀನು ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯ
ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು!

ನಂದ:— (ಸಂಭ್ರಮ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ನಂದನ ಬಾಳೆಂದು ಧನ್ಯ-
ವಾಗುವುದು! ನಂದನ ಹೊಲಿತನವೆಂದು ಹಿಂಗುವುದು! ನಂದ ಧನ್ಯ!
ನಂದ ಧನ್ಯ! ಜಯ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ!

ಗುಂಪೆಲ್ಲವು:— ಜಯ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ! ಜಯ
ಕೈಲಾಸನಾಥ! ಜಯ ಪತಿತಪಾವನ!

೫

ನಿರೂಪಕ:

ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ ನಂದನನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಒಳ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ
ಕರೆದು ತಂದಿದ್ದಾನೆ.

(ದೇವದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಬಾರಿಸುವ ಗಂಟೆಗಳ ಸವ್ದುಳಿ;
'ಜಯ ಶಂಭೋ ಹರಹರಹರ!' 'ಜಯ ಗಿರಿಜಾಪತೇ, ಭೂತ
ನಾಥಾ!' ಎಂಬ ಘೋಷಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು.) ಅತನನ್ನು ಧ್ವಜ
ಸ್ತಂಭದ ಒಳಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ಪಾರು:— ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಬರಬಹುದು ನೀನು ನಂದಾ!
ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ನೋಡಬೇಕು. ಎದುರುಗಡೆಗೆ ಕಾಣುವುದೇ ದೇವಾ-
ಲಯದ ಗರ್ಭಾಗಾರ! ಒಳಗೆ ಮಹರ್ಷಿ ಅಗಸ್ತ್ಯರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ
ಶಿವಲಿಂಗವಿದೆ!

ನಂದ:— ಧನ್ಯನಾದೆ ಒಡೆಯಾ! (ನೋಡಿ) ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ
ನನಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣಬೇಕು ಬುದ್ಧಿ! ಬಾಗಲಿಗೆದುರಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟದಂತಹ ಬಸವ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ! ನನ್ನ ಒಡೆಯ ನನಗೆ ಕಾಣ
ದಂತೆ ದಾರಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಪಾರು:— ಅವಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವುದಪ್ಪಾ! ಇಲ್ಲಿಯ ನಿಂತು-
ಕೊಂಡು ನೋಡಿ, ಕಂಡಷ್ಟರಿಂದ ಧನ್ಯನಾಗಿ ಮರಳಬೇಕು!

ನಂದ:— (ಭಾವಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ) ಶಿವಶಿವ! ಕಂಡಷ್ಟರಿಂದಲೇ
ಧನ್ಯನಾಗಬೇಕೇ ನಾನು? ಆದರೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದೇನು? ಈ ಬಂಡೆ-
ಬಸವನ ಹಿಂಬದಿ ಮಾತ್ರ! ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರೂ ನನಗೆ
ಅತನ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲ! ಈ ನಂದ ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಕುರುಡ!... ನನ್ನ
ಒಡೆಯನನ್ನು ನೋಡಲು ಅಸಮರ್ಥವಾದ ಈ ತೊವಲ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದೇನು?.. ಹೊಲೆಯ ಕುಲ ನನ್ನದು! ಪಾಪಿ
ಜನ್ಮ ನನ್ನದು! ಎಂತಲೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರೂ
ನನಗವನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ! ದೇವಾ, ಹೌದು, ಪತಿತ ನಾನು! ಆದರೆ
ಪತಿತ ಪಾವನನು ಅಲ್ಲವೇ ನೀನು? ಹೌದು ಹೊಲೆಯ ನಾನು!

ಪೊಲೆಯನ್ನನ್ನು ಕುಲಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಿರುದಿನವನ್ನಲ್ಲವೇ ನೀನು?
ಹಾಂ! ಪಾಪಿ ನಾನು! ಆದರೆ ಧೂತಪಾಪಕುಲನಲ್ಲವೇ ನೀನು!
ಭಕ್ತಾಭಿಮಾನಿ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಬಾರೆಂದು
ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೆಯೇಕೆ ಕರುಣಾಕರಾ? ದೇವಾ!

ಕರೆದೆ ಬಾಬಾ ಎಂದು, ಎಂತಲೇ ನಾ ಬಂದು
ಒರಲುತಿರುವೆನು ನಿನ್ನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ,
ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೀನೇನ ಭಾವಿಸುತಿರುವೆ?
ಕರೆದುಕೊಳ್ಳು ಭಕ್ತನನು ನಿನ್ನ ಒಳಯಲ್ಲಿ!
ಮೊಗದೊಳು ಮೊಗದೊಳು ಮೃಗಜರ್ಮಧಾರೀ!
ನಿನಗೆ ಹೆಸರಿಡುವಂತೆ ಭಕ್ತಕೃಪಾರೀ!
ಶಂಭೋ.... ಶಂಕರಾ.... ಶಂಕರಾ.... ಶಂಕರಾ!

(ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಮೈಮರೆದು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವನು. ಒಮ್ಮೆಲೇ
ಗುಡುಗಿನ ಭೀಕರ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಬರುವುದು.)

ಒಂದು ಧ್ವನಿ:- ಓ! ಅಚಲನಾದ ಬಸವನ ಚಲನ! ವಿಸ್ಮಯ
ಆಶ್ಚರ್ಯ!

ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವನಿ:- ಎಂದಿನಿಂದ ಕುಳಿವೆ ಕಲ್ಲಿನ ಬಸವ,
ಇಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದೆ!

ಮತ್ತೊಂದು ಧ್ವನಿ:- ಅನೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಳಸಿದರೂ ಸರಿಯದ
ಶಿಲಾನಂದೀಶ್ವರ, ತಾನಾಗಿಯೇ ಜಲಿಸಿದ! ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಆಶ್ಚರ್ಯ!

ಮಗುದೊಂದು ಧ್ವನಿ:- ಯಾವ ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತಿಯ
ಪವಾಡವೋ ಇದು!

ಪಾರು:- ಅಹಹಾ! ನಂದನ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಅಪ್ರಮೇಯವಾದದ್ದು.
ನಂದಾ, ನಂದಾ ಎಳು, ನೋಡು! ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಕಣ್ಣು ತೆರೆವನಕ ನೋಡೇಳು ನಂದಾ!

ಸೆಂಪ:- (ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುತ್ತ) ಎನು? ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ನನಗೆ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನೇ? ಎಲ್ಲ? ಎಲ್ಲ? ನನ್ನ ನಟ್ಟಿನ ಲೋಕನಾಥ ಎಲ್ಲ?
ಒ ನಂದಿ! ಈ ನಂದನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಕರುಣೆ ಬಂದಿತೆ? ನೀನೇ
ಬದಿಗೆ ಸರಿದು, ನನ್ನ ಒಡೆಯನ ದರ್ಶನ ನನಗೆ ಮಾಡಿಸಿದೆಯಾ?
ನಂದಾ, ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಒಳಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆದ
ಈ ಪತಿತ ಪಾವನ, ಹೊರಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಂಮಾಡಿಕೊಂಡ!

ಪಾರು:- ನಂದನ ಭಕ್ತಗ ಜಯವಾಯಿತು! ಜಯಭಕ್ತ
ನಂದನಾರಾ!

ಅನೇಕ ಧ್ವನಿ:- ಜಯಭಕ್ತ ದಂದನಾರಾ! ಜಯಭಕ್ತ
ನಂದನಾರಾ! ಜಯಭಕ್ತ ನಂದನಾರಾ!

ಸೆಂಪ:- (ಭಜನೆ)

ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಶಂಕರ ಶಿವಹರ ಗಿರಿಜಾ ರಮಣಾ!
ಭವಭಯಹರ ಗಂಗಾಧರ ಜಯಜಯ ಪತಿತೋದ್ಧರಣಾ!

ಕುಡ್ಡ ಪವೆಯು ನಿಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ
ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯೂ ಕೂಡಾ
ಯಾವತ್ತೂ ಅವಯವಗಳು, ಅಂಗೈ, ಅಂಗುಲು,
ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆ
ಯಂತೆ ಕಾಫಿ ವರುವುದು. ಅಹವನ, ಉಪವಾಸದ
ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬುವುದು,
ಸೋಯುವುದು, ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗದಿಹೋಗಿ,
ಯಾವಾಗಲೂ ಕನಿಷ್ಠಾತ್, ಸರ್ವಾಂಗವೂ ನಿಶ್ಚಿತ
ಮಾಯವಾಗಿ ಜೀವನವೇ ಬೇವಾರವಿಸಿದ್ದರೆ ಇಂದೇ
“ಪರ್ಲೆ ಕಾಡಾ” ಸೀದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರಿ.

ಗರ್ಭಾಕಾಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಭೂತವಾಗಿ
ರುವುದರಿಂದ ತಿಂಗಳ ಮುಟ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುಗವರಿದಾಗ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಅಶಕ್ತಿಯಾಗುವುದು, ಶರೀರಕ್ಕೆ
ಜ್ವರವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ವೇದನಾಮಯವಾಗಿ ಬೆನ್ನು, ಬೊಂಕೆ, ಕೈ-ಕಾಲುಗಳು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ
ಸೆಳೆಯುವುದು, ಒಣಗಾಗಿ ತಿಂಗಳೂ ಮುಟ್ಟಾಗುವ
ದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಪಂಕ್ಟವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪಳೆ ಮತ್ತು
ಹೊಸ ಪದರು ರೋಗಿ, ಬಾಣಂತಿಪದ ಪಂಕ್ಟರ ರಾತ್ರಿ
ಮುಂಚಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ತ್ರೀಪತಿ ಅಹವೀ
ಬಾಡು ದೇಸುಮು ಇವರ ‘ಅಬಲಾಮೃತ’ ಗುಳಿಗೆ
ಗಳು ಖಂಡಿತ ಗುಣಕಾರಿಯೆಂದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ
ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ವಿಷ್ಣು ಹತ್ತಿರದ ಕೆ.ವಿ.ಸುರೇಶ್ ಕಲ್ಕರಿ

No. 1 ಮೈಸೂರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾರ್ಗ 10

ಅಪರಾಧಿ ಬಾಲಕ

ಅಥವಾ

ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಬಾಲಕ

ಡಿ. ಬೆಳವಡಿ ರಾಮರಾಯರು, ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನರ್ಸ್) ಪುಣೆ

(ಲೇಖಾಂಕ ೩)

ಬಾಲಕರ ಅಪರಾಧೀ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಹದ. ಗೊಳಿಸುವುದೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬರಲಿರುವ ಬಾಳನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿದಂತೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಜನತೆಯೂ ಸರಕಾರವೂ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ವಹಿಸಬೇಕು !

ಪಟ್ಟಿಯು, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವ ಧನದ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವೀಕೃತ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ— ಹಾಗೂ ಸರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ಖರ್ಚಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ—ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆ ಬರಬಹುದು. ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೪೪ ಸ್ವೀಕೃತ ಕೇಂದ್ರಗಳುಂಟು. ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೬; ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೧ + ೧೫; ಒಟ್ಟಿಗೆ ೯೬

ಪಟ್ಟಿ ೧.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಕರ್ನಾಟಕ	ಗುಜರಾಥ	ಒಟ್ಟಿಗೆ
ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ	ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ	ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ	ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ ಸ್ವೀಕೃತ ಸರಕಾರ
೨೬	೨೧	೧೦	೧
೨	೪	೪೪	೨೬

ಪಟ್ಟಿ ೨.

ರಿಮಾಂಡ್ ಹೋಮಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಲಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸರ್ಟಿಫಾಯೆಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
೧೩೪೪	೩೪೫೬	೪೮೦೦

ಮಾರ್ಚ್ ೩೧-೧೯೫೦ ೧೯೫೦-೫೧

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೆ ಧನಿಕರು ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ. ಕರ್ತರು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಈ ಅಪರಾಧಿ ಬಾಲಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಕೆಳಗಿನ

ಪಟ್ಟಿ ೩.

ಸರಕಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳು. ಯಶವಂತ, ಬಿದ್ರೋಗಿಕ ಶಾಲೆ

ಬಾಲಕರು. ಖರ್ಚು ರೂ. ೩೬೮ ೧,೮೬೦೫೪- ೯-೦

“ನೂತನ ಗಣಿತ”ಗಳ ೧೯೫೨ರ ತಿದ್ದಿದ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವುವು

ಹಲವು ತಜ್ಞರ ನೆರವಿನಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರ ಇವುಗಳ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮವನ್ನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಗಣಿತದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟರಾ ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಗಳೂ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ತಿರುವುವು. ಎಂತಲೇ ೧೯೫೨ರ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಅಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಧಾರವಾಡ

ಸೋಲಾಪುರ ಸರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆ	೧೫೧	೫೨೫೩೩-೨-೦
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೧೫೯	೪೯೩೪೪-೧೨-೦
ಜಾಂಬುಳ	೮೨	೩೭೭೦೩-೫-೦
ಸಿರೂರ	೪೧	೯೦೧೪ ೬-೩
ಬರೋಡಾ	೪೮	೨೪೬೬೫-೧೦-೦
ಅಮರೇಲಿ	೮	೧೨೧೦೭-೫ ೨
ಮಾಳಸಿರಸಾ	೧೯	೧೨೭೩೮-೨-೦
ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ (೯೬)	೧೭೩೭	೩೪೬೮೩೬-೧೪-೯
ಸ್ವೀಕೃತ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ (೪೩)	೧೫೦	೩೦೪೯೬೧-೨-೯
ಟೆಲ್ಗ್ರಾಫ್ ಏಡ್ ಸೊಸಾಯಟಿ (೪)	೧೩೪೧	೭೬೮೯೨೯-೧೫-೩

(ಸರ್ವೀಸಾಯಿಡ್)

೪೨೦೪ ೧೮೦೪೮೯೩-೪-೦

ಈ ಎರಡೂ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ೪೨೦೪ ಹೆಡುಗರಿಗೆ ೧೮೦೪೮೯೩-೪-೦ ಪೈ ಖರ್ಚು ಆಗುವುದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವು ಕೇವಲ ೪೨೦೪ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಇರದೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಬಾಲಕರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವವರಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೮೮ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಖರ್ಚು ಬಾಲಕರ ಸಂವರ್ಧನೆ-ಸಂಗೋಪನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಯವಾಗುವುದೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವು ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರ ಸಹಾಯದ ಮೇಲೆ ಧನಿಕರ ದಾನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೊರತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಉಳಿದ ಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು, ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗದ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಅವರ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಗಳು ಬೇಗನೆ ಆಗುವವು. ಈ ಕೊಟ್ಟ ಮೈಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ-ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದಿ ನಂತೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೦ ಸ್ವೀಕೃತ ಕೇಂದ್ರ

ಹಾಗೂ ೧ ಸರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕನ್ನಡ ಬಾಲಕ-ಬಾಲಿಕೆಯರು ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಬಳುವರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಮಾಜಸೇವಕರಿಗೆ ಕೂಡ ಅಂಥ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಬಾಲಕ-ಬಾಲಿಕೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಆಗು ಹೋಗು ಗಳು ತಿಳಿಯದೆ, ಕೇವಲ ಭಾಷೆ ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಬಾಲಕ-ಬಾಲಿಕೆಯರು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವರು. ಇದನ್ನು ತಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ-ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯದ ದಾರಿ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ-ಆ ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಉದಾರ ಹೃದಯ ದವರಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಅಂತಹ ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿ ಬಾಳಿಸಬೇಕು.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬಾಲಕರು ಉಳಿದ ಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕನ್ನಡಿಗರು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಉಳಿದ ಕಡೆಗೆ ಇದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳ ದಿನ ಬಾಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗದ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಲು ಸಹಾಯ ನೀಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಳಲಾರದ ಜನಧನದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇನ್ನು ದಿನ ಬಾಳಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕುಸಿದು ಬೀಳುವವು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾಥದ ಜನರು ಬೇಗನೆ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಭೂಷಣ ತಂದಂತೆ ಆಗುವುದು. ಸರಕಾರವಾದರೂ ಈ ಭಾಗಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಸೇವಕರು, ಜನಸಹಾಯಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡರೆ, ನಮ್ಮ ಬಾಲಕರು ನಾಳಿನ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಾಳಿಸಬಹುದು. ಬಾಲಕರ ರಕ್ಷಣೆಯೇ ನಾಳಿನ ನಾಡಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೂಲ. ಇಂದಿನ ಬಾಲಕನು ಹಾಳಾದರೆ ನಾಳೆ ನಾಡು, ಬಾಲಕರಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಡಿದುಹೋಗಬಹುದು. ಬಾಲಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಾಲಕರನ್ನು ದುರ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪರಾವೃತ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಸಮಾಜಕಂಟಕರಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನವೋದಿತಸಮಾಜ ನವೋದಿತ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಷಣ ವಾಗಲಿ.

ಮರ್ಯಾದೆ

(ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)*

೧೬. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್

ಸಮಾಜ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ತನ್ನ ಸ್ವೈರಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಬೇಡುವವನು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ವೈರಾಚಾರಕ್ಕೂ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುವುದಲ್ಲವೇ?

ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಯಾರೂ ನೋಡದೇ ಇದ್ದ ಹೆಸರಾಂತವನನ್ನು ಇಂದು ವಿಶಾಲಸಿಂಹನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಿಂದ, ತಾಕೂರ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೇ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಜರೂರಿ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಬಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು, ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಸಂಜಾ ಯತ ಗಟ್ಟಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಎಂಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆತನ ದರ್ಶನವಾಗುವುದೇ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಯಜಮಾನನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ ಯಜಮಾನನಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ. ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ, ಕಡೆಗೆ ಬಾವಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಾದರೂ ನಿತ್ಯವೂ ತಪ್ಪದೆ ಅವಳ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆತನ ಮನೆಯ ಆಳು ಭೂರಾಣಿ ನಿರ್ದು ತರಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನೇ ದನ-ಕರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಜಮಾನಿಯ ದರ್ಶನವೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಬಾಯಿ ಆಕೆಯ ಮಗಳು ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡುವುದನ್ನೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜನ ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಕ್ಕು ನಲಿದು ಊರೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಸುಳಿವೂ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರೂ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಪ್ಪಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂದ್ರಾಣಿ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಳು.

ಹೀಗೇಕಾಯಿತು ?

ಇಡೀ ಊರೇ ಬಲ್ಲದು ಹೀಗೇಕಾಯಿತೆಂದು.

ಸಂಜಾಯತ ಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ— "ಮತ್ತೇನು? ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು! ತಾಕೂರನಿಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲವೇ? ಕುಲದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತಲ್ಲವೇ? ಯಾವಾಗ ಮನೆಯ ಮಗಳೇ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಮೋರೆಗೆ ಮಸಿ ಬಳಿದಳೆಂದರೆ ಮತ್ತೇನು? ಈಗಲ್ಲ ಹೋಯಿತು ಆ ಕುಲದ ಅಭಿಮಾನ?"

ಬಾವಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ— "ಅಯ್ಯೋ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಕಂಡನವ್ವಾ! ಈ ತಾಕೂರ! ನಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮಗಳಿಗೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಂತ? ಈಗ ಉಣ್ಣನ್ನು ಆದರ ಪಲಭೋಗಾನ!"

ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ:—

"ಹಾಗೆಂದರೆ ಹೇಗವ್ವಾ. ತಾಕೂರನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನ ಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಹುಡುಗ ಕಾಮ ಆಗಿರಬೇಕು, ಬಹಳ ಓದಿದವ ಇರಬೇಕು!"

"ಹಾಂ, ಮತ್ತೆ ಗಂಡನ ಮನ್ಯಾಗ ಬಂಗಾರದ ಗಟ್ಟಿ ಇರಬೇಕು. ಹೊಲಾ, ಮನು ತ್ವಾಟ, ಮತ್ತೆ ದೊಡ್ಡ ಬುಗಲೆ ಇರಬೇಕು!"

"ಹಾಂ, ಹಾಂ, ಎಲ್ಲಾ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ತೊಗೊ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಕ್ಕಿತು.....ಆದರೆ ತಾಕೂರ ಇದನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಹುಡುಗ್ಗೆ ಏನು ಬೇಕು?" ಅಂತ.

"ಹುಡುಗ್ಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು ಒಂದು ಹುಡುಗ! ಅವ ಆಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ. ಏನು ಆಗಬೇಕಿತ್ತೋ ಆಗಿಹೋತು. ಈಗ ಹೇಳು, ತಾಕೂರನ— ಗಂಡಾ ಹೇಣ್ಣೆ ಇಬ್ಬರು ಕುಳಿತು ತಲೆ, ತಲೆ, ಘಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಅನ್ನು."

ಈ ರೀತಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಉಗುಳಹತ್ತಿದರು.

ತಾಕೂರ ವಿಶಾಲಸಿಂಹನಿಗೆ ತನ್ನ ಕುಲದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಆಭಿಮಾನ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ದಿನದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಎಲ್ಲರ ಸಂಗಡ ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಗಂಡ-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ, ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಹಳ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ರಾಜ-ಸ್ಥಾನದ ಪೂರ್ವಜರ ಸಂಗಡ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಸಂಬಂಧ ನಡೆದು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಇರಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಚತುರನಾದ ಮತ್ತು ಆದರಣೀಯನಾದ ತಾಕೂರ, ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಊರ ಜನರೆಲ್ಲರು ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿಯದ ಮಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಅವಿವಾಹಿತಳನ್ನಾಗಿ ಇಡುವುದೆಂದರೆ, ಹಾಗೆ

* ಹಿಂದಿ ಕತೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸ್ವೀತಂತಾ ದಸಮೂರ್ತಕ ಅವರ ಕತೆಯ ಅನುವಾದವಿದು. ಅನುವಾದಕ

ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿತು. - ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಊರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕುಚು ಕುಚು ಮಾತುಗಳು ಹೊರಡಹತ್ತಿದ್ದುವು. ಇದನ್ನು ತಾಕೂರನೂ ಕೇಳಿದ್ದ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಜೊಳು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದು ಊರಿನ ಚಂಡಾಳಿಗಳಿಗೆ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದು ಆ ಕಡೆಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಸಂಜೆಯ ಕಡೆ ದಾಲತದಾದಾನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು, ತನಗಿಂತಲೂ ಹತ್ತು ವರುಷ ಹಿರಿಯನಾದ ಆತನನ್ನು ತಾಕೂರ ಬಹು ಆದರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಾನೇನೇನು ಕೇಳಿದ್ದನೋ ಅದಿಲ್ಲವನೂ ದಾಲತದಾದಾನ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ. ಆತನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತಾಕೂರನ ಪಾದದ ಕೆಳಗಿನ ಭೂಮಿಯೇ ಸರಿದಂತಾಯಿತು. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ರಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಘಟಿಸಬಹುದೆಂದು ತಾಕೂರ ಕೃಷ್ಣದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವನ ತಲೆ ಕಾಡು ಸಿಡಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಈಗ ಜನರಾದುವ ಮಾತಿನ ಆರ್ಥ ತಾಕೂರನಿಗಾಗ ಸತ್ತಿತು. ಸಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು.

ತಾಕೂರ ಮನೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಆಳು ಭೂರಾ, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಟಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಾರುಕೋಲನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು "ಎಲ್ಲಿರುವಳು ಆ ಕುಲಕಲಂಕಿನಿ?" ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಒಳಹೊಕ್ಕ. ಆ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಇಡೀ ಮನೆಯೇ ನಡುಗಿದಂತಾಯಿತು.

ತಾಕೂರ ಹೊಡೆತದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಹತ್ತಿದ. ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಬಿನ್ನಿನ ಮೇಲೆ, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ, ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಾರುಗಳು ಬುರುಬುರನೆ ಉಬ್ಬಿ ಬಂದುವು. ತಾಳ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆಲ್ಲ ಇಂದ್ರಾಣಿ ಚೀರಿಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದಳು.

ಮಗಳ ಮೇಲಿನ ಮನುತೆಯಿಂದ ತಾಯಿ ಓಡಿ ಓಡಿ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಳು. ಆದರೆ ತಾಕೂರ ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನೇನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಹೊಡೆದುಹತ್ತಿದ. ತಾಯಿ ಆಳನ್ನು ಒದರಿ ಹೇಳಿದಳು: - "ಕಸಿಯಾ! ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋಗು. ಇವರಿಗೆ ದೆವ್ವ ಬಡಿದಂತಿದೆ! ಜೀವ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲೂ ಹಿಂಜರಿಯುವವರಲ್ಲ. ಹೋಗು, ಹೊರಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಕಸಿಯಾ!"

"ಹೌದು, ಹೌದು, ಜೀವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಕನಕದ ಮತ್ತೂ ನಿನ್ನದು, ಇಬ್ಬರದೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲೇ ನಿನಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾದಕೂಡಲೆ, ನೀನು ಅವಳಿಗೆ 'ನವನ್ನೇಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಅವಳ ಪಾಪವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೂ ಹೇಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಸಾಯಿ! ನೀನೂ ಸಾಯಿ!" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹೊಡೆಯಹತ್ತಿದ.

ಭೂರಾ ಓಡಿಹೋಗಿ ನೆರೆಮನೆಯ ಮುದುಕಿಯೊಂದನ್ನು ಕರೆತಂದ. ಮುದುಕಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ತಾಕೂರನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ತಾಕೂರ, ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದ.

ತಾಕೂರ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಇಂದ್ರಾಣಿ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೊರಗೆಡಹಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಜೀವ ಕೊಡಲೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಯಾರಿಂದ ತನಗೆ ಕಲಂಕ ಹತ್ತಿತ್ತೋ, ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಮಾತ್ರ ಅವಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಘಾಸ, ಹುಡುಗಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲೂ ವಿಚಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಜೀವನದ ಗೆಳೆಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳೋ ಅವನು ಅವಳ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಹರಣ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ದಿನ ಈ ರೀತಿ ಹೇಡಿಯಂತೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಯೋಚಿಸಿದಳು.

ಈಗ ಅವಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಆಗುವುದೇನು ಲಾಭ? ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಒಪ್ಪಳು. ಆ ಕ್ರೋಧದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜೀವವನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನಗೇನು ಸುಖ ಸಿಗಬಹುದಾಗಿದೆ?

ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಯಜಮಾನಿ, ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

೨

ಕೆಲ ದಿನಗಳು ಕಳೆದನಂತರ, ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಕೂರನ ಚಕ್ಕಂದಿನ ಸ್ನೇಹಿತ ಶಂಕರಸಿಂಹ, ತಾಕೂರನ ಭೆಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಬಂದ. ತಾಕೂರ ಮೊರ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಗುತ್ತ ಬರುವ ಶಂಕರಸಿಂಹನು ಕೂಡ ಇಂದು ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ, ಒಂದೊಂದೆ ಪಾನಟಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ತಾಕೂರ ಅವನ ಕಡೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ "ಕುಳಿತುಕೊ", ಎಂದು ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದ.

"ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ, ಹಿಂದೆ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ!"

"ಯಾಕೆ? ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆದರಿಕೆ ಇದೆ? ಈಗ ಮುಚ್ಚಿಡುವ ಸಂಗತಿ ಯಾವುದೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಊರೇ ಬಲ್ಲದು. ಹೇಳು, ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಹೇಳು! ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾದಿರುವೆ?"

"ಬೇಡ, ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ! ಇಂದು ಬಾವಿಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೂಡಲು ಮನಸ್ಸಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಏಳು!" ಎಂದು ತಾಕೂರಸಿಂಹನ ಕೈಹಿಡಿದು ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು.

"ಏನು ಹೇಳಲಿ ಶಂಕರ? ಹುಡುಗಿ ನನ್ನ ಮೊರೆಗೆ ಮಸಿ ಒಳದುಬಿಟ್ಟಳು. ನಮ್ಮ ಕುಲದೊಳಗೆ ಯಾರೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿರ

ಲಿಲ್ಲ ಅಂಥದನ್ನು ಈ ಹುಡುಗ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಳು. ಯಾರೇ ಬಂದರೂ, ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ; "ಇತ್ತೀಚೆ ಇಂದ್ರಾಣಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಿ ಇರುವಳು? ಅವಳ ಪ್ರಕೃತಿ ಸರಿ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ?" ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಏನು ಹೇಳಲಿ ಹೇಳು? ಅವರ ಈ ಅಸಮಾನಪೂರ್ಣ ವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನ ಎದೆ ಬಿಡುಬಿಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 'ಕಲ ದಿನಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಪೋಷಕತ್ರೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ!' ಅಂತ. ಹುಡುಗಿ ನನ್ನ ಯಾವ ಏಕೈಕ ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡಳೋ ಏನೋ! ತಿಳಿದು ನಿನ್ನ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಾನೂ ನನ್ನ ಹುಡುಕಿಯೂ ಇಬ್ಬರೂ ಏಕ ಕುಡಿದು ತಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಲಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಾಡಿತ್ತೆಂದು ನೋಡು!"

"ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಗುಡುಗು ಹೊಮ್ಮಿ ನೋಡೋ ನೀನು! ಒಳ್ಳೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವಿ! ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕುಳಿತವನು, ಹುಲಿಗಳ, ಕಾಡು ಹುಡುಗರ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ನನ್ನ ಸಂಗಡ. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ವಿಶಾಲನೋ ಅಥವಾ ಮತ್ತಾರಾದರೂನೋ ಅಂತ! ನೀನೇನೋ ವಿಷ ಕುಡಿದು ಜೀವನ ನಿಗ್ರಹವುಮಾಡು; ಆದರೆ ಪಾಪ ಆ ಹುಡುಗ? ಅವಳು ಯಾರ ಮುಖ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಕಲಂಕಿತ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು ಹೇಳು!"

"ಅವಳೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಾಳುಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣ ನೀಗಲಿ."

"ಇಂಥ ಮಾತು ನಿನಗೆ ಶೋಭಿಸಲಾರದು ವಿಶಾಲ! ಈಗ ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸು!"

"ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಮಾಡೆಂದು ಹೇಳುವೆ? ಮಗಳು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ, ಅವಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹರಿಸಲಾ?"

"ಅಭಾಗಿಣಿ! ಲಗ್ನವಾದ ಮೇಲೆ ಇದೆಲ್ಲ ಅಗಿದ್ದರೆ, ಮೊಮ್ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚಲು ಗಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ! ಅವಳ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಗರದಿಂದ ಬ್ಯಾಂಡು ಮತ್ತು ಹೊವಿನ ಹಾರ ಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಮೊಟರನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೆ ವಲ್ಲ! ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ನಿನಗೆ?"

"ಗೊತ್ತಿದೆ! ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಡಿದಂತಾಗಿ ದೆ ಶಂಕರ! ಈಗ ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು!"

"ಶಾಂತನಾಗು ವಿಶಾಲ! ಹರಯದ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯಿಂದ ತಪ್ಪು ಘಟಿಸಿದೆ. ನಾವು ಓರೆಯರೆನ್ನುವವರು ಅವಳ ಸಂಗಡ ಸಾವ. ಧಾನದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡು. ನಮ್ಮಿಂದಲೂ ತಪ್ಪು ಘಟಿಸಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ಹುಡುಗಿಯ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಅವಳ ವಯಸ್ಸಿನದು!"

"ಅವಳಿಗೆ ನಾನು ಏನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಶಂಕರ? ಅವಳು ಬಯಸಿದಂಥ ಬಟ್ಟೆಬರೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವಳು ಒಯಸಿದಂಥ ವಸ್ತು ಒಡನೆ ಮಾಡಿಸಿದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕ ತ್ತಿದ್ದೆ!"

"ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಸೀರೆ, ವಸ್ತ್ರ ಒಡನೆಗಳು ಏನು ಅಲ್ಲ ವಿಶಾಲ! ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಹರಯದ ವಯಸ್ಸಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತಂದುಕೊ! ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರೂ ಉಡುತೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿನ್ನುಣ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಎದೆ ಸಿಟಿಸಿ ನಾವು ಓಣಿ ಓಣಿ ಹೇಗೆ ತಿರುಗಾಡ ತ್ತಿದ್ದೆವು? ನಮ್ಮ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಊರಿನ ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ಸೊಸೆಯಂದಿರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಹೇಗೆ ಅಡಗಿಸಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ?"

ತನ್ನ ಯೌವನಕಾಲದ ನೆನಪು ಬರುತ್ತಲೇ ಅಂತಹ ದುಃಖ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಶಾಕೂರನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ರೇಖೆ ಮೂಡಿ ಮಾಯನಾಯಿತು.

"ವಿಶಾಲ, ನಿನಗೆ ಇದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ರತ್ನಾಸೀತ ಸತ್ತಾಗ ಅವನ ವಿಧವೆ ಹೆಂಡತಿ ನಿಲಮತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಳ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೆದುರಿಗೆ ದಿನಾಲೂ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಚಕ್ಕರ್ ಹೊಡೆಯ ತ್ತಿದ್ದೆವು? ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದೇ ಹುಡುಗಿ ನಮ್ಮ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅಗ ನೀನು ಅವಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಿಸ ತ್ತಿದ್ದೆಯಾ? ಅದೂ ಬಿಡು. ಆ ಮೊಟ್ಟೆಗಾರ ಕಾಶಿಯ ನೆನಪು ಬಹುದಲ್ಲ? ನನ್ನದೂ ಅವಳದೂ ಪ್ರೀತಿ ಕಲೆತಿತ್ತಲ್ಲ! ಅಗ ಆ ಬಡ ಳಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೇ ಹೇಗೆ ಹೇಳು?"

"ಅದರೆ ಇಂದ್ರಾಣಿ ಯಾರ ಸಂಗಡ ಈ ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಶಂಕರ!"

"ಇದರ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಹೆದರಿಕೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಯೇ ಹೀಗೆ ವಿಶಾಲ! ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಕ್ತ-ಮಾಂಸಗಳಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾಳೆ ತಾನು ತಂದ ಅನ್ನದಿಂದ ಅಮೃತವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ನಮಗೆ ಕುಡಿ ಸಣ್ಣವರಿದ್ದವರನ್ನು ದೊಡ್ಡವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಜೀವ ನನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವದ ಸುತ್ತಲೂ ಪಹರೆ ಇಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಯ ತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಏನನ್ನೂ ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಾಣಿಯಾದರೂ ಅದೇ ಜಾ ಯವಳೇ ವಿಶಾಲ! ಅವಳು ತನ್ನ ರಕ್ತದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬಹುದು ಅದರೆ ನ್ನ ಸಂಗಡಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾರಳು..... ಕಾಶಿಯ ನೆನಪಿದೆಯೇ ನಿನಗೆ?"

"ಹೌದು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಅವಳ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಅನುಮಾ ಣವಿತ್ತು. ಅಣ್ಣ, ತಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕಲಿತು ಮೈಮೇಲೆ ರಕ್ತ ಬರುವಂ

ಅವಳನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ಕೊಡೆದರು. ಅದರೂ ಅವಳ ಮುಖದಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನೂ ಹೊರಬರಲಿಲ್ಲ! ”

“ ಹೌದು, ಅವಳು ಆ ದಿನ ಹಾಗೇನಾದರೂ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟೆಗಾರರು ಕಲೆತು, ಕೆರವಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಥಳಿಸಿ ಮೈಯಮೂಳೆ ಮುರಿದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಶಂಕರ, ಈ ರೀತಿ ರೀವಿಯಿಂದ ‘ತಾಕೂರಾ’ ಶಂಕರ ಸಿಂಹ ತಾಣೇದಾರ’ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಎದೆ ಉಬ್ಬಿಸಿ ಅಡ್ಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜೀವಂತ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನೆ? ಇಂದು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ನನ್ನ ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನ, ಈ ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ? ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಕಾಶಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟರೂ, ನನ್ನನ್ನೂ ಹಾಳು ಮಾಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಾಣಿಯಾದರೂ ಅದೇ ಜಾತಿಯವಳಲ್ಲವೆ? ವಿಶಾಲ, ಅವಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡು. ಹೇಳು, ಹೇಳು, ಕ್ಷಮಿಸಿದನೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳು ವಿಶಾಲ! ”

ತಾಕೂರ ವಿಶಾಲಸಿಂಹನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಚ್ಚಿಹೋದವು. ಶಂಕರನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಅವನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದ: — “ ಹೇಳು ವಿಶಾಲ! ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು! ”

“ ಇಲ್ಲ, ಸಿಟ್ಟುಗುವುದಿಲ್ಲ ಶಂಕರ! ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿಶಾಲ ಸಿಂಹ ಕಣ್ಣೀರೋರಿಸಿಕೊಂಡ. ”

೩

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಎತ್ತಿನ ಬಂದಿ ಊರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಗದದ ಕಳೆಗೆ ಆಟನಾಡುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿ, ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಯಾರು ಬಂದರೊ? ” “ ಗಾಡಿಯೊಳಗೆ ಯಾರೊ ಇದ್ದಾರೊ! ”

“ ಅರೆ, ಈಕೆ ಇಂದ್ರಾಣಿ ಅಕ್ಕನೊ! ”

“ ಇಂದ್ರಾಣಿ ಅಕ್ಕ ಬಂದಳೇ? ”

ಹುಡುಗರು ಹಾರುತ್ತ ಜಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿಯನ್ನು ಮುಕ್ಕರಿದರು. ಕೆಲ ಹುಡುಗರು ಬಡಿಯಿಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತರು. ಸಾಕು ಹುಡುಗ-ಬುದ್ಧಿಗೆ ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಅಸರಾಧಿ ಹೇಗೆ ಹೊಳೆಯಬೇಕು? ಅವರು ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅವಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ನಡೆವಳಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸವಿಸುಡುಗಳಿಂದ ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಅಕ್ಕನಾಗಿದ್ದಳು.

ಗಾಡಿಯ ಸಂಗಡ ತಾಕೂರ ವಿಶಾಲಸಿಂಹ, ಶಂಕರಸಿಂಹ, ಮತ್ತು ಊರಿನ ನಾಲ್ವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನರೂ ಇದ್ದರು.

ಗಾಡಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತಾಕೂರನ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಇಂದ್ರಾಣಿ ಬಂದ ಸುದ್ದಿ ಊರತುಂಬ ಹಬ್ಬಿತು. ಕೇಳಿದ ಜನರಿಗೆ

ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ, ಈ ಸುದ್ದಿ ಸುಳ್ಳೋ, ನಿಜವೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಕೂರನ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು.

ತಾಕೂರ ದೊಲತದಾದಾನಿಗೆ ಒದರಿ ಹೇಳಿದ; “ ದಾದಾ, ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ”

“ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾದಿವಿ ಮಗೂ. ಪಾಪ ಅವಳು ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಕೆಡಕು ಮಾಡಿದ್ದಳು? ಅವಳ ಊರು—ಅವಳ ಮನೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೇತರ ಹೆದರಿಕೆ? ” ಈ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೆರೆದ ಜನರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ವಾಲತದಾದಾ ನುಡಿದ. ಜನರಾದರೂ ಆತನ ಮಾತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಮೆರೆವಣಿಗೆಯಿಂದ ಕರೆತರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಮೌನವಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ, ಮೈಮೇಲೆ ಬಾರುಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನದ ಘಾಯವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಇಂದ್ರಾಣಿ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಳು, ಇಂದು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ತಂದೆಯ ದೊಡ್ಡ ಆಶ್ರಯ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ತಾಕೂರನ ಮನೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಮಗಳ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಗನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೊಂದು ತಾಯಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು.

ಜನರ ಗದ್ದಲ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕೂಸು ಅಜ್ಞಾನದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ತಾಕೂರನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಲಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿದ್ದ! ಅವನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ, ಲೋಕನಿಂದಿಯ ರಾಕ್ಷಸ ಅವರನ್ನು ತನ್ನನ್ನದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಕೈ ಎತ್ತಿದ್ದ! ಆಸರೆ ಶಾಂತಿ, ಸಾಹಸದ ಒಲಿದಿಂದ ಅವರು ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಓಡಿಸಿದರು! ಈ ಸಂಗತಿ ಆ ಕೂಸಿಗೇನು ಗೊತ್ತು?

ತಾಕೂರ ಕೂಸಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ನುಡಿದ. — “ ನಾವಂತೂ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಇಂದು ಗೆದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಲೇ ಹೆಚ್ಚುಗ, ದೊಡ್ಡ ವನಾದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಿ ಪಾರಾಗುವೆಯೋ ನೋಡುವೆ. ” ಎಂದು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ. ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟು, ಕೆಳಗೆ ಭೂಮಿ ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೂಗಿದ: “ ಲೋ, ಭೂಮಾ! ”

ಆದರೆ ಒಂದೊಂದೆ ಪಾನಜಿಗೆ ಏರಿ ಬರುವ ವೃತ್ತ ಭೂಮಾ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ವೃತ್ತ ಕೂಡಲೇ ಬಂದು ತಾಕೂರನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ಪಾದವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ.

“ ಯಾರು ನೀನು? ಈ ರೀತಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಏಕೆ ನಿಂತೆ? ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನೇಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಸಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ? ” ವಿಶಾಲಸಿಂಹನಿಗೆ ಪರಿಚಯ ವಾದಂತಾಗಿ “ ಅರೆ ನೀನು ಜಮಾಲಸಿಂಹನ ಮಗ ಜಸವಂತಸಿಂಹ

ನಲ್ಲವೆ? ಯಾಕೆ ಜಸವಂತ? ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದೆ? ಬಾ ಕೂಡುಲ್ಲ!"

"ಕೂಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆನೆಂದು ವಚನ ಕೊಡಿರಿ! ನಾನು ಘೋರವಾದ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ." ತಾಕೂರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಜಸವಂತ ಬೇಡಿಕೊಂಡ.

"ಅಪರಾಧ? ಯಾವ ಅಪರಾಧ?"

"ತಾಕೂರವಾ! ನೀವು ಈ ಮುಂದಿನಯ್ಯನಿಲ್ಲೂ ಲೋಕ. ನಿಂದೆಯನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಸಮಾಜದ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಅಪಪಾಪಿಯಾದ ಅಬಲೆಯನ್ನು ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ."

"ನಿನಿವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ? ಎಂದರೆ ಈ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ನೀನೇ ಏನು?" ಶಂಕರಸಿಂಹ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಒವರಿಕೊಂಡ.

ಜಸವಂತ ಸಿಟ್ಟಿನದ್ದೇ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ.

"ನೀಚ! ಹೇಡಿ! ಕಳ್ಳನೆಂತೆ ಓಡಿದ್ದಿಯಾ? ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾರೆ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ತಾಕೂರನ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು! ಅಬಲೆ ಎದುರಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ನೀನು ಗಂಡುಸಾಗಿ ಓಡಿದ್ದಿಯಾ!"

"ಈತನಿಗೆ ಬೈಬೇಡ ಶಂಕರ. ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ನಾನು ಮೊದಲಿನ ತಾಕೂರನಲ್ಲ.....ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ, ಬಹುದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಈತನ ತಂದೆ ಜಮಾಲಸಿಂಹ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಈತನಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದ. ನನ್ನ ಮಗಳದು ಮತ್ತು ಈತನ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆಯೆಂದು ಆಗ ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಹೊಳೆಯಬೇಕು? ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಮಾನದ ನಿಲಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅನರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆ ರೀತಿ ಕೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಘೋರ ಅಪಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದೆ, ಮತ್ತು ಆತನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ. ನೀನೇ ವಿಚಾರಿಸು, ಅಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ನನ್ನೆದುರು ಬರಲು ಹೇಗೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಲಬೇಕು? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈತನಿಗೆ ಈಗ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಡ ಶಂಕರ."

ತಾಕೂರನ ಹೇಡತಿ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಮುಂದೇ. ನಾಗುವುಮೋ ಎಂದು ಅವಳ ಕಾಲುಗಳು ಥರಥರ ನಡುಗಹತ್ತಿದ್ದವು. ತಾಕೂರನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಂತೋಷದ ಹನಿಗೂಡಿದವು.

ತಾಕೂರನ ಬಗಲೊಳಗಿಂದ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿ ಜಸವಂತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತ ಶಂಕರಸಿಂಹ ಹೇಳಿದ: — "ನಡೆ, ನಿನ್ನ ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು, ಇಕೂ, ನಿನ್ನ ಈ ಮಗುವನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊ! ಈ ಮೋಡಿ ನಿನ್ನ ಮಗ ಮುದುಕರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ....."

ಶ್ರೀಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ

ಶ್ರೀ ಭುಜೇಂದ್ರ ಮಹಿಷವಾದಿ

ನವರಸಗಳನೆ ಕಡೆದು ಶಾಂತಿನವನೀತನನು

ಪಡೆದು ಸದ್ಗುಣಮೊಳಗೆ ನಾಂದಿ ನಿಲಿಸಿಹರೇನು

ಈ ಶಿವಸತ್ಯಸೌಂದರ್ಯಮಯ ಮೂರ್ತಿಯನು,
ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಮಪಾವನ ಧನಕೀರ್ತಿಯನು!

ಹುತ್ತೇರಿ ಹರಿವಾಡುವೆ ಹಾವು ಕಾಲುಬಳಿ!

ತೊಡೆ-ತೋಳುಗಳನೇರಿ ಜಿಲ್ಲವರಿದಿದೆ ಬಳ್ಳಿ!

ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಲೆಯಲ್ಲಿ!

ನಿಂತೆನಿತು ಉಗ್ರತಪ ಗೈಯುತಿಹೆ ಬಾಹುಬಲಿ!

ಉನ್ನತನು ಹೇ ದೇವ, ನೀನೆಲ್ಲ ರೀತಿಯಲಿ!

ದಿಗ್ವಿಜಯ ಭರತಭೂಪನ ಗೆಲ್ಲ ಒಲಕಾಲಿ!

ಮತ್ತವಗೆ ಸಕಲರಾಜ್ಯವನಿತ್ತು ಮಾದಾನಿ!

ಅಡಿಜಿನನಿಗು ಮೊದಲು ಮುಕ್ತಿಯನು ಪಡೆದ ಮುನಿ!

ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲಿ ಭಯಭಕ್ತಿಯುತನಾಗಿ

ಕೃಮುಗಿಮು ನಿಲ್ಲದವರಾರು ಗೊಮ್ಮಟಯೋಗಿ!

ಅಹ್ವಾನ

‘ಸಂ’ ಚಿಗಟೇರಿ

ಸತ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ದಿವ್ಯಾಂಬರವ ಹೊದೆದು,

ಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಿರಿಮುಕ್ಕುಟವನು ಮಸ್ತಕದಿ-ಧರಿಸಿ,

ದಿವ್ಯ ಭಾವಗಳನುಲಮಣಿಮಾಲೆಯನು ಸೃಜಿಸಿ,

ವಿಶ್ವಲೀಲೆಯ ತಿಳುವಿನಮರು ಹೊತ್ತಿಗೆಹಿಡಿದು,

(ನನ್ನ ಅಲಿನಾಧಿಕೃತಲಿ ಪೂರ್ಣತೆಯ (!) ಪಡೆಯೆ?—

ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳ ಹೆಜ್ಜೆಬಿಡಿಸಿ ನರ್ತಿಸುವ)

ಪ್ರೇಮ-ಮಯೂರಿಕೆಯ ಬೆನ್ನೇರಿ ಬಂದಿರುವ

ಸಜ್ಜಿದಾನಂದೆ, ಸೌಭಾಗ್ಯೆ(?)! ಓ ಶಾರದೆಯ!

ಎನ್ನದೆಯ ನೋವಿನುರಿವ್ವಾರವನು ನಿಡುಡೆರೆದು

ಕರೆವೆನಿದೊ— “ಬಾಯೆನ್ನ ಹೃದಯದುರಿಸರಸಿಯಲಿ

ಡಸೆಗೆಟ್ಟುನಿಲ್ಲದಲೆಪಾತ್ಯದಿ ಪದ್ಮದಲಿ

ಕುಳಿತು ನೀ ವಾಡೆನ್ನ ಭಾವವೀಣೆಯ ಮಿಡಿದು :

‘ನೋವು ನಲವಿನ ಮೂಲ; ನೋವು ಬಾಳಿನ ಬೆಲ್ಲ;

ನೋವಿರದ ಬಾಳಿಸ್ತಿತ್ತನಿಲ್ಲ!’ ”

ಸಂಗೀತ

(ವಿಚಾರ ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ, ವಿದ್ವಾನ್, ಕಾಸರಗೋಡು

೫

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವಿಲ್ಲದ ಜನಾಂಗವು ಇರದು. ಎಂತಹ ಕಾಡು ಜನವೂ ಹಾಡಬಲ್ಲದು; ಕುಣಿಯಬಲ್ಲದು.

• ಸಂಗೀತವು ಮಾನವತೆಯ ಒಂದು ನಾಗರಿಕ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

೫

“ ಶಿಶುವೇತ್ತಿ ಪಶುವೇತ್ತಿ ವೇತ್ತಿಗಾನರಸಂ ಫಣೇ ” ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯು ಸಂಗೀತದ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಸಾರಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಗಾನರಸವನ್ನು ಸವಿಯದ ಪ್ರಾಣಿಜಾತವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮರ್ಯಾದೆಪಾಡಂತಾಯಿತು. ಯುಗ-ಯುಗಾಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಗೀತದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಗೀತದಿಂದ ಕೀರ್ತಿಸಿ ಲಿಪಿಬರಹ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು. ಭಗವಂತನು ಸಾಮಾನ್ಯಿಯಂತೆ. ತರ ವೇದಗಳಿಗಿಂತ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವೆದವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರ ವುದೂ, ಗಾನಮಾಧುರ್ಯದಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಶುವೇತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನಾನವು. ಬಳಿಕುಂಟಾದ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿರಲಿ, ಸಾಣಗಳಿರಲಿ, ಕಾವ್ಯಗಳಿರಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಚಿಸ ಟ್ಟಿವು. ಶ್ರುತಿಸಾಯನವಾದ ಗೀತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ತಕ್ಕ ಮಾಧುರ್ಯವಿರುವುದೇ ಈ ಬಗೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅನಕಾಶವ- ತ್ವಿತು. — ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಭೀರುವಾಗಿ ನಿಂತ ಜುನನನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದಾರಿಗೆ ತಂದುದು, ಗೀತೆಯ ಅವ್ಯುತ್ಪರಸ ವ್ಯಂದಿಯಾದ ಗೀತದಿಂದ. ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಡದಿಂದ, ನಾಡಾಂ- ಗತ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗಿ ಅರ್ಜುನನು ಮರದ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದುದರಿಂದಲೇ “ ಗೀತಾ ಹಿ ಗೀತಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ” ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಾರಿದ ತೆಯನ್ನು ಹಾಡಬೇಕಂತೆ. ಅದಕ್ಕಂದೇ ‘ ಸಂಗೀತಾ ’ ಪದವು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎಂತಹ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸಂಕಟ ಳ್ಲಾಗಲಿ, ಸುಖ-ದುಃಖಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಾಗಲಿ ಏನವು ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನೊದ್ದಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವೇಕು. ಏತನು ಉತ್ತೇಜನವು ಗಾನದಿಂದ ಲಭಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಮತ್ತಾ- ಏದರಿಂದಲೂ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ರಾಮಾ- ಸುಣವನ್ನು ಮಹಾಕವಿಯು ಕುಶಲವರಾದ ಕುಶಲವರಿಂದ ಹಾಡಿಸಿ

ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅದಿಕವಿಯೂ ಇದೇ ತತ್ತ್ವವನ್ನೇ ಅಲ್ಲೂ ಕಂಡಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕುಶಲವರಿಂದ ಹಾಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ! — ಹೀಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ, ಸಾಗು ನಮ್ಮ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನವನ್ನು ಹಿರಿಯಿಸಿದರೆ — ಸಂಗೀತದ ಹಿರಿಮೆ ಯನ್ನೇ ಕಾಣಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾಧೀನತೆಯಾದ ವಾಣಿಯ ಸ್ತನದ್ವಯಗಳೇ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯವಂತೆ! ಒಂದು ಅಪಾತಮಧುರವಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಅಲೋಚನಾಮೃತವಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನಲಂಬಿಸಿ ನಿಂತಿವೆ. ಒಂದು ಶೂನ್ಯವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಳೆಯೇರಲಾರದು. ಎರಡೂ ಬೆರೆತರೇನೇ ಚೆಲುವು. ಹೀಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಹಾಡುವ ಹಾಡು ಹೇಗೆ ಶ್ರುತಿಸಾಯನವಾಗಬೇಕೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮನೋವೇದಕವಾಗಬೇಕು. ಪುರಂದರದಾಸರೇ ಮೊದ ಲಾದ ಸಂತರು ತಾವು ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ಭಜನೆಗಳು ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಡುಗಳು ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿ — ತಾಳಲಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು ವಲ್ಲದೆ; ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಮರ ಪದವಿಯನ್ನು ಎರಡು ವೇಬುದು ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಸತ್ಯವು.

ಹಾಡು ಸತ್ತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಬೇಕು. ಸವಿಯುವ ರಸಿಕನು ತನ್ಮಯ- ನಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹಾಡುವವನು ಭಾವವನ್ನರಿತು ತನ್ಮಯನಾಗಿ ಹಾಡ- ಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಜೀವಂತ ಸಂಗೀತವು ಹೊರಬರುವುದು. ಜ್ಞಾನ- ವಿಲ್ಲದ, ಕಟ್ಟುವಾಡಿನ, ಹಾಡು ನೆರೆದ ಮಂದಿಗೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಉಡಬಲ್ಲದಲ್ಲದೆ ಹೃದಯವನ್ನು ಮಧುರಗೊಳಿಸದು. ಸಂಸ್ಕಾರ- ವನ್ನು ತಾರದ, ಜನತೆಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಬೆಳಗಲಾರದ ಸಂಗೀತವು ಚಿರಕಾಲ ಉಳಿಯದು. ಉಳಿದರೂ ಅದರ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಾರದು. ಸಂಗೀತವು ಹೃದಯಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಥಾನವು ಬಹು ಹಿರಿಯದಾಗಿದೆ. ಕೂಲಿಯವನಿರಲಿ, ಗಿರಡಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕನಿರಲಿ, ನೇಗಲಯೋಗಿಗಳಿರಲಿ, ಯಾರೇ ಇರಲಿ — ಅವರ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಸಹಜಭಾವನೆಯು, ಶ್ರಮ ಪರಿಹಾರವು ಕರ್ತವ್ಯವೃಷ್ಟಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಒಗ್ಗೂಟ- ದಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಹಾಡುವಾಗ, ಅವುದೋ ಒಂದು ಅಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಅವನನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವುದು; ಬದಲಾಗಿ ಅವನು ಉಪನ್ಯಾಸವಿತ್ತರೆ, ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಈ ಭಾಗವು ವಿಶೇಷ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಾರದು. ಇದು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿತ ಮಾತು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಚಳವಳಿಗಳು, ಕೇಳಿಕೆ- ಗಳು ಕಿರಳಿದುದು ಹಾಡಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಉದ್ಬೋಧಕರಗಳಾದ ವಿಚಾರಲಹರಿಗಳನ್ನು, ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎರಕವಾಗಿಸಿ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಸುರಿದಾಗ, ಕರ್ತವ್ಯವು ಉದಯೋನ್ಮುಖವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪಕ್ಷ, ಪಂಗಡಗಳ ಪ್ರಚಾರಗಳು ಹಾಡಿನಿಂದಲೇ ಸಾಗಿನಂತಿವೆ. ಗದ್ಯವು ಸೂರೆ ಮಾಡದ

ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಪದ್ಯವು ಸುಲಭದಿಂದ ಸೆರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆಂದ-
ಮೇಲೆ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೂ— ಕೂಲಿ
ಜೀವನದಿಂದ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಜೀವನದ ಪರ್ಯಂತವೂ ನಾವು ಕಾಣ-
ಬಹುದು.

ಹಾಡು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರುವ ಒಂದು ಕಲೆಯೆಂದಾದಮೇಲೆ
ಇದರ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ-
ವಾಗಿ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು: ಒಂದು
ಶಾಸ್ತ್ರಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿಯತಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಬೇನೆ
ಬೇಸರಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಹಾಡು. ಎರಡನೆಯ
ಬಗೆಯವುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲ. ಮನಬಂದಂತೆ ಬೇಸರ ನೀಗು-
ವಂತೆ ಹಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದನೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಹಾಗಲ್ಲ.
ತಾಳ, ಲಯವಿಲ್ಲದ ಹಾಡು, ರಾಗಜ್ಞಾನದ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಅರಿವಿಲ್ಲದ
ಆಲಾಪ, ಶ್ರುತಿಗೊಡಂಬಡದ ರಾಗ-ನಿಷ್ಠೆಯೇನಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಾಭಿ-
ಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿ, ಸುಖಶಾರೀರದಿಂದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹೊರಬರಬೇಕು.
ತಂತ್ರೀನಾದವ ಮೇಲಿನವು ನಾವಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಿದ್ದು ಸುಖವಾಗಿ
ಸಾಗಗೊಡಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಸಂಗೀತಜ್ಞರು ಶ್ರುತಿಜ್ಞರೂ ಆಗಿರ-
ಬೇಕು.

ಪ್ರಚಲಿತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವೆಂಬುದು ಕೆಲವೆಡೆ ಮಾರಾಟದ
ವಸ್ತುವೂ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ. “ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ” ಎಂಬಂತೆ
ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಕಾರನು ಪಾಠ
ಹೇಳಿ ಹೋಗುವನು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ಕೆಲವು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ
ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ ವಧೂ
ಪರೀಕ್ಷೆ ’ಗೆ ಬಂದ ವರನ ಕಡೆಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ
ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಹತ್ತವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲೊಂದು ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ.
ಕೆಲವೆಡೆ ಇದು ಬಹು ನೀಚಾನುಸೃಗೂ ಇಳಿದಿದೆ. ಹಾರ್ಮೋನಿಯ-
ಮಿನ ಬಿರುಗಿಗೆ ನಾವು ಮರೆಯಾಗಿ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯವೇ ಕಾಣಿಸಾಗು-
ವುದೂ ಉಂಟು. ನಿಜವಾದ ಶ್ರುತಿಯನ್ನೇ ತಂಬೂಲಿಯು ದಾಸರ
ಪಾಲಿನದೆಂದೇ ಈಗಿನ ಮಂದಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನವರ ತಿಳಿವು. ವಧೂ;
ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಪ್ರಕಟನೆಯು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮಿನ ಕೈವಾಡ.
ದಲ್ಲೇ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದೂ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲು
ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಂತೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾರ್ಗವು ಜೀವಿಕೆಯ
ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು

ಬಹು ಶೋಚನೀಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ತ್ಯಾಗರಾಜರಂತಹ ಮಹಾ-
ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದ ಈ ಅನ್ಯತನವು
ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸದೆ, ಅಮೃತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮರ-
ಯಲೇಬಾರದು. “ ಸಂಗೀತಜ್ಞಾನವು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ
ಬಲ್ಲದು ” ಎಂಬುದು ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ— ಸಂಗೀತ ಮಾರ್ಗ-
ವಾಗಿ ಒಡನೂಡಿದ ಸತ್ಯಕಥನ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಸ್ಥಾನ ಪಲ್ಲಟ,
ನಾದರೆ ಹೇಗೆ ಅನರ್ಥವಿದೆಯೋ ಅಂತೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ-
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗವೂ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು; ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ
ದನ್ನು ನಾವು ನೆನೆಯಲೇ ಬೇಕು.

ಸುಧಾರಿತ ಸಮಾಜವು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂಗೀತದ
ಯಥಾರ್ಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹರಿಯಿಸಬೇಕು. ಜೀವಂತ ಕಲೆಯಾದ ವಾಸನಾ-
ಬಲಲಭ್ಯವಾದ ನಾರದ-ತುಂಬುರ ಮೊದಲಾದ ಗಾನವಿಶಾರದರಿಂದ
ಬೆಳಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದಾದ, ಸರಸ್ವತೀ ಕಂಠಾಭರಣವಾದ- ಸಂಗೀತವನ್ನು
ಪೂಜ್ಯಾತ್ಮಕವೆರಬೇಕು ದೇಶದ ಬಾಲಕ ಬಾಲಿಕೆಯರ ಹೃದಯವು
ಅರಳುವಂತೆ ಜೀವನದ ತತ್ತ್ವಗಳು, ಉಪದೇಶಾನ್ಯತೆಗಳು, ದೇವ-
ದೇಶಭಕ್ತಿಪ್ರದ ತತ್ತ್ವಗಳು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಹೃದಯಪಟದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗು-
ವಂತೆ. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ
ವಾತಾವರಣದ ಸಮಾವೇಶದೊಡನೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಬೇಕು.
ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸುವರ್ಣಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವೆಂದವು— ಅಂದಿನ
ಜನತೆರು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೊಡೆಯಿತೋ, ಅಂತೆಯೇ ಇಂದು
ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾರ್ಗದ ಸಂಗೀತ-ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಗ-
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರುತಿಗಂಪನ್ನಿತ್ತು ಮನವನ್ನು ಮರುಳಾಳಿಸಿ ತತ್ತ್ವ-
ಸ್ವರಚಲು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಸುರಸವಾದ ಸುಲಭವಾದ ಕಲೆ ಇನ್ನೂಂ-
ದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಸತ್ಯ ಕಲೆ; ಜೀವಂತ ಕಲೆ. ಜೀವಿಕಾ-
ರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ
ತೊಲಗಿಸಿ-ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸುವಂತೆ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ
ಆದರವನ್ನು ಇತ್ತು ನೆಲೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿತ ಸಮಾಜವು ನೀಡಬೇಕು.
ಸಂಗೀತವು ರಾಕ್ಷಸವಿಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಬಾರದು. ಅಖಂಡ
ಸತ್ಯದ ಪರಮಾನಂದದ ಜೀವಂತಭಾಗ್ಯನಿಧಿಯೂ, ಉಳಿಸಬೇಕು,
ಭಾರತವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನದಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಂತೆ, ನಮ್ಮ
ಜೀವನವಿಡೀ ಸಂಗೀತಮಯವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಶ್ವವೇ ಸಂಗೀತದಿಂದ
ತಣಿಯಬೇಕು! ಆಗಲೇ ಐಹಿಕವಾದ ಶಾಂತಿಯೂ ಪಾರಶ್ರಿಕವಾದ
ಚಿರಶಾಂತಿಯೂ ಸಿಗುವುದು. ಜೀವನವು ಆಗ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು.

ಯೋಗಾಸನಗಳ ವಿವೇಚನೆ

ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ವಿ. ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಇಡಿ. ಕೂಡಲಿಗಿ

ಗನೆಯ ಲೇಖಾಂಕ

✱

ಭಾರತೀಯ ಯೋಗಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ, ಆದೊಂದು ಶರೀರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ. ಮಾನವನ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಮಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ದೇಹದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು, ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.

★

ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಜೀತನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಆಸನಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ; ಯಾವುದೇ ಆಸನವು ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಸನಕ್ರಮವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭ್ಯಾಸದ ಒಂದು ಉಪಾಂಗವಾಗಿದೆ; ಆದರೂ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಆಸನಗಳ ವಿಚಿತ್ಯವನ್ನರಿಯುವುದಾದರೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು; ಸಮಗ್ರ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಸಮಾಲೋಚನೆಯು ಬೇಕು.

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಶರೀರದ ಸಕಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಬೇಕಾದ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಪದ್ಧತಿಯು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಿಗೆ ಮೊಸರು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕರಾಗಲಿ ಇನ್ನಿತರ ದೇಶದವರಾಗಲಿ ಅಂಗಸಾಧನೆಯನ್ನು, ಒಲಿಂಪಿಯದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಸೌಷ್ಠವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಯುಧಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳು ಅಂಗಸಾಧನೆಯನ್ನು ಯುದ್ಧಕಲೆಯ ಉಪಾಂಗವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಶಾರೀರಿಕ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಸ್ವಸಂಪೂರ್ಣ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಹೋದ ಶತಮಾನದ ಅದಿಯಿಂದಲೇ.

ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಇದ್ದಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯವಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೈನಂದಿನವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಇವು ಯುದ್ಧ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಟವಾಟಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಯಾಮವೆನ್ನುವರು. ವ್ಯಾಯಾಮವೆಂದರೆ ಸಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯರು ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿರುವ ಶಾರೀರಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಲು ಬರುವಂತಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ಬೆಳೆದ ದೇಹಗಳು ರೋಗಗಳಿಂದ ಸುಕ್ಷಿತವೆಂದು ಸಾರುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಈ ಅನುಮಾನವು ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಅದೂ, ವ್ಯಾಯಾಮವು ಮಲ್ಟಿಪಲ್ಯೆಯ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಇದೆಯೆಂದೂ ಸಾರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾನುಷ್ಠಾನಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೂ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರು ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕೇವಲ ಶಾರೀರಿಕ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆಟವಾಟಗಳಿಗಲ್ಲ.

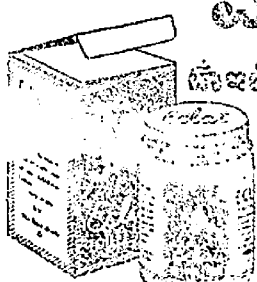
ಈ ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನವಲ್ಲ. ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಒಂದು ಕೂಲಂಕಷವೆಂಬುದೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯವಾಗಿ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಶರೀರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು.

ವೈದ್ಯಕೀಯ

ಚರ್ಮವನ್ನು ನೈರ್ಮಲ್ಯವಾಗಿ
ಅರಳಿಸಿ ಮೃದ್ವಿಮಾಡುವ
ಅಲಂಕಾರವನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ
ಉತ್ತಮವಾದುದು

ಎಲ್ಮೆ

ಹೇಜೆಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮೈಸೂರು

ಅದರ ಯೋಗಭೂಮಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗವೆಂದರೇನು, ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆತಯೋಗವೆಂದರೇನೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಸ್ಸೀಮ ಅಜ್ಞಾನವು ತುಳುಕುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ-ವಂತರಲ್ಲಿ, ಹೆತಯೋಗವೆಂದರೆ ಬರಿಯ ಧೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂತಲೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯೆಂತಲೂ ಕೆಲವರು ಸಾಧಿಸು-ವರು. ಆದು, ಅವರ ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಜ್ಞಾನದ ಕುರುಹು. ಯೋಗಾ-ಭ್ಯಾಸಿಯು ಯಮ-ನಿಯಮಗಳಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾರನು. ಹೆತಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ-ಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಏಕೆಂದರೆ, ತಾನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಶರೀರವೇ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದು ಅತ ಬಲ್ಲವನಾಗಿರುವನು.

ಅದುದರಿಂದಲೇ ಆಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ್ದೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಆದರೆ ಪುರಾತನರ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದಿದೆಯೆಂದೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕದ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಕ್ರಮಾಗತ ವಿಕಾಸವು. ಎಂದರೆ, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನರಲ್ಲಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಗಳೇ ಇಂದಿನ ಶಾರೀರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಜೀವಾಂತರ್ಗತ ಅಂಗಗಳ ರಚನಾಜ್ಞಾನ ವಿಶೇಷಗಳಿಂದ

ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಇಂದಿನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿವೆ. ಈ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲೇ ಭಾರತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾ-ಭ್ಯಾಸಗಳು ಸ್ವಯಂಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನೀ ಮನಃಕಲ್ಪನೆಗೂ ನಿಲುಕದಷ್ಟು ಪ್ರಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದವು. ಎಂದನೇಲಿ, ಅಂತಹ ಸುಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಸುದೃಢವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಥಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ, ಪಾಶ್ಚಿ-ಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಪುನರ್ಘಟನೆ ಹೊಂದು-ತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ ಸಾಕು; ಯೋಗವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗಿಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯ-ಗಳು ಗೋಚರಿಸದೆ ಇರಲಾರವು.

೧. ನಿತ್ಯವೂ ದೀರ್ಘ ಉಚ್ಚಾಸನ ನಿಶ್ವಾಸಗಳ ಉಪಯೋಗ ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿರುವರು.

೨. ದೇಹದ ಎಲ್ಲಾ ಮಂಡಲಗಳಿಗಿಂತ ನರಮಂಡಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು.

೩. ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿದುಳು ಬಳ್ಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.

೪. ಧೈಹಿಕಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ವಾಯಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಕ್ರಮಲಕ್ಷ್ಯ ವನ್ನು ನಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವರು.

೫. ನಿರ್ನಾಳಗ್ರಂಥಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿ-ಸುತ್ತಿರುವರು.

ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಯೋಗಸಂಪ್ರದಾಯವು ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಧೈಹಿಕಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ—ಮೇಲ್ಮಂಡ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಿಜ-ಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಹಾಗೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ—ಇಂದಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಶಾರೀರಿಕವಿಜ್ಞಾನಿ-ಗಳು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ—ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ತತ್ತ್ವ-ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗಳೆಯಲಾಗುವುದೇ? ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವಿಧ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನಿರ್ಮಾಪಕರು ಮಿದುಳು-ಬಳ್ಳು, ನರಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ನಾಳಗ್ರಂಥಿಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣಪುಷ್ಟತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ತವಕಪಡುತ್ತಿರು-ವರು. ಆದರೆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಎಂದೋ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಯೋಗವಿದ್ವಾಂಸರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಯೋಗಕ್ರಮ-

ದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವರು. ಇಂದಿನ ವಾತ್ಸಾಲ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಜನುಗಳೊಡನೆ ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ ಸರಿತಾಗಲಾರವು.

ಆದರ್ಶ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಯ ಅತ್ಯಲ್ಪ ವ್ಯಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವಿಕೆ. ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ : ಶಕ್ತಿಸೂಚಿಯನ್ನು (Vital Index) ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಶಕ್ತಿಸೂಚಿಯೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಅಂತಃಸರಿಮಾಣವನ್ನು ಅನನ ತೊಕದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧ— ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಯುತನಾದ ನರಮಂಡಲದ ರಚನೆಯು ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ. ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾದ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ನರಮಂಡಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದುದೆಂದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ನರಮಂಡಲದ ಶಿಕ್ಷಣಕರಣವೇ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣದ ಆದರ್ಶದ ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾಗಿರಬೇಕು.

ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕತೆ ನರನ ನರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ನರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈಗಿನ ಜನಜೀವನದ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ನಾಯುಬಲಕ್ಕಿಂತ ಸರಬಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ನಿತ್ಯಜೀವನವು ಸುಗಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನರಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಭಾರವು ಬೀಳುವುದರಿಂದ, ಮನುಷ್ಯನ ನರಮಂಡಲವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿತ್ತವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನರಮಂಡಲದ ಪರಿಪುಷ್ಟರಚನೆಗೆ ಸಮಾಯವಾಗುವಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣವು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

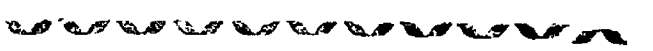
ಇನ್ನು ನಿರ್ವಾಳಗ್ರಂಥಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ನಿರ್ವಾಳಗ್ರಂಥಿಗಳು ದೇಹದ ಸರ್ವಾಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಪತ್ಯ ಮಾಡುವಂತಹವು.

ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮತ್ತೊಂದು ಗುರಿಯೆಂದರೆ ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕಾಡಿಡುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳು, ಸಿತ್ತಜನಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಜೀರ್ಣಾಂಗ ವ್ಯೂಹವೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಹೊಲಸನ್ನು ದಿನೇ ದಿನೇ ತೆಗೆಯದಿದ್ದರೆ ಪಟ್ಟಣದ ವಾತಾವರಣವು ರೋಗಮಯವಾಗಿ ಅದರ ಆರೋಗ್ಯವು ರೋಗ ಏಡಿತವಾಗುವಂತೆ, ಈ ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ದೇಹವು ಹೊಲಸಾಗುವುದು. ಅನೇಕ ಅಪಾಯಕರ ವಿಷಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯು ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಂತೆಯೇ ಜೀರ್ಣಾಂಗ ವ್ಯೂಹವನ್ನೂ.

ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮತ್ತೊಂದು ಗುರಿಯೆಂದರೆ, ರಕ್ತ-

ಮಂಡಲವನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ರಕ್ತ ಪ್ರಸರಣ ಕಾರ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಕವಾದ ಮಡಿಕೆ (Medulla Oblongata) ಮತ್ತು ನಾಳಗಳ ಸಂಕೋಚನೆ ವಿಕಸನಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ನರಕೇಂದ್ರಗಳು (Vasonotor centres in the Spine) ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಲೋಮನಾಳಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷವೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ನಡೆಯುವ ಅನೈಚ್ಛಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತೊಡಕು ಬರುವುದು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂತವನು ಶಕ್ತನವೇ ಎದ್ದಾಗ, ತಲೆ ದಿಮ್ಮೆಂದು ಬವಳಿ ಬಂದಂತೆ ಆದರೆ, ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು? ರಕ್ತವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಿದುಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೃದಯದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು. ಹೀಗೆ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ನಾಳಸಂಕೋಚ-ವಿಕಾಸ ನಿಯಂತ್ರಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ— ಆದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ— ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ ಎಂದರೆ ಸ್ನಾಯುಮಂಡಲದ ಬೆಳೆನಡೆಗೆ, ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಸ್ನಾಯುಗಳು ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಅಂದವನ್ನು ಕೊಡುವವಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಹದ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಯುಗಳು 42% ಇರುತ್ತವೆ. ಎಂದಮೇಲೆ ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿರಿ. ಹೀಗೆಂದರೆ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚಿ ಎಂದರೆ (Vital Index) ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಅಂತಃ ಸರಿಮಾಣವನ್ನು ದೇಹದ ತೂಕದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಲಬ್ಧವೆಂಬುದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಷ್ಟೆ? ಈಗ ಈ ಭಾಷಕದಲ್ಲೂ ಸ್ನಾಯುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದಮೇಲೆ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ

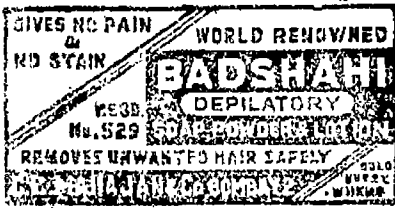
೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತೂ ಕಂಪನಿಯ
ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು
ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ :-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತೂ ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸದೆ ಬೆಳೆಸಿದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಆದಕಾರಣ, ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದಂತೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ಈಗ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವವೇ— ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಯೋಗಾಸನಗಳು, ಅದರಂತೆ ಯೋಗ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಿಧ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಕ್ತವನ್ನು ಪರಿಚಲಿಸುವಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಳ ಸಂಕೋಚ ವಿಕಾಸನಿಯಂತ್ರಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೃದಯವಾಗಲಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಾಗಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಸ್ನಾಯುಗಳು ಸಂಕೋಚ ವಿಕಾಸಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಯೇ ರಕ್ತದ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಲಕ್ಷಣವು ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಉಚ್ಚಾಸ-ನಿಶ್ವಾಸಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು (Deep Breathing Exercises) ಅತಿ ಮುಖ್ಯ-

ವಾದ ಭಾಗ. ಇವು ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಅಂತಃಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯಮಯವಾದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಸ್ನಾಯುವಿನ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ. ಈಗ ಗಣಿತ ಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಬರೆದರೆ,

ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಅಂತಃಪರಿಮಾಣ = ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿ ಸೂಚಿ.

ದೇಹದ ತೂಕ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ : ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚಿ ಗರಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಆದರ್ಶ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಎರಡನೆಯ ಲಕ್ಷಣವು ಯೋಗಪದ್ಧತಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ವಿಶದವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಬರಿಯ ಯೋಗಾಸನಗಳು ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಸೂಚಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾರವು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮೇಲಿನ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಛೇದನವನ್ನು ಮಿತಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ತದ್ವಾರಾ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿ ಸೂಚಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನರಮಂಡಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನರಮಂಡಲದ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅನುತಂತ್ರೀ ನರಮಂಡಲಗಳೂ, ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಈ ನರಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣ ಅವುಗಳ ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ನರಗಳ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಸಹಜವೇ. ಯೌಗಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನರಗಳ ಮೂಲಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನರಗಳ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೃಣೀಕರಿಸುತ್ತದೆಂದಲ್ಲ. ನರಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೇರಳವಾದ ರಕ್ತದ ಪ್ರಸಾರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸಾಗುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಶೀಘ್ರಕಂಪನಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಾಯಾಸ ಮರ್ದನದಿಂದಲೂ, ಬೆಳೆಸುತ್ತೇ ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯು.

ಪುರಾತನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತದ ಯೋಗಿಗಳು ಮಿದುಳ ಮತ್ತು ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವರು. ಈ ಮಿದುಳು ಮತ್ತು ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನರಾಗ್ರಗಳು ಇರುವುದು. ಯೋಗಾಸನಗಳು ಮಿದುಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯ ವಿವಿಧಭಾಗಗಳಿಗೂ ರಕ್ತವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಶೀರ್ಷಾಸನವು ಮಿದುಳಿಗೂ ಸರ್ವಾಂಗಾಸನವು ಮಿದುಳು ಬಳ್ಳಿಯ ಕತ್ತಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ (Cervical Region) ಹಲಾಸನವು ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯ ಬೆನ್ನಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಟೊಂಕದಲ್ಲಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ, ಸದ್ಮಾಸನ ಪಶ್ಚಿಮತಾನಾಸನಗಳ ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯ ಟೊಂಕದ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕಾಸ್ಥಿಯ ಭಾಗಕ್ಕೂ ರಕ್ತವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಮಯೂರಾಸನವು ಉದರದ ಅಪಧಮನ ಕವಲೊಡೆಯುವುದರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಂಕೋಚಿಸುವ ಮಾಡಿ ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯ ಟೊಂಕದ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೂ ಬೆನ್ನಿನ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೂ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ

ದಿನಗತ ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಕ್ರಾಂತಿವಿಚಾರ

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಪಿ. ಎಸ್. ರಾನ್.

ಶ್ರೀ. ಶ. ೧೯೧೯ನೆಯ ವರ್ಷದ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡತನದ ಪ್ರಚಾರದ ಸತ್ಯವೊಂದು ಬೆಳಗಾಂವಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ವಾಚನಾಲಯದ ಹೆಸರಿನ ಹಲಗೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮಿಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರದ ಹಲಗೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಹುಜನ ಧುರೀಣರಿಗೆ ಕೂಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಘಟನೆ— ಇವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಡಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುವವರೆಂದರೆ ದಿನಗತ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಮಜಲಿ ಳವರೊಬ್ಬರು. ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುವವೆಂದರೆ ಬೆಂಬಲಕೊಡುವ ಥೈರ್ಯವಿದ್ದ ದೊಡ್ಡವನುಷ್ಯರೆಂದರೆ ಡಾ. ಹಣಮಂತರಾನ್ ಸವಣೂರ್ ಅವರು.

ಕೀರ್ತನ ಕೇಸರಿ ಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಆಗ ಬೆಳಗಾಂವಿಗೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ರಭಸದ ಕೀರ್ತನ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ಹೊಸವೆಂಬಿಲ್ಲಿ ಸೇರಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಿನಗತ ಸಿ. ಹನುಮಂತಗೌಡರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಕೀರ್ತನಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಚೋದಿತರಾಗಿ ಡಾ. ಸವಣೂರ್ ಅವರು, ದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲುಂಕೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಚಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ, ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಯ ಧುರೀಣರನ್ನು ಕುಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಬಂದ ಮಹನೀಯರೆಂದರೆ ದಿನಗತರಾದ ಬಂತಕವಿಗಳು, ಕಾವ್ಯಾನಂದ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಪುಣೀಶರಾಯರು, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ನರಗುಂದಕರ ರಾಮರಾಯರು ಬಂದಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು.

ದಿನಗತ ಬಸವನಾಳರು ಆಗ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಜಿ. ಎ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರ್ಭದ ಎಲ್ಲ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜರುಗುತ್ತಲಿದ್ದುವು. ಏಕಾಂತದ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲೊಂದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡದ ಜನನೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಣ್ಣು ಹೂವು ಮುದುಕರಾಗಿದ್ದರೂ ದಿ. ಶಾಂತಕವಿಗಳು ಅಂದಿನ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾದ ಹಾಡುಗಳು, ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು, ತೋರಿಸಿದ, ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೀತಿ, ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನದವರು ಕಟ್ಟಿದಂತಿವೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿನಗತ ಶಾಂತ ಕವಿಗಳೂ ಕಾವ್ಯಾನಂದರೂ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗರಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 'ಪ್ರಭಾತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಂದಿನ ಪದ್ಯಮಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಇವರಿಬ್ಬರ ಕವನಗಳೂ, ಸಂಪ್ರದಾಯಾಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನೇಕೆಂದ ಕಟು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಂದು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದುವು.

ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ಮೊದಲ ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳು, ಕಾವ್ಯಾನಂದರು. ಕಾವ್ಯದ ಒಳಜೀವದಂತೆ ಹೊರಗಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಸರತನವನ್ನು ತುಂಬಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರೂ ಇವರು. ಎಂತಲೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭಂಗಿಸಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂದಿನ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ದಿನಗತ ಬಸವನಾಳರು, ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಸ ಹೊಸ ಕವಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆಗ ಮುದುಕ ಶಾಂತಕವಿಗಳು, ತರುಣರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಎದ್ದು, ನ್ಯಾಸವೀತದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೈಳಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತಲೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಬಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಗದ್ಯಪದ್ಯ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಅಂದು ಪ್ರವಹಿಸಿದ ಮಾತುಗಳು, ಕವಿಯ ನಿರಂಕುಶತೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ದ್ದುವು.

ಕನ್ನಡ ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರಣಗಳ ವಿಷಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜಗಣ್ಣರನ್ನು ಇರಿಸುವುದರಿಂದ ಭಂದೋರಚನೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವುದೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದೇ ಮಾತನ್ನೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಜಗಣ್ಣರನ್ನು ಹಾಗೆ ಇರಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಕವಿತೆಗೆ ಭಾವವರಿಪುಷ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂಬುದನ್ನು

ವಿಶಾಲ ದೇಶವು
ಪ್ರಶಸ್ತ ವಸ್ತುಗೆ—
ಳಸಂಖ್ಯೆವಾಗಿಹವನುಗಳೊಳು—
ಅಸಾಧ್ಯವರಸುವು—
ದಸಾಧ್ಯವಯ್ಯಾ
ಉಸುರೈ ಯುಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವನು

ಎಂಬ ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ಜಗಣ್ಣರನ್ನು ಇರಿಸಿದುದೇ ಪದ್ಯದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಎಂತದ ಜೀವಕಳೆ ತಂದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ಹರಿಹರನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು. ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು.

- ದ್ವಿನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
- ಉತ್ಪನ್ನ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
- ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಬಾಡ್, ಧಾರವಾಡ.

ಹರಿಹರನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು. ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು.

‘ಕವಿಗಳು ನಿರಂಕುಶರು’ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಅವಕ್ಕೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಕವನಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ‘ಸರಸ್ವತೀದೇವಿ ನಿಜವಾದ ಕವಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಸಂಕೋಲೆ ಹಾಕಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹಾಡಿದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಿ ಬಂದು ಕವಿಯ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುವಳು. ಕವಿಯು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಆ ರಸನತಿಯನ್ನು ಕುಣಿಯಲು ಹೆಚ್ಚುಬೇಕು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ:

‘ಕುಣಿಯೇ ದೇವಿ ಕುಣಿಯೆ!’

ಎಂಬ ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹಾಡಿ, ತಾವೂ ಕುಣಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಜನಮನವನ್ನೂ ಕುಣಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ಅವರ ಆ ರಸಾವೇಶ, ನಿರಂಕುಶಮತಿತ್ವ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದುವು.

ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಕನ್ನಡ ಬಳಸುವುದರಿಂದಾಗುವ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಅಂದಿನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಶಾಂತಕವಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ‘ಬಹುಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಹದೇ ನಿಜವಾದ ಸಜೀವ ಭಾಷೆ. ತಿಳಿಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದ ಸಮಾಧಿಯಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಕರ್ಮಕವಿತೆ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ

“ನಿನ್ನ ವಸ್ತುವನು ನೋಡು, ಗೆಳೆಯಾ!

ನಿನ್ನ ವಸ್ತುವನು ನೋಡು! ||

ನಿನ್ನ ವಸ್ತುವನು ನೋಡು

ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡು

ಸಲೆ ಕಾಪಾಡು ಗೆಳೆಯಾ!’

ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಾದ ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದರು.

ಅಂದಿನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳಾದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ರಾಂತಿಕಾ-

ರಿಯ ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು. ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು. ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು. ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಶಾಂತಕವಿಗಳೆಂದು ಮಾತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುವು.

* * * *

ದಿನಗತ ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಬಂಗಾಳಿಯನ್ನು ಕಲಿತುದು ಹೇಗೆ?

(ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಚಿಕ್ಕ ಚೀವ ಚರಿತ್ರೆಯೊಳಗಿಂದ ಆಯ್ದು ಕೊಂಡು. ಸಂ. ಜ.)

ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ೧೮೭೪-೭೫ ಇಸವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿವಿಜನ್ ಹೆಡ್ಕುನ್ಸಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆಗ್ನೇಯ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿರಸ್ತೆದಾರ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರೇ ಅವರ ಬಂಧುಮಿತ್ರರು, ತಾವು ಉತ್ತರದೇಶದ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದ್ವಾಂಗೆ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಭಾಷಾ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವರ ಅಗ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರರೊಂದಿಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನುಡಿಸಿ, ಅವರು ತಮಗೆ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷಾ ಪರಿಚಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಅವರ ನಾಮಧೇಯಕ್ಕೆನುಗುಣರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ವಿದ್ಯಾಸಾಗರರು, ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಅಭಿಮಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಪತ್ಯಕವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮೂಲಕವೇ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಿತ್ತು ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ತಾವು ರಚಿಸಿದ್ದ “ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ” ಎಂಬ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷಾ ಕಾದಂಬರಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದ ಭಾಷಾವೈಖರಿ, ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಸ್ನಾನೀ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಲಾವಣ್ಯಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಆಗ ಜನರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕರಾದವರಾಗಿದ್ದರು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಲು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಧ್ಯ

ನಿಂದು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಆಗ
 ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅತಿ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದುವು. ಅವರು ಕನ್ನಡ
 ಕಾದಂಬರಿ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸಾಹಸಿಗಳಂತೆ ಶ್ರಮಪಡಬೇ-
 ಾಗಿ ಬಂತು. ಅದು ಎಂತೆಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. “ವಿದ್ಯಾನೇಷ
 ಜಾನಾತಿ ವಿದ್ವಜ್ಞನ ಪರಿಶ್ರಮಂ” ! ಶ್ರೀ. ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾ-
 ನಗರರ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು, ಅವರ
 ಗಾಳಿ ಭಾಷಾ “ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ” ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ
 ರಿವರ್ತಿಸಿ, ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು
 ನಡೆಸಿ ವಿಶೇಷ ಆದರಾತುರದಿಂದ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರೂ, ಆರ್ಥಿಕ
 ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ
 ಹೊರಪಡಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಇಂತೇ ಶ್ರೀ.
 ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಗತವಾದ ಪ್ರಥಮ ಕಾದಂಬರಿ
 “ಭ್ರಾಂತಿ ವಿಲಾಸ” ಹುಟ್ಟಿದುದು. ಆಗ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ
 ಉದಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಕಾಳಿದಾಸ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಶಕುಂತ-
 ಳೆ ಅವಳು ಉಪನಂದ ಹೊಗಡಗಳಿಗೆ ಆದರದಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ
 ಕರೆದು ಬೆಳೆಯಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಥಮ ಪುಷ್ಪ-
 ವನ್ನು ಕಂಡು ಉದಾದ ಆನಂದೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅದು
 ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾ-
 ರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಗ್ರಂಥ “ಭ್ರಾಂತಿ
 ವಿಲಾಸ”ದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಹಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಶೈಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು
 ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಂದು, ಮದರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಈ
 ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವರ್ಷವೇ ಇದನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪರಿಷ್ಕೇಷೆಗಳಿಗೆ
 ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಗ್ರಂಥವಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀ. ಈಶ್ವರ-
 ಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾನಗರರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ, ತಾವು ಬಂಗಾಳ ಭಾಷೆ-
 ಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದ “ಸೀತಾ ವನವಾಸ” ಮತ್ತು “ಶಕುಂತಲ”
 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಅನುವಾದಿಸಲು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ-
 ರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ತರುವಾಯ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾ-
 ಚಾರ್ಯರು ಬಂಗಾಳಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ-
 ಛಾಂದಸವನ್ನು ತುಂಬಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ
 ಬೇರೆಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಮುಂತಾದ ಅಪೂರ್ವ ನಿಘಂಟುಗಳೂ
 ಬಹಳ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಇತರ ಅಮೂಲ್ಯ
 ಗ್ರಂಥಗಳೂ ತುಂಬಿದ್ದುವು. ಆ ಭಾಷಾಪರಿಚಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ
 ಬಂಗಾಳ ದೇಶೀಯರಿಗೆ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ
 ಪ್ರಭುತ್ವ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಲು, ಬಾಬು ದೇವೇಂದ್ರನಾಥರೇ ಮೊದಲಾದ
 ಲವು ಮಂದಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಂಗಾಳಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಥರೂ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ
 ಮಠದ ಕೆಲವು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವರ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ
 ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅವರು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾ-
 ಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಪೂರ್ವ ವಂಗಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕಂಡು,
 ಸಮಾಶ್ಚರ್ಯಭರಿತರಾಗಿ, ಹುಟ್ಟು ಬಂಗಾಳಿಗಳಾದ ನಾವೇ ಕಂಡು

ಕೇಳಿದ ಇಂತಹ ಅಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ದೂರವಿದ್ದರೂ
 ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪಠಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿವೇ ಧನ್ಯರು—ಎಂದು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾ-
 ಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು,
 ಒಂದು ಬಾರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ಹವಾ
 ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬಸಮೇತ ಪುದುಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ
 ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ, ವಿವೇಕಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೂ
 ಅಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಪತ್ನಿಗೂ
 ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷಾ ಪರಿಚಯವಿದ್ದುದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ-
 ರಿಗೆ ಕಾತುಕವೆನ್ನಿಸಿ, ಅಂದೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಯಿಸ-
 ಬೇಕೆಂದಿದ್ದವರು, ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಭಾಷಾ-
 ಪ್ರೇಮ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಅಲ್ಲೇ
 ಒಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸಿದರೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ತದನಂತರ ಮದರಾಸ್ ನಗರಕ್ಕೆ
 ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರೇ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದ
 ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಮದರಾಸ್ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ-
 ಕೊಟ್ಟರು.

ಇದಾದನಂತರ, ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿವಿಜನ್
 ಶಿರಸ್ತಿ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ, ಎಡೆಹಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ನರಸಿಂಹರಾಜ

ಭಜಗೃಹ ಆಯೋಜಕ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತ್
ಮನೋಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿರ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
 ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾ ಲ ನ ರೆ ಗೆ ಪ್ರ ತಿ ಕ್ರ ಯ.

ಗರ್ಭಾತಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾನಿಕ್

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೋದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
 ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
 ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ
 ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ.

ಅಜೀರ್ಣ { ಮಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸವ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ಸಂಜನಗೂಡು.

‘ ಸಂಜನಗೂಡು ಟೂತ್ ಪೌಡರು ’ ಮತ್ತು
 ಅಮುರ್ನೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
 ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಪುರಕ್ಕೆ ಮುನಿಸೀಫ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬಾಬು ಬಂಕೇಮಚಂದ್ರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಪ್ತೇಯುಂಟಾಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಎಡೆಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ “ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಅವರಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಅನುವಾದವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅವರಿಗೆ ನಂಜನಗೂಡಿಗೆ ವರ್ಗವಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ “ದೇವೀ ಚೌಧುರಾಣಿ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಕೊಂಚಕಾಲದ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಲಾರ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಿದ್ದಾಗ, ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಿಂಗ್ ಅಂದರೆ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿದ ಹಾಳೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪಠನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯವಾದ ಅವರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಆಡ್ವೋಕೇಟ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗುರುಡಾಚಾರ್ಯರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ತಂಗಮ್ಮನಿಗೆ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅರ್ಜನೆಮಾಡಿದ ಸಂಗಭಾಷಾಪರಿಚ್ಛಾನವನ್ನು, ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂವರೂ ಅವರ ತಂದೆಯವರ ಕಾದಂಬರಿಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಹಾಸನದ ಮುನಿಸೀಫ್ ಪದವಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಸರ್ವಜನ ಪ್ರಿಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ೧೯೦೨ನೆಯ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ತರಗತಿ ಮುನಿಸೀಫರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಆಗ್ಯೆ ಅವರಿಗೆ ೫೭ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು.

ಮೇಲೆ ಕಂಡಂತೆ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಿ ಮುನಿಸೀಫ್ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದಾಗ, ನನಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ, ತಾವು ಆ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿ ಲೇಖನದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಧಿಕವಾಗಿ ನಿರತರಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾದ್ದಕ್ಕೆ ಹರ್ಷಿಸುವುದಾಗಿ ಬರೆದರು. ಇದು ಭರ್ತ್ಯಹರಿ ಕವಿ “ಸುಕವಿತಾ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ರಾಜ್ಯೇನ ಕಿಂ” ಎಂದರೆ ಸುಕವಿತಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ತಾನೇ ಏನಾಗಬೇಕು? ಎಂಬ ಉನ್ನತಭೈಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಹೊತ್ತು ವೇಳೆಗಳನ್ನದೆ ಕಾದಂಬರಿ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾದರು. ಹೊಸಹೊಸದೊಂದು ತೋರಿದ ಬಂಗಾಳಿ ಗ್ರಂಥ-

ಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಈಗ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ “ನಾವೆಲ್ಲರೂ” ಎಂಬುದೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರದಲ್ಲೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಬಾಬುಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಹಲವು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಯೂ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗೀತ ಮಹನೀಯರ ಪರಿಚಯವಿದ್ದಿತು. ಅವರಿಗೂ ಆಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಶಿಭೂಷಣ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಎಂಬ ವಿದ್ವತ್ಸಾಹಿತ್ಯ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಆಂಗ್ಲೀಯ ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಬಂಗಾಳಿ ಯುವಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ “ಆರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರದೀಪ” ಎಂಬೊಂದು ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಲು ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಆ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತವನ್ನೇ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ್ದ ಆ ಮಹನೀಯರ ಪವಿತ್ರ ಜೀವಿತವು, ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಂತುಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಅವರು ಆ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೈಸುರ್ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿದ್ದ ಬಾಬು ಬೃಜೇಂದ್ರ ನಾಥ ಸೀಲರು, ಆ ಮಹಾನುಭಾವ ಶಶಿಭೂಷಣ ವಿದ್ಯಾನಂದರವರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದೂ, ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಗುರುಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಭಾವಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮಾದರಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸಿದರೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಗ್ಯೆ ಮೈಸೂರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರೊಫೆಸರಾಗಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವೆಂಕಟೇಶದಾಸರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕುಮಾರ ಮುಖರ್ಜಿಯವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಲೆಕ್ಚರರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಂದಾಗ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಬಂಧುವರ್ಗದವರು ಯಾರೂ ಇದ್ದಾರೊಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಗುರುಗಳಿಂದ ಆಜ್ಞಾಪ್ತರಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸಭಿಕರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ಆಗ್ಯೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಡ್ವೋಕೇಟ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗುರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಮೊದಲನೆಯ ಅಳಿಯಂದಿರೊಂದು ತಿಳಿದು, ಮಹದಾಸಂದಿಂದ ಶ್ರೀ ಗುರುಡಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಸಾಧರ ಸ್ವಿಕಾರ

೧೨೪. ಸಂಗ್ರಾಮ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಯತರುಗಳಾದ ಎ.ಎಚ್. ನಾಗರಾಜ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎ. ತಗಡಗಾರ. ಸಂಗ್ರಾಮ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗುಣೇದಗುಡ್ಡ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೫೨ ಪುಟಗಳು. ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಯ ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಶರಣರ ಸಾಹಸ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದರೂ, ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸತಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳುಹಿ ಎಚ್ಚರಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರವಸಾಯ ನೆಂದರೆ ಶರಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ರೀತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಗೋಳಿಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನೋ, ಗೊರಜಿಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನೋ — ಎಂತಹದನ್ನೂ ತಂದು— ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇಡಬಹುದು. ಅದೇ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರವಸಾಯ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಸರಕನ್ನು ತಂದು ಪೇಟೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಮಾರುಪವರಿಗೂ ಲಾಭವಾಗದು. ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ಲಾಭವಾಗದು. 'ಸಂಗ್ರಾಮ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊರಟ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಕಲೆಂದೂ ದಾರಿಯಿರುತ್ತೇನೆ.

೧೨೫. ಕತೆಗಾರ (೨೦ನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸರಸಿಂದಮೂರ್ತಿ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೨೨ ಪುಟಗಳು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯೂ ತನ್ನ ಮೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಾರರ ಕತೆಗಳಿವೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಂಚಿಕೆ.

೧೨೬. ಸಾಧನಾ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರಾಚಾರ್ಯತ್ವ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಕೆ. ಪ್ರಾಣೇಶಚಾರ್ಯರು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಹೈದರಾಬಾದ್. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣರಾವ್, 'ಸಾಧನಾ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬಾಗಲಿಂಗಂ ಪಲ್ಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೨೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦

೧೨೭. ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಿಮಾ ಸ್ಮೃತಿ (ಗೀತಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಬಿ. ದೊಡ್ಡ ಮಂಟಿ ಅವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ವಿನೀತ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಉದಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಗಾಂಧೀಜಿ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೨೮. ಬಾಳಸಂಜೆ ಮತ್ತು ನೀಲಿಕಾಗದ (ಎರಡು ನಾಟಕಗಳ ಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಯ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಮಾರ್ಕ್, ೧೨. ನಾಗಸಂದ್ರ ರೋಡು, ಬೆಂಗಳೂರು ೪. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೧೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೨೯. ಹೃದಯಗೀತ (ಕವನಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಮ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರೇ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೩೦. ಅದರ್ಶ ಕೊನೆ (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ನಾಗೇಶಕೀರ್ತಿ, ಸುರತ. ಗುಣೇದಗುಡ್ಡದ ಬಾಲಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೩೧. ನವಿಲೂರ ಮನೆಯಿಂದ (ಕವನಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಶಿವೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡಮನಿಯವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಂಜೀಕು ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೨೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೩೨. ಮುಂಗಾರು ಮುಗಿಲು (ಕಥಾಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಕಲೆಗಾರರು. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಬಿ. ಮರಕಣಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಕಂ. ಪಾ. ವೈಶೋಭಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪುತ್ತೂರು, ದ. ಕೆ. ಜಿಲ್ಲಾ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೧೪ + ೧೨೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೩೩. ಭಾವತೀರ್ಥ (ಕವನಸಂಕಲನ) ಕವಿಗಳು ಶ್ರೀ. ಡಿ.ಎಸ್. ಕರ್ಕೆ ಎಂ. ಎ. ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಬೆಳಗಾವಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಒ. ಗಂ. ತುರಮರಿ ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಉದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೩೪. ಜನತಾ ಆರೋಗ್ಯ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ೧ ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ). ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳ ಲೇಖನ—ಕವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ರನ್, ಸಾಂಗಲಿ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೧೦-೦.

ಸಂಪಾದಕರ ಉತ್ಸಾಹ ಹೊಗಳುವಂತಹದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಭಾಷಾಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಮನಹಾರ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಸಂದೇಹದ ಸಂಗತಿ. ಹೊಸಪ್ರಯೋಗ. ಪರಿಣಾಮ ನೋಡಬೇಕು.

೧೩೫. ಧಾರವಾಡದ ವಿಜಯ ಚಿತ್ರಮಂದಿರದ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ. ಸುಂದರವಾದ ತ್ರಿವರ್ಣ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

೧೩೬. ಅನುರಕ್ತಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ವ್ಯಾಸರಾವ್ ಬಲ್ಲಾಳ, ಮುಂಬಯಿ. ಧಾರವಾಡದ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಮೂವತ್ತನೆಯ ಕುಡಿ. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೨೬೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೫-೦-೦.

೧೩೭. ದಿವಂಗತ ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಸಂಪ್ಲೇಷ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ. ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು, ೨೬೨ ಮದಲ್ ಸ್ಟೋಲ್ ರೋಡು, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪುರಮ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ೪. ಕ್ರಾ. ೬೬ ದ ೧೨ ಪುಟಗಳು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾನಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು !
ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’
ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ :

ಮಗಳ ಮದುವೆ

೧೯೩೦ನೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವಿಧಮುಖ
ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ರಮ್ಯ ಕಥಾಸಹ. ಓದಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮುಗಿಸುವವರೆಗೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೆಳಗೆ
ಇರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಂತಹ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಕತೆಗಾಯಿತು. ಓದಿದ ರಸಿಕರಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳ ಸುರಿಮುಳೆ !

ಕ್ರಾ. ಅ. ೩೫೦ ಪುಟಗಳು.

ಸಾದಾ ಪ್ರತಿಗೆ ೪-೦-೦;

ಸುಂದರ ಪ್ರತಿಗೆ ೪-೧೨-೦

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ

(ತರಂಗನಾಟಕ ಸಂಕಲನ)

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೧-೮ ೦

ಕಾರಹುಣ್ಣಿ ವೆ

(ಕವನ ಸಂಕಲನ)

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೩೮ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ಸಾದಾ ೨-೦-೦

ಸುಂದರ ೨-೮-೦

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ

ಕಾದಂಬರಿ
ರಾಜಯೋಗಿ
ಸುದರ್ಶನ
ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ
ಮಗಳ ಮದುವೆ

ಕವನ ಸಂಕಲನ
ನಿರಹಿಣಿ
ಒದನಾಡಿ

ಆನಂದಕಂದ 'ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

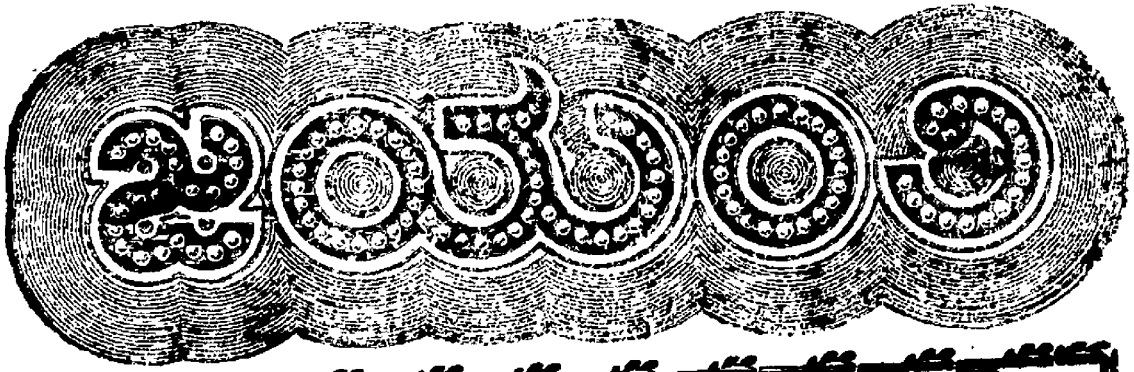
ಕಥಾಸಂಕಲನ
ಬಡತನದ ಬಾಳು
ನಮ್ಮ ಬದುಕು
ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ
ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ
ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣ ನವರು

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಜುದ್ಧಾರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ವೂ ಚಾಡಿಯ ಚಾಣಿಕ್ಯನ ‘ ಜಾತಿಯುಸನುಸೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ
ಏಕೀಕರಣ ’, ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು.
ಬೇಗನೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಪ್ಪ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ :

೫

ಅತೃಪ್ತನಾದರೆ ಅಪ್ಪಜನರೆ ನೈರಿಗಳು ! (ಸಂಪಾದಕೀಯ)	ಸಂಪಾದಕರು	೪೦೧
ನಾಡನಡಿ (ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)	'ಕಾಲಭೈರವ'	೪೦೩
ಜೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ, ಮೈಸೂರು	೪೦೫
ಕಳೆದ ಕತೆಮಾನದ ಕರ್ನಾಟಕ (ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಚಯ)	ಶ್ರೀ. ವಿ. ಬಿ. ಸಾಂಗಲಿ	೪೧೨
ಯುಗ. ಯುಗಗಳ ಸೋಜಿಗ (ಕವನ)	'ಅನಂದಕಂದ'	೪೧೬
ಪರಿವರ್ತನ (ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)	ಶ್ರೀ. ದೇವಪಾಂಡೆ ರಂಗರಾಯರು, ಅಲದಕಟ್ಟೆ	೪೧೭
ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಾಲಿ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಎಂ. ಎ. ಹೈದರಾಬಾದ್	೪೨೦
ರಾಜಕವಿ ನೃಪತುಂಗ (ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ)	ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಗೋ. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ	೪೨೧
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋನ್ನೋಗ (ಪುನಃ)	ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಡೆಪಾಲ	೪೨೪
ನಗೆಯ ಬಗೆ (ರಸನಿಚಾರ)	ಶ್ರೀ. ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಉಡುಪಿ ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.	೪೨೭
ಯೋಗಾಸನಗಳ ವಿವೇಚನೆ (ಪರಿಚಯ)	ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ವಿ. ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಇಡಿ.	೪೩೧
ಸಾಹಿತ್ಯನಿಹಾರ	 ಬೀರಿ ಬೀರಿ ಲೇಖಕರು	೪೩೭
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ	 ಮೈಲೋಲಿಯ ೩ ನೆಯ ಪುಟ	

ಎಪ್ರಿಲ್

೧೯೫೩

JAYANTI

ಬೆಲೆ ೮ ಆಣೆ

ಸಂಪುಟ ೧೫
ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ಶರತ್‌ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರದ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ — ಈ ಮಗಳ ಮದುವೆ

‘ಅನಂದಕಂದ’ರು ಬರೆದ ಈ ರಸಪೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಸಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ
ರಸಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.

೧. ಮಂಗಳೂರಿನ ‘ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ’ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತ ವಿಮರ್ಶೆ ಬಂದಿದ್ದು, ‘ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯ
ಕಾಡುಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ಹೂ’ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

“ಅನಂದಕಂದರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕನ, ವಿಮರ್ಶಕತ್ವದಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಮಾಜದ - ಇತಿ-
ಹಾಸದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ರಂಜಿತವಾಗಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ‘ಅನಂದಕಂದ’ರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನ
ಪಾತ್ರ ಕಾವೇರಿಯದು. ಆಕೆಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುವವಳು. ಆಕೆ ಅಧುನಿಕ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲ; ಆದರೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ
ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗಳ ಕೈದಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಕುಸುಮ. ಈಕೆ ಕಾಲೇಜಿನ ವೆಟ್ಟಲೇರಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವಳು. ಆದರೆ
ಬರಿಯ ಬಿನ್ನಾಣಗಾತಿಯಲ್ಲ. ಅನಳಲ್ಲಿ ಅವೇನೋ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ರತ್ನಾಕರನನ್ನು ಆದರ್ಶ
ಜೀವಿಯಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಮಗುಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನವರು ಕಲ್ಪನೆಯ ಆದರ್ಶ ಲೋಕ
ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಸಿಗುವರು..... ಜನರಿಗೆ ಈ ಪಾತ್ರವು ವೇನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರಾಗಿದ್ದು ಜಳ-
ವಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಮಾವ ಹು- ಸೇನಾನಿಯ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವಂತೆ ದುಡಿಯುವ
ಮೋಟಾರ್ ಡ್ರೈವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವ ಜೀವನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುರರನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಿದ ‘ಅನಂದಕಂದ’ರು ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ - ಕುರಿತು ಬರುವ ಟೀಕೆಗಳು
ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕತೆ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಈಗ ಕಾಡುಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಕುಬ್ಜವಾಗಿ
ಈಗಿನದು ರಸ-ರಸಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತಾಳದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ‘ಮಗಳ ಮದುವೆ’ ನಿರ್ದಂಶಯವಾಗಿ ರಸದ
ರಾಶಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ... .. ಅಂತೂ ‘ಅನಂದಕಂದ’ರು ‘ಮಗಳ ಮದುವೆ’ ಮುನ್ನಿತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಭವಿಷ್ಯದ
ಬಗೆಗೆ ನಿರಾಶೆಯೆಂಬೀಕಾಣ್ಪಡೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಮುಂಬಯಿಯ ‘ಭಾರತಜ್ಯೋತಿ’ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

1. “Among the Kannada reading public, there was an impression that
AnandKanda had practically abandoned the field of novel. He folded up his sleeves
and dashed out a full length novel with a challenge that the capacity for novel
writing can never evaporate. The reader's attention is focussed on Ratnakar all
through the novel. And during the course of his endeavours to bring about the
marriage of Kaveri, and Rangamma he comes in close contact with Kumada and her
parents. Thus the whole novel centres round Ratnakar and Kumada.

2. They become, as it were the focus of the novel, and at the time of
Kaveri's marriage Ratnakar is arrested and the novel comes to an end. But this
leaves in the readers mind a sense of suspense.

3. As for characterisation, Shri Belgeri has done his job well. He has intro-
duced to us a host of characters so significant of certain interesting elements of
human nature, and so thoroughly representative of certain phases of human life.”

ಜಯಂತಿ

ಸಂಪಾದಕೀಯ

೫

ಸಂ. ೧೫

ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ಅಶಕ್ತನಾದರೆ ಅಪ್ರಜನರೆ ವೈರಿಗಳು!

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೆ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು:

ಡಿ. ಬಿ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು:

ಡಿ. ಬಿ. ಶರತ್ ಕುಮಾರ

**

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಡಿ. ಎಮ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟೆ

**

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ

ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು

**

ನಾರ್ತಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ. ೮ ಅಣೆ

**

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

**

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ

ಏಜಂಟರು

ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

‘ಅಶಕ್ತನಾದರೆ ಅಪ್ರಜನರೆ ವೈರಿಗಳು’ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಾಸರು ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತ ಸತ್ಯವಾಣಿಯೊಂದನ್ನು ಉಗ್ರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಸರಿಯಾದ ಸುಸಂಘಟನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಶಕ್ತ ವಾಗಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ, ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರಂತಹ ಹೊಣೆಗಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಹಾನಿನಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಯಲಿಂದಿದ್ದ ಬೇಲಿಯೇ ಕೊಯ್ಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ನಮ್ಮ ಕಳವಳವನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು?

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು, ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತೂಲನನ್ನೇ ನೆಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡುವರು. ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಂಧ್ರರ ವಾಗಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರಣೆ- ನಿರ್ಣಯ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆಗಬೇಕು! ನಿರ್ಣಯವಾಗಬೇಕಾದುದೇನು—ಅದಂತೆಯೇ ಇದೆ: ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರ ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ಕಸಿದು ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತೆಲುಗರದೇ ಆದ ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ಬಲರಾಲಿಗಳಾದ ತಮಿಳರು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸೂಜಿನೊನೆಯಷ್ಟೂ ಎಡೆಯನ್ನು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರು. ರಕ್ತರಾಲಿಗಳಾದ ತಮಿಳರವರು ಆಂಧ್ರರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೇಕಾಯಿತು; ಭಾರತಸರಕಾರವೂ ಮೂಗು ತಿಕ್ಕಬೇಕಾಯಿತು. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಾಂಜೂ ಅವರು ಖಂಡಿತವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ನರದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರ ಆಂಧ್ರರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಕೊಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಹೋಯಿತು. ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಉಗುಳು ಸುಂಗುತ್ತಲೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ತಮ್ಮದಲ್ಲವಾದರೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರವನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಾಂಜೂ ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯದ ನರದಿ— ಪಕ್ಷಪಾತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ—ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಸಭ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಮದರಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೊಂದು ಕೊಂಡ ಆಂಧ್ರರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಾದಾಸ್ಪದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಲ್ಲದ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರವನ್ನೂ ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ—ಲಂಚೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು— ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಾನೆಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಭಾರತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿರಪರಾಧಿ ವಸುವನ್ನು ಹಸಿದ ಹುಲಿಯು ಬಾಯಿಗೆ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು, ತಾನು ಮಾರಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಧೂರ್ತಪ್ರವಾಸಿಯು ಅಪವನ್ನು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ನಡೆಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮರ್ದರಿ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸರ್ವರ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸಮರ್ಥರಾದ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮುಂದಾಳುಗಳೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾವನೆಯ ಜಾಗೃತಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿರುವ ಹೊಣೆಗಾರ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಗೋಲ ಇತಿಹಾಸದ ಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಸಂದೇಹದ ವಂಗತಿ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಇದ್ದು ದಾಗಿವರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಈ ಬಗೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಎಂದೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಲೂರು, ಅದವಾನಿ, ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ನಿರ್ಮಿತವಾದ ತತ್ವ ಪ್ರದೇಶಗಳೆನಿಸಿ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅಕ್ಷೇಪವನ್ನಿಡಬೇಕು ಎತ್ತಿದರು. ವುಧು ಭಯಂಕರ ಅಶ್ವರ್ಯವೆ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಎಷ್ಟೇ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಉಳಿದರೇನು? ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೀವಲ್ಲ!' ಎಂಬ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಾಧಾನ ಇನರಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಾಳಾದ ಊರಿಗೆ ಉಳಿದವನೇ ಗೌಡನಾದಂತೆ-ಇವರು-ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಣುಕಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕುಳಿತರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇನು ಸಿಕ್ಕಿತು? ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನಿರ್ಬಲ ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಈ ಜನರ ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಮಾನದ ಕಲ್ಪನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದ ಭಾರತ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹೊಣೆಗಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನ್ಯಾಯಾ. ಮೂ. ವಾಂಚೂರ ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ತಾವದನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಯವರಿಗೆ. ಅವರ ನಂಬುಗೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಉಗ್ರ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆದು ಆರ ತಡ್ಡ ಗಾಡೀತು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೋದರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಳಿದೇ ಉಳಿಯುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳೆಲ್ಲ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಉದಾಸೀನರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಶಾಂತಿಗೆ ಬಳಗಾಗುವ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾರರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಾರು, ಕೊಡಲಿಗ, ಹೂಸಪೇಟೆ, ಅದವಾಸಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಳವಳಿಯವಾತಾನಂತೆ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದುದನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪ್ರದೇಶ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರದು. ಇಂದು ಆಂಧ್ರದವಾಗ ಹೊರಟುನಿಂತಿರುವ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕನ್ನಡತನವೇ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿರುವುದು. ಅದವಾಸಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆದ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ರಕ್ತವೇ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತವು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರರನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿಹಾಕಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಇಂದು ಆಂಧ್ರ ಓದು-ಬರೆಹ ಕಲಿತ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು. ಈ ಜನರು ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಲೂ ಬಹುದು. ಇದರಂತೆಯೇ ಭಾಷಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರಾದ ಆಂಧ್ರ ಭಾಷೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗವೇ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಭಾಷೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರವೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೂರ್ವಾಪರ ವಿವೇಚಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನದ

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಎಂತಹ ಅನ್ಯಾಯವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 'ಬೇರೆ ಕೆಲಸ. ಗಳ ಭಾರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ, ಇದೊಂದು ಹೊರೆಯನ್ನು ವಿನಾಸದರೂ ಮಾಡಿ ಬೇಗನೆ ಇಳಿಸಿ ಬಿಡೋಣ' ಎಂಬ ಆತುರದ ಅವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಎನನೋ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭಾರತ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಅವಿಚಾರದ ಫಲವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಉಣಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರೆ, ನೀವೀಗ ಮಾಡುವಿರೇನು? ನಿಮ್ಮ ಪಿತೃಭೂಮಿ-ಮಾತೃಭೂಮಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆನ್ಧ್ರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಿರಾ? ಕನ್ನಡಿಗರ ಶ್ರಮದಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಅವನಾಭಿಯಂತಹ ಸುಂದರ ನಗರಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿರಾ? ಇದೀಗ ಜೀವ ಸಾವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಆಂಧ್ರರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವುದು ವ್ಯಾಪಕ ಹಾರಿಕೆ ನ್ಯಾಯವೆಂಬ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿರುವಾಗ, ನಾವು ತಣ್ಣಗೆ ಮನೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣವೆ? ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿಯಾದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಜೀವನ ಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಭಾರತದ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿ?

ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ: ನಾವು ನಮ್ಮ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ ಅಣ್ಣನಾದರೂ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ನೋಡಲಾಗದೆಂಬ ನ್ಯಾಯನೀತಿಯಿಂದಲೇ ನಾವು ನಡೆಯೋಣ; ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆಗಲಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಿಮಾಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಸಂಸಾದಕರ ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಸಂಸಾದಕರ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರದಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಎರಡು ತಿಂಗಳಸಂಜಿಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ವಿಲಂಬವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಈ ವಿಲಂಬವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಸಮಯನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿ. ಪಿ. ನೆಚ್ಚು ಮತ್ತೆ ಏರಿತು!

ಇದೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ವಿ. ಪಿ. ಯ ನೆಚ್ಚು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ೦-೧-೬ ಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಜಯಂತಿಯನ್ನು ವಿ. ಪಿ. ಮೂಲಕ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ೦-೯-೦ ಆಣೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ೦-೯-೦ ಆಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಚಂದಾದಾರರಿಗೊಂದು ಬಿನ್ನಹ: ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಚಂದಾ ಹಣದ ೫ ರೂ. ಗಳನ್ನು M. O. ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿದರೆ ಅಂತೆಯ ನೆಚ್ಚು ೦-೯-೦ ಗಳ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದು.

ಸಂ. ಜ.

ನಾಡನಡೆ

೫

ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿದ ಭಾರದ್ವಾಜರು

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜ ಅವರನ್ನು ಅರಿಯದವರು ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೊಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ. ಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಬಹುಮುಖವಾದುದು; ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯದು.

ಭಾರದ್ವಾಜರ ಹುಟ್ಟೂರು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುಂದಗೋಳ. ವಾದರೂ, ಅವರು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿದವರು. ಎಂತಲೇ ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಭಾರದ್ವಾಜರು ಹೊರಗಿನವರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನಂತೂ ತಮ್ಮ ನಿವಾಸವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೆ ಭಾರದ್ವಾಜರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅರ್ಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಹದಲ್ಲ ಉಪನ್ಯಾಸಪೀಠದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿ, ದರೆ, ಕೇಳುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮಾತುಗಾಂವಿಕೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಭಾರದ್ವಾಜರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮಾತು ಕತೆಯಾಡಿ ಒಂದರೆ, ಗೆಳೆತನವೇ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಮಧುರಸ್ವಭಾವ ಅವರದು. ಎಂತಲೇ ಭಾರದ್ವಾಜರಿಗೆ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದೊಳಗೆ ಭಾರದ್ವಾಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಗೆಳೆಯರು ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಸುಖಭೋಜನದ ಅತಿಥ್ಯ ನಡೆದೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಶ್ರೀ. ಭಾರದ್ವಾಜರು ಕುಶಲರಾದ ಸಂಪಾದಕರು. ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇವರು ಓರಿಚಿತರಾದುದು, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಭಕ್ತಿ ಸಂದೇಶ' ಎಂಬ ಸುಂದರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದಲೇ. ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಯ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೋಗಾಗಿ ಇದೇ 'ಭಕ್ತಿ ಸಂದೇಶ'ವೇ 'ತಿಲಕ ಸಂದೇಶ' ಎಂಬ ಕುಸರನ್ನು ನಡೆಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ 'ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕ' ಎಂಬ ಬಾಲಕರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿದರು. 'ರಂಗಭೂಮಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಇವರು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಶ್ರೀ. ಭಾರದ್ವಾಜರು ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನೋಪಾಸಕರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದರೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರ. ಅಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಲು ರೊಕ್ಕದ ಅಭಾವವಿರುವಾಗಲೂ, ಅಕ್ಷರವಾದ

ಪುಸ್ತಕ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಒಯ್ಯುವವರು. ವೇದಗಳ ಸಂಪುಟಗಳಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರ ಜರ್ಜೀಯ ವರೆಗಿನ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತೂ ಭಾರದ್ವಾಜರ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಇದರಿಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಎಡೆಯಿರದುದರಿಂದ, ಭಾರದ್ವಾಜರ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ರಾಶಿ-ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಭಾರದ್ವಾಜರು ಬಹುಭಾಷಾಭಿಜ್ಞರು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತರದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳೂ ದಕ್ಷಿಣದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳೂ ಇವರಿಗೆ ಸಹಜಗಮ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಬಂಗಾಲಿ, ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾಥಿ, ಮರಾಠಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳ, ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ—ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರದ್ವಾಜರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಮಂಟು. ಇಂಗ್ಲಿಷಂತೂ ಸರಿಯೇ ಸರಿ. ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಜಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಭಾರದ್ವಾಜರಿಗೆ ಇಂತಹದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದುದೆಂದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರ್ಯ-ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ-ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸ ಅಚ್ಚರಿಸದಿಸುವಂತಹದು. ವೇದಾಂತ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಒಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅರೋಗ್ಯ ವೈದ್ಯಕ, ಸಮಾಜ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದರು ಸಾಹಿತ್ಯವಂತೂ ಸರಿಯೇ ಸರಿ. ಎಂತಲೇ ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುವಾಗಿದ್ದು, ಎಣಿಕೆಮಾಡಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೇಳಲು ಬಾರದಷ್ಟು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಭಾರದ್ವಾಜರು ಒಳ್ಳೆಯ ನಗಗಾರರು. ಹರಟೆಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ತಮ್ಮ ಚಾಟೂಕ್ಟಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಣವರನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿಲುಂಟು ನಗಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಜೀವನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡವರಾದುದರಿಂದ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚು-ವಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬಡತನವೊಂದು ಕಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಭಾರದ್ವಾಜರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಕಾಶಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೆರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ! ವಿರೋಧಸಂಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಗು ನಗುತ್ತಲೇ ಎದುರಿಸುವ ಜಾತಿ ಭಾರದ್ವಾಜರದು.

ಕರ್ಮ ಕುಶಲರು ಭಾರದ್ವಾಜರು. ೧೯೨೪ನೆಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಇವರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ, ಇವರ ಎಂತಹ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿದ್ದಿತು. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ತೀವಣಿಕೆ ಬೇಕಾದರೂ, ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಭಾರದ್ವಾಜರು ಪೂರೆಯಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರ ಕಾರ್ಯನಿಷ್ಠೆಗೆ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಬ್ದ ಕೋಶಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಇಂತಹ ಭಾರದ್ವಾಜರು ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ೨೨ನೆಯ ದಿನ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿ ಹೋದರು. ಭಾರದ್ವಾಜರಂತಹರು ಒಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿ ಇರುವುದೆಂದರೆ, ಅದೊಂದು ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಟ್ಟದ ನಿರ್ದರ್ಶನ. ಭಾರದ್ವಾಜರ ಸಾವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತುಂಬಿ ಬರಲಾರದಂತಹ ಹಾನಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತ ದಿವಂಗತ ಭಾರದ್ವಾಜರನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಕರೆದುತರಲಿ!

ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೊನೆಯ ಬಿಕ್ಕು

ರಸಿಯದ ಅಧಿಪತಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ — ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ! ಉಕ್ಕಿನವ ನಾದರೇನು, ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮನುಷ್ಯ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಾದವನಿಗೆ ಮರಣವೆಂದೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ.

ಸಾಯುವ ವರೆಗೂ ಸ್ವಾಲಿನ್, ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಅಮೇರಿಕೆಯು ಕೂಡ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಹೆಸರನ್ನು ಹೆಗಲಿರುಳೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಿತೆಂದಮೇಲೆ ಮಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಾಡೇನು? ಅವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಲೋಕೈಕ ಪುರುಷನೂ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಎದುರಿಗೆ ತಲೆನಾಗಿವೆ. ಅವನ ಉಕ್ಕಿನ ಮೈ, ಉಕ್ಕಿನ ಮನಸ್ಸು ಉಕ್ಕಿನ ನೈವೇದ್ಯ — ಎಲ್ಲವೂ ಹುಡುಗೂಡಿ ಹೋಯಿತು. ಆತ ತನ್ನ ದೆಂದು ನಂಬಿದ ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತು, ಆತನನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ ವೀರ ಸನ್ಮಾನ ಮೆರೆಯಿಸಿದ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚ, ಅವನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಶಕ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ವಾಸವಿರದ ಭೌತಿಕಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕವೇ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 'ಹೋಕುಮಾರ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಎಂಟು ದಿನ ಪೂಜೆಗೊಂಡು ಒಂಟತ್ತನೆಯ ದಿನ ಹೆಡಕು ಮುರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸತ್ತ ಕೋದ. ಭೌತಿಕವಾದಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಜಗದ್ರಾಜನಾದ ಕನಸು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಕನಕೇ ಲಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತೇನು? ಸರಿ, ಹೀಗೆ ಆದರೆ, ಅವನ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಕ್ಷೇಮ; ಜಗತ್ತಿನ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೂ ಪಥ್ಯಕರ.

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಶಾಂತಿಯ ಸದಪ್ರೇಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಹನೀಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನನ್ನು ಎಂದೂ ಕಾಣದೆ ಅವನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಣುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಂತಿ ಎಂತಹದೆಂಬುದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಾಶಂಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದೇನೂ ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ.

ಈಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಹೊಗುಲೋದ. ಅವರಿ ಅತನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾತ. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಲೋಕಶಾಂತಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದುದು ನಿಜವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅತನ ಈ ಅನುಯಾಯಿ ವರ್ಗ, ಆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಶಾಂತಿಕಾರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಿಕ್ಕ ಮಾತು ಏನೇ ಇರಲಿ! ಸ್ವಾಲಿನ್ ನೆರವೀರ ನಿಜ! ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಪೌರುಷವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದುದು ನಿಜ. ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರದ ಸುಖಜೀವಿತಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದುದು ನಿಜ! ಎಂತಲೇ ಆತ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ವಂದ್ಯ-ಮಾನ್ಯ!

ಕರುಣೆಗಡೆಯಾದ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡ ಬಂಧುಗಳು!

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೂರದವರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದಾದರೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ದೂರದವರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ರಕ್ತ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯದೆ. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹರಿದೊಗೆಯಲು ಸಿದ್ಧವಾದ ಆದವಾನಿ, ಆಲೂರು, ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲೂಕುಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರು, ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಕರುಣಾದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಶಕ್ತಿಯಷ್ಟೇ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಎಂತಲೇ ಅವರು ಒಲೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಚೆಗರೆಗಳಂತೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಲೆಯಿಂದ ಪುರಾಣಗಳು ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಧಡಪಡಿಸಿದರೂ ಅವರ ಧಡಪಡಿಕೆಯಷ್ಟರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಆಗಲಾರದು. ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ತನ್ನ ಅಭಯಹಸ್ತವನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಚಾಚಬೇಕು. ಅವರು ಬೇಡಿದ ಜನ-ಧನ ಶಕ್ತಿಯ ನೆರವು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದಲೂ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಸುಸಂಘಟಿತ ಶಕ್ತಿಯ ಬಲವು ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದರೆ, ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರವೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೀತು. ಈಗಿನ ಈ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥೋಲು ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಳೆಯಲೂ ಕಾರಣವಾದೀತು.

ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೋಗಲಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ಆದರೆ ಅವರು ಸಕ್ಷದ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೋಗಾಗಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರೆ, ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಲಿ!

ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

೩೬. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ, ಮೈಸೂರು

ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೆ ಅತ್ಯಂತವಾದ ಆಕರ್ಷಕಗಳೇ ಭಾವುಕರಿಂದ
ದುರ್ದೈವನೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ
ಒಡಗುವ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೇನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ?

ಏಕೆ, ಚಿನ್ನನಿಗೆ— ಸಿಕ್ಕ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿಗಳೂ
ಅ ಬಡವನಿಗೆ ದಕ್ಕ ಬಾರದೇಕೆ

✱

ಈ ದಾರಿ ಮುಗಿಯದೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಚಿನ್ನನಿಗೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೆಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಬಿಸಿಯನ್ನ ನಾಲ್ಕು ತುತ್ತು
ತಿಂದಿದ್ದ, ದಾರಿನಡೆಯಲು ಬಿಸಿಲೇರುತ್ತದೆಂದು ಅವರವರವರವಾಗಿ.
ಆಪ್ತ ಬೆಳಗ್ಗೆ, ಅದೂ ಆಗತಾನೆ ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿದ ಬಿಸಿಯನ್ನ
ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ? ಪಲ್ಲೆ, ಸಾರು ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಜ್ಜೆಗೋ
ನೀರಿಗಿಂತ ನೀರು. ಆ ಬಿಳಿಯ ನೀರನ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗಬಗಬನೆ
ಊಟದ ಶಾಪ್ಪ ಮುಗಿಸಿದ್ದ. ಪೇಟೆಸೇರುವ ಮೊದಲೇ ಬಿಸಿಲು ನೆತ್ತಿ-
ಗೇರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಜವರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ನಡೆದಿದ್ದ
ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲಿ. ಮತ್ತೆ ಪೇಟೆಯ ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಿದ್ದ,
ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು. ಆಗ ಈ ದಣವು
ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಮಾರು, ನಾಲ್ಕು ಮಾರು ಎಂದುಕೊಂಡೇ
ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದ್ದ.

ಇದೇ ಮೊದಲ ಸಾರಿಯೇನಲ್ಲ— ಚಿನ್ನ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿ-
ರುವುದು. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದ, ಆಪ್ತನ ಜೊತೆ
ಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ನಡೆದಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ಅವನು ಹೋದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಂತು, ಅವನು ಹೊರಗಿನ ಸಾಮಾನು ಹೊತ್ತು
ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಈ ಬಾರಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲಕ್ಕೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ
ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರವೂ
ಅವನ ವಾಲಿಗೆ ಬಂತು. ಹೌದು. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಅವನವ್ವ
ಹಾಸಿಗೆ ಕಡಿದು ಮಲಗಿ ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಅವನೇನೂ ಎದ್ದು
ಓಡಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ
ಸಾಮಾನಿನ ಚಾರಿಲ್ಲ. ಏನು ಬೇಡ ಎಂದರೂ ಉಪ್ಪು, ಮೆಣಸಿನ
ಕಾಯಾದರೂ ಬೇಕಲ್ಲ! ಅವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡಿತಂದು, ಕಡ
ಮಾಡಿ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು

ವರ್ಷದ ಚಿನ್ನನೇ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ದುಡ್ಡಾದರೂ
ಇದೆಯೇ ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಮಲಗದಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಚಿನ್ನನ ಅಪ್ಪ,
ಹೇಗೋ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿಸಿ ಅವನ ಕೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದ.

ಚಿನ್ನನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದ ಪೇಟೆಗೆ ಕಳಿಸಲು
ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ
ಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡು ಕಾಕು ಉಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅಚೇಚೆಯವರು ಯಾರಾದರೂ
ಹೋದಾರು ಅವರ ಜೊತೆ ಕಳಿಸೋಣನೆಂದರೆ, ಯಾರು ಹೋಗಬೇಕು
ಈ ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ? ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸವಿದ್ದವರೂ ಹಿಂದಿನ
ದಿನವೋ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೋ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ
ಕಳಿಸಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುರುಡು ಕಾಸಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ ಹೋಗಿ ಬರದೆ ಏನು ಚಿನ್ನ ? ದಾರಿಯೇನು ಹೊಸದಲ್ಲ
ಅವನಿಗೆ. ಧೈರ್ಯಸ್ಥ ಹುಡುಗ. ದಿನವೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ದನದ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ
ಅಲೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬೇಲಿಕಟ್ಟುವ ಬಳ್ಳಿ ತರಲು ಅವನೊಬ್ಬನೇ
ಹೋಗಿದ್ದ ವನಕಟ್ಟಿ ಬರೆಗೆ ’ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಿನ್ನನ ಅಪ್ಪ.
ಚಿನ್ನನಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವನಂತೂ ಪೇಟೆಗೊಮ್ಮೆ
ಹೋಗಿ ಬರಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಆ ಯೋಚನೆ ಅವನ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸು
ಸ್ವಲ್ಪ ಆಳುಕಿದರೂ, ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದ “ ಹೋ,
ಹೋಗಿಬರದೇ ಏನು ? ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ದನ
ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ” ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

* * * *

ಚಿನ್ನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದಿದ್ದ.
ಆದರೆ ದುಡ್ಡೇ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಾಯಾರಿಕೆ ತಡೆಯಲಾಗ
ಲಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಯಾವುದೋ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಲೋಟ
ಕಾಫಿ ಕೇಳಿದ. ಅದು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ನೀರು
ಕುಡಿದ. ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಣಿ ಎನೆಯಿಕ್ಕದೆ ಚಿನ್ನನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ—
ಅವನು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ ಅವಸರಕ್ಕಾಗಿ; ಚಿನ್ನ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು
ಒಂವಾಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಆ ಹೊಟೆಲಿನ ಕಾಫಿಗೂ—
ನೀರಿಗೂ ಎನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಒಂದು ತಣ್ಣಗೆ
ಇತ್ತು, ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಚ್ಚಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೆ !

ಬೆಳಗಿನ ಬಿಸಿಯೂಟದ ನಂತರ ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅದಷ್ಟೆ.
ಅವನಿಗೇನೂ ಈಗ ಹಸಿವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತಿರ-
ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಾತ ಜೀವ ‘ ನಡೆಯಲಾರೆ ’ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ
ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನೆಷ್ಟೋ ಸಲ ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಎಂದೂ ಹೀಗಾಗಿರ-
ಲಿಲ್ಲ. ಹದಿನೆಂಟು ಮೈಲು ದೂರದ ಅವನ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಒಂದು
ಸಲ ಬೆಳಗಿನ ಊಟವಿಲ್ಲದೇ ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಸಹ ಅವನು ಇಷ್ಟು
ಬಳಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವನ ಬಳಲಿಕೆ ದೈಹಿಕವಲ್ಲ, ಮಾನಸಿಕ.

ಆ ಮಾನಸಿಕ ಬಳಲಿಕೆಯ ಸಂಗಡವೇ ಬರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ, ನಡೆದ ದೂರ, ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗಂಟು ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ, ಅವನನ್ನು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನು ಮನೆ ಸೇರಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅನ್ಯಾಯ—ವೇಟೆಯಿಂದ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಬಂದವನು, ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಓಡುತ್ತಲೇ ಹೋಗಿ ಓಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದ. ಎಷ್ಟು ದೂರ ಈ ಹಾದಿ? ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ.

ಆದರೆ ದಾರಿ ಮುಗಿದು ಮನೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಈಗ. ಏನು ಸುಖ! ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು!—ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂದಾಗಲಂತೂ ಚಿನ್ನ ನಡೆಯಲಾರೆ ಎಂದು ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕಾಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಹೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅತ್ತು ಬಿಡಲೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಚಿನ್ನಗೆ. ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರಬೇಕಾದ ಕಣ್ಣಿನೆದುರಿಗೆ ಅವನ ಏಳು ವರ್ಷದ ತಂಗಿ ಸುಬ್ಬಿಯ ಚಿತ್ರ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತು, ಎದುರು ನಿಂತು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಗುಂಯ್ ಗುಡುತ್ತಿತ್ತು.

‘ಅಣ್ಣಾ ನಂಗೆ ಬಂಬಾಯ್ ಬಳೆ!’

ಹೋ, ಆದಕಾಗಿಯೇ ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ ವೇಟೆಗೆ ಬಂದ. ಮೂರು ಮೈಲಿ ಬಂದು ಮರಳಿ ಹೋಗಿ, ಸತ್ತ ಹೆಣವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ನಿಜಕ್ಕೂ, ತಂಗಿಯ:—ತನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯ ತಂಗಿಯ—ಒಹಕ ದಿನಗಳ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ದಿನವೂ ಬಳಲಿ, ಬೆಂಡಾಗಿ ಭಾರವಾದ ದೇಹ ಹೊತ್ತು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಈಗವಳು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ‘ಅಣ್ಣ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಬಳೆ ತರುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೂ ಅಲೆಯೋ..... ಯೋಚಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನನ ಜೈದಯ ವೇದನೆಯಿಂದ ತಳಮಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು: ‘ಅವಳಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಲಿ?’ ಚಿನ್ನನಿಗೆ ಬಗೆಹರಿಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೊಂದೆ.

ಅವನಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ತಂಗಿ ಸುಬ್ಬಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಮ್ಮನಿದ್ದ, ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಕುಲೆ ಅವನಿಗೆ. ಸುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನನ ಪ್ರೀತಿ ಅಸಾರ. ಅವಳ ನಡತೆಯೂ ಅಂತಹುದೇ. ಆದರೆ ಅವಳ ಆಶೆಯ ಹೂವನ್ನು ಚಿನ್ನನೇ ಇಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಚಿಗುಟುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಒಡೆಯರ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಿ ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ, ಮೂಲೆಯ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಥಳಥಳನೆ ಮಿಸುಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಳು. ಅವಳು ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಹೊಳೆಯುವುದೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಬಂಗಾರದಂತಹ ಹಗುರವಾದ ಚೂರೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಅದೇನೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ತಿರು-ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದಳು. ಅದೇನೆಂದು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅನೇಕದಿನಗಳ ಹೊರಟಳು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅದು ಮಿಸುಗಿಹೋಯಿತು. ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಬಿರಬಿರನೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದಳು.

ಅದೊಂದು ಸಾದಾ ಗಾಜಿನ ಬಳೆಯ ಚೂರಾಗಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಕಪ್ಪು ಕಂದಿನ ಬಳೆಗಳನ್ನೇ ಕಂಡಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಿಗೆ, ಈ ಅಚ್ಚ ಬಂಗಾರ ವರ್ಣ ತೀರ ಹೊಸದಾಗಿ ತೋರಿತು. ಅವಳು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಅದು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಬ್ಬಿಯ ಕುತೂಹಲ ಕರಳಿ ಹೋಗಿತ್ತು.

ಚಿನ್ನನಿಗೂ ಅದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಅವನೂ ಅದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಅದು ಬಗ್ಗಿದ್ದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಅದೊಂದು ಬಳೆಯ ಚೂರೆಂದು ಅವನು ಗೊತ್ತುಹಿಡಿದ.

“ನಿಂಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ?” ಸುಬ್ಬಿ ಕೇಳಿದಳು ಅಶೆಯಿಂದ.

“ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಏನು, ಇದೊಂದು ಬಳೆಯ ಚೂರು!” ಚಿನ್ನ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ಬಳೆ ಚೂರು!” ಹುಬ್ಬು ಕೊಂಕಿಸಿದಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ.

“ಹೂಂ ನೆ.”

“ಹೋಗೋ, ನಿಂಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ!”

“ಹಂಗಾರೆ ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು ನಂಗೆನು!” ಅದನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಚಿನ್ನ ಹೇಳಿದ.

“ಇದೆಂಥ ಬಳೆನೋ?” ಸುಬ್ಬಿಯ ಕುತೂಹಲ ಅರಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಎಂಥ ಬಳೆ ಅಂದ್ರೆ.... ಬಳೆ!”

“ಸುತೀಲಮ್ಮ, ಚಾನಕಮ್ಮ ಯಾರೂ ಹಿಂಗಿದ್ದು ಹಾಕಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಕ್ತೇ ಏನು ಮಾಡ್ತಾರೇ, ನೀ ಮಾತ್ರ ನೋಡ್ಲಿ.”

“ಹಂಗಾರ ಈ ಬಳೆಗೆ ಏನು ಹೆಸರು?”

ಈಗ ಮಾತ್ರ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಚಿನ್ನನಿಗೆ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಬಳೆ ಮಾತ್ರ ನಡುವೆಂಬುದು ಅವನಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಹೆಸರು ಏನೆಂದರೆ ಪಾಪ! ಅವನಿಗೆ ಏನು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

“ಏನು ಹೆಸ್ರೋ ಇದ್ದು?” ಮತ್ತೆ ಸುಬ್ಬಿ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದಳು.

“ಅದು ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳೆ!” ತಟಕ್ಕನೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಚಿನ್ನ. ಹಿಂದೊಂದು ಸಲ ಊರಿಗೆ ಒಳಗಾರರು ಬಂದಾಗ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳೆ’ ಎಂದು ಮನಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನಿಗೇನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು, ಸಹಾಯವಾಯಿತು.

“ಹೋ. ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳೆ!” ಎನೆಯಿಕ್ಕದೇ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚೂರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಬ್ಬಿ ಉಸುರಿದಳು.

“ಹೂಂ, ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳೆ!”

ಆ ಗಾಜಿನ ಬಳೆಯ ಚೂರನ್ನೇ ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು ಸುಬ್ಬಿ. ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಿ ಬಳೆಯ

ಏಗ್ಗಲಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಚೂರನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದಳು. ಭಾಷೆ: ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕರೆಯ ಬಳಿ ತುಂಬ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿತು. ನಾನು ಯಾಕೆ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವಳ ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೊಮ್ಮೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಹೋಯಿತು.

' ಹೌದು, ನಾನೂ ಯಾಕೆ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? '

ಅದೇ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಕೇಳಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಳು, ಮನಸ್ಸಿನ ಅಬ್ಬರದೊಡನೆ:

" ಅಣ್ಣಾ! "

" ಏನೇ? "

" ಈ ಬಳಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ? "

" ಪೇಟೇಲಿ ಕಣೆ! " ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ ಚಿನ್ನ.

" ಹಂಗಾರೆ..... " ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಡಲಾರದೆ ಉಸುರಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದಳು:

" ಏನು? "

" ನಂಗೂ ತಂದು ಕೊಡ್ತಿಯಾ? "

ಅವಳ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನಯ ಮೈವೆತ್ತು ನಿಂತಿತ್ತು. ಆಶೆ, ಉಣೆಗಳ ಕೋಡಿ ಒಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಕೂಡದ ಅಣ್ಣನ ಮುಖದ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇನ್ನೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹವರಿಕೊಂಡೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಳು.

" ಅವನ ಚೂತೇಲಿ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ನಂಗೂ ತಂದು ಕೊಡ್ತಿಯಾ? "

ಚಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮುಖವನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ.

ಅವಳ ಮುಖ ಅದೆಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು! ಬಯಕೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಡುವೆ ಅರಳಿ ನಿಂತ ಹೂಗಳಂತೆ ತೋರಿದುವು ಆ ಪುಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಬಳಿ ತೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯ ಕಿಡಿ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು ಚಿನ್ನನಿಗೆ. ಜೀವ ಕಾರುಣ್ಯವೇ ಮೂರ್ತವೆತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮೇಲೆ, ಅವನಿಗೆ ಆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಬಾರದ ಅನಂತ ಪ್ರೀತಿ ಹೃದಯದಿಂದ ಹರಿದು ಬಂತು. ಆ ಅನುಭವ ಚಿನ್ನನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಬಡಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಿಂದ ತಂಗಿಯನ್ನು ಮುಗಿಲಿನತ್ತರಕ್ಕೆ ಎತ್ತಬೇಕು—ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಿಗೆ—ತುಂಬ ವಿಚಿತ್ರ.

ಅವಳನ್ನು ಬಳಿಗಳೆದುಕೊಂಡು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ:

" ಎಷ್ಟು ಬೇಕು. "

" ಯರ್ಡ್ " ಸುಬ್ಬಿ ಆಶೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

" ಯರ್ಡ್‌ಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು ತಂದು ಕೊಡ್ತೀನಿ. "

" ಖಂಡಿತಾ? "

" ಖಂಡಿತಾ! "

ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಉತ್ಸಾಹ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೇಳಿದಳು ಸುಬ್ಬಿ.

" ಸೈ ಹಂಗಾದೈ! "

ಬೇಸಗೆಯ ನಡುಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಅನುಮಾನವಾಗಿದ್ದವನೆದುರಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಾಸಕ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಯಿತು ಸುಬ್ಬಿಗೆ.

ಅವಳು ಅವನಣ್ಣನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತರ:

" ಹೂಂ. ಬಳಿಯಲ್ಲ ಮತ್ತೆಂತದು? "

ಆದರೆ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ವಾಗ್ದಾನ:

" ಯರ್ಡ್‌ಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು! "

' ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು ಈ ಅಣ್ಣ ' ಎಂದುಕೊಂಡಳು ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ. ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ, ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸು, ಬೆಳೆಯದ ಮುದ್ದಿ, ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಿಯಾಳು? ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು ಅವಳಿಗೆ. ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಸಾರಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

' ನಾನೂ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀನಿ. '

ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ದಿನಗಳೆದು ಹೋದುವು. ದಿನದಿನವೂ ಸುಬ್ಬಿಯ ಆಶೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಬಲಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಯಾದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಡಬ್ಬದ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿಯ ಚೂರನ್ನು ಎತ್ತಿ ನೋಡಿ, ಲಿಂಗದ ತುದಿಯಲ್ಲದನ್ನು ಒರಸಿಡದಿದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ.

* * *

ನೆರೆಮನೆಯ ರಾಮಿಗೆ ಅದಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಆ ಬಳಿಯ ಚೂರನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅದು ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ರಾಮಿಯೂ ಆ ಚೂರನ್ನು ಆಶೆ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದಳು.

" ನೋಡೇ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ ಚೂರು, ಎಷ್ಟು ಚೆಂದವಾಗಿದೆ. ಅಣ್ಣ ನಂಗೆ ನಾಕು ಒಳಿ ತಂದು ಕೊಡ್ತಾನಂತೆ! "

" ಹೌದೆ. ಬಹಳ ಚೆಂದವಾಗಿದೆ, ನಂಗೂ ತರ್ಪಿ ಕೊಡ್ತೀಯೇನೆ. "

" ದುಡ್ಡು? "

" ದುಡ್ಡು " ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಳಿಯ ಆಶೆಗಿಂತ ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು.

" ಹೂಂ. ಮತ್ತೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು ಬ? ತರಾಕೆ. "

" ನಿಂಗಲ್ಲದೆ ದುಡ್ಡು? "

" ಸಮ್ಮಣ್ಣ ತರಾನೆ! "

" ನಿಂದ್ರ ಚೂತೇಲೆ ನಂಗೂ ತರಾಕೆ ಹೇಳು! "

" ಇಲ್ಲವ್ವ. ಆಗಲ್ಲ; ಅಣ್ಣ ಬೈತಾನೆ, ನಂಕೂವ. "

ಆ ಬಳಿಯ ಚೂರನ್ನು ನೋಡಲು ತಾಳು ನೋಡಿದಾಗ ಮುಟ್ಟಿದಂಥ ಆಶೆ ಈಗ ರಾಮಿಗೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಂಬುದು ಸುಬ್ಬಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೇಳಿ ಹೊಳೆಯಬೇಕು? ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಳಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಆಶೆ ಅರಳಿ ಹೂವಾಗಿತ್ತು.

ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಆಗಿಹೋದುವು!

ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಸುಬ್ಬಯ ಅಪ್ಪ ನೇಟಿಗೆ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಹೊರಡದೆ ಅಣ್ಣ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ? ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೂ ಬಳಿ ಬರುವುದು?

ಅದರೂ ಸುಬ್ಬಯ ಅತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನದಿನವೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ಚೂರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲೇ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾತ್ರಿ ಅಮ್ಮನ ಜೊತೆ ನುಲಗಿದಾಗ ಕೂಡ ಅನೇ ಕನಸು.

ಅವಳು ರಾಮಿಯ ಜೊತೆ ಅಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಎರಡೂ ಕೈಗೆ ಎರಡೆರಡು ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ಹಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅವು. ಆ ಚೂರಿಗೂ ಇನ್ನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಗೆಳತಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯೇ. ರಾಮಿ ಕೇಳಿದಳು:

“ನನಗೂ ಎರಡು ಕೊಡು, ನಿಂಗೇಕೆ ಇಷ್ಟು?”

“ನೀ ಬೇಕಾದ್ರೆ ತರಿಸಿಕೋ. ನಾ ಕೊಡೊದಿಲ್ಲ” ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು ಸುಬ್ಬಿ.

“ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನೋಡು, ಈಗ ನಿನ್ನ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ ಚೂರುಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತೇನಿ.”

ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕೋಲು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ರಾಮಿ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಓ! ಇನ್ನೇನು ಎತ್ತಿ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಈಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

“ಅಯ್ಯೋ.....”

ಸಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊರಳುತ್ತಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಿಯ ತಾಯಿಗೆ, ಪಟಕ್ಕನೆ ಎಚ್ಚರಾಯಿತು.

ಸುಬ್ಬಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಕನವರಿಸಿ.

“ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ. ರಾಮಿ ಒಡಿಸಿದಾಳೆ. ಅಯ್ಯೋ ಹೋಯ್ತು!”

ತಾಯಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆದರು:

“ಸುಬ್ಬಿ, ಸುಬ್ಬಿ, ಎ ಸುಬ್ಬಿ.”

“ಆ” ದಡಪಡಿಸಿದಳು ಸುಬ್ಬಿ.

“ಯಂಥದೆ ಅದು?”

“ನನ್ನ ಬಳಿ....ರಾಮಿ” ಸುಬ್ಬಿ ಮಗ್ಗಲು ಹೊರಳಿಸಿ ಮಾನವಾದಳು.

“ನೀನೊಬ್ಬಳು! ಹಗಲೆಲ್ಲ ಅದೇ ಸಾಲದೂತ ರಾತ್ರಿ ಯೂ ಬಳಿ ಸ್ವಪ್ನಾನೆ!” ಎಂದು ಕನಿಕರದಿಂದ ಹೇಳಿ ತಾಯಿ ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

ಹಾದು! ಒಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಅದೇ ಕನಸು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಭ್ರಮದ ಸೊಗಸು. ತಾನು ಬಳಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿ ಬರಬೇಕು—ಎಂಬ ಚಪಲ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯಾದ ಸುಬ್ಬಿಗೂ ದೂರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಆ ದಿನ. ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ!

ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ ಈ ಬಳಿ, ಯಾರೇ ತಂದಿದ್ದು ಸುಬ್ಬಿ?”

“ಯಾರು ತರಾರೆ—ನಮ್ಮಣ್ಣ!” ಎಷ್ಟು ಬಿಂಕ ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ! ಹಗಲೆಲ್ಲ ಹೀಗೇ ಅಸ್ತವ್ಯ ಕನಸುಗಳು ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಬಾರದಿದ್ದಾವೆ?

ಒಂದುದಿನ ಮನೆಯಂಗಳದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಿ ಅಡುತ್ತಿದ್ದಳು, ಧೂಳಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಕೇಳಿ ಬಂತು:

“ಬಳಿ ಇಡುತ್ತಾರೇನಮ್ಮಾ!”

ಸುಬ್ಬಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಬಳಿಗಾರ ಬಾಬಣ್ಣ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇನು ಅವಳಿಗೆ ಅಸಂಚಿತನಲ್ಲ ಹಿಂದೆಷ್ಟೋಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಅವನು ಊರಿನ ಬಳಿಗಾರ. ತಿಂಗಳಿಗೋ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೋ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು. ಅವನು ಹರಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಳಿ ಆ ಪಟ್ಟಿಚೀಲದಲ್ಲಿ. ಎಂಥ ಒಣ್ಣೆ!

ನಿಜ. “ಇವನ ಬಳಿ ಯಾಕಿರಬಾರದು. ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ?”

“ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ ನೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಅಣ್ಣ ಹೇಳಿದ್ದನಲ್ಲ!”

“ಏನಕ್ಕಾ, ಅಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಡುತ್ತಾರೇನು?” ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ ಬಾಬಣ್ಣ.

“ಬಳಿ? ಯಂಥ ಬಳಿ?”

“ಗಾಜಿನ ಬಳಿ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ” ಮಗುವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ.

“ಬೊಂಬಾಯ್ ಬಳಿ!” ಕತ್ತು ಕೊಂಕಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಹೂಂ” ಎಂದೂ ಕೇಳದವಳೆ ಮಾತು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ಸುಬ್ಬಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಓಡಿದಳು, ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ.

“ಅಮ್ಮಾ, ಬಳಿಗಾರ ಬಂದಾನೆ.”

“ಅದಾವೆ, ಬ್ಯಾಡ ಅನ್ನು!”

“ಹೂಂ. ಅನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ಅಟಿಯಂತೆ ನಂಗೇ...” ರಾಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು ಸುಬ್ಬಿ.

“ಈಗ್ಯಾಕೆ ಸುಬ್ಬಿ? ಕೈಲಿ ಅದಾವಲ್ಲ!”

“ಹೂಂ. ನನಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ” ದೀರ್ಘವಾಗಿತ್ತು ಧ್ವನಿ.

ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ಅತಿ ಪಟ್ಟದಾಳೆ....ಬಳಿ ಬೇಕೊಂತ!.... ಹಗಲೆಲ್ಲ ಅದೇ ನಿಚಾರ; ಸಾಲದೆ ನಡುರಾತ್ರಿ ಕನಸು ಕಂಡಿದಾಳೆ ಆ ಬಳಿಗಾಗಿ.

“ನೋಡು ಇವಳ ಕೈಗೆ ಆಗುವಂಥ ಎರಡು ಬಳಿ ಕೊಡು!”

ಕೊನೆಗೂ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದರು. ಬಾಬಣ್ಣ. ತನ್ನ ಚೀಲ ಬಿಚ್ಚಿ ತೊಡಗಿದ. ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರಾಗಿದಾಳೆ ಸುಬ್ಬಿ. ಅವಳ ಎದೆ

ಉಬ್ಬಿ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೆರೆದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಬಳೆಗಳನ್ನೆ. ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದುವೆ ಅದೇ ಕೆಂಪು, ಕಪ್ಪು, ಹಸಿರು, ಹಳದಿ—ಇದೇನು? ಅಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆ ಇಲ್ಲ....ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ್ದು.

ಬಾಬಣ್ಣ ಎರಡು ಕೆಂಪು ಬಳೆ ಹೋಡಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಸುಬ್ಬಿಯನ್ನು ಕರೆದ.

“ ಬಾರಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿ!”

“ ಉಹೂಂ ನಂಗಿ, ಆ ಬಣ್ಣ ಬ್ಯಾಡ!” ನಿರಾಶಕಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು ಸುಬ್ಬಿ.

ಹಸಿರು ಬಳೆ ತೆಗೆದು ಕರೆದ.

“ ಅದೂ ಬ್ಯಾಡ ನಂಗಿ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆ ಬೇಕು!”

“ ಹೂನಮ್ಮ ಇದೆಲ್ಲ ಗಾಜಿನ ಒಳ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆನೆ!”

ಬಾಬಣ್ಣ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ.

ಸುಬ್ಬಿ ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿಯ ಡಬ್ಬದ ಹಿಂದೆ ಆಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾದರಿ ಬಳೆಯ ಚೂರು ತಂದು ಅವನ ಕೈಗಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದಳು:

“ ನಂಗಿ ಈ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆ ಬೇಕು.”

ಬಾಬಣ್ಣ ಅವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ:

“ ಇದೂ ಇಂಥ ಬಳೆನೆ ಕಣಮ್ಮ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಂಗಾರದ ಗಿಲ್ಲು ಬಳೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಇದು ನೋಡು, ಇವರ ಹಾಗೇ ಇದೆ!” ಎಂದು ಹಳದಿಯ ಬಳೆ ಹಿಡಿದು ಕೈ ಮುಂದೆ ನೀಡಿದ.

“ ಬ್ಯಾಡ. ನಂಗಿ ಅದೇ ಬೇಕು!”

“ ಅದಿಲ್ಲಮ್ಮ.”

“ ಅಂತಾದ್ದೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಾನೆ. ಇವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇದ್ದೆ ತಗಾ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅವನಿಗಾಳೆ ಹೊತ್ತು ಮಾಡ್ತಿ?” ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ ಹೌದನ್ನು ಹೊತ್ತಾಯ್ತು. ನೋಡು; ಇವೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಬಾಯಿಲ್ಲಿ” ಮತ್ತೆ ಬಳೆಗಾರ ಕರೆದ ಸುಬ್ಬಿಯನ್ನು.

ತನ್ನ ಮಾದರಿ ಚೂರನ್ನೇ ಕೈಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎರಡು ಜಜ್ಜಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಹೇಳಿದಳು ಸುಬ್ಬಿ: “ ಉಹೂಂ. ನಂಗವು ಬ್ಯಾಡ!”

ಅಳು ನಂಗಿ ಆ ಮಾತಾಡಿದ್ದಳು ಅವಳು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಲಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ಬಳೆಗಾರನೂ ಅವಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಅವನು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ತಾಯಿಯೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರು:

“ ನಂಗಿ ಬ್ಯಾಡ ಬಾಬಣ್ಣ ಅವಾವೆ; ಇವಳಿಗಂತೆ ಕರೆದೆ; ಇವಳಿಗೂ, ಬೊಂಬಾಯಿಯೆಂಬರೇ ಬರವೇಕಂತೆ. ಕಳಿಸ್ತಾನೆ ಅವಳ ಗಂಡ.”

ಈಗ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಅಳು ಬಂತು.

ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲೇಯೆ? ಗಂಡ ಸತ್ತು ಕೋದನೇನು?”

ಅಂಗಳದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಬಣ್ಣ, ಅವಳ ಮುಖನೋಡಿ ತಾಯಿಯ ಮಾತಿಗೆ ನಕ್ಕು ಮುಂದೆ ನಡೆದ.

ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೫೩

ಸುಬ್ಬಿ ಅಳುತ್ತ ಹಿಂದುಗಡೆ ಹೋಗಿ ಹೊಸ್ತಲ ಮೇಲೆ ಅರುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಎಷ್ಟು ಬರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅದೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆ? ಆ ನೋವಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಅಮ್ಮನ ಬರೆ ಬೇರೆ. ಎಷ್ಟು ಅತ್ತರೂ ಸಾಲದು ಈ ನೋವಿಗೆ ಎನಿಸಿತು ಅವಳಿಗೆ.

ಬರಡು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನೀರಿನಂತೆ ಸುಬ್ಬಿಯ ದುಃಖ ಬಹಳ ಬೇಗ ಆರಿಹೋಯಿತು. ನಾಳೆ ಚನ್ನ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿ, ಅವಳಿಗೆರಡು ರೆಕ್ಕೆ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ಈ ದಿನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೋ! ಅಂತೂ ಆ ದಿನ ಬಂತು. ಬೇಕು ಹರಿಯುವ ಮುನ್ನ ಗಾಢ ಕತ್ತಲು ಕವಿಯುವಂತೆ ಈ ಸುಖದ ಘಳಿಗೆ ಸುಬ್ಬಿಯ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂತು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆ!

ಮೌದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಒಳ.

ನಾಳೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವಳು ತೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾಳೆ ಅವನ್ನು.

ಖಂಡಿತ ಅದು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಗುವುದೊಳಗೆ ಅಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬರುವವನು ತಂದೇ ತರುತ್ತಾನೆ.

ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಅಂತೂ ಬೇಕು ಹರಿಯಿತು.

ಎಂಥ ದಿನ ಇದು. ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ದಿನ ಬಂದಿದೆ.

ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಆರೆ ಈ ದಿನ ಈಡೇರುತ್ತದೆ.

ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ನೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದಾಳೆ ಅವಳು.

“ ಖಂಡಿತ ತರುತ್ತೀಯಾ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆ?”

ಅವನೂ ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ದಿನವನ್ನು. ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಅವಳಿಗೆ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ತಂಗಿಯ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆರೆ ಬೇಗ ಬಹುವಂತಹುದೇನಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಅವನೂ ನೂರು ಬಾರಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದಾನೆ.

“ ಖಂಡಿತಾ ತರುತ್ತೇನೆ ಸುಬ್ಬಿ. ಸಾಯಂಕಾಲ ನೋಡು!”

ಸಾಕು!

ಸುಬ್ಬಿ ಪಾರಿವಾಳದ ಮರಿಯಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಆಗಸ ದೆತ್ತರ. ಮನೆಯಿಡೀ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂಗಳದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಬ್ಬ! ಏನು ಸಂತೋಷ ಅವಳಿಗಂತೂ! ರಾಮಿಯನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಾಳೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳೆ ಬರುವುದರ ಭಾರೀ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು.

ಅಂತೂ ಹೊರಟೆ ಅಣ್ಣ!

“ ಹುಡುಗಿ. ಈ ಬಳೆ ಹಿಂಗಿದ್ದೇಬೇಕು ಮತ್ತೆ.” ತನ್ನ ಮಾದರಿ ಚೂರನ್ನು ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸುಬ್ಬಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು.

ಆ ಚೂರನ್ನು ಹೇಬಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಚನ್ನ ಪೇಟೆಗೆ ಹೊರಟ. ಸುಬ್ಬಿ ಅವನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಳು; ಅವನು ಮರೆಯಾದ ಮೇಲೊಮ್ಮೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ಓಡಿ ಹೋದಳು ಮನೆಯೊಳಗೆ.

“ ಇತ್ತೀತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ಬರುತ್ತದೆ! ”

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚಿನ್ನನಿಗೂ ಅದೇ ಉತ್ಸಾಹವಿತ್ತು.

“ ಹಿಡಿಯೇ ನಿನ್ನ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ” ಎಂದು ಯಾವಾಗ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಟ್ಟನು. ಅವಳ ನಗುಮುಖವನ್ನು ನೋಡೇನು ಎಂದು ಅವನೆದೆ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೇಡುವ ಬಯಕೆಯನ್ನೇ ನೀಡುವ ಬಯಕೆಯೂ ಬಲವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿತ್ತು!

ಚಿನ್ನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿದ ಅವಸರವಸವಾಗಿ. ತಂದೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಚುಚೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಿದ. ಒಂದು ಸಾಮಾನು ಕೊಳ್ಳಲು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ. ಒಂದು ಕೇರು ಉಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಹತ್ತಂಗಡಿ ಅಲೆದಾಡಿದ. ಬಂದ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಆಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದುದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೋದೆ!

ತಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದ ಚೂರನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಾನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬಳಿಯ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ಅವನ ಆದ್ಯಷ್ಟೆ ಚಿನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ. ಒಂದು ಕಡೆಯೂ ಅಂತಹ ಬಳಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ವಿಷಾದವಾಯಿತು ಅವನಿಗೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪೇಟೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲೆದ.

ಕಡೆಗೂ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಸುಬ್ಬಿಯ ಆದ್ಯಷ್ಟು!

ಆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಬಳೆಗಳು. ಅಂತಹವೇ ಬಳೆಗಳು! ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ರಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೇ. ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಬಳೆಗಳಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊಳ್ಳದೆ ಉಸಾಯುವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಂತೂ ಆರಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಬಳೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಜೇಬಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ; ಉಳಿದ ದುಡ್ಡು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡ. ಎಂಟಾಣೆ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಾವತಿ. ಎಂಟಾಣೆಯ ಗಟ್ಟಿ.

ಚಿನ್ನ ಮನೆಯ ಕಡೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದ.

ಎನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ! ಬಳೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ತಂಗಿಗೆ? ಮೊದಲು ತರಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಮರೆತು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ದುಡ್ಡು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬೇಕು. ಆಗ ಅವಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ? ಬಳೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೂಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಕರೆದು ಕೊಡಬೇಕು ಬಳೆಗಳನ್ನು. ಓ! ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾಳೆ ಅವಳು! ಹಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆ ತುಂಬ ನಗೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಎಂಥ ಹುಡುಗಿ ನಮ್ಮ ಸುಬ್ಬಿ!

ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಕಲ್ಲುಹಾಸಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚಿನ್ನ. ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಡವಿ ಮುಕ್ಕರಿಸಿ ಬಿದ್ದಾಗಲೇ ಆ ವಿಚಾರಗಳ ತಾಕಲಾಟದಿಂದ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದ. ಬಿದ್ದವನು ಎದ್ದು ಮೊದಲು ನೋಡಿಕೊಂಡದ್ದೆಂದರೆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಳೆ.

ಆದರೆ

ಆದರೆ ಅದೊಂಥ ಆದ್ಯಷ್ಟು? ಬಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ. ಹೌದು ಬಳೆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೇಬಿನಿಂದ, ಬಿದ್ದ ಏಟಿಗೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಚೂರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದುವು. ಉಹೂಂ. ಒಂದೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈಗೇನು ಮಾಡುವುದು? ಚಿನ್ನನಿಗೆ ಅಳು ಬಂತು. ಮೂರು ಮೈಲಿ ದೂರ ಪೇಟೆಯಿಂದ. ನಡೆದು ಬಂದಿದಾನೆ. ಚೂರನ್ನೆಲ್ಲ ಜೋಡಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟವನ್ನು ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಹೇಳುವುದೆಂದುಕೊಂಡ. ಚೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ಮಾಡಿಯಾಳು? ಮೊದಲೇ ಅವಳ ಬಳಿ ಚೂರಿತ್ತು. ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋದರೆ ಅವಳ ದುಃಖ, ನಿರಾಶೆ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. —ಎಂದಿತು ಮನಸ್ಸು.

ಹಾಗಾದರೆ ?

ಬೇಗ ಓಡುತ್ತಲೇ ಹೋಗಿ, ಮತ್ತೆ ಒಳೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು, ಓಡುತ್ತಲೇ ಬಂದುಬಿಡುವುದೆಂದು ಚಿನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರೀತಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು. ಈ ನಿರ್ಧಾರವಾದೊಡನೆಯೇ ಚಿನ್ನ ಸಾಮಾನಿನ ಚೀಲ ಕೊತ್ತುಕೊಂಡು ಪೇಟೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದ. ಈ ಬಾರಿ ಅವನು ಮೊದಲಿನ ಹತ್ತರಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆದ.

ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಹಿಂದೆ ತಾನೆ ಬಳೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ! ಈಗ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದಾನೆ.

ಚಿನ್ನ ಬಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಾಗದದ ಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಜೇಬಿನಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂತ್ಯಾಪ್ರಿಯ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟ. ಮತ್ತೆ ಅವನು ತಡಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನಿನ ಚೀಲ ತಲೆಗೆರಿಸಿ ಬೀದಿಗಳಿವ.

ರಸ್ತೆಗಳಿವನನ್ನು ವಕ್ರನೆ ನೋಡಿದ ಅಂಗಡಿಯವ ಹೇಳಿದ:

“ ಎ! ದುಡ್ಡು ಕೋಡೋ. ಒಳ್ಳೇಮುಗಾ ನೀನು. ಆರಾಣೆ ತಾರೋ ”

ಚಿನ್ನನಿಗೆ ಯಾರೋ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಅವನೊಮ್ಮೆ ನಡುಗು ಹೋದ. ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾನಿನ ಚೀಲ ಇಳಿಸಿ ಜೇಬಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ. ಸಿಡಿಲುಬಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಎಂಟಾಣೆಯ ಬಿಲ್ಲೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವನ ಕಿತ್ತಾಚಲನೆ ನಿಂತ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಮುಖ ಸಣ್ಣವಾಗಿ ವಿವರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಯಿತು, ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಗುಲಾಬಿಯಂತೆ.

ಅವನ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯವ ‘ಇದೇನೋ ನೋಸ!’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಗರ್ಜಿಸಿದ:

“ ಏಯ್ ದಗಲ್ ಬಾಜೇ, ಇಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕೋ ಬಳೇನ! ಹಳ್ಳಿ ಮುಕ್ಕ ನೀನು, ನವ.ಗೇ ಕಲಿಸ್ತೀಯಲ್ಲ. ”

ಎಡೆಯ ಮೇಲೆ ಗರಗಸ ಎಳೆಯುವಂತಾಯಿತು ಚಿನ್ನನಿಗೆ.

ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಳಿಯ ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು
ಅಂಗಡಿಯವನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿದ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡುವ
ಧೈರ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ ಚಿನ್ನನಿಗೆ ಎಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಹೋಯಿತು!

ಅಂಗಡಿಯದಾರು ನಿಂತು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜೇಬು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ.
ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂಗಡಿಯವ ಹೇಳಿದ. “ಸಾಕು ನಡೀ ನಿನ್ನ
ವ್ಯಾಪಾರ! ನಿಲ್ಲಬೇಡ ಇಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಾ.....”

ಚಿನ್ನ ಚೀಲವನ್ನು ತಲೆಗೇರಿಸಿದ.

ಈ ಬಾರಿ ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೇನೋ ಎಂದು.
ಕೊಂಡ.

೩

“ಎನು ಹೇಳುವುದು ತಂಗಿಗೆ?”

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಕಾಲು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
ಸಂತಾಪ, ಕ್ರೋಧ, ಬಳಲಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನನೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದವು.
ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಶಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಚಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ನೂರು ಬಾರಿ.

ಕತ್ತಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಮೈಲಿ ನಡೆಯ
ಬೇಕು ಆ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಮೂವತ್ತಾಗಬಾರದೇ ಎನಿಸುವುದು.
ಮತ್ತೆ—ಈ ದಾರಿ ಮುಗಿಯುವದೋ? ಹೀಗೇಯೇ ಮನಸ್ಸು
ತಾಕಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುಬ್ಬಿ ನೂರು ಸಾರಿ ದಾರಿ ನೋಡಿರಬಹುದು
ಅಣ್ಣ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ತರುತ್ತಾನೆಂದು. ಪಾಪ! ಎಷ್ಟು ದಿನದ
ಆಶೆ ಇಂದು ಹಣ್ಣಾಗಿದೆ; ಆ ಹಣ್ಣು ಇಂದೂ ತಿನ್ನಲಾಗದೆ ಒಡೆದು
ಉದುರುತ್ತದೆ—ವಾಳಿಂಬೆಯ ಬೀಜಗಳು.

ಅವನ ತರ್ಕಿಯ ಒಯಕೆಯೊಂದು ಈಜೇರುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ
ಚಿನ್ನನಿಗೆ ಈ ಒಳಲಿಕೆ, ಈ ಶ್ರಮ ಈ ದೂರ ಇವೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಯೆದುರಿನ
ಹತ್ತಿ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಅಸಹಜತೆಯೊಂದೇ ಈಗ ಅವನನ್ನು ಜೀವಂತ
ವಾಗಿ ಸುಡುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿದಂತೆ, ಕಾಲುಗಂಟು ತುಂಡಾ
ದಂತೆ—ಎಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರ ನಿಚಿತ್ರ.

ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ.
ಮನೆಸೇರುವಾಗ ಕತ್ತಲಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಸುಬ್ಬಿ ಅವನ ದಾರಿ
ಕಾಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆ—ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಮಿಣುಕುದೀಪದ
ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದ
‘ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ’ ಎಂದು ಸುಬ್ಬಿ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ
ಲಿಲ್ಲ. “ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯಿತು?” ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲ
ಗಿದ್ದ ತಂದೆ ಕೇಳಿದರು.

“ಹೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯಿತು.”

ಮತ್ತೆನು ಕೇಳಬೇಕೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಚಿನ್ನನಿಗೆ.

“ಹೋಗು ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆ, ಊಟಕ್ಕೇಳು!” ತಾಯಿ
ಕರೆದರು.

“ಸುಬ್ಬಿ ಎಲ್ಲಿ. ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ?”

ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತಾ ಚಿನ್ನ ಕೇಳಿದ, ಕೇಳಲಾರದೆ.

“ಮಲಗ್ಯಾಳೆ ಜ್ವರ ಬಂದು. ಅಂಥ ಜ್ವರಾನೋ.
ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೆಂಕಿ. ಈಗಷ್ಟೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನವರೇಗೂ
ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿ ತಂದನಾ?” ವೈದು ಚೂರು
ನೀರು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ನೀ ಹೋವಲ್ಲಂದ.”

“ಆಂ”

“ಹೂಂ, ನೀನು ಅತ್ತ ಹೋದೆ. ಅವಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಳು.
ನಾನಂತೂ ಅಂಥ ಜ್ವರಾ ನೋಡೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಏನೋವೈ ನನಗೊಂದೂ
ಅರ್ಥವಾಗೋದಿಲ್ಲ!”

ಚಿನ್ನನಿಗರಿವಾಗದಂತೆಯೇ ಅವನು ಕಲಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ
ಎರಡು ಹನಿ ಕಣ್ಣೀರು ಉದುರಿ ಅದನ್ನು ಉಪ್ಪಾಗಿಸಿದುವು.

ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಆಜಿಯಿಂದ ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು ಸುಬ್ಬಿ.

“ಅಮ್ಮಾ—ಬಳಿ!”

‘ಜಯಂತಿ’ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತ ಮಾಡುವ ಜಯಂತಿಯ ಕಾರ್ಯ
ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಔವಾರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು.

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು: ಶ್ರೀ ವಿ. ಬಿ. ಸಾಂಗಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿ

೫

೧೮೬೫ ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾಭಾಷೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಬೆಳಗಾವಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ಮಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎ. ರಸೆಲ್ ಅವರು ಬರೆದಿಟ್ಟ ವರದಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗದ ಭಾಷಾಂತರವಿದು. ಮಿ. ರಸೆಲ್ ಅವರು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬೀಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಅಂದಿನ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ, ಆ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತು-ಭಾಷಾವಿಷಯಕವಾದ ಭೀಕರ ದಿವಾಸೀನೃದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮಿ. ರಸೆಲ್ ಅವರು ಅಂದು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆದ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾಗಿತ್ತೆ? — ಎಂದು ಯಾರ ಮನದಲ್ಲಾದರೂ ಸಂದೇಹ ಮೂಡಿದರೆ, ಅದೇನು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ.

೫

“ದಕ್ಷಿಣ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು.”

ಜೊತೆಗೆ ಕಳುಹಿದ ವಿವರವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಭಾಗವು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದೂ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್ನೊಳಿದ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರವೆಂದೂ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ; ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವು ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಘಟಿತವಾದದ್ದೆಂಬುದನ್ನೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ತುಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹ ಈ ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸರದಾರ್ಸ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏಕಮೇವವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಬಯಿ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಮಾನ ವೆನಿಸುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ— ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು, ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರದಾರರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದರೂ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮಾತ್ರ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಡೆಕ್ಕನ್ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾಥ ವಿಭಾಗಗಳಂತೆ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ, ಈ ವಿಭಾಗವಾದರೂ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುವುದು.

* ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ೮೬.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡವು ಮುಂಬಯಿಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನಂತೆ ಎಂದರೆ ೧೮೬೩ ರಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವು ಮಾರ್ತಗೊಂಡಿದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಬೇರಿನ್ನಾವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಡೆಕ್ಕನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕನ್ನಡೇತರರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯೇ. ಮರಾಠಿ ಗುಜರಾಥಿ ಭಾಷೆಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಕನ್ನಡವು ಇಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹವ್ಯಾಸವು ಆ ಜನರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷು ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಈ ಕಡೆ ತೀರ ಕೆಲವರೇ; ಅವರೂ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಇನ್ನೂ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಕಸಿದ್ವತೆಯ ನಂತರ, ಲೋಕಲ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯವು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಭಾಗವು ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾಥಿಯನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಬಹುದು. ಅದಾಗುವವರೆಗೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಸಡ್ಡೆ ಗಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡವು, ಮರಾಠಿ-ಗುಜರಾಥಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣಭಾಷೆಯೆಂದು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ ವೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರ ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ-ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕೇಂದ್ರಗಳೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇ

ತೆಯು ಆಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆ ' ಮರಾಠೀಮಯ 'ವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳು-
ತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಮರಾಠಾ ರಾಜರ ಅಂಕಿತಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ
ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಡುತ್ತಿರುವ
ಮಾತು ಮರಾಠಿ. ಈ ಭಾಗದ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ
ಗಳೆಂದರೆ ಎರಡು: ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು. ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ
ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೇ. ಕ್ಯಾಂಡಿ ಅವರ ಮರಾಠಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ
ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವು ಇದೀಗ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದು
ಐದನೆಯ ಪುಸ್ತಕವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತ
ಲಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ
ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಮೈಸೂರಿಗಿಂತಲೂ ನಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ
ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ
ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇನ್ನು
ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾಥ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂ-
ಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ವಾಚನಪುಸ್ತಕಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ರಚಿತ
ವಾಗುವುವೆಂದು ನಾವು ಆಶಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಶಾಲೀಪ-
ಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಹಲವು
ಬರಲಿವೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವನ್ನು ಮೈಸೂರು-ಮದ್ರಾಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
ಗಳಿಂದ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿಷಯ: ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರ
ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಂದಲೇ ತುಂಬಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ
ಹಂಬಲವಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ
ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಒರ್ವ ಸಮರ್ಥ ಕನ್ನಡ ಹಂಪಿತರನ್ನು ನಿಯಮಿಸ
ಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸ್ಥಳವು
ಖಾಲಿ ಇದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ತುಂಬುವುದರ ಬಗ್ಗೆ
ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಿಫಾರಸು ಸರ್ ಎ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಅವರಿಂದ
ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಡುವುದೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ದೇಶ
ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು
ನಾನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲಾ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಮಯ
ದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನಾನು ಈ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶಿಕ್ಷಕವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು
ಪುಣೆ ಅಥವಾ ಆಹಮದಾಬಾದದ ದೇಶಭಾಷಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ-
ಲಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ
ಈ ವರದಿ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡ
ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ರೂ, ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರೇ
ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ಗುಜರಾಥ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶ
ಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಪ್ರಾಂತೀಯರೇ ಇರುತ್ತಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅನುಸಾರ
ವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಹೊಸಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ಸಮರ್ಥ
ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

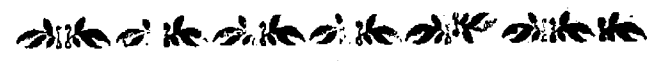
ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೫೩

ಶಾಲಾ ವಿಭಾಗಗಳು—

ಬೆಳಗಾವಿಯ ಹಾಯ್ ಸ್ಕೂಲು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಭದ್ರ ತಳಹದಿಯ
ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದು ಇನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಮುಂಬಯಿ
ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಲಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ
ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಅಂಗ್ಲೋ-ವೈನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ್ ಶಾಲೆಗಳು — ಮೊದಲನೆಯ
ಗ್ರೇಡು :— ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇರುವುದರಿಂದ
ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಇಂಥ ಶಾಲೆಯ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ.
(ಆದರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಪೋಷಕವಾಗಬಹುದಾದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ
ಬಗ್ಗೆಯ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.) ಕಲಾದಗಿ
ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಸರಕಾರದಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ
ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದೊಡನೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.
ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರಡು (ಕಾರವಾರ,
ಹೊನ್ನಾವರ) ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಗ್ಲೋ-
ವೈನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಂಗ್ಲೋ-ವೈನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ್ ಶಾಲೆಗಳು- ಎರಡನೆಯ ಗ್ರೇಡು : -
ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೀರ ದುರ್ಲಭ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು
(ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಂತೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವು ಒಳ್ಳೆಯ
ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.) ಶಿಕ್ಷಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ತರಬೇತು
ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದಲೇ ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಸುಸ್ಥಿತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು.
ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆಯ ವೈನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ್ ಕಾಲೇಜು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲವೇ
ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದ ನಾಗರಿಕರ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ
ಸಂಬಳವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು
ಅಂಗ್ಲೋಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು (ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯದ) ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ
ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿವಾಡ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦
ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು
ವಿಳಾಸ:-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾವ, ಮುಂಬಯಿ, ೨

ತಾಲೂಕು ಶಾಲಾ ಸಂಘಟನೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ದೇಶಭಾಷಾ ಶಾಲೆಗಳು:— ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ, ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಅವನತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳು:— ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಉಳಿದ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕಾಗಿವೆ.

ಡಬ್ಲ್ಯು ಎ. ರಸಲ್
ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್, ದ. ಭಾ.

X X X X

ಸರ್ ಎ. ಗ್ರಾಂಟ್,

ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಅವರ ಹೊದೂರಿಗೆ—

ದಕ್ಷಿಣ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ೧೮೬೫-೬೬ನೆಯ ವರುಷದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವರದಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಿಡುರು ಸಾದರ ಪಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ.

(೧) ಗುಜರಾಥದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಬಂದು ೧೮೬೫ನೆಯ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆನು.

(೨) ಬೆಳಗಾವಿ ಧಾರವಾಡ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಕಲಾದಗಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿವೆ.

(೩) ಇಂಗ್ಲೀಷು ಶಿಕ್ಷಣ:—ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸರದಾರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಪದವೀಧರರು ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ, ಮುಂಬಯಿಯ ಪದವೀಧರರು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ ನಿಯಮಿತ ಹೊಂದಿದ್ದು, ತಮ್ಮಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟವರು ಅನರ್ಹರೆನಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಂಚಿಗೇದಾರರಾದ ಸರದಾರರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು; ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಿತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅನುಲಿಪ್ತ ತಂದದ್ದು—ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಶಾಲೆಯ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ತೀರ ದುರ್ಲಭ್ಯವಲ್ಲದ ಕಲಾದಗಿಯು, ಇಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೇಶಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ: ಮರಾಠಿ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾಥಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವು ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನವು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಹಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ !

- ಧನಿನಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
- ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
- ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರನಿಂದ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಆಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಗಾಂಧಿಬಾಕ್, ಧಾರವಾಡ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕಳೆದ ವರ್ಷಾದ್ಯಂತದ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುಕಾಲ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ವಿಚರಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಡಿ. ಇನ್ಸ್‌ಟ್ರುಕ್ಟರರು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುದ್ದೆಯ ಮೇಲೆ- ಹೋದದ್ದರಿಂದ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಟ್ರುಕ್ಟರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಟ್ರುಕ್ಟರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನುಳಿದ ಇಬ್ಬರು ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಟ್ರುಕ್ಟರು ವರ್ಷಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಇನ್ಸ್‌ಟ್ರುಕ್ಟರಿಗೆ ಬೇಕಾಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆ ಸಂಪಾದಿಸುವ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. (ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಪರಿಚಯವು ಆಗಲೇ ಇತ್ತು.) ಅವರು ಆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಈಗ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ದೇಶಭಾಷಾ ಶಾಲೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ, ಅವರ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ರೂ, ಇನ್ಸ್‌ಟ್ರುಕ್ಟರ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಥವಾ ನನ್ನ ಡಿಪ್ಯುಟಿಗಳು ಸ್ಥಳಿಕ ಪಂಡಿತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ಪರಿಚಯ' ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷು ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಶಿಕ್ಷಕರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಇಬ್ಬರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅನುಭವಶಾಲಿಯಾದ, ವಿಶೇಷತಃ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ

ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾದ ಬೇರೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರನ್ನು * ಅದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಕವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ೫೦ರ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ, ಬಂದ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಜನರೊಳಗಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವರ್ಷದ ಬಹುಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಕದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು, ಮೇಜರ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಯವರ ಮರಾಠಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಭಾಷಾಂತರದಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮತ್ತು ಐದನೆಯ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾ. ಗವ್ವರ್ನರರ ಇತ್ತೀಚೆಯ ಪ್ರವಾಸವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಇತಿ ಕಮ್ಮ ವಿಫೇಯ

ಜೇಗಾಂವಿ

ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎ. ರಸೇಲ್

೭ನೇ ಮೇ ೧೮೬೬

ಎಜ್ಯುಕ್ಯಾಶನಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ದ. ಭಾ.

ಇನ್ನುಳಿದ ಮಾತು:—ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಶಾಲೆಗಳ ಭಾಷೆ—ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕಾವರದಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಸಮಾಚಾರದಿಂದ, ಕನ್ನಡೇತರ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದ ಈ ಭಾಗವು ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ, ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳ ಕಡಮೆ

ಯೆಂದು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕರ ಭಾಷೆಯು ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಕರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬಲ್ಲವರು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವೇ ಶಿಕ್ಷಕರಿರುವರು; ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಸ್ತ್ರಕುಡ್ಡವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬರೆಯಲಾರದವರು. ಮರಾಠಿಗರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬಲ್ಲರು; ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಗೆ, ತಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ—ಜರ್ಮನಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಪ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ತ್ವವಿದ್ದಷ್ಟೇ—ಮರಾಠಿಯೂ ನಿರುಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವುದು.

ಪೇಶವೆಯ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮರಾಠಿಯು ಅಡಳಿತದ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡಿದ್ದು ಈಗಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಭಾಷೆಯು ಮರಾಠಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಕೊಂಕಣಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗೊಂದಲವು, ಯಾವುದೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಶಕ್ತವಾಗದೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಳಿದೆರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೂಳುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಭೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಸಂಬಂಧತೆಯು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ದೂರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

* ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾದ ದಿವಂಗತ ಗಂಗಾಧರ ಮಡಿನಾಳೇಶ್ವರ ಪರಮಾರಿಯವರು.

“ನೂತನ ಗಣಿತ”ಗಳ ೧೯೫೨ರ ತಿದ್ದಿದ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಎಲ್ಲಕ್ಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವುವು

ಹಲವು ತಜ್ಞರ ನೆರವಿನಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರ ಇವುಗಳ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮವನ್ನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಗಣಿತದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಹಾಗೂ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಗಳೂ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನಿತ್ತಿರುವವು. ಎಂತಲೇ ೧೯೫೨ರ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಅಕ್ಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡೆಪೊ ಧಾರವಾಡ

ಯುಗ-ಯುಗಗಳ ಸೋಜಿಗ!

‘ ಅನಂದಕಂದ ’

ಹಳೆಯ ಯುಗವು ಅಳಿದು ಹೋಯ್ತು,
ಹೊಸ ಯುಗವಿದೊ ಇಳಿದು ಬಂತು!
ಹಗಗಳಲ್ಲ ಹಳತು ಹೊಸತು!
ಹಳೆಯ ಯುಗವೆ ಹತ್ತು ಹಸುಳೆ
ಈ ನನಯುಗವು....
ಹಡೆದ ಹಿರಿಯನೊಲವಿನೋಳೆ
ಬಾಳುವ ನುಗುವು! ೧

ನೋಡಿದೊ ನನಯುಗದ ತಲೆ!
ಹೊರೆಯೇನದು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ?
ಎಣಕೆಯಿರದ ಗಂಟುಮಾಲೆ!
ಇದುವೊ.... ಹಿರಿಯ ಹಸುಳೆಗಾಗಿ
ಕೂಟ್ಟ ಬಾಳ ಬುತ್ತಿ....
ಈ ಬುತ್ತಿಯ ಬಲನೆ ಇದಕ
ಅಗಲಿದ ಸುವೃತ್ತಿ ೨

ಯಾಸ ಯುಗವೆ ಅದರೇನು?
ಜೀವಕುಲಕ ನುಬ್ಬರಂಗ!
ಜೀವಕೋಬಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ
ಮಾಸನನೇ ತುಂಗ ಶೃಂಗ!
ಅವನ ಕೃತಿಯ ಯುಗದ ಹಸರ
ಬಿಳಗಬಲ್ಲದು....
ಅವನ ಕೃತಿಯ ಮುಖಕ ಕಸರ
ಬಳಯ ಬಲ್ಲದು! ೩

ಹಳೆಯುಗಗಳ ಬಾಳನುಭವ
ಹೊಸಲೋಕಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಜೀವ!
ಹೊಸತನು ಹದಗೊಳಪ ಸತ್ತ್ವ
ಎಂದು ತಂದೆ ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟ
ಯುಗ-ಯುಗಗಳ ಅನುಭವ
ಕಂದನಿದೋ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ
ಹೊತ್ತು ಜಗಕ್ಕೆ ತಂದಿತ! ೪

ಒಂದೊಂದೊ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ
ಒಂದೊಂದು ವಿಧವ ಬೀಜ,
ಒಂದೊಂದೊ ಬೀಜದಲ್ಲಿ
ನವಜೀವದ ದಿವ್ಯತೇಜ!
ಈ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿ ನಾವು
ಬೆಳೆಯ ಮಾಡಬೇಕು!
ಕಹಿ-ಸಿಹಿಗಳ ಕೂಟದಾಟ-
ಗಳನು ಹೂಡಬೇಕು! ೫

ಹಿಂದಿನ ಯುಗವಾದರೇನು?
ಇಂದಿನ ಯುಗವಾದರೇನು?
ಮುಂದಿನ ಯುಗವಾದರೇನು?
ಯುಗ-ಯುಗವೂ ಬೆಲ್ಲ ಬೇವು
ಕಹಿ-ಸಿಹಿಗಳ ಸಂಕರ!
ಹಗಲು ಇರುಳು ಹುಟ್ಟು ಸಾವು
ಅರಿವು-ಕುರುಡುಗಾರ! ೬

ಕಹಿಯಲ್ಲಿಯು ಸಿಹಿಯನುಣಿಸಿ
ಇರುಳನು ಹಗಲಂತೆ ಎನಿಸಿ
ಅರಿವ ಬೆಳಸಿ ಕುರುಡನಳಿಸಿ
ಹುಟ್ಟು-ಸಾವಿನಿರುಹ ತಿಳಿಸಿ
ಮಾನವರನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತ
ಬೇಕು, ಇದುವೆ ಧರ್ಮ!
ಯುಗ-ಯುಗವೂ ಬಂದು ಬಂದು
ಗೈವುವಿದಕೆ ಕರ್ಮ! ೭

ಸಂದ ಕಾಲ ಹಳೆಯ ಯುಗ
ಬಂದ ಕಾಲ ನವಯುಗ
ಬಂದುಹೋದರೆನಿತೊ ಯುಗ
ನಿಂದಿದೆ ಇದೊ ಈ ಜಗ—
ದ್ವಂದ್ವದ್ವಿದ್ವಜಾಲಿಗ....
ನಿಂದಿದೆ ಇದೊ ಈ ಜಗ
ಯುಗ-ಯುಗಗಳ ಸೋಜಿಗ....! ೮

ಪರಿವರ್ತನ

(ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕತೆ)*

ಶ್ರೀ. ರಂಗರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಅಲಿದಕಟ್ಟೆ

✽

ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶನೆಂಬುದು ಪೌರಾಣಿಕರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಟ್ಟುಕಥೆ—ಎಂಬುದು ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳ ವಾದ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ರಹಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಹುದುಗಿದೆಯೋ ಏನೋ? ಜೀವಿಗಳ ಹೋಗಿ ವಿರೇಶನ ಅದು ನಂಬಲಾಗದ ಮಾತೆಂದು ಎನಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ ನಿಮಗೆ?

✽

ಇಂದುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೊರಡುವಾಗ ಇದ್ದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಸಾಹ, ಅವಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಡುಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅವಳ ನೀರಸ—ಕಲಾಹೀನ ಮುಖ, ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸೂಚಕ ತಿಲಕರಹಿತವಾದ ಅವಳ ಹಣೆ ಇವೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ ನನಗೆ ಖೇದ-ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳೆರಡೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದುವು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಳಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿಯಂತೂ ನಾನು ಅನಾಕ್ರಾಂಧ. ಅವಳ ಬುದ್ಧಿವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಯಿತು—ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು. ಮಾತು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಅವಳ ಕರುಣಕತೆಯಲ್ಲಿಯ ಬಹು ವಿಷಯ ನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಬಂದುದಾದ್ದರಿಂದ ವಿಚಾರಪರನಾದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಅಪ್ಪನಾಕೃತಿ ಆಪ್ತ ಮಾಣಿಕವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸದಾಯ್ತು ಮನಸ್ಸು.

ಇಂದುಮತಿಯ ಸಹೋದರ-ಜೀವಿ ಬಾಬು ಅವನೂ ನಾನೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗಳು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವನ ಸ್ವಭಾವ, ನಡೆ, ನುಡಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರಗಳ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ನನಗೆ, ಇತ್ತೀಚೆ ಅವನ ವಿವರವೆಂದರೆ ಒಂದು ಗೂಢ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮೊದಲಿನವುಗಳಿಗೂ ಈಗಿನವುಗಳಿಗೂ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರ. ಮೊದಲಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ-ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದ ಬದಲು, ಈಗೀಗ ಅಹಂಭಾವ—ಸಿದುಕುತನ ಭಾವುಕತನದ ಬದಲು ಈಗ ಧರ್ಮ ಲಂಡತನ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾನ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ-ರಾಮಾಯಣ ಪಾರಾಯಣಗಳಲ್ಲದೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಹ ಹಾಕದ ಮೊದಲಿನ ಜೀವಿವ್ರತನು, ಈಗೀಗ ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆಯದೆ ಕೂಡ ಚಹಾಪಾನಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ—ಅದೂ ಬ್ರೆಡ್, ಬಿಸ್ಕತ್ತು, ಟೋಸ್ಟ್

ಮೂಲ ಬಂಗಾಲಿ ಲೇಖಕ 'ಬನಭೂಲ್' ಅವರ ಕತೆಯೊಂದರ ಭಾವಾನುವಾದವಿದು. ಸಂ. ೫.

ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದು ದಿನವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಿಗಾರೆಟ್ಟಿನ ಜೊಗೆಯ ವಾಸನೆಗೆ ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವಿ, ಈಗ ಪ್ಯಾಕುಗಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವ ಚಟವನ. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಪಂಥ ನಂತೆ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತ ವ್ಯಾಸಹಿತವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರ ಬದಲು ತನ್ನ ಸದ್ವರ್ತನೆಯಿಂದಲೇ ಅನ್ಯರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವನಾಗಿದ್ದ. ಇದರಿಂದಲೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಡಿವಂತನೆಂಬ ಉಪನಾಮ ಬಂದಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ಶೀಲ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಸಾಧಾರಣತಃ ಕಾಲೇಜಿನ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ಅಲಿಪ್ತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವಿ ಬಾಬು ಈಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉಗ್ರಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳಾಗಿ, ಗೋಕುಲ ಬಾಬು ಗಳಂತಹ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರನ್ನೂ ಮುನ್ನಿಪಲ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವನೆಂದು ಕೇಳಿದ ಅವನ ಪೂರ್ವ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ಅದೊಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾಂಕದಲ್ಲಿ ಉಧಾರ ಚರಿತ ಮುಖ್ಯನಾಯಕನ ಪಾತ್ರವು, ದ್ವಿತೀಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಖಲನಾಯಕನ ದುಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಯಾದದ್ದು ಜೀವನನ ಜೀವನನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ರಸಾಭಾವವೇ. ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿ ಚಲಚಿತ್ರ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಲವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮಾರ್ಪಡು,—ಇದು.

ಅಪಘಾತದಿಂದ ಮಾನವನ ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಗುವುದು ಸಹಜವಷ್ಟೇ! ಅದರಂತೆ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವೂ ಆಗಲು ಶಕ್ತಿ ವೆಂದು ಒರ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸರ್ಜನ್ (ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರವೀಣರು) ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಯಾವುದೋ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೆ. ಅದರ ಜೀವನನಲ್ಲದ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿವರ್ತನ ಲೋಕ ವಿಲಕ್ಷಣವೇ. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅವನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕುತ್ತಿ ನಿಂದ ಪಾರಾದನೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವಾಗ, ಬಿರುಗಾಳ-ಮಳೆಗೆ ಮುರಿದ ಮರದ ಟೊಂಗೆಯೊಂದು ಜೀವಿವ್ರತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಅದರ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಮೂರ್ಚಿತನಾಗಿ ಆತ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಪರಿ ಚಿತ ಹಾದಿಹೋಕನೊಬ್ಬನಿಂದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು, ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದವು. ಸಂಗಡ ಬಂದ ಡಾ. ಸತೀಶಚಂದ್ರರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ— “ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಯತ್ನಮಿರಿದೆ. ನಾಡಿಗೆಲೇ ಹತ್ತಲೊಲ್ಲವು. ಅಘಾತದಿಂದ ಹೃದಯಕ್ರಿಯೆ ನಿಂತು ತತ್ಕಾಲ ಪ್ರಾಣಹಾನಿ ದಂತಿದೆ.” ಎಂದು ನಿರಾಶರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

ಪ್ರಾಣ ಹಾರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿದ್ದದ್ದೇಕೆ, ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದವಾದುದಿದ್ದರೇನು, ಸ್ಮಶಾನದ ವಾಲಿನದೇ ಅಷ್ಟೇ! ಆಯಿತು. ಹೊರಗಿನ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಯಿತು. ಅಪ್ರೇಕ್ಷರ ಆಕ್ರೋಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನನ ಶವ ಎತ್ತಲಾಯಿತು. ಸಾಗಿತು. ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದಾಗ, ಶವದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕಂಡಂತಾಯ್ತು. ಶ್ವಾಸೋ.

ಚ್ಚಾಸಕ್ಯಾ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಗೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೊದಲು ಭಯ, ಆ ಮೇಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಹಿಂದೆಯೇ ಆನಂದ. ನಾನಂತೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿ ಸತ್ಯಸಾವಿತ್ರಿಗೆ ಮೃತಪತಿಯ ಪ್ರಾಣವಿತ್ತು ಕರುಣಿಸಿದಂತೆ, ಇಂದುಮತಿಗೂ ಈಗ ಕರುಣಿಸಿದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿದೆ. ಇಂದುಮತಿಯ ಮಾಂಗಳ್ಯದ ಪುಣ್ಯ ಒಲವತ್ತರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಆನಂದ. ಆನಂದದಿಂದ ಜಿತೇಶನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದೆವು.

ಇಂದುಮತಿ ನನಗೆ ಮೊದಲ ಆಪ್ತವ್ಯದಿಂದ ತಂಗಿಯಾಗಬೇಕು. ಜಿತೇಶನಂತೂ ಪರಮ ಪ್ಲೇಹಿತ. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಲಹೆಯಿಂದ ಹೋಗಿಬರುವ ಪರಿಪಾಠವಿತ್ತು. ಅವಘಾತದ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದು ಒಂದೆಂದು ವಾರಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಿಸಲು, ದಿನಾಲು ಒಂದೆರಡು ಸಲವಾದರೂ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೊದ-ಮೊದಲು ಎಲ್ಲವೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬರುಬರುತ್ತ ಜಿತೇಶನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಹತ್ತಿತು. ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೀಗಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿದೆ. ಇಂದುಮತಿಗೂ ಬೇಸರಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಸಹಚಾರಿಣಿಯಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಸಿಹುಕು ದುರ್ನಯಗಳಿಗೆ ಬೇಸತ್ತು, ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಮನೋಲಹರಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಬಂದಳು. ಗೂಢವಾದ ಮಾನಸಿಕ ವೃಥೆಯಿಂದ ಅವಳ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಕಾಣ-ಹತ್ತಿತು. ಬರುಬರುತ್ತ ಪುನರ್ಜೀವ ಹೊಂದಿದಮೇಲೆ ಜಿತೇಶನ ಸ್ವಲ್ಪರ ವೃತ್ತಿ ಕಡಿವಾಣಿವಿಲ್ಲದ ಕುದುರೆಯಂತೆ ನಾಗಾಲೋಟಕ್ಕಿಟ್ಟಿತು. ಇಂದುಮತಿಗೆ ಈ ಸ್ವಭಾವ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಬಾಧೆಯಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಪಾಪ! ಪತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗುಳಿದು, ಪತಿಯ ದುರ್ನಯಕ್ಕಾಗಿ ಮನದೊಳಗೆ ಕೊರಗುವ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಪಡೆದಂತಾಯಿತವಳಿಗೆ.

ಪತಿ. ಪತ್ನಿಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಶಾಂತಿಯ ಕಿಡಿಯು, ರಸಕಸಿಯ ಹೊಗೆಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ದುರಾಗ್ರಹಿ ಜಿತೇಶನ ಸಹವಾಸ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿ, ಒಂದು ದಿನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ತವರೂರಿಗೆ ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಜಿತೇಶನು ಅವಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಅವಳ ಮನ-ವೊಲಿಸಲು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೂ ಪಟ್ಟುಕೂಡಿದ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ಜೊತೆಗಾತಿ ಹುಲ್ಲೆಯನ್ನಗಲಿದ ಗಂಡಿಂಗಳೆಯಂತೆ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಜಿತೇಶನನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಒಂದು ದಿನ — “ಜಿತೇಶ್, ಪೃಥ್ವಿ ಹೀಗೇಕೆ ಹಂಬಲಿಸುವೆ? ಇಂದುಮತಿ ತಾನಾಗಿ ಬೇಡವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವಳೆಂದ

ಮೇಲೆ, ಬೇರೆಯವಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗಿ ಸುಖದಿಂದಿರಬಾರದೇ? ನಿನಗಾರೂ ದೋಷ ಕೊಡಲಾರರು!” ಎಂದು ಅಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ “ಛೇ, ಇಜೇನು ಹೇಳುವೆ? ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಪ್ಪನಲ್ಲ. ಅವಳೇ ನನ್ನ ಜನನುಜನುಮದ ಸಂಗಾತಿ. ಅವಳ ದೇಸೆಯಿಂದ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಹೋಳಿ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆ. ಅವಳ ಸಹವಾಸ ಪಡೆದೇ ತೀರು-ವೆನು.” ಎಂದ.

ಈ ಮಾತು ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ, ಅವನ ಅವಿಭಾವನೋಡುನಂತಿದ್ದಿತು. ಕಣ್ಣು ಕಂಪಗೆ ಮಾಡಿ, ಆವಡು-ಗಟ್ಟಿ, ಎದೆ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವ ಆ ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ. ಎಂತಹ ಸಾಹಸಕ್ಕೂ ಹೇಸದವನೆಂದು ನನ-ಗೆನಿಸಿತು. ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೂ ಒಂದಕ್ಕೂ ಅವಳಿಂದ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ನಿರಾಶನಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಕಡೆಗೆ ಕೋರ್ತು ಮುಖಾಂತರ ಅವಳನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೂಡಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ವೈಮನಸ್ಯದ ಮರ್ಗಂಧ ಕೋರ್ತು ಕರ್ಷೇರಿಯ ದ್ವಾರಾ ಹತ್ತೂ ಕಡೆಗೂ ಹರಡಿ ದರ್ಲಾಕೆಕದ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಕೈಡಾ. ಗುನ ಮಾದರಿಯ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ. ಮಾನವಂತ ಸಂಸಾರಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಇದೆಯೇ? ಆದರೆ, ತಾನು ಸ್ವಭಾವದ ಜಿತೇಶ್ ಇದಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಮಾನವ ಮನೆತನದ ಗೌರವವನ್ನು ಪಣಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಜೂಜಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದ.

ಉದಾಸೀನನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶಕ್ಯ-ವಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಾಡಿ ಇಂದುಮತಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, ಮನವೊಲಿಸಿ, ಈ ಅನರ್ಥ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅವರಂತೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವಳನ್ನು ಅವಳ ತಾಯಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡೆ. ಪ್ರಥಮ-ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆಶೆಗೆ ಬಲವಾದ ಮೆಟ್ಟು ಬಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನೇ ನಾನು ನಂಬದಾದೆ. “ಇಂದುಮತಿ ಇವಳೇ ಹೌದೇ?” ಎಂದು ಕೇಳುವಷ್ಟು ಅವಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಐದತ್ತನದ ಕುರುಹು ಅವಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಲ-ಸೂತ್ರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೈತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ಇಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಳೆಗಳಿಲ್ಲ. ವೈಧವ್ಯದ ಅಮಂಗಲರೂಪ ಅವಳ-ದಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಈ ಅವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೇಸಿಕೊಂಡು ಸಿಡುಕಿನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದೆ;

“ಇದೇನೇ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚು?”

ನಿರ್ವಿಕಾರ ಭಾವದಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿದಳವಳು—

“ಅದೇಕಣ್ಣಾ ಹೀಗನ್ನುತ್ತೀ?”

“ವಾಗತ್ಯೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ?”

“ವಾಗತ್ಯದ ಅಗತ್ಯವೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಈಗ!”

“ಅಂದರೆ? ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಕುರುಹನ್ನೂ ಅಳಿಸಿಬಿಡುವರೇ? ಜಿತೇನನ್ನೂ ಜೀವಂತ....”

“ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ!....ಅವರು ಎಂದೋ....”

“ಏನು ಹೀಗೆಂದರೆ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡೂ ಕಂಡೂ.....ಹುಚ್ಚುಚ್ಚು.....”

“ಅವರು ಅಲ್ಲಾ ಇವರು!”

“ಇಂದು, ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಸಮನಾಗಿದೆಯೇ ಇಂದು? ಈಗಿರುವ ಜಿತೇನನ್ನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಾರು?”

“ಬೀರೇನ್ ಬಾಬು!”

“ಆಂ!....ಬೀರೇನ್ ಬಾಬು!!...ಅಂದರೆ!!!...”

“ನನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ ಬೀರೇನ್ ಬಾಬು.”

“ಇಂದೂ, ಏನೇ ಇದು? ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿ? ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇ ನನಗಾಗಲೊಲ್ಲದು.....”

“ಅಣ್ಣಾ, ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ನಾನರಿಯೆ; ಈಗಿನ ಜಿತೇನನು ಜಿತೇನನ್ನವೆಂಬುದು ಅವನ ಕೃಹಿಡಿದ ನನ್ನ ಅನುಭವ.....”

“ವಿವರವಾದರೂ ಏನು? ಬೀರೇನ್ ಬಾಬು ಯಾರು?”

“ಬೀರೇನನು ನನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ. ದುರ್ದೈವ. ದಿಂದ ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಯಿತು. ನನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಹಾಕೊರೆದು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ; ಅವನು ಕಾಯಸ್ಥ ವಂಗಡದವನೆಂದು ತಂದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದೂ ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಓಡಿಹೋಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದೂ ಓಲೆ ಬರೆದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈ ನೀತಿಭ್ರಷ್ಟ ನಡತೆಗಾಗಿ ನನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು, ನಿಮ್ಮರನಾಗಿ ಕಪಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕಳಿಸಿದೆ. ಅಶಾಭಂಗತನಾದ ವಿರೇನ್, ಮುಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ದಿಂದ ಜನ್ಮ ನೀಗಿದ. ವಾಸನಾಪೂರ್ವಿಯಾಗದ ವಿರೇನನ ಆತ್ಮ....”

“ಇದೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಕಲ್ಪನೆ....”

“ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲ! ನನಗೆ ಬಂದ ಪೂರ್ಣ ಅನುಭವ! ಅಣ್ಣಾ, ಮೂಲ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಈಗಿನದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆಯಿದೆಯೇ? ಕಣ್ಣಿನ ತೇಜವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರುವೆಯಾ?”

“.....”

“ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ, ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂಕಯಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಒಂದು ದಿನ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು.”

“ಹಾಂ! ಹೀಗೇನು? ಅದೇನು?”

“ನಾನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಸ್ವಾರಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಅಡಿಗೆಯವಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಳುಗಲಾ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿದೆ, ತನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಾನೂ ಕೂಡಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಹುಚ್ಚು ಮೊದಲಾಯ್ತು, ಡಾಗೇಮಾಡಿದೆ. ಊಟಸಾಗಿದಂತೆ—ಜಿತೇನನಿಗೆ ಎಂದೂ ಆಗದ, ವಿರೇನನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ಪೇರಲ ಮುರಬ್ಬಾ ಬಡಿಸಬೇಕೆಂದಪ್ಪಣೆಯಾಯ್ತು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಬೆಪ್ಪನೆ ಬೆರಗಾದೆ, ಮುರಬ್ಬಾ ಪಾತ್ರೆಯು ದೂರ ಮೇಲ್ಕಾಳಿಗೆ ಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಮೇಲೇರಿ ಹೋಗಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಯಬಂದು ನಾನು ‘ಕಾಕಿಂಬಿ ಅದೆಯಲ್ಲ. ನಾಳೆಯ ದಿನ ಮುರಬ್ಬಾ ಪಾತ್ರೆ ಮೇಲಿದ್ದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಂದಿಡುವೆ.’ ಎಂದೆ. ಈ ಮಾತು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ‘ಎಲೇ ನಾನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದ? ಆಂ! ಯಾವ ವೇಳೆಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದು ನನಗಾಗಲೇ ಬೇಕು ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲ! ಅಹಂಕಾರವಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವಲ್ಲವೇ ನಿಮಗೆ! ಉಚ್ಚ ಜಾತಿಯವರು.... ‘ಕಾಯಸ್ಥ ರೆಂದರೆ ಕೇಳರು, ಸವಿಸವಿ ಮಾತಿನಿಂದ ಆ ವಿರೇಶನನ್ನು ಠಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಈ ವಿರೇಶನನ್ನು ಠಕ್ಕಿಸಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚುರ್ಚಿ ಬಾಬು.. ಅವನ ಗತಿ ಏನಾಯ್ತು? ನೆನಿಸಿಕೋ. ಹೋಗು, ಮೊದಲು ಮುಂಬಾ ತಂದು ಬಡಿಸು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.....”

ಇಂದುಮತಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಬೊಟ್ಟುಕಟ್ಟಿದೆ.

“ದೇಹ ಒಬ್ಬನದಾದರೆ ಆತ್ಮ ಇನ್ನೊಬ್ಬನದು. ಪ....ರ....ಕಾ....ಯ....ಪ್ರ....ವೇ....ಶ!”

ಮಿನ್ನವದನಳಾಗಿ ಇಂದುಮತಿ “ಸತ್ಯಸಂಗತಿ ಇದು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಂಬಬಹುದೇ? ಅಣ್ಣಾ.”

ಜಮಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿರು
ಮೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಂಧುಗಳು, ನ್ಯೂಜ್ ವಿಜಯವಿರು

ಗುಡಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿರು
ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎನ್. ಹುಲಕೋಟೆ, ನ್ಯೂಜ್ ವಿಜಯವಿರು

::

ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಾಲೆ

::

೧೬. ಎಚ್. ಜಿ. ಉಸಾಧ್ಯಾಯ ಎಂ. ಎ. ಹೈದರಾಬಾದ್

೫

೨

ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಕೂಡಿ
ಮಲೆಕು ನಿಂತ ತಮನ ದೂಡಿ
ಎದೆಯಡೆಗೂ ಬೆಳಕನೂಡಿ
ಅಂಧಕಾರವಳಿಯಿರಿ....
ಅಳಿದು ತಮದ ವಿವಿಧಭ್ರಾಂತಿ
ಕಳೆದು ಇಳಿಯೊಳಿಹವಣಾಂತಿ
ತಳೆದು ಸೃಷ್ಟಿಮುಖವು ಕಾಂತಿ
ಬೆಳಕು ಬಾಳ ಬೆಳಗಲಿ!

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಮವು ಮೂಲ
ಅದುವೆ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಶೂಲ
ಕಾಡಿ ಬರಲು ಬಹಳ ಕಾಲ
ಮನುಷ್ಯನಾದ ವಾಸವೇ
ಅದರ ಹತ್ತಿಗೆ ರೋಷಗೊಂಡು
ಅದರೊಡನೆಯೇ ಕೇಡಗೊಂಡು
ಸತ್ತಿಬಲದಿ ಗೆಲುವುಗೊಂಡು
ದಿಢುಜನಾದ ಮಾನವ!

"ತಮವನುಳಿದು ಬೆಳಕಿನತ್ತ
ನಡೆಯೊ ಮನುಷ್ಯ ನೀನು ನಿತ್ಯ"
ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ದಿವ್ಯ ಸತ್ಯ
ಆವಾರವಿಹುದು ಇಂದಿಗೂ
ಅದಕೆ ಬೇಕೆ ಬೇರೆ ಮತವು?
ಅದುವೆ ಬಾಳ ಪ್ರಗತಿಪಥವು
ಇನ್ನೆ ಲೋಕರಥವು
ನಡೆದು ಬರಲಿ ಎಂದಿಗೂ!

ಮೂಲ ತಮಸಿನೊಡನೆ ಜೋರಿ-
ಕಯ್ಯ ಸತ್ತ್ವಜ್ಯೋತಿಯು
ಅಡಗಿಹೋಯ್ತು ತಮದೊಳೊಗೆದ
ವಿವಿಧ ನಿಶಾಭ್ರಾಂತಿಯು!
ಅದಿಯಿಂದೆ ನಡೆದೆ ಇಹುದು
ಜ್ಯೋತಿ ಪೂಜೆ ಇಂದಿಗೂ
ಜ್ಯೋತಿ ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿಯಹುದು
ತಮಕೆ ಸೋಲು ಎಂದಿಗೂ!

ಕರ್ಮಕಾಂಡದಿಂದ ಬೆಳೆದ
ಭೂಮು ಮುಸುಕೆ ಚಿತ್ತವ
ಬೆಳಗಿ ಬಂತು ಉಪನಿಷತ್ತು
ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮಜ್ಯೋತಿಯು!
ಕರ್ಮಕೆಲ್ಲ ಮೊದಲು ಕೊನೆಯು
ಕರ್ಮಫಲಾಕಾಂಕ್ಷಿಯು,
ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಿಕಾರಿಯಹುದು
ಅದುವೆ ಚಿತ್ತಶಾಂತಿಯು!
ಯಜ್ಞ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯು
ಸತತ ಜೀವಹಿಂಸೆಯು
ಬೆಳಗಿಬಂತು ಬುದ್ಧನಿಂದ
ಭೂತದಯಾ ಜ್ಯೋತಿಯು!
ರಣದ ಕಣದಿ ನರನ ಮನವ
ಮುಸುಕಿ ಬರಲು ಕೈಬಿಟ್ಟವು
ಬೆಳಗಿಬಂತು ಗೀತೆಯಿಂದ
ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಯು!

ಮನುಷ್ಯ ಮನವ ಮುಸುಕಿ ಬರಲು
ಉಚ್ಚನೀಚ ಭ್ರಾಂತಿಯು—
ಬೆಳಗತಯ್ಯ ಪರಣದಿಂದ
ಸಮತೆಯೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯು!
ಪರರ ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಡ
ಕೇಜಕಾಯ್ತು ಅಸ್ತವು—
ಬೆಳಗಿಬಂತು ಗಾಂಧಿಯಿಂದೆ
ಮತ್ತೆ ಜೀವ ಜ್ಯೋತಿಯು!

ನಯನದಲ್ಲಿ ರುಚಿರ ಜ್ಯೋತಿ
ರಸನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹದ ಜ್ಯೋತಿ
ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತುಭದ ಜ್ಯೋತಿ
ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದಯಾಜ್ಯೋತಿ
ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಶುಚಿಯಜ್ಯೋತಿ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಮತೆ ಜ್ಯೋತಿ
ತಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಜ್ಯೋತಿ
ಭುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಂತಿ ಜ್ಯೋತಿ
ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಜ್ಯೋತಿ
ಅತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ
ಬೆಳಗಿಬರಲಿ ಪ್ರಭಾವಲಯ

ಸತತ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲಿ
ಹೀನ ತಮೋಭ್ರಾಂತಿಯಳಿದು
ಸತ್ತ್ವತೀತವರಕಲಿ!
ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಕೂಡಿ
ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಾಲೆ ಬೆಳಗಲಿ
ಮಲೆಕುನಿಂತ ತಮನ ದೂಡಿ
ಬೆಳಕು ರಾಜ್ಯವಾಳಲಿ!

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೀಮಾಪುರುಷ ರಾಜಕವಿ ನೃಪತುಂಗ

ಶ್ರೀ. ಬಿಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ

೫

ನೃಪತುಂಗ ಕವಿರಾಜ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾರದೆಯ
ಕಂಠಾಭರಣದಲ್ಲಿಯ ಜೀವನಕರತ್ನ. ಕನ್ನಡಿಗನೆನಿಸಿ.
ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ನೃಪತುಂಗ ಕವಿಯ
ಜೀವನವನ್ನೂ ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಪರಿಚಯ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೫

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜ್ಞಾತ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ನೃಪತುಂಗನು
ಮೊದಲಿಗನಾದ ಸೀಮಾಪುರುಷ. ಈತ ಕವಿಯೂ ಅಪೂರ್ವ
ಕವಿಜನಾಶ್ರಯ ಸಾರ್ವಭೌಮನೂ ಆತನು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆಳಿದ ರಾಜಕುಲಗಳಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ'
ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕುಲವು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ
ಉತ್ತರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಮಳಬೀಡವು' ಅಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ 'ಮಾನ್ಯಖೇಟ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ
ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮಾನ್ಯಖೇಟದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನದ
ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನೃಪತುಂಗದೇವ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೪೫ ರಿಂದ ೮೭೭ ರ
ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನೆಂದು, ಆ ರಾಜ್ಯವಂಶದ ಚರಿತ್ರದಿಂದ ಗೊತ್ತಾ
ಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಕಾಲವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾ.
ಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದ ಅಭ್ಯುದಯ ಕಾಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.
ಈ ದೊರೆಗಳು ಸನಾತನ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದರೂ,
ಜೈನ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಗೌರವ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರಾಗಿ
ದ್ದರು. ಎಂತೇ ಈ ರಾಜರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಜೈನ
ಸಾಹಿತ್ಯಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ
ಗ್ರಂಥ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು
ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಈ ವಂಶದವನೇ ಆದ
ನೃಪತುಂಗದೇವ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅದಿಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದು ಜನಸೇವನ
ಶಿಷ್ಯನೆಂದು, ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೯೮ ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ ಗುಣಭದ್ರಕವಿಯ
ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಉತ್ತರ-ಪುರಾಣ'ದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಃ
ನೃಪತುಂಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ'ವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ
ಕೂಡ 'ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಲೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ನೃಪತುಂಗನ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯೆಂದರೆ ೭೨ ವರ್ಷಗಳ
ದೀರ್ಘಕಾಲ ಪರಿಮಿತಿಯುಳ್ಳುದು. ಈತನಿಗಿರುವ 'ಅನೋಘ ವರ್ಷ'
ಅತಿಶಯ ಧವಳ 'ಕೃತಕೃತ್ಯ ಮಲ್ಲವಲ್ಲಭ' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು
ನೋಡಿದರೆ, ಈತನ ಕಾಲದ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನ-ಶಾಂತಿಯು
ಸಮಾಜಜೀವನವೂ, ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರು ಮೆರೆಯಿಸಿದ
ನೃಪತುಂಗನ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯೂ, ಕರ್ತವ್ಯವಾಲನ ತತ್ಪರತೆಯೂ
ಮನದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬಾರದಿರವು. 'ವೀರನಾರಾಯಣ' ಎಂಬುದಾಗಿ
ರುವ ಇವನ ಇನ್ನೊಂದು ಬಿರುದು, ಈತನ ಆಪ್ತತನವಿಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ
ಯಾಗಿದೆ. ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ-೭೨ ವರ್ಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದನೆಂದು
ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ, ಅದು ವೀರನಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆ?

'ಭೀತಿನಿರಂತರ' ಎಂದೂ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡನು ನೃಪತುಂಗ.
ಈ ಹೊಗಳಿಕೆ ಅವನ ರಾಜನೀತಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಹ-
ದಾಗಿದೆ. 'ವಿವೇಕ ಬೃಹಸ್ಪತಿ' ಎಂಬುದೊಂದೂ ಇವನ ಸಾರ್ಥ-
ಬಿರುದು. ಇವೆಲ್ಲ ಪುರುಷಗುಣಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಕಾರಣದಿಂದಲೇ
'ಪುರುಷೋತ್ತಮ' ಎಂದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿ ಪಾಡಿಸಿಕೊಂಡ
ಈ ಸಮ್ರಾಟ.

ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ರಾಜೋಚಿತ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲದೆ 'ನಾಗ
ಧಿಪ' 'ಪರಮೋದಯ' 'ಸರಸ್ವತೀ ತೀರ್ಥಾವತಾರ' ಎಂದು
ಮೊದಲಾಗಿ ವಾಜ್ಞಯ ರಾಜೋಚಿತ ಬಿರುದುಗಳೂ ಇವನಿಗೆ ಇವೆ.
ಇವೇನು ವಂದಿನಾಗಧರ ವೃಥಾಸ್ತುತಿಪಾಠದ ವಚನಗಳಲ್ಲ. ಅಂದಿನ
ಕಾಲದ ಸರಸ್ವತೀ ಭಕ್ತರು ನೃಪತುಂಗನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡು
ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಸಹಜೋದ್ವಿಗಗಳವು. ಇವು ಸಾರ್ಥ
ಬಿರುದುಗಳೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ದೊರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ 'ಕವಿರಾಜ
ಮಾರ್ಗ' ಎಂಬ ಸಾಹಿತ್ಯಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥವು, ೧೧೦೦ ವರ್ಷಗಳ
ತರುವಾಯದ ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತದೆ.

'ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಕರ್ತೃತ್ವ ನೃಪತುಂಗನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದೇ?'
ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಇಂದಿನ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ
ಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ನೃಪತುಂಗ ಬರೆದುದು ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಯಾರೂ
ನಿಶ್ಚಿತಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ
ಬಾಳಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ಬರೆದ ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕದೇವ, 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ' ನೃಪತುಂಗನದೇ
ಎಂಬವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ'ದ
ತುಂಬ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ನೃಪತುಂಗದೇವನ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಬರುವುದು.
ಸಾರ್ವಭೌಮ, ರಾಜಕವಿಯಾದುದರಿಂದ ಆತ ತನ್ನ ಕೃತಿನಿರ್ಮಿತಿ
ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಿಕ್ಕ ಕವಿಗಳಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿರದೆ, ಗಾಂಭೀರ್ಯದರ್ಶಕನಾದ 'ನೃಪತುಂಗಾನುಮತಮುಪ್ಪ'
ಎಂಬ ಸೂಚಕ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತ
ಕಾರರಾದ ದಿವಂಗತ ರಾ. ಬ. ಆರ್. ನರಸಿಂಹಚಾರ್ಯರು,

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ನೃಪತುಂಗ ಕವಿಯ ಕೃತಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನೃಪತುಂಗ ಕವಿಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೀಮಾ ಪುರುಷನೆಂದು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆತನ ಕೃತಿಯಾದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ನೊಂದಲನೆಯದಾಗಿ ನೃಪತುಂಗನ ಕೃತಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾವ್ಯವಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಇಂತಹ ಪ್ರೌಢತರದ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥದ ನಿರ್ಮಿತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದಮೇಲೆ, ಅಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸತ್ತು ಎಂತಹ ಉನ್ನತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಊಹಿಸಲು ಒರುವಂತಿದೆ. ಸದ್ಯ ದೊಂತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನತಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ' ಗ್ರಂಥವೇ. ಕವಿ ತನ್ನ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಮಾರ್ಗವೆನಿಸುವಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಲಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಟವನಾದರೂ ಗ್ರಂಥೋಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಜರಿತ್ರೆಗೆ ತುಂಬ ಸಹಾಯಕಾರಿಯೆನಿಸುವಂತಿವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮ್ರಾಟರು. ಅವರು ಆಳಿದುದು ನಿಶಾಲಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು. ತನ್ನ ಕಾಲದ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಶಾಲ್ಯ ಎಷ್ಟಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ನೃಪತುಂಗ 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಆ ಗೋದಾವರಿವರದ್ವಾರದವರೆಗೆ, ಆ ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ' ಎಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿ ವಿಶೇಷ ವಿವರಣೆ' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಾಡಿನ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ನಾಡಿಯ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅರೈದು, ಅದರೊಳಗೆ ಕೆಸುವೊಳು ಆ ವಿವಿಧ ಮಹಾ ಕೊಪ್ಪಣ ನಗರದ ಆ ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಆ ಸಮಭಿಮುತಮಸ್ತು ಒಂಕುಂದದ ನಡುವಣ ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳು' ಎಂದು ಕಚ್ಚುಗನ್ನಡದ ಪ್ರೇಶ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೆಸುವೊಳು ಇಂದ. ಎಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಳೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನ ಆ 'ಕೊಪ್ಪಣ ನಗರ' ಎಂದು 'ಕೊಪ್ಪಳ' ಎಂದು ತದ್ಭವ ಗೊಂಡಿದೆ. ಒಂದಿನ 'ಪುಲಿಗೆರೆ' ಇಂದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರವೆಂಬುದನ್ನು ಬಹು ಜನರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಂಕುಂದ' ಎಂಬುದು 'ಒಕ್ಕುಂದ' ಹೆಸರಿನ ಚಿಕ್ಕ ಪಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೈಲಹೊಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಮಹಾಸಹಾರ್ಗ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನರ—ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಾ ಗುಣಕ್ಕೆ—ಶೌರ್ಯ ಔದಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೃಪತುಂಗ ತುಂಬ ಮಾರು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಂತಲೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡವರೆಂದರೆ ನೃಪತುಂಗನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ; ಅಭಿಮಾನ. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಆ ಸಮ್ರಾಟ, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನೂ ಬದಿಗಟ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ನೋಡಿರಿ:

"ಸುಭಿರ್ವಿರ್ಕಳ ಕವಿಗಳ ಸು-

ಪ್ರಭುಗಳ ಚೆಲ್ವರ್ಕಳ ಅಭಿಜನರ್ಕಳ ಗುಣಿಗಳ ||

ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಅತ್ಯುಗ್ರರ

ಗಭೀರಚಿತ್ತರ ಎವೇರಿಗಳ ನಾಡವರ್ಗಳ || "

ಇವೆಲ್ಲ ವಿರೋಚಿತ ಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡವರ ಸಹಜ ಕಾವ್ಯ ರಸಿಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕವಿನೃಪತುಂಗ ಹೇಗೆ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆ ನೋಡಿ:

ಪದನ ಆರಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ-

ದುದನ ಅರಿದು ಅರಿಯಲುಂ ಅರ್ಪರ ಆ ನಾಡವರ್ಗಳ

ಚದುರರ ನಿಜದಿಂ ಕುರಿತೋ-

ದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳ ||

ಕುರಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ

ಪೆರದುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳಿರಾ ಜಾಣರ

ಕಿರುವಕ್ಕಳ ಮಾಮೂಗರುಂ

ಅರಿವಲ್ ನೆರೆವರ್ ಎವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ||

ಕ್ರಿ. ಶ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ವಸ್ತುವಸ್ತು ರೂಪವಿದು. ನೃಪತುಂಗ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಿಂದ ಕೃಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶವಿಸ್ತಾರ, ತಿರುಳುಗನ್ನಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಈ ರಂಜಕವಿ, ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. 'ವಿಮಲೋದಯ' 'ನಾಗಾರ್ಜುನ' 'ಜಯಬಂಧು' 'ದರ್ವಿಣೀತ' ಮೊದಲಾದವರು ಗದ್ಯಕಾವ್ಯ ಕರ್ತೃಗಳು. 'ಶ್ರೀವಿಜಯ' 'ಕವೀಶ್ವರ' 'ಪಂಡಿತ' 'ಚಂದ್ರ' 'ಲೋಕಪಾಲ' ಮೊದಲಾದವರು ಪದ್ಯಕಾವ್ಯ ಕರ್ತೃಗಳು. ಕವಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಹೊರತು, ಅವರು ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನೃಪತುಂಗನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇವರೆಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದುದು 'ಪಳಗನ್ನಡ'ದಲ್ಲಂತೆ. ತಾನು 'ಪೊಸಗನ್ನಡ'ದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನಂತೆ. ನೃಪತುಂಗನ ಪೊಸಗನ್ನಡ ಇಂದಿನವರಾದ ನಮಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಪಳಗನ್ನಡ.

ರಚನಾರೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಅಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಬೆದಂಡೆ' 'ಚತ್ತಾಣ' ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೆಂದು ನೃಪತುಂಗ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

'ಕಂದಮುಂ ಅನುಳನ ನೃತ್ತಮುಂ

ಒಂದೊಂದು ಎದೆಗೊಂದು ಜಾತಿ ಜಾಣನೆಯ ಬೆದಂ

ಗೊಂದಿ ಇವರೊಳಮರೆ ಪೇಳಲ್

ಸುಂದರ ರೂಪಿಂ ಬೆದಂಡೆಗಿಬ್ಬಮದಕ್ಕುಂ'

ಎಂಬುದು 'ಬೆದಂಡೆ' ಕಾವ್ಯದ ಬಾಹ್ಯಾಂಗ ರಚನಾರೀತಿ ಹೀಗೆಯೆ:

‘ ಕಂದಂಗಳ ಪಲನಾಗಿ
ಸುಂದರ ವೃತ್ತಂಗಳಕ್ಕರಂ ಚೌಪದಿ ಮು-
ತ್ತಂ ದಲಾ ಗೀತೆ ತಿವಿದಿಗ-
ಳಂದಂ ಬೆತ್ತಿಸೆಯ ಪೇಳ್ವೊಡದು ಚೆತ್ತಾಣಂ || ’

ಎಂಬುದಾಗಿ ‘ಚೆತ್ತಾಣ’ ಕಾವ್ಯದ ಬಹಿಃಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತನ್ನ ಸಭೆಯು ವಿದ್ವಜ್ಞನರಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಚತುಃ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ನೋಡಿ:

‘ವ್ಯಾಕರಣ ಕಾವ್ಯ ನಾಟಕ
ಲೋಕಕಳಾ ಸಮಯಮಾದಳಂಕೃತಿಗಳೊಳಂ
ವ್ಯಾಕೃತನಲ್ಲದನು ಎಕೆ ನಿ-
ವೇಕ ಬೃಹದ್ವೈಯ ನಗರಮಂ ಪುಗುತರ್ಪಂ ?’

ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳೇ ನೃಪತುಂಗನ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದವರಂತೆ.

ನಾಳಾಪಂಡಿತ, ಸೂತ್ರಕಾರ, ಕವಿ ಇವರ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನೃಪತುಂಗದೇವ ತುಂಬ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೃಪತುಂಗನ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ:

‘ಕುರಿವಂತು ಸೆರರ ಬಗೆಯಂ ತೆರೆದಿರೆ
ಸೆರಗೆ ಆರಿಸಲಾರ್ಪನಂ ಮಾತರಿವಂ ||

ಇದು ಭಾಷಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಿಸಬಲ್ಲವನೇ ‘ಮಾತರಿವ’—ಎಂದರೆ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತ.

‘ಕಿರಿದರೊಳಾ ಪಿಂದುಮರ್ಥವನು ಅರಿಸಲ್
ಸೆರೆವಾತನ್ ಆತನಿಂದಂ ನಿಪುಣಂ |

ಹೇಳತಕ್ಕದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಸೂತ್ರೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಬಲ್ಲವನು ಮಾತರಿವನಿಗಿಂತಲೂ ನಿಪುಣನಾದವನು. ಇನ್ನು,

‘ನುಡಿಯಂ ಛಂದದೊಳು ಒಂದಿಡರೆ-
ತೊಡರ್ಚಲು ಅರಿವಾತನ್ ಆತನಿಂದಂ ಜಾಣಂ |

ಎಂದರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಛಂದಸ್ಸಿನ ಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಹೇಳುವವನು ನೊದಲಿನವನಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನು. ಆದರೆ

“ ತಡೆಯದೆ ಮಹಾಧ್ವಕ್ಯತಿಗಳನು ಒದರಿಸ-
ಲಾರ್ಪತನು ಎಲ್ಲರಿಂದಂ ಬಲ್ಲಂ ”

ಎಂದರೆ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಲ್ಲವನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರವೀಣನೆನಿಸುವನು.

ಈ ಸೀಮಾಪುರುಷನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕೋ ಯಾವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೋ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದಂತಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಸಿಕತೆಯು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ನೆಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಡಗಿಡಿಗೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಂದಿನಂತೆಯೇ ಅಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ‘ದೇಸಿ ಕನ್ನಡಂಗಳು’ ಅದೆಷ್ಟೋ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ‘ವಾಸುಕಿಯುಂ ಅರಿಯಲಾರದೆ ಬೇಸರುಗುಂ’ ಎಂದು ನೃಪತುಂಗ ಅಣಕದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನಲ್ಲದೆ, ಅಂದಿನ ‘ಅಗಮ ಬಲಹೀನರಾದ ಕೆಲವು ಅಳಿಗಬ್ಬಿಗರು ಪಳಗನ್ನಡವನ್ನು ಹೇಗೆ ಘಾಲಿಗಿಡಿಸಿ ನುಡಿಸರೋ!’ ಎಂದು ಜುಗುಪ್ಸೆಯ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳಿಗೂ ರಾಜಮಾರ್ಗವೆನಿಸಬಲ್ಲಂತಹ ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ ವಿಷಯಕವಾದ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಲೆಂದು ಈ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬರೆದು ಇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು ನೃಪತುಂಗನ ಮೂರ್ತಿ ಮರೆಯಾಗಿ ಗಿ೦ಂ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಆತನ ‘ಅತಿಶಯ ಧವಳ’ ಕೀರ್ತಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ರೂಪದಿಂದ ಇದು, ವರಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿರುವವರೆಗೂ ಅದು ಅಳಿಯದೆ ಉಳಿಯಬಲ್ಲದು.

ಶ್ರೀ ತಕ್ಕುರದೊಳಾ ಕೌಸ್ತುಭ
ಜಾತದ್ವೈತಿ ಬಳಸಿ ಕಂಡಮುದಂತಿರೆ ಸಂ-
ಪ್ರೀತಿಯಿನಾವಗಮಗಳಳ್
ನೀತಿನಿರಂತರನು ದಾರನಾನ್ಯಸತುಂಗಂ ||

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗ

ಡಿ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮುನೀಪಾಲ

೫

ಕೇರಳ ನಾಡೂ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಂತೆಯೇ ಒಂದು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಂತೆಯೇ ಪರಾಧೀನ ಪ್ರಾಂತ. ಅದರ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಎಂತಲೇ ಅದರ ಪತ್ರಿಕಾ ವ್ಯವಸಾಯದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದೆ ನೋಡಿರಿ.

೫

ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಗಳು ಮೊದಲುಬಂದಿದ್ದು ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ. ವಿದೇಶೀಯ ಮಿಷನರಿಗಳು ಅವನ್ನು ತಂದರು. ಮೊದಲನೆಯ ಮಲೆಯಾಳಂ ಪುಸ್ತಕ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ೧೭೭೨ ರಲ್ಲಿ. ಅದು ಕೂಡ ರೋಮಾನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಮಲೆಯಾಳಂ ಅಚ್ಚಿನ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಕೇರಳಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.

‘ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಕ್ಷೇಪಂ’ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಮೊದಲನೆಯ ಮಲೆಯಾಳಂ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ. ೧೮೪೦ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಾಯನಲ್ಲಿ ಇದು ಹೊರಟಿತು. ೧೮೬೨ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ‘ಪತ್ರಿಮ ತಾರಕ’ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದು ‘ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಸ್ಟಾರ್’ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಲೆಯಾಳಂ ರೂಪವಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ೧೮೭೬ ರಲ್ಲಿ ಎರ್ನಾಕುಲದಲ್ಲಿ ‘ಸತ್ಯಾನಂದಮ್’ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿತು. ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಅದು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಶತಮಾನ ಕಾಲ ಅದರ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ವಾರ್ಕಿಯವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಧನರಾದರು. ಕೇರಳ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಾಲ ಅಧೀನರಾಗಿ ದುಡಿದವರು ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಸರಿ.

ಅಗಲ ಕಾಲದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪೇಷಾ ಎಡೆ ಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತ ವರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಿಷಯಗಳೇ ಅಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದುವು.

೧೮೪೪ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುನ್ಠಿರಾಮ ಮೆನನ್ ರವರು ಕೇರಳ ಪತ್ರಿಕಾ ವಸ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಲೆಯಾಳಂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮೆನನ್ ರವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು ಜನಹಿತವೇ ಅವರ ಅದರ್ಶವಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು

ಅವರು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬಂದ ಅಭಾಸಗಳನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬರೆಹಗಾರರು ‘ಕೇರಳ ಪತ್ರಿಕೆ’ಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥವರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಕುನ್ಠಿರಾಮನ್ ನಾಯನಾರ್ ಅವರು, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಅಸಮರ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರ್ನಡತೆಗಳನ್ನೂ, ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಲಿಗೆರೆದು ಅಂಥವರಿಗೆ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ‘ಕೇರಳ ಪತ್ರಿಕೆ’ಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂಥ ಲಲಿತ ಮನೋಹರವಾದ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಹಲವಾರು ಒಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಅದರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಮೆನನ್ ರವರ ಕಾಲಾನಂತರ ಹಲವಾರು ಸಲ ಕೈಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಕ್ರಮೇಣ ಶಕ್ತಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಹ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು.

ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಕೇರಳ ಸಂಚಾರಿ’ ಮತ್ತು ‘ಮನೋರಮಾ’ ಎಂಬ ಬೇರೆ ಎರಡು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದುವು ಆಗಿನ ರಘುನೋರಿನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಸಿ. ಪಿ. ಗೋವಿಂದನ್ ನಾಯರ್ ರವರು ಕೇರಳಸಂಚಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಕರಿಯ ಕೊಟಿ, ಬಿಳಿ ಟೋಪಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ವ್ಯಕ್ತರು, ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ತನ್ನ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಭರದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೊಬ್ಬರು ಈಗಲೂ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ‘ಮನೋರಮಾ’ ಪತ್ರಿಕೆ ಕೇರಳ ಮಹಾಜನ ಸಭೆಯೆಂಬ ಲಾಯರುಗಳ ಹಾಗೂ ಜಮೀನ್ದಾರ ಪ್ರಭೃತಿಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖಪತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವೇನೋ ಇತ್ತು; ಆದರೆ ‘ಕೇರಳ ಪತ್ರಿಕೆ’ಯಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನಿಲುವೆಯಾಗಲೀ, ವಿಶೇಷ ಸತ್ತ್ವವಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ.

‘ಕೇರಳ’ ಮತ್ತು ‘ಮಲೆಯಾಳ’ ಎಂಬ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅನಂತರ ‘ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ’ ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ನಿರ್ಭೀತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಹೌದು; ಉಜ್ವಲ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ಹೌದು. ಶಿರುವಾಂಕೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವು ತಾನೇತಾನಾಗಿ ನೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಲು ಅವರು ಸಂತತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯವರಾಗಿದ್ದು ಅತ್ಯಸಾಧ್ಯವೆಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೇಳಕಟ್ಟುವಂಥವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಅತ್ಯವಂಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೊಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಗಂಭೀರ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹಾಗೂ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ, ತಾವೊಬ್ಬರೇ ನಿಂತು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಿರುವಾಂಕೂರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ೧೯೦೩ ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲುವಾಗುವ ತನಕ, ಮಲಬಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದರು. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಕುರಿತಾಗಿ ಇವರು ಮಲೆಯಾಳಂ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿಳ್ಳೆಯವರ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಿ. ಕಲ್ಯಾಣಿ ಅಮ್ಮನವರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಎಡೆಗಾರಿಕೆ ಅತ್ಯಾಪಣ ಬುದ್ಧಿ — ಇವುಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕೇರಳದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಏಕೆ ಮೇವಾದ್ವಿತೀಯರು. ತನ್ನ ನಿಶ್ಚಿತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂತಹ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯದಿದ್ದ ದಿ. ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದರೆನ್ನಬಹುದು.

ಇಂದು ಕೇರಳದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ‘ಮಲೆಯಾಳಂ ಮನೋರಮಾ’ ಕಳೆದ ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಜ್ರೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಿತು. ಇದು ಕೊಟ್ಟಾಯವಿನಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಸಾರಣೆಯೂ ಇದೆ; ತುಂಬ ಪ್ರಾರಸ್ಯವೂ ಇದೆ. ದಿವಂಗತ ಕಂಡತಿಲ್ ವರ್ಧೀಸ್ ಮಾಪ್ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಇದರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು. ಇವರು ‘ಕೇರಳ ಮಿತ್ರಂ’ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಾಪ್ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಜನತೆಯ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಿಗಳೂ ವ್ಯವಹಾರ ಚತುರರೂ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ‘ಮನೋರಮಾ’ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಬಂತು. ಕೇರಳನರ್ಮ, ತಂಪುರನ್, ವಲ್ಲತೋಳ್, ಉಳ್ಳಾರ್, ಅಚ್ಯುತ ಮೆನನ್, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಹಲವರಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತು. ೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ ಕಂಡತಿಲ್ ಅವರು ಕಾಲವಾದದಿಂದ ಕೆ. ಸಿ.

ಮಾಪ್ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಮನೋರಮಾ ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಶಿರುವಾಂಕೂರು ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಮರಳಿ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಿತು.

ಕೇರಳದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತು: ‘ಪ್ರತಿದಿನಂ’ ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ಮಲೆಯಾಳಂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಅದರೊಡನೆ ಬಹಳಕಾಲ ಬಾಕಿಲ್ಲ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ‘ಮಲೆಯಾಳ’—ಎಂಬ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಈಗ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದೆ.

‘ಸಮುದರ್ಶಿ’ ‘ಕೇಸರಿ’—ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ಇಂದಿಗೂ ಕೇರಳದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ. ಎ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಧಾವಿಗಳು—ಪತ್ತಾಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲವರು.

‘ಕವನ ಕೊಮದಿ’—ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ತರದ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಮಲೆಯಾಳಂ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ-ಸಮಾಚಾರಗಳಿಂದ ತೊಡಗಿ, ಸಂಸಾರವರ್ತಮಾನ ಲೇಖನಗಳ ವರೆಗೂ, ಕೊನೆಗೆ ಓದುಗರ ಪತ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಾಲ್ಕೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

‘ಕೇರಳ ಕೇಸರಿ’, ‘ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ’ ಮೊದಲಾದುವು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಇತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು.

ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋರಾಡಿದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕೆಲವಿವೆ. ದಲಿತವರ್ಗದವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ‘ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ’ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ದಲಿತ ವರ್ಗದವರ ಧುರೀಣರಾಗಿದ್ದ ಟಿ. ಕೆ. ಮಾಧವನ್ ಅವರೇ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್ ಅವರ ‘ಸರ್ವೋದರಣ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ, ಸಿ. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ‘ಮಿತವಾದಿ’ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ದಲಿತವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯಕವಾದುವು.

ಮಲೆಯಾಳಂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಶೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಇತರ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಂದರೆ ‘ಆತ್ಮಪ್ರೇಮಿಣಿ’, ‘ವಿದ್ಯಾಪೋಷಿಣಿ’, ‘ರಸಿಕರಂಜನಿ’, ಚಂತಾನುಜ—ಮೊದಲಾದುವುಗಳು. ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಜನಾರ್ದನ ಮೆನನ್ ಅವರು, ‘ಗಜಕೇಸರಿ’ ಸಂಪಾದಕ ಕುಮಾರನ್ ಅವರು, ವಿಧ್ವಂಸಕರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬರೆಹಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದ ಅಪ್ಪನ್ ಥಂಪುರನ್, ವಾಸುದೇವ ಮೂಸದ್ ಮೊದಲಾದವರು ಆಗಿನ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದವರು.

೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಬಿಟ್ಟವು. ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿಟ್ಟ 'ಮಾತೃಭೂಮಿ' ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯವಾದದ್ದು. ಇಂದಿಗೂ ಮಲೆಯಾಳಂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸಾರಣೆಯುಳ್ಳದ್ದು. 'ಮಾತೃಭೂಮಿ' ದೈನಿಕ ಹಾಗೂ ಇದರ ಅಂಗವಾದ ಸಚಿತ್ರ ಪಾಠ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮಲೆಯಾಳಂಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಡೆಯಿದೆ. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೊರಬಿಟ್ಟ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಇಂದು ಎಲ್ಲ ನಿಧನ ಅಧುನಿಕಯಂತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿರುವುದು. ಸಮರ್ಥರಾದ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠಾವಂತರಾದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ, ಜನಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳಿಗೂ ಉಚಿತ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕೀಯ-ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಮೊದಲು ಲಾಯರುಗಳಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಧನುಕಿದ ಕೆ. ಮಾಧವನ್ ನಾಯರ್ ಮತ್ತು ಪಿ. ಅಚ್ಚುತನ್ ಅವರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಶ್ರೀ ರಾಮುಣ್ಣ ಮೆನನ್ ಅವರು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ೧೯೩೦ ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಕೇಶವ ಮೆನನ್ ಅವರು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೆನನ್ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮೆನನ್ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಿಂಹದಲ್ಲ ಭಾರತದ ಹೈ ಕಮಿಷನರಾಗಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು.

೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಕೈಲೋನಿಂದ ಹೊರಬಿಟ್ಟ 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನಾಸಮರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಇದರ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ದಿವೇಗಜ ಎ. ಕೆ. ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ಅಂದೋಲನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನ ಧನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ದುಡಿದರು. ಅರ್ಧಂ ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಹುಕಾಲ ಭಾಳಿಲ್ಲ. ಬಾಳಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದರೂ ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ ಭವ್ಯವಾದದ್ದು.

'ಆಲ್ ಅಮಿನ್' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಿಂದ ಆಬ್ದುಲ್ ರಹಿಮನ್ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ, ಜಾತೀಯ ಏಕೈಕತೆ ಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತ ಕೆಲವುಕಾಲ ನಡೆದುಬಂತು. 'ಮಲೆಯಾಳ ರಾಜ್ಯಂ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಕೈಲೋನಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಸಾರಣೆಯಿದೆ. ತನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವರದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಮತೋಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಎರ್ನಾಕುಲಂ 'ದೀನಬಂಧು' ಪತ್ರಿಕೆ ಮೊದಲು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವಾಗಿ ಹೊರಬಿಟ್ಟು, ಈಗ ದೈನಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದುವು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ 'ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ' ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಕೆಲಮಂದಿ ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ 'ಚಂದ್ರಿಕೆ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಿನದು. 'ಪೌರಶಕ್ತಿ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸೇರದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧೋರಣೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.

ಅಧುನಿಕ ಮಲೆಯಾಳಂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಜಯನ್' ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಎನ್. ಆರ್. ನಾಯರ್ ಅವರು, ಅಸಾ-ಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಆಕಾಲ ಮರಣದಿಂದ ಕೇರಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತುಂಬಬಾರದಂತಹ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲವೊಂದು ಅಡಚಣೆಗಳು ದೂರವಾದಾಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿಯೂ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡುವು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಮಾತ್ರ ನಡೆದು ನಿಂತುಹೋದುವು. ಈಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ೨೩ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ, ೫೪ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ, ೪೦ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ೨ ತ್ರೈಮಾಸಿಕಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ತಿರುವಾಂಕೂರು-ಕೊಚ್ಚಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲವೆ. ಟ್ರವಂಕೂರು, ಕೈಲೋನ್, ಕೊಟ್ಟಾಯಂ, ಎರ್ನಾಕುಲಂ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲೇಕೋಟೆ-ಇವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಡುವ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು. ಹೊರನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ ಮಲೆಯಾಳಂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇವೆ. ಸಿಂಗಾಪುರದಿಂದ ಎರಡು ಮಲೆಯಾಳಂ ದೈನಿಕಗಳೂ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಕಾಲೋಂಡೋ ದಲ್ಲಿ ಒಂದಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಮದರಾಸು ಪೂನಾಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ವಿದಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂಳದಂ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲದ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ, ಜಾತೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಸಂಯಮ, ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾಗಬೇಕಾಗುವೆ.

ಓದುವ ಜನವೇನೋ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮಲೆಯಾಳಂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಾರಣೆಗೆ ತುಂಬ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ. ಏಕೈಕ ಕೇರಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾದರೂ ಮಲೆಯಾಳಂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯವುಂಟಾದೀತೆಂದು ಅತಿಶಯವಾಗಿದೆ.

(ಮದರಾಸಿನ 'South Indian Journalist') ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಪಿ. ಕೇಶವ ಮೆನನ್ ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖನದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿತ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ೮೬)

ನಗೆಯ ಬಗೆ

೩೬. ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಉಡುಪಿ, M. A. B. T.
ಸಂಪಾದಕರಾದ, ಮುಂಬೈ

೫

ನಗೆಯೆಂಬುದು ಒಂದೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ.
ಲಿದ್ದರೂ, ಅದು ನಿವಿಧ ಭಾವಗಳ ಪಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು
ಮಾಡುವುದು. ನಗೆಯ ಬಗೆಯೂ ಮನೋ-
ವಿಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ಅಂಗ.

೫

‘ದಿನ ದಿನದ ನಗೆ—ಡಾಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ದೂರವಿಡುವ ಬಗೆ’ ಎಂದು
ಬಲ್ಲವರ ಮಾತು. ಅಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನಗುತ್ತಾ ಸಂತೋಷ
ಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಡಾಕ್ಟರ್‌ನು ಹತ್ತಿರಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರೋಗಗಳು
ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ದೂರವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಶ್ವಾಸ ಪುಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಎಂದರ್ಥ.
ವ್ರಾಯ. ಇದೀಗ ನಗೆಯ ಪ್ರಭಾವ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ;
‘ಉತ್ತಮವಾದ ನಗೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮದ
ಬಲವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ’ ಎಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ
ದೇಹಾತ್ಮಮನಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದರಿಂದಲೇ
ದೇವರೂ ತನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ
ನಮ್ಮ ಮುಖದೂರೂ ಆದಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ
ಅದಿಯಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗಿನ ಕಾವ್ಯ-ನಾಟಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಹಾಸ್ಯ-
ಗಾರ ಹನುಮನಾಯಕನಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬರು ಬೇರೂ. ಒಬ್ಬ ‘ಕ್ಲಾನ್’
ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ನಾಟಕಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣವೇ
ನವರಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನ ದೊರಕಿದೆ ಎನ್ನಬೇಕು.
ಅದೂ ಪ್ರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಸಾರಿದ್ದಾರೆಂದಮೇಲೆ ನರನು ಮಾನು-
ಗಿಂತ ಮೇಲೆಂದು ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳೇ ಬೇಡ.

ಹಾಸನಂದರೇನು:—ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು
ಮೂಡಿಸುವ ಮುಖಭಾವವೇ ಹಾಸನವೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಿ-
ಬಹುದು. ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂತೋಷವಾದರೆ ನಗೆಯು ಸಶಬ್ದವಾಗಿ
ಅರಳುಗೆಯಾಗಬಹುದು. ಅಂತು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಉಂಟಾಗುವ ಮುಖ-
ಭಾವ ವಿಶೇಷವೇ ನಿಜವಾದ ಹಾಸ. ಈ ನೈಜಹಾಸವು ನೈಜ
ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನೈಜ
ಹಾಸವನ್ನನುಕರಿಸುವ ಕೃತಕಹಾಸವು ಕೃತಕಸಂತೋಷದಿಂದಾಗಿ
ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೇ ಮೊಸಳೆನಗೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗಿ ಸಹಾಯಬಯಸುವ, ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
‘ಓಟಿ’ನ್ನು ಕೇಳಬರುವ, ಆ ಬಳಿಕ ಅಂಥವರೇ ಮಂತ್ರಿಶ್ವರರಾದಾಗ
ನೀವು ಕೇಳಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಕಾರವನ್ನೀಯುವ—ಮುಖಂಜೇಶ್ವರರಲ್ಲಿ

ಇಂತಹ ಮೊಸಳೆನಗೆಯನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇನ್ನು
ಈ ನಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಹಾಗೂ ಅರಳುಗೇ—ಇವುಗಳರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಒಬ್ಬ ತರುಣಿಯನ್ನು
ನೋಡಿ ಮೋಸಹೋದ ತರುಣನು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಾಗ
ಅನಳು ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಬೀರಿದರೆ ‘ಸ್ವಾಗತ’ವೆಂದರ್ಥ. ಅದೇ ಅವಳು
ಮುಖವನ್ನರಳಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಅರಳುಗೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರೆ ‘ಅಯ್ಯೋ
ಇವನ ಮೂರ್ಖತನವೇ’ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದಳೆಂದರ್ಥ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ
ದ್ದವರು ಈ ತರುಣನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಾರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ದಿವಸ ಪೂರ್ವ
ಪುಣ್ಯ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ನಗೆಯ ಬಗೆಯನ್ನರಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೂ ನಗೆ
ಬರುತ್ತದೆ.

ಅದಕಾರಣ ಈ ನಗೆಯನ್ನು ಮಂದಹಾಸ, ಅಟ್ಟಹಾಸ, ಪಿಕಟ
ಹಾಸ—ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನ
ನಾದ, ಇತರರಿಗೆ ಹಾನಿರಹಿತವಾದ ಸಂತೋಷಸೂಚಕ ಹಾಸವೇ
ಮಂದಹಾಸ. ಇತರರ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ, ರತ್ನಗಳ ಅವನತಿಯಿಂದಾಗಿ
ಬರುವ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸವೇ ಅಟ್ಟಹಾಸ. ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ, ಪ್ರಯೋಜನ
ವೇನೂ ಇಲ್ಲದ, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದವನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ ನಗಾಡು-
ವುದು ವಿಕಟಹಾಸ. ಇವನ್ನೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ
ಹಾಸಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ
ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ಸಾತ್ವಿಕ ಹಾಸ್ಯ:—ಮಗುವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.
ಈ ಅನಿಮಿತ್ತಹಾಸ ನೋಡಿ ನಮಗೂ ನಗೆಯುಂಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರ-
ಹಾಸನ ನಗೆಯು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಿಯ-
ತಮೆಯ ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಗೆಯುಂಟು ಬರುತ್ತದೆ.
ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಮಂದಹಾಸ. ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಹಾಸ ಮೇಲ್ಕರ
ಗತಿಯ ಮಾನವರು ತಾವೇ ತಪ್ಪುಮಾಡಿ ಇತರರಿಗಿಂತ ಮೊದಲಿ
ತಾವೇ ನಕ್ಕು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಹೀಗೆಯೇ ನಗುತ್ತಾರೆ.
ಮರವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೋದ ವೈದ್ಯಕರೊಬ್ಬರು ಬೀಗವ ಕೈಗೊಂಡ
ಲನ್ನು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಬೀಗವನ್ನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಬಂದು ಕ್ಲಾಸಿನ
ಮೇಜಿನಮೇಲೆಟ್ಟು, ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ಅರಿತಾಗ ತಾವೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮರವೆಯ ಅರಿವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ
ಅವರನ್ನು ಹಾಸ್ಯನಾಗಿರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಪುರಾಣದ
ಕಥೆ ತೆಗೆದರೆ—ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು—ಒಪ್ಪಿದ ಯುವತಿಯನ್ನು—ಸುಲಭ
ದಿಂದ ಹಾರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅರ್ಜುನ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ
ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟ. ಬುನಿ ಪೂಜೆಯ ನೆರವಿಂದ ಸುಭದ್ರೆಯೂ
ಹೋಗಿ ಒರುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಿಚಾರ ತಿಳಿದ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಗಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟ. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಕುತೂಹಲ ಇದರಿಂದ ಮೆಚಿಟ್ಟಳು. ಇದು
ನಿಜವಾದ ಸಾತ್ವಿಕ ಹಾಸ.

ರಾಜಸ ಹಾಸ:—ತನಗೆ ಕೇಡು ಬಗೆದ ರತ್ನವಿನ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ-
ಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ನಗುವುದು ರಾಜಸ ಅಟ್ಟಹಾಸ. ಹಿಂದೂಮೈ

ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ರಾವಣನು, ಕೈಲಾಸಗಿರಿ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮಿಸಿತು. ಬಳಿಕ ಇಡೀ ಕೈಲಾಸ ವನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ತಲೆ ಕೆಳಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ವತದ ಕೆಳಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದನಂತೆ. ದಶಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದು ಪರ್ವತವನ್ನೇತ್ತುವ ನಾಹಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಪಾರ್ವತಿಯು ಹೆದರಿ, ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟಳಂತೆ. ಪರಮೇಶ್ವರನು ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಉಂಗುಷ್ಟದಿಂದ ಪರ್ವತವನ್ನೊತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ ರಾವಣನ ಕೈ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹೋಯಿತಂತೆ. ಕೈಯನ್ನೇಳಿದು ಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾವಣನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ದೊಡ್ಡ ಅಬ್ಬಹಾಸದಲಿಗಳು ಕೈಲಾಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವಾಗಿ ತೋರಿಬಂದುವಂತೆ. ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಪುರಾಣದ ಕಥೆಯಿದೆ ಇದೇ ರಾವಣನು ಸೀತಾವರಣಿಯನ್ನು ಹೋಗಿ ಶಿವ ಧನುಸ್ಸನ್ನೇತ್ತಲೂ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಕೃತ ವೇಷಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಸಿದ ಸೀತೆಯು, ಅವನು ಧನುಸ್ಸನ್ನೆತ್ತಲಾರದೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅಪಾರವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಸಭೆಯನ್ನೇ ನಗೆಗಡಲಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸಿದಳಂತೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಯಾಸುರನ ಮಯಾನುಯ ಯಾಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕಂಗಾಲಾದಾಗ, ದ್ರೌಪದಿಯು 'ಕರೆಯೊಳು ಬಿದ್ದಿರೆ ಭಾವಾ' ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ, ಸವಿಯರೊಂದಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಗಾಡಿದಳಂತೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಶತ್ರುವಿನ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಡುವ ರಾಜನ ಹಾಸ. ಈಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆಕೊಡುವ ಹೆಡ್ಡಾಸ್ವರರು ಮಳೆ ಬಂತೆಂದು ಓಡಲಾ- ರಂಭಿಸಿ ಜಾರಿಬಿದ್ದರೆ, ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಬ್ಬ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ 'ಧಪ್ಪ' ಕಾಯರಾಗಿದ್ದರಂತೂ ಅಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಟವೇ ಬೇಡ. ಅಷ್ಟು ನಗು, ಸಂತೋಷ. 'ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್'ಲ್ಲಿ ಹಣ ಧಾರಾಳ ಗಳಿಸಿ ಊರಿಗೇ ಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಾಹುಕಾರನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನೇ ಕಳ್ಳರು ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಂದು ಊರವರಿಗೆಲ್ಲ ನಗೆಗಡಲ ಸ್ನಾನ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ರಾಜಸ ಹಾಸ.

ತಾಮಸ ಹಾಸ:- ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತದ ಕಥೆಯಂತೆ ಪರಮ ಸಾಧುವಾದ ಉದ್ಬಾಲಕನು—ಗಂಡ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ—ಚಂಡಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಷ್ಟಪಡುವಾಗ ಮುಳ್ಳಡಿದ ಮರ ನೇರಿದಂತಾಯಿತೆಂಬಾಗ—ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆಲ್ಲ ವಿಕಟಹಾಸವು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ರಾಕ್ಷಸರು ಋಷಿಗಳನ್ನು, ಸಾಧುಗಳನ್ನು, ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಹೀಡಿಸಿ ಅವರ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉದಾ- ಹರಣೆಗಳೂ ಹಲವಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎರಡು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಕಾದಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಹೊಡೆದಾಟ, ಹಾರಾಟ, ಕೂಗಾಟಗಳಿಂದ ನಕ್ಕು ಸಂತೋಷವಡುವವ ರಿದ್ದಾರೆ. 'ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಆಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ'ವೆಂದೂ ಇದೇ ಮಾದರಿಯದು. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ನೀಚತರದ ತಾಮಸ ಹಾಸ. ಕೆಲವು ಸಲ ದೊಡ್ಡ ವರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಬಹು ಜನರೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ತಿಕ್ಕಾಟ, ಹೋರಾಟಗಳನ್ನಂಟುಮಾಡಿ, ತಾವು ದೂರ ನಿಂತು ಆನಂದಿಸಲು.

ವುದೂ ಉಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಸಯಗಳು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿಸಿಹಾಕಿ ಅದರಿಂದ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ನಗುವುದು ಇಂದಿಗೆ ನಿತ್ಯ ವಾಡಿಕೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಹೀನತರದ ತಾಮಸ ಹಾಸ.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಯ-ವಾಕ್-ಮನಸ್ಸುಗಳೆಂಬಂಟಾಗುವ ನಗೆಯೂ ಇದೆ. ಕೆಲವರ ಕಾರ್ಯ—ಕೆಲಸದಿಂದ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ವಾಕ್—ಮಾತಿನಿಂದ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರ ಮನಸ್—ಯೋಚನೆಯ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿಯೂ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಂತವನ್ನು ದಿನದಿನ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹಾಸ—ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಬಿಳಿಯ ಮುಖದ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಕಂದುಮುಖದ ಭಾರತೀಯ ಉಚ್ಚಾಧಿಕಾರಿಯೂ ರೈಲ್ವೆ ಗಾಡಿಯ ಒಂದೇ [1] ಕ್ಲಾಸ್ ಕೋಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಸ್ಪರ ಪಂಚಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಭಾರತೀಯನ ಕಚ್ಚೆ, ಹಳೆಯ ಮೆಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇವನಿಗೆ ಕುಚೋದ್ಯ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದೂ ಎನಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಪಾಯಿಖಾನೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಆ

ಕುಟುಂಬಾ ರಿಷ್ಟ

ಅನಾಂಶ - ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ

●

ಕಾ ಸ ಶ್ವಾ ಸಾ ರಿ

ದಮ್ನು - ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ

ಬರೆಯಿರಿ :

✍

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿ ಜಾ ಪು ರ

ಮೆಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಿಡಬಿಟ್ಟನು. ಹೊರಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಮೆಟ್ಟಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಭಾರತೀಯನು ಮೆಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಯು 'I Dont Know; I Dont Care' ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಭಾರತೀಯನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಡೆದು ಆ ಬ್ರಿಟಿಷನು ಪಾಯಖಾನೆಗೆ ಹೋದ. ಕೂಡಲೇ ಭಾರತೀಯನೆದ್ದು ಅವನ ಹೇಟನ್ನು (Hat) ತೆಗೆದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಬಿಳಿಯ ಮುಖವನು ಹೊರಬಂದು ಹೇಟಿಲ್ಲಿದೆ?— ಎಂದುಗದರಿಸಿದಾಗ 'I Dont Know; I Dont Care' ಎಂದು ಅವನ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಉತ್ತರವಿತ್ತ. ಅಂತು ಈ ಭಾರತೀಯನ ಕಾರ್ಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಾಸಕಾರಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ತೆನ್ನಾಲಿರಾಮನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇಕ ಬಹಳವಾದ ನಗುವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವುವು. ರಾಜಮಾತೆಯು ಸತ್ತಬಳಿಕ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯ, ಮೃತಾತ್ಮದ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಅವಳಿಗತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯವಾದ ಮೂವಿನ ಹಣ್ಣು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪುರೋಹಿತರು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ರಾಜನೂ ಮಾತೃಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಸುವರ್ಣ ಫಲಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮನು ಕೆಲ ದಿನಗಳಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮೃತಮಾತೆಯ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ದಾನಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಬರಹೇಳಿದನು. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕತ್ತನ್ನುದ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರು ದಯೆಮಾಡಿಸಿದಾಗ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಟ್ಟುಗ ಕಾಯಿಸಿ, ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಒರೆ ಎಳೆದು ಕಳುಹಿಸಿದನಂತೆ. ಬೆನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಓಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ ರಾಜರೊಡನೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ರಾಜ ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮನನ್ನು ಕರೆದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಆಗಾತ 'ಸ್ವಾಮೀ, ರಾಜಮಾತೆಯ ಸ್ವರ್ಗದ ಹಂಬಲ ಸುವರ್ಣ ಫಲದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಾದರೆ, ನನ್ನ ಮಾತೆಯ ಕಾಯಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಆಶೆಯೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಬೇಡವೇ? ಬಡವನಾದ ಮಾತೃಕೃತಾಯಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ಸಿಗಬಾರದೇ?' ಎಂದುತ್ತರವಿತ್ತಾಗ ಬೆನ್ನು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯದಿಂದಲೇ ಹಾಸವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವುದು.

ಮಾತಿನ ಹಾಸ:— ಇನ್ನು ಮಾತಿನಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸುವ ಹಾಸಗಳ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರೆಲ್ಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಯೆಬ್ಬಿಸುವವರೇ. ಅಂಥವರ ಒಡನಾಟ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನಂದದಾಯಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿ. ಆರ್. ರವರ ಮಾತುಗಳು ಹಾಸವನ್ನೇಕ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿರುವುಗಳು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉದಾ. ಹರಣಿಯ ಕಥೆಗಳು, ಮಾತುಗಳು ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ನಗೆ ಎಬ್ಬಿಸುವವುಗಳು. ಇತರ ಒಂದೆರಡು ದೃಷ್ಟಾಂತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಒಂದೂರಿನ ಲೋಕಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮುನ್ನಿನವಳು ಮೆಂಬರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಲಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ 'ಇಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಧಾಂಶ ನಗರ ಪಿತಾಮಹರು ಲಂಚಕೋರರು' ಎಂಬುದಾಗಿ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡಿತು. ಮರುದಿನವೇ

ದೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಅರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ

ಕೆಲವೆಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು—ಪ್ರಾಯಶಃ ಲಂಚಕೋರರಾದವರೇ ತುಂಬಾ ಸಿಡಿದು. ಪತ್ರಿಕಾಕಛೇರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ, 'ನಾಳೆಯೇ ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಮಾನನವ್ವ ದಾವಾಹಾಕಲಾಗುವುದು' ಎಂದು ನೊದಲಾಗಿ ಗದರಿಸಿದರು. ಮರುದಿನವೇ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು; ವಾರ್ತೆ 'ಅರ್ಧಾಂಶ ನಗರ ಪಿತಾಮಹರು ಲಂಚಕೋರರಲ್ಲ' ಎಂಬುದಾಗಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು ಊರವರೆಲ್ಲರ ನಗೆಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟು ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ವಕೀಲರಿದ್ದರು. ಮಾನುಲಿನಂತೆ ಕೆಲವೇ ಕನುಭವಸ್ಥ ವಕೀಲರು ಊರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಾಕಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬೆರಳುಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಕೀಲರುಗಳ ಪಾಡಂತು ಕೋರ್ಟಿನ ಜನರನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದು, ಹಳೆಯ ವಕೀಲರನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಮಾತ್ರ. ವಾಗಿತ್ತು ಆ ಅನುಭವಸ್ಥರಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ ವರ್ತದ ಬಾದರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ತುಂಬಾ 'ಕದೀಮ' ರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣಮಾಡಿ ಹಾಕಿದ್ದರೂ, ನಯಸ್ಸು ಮೀರಿದ್ದರೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಗ ತರುಣ ವಕೀಲರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ, ಒಂದು ಉಸಾಯ

ಹೊಡಿ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮರಣಸ್ಮೃತಿವರ (Obituary) ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ವಾರ್ತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು: 'ಈ ಊರ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸಮರ್ಥ ವಕೀಲ ಹಾಗೂ ದೀಶಸೇವಾನಿರತರಾದ ಬಾದರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ, ತಮ್ಮ ೬೫ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿಸಾದಿಸುತ್ತೇನೆ'. ಮರುದಿನವೇ ನೂರಾರು ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ಕಾಗದ್ಯ ತಂತಿಗಳು ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಕೋಪಗೊಂಡ ಆಚಾರ್ಯ, ಕೂಡಲೇ ಸತ್ರಿಕಾ ಸಂಸಾದಕನ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರಕಾರ್ಯಕ್ರಮ— ದಾನೆ— ಆದನ್ನಲ್ಲ ಗಳಿಯದಿದ್ದರೆ—ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಬೆದರಿಸಿ ಬರೆದರು. ಮರುದಿನವೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು ವರ್ತಮಾನ: 'ನಿನ್ನೆಯ ಬಾದರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ಮರಣವಾರ್ತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ತಿಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ಈ ನರೆಗೆ ಸತ್ತಿಲ್ಲ (not yet died) ಎಂಬುದಾಗಿ. ನೋಡುವವರಿಗೆ ಈ ನರೆಗೆ ಸತ್ತಿಲ್ಲ; ಈಗಲೋ ಮತ್ತೆಯೋ— ಎಂಬಂತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರ್ಥವಾಗುವಂತಾದುದನ್ನು ಕಂಡ ಈ ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರಿ ತರುಣ ವಕೀಲರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಊರವರಿಗೆಲ್ಲ ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಸಾಕಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಪಂಚದ್ದು— ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ.

ಮಾನಸಿಕ ಹಾಸ:— ಇನ್ನು ಮಾನಸಿಕ. ಕೆಲವರ ಯೋಚನೆಯ ವಿಚಾರದ ಹಾಸಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸರಸವಾದುವುಗಳು, ಟಿಪ್ಪರಿ ಹಕ್ಕಿಯು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ— ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಬಿದ್ದರೆ ಅಧರಿಸಲಿಕ್ಕೊಂದು ಕಾಲನ್ನು ಮೇಲೆಮಾಡಿ ಮಲಗುವುದಂತೆ. ಇದೀಗ ಆದರ ಯೋಚನೆ. ಒಂದುಸಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಡಿಯನ್ನನುಸರಿಸುವ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ರಾತ್ರಿ, ತನ್ನ ಮನೆಬಾಗಿಲಿನ ತೆಂಗಿನ ಮರದಿಂದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕಳ್ಳರು ಕದಿಯುತ್ತದನ್ನು ತಡೆಯಲು, ತುಂಬಾ ಉಪಾಯ ಯೋಚಿಸಿದಳಂತೆ. ಕೊನೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯ ಒಂದೆ ಹೊಳೆದು, ತನ್ನ ಮಡಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ಒಗೆದು ಎರಡು ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿಂತಳಾಗಿ ಒಳಗೆ ಮಲಗಿದಳಂತೆ. ಕಳ್ಳರು ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಆಸವಿತ್ತಾಗೊಳಿಸಿ, ಮಂಹತ್ತಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತೆಗೆಯಲಾರರೆಂದು ಆ ಹೆಂಗುಸಿನ ದೃಢಯೋಚನೆ. ಆದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಳುವಾಗ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮರದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತು ವರ್ತಮಾನ ತಿಳಿದ ನೆರೆಕರೆಯವರ ನಗೆಗೂ ಮತಿ ಇಲ್ಲ— ಎಂಬಂತಾಯಿತು ಈ ಹೆಂಗುಸಿನ ಮೂಢ ಯೋಚನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯ ದಾಂಡಿಗನನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ವೇದೆಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬನ್

ವೇಪರಿನ ಮೂಲಕ ಒಮ್ಮೆ ಬರೆದು ಎರಡುಮೂರು ಪ್ರತಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ತುಂಬಾ ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡ ಹಳ್ಳಿಯ ದಾಂಡಿಗ. ಏನೋ ಅಪಾರಶಕ್ತಿ ಆಫೀಸ ಕಾಗದಕ್ಕಿರಬೇಕೆಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕದ್ದು ಮನೆಗೆ ತಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಅವಳನ್ನು ವಿಸ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರಕನ್ನಾಗಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಕಿಂಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ಹೆತ್ತಳು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಅವಳಿಜವಳಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ದಾಂಡಿಗನು ಪ್ರಾಯಶಃ ತಾನು ತಂದ ಕಾರ್ಬನ್ ವೇಪರಿನ ದುರುಪಯೋಗ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದೇ ಸಲ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಗದರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನಂತೆ. ನೋಡಿ ಕೇಳಿದವರ ನಗೆಗೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು ಇವನ ಯೋಚನಾಶಕ್ತಿಗಾಗಿ.

ಇತರ ಹಾಸ:— ಈ ರೀತಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಸಗಳಲ್ಲದೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಹಾಸ, ಅಸಹ್ಯಹಾಸ, ಅಶ್ಲೀಲಹಾಸ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳು ಹಾಗೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ 'ಅಂಗಂ ಗಲಿತಂ ಪಲಿತಂ ಮುಂಡಂ ದಶನವಿಹೀನಂ ಜಾತಂ ತುಂಡಂ | ವೃದ್ಧೋ ಯಾತಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಂಡಂ ತದಪಿನಮುಂಚತ್ಯಾಶಾಪಿಂಡಂ ||' (ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಜಾರಿಹೋಗಿ ಕೂದಲು ಹಣ್ಣಾಗಿ, ಬಾಯಿ ಬೋಳಾಗಿ, ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮುದುಕನು ಆಶಾಪಿಂಡವನ್ನು ಬಿಡಲಾರನು.) ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಸ್ಯಮಯ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹಲವಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಹಣವಂತರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯು ಬಡವರ ಕುಂಡೆಯಲ್ಲಿದೆ' ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಹ್ಯ ಹಾಸ್ಯ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಣವಂತರು ಬರುವಾಗ ಬಡವರು ಎದ್ದುನಿಂತರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯು ಪ್ರಕಟವಾದಂತಾಯಿತೆಂದು ಉತ್ತಮಾಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಹ್ಯ. ಅದೇರೀತಿ 'ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಮಿಂಡರ ಚಿಂತೆ; ಆಜ್ಜಿಗೆ ಅರಿವೇಚಿಂತೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲ ವಿಚಾರ ತೋರುವುದರಿಂದ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಸ.

ಅಂತು ಹಾಸಕಾರಣಗಳು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಹಾಸವು ದೇಹ, ಆತ್ಮ, ಮನಸ್ಸುಗಳ— ಸುಖಸಂತೋಷ ವಿಕಾಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವತರದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ಯೋಗ್ಯತರದ ಹಾಸಕಾರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಸೇರಿ, ನಕ್ಕುನಗಿಸಿ— ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖರಾಗಿ ಸಂಸಾರದ ಕಹಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಹಿಯನ್ನು ಣ್ಣುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸಾಧಿಸಲೇಬೇಕು.

ಯೋಗಾಸನಗಳ ವಿವೇಚನೆ

●೧. ಎಲ್. ಎ. ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಎ., ಇದಿ. ಕೂಡಲಗ

೨ನೆಯ ಲೇಖಾಂಕ

೫

ಯೋಗಾಸನಗಳೆಂದರೆ ಕಠಿರವನ್ನು ಸುದೃಢಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ನ್ಯಾಯಾಮಸಾಧನ. ದೇಹದ ಅಂತರಂಗದ ಬಹಿರಂಗದ ಭಾಗ-ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಯೋಗಾಸನಗಳಿಂದ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು.

೫

ಆಸನಗಳು ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ನರಾಗ್ರಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರ್ದನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹಲಾಸನವು ಮಿದುಳು ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬಾಗಿಸಿದರೆ. ಭುಜಂಗ ಧನು ಮತ್ತು ಮತ್ಸ್ಯ ಆಸನಗಳು ಅದನ್ನು ನೆತವಾಗಿ ಬಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅರ್ಧ ಮತ್ಸ್ಯೇಂದ್ರಾಸನವು ಅದನ್ನು ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಹೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ನರಾಗ್ರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಸನಗಳು ನರಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನರಗಳ ಶಾರೀರಿಕ ಶಾಖೆಗಳು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಆಸನಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯೋಗಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ನರ ಮಂಡಲದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಿಗಾಗಿ ಇವೆ. ಅವು ನರಾಗ್ರಗಳಲ್ಲದೆ ನರಗಳ ಶಾರೀರಿಕಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ "ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ" ವೆಂಬ ಭಾಗವು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ "ಭಸ್ಮಿಕಾ" ಎಂಬ ವಿಧಾನದಿಂದ ಮಿದುಳಿಗೂ, ಮಿದುಳು ಬಳ್ಳಿಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರಕ್ತಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ನರಾಗ್ರಗಳು ಪುಷ್ಟಿಹೊಂದುತ್ತವೆ ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಭಸ್ಮಿಕದಿಂದ ನರಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗಗಳು, ಶಾರೀರಿಕಶಾಖೆಗಳೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ನಿರ್ನಾಳಗ್ರಂಥಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ದಾರ್ಢ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವ. ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಫೈರಾಯಡ್, ವೀರ್ಯ ಜನಕಾಂಗಗಳು (Testes) ಮತ್ತು ಅಂಡಾಶಯಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳು. ಸರ್ವಾಂಗಾಸನವು ಈ ನಿರ್ನಾಳಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಷ್ಟದಲ್ಲಿಡಲು ಸಮರ್ಥವು.

ಇನ್ನು ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ: ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಸೌಲಿಗಳು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ದೊಡ್ಡಕದವನ್ನು, ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗಗಳನ್ನು ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ನಿರೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಉಡ್ಡಿಯಾನ, ಸೌಲಿ, ಮಾಡಲಾಗದವರು ಶೀರ್ಷಾಸನ, ಸರ್ವಾಂಗಾಸನ, ಧನುರಾಸನ ಮತ್ತು ಭುಜಂಗಾಸನ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವು ಉಡ್ಡಿಯಾನ, ಸೌಲಿ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಗಳಾಗಲಾರವು. ಯಾವ ಕಠಿರ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಸರ್ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಫಲಕಾರಿಯಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಇಲ್ಲ.

ರಕ್ತದ ಪರಿಚಲನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಯೋಗ-ಪದ್ಧತಿಯು ಅಭಿಧಮನಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದ ಉಪಾಯಗಳೇ ಬೇರಿ. ಯೋಗಿಕವಲ್ಲದ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಕ್ತದ ಪರಿಚಲನೆಯ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾದ ಅಭಿಧಮನಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು. ಅಪಧಮನಿಗಳ ಮತ್ತು ಹೃದಯದ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸ್ವಸಂವಾದನೆಗೆ (Self Massage, ಅಂಗಸ್ವ ಮರ್ದನ) ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆಸನಗಳು ಅಭಿಧಮನಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಸ್ನಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವ, ಕಠಿರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂಡಲಗಳಿಗೂ ಸ್ನಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೂ ಇರುವ ಕಠಿರ ವೈವಹಾರದ (Physiological) ಸಂಬಂಧವೇನೇ ಇರಲಿ, ಸಮಾಜದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ವಿದಿತವಾದುದಿ. ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಈಪ್ಪಿತಾರ್ಥಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ಬೇರೆ ಸಲಕರಣೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಯೋಗವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರ ವಿಚಾರವೇನಿತ್ತೆಂದು ನೋಡುವ:

ಸ್ನಾಯುಸಂವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರೇಮವು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವು. ಸಾಕ್ಷಿಮಾತ್ಯ ಶರೀರಿಕಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಯು

ಸಂವರ್ಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಷ್ಟೀಯ ಒಳನೋಟದಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಂಡವರೆಂದರೆ ಶ್ರೀಯುತ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾ ಎಂಬವರು. ಅವರು ಸ್ನಾಯುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಾವೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಂಡು ಹಿಡಿದವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಯೋಗ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರು ಸ್ನಾಯು ಸಂವರ್ಧನೆಯ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ನಾಯುಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ, — ಗೌಣವಾಗಿ ಮಾತ್ರ — ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು.

ಈಗ ಶ್ರೀಯುತ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಸ್ನಾಯು ಸಂಯಮನೇ ಸ್ನಾಯು ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ನಾಯು ಸಂಸ್ಕಾರ, ಸ್ನಾಯುವಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಚಾರಸರಣಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಎರಡು ಮೂಲ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿರುವರು:

ಸ್ನಾಯುಸಂಯಮಕ್ಕೆ ಸ್ನಾಯುಸಂಕೋಚನೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ನಾಯು ನಿಶ್ಚಲತೆಯೂ ಅವಶ್ಯಕವು.

ಬೇಕಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಯಮಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಅ ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಕಾತ್ಯ ಸಂಕೋಚಿಸುತ್ತ ಅವರ ಅಸನ್ನ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು (ಅಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ದಲ್ಲರವು) ನಿಶ್ಚಲಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿರಬೇಕು.

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಯೋಗವಿದ್ವಾಂಸರು, ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎರಡು ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡೇ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಶವಾಸನದಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಮನಸಾ ಇಚ್ಛಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಗವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸೌಲಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉದರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಸ್ನಾಯುಗಳು (Abdomina Recti) ಸಂಕೋಚಗೊಂಡಿದ್ದು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಉದರದ ಮುಂಭಾಗದ ಮೂರು ಸ್ನಾಯುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಡಿಲಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನೋಡಿದರೆ ಯೋಗದಲ್ಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಂಕೋಚನೆ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಹಾಗಾದರೆ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸ್ನಾಯುಸಂವರ್ಧನೆಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳ ಒಳಿತಾದ ಪರಿಚಯವಿದ್ದುದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾ ಮುಂತಾದವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಂತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ನಾಯುಸಂವರ್ಧನೆಯ,

ಉಪ್ಪು ಹವೆಯು ನಿಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪುಕ್ಕಿಗೆ ಅಪವ್ಯವಾಗಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯೂ ಕೂಡಾ ಯಾವತ್ತೂ ಅವಯವಗಳು, ಅಂಗಿ, ಅಂಗಾಲು, ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಪವ್ಯವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಅವಚನ, ಉಚ್ಚಿಹಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬುವುದು, ಮೋಯುವುದು, ಮಲವಿಸರ್ಜನ ಪುಟ್ಟವಾಗದಿರೋಣ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಸ್ಥಾತ್ಮಕ, ಸರ್ವಾಂಗವೂ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರಲಿ. ಜೀವನವೇ ಬೇಡಾರವೆನಿಸಿದ್ದರೆ ಇಂದೇ "ಪೂರ್ವ ಕಾಂಡ" ಸೇವಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರಿ.

ಗರ್ಭಾಕರಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಿಂಗಳ ಮುಟ್ಟು ನಿಯಮಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುಗದಿರೋಣ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಅಶ್ವತ್ಥೇಯವಾಗುವುದು, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ ಅನಿಸದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ವೇದನಾಮಯವಾಗಿ ಬಿತ್ತು, ಹೊಂಕ, ಕೈ-ಅಲುಗಳು ಅಪವ್ಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಯುವುದು, ಹೀಗಾಗಿ ಕಿಂಗಳೂ ಮುಟ್ಟುಗುವದರಿಂದ ಒಂದು ಸಂಕಟವನ್ನೆದುರಿಸಿದಂತೆ. ಹಲೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪದರು ರೋಗ, ಬಾಣಾಂತನದ ಪಂಚರದ ಅಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ತ್ರೀಮತಿ ಅನಂದೇ ಬಾಡು ದೇಸಾಯಿ ಇವರ 'ಅಬಲಾಮೃತ' ಗುಣಗಳೂ ಹಿಂದಿಕ ಗುಣಾಕಾರಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಜೀವಿತದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ
ಪೂರ್ವ ಕಂಡಿನ ಗುಣವುಳ್ಳವರು ನಿರ್ದೋಷ ೨೨

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇಕೆ ಸೂತ್ರೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಸಮುತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ದೇಹದ ಸಮಗ್ರತೆ, ವಿಕಾಸ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾಗಲಿ, ದೇಹದ ಬಾಹ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶರೀರ ವ್ಯವಹಾರದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ (Physiological Perfection) ಗೆಂದೇ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಶಾರೀರಕ ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಗಳಾದ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ರೆಂಬುದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ವಿವಿಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಶರೀರದ ಅರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ವಿಸುಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ವಕ್ರಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಉದರದ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕೈಕಾಲುಗಳ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಉದರಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಅವುಗಳಿಂದ ವಕ್ರಸ್ಥಳದ ಮತ್ತು ಉದರದ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಾರದು. ಇನ್ನು ಕೈಕಾಲುಗಳ ಅರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಶವಾಸನದಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಉಳಿದ ಯೋಗಾಸನಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಸಂಕೋಚನೆ-ವಿಕಸನಗಳು ಸಾಕೆಂದು ಎಣಿಸಿದ್ದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಾರೀರಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಬೆಳೆವೆಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ನಾಯುಗಳ ದೈಹಿಕ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನೇ ಅನುಲಕ್ಷಿಸುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ನಮ್ಮ ಓದುಗರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರಲಾರದು. ಆದರೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಾರೀರಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದು ಸರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ನಾಯುಸಂಯಮವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಉದರ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಮೀನು ಖಂಡದ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಮೀನು ಖಂಡದ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೂ ಉದರ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದರ ಸ್ನಾಯುವಿನ ವಿಸಯವಾದರೂ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾರವರು ಆ ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟಿರುವರು. ಯೋಗ ಪರಿಭಾಷಿಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಮ ನೌಲಿಯಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿರುವರು. ಆದರೆ ಸ್ನಾಯುವಿನ ಸಂಕೋಚನದಿಂದ ಶಾರೀರಕ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಾದರೆ

ಎಪ್ರೆಲ್ ೧೯೧೩

‘ಬಗನ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸದೃಶತೆಗಾಗಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾಮೃತ
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿ.

ಮುಖ್ಯವಾದ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಕ್ಕನು
ಮತ್ತು
ತೊಟ್ಟಿ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿಪ್ ಹೀಲರಿನ್'
ಅಂಶವೂ ಇರುವದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್' ಇರುವದು.

The National Pharmacies &
Pharmaceuticals Ltd., Dharwar.

ಇದನ್ನು ಉರುಳಿಸುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ (ಮಥನಕ್ಕೆ) ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಅದರಿಂದಲೇ ಉದರಾಂತರ್ಗತ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ಅಪ್ರಯತ್ನ ಮರ್ದನವಾಗುವುದಾಗಲಿ ಉದರ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ ಸಂಕೋಚನದಿಂದಲಿ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾರರು ಉದರ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಸೆ ಇದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವರೇವಿನಹ ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಅಂಗಾಂಗಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಆಸೆಯಿಂದಲಿ.

ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕಾರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಾರೀರಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾಯುವರ್ಧನೆಯ ಪರಮೋತ್ಕಾಹದಲ್ಲಿ ಅವರು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿರುವರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಚ ಪ್ರತಿವೃತ್ತಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಸಂಘ ಸಾಹಸ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸ ತಮ್ಮ ಶಾರೀರಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಡೆದಿದೆ. ಬೆಂಬಲಾಯಿಲ್ಲದವ (ಇದ್ದ) ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರರ ವರ್ಚಸ್ಸು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣ-

ಬರುತ್ತದೆ. ಕೈವಲ್ಯಧಾಮದ (ಲೋನಾಸಳ) ಸ್ವಾಮೀ ಕುಲಯಾನಂದರ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಅನುಮೇಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿದಿತವೂ, ಸರ್ವಸಮ್ಮತವೂ ಆಗಿದೆ ಕಳೆದ ವರುಷವೆ (ಎರಡು ವರುಷಗಳ ಕಳೆಗೆ) ನಾರ್ವೆ, ಸ್ವೀಡನ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪಂಡಿತರೂ, ಪುರಜನರೂ, ಯುವಕರೂ, ವಯೋವೃದ್ಧರೂ, ಸಕಲರೂ ಸ್ವಾಮೀ ಗೋಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ವೃಂದದವರ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ತಿನುವಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ನೌಕಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ (Naval cadets) ಕೆಲವರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೂ ವಿಶೇಷ, ಸಕ್ರಮ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿ, ಅವರ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಅಂತಃಪರಿಣಾಮವು ಅವರ ದೇಹದ ಸ್ನಾಯು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಅನುಲೋಮವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಅದುದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ನಾಯುವಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವುದರ ಫಲವು ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಇವರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವೈಖರಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮವರಾದ ಯೋಗವಿದ್ಯಾಪರಿಣತರು ಬೆಳೆಸಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದೆಂದರೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ನಾಯುಬಲಸಂವರ್ಧನೆಯ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಆ

ಸ್ನಾಯುಬಲಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದ, ಮೂಲಾಧಾರವಾದ ನರಗಳನ್ನೇ ತಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ—ಎಂಬುದು.

ಸ್ನಾಯುಶಕ್ತಿಗೂ ನರಶಕ್ತಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪರಿಕಿಸುವ: ಸ್ನಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ನರದ ಪರಿಣಾಮವೇನು? ಒಂದು ಸ್ನಾಯುವು ಸಂಕೋಚಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ಮಿದುಳುಬಳ್ಳಿಯ ಜೀವಕಣಗಳಿಂದ ಬರುವ ನರಗಳ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವ ಸ್ನಾಯು ಬಲದ ಭೇದವು ನರಗಳ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದೆಯಾಗಲಿ, ಸ್ನಾಯುಗಳ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲಿಲ್ಲ. ಸಜಾತೀಯ, ಸಮಾನ ಗಾತ್ರದ ಸಮವಯಸ್ಸಿನ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದ ಪೋಷಣೆ ಪಡೆದ ಸದೃಶ ನವ್ಯತೆಯ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಪರಿಮಾಣದ ಸಂಕೋಚನಾಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವ ಸಂಕೋಚನಾಶಕ್ತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನ ಹಿಡಿತ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಹಿಡಿತದ ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಿಗುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನೆಂದರೆ ಪ್ರವರ್ತಕ ನರ (ಆಜ್ಞಾಕಾರಿಗಳ ಜೀವಕಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಉತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿಯು. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದೇಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನರಕಣದ ಸ್ಫೋಟಕ ಪರಿಮಾಣವು ಪ್ರವರ್ತಕ ನರಕಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೋಧಕ ನರಕಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ ಪ್ರವರ್ತಕ ನರದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅದರ ಪ್ರಚೋದಕವಾದ ಬೋಧಕನರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಜೀವಕಣಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುವ ಒಟ್ಟು ಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ನಿಖರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದಿನ ಮತ್ತೊಂದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುವವು, ಶಕ್ತಿ ಒಬ್ಬನ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕಣಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಅರ್ಧರಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಪ್ರವರ್ತಕ ನರಕಣಗಳು ಬೇಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಶರೀರದ ವಿವಿಧ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಅದರ್ಶರೂಪ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಯಿತು. ಅದು ಕೂಕ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರದ ಹಿಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಲದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವುದು. ಆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ನೋಡಲು ಅಷ್ಟುಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ. ಅತನ ನರಬಲವು ಕಡಿಮೆಯಾದುದರಿಂದ ಸ್ನಾಯುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಾರದೆ ಹೋದನು. ನನಗೆ ಅಂದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಸ್ನಾಯುವಿನ ರೂಪ, ಗಾತ್ರ ತೂಕಗಳ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ನರಬಲವು ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಅವನ ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಸೂಚಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಅದುದರಿಂದ ಸ್ನಾಯುವನ್ನು ಸಂಯಮಿಸಲು ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲು, ಮನುಷ್ಯನು ನರಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾಸ ಮಂಡಲಗಳ

ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹೊರಳಿದೆ, ಇದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ, ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಬಂದು, ಇಂದಿನ ನಾಗರಿಕತೆ ಸ್ನಾಯುಗಳ ದಾರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ.

ಸ್ನಾಯುಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಕು.

ಶರೀರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅದರ್ಶಪದ್ಧತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯೋಗಸಂಬಂಧವಾದ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪರಿಕೆಸಿ, ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಏಕಗಳಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ರಮವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅದು ಇಡೀ ಶರೀರದ ಅಂಗಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದೇ. ಅಲ್ಲದೆ, ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಮಂಡಲಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಾಣಧಾರಣಾಕ್ರಮ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇಳಿಸದೆ, ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ವ್ಯಯವಾಗುವುದು. ಆಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಜೀವನ ಪಥವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯೋಗಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾಯುಃವು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕವು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು.

ಇದೆಲ್ಲ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಗಿಕಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ನಿಜವೆ. — ಅಸನಗಳು ಈ ಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗ. ಅದುದರಿಂದ ಇಡೀ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ದೊರಕುವ ಶಾರೀರಿಕ ಲಾಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಸನಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ. ಇನ್ನು ಅಸನಗಳಿಂದ ಲಾಭ ಹೊಂದದೆ ಇರುವ ಮಂಡಲವೆಂದರೆ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚಾಸ ಮಂಡಲ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ನಡೆದ ಯೋಗ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ರಮಗಳ ತುಲನೆಯಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಡೆಯಿಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನೋವು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಓದುಗರು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಲೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬೆಳಗುವ ರೀತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವವಿದೆ. ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಕೊರತೆಗಳು, ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ಅವರ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿವೆಯೆಂತಲೂ, ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯು ಅವರ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸರಿತೂಗುವುದೆಂತಲೂ ನಾವು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಯತ್ನಗಳು ಕ್ರಮದಿಂದ ನಡೆದಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೊಂದಿಕೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಇಸ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಗೋಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನಾರ್ವೆ ಸ್ವೀಡನ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಭಿಷ್ಣುತ್ವ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ದಿ. ವಿ. ಸಂಹಿತರ
ಮನೋಹರ | ನೀಲ | ಹೀರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ | ಜೀವಿನಿ | ಟಾನಿಕ್

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ.
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕವಾಸ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ

ಅಜೀರ್ಣ | ವಂಚವಟಿ | ರಾಮಬಾಣ

ಸದೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ನಂಜನಗೂಡು ಟೂತ್ ಪೌಡರು’ ಮತ್ತು
ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರಖಾನೆ.

ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ—ವೃದ್ಧರಿಗೆ, ಯುವಕರಿಗೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ, ವಿಶ್ವ
ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ—ಸಕಲರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ದೊರೆ-
ತುವು. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರ”ರ ಪ್ರಭಾವವು ತಕ್ಕ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಕುವಲಯಾನಂದರ ಅಶ್ರಮವಾದ ಕೈವಲ್ಯ
ಧಾಮದ ವರ್ಚಸ್ಸು ಸಾಕಷ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರರಾಷ್ಟ್ರ-
ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ, ಆಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ
ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸಹಾಯಕವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹಿಂಸೆಗೆ
ನಿಂತರೆ ಸ್ನಾಯುಬಲವು ಬೇಕು. ಶರೀರ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಅನುಕೂಲ
ಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿಯಾದರೂ ಸ್ನಾಯುಬಲವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತದೆ ಹಿಂಸೆ
ಇದಕ್ಕಾದರೂ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ನಾಯು ಬಲವನ್ನು, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ
ಯೋಗಿಕ ಅಯೋಗಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಉತ್ತಮ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ
ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸ-
ಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಯೋಜನಾಕಾರ್ಯವು ಕಷ್ಟತಮವಾಗಿದೆ.
ಶರೀರದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಣ್ಣು, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ
ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂತರ್ವ್ಯಷ್ಟಿ (ಒಳನೋಟ)
ಉಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜನ ಧನಗಳ ಸಹಾಯವಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸ-
ಬಹುದು.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಶರೀರಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ನೈಯತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಂದ ಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಲೆ, ಕಲಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪ್ರನೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಓದುಗರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು: ಏಕೆಂದರೆ, ಶಾಲೆ ಕಲಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯ ಶರೀರ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಂವರ್ಧನೆ, ವ್ಯಾಯಾಮಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಮಾನಸಿಕ, ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಗೂ ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಬಂಧವೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನವಾಗುವಂತೆ ಯತ್ನಿಸಬಾರದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಶರೀರ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಲಾಭವಾಗುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದು.

ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯ ಶರೀರ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ರಮವು ಸಂಪೂರ್ಣವು. ಈ ಕ್ರಮವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅದರ್ಶ ಶರೀರ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ರಮದ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಲಶಾರಿಯಾಗಿಸುವಂತೆ ಇದೆ.

ಅಸನಗಳು:— ೧. ಶಿರ್ಷಾಸನ, ೨. ಸರ್ವಾಂಗಾಸನ, ೩. ಮತ್ಸ್ಯಾಸನ, ೪. ಹಲಾಸನ, ೫. ಭುಜಂಗಾಸನ, ೬. ಶಲಭಾಸನ, ೭. ಧನುರಾಸನ, ೮. ಅರ್ಧಮತ್ಸ್ಯೇಂದ್ರಾಸನ, ೯. ಪಶ್ಚಿಮತಾನಾಸನ, ೧೦. ಮಯೂರಾಸನ, ೧೧. ಶವಾಸನ.

ಬಂಧ:— ಉದ್ದಿಯಾಣ. ಮುದ್ರಾಯೋಗ, ಮುದ್ರಾಕ್ರಿಯೆಗಳು ನೌರಿ ಮತ್ತು ಕಪಾಲಭಾತಿ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಉಚ್ಚಾಯಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಶಾ.

ಗ್ರಂಥಮಣಿ:— ೧ ಯೋಗಮೀಮಾಂಸಾ ಸಂಪುಟಗಳು ೧ರಿಂದ ೫. ಸ್ವಾಮಿ ಕುನಲಯಾನಂದರಿಂದ. ೨. ಸೈನ್ಯ ಅರ್ಹಯೋಗ ಶ್ರೀಯೋಗೇಂದ್ರ. ೩. ಯೋಗರಹಸ್ಯ: ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ ಮಹಾರಾಜ, ಹೈದರಾಬಾದ್.

ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ

೫

೧

ಒಂದು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

ಸಾಹಿತ್ಯಚಾರ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣ

ಇದೂ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರದ ರೀತಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕರುಣರಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆಯಾದರೂ, ಏನೇನ ಪ್ರಕಾರ ದಿಂದ ಲೇಖಕರೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯಚಾರ್ಯರನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುವುದೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಹಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಿಷ್ಟು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ಡ್ರೀಮಾನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರಿಂಗ್ನವರೂ, ಆ ಬಗೆಯ ವಿಹಾರವು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದ ಸಂಜೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತು. ಇದೀಗ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾಗಜವನ್ನು ಇವು ದಿಂದ ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂ. ಜ.

ಶ್ರೀ. ಅನಂದಕಂದರ ಕತೆಗೆ ತೃತೀಯ ಬಹುಮಾನ ?

ಮಹ(ಹಾ?)ತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮುಡಿಪು-ಮಮತೆಯ ಮುಡಿಪು!

ಕಂದವರು: ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಸಿದ್ದೇಂಗಣ್ಣ, "ವಿವರಣೆ" ಪೋರ್ಟ್ ನಾರ್ಡ್, ಮುಂಬೈ

ಅಭಿನಂದನೆ—

ಜಯಕರ್ನಾಟಕವು ದಿನಗತ ಪ್ರೊ. ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಚರವರ ಸ್ಮಾರಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯು, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚಕರಿಗಿಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಬರೆಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹುಮ್ಮಸ್ಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ—

ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ "ಮೊಗ್ಗು ಅರಳಿದಾಗ" ಎಂಬುದು ಪ್ರಥಮವಾಗಿದೆ. ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು ವಾಚಕರು ಓದಿರಬಹುದು. ಅನಂತರ ಇದೀಗ ದಿ. ೧೨-೨-೧೯೫೨ರ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ "ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮುಡಿಪು"

ಎಂಬ ಕತೆಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ ಎಂದಿದೆ. ಅವರೊಬ್ಬರ ನಮಗೆ ಅತಿವ ಕಡುಕನಿಸುತ್ತದೆ. ಫಲಿತಾಂಶದ ತೃತೀಯ ಬಹುಮಾನಿತ ಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆ.

ಬಾವಿಯ ಕಪ್ಪೆಯ ಭಾವನೆ—

ಶ್ರೀ. ಅಬ್ಬಿಗೇರಿಯವರು ಕತೆ ತನ್ನೆದ್ದೆಂದು ಯಾವ ಅಧಾರ ದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೋ ಅರ್ಥಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹೆಸರು ಬವಲಾಯಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕತೆಯು ತಮ್ಮದಾಗಬಲ್ಲದೆಂದು ನಂಬಿ ದರೋ? ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಕತೆ ಎಲ್ಲಿ ನೆನಪಿರುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೋ? (ನಿಜವಿದ್ದರೆ) ಅವರ ಈ ಊಹೆ, ಕೊಂಚ ತಾಂತ್ರಿ ಕತೆಗಳೇ ಅವರನ್ನು ಬಹುಮಾನಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು! "ಬದು" ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನೋಟಕರಾದವರು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ರೋಧಿಯಾದ "ಅಪ" ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಗತವನ್ನೇಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ತಂದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹುಲಿಚರ್ಮ—

ಅನಂದ ಕತೆಗೆ ಹುಲಿಚರ್ಮ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ದಿನ ಹುಲಿ ಯಾದೀತು? "ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮುಡಿಪು" ಕತೆಯು ಇಂದಿಗೆ ೧೨-೨-೧೯೫೨ರ ಹಿಂದೆ ಕವಿಭಾಷಣ ಶ್ರೀ. ಅನಂದಕಂದ (ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷ್ಣರತ್ನ)ರಿಂದ ಆ ಮೊದಲೇ ವಿರಚಿತವಾಗಿ "ನಮ್ಮ ಬದುಕು" ಎ ಬ ಕಥಾಸಂಕಲನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ "ಮಮತೆಯ ಮುಡಿಪು" ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮದಲ್ಲಿದೆ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಥಾನಾಮವಿರ ಹಿರಿಯರೇ ಆದನ್ನು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಮೂಲ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ "ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮುಡಿಪು" ಎಂಬ ಹುಲಿಚರ್ಮ ವಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ! ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಹಾಕವಿಯರನ್ನೂ ಕೊಂಚ ಹೆದರಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಕಕ್ಷದಲ್ಲಿ!! ಅಂತೆಯೇ ಕಂಚತ್ತಾದರೂ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ!!! ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಮುಂದೆ ಬರೆಯುವೆ.

೧. ಕಿಗಾರರ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ—

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ ಅವರು ಕತೆಯ ಶಿರೋನಾಮದಲ್ಲ ಬವಲು ಮಾಡುವಂತೆ, ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಿ ಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಿ. ಹಾರ್ಷಮನ್ ಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಂಜಾಮಿನ್ ಸಾಹೇಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಶ್ರೀ. ನಾಗೇಂದ್ರರಾಯರು ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಗಿರೀಶನು ಶಂಕರನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಸುಲೋ ಚನೆಯು ಸುಭಗಾ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋಲೀಪಕ ಅಂಕಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಕತೆಯ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಿಂದು-ಮುಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ಕತೆಗೆ ಕಾಲೋಚಿತವಾದ ಮೂರು ಪರಿಚ್ಛೇದ (Paragraph) ಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಗಪರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬರೆದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಲಿಖಿ ರಕ್ಷದ ಕುಡಿಜಾವಿಕೆಯನ್ನು ತಮನಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇಷ್ಟರ ಹೊರತು ಅವರದೆನ್ನುವ ಕಥಾವಸ್ತುವಾಗಲಿ, ವರ್ಣನೆಯಾಗಲಿ ಜನಜೀವನದ ಸರಿಚಯವಾಗಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಮೂಲ ಕತೆಯೊಡನೆ ಸದ್ಭದ್ರ ಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದಿದರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವ ವಿಷಯ. ಶ್ರೀ. ಅನಂದಕಂದರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಲಿ ಈ ಕೆರನಾದ ಅಕಾರ್ಯ (Malpractice) ಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಾಗದಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ನಾನು ಅತಿ ಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೃತಿಯ ಬೆಲೆ—

ದಿನಗತ ಶ್ರೀ. ಬಸವನಾಳರ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಂಡಲದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕತೆಗೆ ತೃತೀಯ ಬಹುಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲನೆಯ ಬಹುಮಾನ (ಇದ್ದರೆ!) ಸಿಗುವಂತಿರಲಿ, ಅವುಗಳ ಒಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ನೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದೆಂದರೆ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ, ಹತ್ತರಿಂದ ಸಹಸ್ರದ ವರೆಗೆ ಏರಿಳಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದರೆ, ಆ ಕೃತಿಯ ಬೆಲೆಗಿಂತಲೂ ಕಟ್ಟಿದವರ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಲೆ ಖಚಿತವಾಗುವುದು. ನಾನೊಡಿದ ಹಲ ಕೆಲವು ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿಷದವಿಂಥ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ! ಅದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಅನಂದಕಂದರ ಕತೆಗೆ ಎಷ್ಟನೆಯ ಬಹುಮಾನ ವಾದರೂ ಏನು?

ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ—

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಂತಹ, ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆ, ಪುಂಡರ ಹಿಂಡು, ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ಬಂಡು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ “ಅಹೋ ರೂಪಂ ಅಹೋ ಧ್ವನಿಃ” ಎಂಬುದು ಕೇಳಬಹುದಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ “ಹುಲಿಚರ್ಮ” ವೊಂದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದಾದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಲೇಖನಿ ಹಿಡಿಯುವವನೇ ‘ಕಡು ಪಾಪಿ’ ಯೆನ್ನಿಸುವಂತಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ! ಅದುದರಿಂದ ಲೇಖಕರಾಗಲಿ, ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಲಿ, ಪತ್ರಿಕಾ-ಕರ್ತರಾಗಲಿ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾಶೀಘ್ರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ—ಸಾಹಿತಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಪಾವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು—

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಬ್ಬೇ (ಅವರಲ್ಲಿ ಕತೆಗಾರರಾಗುವ ಮುನ್ನೂ ಜನ ಅವರು ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಜನಜೀವನದ ಸರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲೇಖನಿ ಹಿಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ “ನುಹ (ಹಾ?) ತ್ತಾ ಕಾಂಕ್ಷೆಯ

ಮುಡಿವು” ತನ್ನದೇ ಎಂದು ಸಾಧಿಸುವುದಾದರೆ, ಅಥಾರ ಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸಲಿ! ಕಂಡಮಾತು ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೆ! ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾದ ಯಾವದ್ದೇನಕ್ಕೂ ಇಂಬಿಲ್ಲ. ಎಂಬುವುದನ್ನೂ ನಂಬಲಿ!

2

“ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ—ಹಾಸ್ಯರಸ”

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕರ್ಮಾ, ಕಾಸರಗೋಡು

ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿವಿಧರೂಪರೇಖೆಗಳಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲ. ಒಂದೆಡೆ ಸರಸ ಕವಿತಾ ವಾಹಿನಿಗಳು ಜನಮನವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗಲವು ಜನತೆಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದು. ಮಗುದೊಂದೆಡೆ ನಾಟಕಗಳೂ, ಕತೆಗಳೂ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಜನಾದರವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಆತುರದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವುವು. ಜನಮನದ ಕಾಲುಪ್ಯವನ್ನು ತೊಡೆದು, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ, ದೇಶ, ಪ್ರೇಮಗಳು ಮೊಳೆದೋರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಕಾಲದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗದು. ಅಂತೂ ಜೀವನದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ಆ ಜೀವನದ ಯಥಾರ್ಥ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜನತೆಯ ಭವ್ಯಭಾವಿಗಾಗಿ ತೋರುವುದೇ ಇಂದಿನ ಈ ರಸವಾಹಿನಿ ಯುಗದ ಮರ್ಮನೆನ್ನಬಹುದು. ಹಿಂದೊಂದು ಸುವರ್ಣ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಯು ಆ ಕಾಲದಿಂದ ಪಡೆದ ತಿರುಳನ್ನೇ ಇಂದಿನ ಜನತೆಗೂ ಈ ಕಾಲವು ಸುರಸವಾಗಿ—ಸುಲಭವಾಗಿ ಖಾಡಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂತೂ ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗತಿಯು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಸವಿ ತಿರುಳು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ—ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಮಾತ್ರ ಜನತೆಯ ಜೀವನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ವಿವಿಧ ಮುಖವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಜನತೆಯು ಬಹುಮುಖವೆಂದಲೂ ಅದೇಕೆ ಉದಾಸವಾಗಿದೆ? ಅದೇಕೆ ಉತ್ಸಾಹಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ.

ಜನತೆಯೆಂದು ನಿರುತ್ಸಾಹ, ನಿರುದ್ದೋಗ, ರಾಜಕೀಯಾಂದೋಲನ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ತಾಕಲಾಟಗಳಿಂದ ನೋಂದು ಕಂಗಟ್ಟಿದೆ. ಜೀವನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಆಶೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು—ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದ ಸ್ಪಂದನವು ಜೀವನಗತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ; ಖದಲಾಗಿ ಜೀವನದ ಗೋಳು, ದಲಿತರ ಬಾಳು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿನಿಂತಿವೆ. ಮೊದಲೇ ಮುಖದಿಂದ ಬೆಂದ ಜೀವಿಗಳು—ದುಃಖಾನುಭವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದ ಜೀವಿಗಳು—ಅದೇ ಚಿತ್ರಗಳು ತುಂಬಿಬರುವ ಜೀವನಾನುಭವ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವಾದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ನಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪೊಂದಲಾರವೆಂದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ.

ರಾಗ ಬೇಕುಬಹುದು. ನೋಂದ ಜನತೆ ನೋಂದ ಕತೆಯನ್ನೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದರೂ, ನೋಂದ ಜೀವಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಂತೋಪದ ತೆರೆಯನ್ನು ಎಳೆಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮಾಜವು ನೋಂದೆಗೆ ಕವಿಯುಣಿಸನ್ನೂ ಈಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯರಸದ ಕಳೆಯೇರಬೇಕು. ಜೀವನವು ಅನುಭವವನ್ನು ಮಧುರವಾಗಿ ಸವಿದು ಜೀವನದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿನೋದವು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಸಂತುಷ್ಟ ಮನವು ಅನಾಸಕ್ತಿ-ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನಗೆಯ ಬದುಕು, ಜೀವನದ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವುದು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಜೀವನವು “ಶಶಿಯುದಿಸಿ ಬಂದಂತೆ” ಶಾಂತಿ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು. ನಗೆಯೆಂಬುದು ಹೃದಯವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸುವಷ್ಟು, ಮತ್ತಾವುದೂ ಸೇಳೆಯದು. “ನಗುವಿನ ಬದುಕು-ಜೀವನದ ಪೂರ್ಣತೆ” ಎಂದು ಸ್ವಜೀವನದ ಸರಳ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿದ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಮಾತು ಸತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ನಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬದುಕು ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲಾ-ದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾನುಭವದಲ್ಲೇ ಸಾರಿದ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಮಾತು ಭಾರತೀಯರಿಗೊಂದು ವೇದವಾಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಾನಾಡುವ ಮಾತು ತನ್ನನ್ನು ನಗಿಸುತ್ತ ಮಂದಿಯನ್ನು ನಗಿಸಬೇಕು. ಆ ನಗು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿರದೆ—ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಜೀವನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಆ ನಗು ಕೃತಾರ್ಥವಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಗುವೆಬ್ಬಿಸಿ, ಒಡನೆ ಮಾಯವಾಗುವ ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ನಗು, ಬುಡು ಮಾತಿನಿಂದೇಳುವ ನಗು—ಅದು ನಗುವಲ್ಲ. ನಗುವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಜೀವನದ ಕಹಿಯನ್ನು ಸಿಹಿಯಾಗಿಸಿ ಜೀವನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು. ಇಂತಹ ನಗುವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎರಕನಾಯಿತೆಂದರೆ—ಹಿಮಾಲಯದಂತಹ ದುರಂತವೂ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗುವುದು.

ಇಂತಹ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಹಚ್ಚು ಹಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು. ಶ್ರೀ. ಬೀಚಿಯವರ ನಗು—ತಡೆಯಲಾರದ ನಗುವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ—ಅದೆಷ್ಟು ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. “ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ” ನಗಿಸಿ ನಗಿಸಿ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ, ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಜನತೆಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ನಗೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೀಚಿಯವರ ಹೃದಯದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿವೆ. ಇಂತಹ ನಗೆಗಳು ಉದಾತ್ತವಾದ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೆ-ಬಹುದು. ಶ್ರೀ. ನಾಡಿಗೆರರೂ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಡಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವು ಜನಾದರವನ್ನು ಬಹು ಬೇಗನೆ ಪಡೆಯುವುವು.

ಹಾಸ್ಯರಸಭರಿತವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗಿಂದ ತುಂಬಾ ಕೊರತೆ

ಇದೆ. ಇಂದಿನ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮಾಜವು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು, ಮಂದಿಯು ನಗೆಗಡಲಲ್ಲಿ ತೇಲಬೇಕು. ಜೀವನವನ್ನೂ ತೇಲಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಸ್ಯರಸಭರಿತವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ - ಹಾಸ್ಯರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ-ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಹಾರೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸುವ ಅಲೆಯುಲಿಯು ನಿಲ್ಲಾಣದಲ್ಲೂ ಆಗಾಗ ಹಾಸ್ಯರಸಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸೇರಿರಬೇಕು. ಮಂದಿಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಜೀವನದ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಮವಾಗಿ ಭಾಗಿ-ಯಾಗಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಜೀವನವು ಸಮರಸವಾಗುವುದು. “ಸಮ-ರಸವೇ ಸಮಜೀವನವೆಂಬ ಮಾತೂ— ಸರಸವೇ ಜನನ” ಎಂಬ ಮಾತೂ ಆಗ ಸಮರ್ಪಕವಾಗುವುದು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ದೊಡ್ಡ ನಗೆಗಾರರೆಂದು ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಅವರಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳು ನಗೆಯಿಂದಲೇ ಹಲವಾರು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿರುವರೆಂದರೆ ನಗೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಇಂದಿನ ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ನಿರುತ್ಸಾಹ, ಉದಾಸಭಾವಗಳು ತೊಲಗಬೇಕಾದರೆ— ಸಮಾಜವು ವುಕ್ಕಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಗೆಯು ಬೇಕು. “ ಸಂತೋ-ಷವೇ ಯೌವನ—ಚಿಂತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು” ಎಂಬ ಮಾತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯರಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಗದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಲೇ— ಇಂದಿನ ಕಾವ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಗೌರವ ಸಂದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕಾಲವು ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ಹೊನಲಲ್ಲಿ ಕವನಿಸಿದಾಗ— ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿದ್ದಾಗ ಹಾಸ್ಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೇಕಾಗದಿದ್ದಿರಬಹುದಾದರೂ— ಇಂದಿನ ಈ ಸರಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ— ಮಂದಿಯ ಆರೋಗ್ಯ-ಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಸ್ಯವು ತುಂಬಿಬರಬೇಕು. “ ನಗುನಗು ಮಗು— ಬಿದ್ದು ಎದ್ದು ನಗು ” ಈ ಮಾತು ಬಾಲರ ಮುದ್ದಿನ ನುಡಿಯಾದರೂ— ಮಂದಿಯೆಲ್ಲವೂ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಕಾಣಬೇಕಾದ ವಿಶಾಲವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಸತ್ಯವು ಅಪರಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಸರ್ವಜ್ಞನು “ ನಕ್ಕು ನಗಿಸುವಾ ನುಡಿಲೇಸು ” ಎಂದಿದ್ದಾನೆ.

೩

“ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದಾಕೆ ”

೩೧. “ ಚಿನ್ನಯ ” ಮಂಗಳೂರು

ಇವೆಂದು ಒರ್ಯಾಂಕೋತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯೇ. ‘ಜಯಂತ’ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮನವಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಸವಿಗಾರರೊಬ್ಬರು, ಶ್ರುತಿವೆನಗಾಗಿ ಕಳುಹಿದ್ದಾರೆ. ಸಂ. ೫.

ಆಕೆಗೆ ಈಗ ಹದಿನಾರು ಹರಿಯ. ಆಕೆ ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುವುದು ಲೇಸು— ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಸುತ್ತುದಕ್ಕಿಂತಲೂ! ಒಬ್ಬಳು

ಚೆಲುವೆ—ಎರಡು ಜಡೆಬಟ್ಟು, ಲಂಗಕೊಟ್ಟು ಓಡಿಯಾಡುವ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗ—ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು, ಮೈಯುಂಡು, ಮೊಗ ಕಳೆ ಗೊಂಡು ಹದಿನಾರರ ಹೊಸಲಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಕ್ಕಿದರೆ ಹೇಗೋ—ಹಾಗೆ ಅವಳು ಕೂಡ! ಎಳೆತನದಿಂದಲೂ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೂ—ಮನೆ ತುಂಬಿ, ಮೈತುಂಬಿ, ಕಲಾಪೂರ್ಣಳಾಗಿ—ಬಳಿಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವಳಾಕೆ.

ಈಚೆಗಿನ ಹದಿನಾರು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ—ಕಾಲದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾವನೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಚಾರಗಳ ಹೊಸಲಿನಲ್ಲಿ—ಹಲವು ಹತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ, ಹಳೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ತುಳಿಯುವ ಮೂಢಮತಿ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸತೆಲ್ಲ ಸತ್ಯವೆಂದು, 'ಅತಿನೂತನ'ಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನೆ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಿವೇಕ ತನವೂ ಆಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಹಳೆ-ಹೊಸತನಗಳ ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆನಿಸುವ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು—ಅವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವಳಾಕೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಕೆ ಪ್ರಗತಿಶೀಲಳು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಸೋದರಿಯರು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತತ್ವದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಗುವ ಆಕೆ—ಮೇಲ್ದರಗತಿಯವಳು. ಆಕೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತೆ; ಸುಶೀಲೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಆಕೆಯ ಉಸಿರು. ಚೆನ್ನಾದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನಾವಿಧದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ—ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಹಾಸ್ಯಮಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಕಾರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ—ಆಕೆಗೆ ತುಂಬ ಅಭಿರುಚಿಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನೂ ಆಕೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಆದರೆ ಆಕೆ ಬೆಡಗುಗಾತಿಯಲ್ಲ; ಶೋಕಿಯ ಟಿಂಟು ಅಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನ ಆಡಂಬರದಿಂದ ಪರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗಿರುವುದು ಮೈಮುಚ್ಚುವ ಒಂದು ಸಾದಾ ಸೀರೆ—ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಸರು ಬಣ್ಣದ್ದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗುಲಾಬಿ ರಂಗು.

“ಈ ಹದಿನಾರು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಪಾರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ! ನಾನು ಬಡನೆ” ಎಂದಳಾಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ.

“ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸದ್ಗುಣ, ಅದರ್ಶಗಳೇ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವರ್ಥ. ನಿನ್ನ ಸವಿ ಮಾತುಗಳೇ ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯ!” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಆದರೆ ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಕೆ ತುಂಬ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದ ಬರುವುದುಂಟು. ಆಕೆ ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಹೊಸ ಚೆಲುವಿನಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ನೋಡಬೇಕು ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ!

ಆಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲುಬಾರಿ ನನಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ 'ಗುರು'ಗಳೊಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಮಣೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳೆ ದಾಟಿದವು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗಿಡೆಯಲ್ಲದೆ ಬಹುತ್ವ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಮೊದಲ ಪರಿಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯನ್ನು ನನ್ನ-ವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಾಯ್ತು. “ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಒಮ್ಮೆ.

“ನೀವು 'ಬಾ' ಎಂದು ಕರೆದರೆ 'ಒಲ್ಲೆ' ಎನ್ನಲಾರೆ. ಕರೆ. ಫುಡು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮದ ಕುರುಹು; ಬರುವುದು ನನ್ನ ಧರ್ಮ” ಎಂದಳಾಕೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಆಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಯಿ-ತುಂಬ ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸುತ್ತಾಳೆ.

ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳು ಆಕೆ ಬರುವುದು ತಡವಾದರಂತೂ ತೀರಿತು—ಮತ್ತೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಆಕೆ ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಚಿಂತೆಯೇ ಕಾಡುತ್ತದೆ. 'ಏನು ಆಕೆಯನ್ನು ತಂದೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮರೆತರೇ? ಅಥವಾ ಪಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದರೇ? ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲೂ ದಶಕಂಠರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ!.....' ಎಂದೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆಗಳು ಎಳುತ್ತವೆ. ಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—'ಏಕೆ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ' ವೆಂದು. ಅವರಿಗೆ ಮರೆತುಹೋದುದಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ.

ಆಕೆ ಬಂದ ಮೇಲಂತೂ ಆಕೆಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡದೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಅವಸರದ ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸಗಳಿರಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಕೆಯನ್ನೇ. ಆಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಾತಿಗೆ ಅರಂಭಿಸಿದರೆ ಆಕೆಯ 'ಭಂಡಾರ' ಮುಗಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಯಗೊಡುವುದು. ಆಕೆಯ ಒಂದೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಂತಹ ಮಧುರತೆಯಿದೆ! ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜ್ವೇನನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿದ ಚೆಲುವು ಹೊವಿಸಂತಿರುವಳಾಕೆ; ಅವರ ಮಧುರತೆಗೆ ಮನಸೋತ ಮರಿದುಂಬಿಯಂತಿರುವೆ ನಾನು!

ಆಕೆ ಎನಿತು ಚೆಲುವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚೆಲುವು ಆಕೆಯ ಹೆಸರು. ಆಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಬಾರಿ ಪರಿಚಯವಾಗಲೇ ಕೇಳಿದ್ದೆ “ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?” ನಾಚಿ ನಸನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದಳಾಕೆ. “ಜಯಂತಿ”

“ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರು?”

“ಧಾರವಾಡ!”

ಸಾಧರ ಸ್ವೀಕಾರ

೧೪೦ ವಸಂತ (ಹೊಸ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾರ್ಕಳ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ವಸಂತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೬ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚ. ೨-೦-೦. ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೪-೦.

೧೪೧ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ (ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಗ್ರಂಥ): ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ 'ಎನೋಬಾ'. ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಕಲಹಾಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಎಚ್. ಎಸ್. ಎಸ್. ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರಕ ಮತ್ತು ಶಾಲಾಗುರು ಅಮರಗೋಳ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ. ನೀ. ಗೋ. ಗಣಾಚಾರಿ, ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮಸೇವಾ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ಕಲಹಾಳ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷರತಾಪ್ರಚಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೊರಟಿರಿ, ಅದು ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಚಾರವಾದಂತಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವೇ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಧೈಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಅರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂವರ್ಧನ ಇವು ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆ ಎನೋಬಾಭಾಷೆಯವರು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆ ಯಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದು, ಅವರ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನವರು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವರು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯಜೀವನದ ತಳಹದಿಯಾಗಿರುವ ಈ ಸತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕನೂ ಸಾಲಕನೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

೧೪೨ ರತ್ನದೀಪ (ಕವನ ಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಬಸುಪಟ್ಟದ ಎಂ. ಎ. ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಾಹಿತ್ಯಸದನ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

ಶ್ರೀ. ಬಸುಪಟ್ಟದ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ತರುಣಕವಿಗಳಾದರೂ, ಈ ಕವಿತಾಸಂಕಲನವು ಅವರ ಎರಡನೆಯ ಸಂಕಲನ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ೩೧ ಹೊಸ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಧರ ಖಾನೋಳಕರರು ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದು " ಈ ಕವಿತಾಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೂವು ಸುಗಂಧಿತವಾಗಿದೆ. ಮಗಮಗಸುತ್ತಲಿರುವ ಸುಸುಖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೂವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಜಿವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸದ್ವಾಗ್ಯ ನನ್ನಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ " ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮುಂದೆ ಸಹೃದಯಭಾವದಿಂದ ಕವಿತೆಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಕಲಿತ ಕವನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಒಪ್ಪುವೆವಾದರೂ, ಸಂಕಲಿತ ಗ್ರಂಥದ ಬಹಿರಂಗ ರೂಪದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇಸರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದೆ ಇರಲಾರವು. ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಓದಣವಿಲ್ಲ. ಅಂದವಿಲ್ಲ. ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ ತೀರ ಅಗ್ಗದ್ದು. ' ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಗೆ ಬರಲಿ! ' ಎಂಬ ಅತುರ ಮನೋವೃತ್ತಿ, ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ನೂರು ಗುಣಗಳಿಗೂ ಮನಿ ತೊಡೆಯಬಲ್ಲದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಲೇಖಕರಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೂ ಮತೆ. ಮತ್ತೆ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೧೪೩ ಕ್ರಿಸ್ತಲ್ ರೇಡಿವೋ ಸ್ವಯಂಚಿಕ್ಷಕ (ಸಚಿತ್ರ) ಅಥವಾ ತಾನೇ ಕ್ರಿಸ್ತಲ್ ರೇಡಿಯೋ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಸಂಕಲ್ಪಾಚಾರ್ಯರು, ಯಾತಗಿರಿ ಕಂಪೌಂಡ್ ಮನೆ ನಂ. ೧೯೯೮, ಕಲ್ಲೆ, ಧಾರವಾಡ. ಬೆ. ಅ. ೨೮ ಪುಟಗಳು- ಬೆಲೆ ೧-೦-೦

' ಕ್ರಿಸ್ತಲ್ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ (ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸಾವಲ್), ಬ್ಯಾಟರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರೇಡಿಯೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನವಿರದಿದ್ದರೂ ಕ್ರಿಸ್ತಲ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ' ಎಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್‌ನ್ನು ಮೇಗೆ ತಯಾರಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಸುಲಭ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಸೋದಾಹರಣ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ರೇಡಿಯೋ ಸ್ವೀಕರಣ ಇದ್ದ ಪ್ರದೇಶ ೨೦ ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರದೊಳಗೆ ಇರುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ. ಸಂಕಲ್ಪಾಚಾರ್ಯರ ಈ ಸಂಶೋಧನವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೋಜಿಗಗೊಳಿಸುವಂತಹದಲ್ಲಿದೆ ಪಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸೆಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರೂ ಬಾನುಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಸಂಕಲ್ಪಾಚಾರ್ಯರ ಸಾಹಸ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಾದುದು.

೧೪೪ ಜಯಹಿಂದ (ನಾರಸತ್ರಿಕೆಯ ಯುಗಾದಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ.) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ರಂ. ಬಾ. ಮನಗೋಳಿಯವರು. ಪ್ರಕಾಶನ ಸ್ಥಳ ಸ್ವೇಹಕುಂಜ, ಕಲ್ಲೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕ್ರಾ. ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

ಇದೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸವಿಯೆ. ಯುಗಾದಿಯ ಹಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪಾದಕರು ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಳಗದ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕತೆ, ನಾಟಕ, ಕವಿತೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಸಂಚಿಕೆ ತುಂಬಿ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ; ಮನೋರಂಜನೆಯ ಸಾಧನೆಯೂ ಅಗುವಂತಿದೆ.

೧೪೫ ತ್ರಿಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರು (ಚಿಕ್ಕ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ). ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ದೇವರಾಯ ನಾಯಕ್, ರಥ ಬೀದಿ, ಉಡುಪಿ. ಬೆ. ಗ್ಲಿ ದ ೮ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೦-೦-೬.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು!
ತಮ್ಮ ನಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ
ಬೆಲೆಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು,
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮೀಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ:

ಮ ಗ ಳ ಮ ದು ವೆ

೧೯೬೦ನೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವಿಧ
ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ರಮ್ಯ ಕಥಾನಕ. ಓದಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮುಗಿಸುವ ವರೆಗೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು
ಕಳೆದು ಇರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಂತಹ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಕತೆಗಾರಿಕೆ. ಓದಿದ ರಸಿಕರಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳ ಸುರಿಮಳೆ!

ಕ್ರಾ. ಅ. ೩೫೦ ಪುಟಗಳು ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿಗೆ ೪-೦-೦; ಸುಂದರ ಪ್ರತಿಗೆ ೪-೧೨-೦.

ಬೆಳವಡಿ ಸುಲ್ಲಮ್ಮ

ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ

(ತರಂಗಕಾಟಕ ಸಂಕಲನ)

(ಕವನಸಂಕಲನ)

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ಸಾಧಾ ೨-೦-೦

ಸುಂದರ ೨-೪-೦

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ	ಕವನ ಸಂಕಲನ	ಕಥಾಸಂಕಲನ	ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ರಾಜಯೋಗಿ	ನಿರಹಿಣಿ	ಬಡತನದ ಬಾಳು	ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಸುಧರ್ಶನ	ಒಡನಾಡಿ	ನಮ್ಮ ಬದುಕು	ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ
ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ		ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು
ಮಗಳ ಮದುವೆ		ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು	

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಹುದ್ದಾರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ವೂ ಜಾಡಿಯ ಜಾಡಕ್ಕನ ‘ ಜಾತೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ
ನಿಕೇತರಣ ’ ಈ ಕಿರಿಕೊತ್ತಿಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ೫ ರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ
ಸವಲತ್ತುಗಳು. ಬೇಗನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ:

ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಟ್ಟಿ, ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

ಜಯಂತಿ

ಮೇ
೧೯೫೩

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ :

ಹದಿನೈವನೆಯ ವರ್ಷದ ಮುಕ್ತಾಯ (ಸಂಸಾದಕೀಯ)	ಸಂಸಾದಕರು	೪೪೧
ನಾಡನಡೆ (ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)	' ಕಾಲಭೈರವ '	೪೪೨
ಮತಾತ್ಮ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆ)	ಶ್ರೀ ಮಂ. ವಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ, ಬಂಟ್ವಾಳ	೪೪೫
ಕಲೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ (ವಿ. ಪ್ರ. ಪ್ರಬಂಧ)	ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ ಎಂ. ಎ. ಕುಮಟಾ	೪೪೯
ಆ ನಾಡು (ಕವನ)	ಶ್ರೀ ಶಿವಶಂಕರ ' ವಿದ್ಯಾನ್ ' ಪೂಣೆ	೪೫೩
ಲಾಂಛನಿಯಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ಬಾಳು ಬಿ. ಉಪಾಧ್ಯೈ, ಶಮನೇಪಾಡಿ	೪೫೩
ಹಿಂದಿನ ರಸ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ವೆಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ	೪೫೪
ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ (ಸಂಚಯ ಲೇಖನ)	ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಡಿಸಾಳ	೪೫೭
ಶಶಿ-ತಾರಾ (ನಿಕಾಂಕ ನಾಟಕ)	ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಮುಂಬಯಿ	೪೬೦
ದಿವ್ಯವರ್ಣನ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ಸಿಗ್ನಾಂವಿ ವೀರೇಶ್ವರ	೪೬೫
ಬಾನೊಡೆಯ ಬಾರಾ (ಕವನ)	ಶ್ರೀ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಚನಕಟ್ಟೆ	೪೬೫
ಪ್ರಯೋಗಿಯ ಜೀವಿತ ಪ್ರಪಂಚ.	ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎನ್. ಜೋಶಿ, ಘಟಪ್ರಭಾ	೪೬೬
ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)	ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಟಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬಾದಾಮಿ	೪೭೧
ಜನಾನಿಯರ ಹೂವಿಡ್ಡೆ (ಸಂಚಯಾತ್ಮಕ)	ಶ್ರೀ. ಸಂಜೀವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ಪರ, ಧಾರವಾಡ	೪೭೫
ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ		೪೭೬
ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ	 (ಕವ್ಯರಸನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ)	

ಸಂಪುಟ

೧೫

ಸಂಚಿಕೆ

೧೨

ಬೆಲೆ

೮ ಆಣೆ

JAYANTI

ನ್ವರ್ನಿಂಗ್‌ಥನಿಂಗ್ ಪಿಲ್ಸ್
ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಧಾತುವೃದ್ಧಿಕಾರಕ

ಬಲವಂತ ಗುಟಿಕೆ

ಈ "ಬಲವಂತ ಗುಟಿಕೆ" ಎಂಬ ಗುಳಿಗೆಗಳು, ವನಸ್ಪತಿಯ ಚಾರ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಷ್ಠಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ವಾದಂಥ ದೀರ್ಘ ಔಷಧಿ ಅರ್ಕಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಶ್ರೀದೋಷಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬೇನೆಯು ನಾಶವಾಗಿ ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ದಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ಮುಂತಾದ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರವಾಗುವವು. ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಧಾತು ಹೋಗುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಜನನೇಂದ್ರಿಯದೊಳಗಿನ ಶಕ್ತಿನಾಶದಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು ಹೋಗುತ್ತದೆ. (ಒಂದೇ ಸಪ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣುತ್ತದೆ.) ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬಹುದಿವಸದ ಕಾವು, ಅದರಿಂದಂಟಾದ ಸರ್ವ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಧಾತುವೃದ್ಧಿಯು ಪುಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆಲ್ಲದೆ, ಖರೇ ರಹಿಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉಷ್ಣದ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಸೇವಿಸಿನೋಡಿದ ಹೊರತು ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ರೋಗಕ್ಕೆ ೧ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ಗುಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯರೋಗಕ್ಕೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕಾದೀತು ೧೪ ಗುಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಸಪ್ತಕದ ೧ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಯ ಕೆಮ್ಮತ್ತು (೨-೦-೦) ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ. ೩ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿಗಳ ಬೆಲೆ ೫-೨-೦. ಹೊರತಾಗಿ ಟಿಪಾಲು ವ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಬೀಳುವುದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಂದು ಡಜ್ಜ ಡಬ್ಬಿಗಳ ಅರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿ. ಪಿ. ವ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಖರ್ಚುಸಹಿತ ೨೨-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಪಾರ್ಸಲ್ ಸಂಗಡ ನಮ್ಮ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ವಾಲವೋಸ್ಟರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವೆವು.

ಪತ್ರೆ :-

ಎಸ್. ಬಿ. ಕದನು ಮತ್ತು ಸನ್ಸ್, ಪೋಸ್ಟ್ ನಿವಾಣಿ, (ಬೆಳಗಾವಿ)

ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ

ಮನಿಯಾರ್ಡರಿನಿಂದ ಹಣ ಕಳುಹುತ್ತಲಿದ್ದರೆ, ೦-೯-೦
ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದು.

ಮಹನೀಯರಿ,

ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಮತ್ತೆ ಏರಿಕೆಯಾದ್ದರಿಂದ ವಿ. ಪಿ. ಯ ವೆಚ್ಚವೂ ಮತ್ತೆ ೦-೧-೬ ಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವೆಚ್ಚ ಸೇರಿಸಿ ೫ ರೂ. ೭ ಆಣೆಗಳಿಗೆ ವಿ. ಪಿ. ಕಳುಹಿದರೆ, ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಬೇಕಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಚಂದಾದಾರರಿಂದ ಜಯಂತಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು ೫ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆರುವ ಹಣವೆಲ್ಲವೂ ಅಂಚೆಯ ಖಾತೆಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಚಂದಾದಾರರಿಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ M. O. ಮೂಲಕ ಕಳುಹುತ್ತ ಹೋದರೆ ೮-೯ ಆಣೆಯ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬರಲಿರುವ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಜಯಂತಿಯು ೧೬ನೆಯ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಹೊಸವರ್ಷದ ಚಂದಾಹಣ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಮಹನೀಯರು ಅನೇಕರು; ಅವರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ -ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ- ಸೂಚನೆಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಕಳುಹಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ: ಜಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಜಯಂತಿ

ಸಂಪುಟ ೧೫ ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯು
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು:

●೬. ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ತರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು:

ಮತ್ತು

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

●೬. ಡಿ. ಕರತ ಕುಮಾರ

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ

ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.

ಐದಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಅಣೆ

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಒರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ

ಏಜಂಟರು

ನೇರಾಗಿಣ್ವಾರೆ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

೫

ಹದಿನೈದನೆಯ ವರ್ಷದ ಮುಕ್ತಾಯ

ಜಯಂತಿಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ವಾಚಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಹೇಗೋ ಹೇಗೋ ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಈಗ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಯಂತಿಯ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷವಷ್ಟು ಅಪತ್‌ಪರಂಪರೆಗಳು ಎಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಿಕ ಅಪತ್ತಿ-ಯಂತೂ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಜಯಂತಿಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಹೊರಟಿದೆ; ಅದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಅಪತ್‌ಪರಂಪರೆಗಳು ಜಯಂತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವು.

ಜಯಂತಿಯಂತಹ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು, ಸಂಪಾದಕನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ-ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಸಂಪಾದಕನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳ ಸಂಕಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಲ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ; ನಿರೀತ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ದೀವಳಿಗೊ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ; ವಸಂತ ಮಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತದ ಅನಾರೋಗ್ಯ ದೀಪ್ತವಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮನಿತನದ ಹೊಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. (ಅವಳಿಗೆ ಫಿಟಪ್ರ ಭಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನ ಆರೋಗ್ಯವಸತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ.) ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಪತ್ತಿಗಳ ಸಂಕಟವು ಜಯಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನಾದರೂ ಸಾಧ್ಯ-ನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗಂನೆಯ ದಿನಾಂಕದ ಒಳಗೆಯೆ ಅದರೂ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಹೊರಟವು ನನಗೇ ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಲಿದೆ.

ಸಮಯವಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಹೋದರೂ, ಈ ಸಲದ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಖರೆಹಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಕಳುಹಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕವರ್ಗದ ಕಡೆಗಿದೆ. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಕತೆಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವವೆಂದು ಏಕಮುರ್ತಿಕಂಡ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿರುವುವು. ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳೂ ಕವನಗಳೂ ವಾಚಕವರ್ಗದ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುವು. ತಜ್ಞರು ಬರೆದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳೂ, ವಿಚಾರಪ್ರವರ್ತಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳೂ ಜನಶೀಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತಕ್ಕವಾಗಿರುವುವು. ಸಂಪಾದಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳಂತೂ ಬಹುಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿರುವುವು. ಜಯಂತಿಯ ಈ ವರ್ಷದ ೫೦೦ ಪುಟಗಳೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ಲೇಖಕಮಿತ್ರರಿಗಲ್ಲ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಜಯಂತಿಯ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಜಯಂತಿಯ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಆಗಾಗ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕಕ್ಕೆ ವಿದಿತ-ಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತಲೇ ಹೊರಟಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಅರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಜಯಂತಿಯ ಹಳೆಯ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವಷ್ಟು ಇಲ್ಲ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೊಸ ಸಂಪುಟದ ನೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಸಾಲುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾವನಾನೇತರಿಂದ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಜಯಂತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಚುಟ್ಟು ಕಷ್ಟದ ಕಲ್ಪನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟದ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಯಂತಹ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಮೂಡುವುದು

ಎಂದೋ ಏನೋ—ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನಯುಕ್ತ ಭೀತಿಯ ನನ್ನನ್ನು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಸದ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟದ ಕಾಲವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜಯಂತಿಯಂತಹ ಬೇರೆ ಸತ್ರಿಕ ಬೇಗನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಯಿಸೀತೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ನೆರವಾಗಿ, ನನ್ನ ಕಷ್ಟದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜಯಂತಿ ಚರಣವಿಯಾದೀತು; ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿರುವಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವನ-ತೀವ್ರತೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ - ಜಯಂತಿಯಂತಹ ಸತ್ರಿಕೆಗೆ - ೫ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ, ಓದು-ಬರಹ ಬರುವ ಕನ್ನಡ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಭಾರವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹರು ಜಯಂತಿಗಾಗಿ ೫ ರೂ. ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡಾಗ, ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಚಂದಾದಾರಾಗಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದ ಹಲವು ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಆರಾರು ಎಂಟು ತಿಂಗಳು ಜಯಂತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಣ ಕೇಳಲು ಸಿದ್ಧ. ಹೋದಾಗ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದಟ್ಟ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಹಾನಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೇನು ಅಶಿಸ್ತೀತರಲ್ಲ—ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸುಶಿಸ್ತೀತರಾಗಿ ಇದ್ದವರು. ಇಂತಹರಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಿದ್ದಾರೆ; ಪ್ರೌಢಪರರಿದ್ದಾರೆ; ಪದವೀಧರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ; ಶ್ರೀಮಂತ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆ. ಜಯಂತಿಯ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಈ ಜನರೂ ಕಾರಣರಾಗಿರುವರೆಂದು ಎಸಾವದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ದಯೆಸಾಲಿಸಲಿ!

ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿ ದಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು. ಇಷ್ಟು ಪುಟಗಳುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ನಮ್ಮ ಪೇಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬೀಳಬಹುದಾದುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಚಂದಾದಾರರು ೫ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಡೆಯುವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕನ್ನಡ ಕುಟುಂಬವೂ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಗೊಳ್ಳಲು ಕೊಡಗದರೆ, ಜಯಂತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿತು; ನಾಡು-ಗೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದಿತು.

ನಮ್ಮ ಎಜಂಟರು

ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಎಜಂಟರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕ ಎಜಂಟರ ಆವೃಷ್ಟಿತ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೂಲಕ, ಜಯಂತಿಯ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದ ಸರಳ ವ್ಯವಹಾರ ಬರುವ ಬದಲು ಹೊಂಕಾಗುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಂಕನ್ನು ತಡೆಕೊಳ್ಳ.

ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಜಯಂತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಎಜಂಟರಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು, ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣ-ವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ೨-೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಆದರೇನು? ಅದು 'ರೇ' ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಾತು. ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರಾದರೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ತೀರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂತಹರ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ-ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯ

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿರುವೆನೆಂದು ಮಾತು ಕೊಡಲು ಭೀತಿಯಿರಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಜಯಂತಿಯ ಕೊರತೆಗಳು ಏನೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಗದ ಬಳಸಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕವರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಲೇಖಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಧನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಕಾಲೋಚಿತ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಬೇಕು. ಸಮಯನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಸಂಪಾದಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇದ್ದಿಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ತವಕಪಡುತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಡೆಗಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಈ ಮುಂದಿನ ೧೬ನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಜಯಂತಿಯ ಚಂದಾದಾರರ ಬಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಂತಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ

ಜಯಂತಿಯ ೧೪ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ 'ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ'ವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಕೂಡದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅನೇಕ ವಾಚಕರಿಂದ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ೧೬ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. 'ಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರ'ವು ತರುಣ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆನಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಸಯಕ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳಿಗೂ ಎಡೆಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಾದ 'ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ವಿಭಾಗದ ಆಕರ್ಷಕತೆಗಾಗಿ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಜಯಂತಿಯ ಹೊಸ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯುದಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿ.

ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ತರ್ಮ

ನಾಡನಡೆ

ಕನ್ನಡ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕುರಿತಬುದ್ಧಿ

ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನೇ ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ, ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವೇ ಆದಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಖಿಲಭಾರತ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಹೊರತು ಸೇವಕಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಧರ್ಮೀಯರು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಕುರಿತು ದುಡಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಲಹರಿಗಳಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಂದೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಬಾರದು. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದಿಂದಲೇ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಯ ಸದಸ್ಯರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮೇಲಿನವರು ಈ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣಕ್ಕೆ ತುಂಬ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು? ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೇ ಅವರು ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಡುವನ ರಾಗಿದ್ದರೆ, ಮೊನ್ನೆಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಪೌರುಷವಿಹೀನ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರವೀರನ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನದು ಇಡಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರುಹಿಂಗೇ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಡಿ ತನದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವನೆಯ ಪ್ರತೀಕ ವಾಗಿದೆ.

ಅಖಿಲಭಾರತದ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಅಖಿಲಭಾರತದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದರೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಭಾರತದ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಸರಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಆ. ಭಾ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಯ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಅವಿರಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನ ಸೇವಕಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂಬಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಲುಬ್ಧರಾದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಇದನ್ನು

ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ನಡೆಯುವರೆಂದು ದಿನ-ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲು ತೊಡಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ತಳೆದ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರೀಧೋರಣವು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಹಾಕಿದ ಗೊಂದಲ

ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆದ ದಿನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ಸಮೂಹ ಬಂದು ಸಭ್ಯತೆಗೆ ಸಲ್ಲದ ಗೊಂದಲ ಹಾಕಿದುದೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಲೀಸರು ಗುಂಡುಹಾಕುವವರೆಗೆ ಪ್ರಸಂಗಬಂದುದೂ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಯಾವುದೊಂದು ತತ್ತ್ವದ ಆಭಾಸದ ತೀವಳಿಕೆ ಜನತೆಗೆ ಎಂದೂ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾಗಲಾರದು. ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ ಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹತತ್ತ್ವವೂ ಇಂದು ಎಲ್ಲಿ ಲ್ಲಿಯೂ-ಅನಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ-ಆಭಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ತಪ್ಪಾಗವು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರ ವಾದುದೇನೋ ಸರಿ; ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ ಸತ್ಯಾಗ್ರ ಹಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮೂಲತತ್ತ್ವ ಗೊತ್ತಿರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉಪವಾಸವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸತ್ವರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಾರದು; ಜನತೆಯ ಹಿತ ವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಾರದು. ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆರದು. ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ನೇರವೇ ಸರಿಯಾದು ವೆಂಬ ಹುಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಿರ್ಣಾಯಕರು ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಬೇಕು? ಸಹಜ ನ್ಯಾಯದ ಜಾರಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಸಾಧಿಸ ಬೇಕಾದ ಗುರಿಗಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಉಪವಾಸದಂತಹ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಉಪಾಯ ವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಂದು ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೇವಲ ಅದರಿಂದಲೇ ಯಾವುದೂ ಸಾಧಿಸದು. ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸಂಘಟನೆ ಮೊಗವೆತ್ತಿನಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಆಗುವದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೊನ್ನೆಯ ಗೊಂದಲ, ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿರುವ ಅಸಂಘಟನೆಯನ್ನೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು ಹೊರತು ಸಂಘಟನೆಯನ್ನೇನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಂಘಟನೆಯಿದ್ದುದು ನಿಜವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಂದು ಕೂಡಿದ ಜನಸಮೂಹ ಆ ಬಗೆಯ ಕಾಡುತನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಏಕೀಕರಣ ಸಂಘಗಳು, ಜನತೆಯ ಈ ಮತಪ್ರವರ್ತನದ ರೀತಿಯನ್ನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಕ್ಷಿ ಕ ಮತಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕಿಂಥಾ ಬಂದ ಜನತೆಯನ್ನು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವಿರೋಧಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲವರು ಸೇರಿ ಕರಕೊಂಡರೆಂದೂ ಸುದಿಯದೆ, ಈ

ಮಾತಂತೂ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಸಂಘಟನೆಗೆ ತೀರ ವಿರೋಧವಾದುದು. ಅಧಿಕಾರಲೋಭಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಎಂದೂ ಸಂಪಾದಿಸಲಾರದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ: ಏಕೀಕರಣದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು-ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡು ವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಈ ಸ್ವಾರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಇರಬೇಕು.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಏಟು.

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಜನಾಪರಲಾಲರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲದ ಎದುರೂ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೆನ್ನೆಗೆ ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಹಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಸಂಡಿತರ ಮಾತುಗಳು ತಾತ್ಪ್ರಿಕ ಪಾಠದ ಮಾತುಗಳಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ತತ್ತ್ವದ ಮಾತಿಗೂ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ತುಂಬ ದೂರದ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದೆಂಬುದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಂತಹ ರಾಜಕಾರ್ಯವಿದರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡಿ: ಮಹಾತ್ಮರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆನಿಸಿದ ಅಂಧ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಧೂರೀಣರೂ ಸತ್ಯ-ಅಹಿಂಸೆ-ಅಸ್ತ್ರೇಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಕನ್ನಡಿಗರದೇ ಆದ ಬಲಾ಼ರಿ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ತಾವು ನುಂಗಬೇಕೆಂದು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದ ಅಂಧ್ರದ ಧೂರೀಣರ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಳಮಾರ್ಗದಿಂದ—ತಾತ್ಪ್ರಿಕ ಸಹದಿಂದ—ನೇಹರೂ ಅವರು ತಾವೂ ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತತ್ತ್ವದ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅಂಧ್ರರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂತೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಎದೆಯನ್ನೇಲೆ ಆಘಾತವಾಗುವಂತೆ ತತ್ತ್ವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು?

ಭಾರತೀಯತ್ವದ ಪಾಠವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೊಸತಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ೧೯೨೧ರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೂ ಕನ್ನಡಿಗರು—ತಮ್ಮ ಸುಖ-ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ—ಭಾರತೀಯತ್ವದ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಹೋರಾಡಿ ವ್ತಾರೆ. ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಭಾರತೀಯತ್ವವನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತು ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಂತಹ ಯೋಗಾರ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತತ್ತ್ವದ ಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ಶುರುಳಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಯಾರಿಗೆ ತಾವು ಉಳಿದೀತು.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಜೀವನ ದೊರೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸುಖ

ಜೀವನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೇಕೆ? ಮುಂಬೈ, ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿದ್ದು, ಆ ಆ ಆಡಳಿತಗಳಿಂದ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಿತ್ ರಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವುದು, ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡುವ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದಾದ ಮಾತು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಷ್ಟಸಹನೆಯ ಪಾಠ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಕಷ್ಟಸಹಿಸಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಆದರ್ಶಮಾನವನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಅಂತಹರು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುವರು. ವ್ಯವಹಾರಲೋಕದ ಜನರ ಲಕ್ಷಣ ವೆಂದರೆ: ಎಲ್ಲರಿಂದಿಗೇ ತಾವೂ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದುಕ ಬೇಕೆಂಬುದು. ಕನ್ನಡಿಗರೂ ವ್ಯವಹಾರಲೋಕದ ಮನುಷ್ಯರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶದವರಿಂತೆ ಇವರಿಗೂ ಸುಖ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸುಖಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಂದಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸಹನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆ? ಯಾವ ದೇಶದ ನ್ಯಾಯವಿದು? ಸಂಡಿತ ನೆಹರು ಅವರ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣ ವಾಗುವಂತೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ—ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿರ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಪಾಪ-ತಾವೊಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಮಿಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಯಾವ ಯಾವ ಅಂತರಿಕ ಅಭಿಮಾನ-ಸ್ವಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸಂಡಿತ ನೆಹರು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆ? ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಗುಜರಾತಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇಕು-ಬೇಕಾದ ಸುಖ-ಸೌಕರ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತ ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ತಮಿಳರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೇಳು ವುದಕ್ಕೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಅಂಧ್ರರು ಹೋರಾಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರಪ್ರಾಂತ ಪಡೆದುಕೊಂಡರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದಲೂ ಪ್ರದೇಶಭಾಗವನ್ನು ಕಬಳಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನರ ಮುಖದಿಂದ ತತ್ತ್ವದ—ತಾಳ್ಮೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿತು, ಆತ್ಮವಿನಾಶದಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆ? 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಯಾರವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣಕ್ಕೆ ತಾವೇ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿರುವೆವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಡತೋ ಪ್ರಾಧಾತಕ್ಕೆ ಸರಳತನವೆನ್ನಬೇಕೋ, ರಾಜಕೀಯ ಕುಟಲಸಹವೆನ್ನ ಬೇಕೋ?

(೧೯೩೬ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮುಂದುವರಿದಿತೆ.)

ಹು ತಾ ತ್ತ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)*

೩೬. ಮಂಗೇಶ ವಿ. ನಾಡ್ಕರ್, ಬಂಕಿಮಾಚಾರ್ಯ

ಜಗತ್ತು ತೆರೆಮರೆಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ನಾಟಕವನ್ನು ನಿರಂತರವೂ ನಡೆಯಿಸಿರುವುದು. ಹೊರಗಿನ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಒಳಗಿನ ಕಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯುವುದೇ ಲೋಕದ ರೀತಿ. ಕಳ್ಳ ಹೋಗಿ ದೇಶಭಕ್ತ ಹುತಾತ್ಮನಾಗಿ ಮರೆಯಲು ತೊಡಗಿದುದು ಅಜ್ಜರಿಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೆ?

‘ನೆಶನಲ್’ ಹೊಟೆಲಿನ ಒಳಗಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪುಲನ್ ಸೂಟಿನ ಇಸ್ಟ್ರಿ ‘ಖಡಕ್’ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರ ಶರ್ಟ್-ಗಳು ಹೆರಿದುವಿರಬಹುದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಸಹ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ೯೯೯ ಸಿಗರೇಟಿನ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ‘ಸಾಸಿಂಗಶೋ’ ಸಿಗರೇಟುಗಳೇ ಇದ್ದರೂ, ೫-೬, ೯೯೯ ಸಿಗರೇಟೂ ಇಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಂದ ಸೂಟ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ‘ಅಮೇರಿಕನ್ ರಿಪೊರ್ಟರ್’ ಮೊದಲಾದ ಪೇಪರುಗಳ ರದ್ದಿಗೇನೂ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೋಡಿದವರಿಗೆ ‘ಇವರಾರೋ’ ‘ಭಾರೀ ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು’ ಎನ್ನಿಸುವಂತಿತ್ತು.

ಮ್ಯಾನೇಜರನ ಕಾಲಸಪ್ಪಳವಾಯ್ತು ಅಂತೆಯೇ ಇವರ ಮಾತಿಗೂ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ವಸಂತ:— ಈ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡನೆಂದರೂ ಮಹಾಬಳೇ ಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಹಟಹಿಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲೇ ಬಂದು ಬಂಗಲೆ ರಿಫಾರ್ಮ್‌ಮಾಡ ಬೇಡವೇ? ಇಷ್ಟು ತಡಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬಂಗಲೆ ಸಿಗುವ ಲಕ್ಷಣವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನಂತ:— ನೀನು ಅಂಜುವುದೇಕೆ ಎಂಬುದೇ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಬಂಗಲೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಖುದ್ದ ಒಂದು ಕೊಂಡರೇ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮದಾಗೇ ಉಳಿದೀತು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರುಷ ಈ ರಿಫಾರ್ಮ್‌ಶನ್ ಉಪದ್ರವವೂ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಏನು, ಒಂದು

* ಈ ಕತೆ ಯಾವುದರ ಭಾಷಾಂತರವಲ್ಲವೆಂದೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದು ದೊಡ್ಡ ಲೇಖಕರು ಕಾಗದ ಬರೆದು ತಿಳುಹಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂ. ಜ.

ಲಕ್ಷದೊಳಗೇ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಬಂಗ್ಲೆ ಸಿಗುವಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲವೇನು ಮನೇ ಜರಸಾಹೇಬ

ಅದೇ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಮ್ಯಾನೇಜರನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆರಗಾದವನಂತಾಗಿ ‘ಹೌದು’ ಎಂದ. ಮೊದಲೇ ಇವರ ಪೋಷಾಕನ್ನೂ, ರೀವಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದ ಮ್ಯಾನೇಜರನಿಗೆ, ಇವರ, ‘ಲಕ್ಷದ’ ಮಾತು ಕೇಳಿ ದಂಗೆಬಡಿದು ಹೋಯಿತು. ತನ್ನಂಥವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೊಟೆಲಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಧೀಶರೂ ಬರುವುದೆಂದರೆ, ತನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ ಎಂದೆನಿಸಿತು ಅವನಿಗೆ. ಮ್ಯಾನೇಜರನು ಚಾಕರಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ, ಅವರು, ತಾವು ಮುಂಬಯಿಯ ಮೊತ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಬೇಸಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಬಂಗಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ರಿಫಾರ್ಮ್‌ಶನ್ ಅಭಿಸಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಬೇರೆ ಕೆ ಸ ೩-೪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಮಹಾ ಬಳೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರೆಲ್ಲ ವೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳುಹಿದರು.

ತನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಗ್ಗಿದ ಮ್ಯಾನೇಜರನು, ಇವರಿಗೆ ನಿಯಮದಂತೆ ‘ಡಿಪೊಜಿಟ್’ ಸಹ ಕೇಳದೇ, ತನ್ನ ಹೊಟೆಲಿನ ಉತ್ತಮ ಕೋಣೆಯೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಸ್ವತಃ ದಕ್ಷತೆವಹಿಸಿದ. ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಕಾರದ ಲೂಟಿ, ಸೈಕಲ್ ಚಹಾ, ಸಿಗರೇಟು—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪೂರೆಯಿಸುವಂತೆ ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೂ ಹೇಳಿದ

* * * * *

೩ ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಒಂದು ದಿನ, ಸಂಜೆ ೪ ಗಂಟೆಗೆ, ಹಾಟೆಲಿನಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದೇ ಮುಂಜಾನೆ, ಇವರ ಎರಡು ದಿನದ ಬಿಲ್ ೩೬ ರೂ ಬೇಗನೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮ್ಯಾನೇಜರು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಇವರೂ ಸಹ, ‘ಆಗಲಿ, ಈ ಹೊತ್ತು ರವಿವಾರ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೊಕ್ಕ ವಸಗಿದಿದೆ. ನಾಳೆ ಹೇಗಾದರೂ ಬಂಗ್ಲೆ ಖರೀದಿ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುವವರೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆಗ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ’ ಎಂದಿದ್ದರು.

ವಸಂತ:—“ ಏನವ್ವಾ, ಬಠಾಯಿ ಬಂಡ್ವಾ ಇನ್ನೂ ಏನು ದಿನ ಬಂದೀತು? ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಆರಾಮ ಇದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ! ಹೋದ ವರುಷವ ಪ್ರಭಾತ ಹೊಟೆಲಿನ ಗತಿಯೇ ಆದೀತು. ಹೌದು, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರೋಡಿನ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಅ ಮ್ಯಾನೇಜರನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು, ತನ್ನದೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಂಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡೇನು. ರಾತ್ರಿಯೇ ಓಡಿಹೋಗಿ ಟ್ರೇನಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ತೆರಳಿದ್ದೇನು! ಆದರೆ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದವು.”

ಉಳಿದ ಕೊನೆಯ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಬೈದಿರುವ ಎರಡು ತುಣುಕಾಗಿ ಕೊಯ್ಲುತ್ರೆ, ಅನಂತನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಗೆಂದನು:—“ ಹೌದು,

ನಾನೂ ಅದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತೂ ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಾಳೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೇನು ?

ವಸಂತ, ತುಣುಕು ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುತ್ತ "ಅಲ್ಲಾ, ದೊಡ್ಡ ಕೆಳವು ಮಾಡುವ ಸಂಧಿಯೇ ದೊರಕಬಾರದೇ? ಚಳವಳಿ ಸುಲ್ಪಿ ಸೇರಿದರೆ ಆಗಬಹುದಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ 'ಟ್ರಿಝರಿ' ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಲಾದುವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೀಗೆ ಹಾದಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗಬಹುದಿತ್ತು! ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಆ ನುಡಿ ಗಾಂಧಿ ಹೊಣೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾನೆ!"

"ಹೀಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಲಾದೀತು?" ಅನಂತ ಕೇಳಿದ.

"ಹೌದು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ" ವಸಂತನಿಂದ.

ಅನಂತನು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಶತಪಥ ತಿರುಗಹತ್ತಿದ. ವಸಂತ ಕೆಟಕೆಯ ಬಳಿ ಮಿರ್ಚಿ ಒಂದನ್ನು ಹಾಕಿ, ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಹತ್ತಿದ. ಹೀಗೆ ೫-೬ ಮಿನಿಟುಗಳು ಕಳೆದಿರಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಸಂತನು:—"ಅನಂತ, ಅನಂತ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾ! ಅದು ನೋಡು, ಆ ಟಾಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವ ಹೆಂಗುಸನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಾ?"

"ಏನೋ ಭಾರೀ ಶ್ರೀಮಂತಕಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಲ್ಲೋ" ಎಂದು ಅನಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು.

"ಅವಳು ಯಾರು ಗೊತ್ತೇನು? ಈ ಊರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೆ. ಕೈಯರಲ್ಲ ಬಬ್ಬಳು. ಅವಳು ಹೆಸರು ಗುಲಾಬ್ ಸಾನಿ. ನಾನು ಇವಳನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಕೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ. ೩-೪ ಲಕ್ಷದ ಅಸ್ತಿವಂತಳು. ಹೋದ ಸಲ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅವಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಅವಳು ಹಾಕುವ ಒಂದು ಮುತ್ತಿನ ಸರದ ಬೆಲೆಯೇ ೧೦-೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇರಬಹುದು ನೋಡು. ಅವಳು ಉಡುವ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಬಹಳೇ ಭಾರಿ. ಆ ಟಾಂಗೆ ಆಕೆಯ ಸ್ವಂತದ್ದೇ ಇದರ ಹೊರತು ಆಕೆಯ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಾರು ಇದೆ." ಎಂದು ವಸಂತ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

"ಹೂಂ, ಹೂಂ" ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ ಅನಂತನು, ಅವಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಯಾಗುವ ತನಕ ನೋಡುತ್ತ, ಕೊನೆಗೆ "ಅಕೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳ ಗೊತ್ತೇ ನಿನಗೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

"ಹೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ?"

"ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೇ" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಅನಂತ ಮೊದಲಿ ನಂತೆಯೇ ತಿರುಗಾಡಹತ್ತಿದ

"ಆದರೂ, ಏನೋ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂತಿದೆ. ಏನಪ್ಪ? ಏನಾದರೂ ಬೇಕು ಬಿತ್ತೀ?"

ಅನಂತನು ಯೋಚನಾಪರನಾಗಿದ್ದ. ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ.

× × × ×

ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ೮ ಘಂಟೆ. ಗುಲಾಬಸಾನಿಯ ಕೋಣೆ.

ಪಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಅನಂತನೊಬ್ಬನೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಮುಖಮಲ್ಲಿನ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು, ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಖಣದ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟು, ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಘನುಘಮಿಸು ವಷ್ಟು ಸುಗಂಧವನ್ನು ಪೂಸಿ, ತಲೆತುಂಬ ಹೂ ಮುಡಿದು, ನಗುತ್ತ ಬಳುಕುತ್ತ ಗುಲಾಬ ಬಂದಳು. ಬಂದವಳೇ ಅದೇ ಪಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಅನಂತನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು. ಅನಂತನು ಮಾತ್ರ ನಿಷ್ಕ್ರಮ ನಂತೆ, ಅವಳ ಮುತ್ತಿನ ಸರದ ಕಡೆಗೇ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡತೊಡಗಿದ. ತಾಂಬೂಲ ಸಮಾರಾಧನೆ ಆಯಿತು. ತರುವಾಯ ಗುಲಾಬ, ತನ್ನ ಮುತ್ತಿನ ಸರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಳು. ಗುಲಾಬ ಈಗ ಅವನ ತೀರ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುಳಿತಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದ ಸಪ್ತಳವಾಯಿತು. ಗುಲಾಬ ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಳು. ಅವಳ ದಾಸಿಯೊಬ್ಬಳು, "ಮುಂಬಯಿಯ ಯಾರೋ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಗುಲಾಬಳ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರೂರಿತು. 'ಬಂದೆ' ಎಂದು ಅನಂತನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು.

ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂಬೈ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು—ವಸಂತ. ಗುಲಾಬ ಅವನಿಗೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಸಿದಳು. ವಸಂತನು ಅವಳಿಗೆ ೫೦೦ ರೂ. ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಕಿಪಿಯಿಂದ ಘಂಟಿನವೆನ್ನು ಮತ್ತು ಜೆಕೆಬುಕ್ನು ತೆಗೆಯತೊಡಗಿದ ಅನಂತನು ಕೊಡಮಾಡಿದ ೧೦೦ ರೂ. ಗಿಂತ ವಸಂತನ ೫೦೦ಕ್ಕೆ ಅಕೆ ಬಾಯಿತೆರೆದಳು. 'ಈಗ ಬಂದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ವಸಂತನ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬಡಿದು ಅಕೆ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಒಳಗೆ ಗುಲಾಬ ಮತ್ತು ಅನಂತರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಜಗಳವೇ ನಡೆಯಿತು. '೫೦೦ ರೂ. ಕೊಡುವೆಯೇನು?' ಎಂದು ಗುಲಾಬ ಕೇಳಿದಾಗ ಅನಂತನು 'ನಿನ್ನಂತಹಳಿಗೆ ೧೦೦ ಅದರೆ ಬಹಳ ಆಯಿತು. ಏನೂರಂತೆ! ನಿಮ್ಮ ಹಣೇಬರಹವೇ ಹೀಗೆ. ದುಡ್ಡು ಕಂಡೊಡನೆ ಜೀವ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ.' ಗುಲಾಬ—ಅನಂತರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ, ಗುಲಾಬ '೫೦೦ ರೂ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕೊಡಿರಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹೊರಬಿದ್ದು ನಡೆಯಿರಿ. ನನಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ.' ಎಂದಳು.

ಅನಂತನು ಪುಟಪುಟಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಹೊರಗೆ ವಸಂತನನ್ನು ಕಂಡು ನಸುನಕ್ಕ!

ವಸಂತನು ಅದೇ ಮುಚದ ಮೇಲೆ ವೀಳ್ಯಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಗುಲಾಬ ಹಾಸಿಗೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಅಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವೇನೂ ಆಕೆಯ ಕೈಗೆ ಎಟುಕಲಿಲ್ಲ. 'ಅಯ್ಯೋ' ಎಂದು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು ಅಕೆಗೆ ಎದೆ ಒಡೆದಂತಾ ಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿ ತನ್ನ ನೌಕರರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತ ಹೊರಕ್ಕೆ

ಹಿಡಿದೋದಳು. ಅವಳ ಸೇವಕರೆಲ್ಲ ನೆರೆದರು. ಅವರಿಗೂ ಗಾಬರೆಯಾಯಿತು. ಗುಲಾಬ ಅಳುತ್ತ "ಹಿಡಿರೋ, ಹಿಡಿರೋ, ಈಗಬಂದ ಒಬ್ಬರು ನನ್ನ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹಿಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಡಿರೋ, ಈಗ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಬಿಡಬೇಡಿರಿ. ಅಯ್ಯೋ ನನಗೆ ಯಾವ ಕೆಟ್ಟಬುದ್ಧಿ ಬಂತೇನೋ! ಅವನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟೆನೋ ಎನೋ!" ಎಂದು ಕೂಗಹತ್ತಿದಳು.

ಸೇವಕರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಹತ್ತಿದರು. ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಎರಡೇ ಹಾದಿಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಎರಡೂ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಿದರು ಅವರು 'ಹಿಡಿಯಿರೋ, ಹಿಡಿಯಿರೋ' ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೈ ಒದರುತ್ತ ಹೊರಟರು. ಅದರ ಅವರ ಈ ಬೊಬ್ಬೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

× × × ×

ಅಂಬಾದೇವಿಯ ಗುಡಿಯ ನೇರಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಫರ್ಲಾಂಗಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆ ಕೂಡುವ ಚೌಕ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ನೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉನ್ನತವಾದ ವಿಗ್ರಹವೊಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ದೇವಿಯ ದರುಶನಕ್ಕೇಂದು ಬಂದ ಭಾವುಕರು, ಈ ವಿಗ್ರಹದ ಅಡಿಯಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕುಹೂಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ನೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಓದಿದ್ದಾರೆ: "ದೇಶಪಾಂಡೆ—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದಲ್ಲಿ ನಾಡದೇವಿಯ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಮುಡಿಸಾಗಿಟ್ಟ ಹುತಾತ್ಮ."

ಈ ಹುತಾತ್ಮನ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಾನು ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ೭-೮ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿ. ನಮ್ಮೂರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಟವರ್ಧನರನ್ನು ಏನೂಕಾರಣವಿಲ್ಲದೇ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದೇ ದಿನ ಸಂಜೆ ೬ ಗಂಟೆಗೆ, ಸರಕಾರದ ಈ ಕೃತಿಯ ನಿರ್ವೇಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಚಂಡ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ಹೊರಡಬೇಕಾದ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಎಲಂಬವಾಗಿಯೇ ೭-೪೫ಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿತು. ಮೆರೆವಣಿಗೆಯು ಪ್ರಚಂಡವಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ೫೦೦-೬೦೦ ಜನರಿದ್ದರು. 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೀರ' ಗೋಪೀನಾಥ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಟೀಲ ಮುಂತಾದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಆ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯ ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ನಾನು ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದೆನು. ಇನ್ನು ಕೆಲ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಆ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾನ್ ಲಾಯಿಟ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಾಗಿದ್ದರು: 'ಗಾಂಧೀ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜೈ' 'ಪಟವರ್ಧನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ' 'ಇನ್ನಿಲಾಬ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಜಯಘೋಷದೊಡನೆ ನಾವು ಸಾಗಿದ್ದೆವು. ಸಂಘೀ ಪೇಟೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಸರಾ ಬೀದಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸರ ಪಡೆಯೇ ನಮಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಯಾರೋ ಹಿರಿಯ ಸರಕಾರಿ ಅಫೀಸರರು ಆ ದಿನ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಚದರಿಸಬೇಕೆಂದು

ಕಲೆಕ್ಟರನ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆಯಿತ್ತು. ಪೊಲೀಸ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಚೆದರುವಂತೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಪಟವರ್ಧನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ' ಎಂಬ ಘೋಷವು ಹೊರಟಿತು. ಇನ್ನು ಗೋಳಿಬಾರ ಎಂಬುವದು ನಿಶ್ಚಯ. ಮೆರೆವಣಿಗೆಯ ಜನವೆಲ್ಲ ಸಾಲುಮುರಿದು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿತು. ಆದರೂ ಜೈಘೋಷ ಮಾತ್ರ ಸಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಇನ್ನೇನು ಪೊಲೀಸರ ಗುಂಡು ಹಾರುವದು ಎನ್ನುವದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಒಮ್ಮೇಲೇ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಬಂದರು. ಗೋಪೀನಾಥರೂ, ವಿಶ್ವನಾಥ ಅವರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿದ್ದರು. ನಾನು ಅಲ್ಲೇ ಗುಂಪಿನ ಸಡುವೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಹಾಯ್' ಎಂದು ದೇಶಪಾಂಡೆ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದರು. ಇತರ ೪-೫ ಜನಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಗಾಯಗಳಾದವು-ಜನವೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಹಿಡಿದೋಯಿತು. ಗಾಯಾಳುಗಳೆಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಆದಿನ ರಾತ್ರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯಾಳುಗಳೆಲ್ಲ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೋಳಿಬಾರಿಗೆ ಅಹುತಿಯಾದವರಲ್ಲಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಯವರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಯಾರಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಗಾಯಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗುಂಡು ಎದೆಗೆ ಬಡಿದಿತ್ತು. ಡಾಕ್ಟರರು ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಆಸಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಬಹಳೇ ಸರಳುತ್ವದ್ದರು. ಅವರ ಸನಿಹದಲ್ಲೇ ನಾನು ಅವರ ಉಪಚಾರಕ್ಕೇಂದು ಇದ್ದೆ. ಡಾಕ್ಟರರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿ ಇಂಜೆಕ್ಶನ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಸಾಧಾರಣ ರಾತ್ರಿ ೯|| ಘಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮೋರೆಯನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಕೆಲಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ, 'ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಆಸಯನು ನೇರವೇರಿಸುವಿರಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇಂಥ ಮಹಾನುಭಾವರ ಕೊನೆಯ ಆಸಯನ್ನೂ ನೆರೆವೇರಿಸುವದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೆಂದುಕೊಂಡೆ. 'ಹೂಂ' ಎಂದೆ 'ಇದರ ವಿಷಯ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಏನೂ ಹೇಳಬಾರದು' ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟೆ. ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಬಂಧುವೊಬ್ಬನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರಬಹುದೆಂದೂ, ಅವನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹರವಾದ ಟುವಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಡುಗಿದ ಏನನ್ನೋ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತರು.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ೬|| ಗಂಟೆಗೆ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಅವಸಾನವಾಯಿತು. ಸಂಜೆ ೪ಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಶವವನ್ನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲಾಯಿತು. ದಾರಿಉದ್ದಕ್ಕೂ ಶವಕ್ಕೆ ಅರತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಹೂವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮರುದಿನ ಸಂಜೆ ಸುಭಾಸ ಚೌಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ದುಃಖ ಸೂಚಕ ಸಭೆಯೊಂದು ಕೂಡಿತು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ತ್ಯಾಗ ವನ್ನೂ, ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಹಲವಾರು ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೀರ ಗೋಪೀನಾಥರು 'ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗುಂಡಿಗೆ

ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಎದೆ ಒಡ್ಡಿದರು ಅವರ ತ್ಯಾಗ ಮಹತ್ವರ ನಾವದ್ದು. ನಾಡದೇವಿಯ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನೇ ಮುಡಿಪಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರ ಆದರ್ಶ ನಾವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ೪೫ ಕೋಟಿ ಜನ, ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಂತೆ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕು. ಆಗಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆಯಿತು' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಿಗೆ ತನು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆಗ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ದೇಶಾರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ, 'ಇಂಥ ಮಹಾನುಭಾವರ ಜೀವನ ನಮಗೆ ಸದಾಕಾಲವೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪುತ್ಥಳಿಯನ್ನು ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕವಾಗಿ ನಮ್ಮೂರಿನ ಮಹತ್ವದ ಜೌಕದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮೂರಿನ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಇದರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಪಡೆದಾರು ಎಂದರೂ ಮೃತಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿದೊರೆಯಲೇದು ಎಲ್ಲರೂ ೨ ನಿಮಿಷ ಸ್ತಬ್ಧ ನಿಂತರು. 'ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಆದರ್ಶ ಅಮರವಾಗಲಿ' "ಭಾರತಮಾತಾಕಿ ಜಯ" "ವಂದೇನಾತರಂ" ತರುವಾಯ ಸಭೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಮ್ಮೂರ ಪೇಪರುಗಳ ಅಗ್ರಲೇಖಗಳೆಲ್ಲ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರೇ ಮೀಸಲು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಊರಿನವರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮೇಲ್ವಿಂಚಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರು—ಮುಂತಾಗಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಪುತ್ಥಳಿಗಾಗಿ ನಿಧಿ ಕೂಡಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ೫-೬ ಸಾವಿರ ರೂ. ಕೂಡಿದ್ದು ಸ್ತುತವಾಗಿತ್ತು.

ಇವಾದ ೫-೬ ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಒಂದುದಿನ ಮೂರುಸಂಜೆ ಯಾರೋ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಬಂಧು ತಾನೆಂದು ಎಲ್ಲ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆ ದಿನ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟಿದ್ದೆ, ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ಮೂಲಕ. ಅದನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಕೂಡ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಿಗೂ ಆ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಪವಿತ್ರವೂ, ದುರಂತವೂ ಅದ ಸಂಬಂಧವಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಹೊಳೆದಿತ್ತು; ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆದರವಿತ್ತು. ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯಲು ನನಗೆ ಕುತೂಹಲವಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ 'ಈಗ ಬೇಡ ಇನ್ನೆಂದಾದರೂ ಹೇಳುವೆ' ಎಂದು ಆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನಿತ್ತ ಕೊಂಡು ಅವರು ಹೋದರು.

ಮರುವರ್ಷ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ ೧೫. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ತೀರಿ

ಕೊಂಡ ದಿನ. ಆ ದಿನವೇ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಅನಾವರಣ ನಡೆಯುವುದಿತ್ತು. ಅನಾವರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮದೇಶದ ಹಿರಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳೊಬ್ಬರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಸಂಜೆ ೫ರ ಸಮಯ. ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಅಂಬಾಬಾಯಿಯ ಗುಡಿಯ ಮುಂದಿನ ಜೌಕದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಭಾವಿಧಿಗಳಾದುವು ಬಂದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಅನಾ ವರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಇಕ್ಕಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕಾಗೆ ಒಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾರಿಬಂದು ಆ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಳಿತು 'ಕಾ ಕಾ' ಎಂದು ಅಸಪ್ಪರ ಒದರಿತು. ಈ ಅಸಪ್ಪರಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆದರದೆ ಸಭೆ ಮುಗಿದು ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗಲೂ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರ ಸಾಗಿತ್ತು.

ಮನೆಗೆಬಂದು ತಲ್ಪುವಾಗ ರಾತ್ರಿ ಆಗಿತ್ತು ಬಂದೊಡನೆ ಸಂಜೆಯ ಡಿಲಿವರಿಗೆ ನನಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ತಾಯಿಯವರು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಪಾಕೀಟಾಗಿತ್ತು. ಒಡೆದು ನೋಡಿದೆ. ಯಾವ ಊರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು, ಯಾವ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬರೆದದ್ದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬರೆದವರು 'ನಸಂತ' ಎಂದು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆ ಪತ್ರ ಓದಿದೊಡನೆ, ಕಾಗೆ ಆ ಪುತ್ಥಳಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಒದರಿದ್ದರ ಅರ್ಥವಾಯಿತು ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇಷ್ಟೇ.

ನಸಂತನೇ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಬಂಧು ಹುತಾತ್ಮಾ ದೇಶಪಾಂಡೆ. ಅವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಅನಂತ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಗುಲಾಬಸಾನಿಯ ಮನೆಯಿಂದ ಕದ್ದು ಓಡಿ ಅನಂತ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾಗಬಹುದೆಂದು, ಅರಿಯದೇ ಆ ಮೆರೆನಣಿಗೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿದ. ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಹಿರಿಯ ದೇಶಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಂಡ. ಹುತಾತ್ಮನಾದ!

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
- ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
- ಮಾಜಿ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಗಾಂಧಿಬೌಕ, ಧಾರವಾಡ.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ, ಎಂ. ಎ. ಕುಮಟಾ

೨೫

ಕಲೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಗಳ ವಿಷಯ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ-ಚರ್ಚೆಗಳು ಸಾಗಿಯೇ ಸಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನರವಿಧಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಲೆಯೂ ಇರಬೇಕು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಜ್ಞಾನಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಾದ ಬಿಳಿಯಿಸುತ್ತ ಕೂಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

೨೫

ಕಾಲದಿಂದ ಜೀವನದ ವಿಷಯ ವಿನಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವನ್ನಾಯ್ದು 'ತಪ್ಪುಲೃತ್ವೇತಿ ತದ್ವಿನ್ಯತ್ವಂ' ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದರೆ ಕಲಾಕೃತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲೆ-ಗಾರನ ವಿದ್ಯಾಭವನ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಗಳು ವಿಷಯವರಣ ಮತ್ತು ವಿಷಯನಿರೂಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಲೆ ಹೇಳುವುದು ನಂಬಲರ್ಹವಾದ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಭಾಷ್ಯವಾದ ಅನುಭವವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನು. ಕಲಾಕೃತಿಗೆ ಕಾರಣ ಪರಂಪರೆ ಎಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆಯೇ ಇರುವ ಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಕಲೆ-ಗಾರನ ಚಾತುರ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲೆಗಾರ ಜೀವನದ ವಕೀಲ ಎನ್ನಬಹುದು ಅವನ Argument ವಾದ ಜನದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಲಕುವ ಜಾತಿಯದು ಇದ್ದರೂ ಇದ್ದೀತು, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೌದು ಎಂದು ರಸಿಕನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಾತಿಯಾಗುವಂತೆ ವಿಷಯ ಮಂಡನ ಮಾಡಿದ ಕಲೆಗಾರ ಗೆದ್ದ. ಆತನ ಸ್ವಂತಜೀವನದ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ವಕೀಲನ ಸ್ವಂತ ಜೀವನ ಅವನ ವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡೀತೇ? ಹಾಗೆಯೇ, ಆದರೆ ಸ್ವಂತ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಿಕ ಅನುಭವಗಳು ರೂಪಾಂತರಹೊಂದಿ ಗ್ರಹಿತ ವಿಷಯದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತದ್ದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಹೊಳೆಯಬಹುದು.

ಕಲಾಜೀವನ ಕೃತಕವನ್ನು ಸಹಜ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಳುವ ರೀತಿ. ಕೆಲ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲ ಕಲೆಗಾರರು ಕಲಾದರ್ಶನವನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಒಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಂಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಕಲೆಗಾರನ ಆ ಕೃತಕವನ್ನು ಅವನು ಸ್ವತಃ ನಂಬಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಲಾಜೀವನ ಸಾಧ್ಯ. ಅವನಿಗದು ಕೃತಕವೆನಿಸದಷ್ಟು ಸಿದ್ಧಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕಲಾಜೀವಿ; ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಮ್ಮೆ ಕಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಂಡೀತು ಅಥವಾ ಕಲೆಯೇ ಅವನ ಬಾಳಾದೀತು.

ಅದೊಂದು ಕಲಾಯೋಗ-ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮರಣವೂ ಸುಖ ಎಂಬಂತೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯದಿಂದ ಬರುವ ಸುಖದುಃಖ ಅವನಿಗೆ ಕಲೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದು; ಜೀವನವೇ ಅವನಿಗೆ ಹೊರಗಾದೀತು, ಮರೆತುಹೋದೀತು !

ಕಲಾಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ ವ್ಯವಹಾರ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕಲಾತ್ಮಕ ಸಹಜಾನುಭವವನ್ನು ಕಲೆಗಾರ ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಅನುಭವ 'ದರ್ಶನ'ದ ಜಾತಿಯದು. ದರ್ಶನ ವಿದ್ಯೆಯ, ಪ್ರಾತಿಭ ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜಾತಿಯದಾಗಿರಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡುವಿಧ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ; ಮೂರನೆಯದು ಅಪೂರ್ವ. ಈ ದರ್ಶನ ದೇವ-ನೋತ್ತರ, ಯೋಗದರ್ಶನವರ. ಇಂಥ ಕಲಾತ್ಮಕ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತನೋಟ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಾರರಲ್ಲೂ ಸರ್ವತ್ರ ಕಾಣಸಿಗದು. ಬುದ್ಧಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಈ ಸಾನ್ನಿತ್ಯಸಾಧನೆ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ಸುಲಭ ಸೋಪಾನ. ಇಂಥ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ, ರಸಿಕತೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸದ್ವಿದ್ಯೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂಥ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು, An age bent on depriving life of its meaning by turning earth into a sort of glorified ant-heap or beehive and confusing the lowest, though most primary in necessity, of the means of human progress with the aim of this great evolutionary process.—ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಥರಹಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಸದಾ ಜೀತ ಮಾಡುವ ಇರುವೆ ಗೂಡವನ್ನಾಗಿಯೇ ಜೀನುತಟ್ಟಿಯನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಹೊರಟಿದೆ; ಆಹಾರನಿದ್ರಾಭಯವೈಧುನಗಳ ಸಾಧನದ ಸಂಗ್ರಹಣವೇ ಮಾನವ ಜೀವನದ ವಿಕಾಸದ ಗುರಿ ಎಂದು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ

ದೇಹಪೂಜೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿ ಇದೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಅದರ್ಶ ಎಂದು ತಿಳಿದು ತದನುಸಾರ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಸಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅದರಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ದರ್ಜೆ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ; ಕಲಾವೃಷ್ಟಿ ಬೂಟಾಟಿಕೆಯದಾಗಿದೆ; ರಸಿಕತೆ ಕೇವಲ ಫ್ಯಾಶನ್ನಿನಿದೆ.

ಕಲಾಜೀವನದ ಎದುರು ನಿಂತದ್ದು “ಜೀವನಕಲೆ.” ಕಲಾ-ವಿದರು ಕಲಾಪಾದಾಸ್ಯ ಬಲ್ಲವರಾದರೆ ಜೀವನ ಎದುರು ಜೀವನವನ್ನೇ ಕಲೆ ಕೃತಕ ಎಂದು ಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ; ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲೇ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ಜಗತ್ತನ್ನಾಳುವವರು, ಭಾತಪತಿಗಳು ಭೂತಾತ್ಮರು. ಮಿಕ್ಕವರು ಅವರಂತೆ ಜೀವನ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಚರಮಪದವೀಧರರಲ್ಲ. ಕೆಳ ‘ಕ್ಲಾಸಿನ’ವವರು. ಪ್ರಾಣ ಧಾರಣಾಸತ್ಯಕ ಭೂಪದಾರ್ಥವೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ ಅವರಿಗೆ ತತ್ವದ್ವಿಯಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಕಲಾಯೋಗಿಗೆ ಜೀವನದ ದೃಶ್ಯಸ್ಪೃಶ್ಯ ಪದಾರ್ಥಲಾಭಗೋಣವಾಗುವಂತೆ “ಜೀವನಯೋಗಿ”ಗಳಿಗೆ ಕಲೆಯ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಮೂಲ್ಯಗಳು ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ಲಾಭ ಸಾಧನ, ಉದರೋದ್ಧರಣತಂತ್ರ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಮಾನವೇಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ತ್ರಿಲೋಕ ವಿಜಯೀಭವೇತ್’ ಎಂಬುದು ಅಂತರ್ಧ್ಯಾನ; ಮಾನವೇಸರ್ವಸ್ವ ಎಂಬುದವರ ಬಾಹಿರ್ಲೋಕವಣಿ. ಈ ಮಾರ್ಗದ ಸೊತ್ತವೆಂದರೆ Life lies in concealing art ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲೆಯಲ್ಲವೆನಿಸುವುದೇ ಜೀವನ, ಕಲೆಯನ್ನೇ ಜೀವನಸತ್ಯ ಎಂದು ಮಂದಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದೇ ಜೀವನ; ಸ್ವತಃ ಸ್ವಜೀವನವೊಂದೇ ಆನಂದಕರ, ಸ್ವೇತರವಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿಗಳು, ಭೋಗದ ಬೆಂಕಿಯಸೌದೆ ಎಂದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣಿ ಆಚಾರಗಳೆದೆಯಿಂದ ಇಂಥ ಜೀವನ ಕೋವಿದರ ಅರ್ಥಾತ್ ಕಲಾವಿಮುಖರ ಅಥವಾ ಕಲಾಕಪಟಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಗಿದೆ.

ಕಲೆಗಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ‘ಅಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿ’; ಜೀವನದ ಜಾಲ ಗಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮಾನವತತ್ವದ ‘ಸಾತಾಳದಪ್ರತಿ’. ಇಂಥ ವಿಸರೀತ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಎರಡು ವರ್ಗದ ಜನರು ಸಂತ್ಯಸ್ತರಾದರೆ ಅವರವರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರವರು ಚತುರರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಜಯಸಿದ್ಧಿ ಎಂಬುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಜೀವನದ ಸಂಕುಚಿತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಜಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ್ಯ. ಕಲಾಯೋಗಿಯ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ‘ಜೀವನವ’ ಅರ್ಥ ಬೇರೆ; ಜೀವನವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಥ ಬೇರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಬ್ಬರ ‘ಜಯ’ಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ; ಇಬ್ಬರ ಆನಂದಗಳೇ ಭಿನ್ನ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಿಪ್ಪಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಚಲಶ್ರದ್ಧೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರೆಂದೂ ವಂಚಿಸಲಾರರು. ಒಬ್ಬರು ಗಣ್ಯವೆಂಬುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಗಣ್ಯವಾದಾಗ ಒಬ್ಬರ ಸ್ವತ್ವನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಶ್ರದ್ಧಾ ಶೈಥಿಲ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ವಂಚಿತರಾದೆವೆಂದು ದುಃಖಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವುಂಟಾಗಬಹುದು.

ಆದರೆ ಕಲಾಯೋಗಿಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜೀವನ ಕಲಾ-ವಿಜ್ಞಾನಿಗಿಲ್ಲ. ಕಲೆಗೆ ದರ್ಶನವೇ ಖರ್ಚಿನನಾಣ್ಯ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಕೃತ ನಾಣ್ಯದ ಅರ್ಚನೆ ಅಗತ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ಜೀವನದ ಬುಭುಕ್ಷಾಯೋಗಿಗೆ ಪರಾವಲಂಬನ, ಪರದಾಸ್ಯ ಅನಿವಾರ್ಯ-ಹಂಗಿನರ ಮನೆಯಕೊಳು ಅವನವಾಲು. ಮಂದಿಯೆದುರು ಸುಭಗತಾಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿಗಳಿಸಿದ ಮಾನ, ಧನ, ವಿದ್ಯಾವಿಚಾರತೆಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಎಂಬುದು ಅಂತರಾತ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಜಯ, ಆನಂದ, ತೃಪ್ತಿಗಳು ಕೃತಕ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ, ಸ್ವಪರವಂಚಕ. ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಅವನು ಸತ್ಯಾಭಾಸಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿದರೂ ತನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ಭ್ರಮೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಮೆಯೆಂದು ನಂಬಿಸಲಾರ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಆತ್ಮದ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ. ಕಲೆಗಾರನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾದ ಧನ, ಮಾನ, ರುಚಿಗಳೂ ಅವುಗಳ ಭಾತ ಸಾಧನಗಳೂ ಗೋಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಆತ್ಮದ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ; ಸಾಕ್ಷಿತ್ವವೇ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಂಡವಾಳ. ಅದುದರಿಂದ ಕಲಾಯೋಗಾನಂದ ಆತ್ಮನಿಷ್ಠನುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅನಧಃ ಪತನೀಯ. ಅಷ್ಟವರ್ಣ್ಯದ್ಯ ಪ್ರಗತಿಯುಳ್ಳದ್ದು; ಅದರ ಜಯ ಉದಿತೋದಿತ, ನಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರನಾತ್ಮಕ; ಸ್ವಪರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ; ಸ್ವಪರಾವಲಂಬನೀಯ ‘ಜೀವನ’ದ ಸಂಕುಚಿತ ಗಡಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಆ ಜೀವನ ‘ಹರ್ಕರ್ಯಾಚನ ಗೋತಿರಂ’ ಎಂಬ ಅಸ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸದಾನಂದಮಯ. ಜಡಾವಲಂಬಿಯಾದ ಸಂಕುಚಿತ ಜೀವನ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರೋಪಕಾರ ಭೀತ ಮತ್ತು ಪರಸ್ವಾಪಹಾರಪರ.

ವರ್ಗದ್ವಯದ ದೃಷ್ಟಿಭೇದದಿಂದ ಸತ್ವದ ಅರ್ಥಭೇದವುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಸ್ನೇಹಸತ್ವವು ಅಂತಃಸ್ಫುರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಪ್ರೇಮ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಾಮ

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ

ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು

ವಿಳಾಸ:-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಗಿರಗಾಂವ್, ಮುಂಬಯಿ. ೪

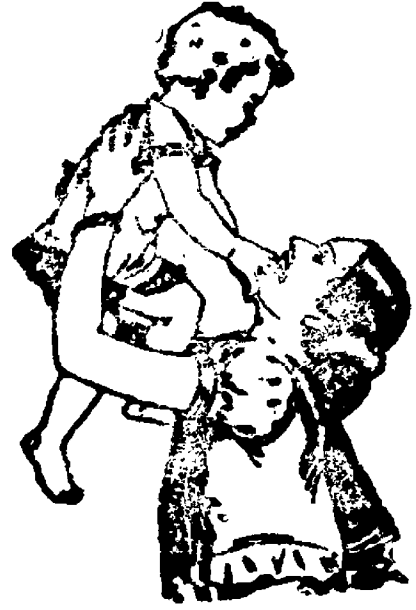

ಪರೋಪಕಾರದ ಧರ್ಮವು ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಂತೆ, ಇದೇ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯನ್ನು—

‘ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯಾ, ಧನಂಮದಾಯ,
ಶಕ್ತಿಃ ಪರೇಷಾಂಚ ನಿಪೀಡನಾಯ;
ಖಲಸ್ಯ ಸಾಧೋರ್ವಿಪರೀತವೃತ್ತೇಃ
ಜ್ಞಾನಾಯ, ದಾನಾಯಚ ರಕ್ಷಣಾಯ’

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸುತ್ತದೆ. Life is love Divine—ಜೀವನವೆಂದರೆ ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮ ಎಂದೊಂದು ವರ್ಗ ಬಾಳದರೆ ಮತ್ತೊಂದು Life is but the soul made known by its fruit, the body—ಜೀವನವೆಂದರೆ ಜಡ ಶರೀರ ಫಲರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗ ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತದೆ. Art is a missionary of civilization, its message is both to heart and mind—ಕಲೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನ, ಅದರ ಸಂದೇಶ ಬುದ್ಧಿ ಭಾವನೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಆಪ್ತಾಯಮಾನ ಎಂದು ಕಲಾವಿದ ತಿಳಿದರೆ, ಜೀವನ ಪಂಡಿತ Art is the application of knowledge to a practical end—ಕಲೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುವ ತಂತ್ರ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಗೀತೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇವೇ “ದೈವೀ” ಮತ್ತು “ಆಸುರೀ” ಸಂಪತ್ತುಗಳು; ಇವನ್ನೇ ಉರ್ಧ್ವಮುಖ ಅಧೋಮುಖ ವಿಕಾಸಗಳು; ಉತ್ತರಾಯಣ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಶುದ್ಧ ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚ, ಶುದ್ಧ ಜೀವನ ಇವುಗಳ ವೈತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಲನ್ನರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ—Aesthetic pleasure in the subjective concomitant of the normal amount of activity, not directly connected with the life serving function, in the peripheral end organs of the cerebro spinal nervous system ಕಲಾನಂದವು ಸ್ವಗತ, ಸ್ವನಿಷ್ಠ; ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂಗಾತಿ; ಆದರೆ ಶಾರೀರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಪೋಷಕವಲ್ಲ; ಮುಮ್ಮಿದುಳಿಂದ ಹೊರಟ ನರಮಂಡಲದ ಅಂತ್ಯಾವಯವಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠ ಎನ್ನಬೇಕು. ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ಅಮರಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ನಿಷ್ಠ ಎನ್ನಬೇಕು. ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ಅಮರಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ಹೀಗೆ ಎಂದು ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತಸ್ಥನಾಗಿರುವುದು ದುರ್ಲಭವೇ ಸರಿ; ಆದರೆ ಆತ್ಮ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚು, ಇತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬಂತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳ ಜನ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಉಭಯಾಸಕ್ತರು ಉಭಯ ಸಂಕಟ ಗ್ರಸ್ತರಾಗುವುದು ಎಷ್ಟೋ ನೇಳೆ ಕಂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಉಭಯಾಪೇಕ್ಷೆ, ಉಭಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಘರ್ಷಣವುಂಟಾದರೆ ಬಲವತ್ತರವಾದುದು ಜಯ ಹೊಂದಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅ ಮುಖವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಿದ್ದವರು ಹೀಗಾಗಿಯೂ ಹೀಗಿದ್ದವರು ಹಾಗಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸ.

ದೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಅರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ

ಬಹುದು; ಮೊದಲು ಗೋಮುಖವಿದ್ದದ್ದು ಅನಂತರ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖವಿದ್ದದ್ದು ಗೋಮುಖವಾಗಿಯೂ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಅಂಥ ವಿಕಸನಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗೆ ಉರ್ಧ್ವಗತಿ ಅಧೋಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಂತೆ ಅವನ ಭವಿಷ್ಯ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

It is precisely the cultivation of the spirit that is the object of what is well called a liberal education—‘ಲಿಬರಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್’ ಎಂದರೆ ಅತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಪಾದನೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ತದನುಸಾರ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ Narrow, hard and cold ಸಂಕುಚಿತ, ಕರ್ಕಶ ಮತ್ತು ಅನಾಧ್ಯಾಂತರಾತ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸರ್ವೋದಯ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ “ಜೀವನ” ವನ್ಯಜೀವನ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮವೆಂದರೆ ಶರೀರ—ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದಕಲು ಉಣ್ಣುವೆವಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಣು ಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಲಾಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನ

ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೀವನ ಕಲೆ ಜೀವನದ ಕೊಲೆ. ಅಂಥ ಕೊಲೆ. ಗಾರಿಕೆ ಭಾರತೀಯ "ವಿದ್ಯಾವಂತ"ರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬರಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ಕಲಾಯೋಗದ ಅರಾಧನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಕೃತಿಗಳೆರಡೂ ಇಲ್ಲದ ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೃತ-ಕಾನುಕರಣದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿಹೊಂದಿ ಬಾಳುವ ನೀತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದುಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಕಾರಣ. ಇಂಥ ದುರ್ವಿಪಾಕವನ್ನು ಕಂಡೂ ಎಚ್ಚರ ಹೊಂದದ ಜನನಾಯಕ ಸಂಘ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕಲಂಕಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಜೀವನ ತನ್ನ ಸಂಕುಚಿತತೆಯಿಂದ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೊರಬಿದ್ದು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಂಬರಿಯದಲ್ಲಿ ನೊದಲೇ ನಶ್ವರವಾದ ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಶ್ವರ, ವಿಕಟ ಎನಿಸಿ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳ ಬೀಜ-ಮಂತ್ರವೆನ್ನಿಸದೆ ಉಳಿದೀತೆ? ರಾಷ್ಟ್ರವಿನಾಶದ, ಸಮಾಜ ಪತನದ ಪರಶುಪ್ರಹಾರವೆನಿಸದೆ ಉಳಿದೀತೇ?

ವಿಶಾಲಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಗ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಲಾಯೋಗ ಮೊದಲ ನೋಪಾನ. 'ಕಲಾವಿಹೀನಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಶುಪ್ತಃ ವಿಷಾಣಿಹೀನಃ' ಎಂಬುದು ಕಲೆಯ ಈ ಉನ್ನತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಬೆಳಗಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ಹಾಲಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಮಾನವನನ್ನು ಪಶುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಸುವ ಕಲೆ ಕಲೆಯಲ್ಲ, ಕಲಾಭಾಸ ದ್ವಿಪಾದಜಂ ತತ್ವದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತುವ ಸಾಧನವೆನಿಸುವ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯ ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆದರ್ಶ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ. (The East counts two modes of existence-one the perso-

nal or egoistic, and the other the impersonal or supra-personal, where egoism and altruism are alike forgotten) ಪೌರಸ್ತ್ಯರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಮತ್ತು ನೀಸ್ವಾರ್ಥ ಎಂಬೆರಡು ಬಗೆಯ ಜೀವನವಿದೆ; ಆ ನೀಸ್ವಾರ್ಥ ಪರತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾರ್ಥಪರತೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆಗಳೆರಡೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ಅಮರತ್ವ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದ ಸಿಕ್ಕರಾ ನಿವೇದಿಸಾ ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ ಮೋಕ್ಷ ಚರಮಸಿದ್ಧಿಯಾದರೆ, ಸತ್ಯಾಧಿಕವಾದ ಪರಾರ್ಥ ಪರತೆಯ ಮೊದಲು ಹಂತವೆಂದರೆ ಸಾತ್ವಿಕ ರಸದೃಷ್ಟಿ ಸಂಕುಚಿತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೆಂಬುದಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ. ಅದರ ಮುಂದಿನದಾದ ತನ್ನದು ಪರರದು ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಸತ್ಯವಾದ ರಸಾಸ್ವಾದ-ದಲ್ಲಿ, ಪರರದೇ ತನ್ನದೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕತೆ, ನೀತಿಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಉದಾತ್ತತೆ; ಕೊನೆಯದು ಅಮರತ್ವ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ, ಮೋಕ್ಷ, ಕ್ಷಣ ಕಾಲವಾದರೂ Bodily sensation ದೇಹಭಾನ ಮರೆಸ ಶಕ್ತಿ ತಲೆಯಿಂದಲಭ್ಯ; ಆ ಸಿದ್ಧಿ ಕೊಡದ್ದು ಕಲೆಯಲ್ಲ ಕಲಾಭಾಸ. ಕಲಾ ಪರತೆ ಕೇವಲ ಜೀವನ ತಂತ್ರಪರನಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಅದು ಆಭಾಸಿಕ. ಕೇವಲಾದಿ ಶುದ್ಧ ಕಲೆಯ ಶತ್ರು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಲೆಯಿರುವುದು ಅಶಕ್ಯ. ಚಾತುರ್ಯದ ಪರದೆಯ ಒಳ ಹೊಕ್ಕು ಕಲೆಯನ್ನು ಕಾಂಚಿ ಮಹಾವಿಮರ್ಶಕನ ಸಾಕಲ್ಯದೃಷ್ಟಿ-ಯಿಂದ ಎಂಥ ಚತುರ ಕಲೆಯೂ ಕಲೆಗಾರನ ಜೀವನದ ಮೃಗಾಂಶ-ವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಲಾರದು.

“ನೂತನ ಗಣಿತ”ಗಳ ೧೯೫೨ರ ತಿದ್ದಿದ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವವು

ಹಲವು ತಜ್ಞರ ನೆರವಿನಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರ ಇವುಗಳ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವನ್ನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಗಣಿತದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಹಾಗೂ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಗಳೂ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನಿತ್ತಿರುವವು. ಎಂತಲೇ ೧೯೫೨ರ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವವು.

ಅಕಳವಾದಿ ಬುಕ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಛಾರವಾಡ

೨ ನಾಡು

‘ಶಿವಕಂಠರ’ ವಿದ್ವಾನ್, ಪ್ರಣಯ.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು,

ಕನ್ನಡದ—

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು.

ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಮೈಸೂರ ಭೇದಗಳು
ತೊಲಗುತ್ತ ಸಮರಸವ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಪಂಪ, ರನ್ನಾದಿಗಳು ನಾರಾಧ್ಯ ಮುದ್ದಣರು
ಸುರಲೋಕ ನಡುಗುತಿರೆ ನಲಿಯಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಕಾವೇರಿ ತುಂಗಭದ್ರೆಯರ ಗೋದಾವರಿಯು
ಜಲಸೇವನಾರ್ಥನೆಲ ಕಾಣಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಪದುಗಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿತ್ತು ನಾಡೆಂದು
ಗಂಧ ಚಂದನ ತಿಂಗು ಕಂಗು ಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಕಗ್ಗಲ್ಲ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯ ಬೆಲೆ
ಹದನರಿತ ವಿಶ್ವಕವಿ ಕರಳಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಕರ್ಣಾಟಕಧ್ವಜವು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ತುದಿಯೇರೆ,
ಕನ್ನಡದ ನಾಡಪದ ಹಾಡಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ವಿಶ್ವದಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ
ಅನುರಣಿಸಿ ಆ ನಾಡು ಗುಡುಗಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಲೋಕಲೋಕದ ಜನತೆ ಯುಗಯುಗಾಂತರ ಘನತೆ
ಆ ನಾಡ ನೆಲದಿಂದ ಬೆಳಗಬೇಕು.

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಬೇಕು.....

ಕನ್ನಡದ

ನಾಡೊಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು.

ಶಾಂತಿ ಇಲ್ಲದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಡಿ. ಬಾಳು ಬಿ. ಉಸಾಧಿ, ಕಮನೇವಾಡಿ

೧

ಕಟ್ಟು-ನಿಟ್ಟುಗಳ ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶಿಶುವು
ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ
ಇಟ್ಟಿದೆ ವಿಶ್ವದಿ ಮಾಯಾಬಲಿಯು!

೨

ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಿಂಹುಣಿ ಉದರದ ಒಳಗೆ
ಕುಳಿತಿದೆ, ಅಶಾಂತೋಹದ ಪಶುವು
ಅರ್ಥದ ವೃಥಾ ಗುಡಾರದ ಒಳಗೆ
ತುಂಬಿದೆ ಲಂಚದ ಸಂಜಿನ ಸಿಸೆಯು

೩

ಜಾತಿ ಭೂತಗಳ ಅರ್ಥಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ
ಒಡಕಿನ ಕಿಡಿಗಳೆ; ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯು
ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಪರೀತ ಶೋಧದಲ್ಲಿ
ಕೊಲೆಗಳ ಕರಾಳಕಿಟ್ಟಿನ ಸೆಕೆಯು,

೪

ಕೊಲೆ-ಕಳವುಗಳ ವಿರಾಟನಾಟಕ
ಹೆದ್ದುಗೂಬೆಗಳ ಗಾಯನವು
ಮದ್ದು ಗುಂಡುಗಳ ‘ಅಣು’ ವಿನಾಶಕ
ಹಾಹಂಕಾರದ ನರ್ತನವು

೫

ಅನ್ನದ ಅತಿಗೆ ಅಳುತಿದೆ ಜಗವು,
ಭೀಕರಜ್ವಾಲೆಯು ನಾಲಿಗೆಯು—
ತನ್ನದು ತನಗೇ ತಿಳಿಯದು; ವಿಧಿಯೆ!
ಸುಡುತಿದೆ ನೆತ್ತರ ಕ್ರೂರತೆ ಹಗೆಯು

೬

ಭೀಕರ ಕೃತ್ಯದ ರೌದ್ರತೆ ಶಾಂತವ
ನೃತ್ಯವು ಸಾಗಿದೆ ಬೇಸರವು
ಸುತ್ತಲು ‘ಮೌಢ’ ಸುತ್ತಿಕೆ ತೊಡಕಿದೆ
ಶಾಂತಿ ಶಾಂತತೆ ಆ! ಕರಿಯು

ಹೀರಿದ ರಸ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

೧೬. ನಂ. ಮು. ಜೋಡಿ

ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಗೆಲುವು-
ಸೋಲುಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು ಹೆಣ್ಣು-
ಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಾಮವ್ಯಾನೋಹ. ಬ್ರಿಟಿಷ್
ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಸೋತ. ಜಪಾನೀ
ಗೊಡಬಾರಿಣಿ ಗ್ಯಾಟ್ರೀ ತಾನ್ ಗೆದ್ದಳು.

ಕೋಲಾಲಂಪೂರ ಮಲಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ. ಮಲಾಯಾ
ಕಮಾಂಡ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನ ಕಚೇರಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು.
ಕಮಾಂಡ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ವೈಸನ್ ನಿಯಾ ಕಮಾಂಡರ್‌ನವರ
ರೂಮಿನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ನಲ್ ಅಫೀಸರ್, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಚಿಂತಾ
ತುರನಾಗಿ ಶತಮಾನ ಪಾಕಲು ತೊಡಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ
ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದ ಸ್ವಿಫ್ಟ್, ನಿಯಾ
ಕಮಾಂಡರ್‌ನ ತನ್ನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸಿ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ತುಂಬಾ
ಅಂಜಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ಜಪಾನಿಗಳು ಸಿಂಗಪೂರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು,
ಅದೇ ಒಂದು ದಿನ ಹಾಕಿತ್ತು. 'ಪೂರ್ವ ಕಡಲುಗಳ ರಾಣಿ' ಎಂದು
ಹೆಸರುಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿಂಗಪೂರ, ಜಪಾನೀ ಸೈನಿಕರ ವಶವಾಗಿ
'ಶೋನಾನ್' ಎಂದು ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕೂ ಮೊದಲು
ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಮುದ್ರ ವಡೆಮಲ್ಲಿಯೇ ಆತಿ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳೆಂದು
ಹೆಸರಾದ 'ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ವೇಲ್ಸ್' ಮತ್ತು 'ರಿಸಲ್ಸ್' ಹಡಗುಗಳು
ಜಪಾನಿಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಜಲಸಮಾಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಮೇಲಿಂದ
ಮೇಲೆ ಮಿತ್ರ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಬಂದೊಡಗಿದ ಅವಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ
ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಹತಾಶನಾಗತೊಡಗಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಹತಾಶನಾಗು-
ತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿರಾಶನಾಗುವ ಜೀವ ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನದಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಡಾರ
ವಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವನು ತನ್ನ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್
ಅಪರೇಟರ್ ಎಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜೀನೀ ಮಹಿಳೆ, ಸಾರ್ಜಂಟ್
'ಗ್ಯಾಟ್ರೀ ತಾನ್' ಅವಳ ಬಳಸಾರಿ, ಅವಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಅವಳ ತುಟಿಗಳ
ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿನ ಮಳೆಗರೆದು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು-
ತ್ತಿದ್ದ. ಈಗಲೂ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನಿಗೆ ಗ್ಯಾಟ್ರೀ ತಾನ್‌ನ ನೆನಪೇನೋ
ಅಯಿತು. ಆದರೆ ಸಿಗ್ನಲ್ ಅಫೀಸು ಎರಡು ಫರ್ಲಾಂಗು ದೂರವಿತ್ತು.
ಅದರೂ ಅವಳ ಸ್ಮರಣೆ ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನನ್ನು ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ಹಾಗೆಯೇ
ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ
ಕೊಂಡ. 'ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಅದೇ ಧ್ಯಾನ' ಎನ್ನುವಂತೆ, ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನ

ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಟ್ರೀ ತಾನ್‌ನ ಮೂರ್ತಿ ಕುಣಿಯ
ತೊಡಗಿತು. ಗ್ಯಾಟ್ರೀ ತಾನ್ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಳು.
ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿರ ಪೂರ್ಣ ಯೌವನದ ವಯಸ್ಸು. ತಲೆಯ
ಮೇಲೆ ಬಾಬ್‌ಕಟ್ಟಿನ—ನೊಂಡು ಕೂದಲುಗಳ ರಾಶಿ, ಮೂಗು
ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಕರ್ಷಕವಾದ ಸಣ್ಣ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಹಳನಿ
ಮಿಶ್ರಿತ ನೈಬಣ್ಣ, ಭರದಿಂದ ಉಬ್ಬಿದ ಎದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣ
ಮೀರಿಯೆ ಬೆಳೆದ ನಿಕಂಬ ದ್ವಯಗಳು. ಮಾಟವಾದ ಪಾದಗಳು.
ನಿಲುವಿಕೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲವಾದರೂ ತುಂಬ ಕುಳ್ಳಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳ
ಜಿಲುಪು ಸಿಗ್ನಲ್ ಅಫೀಸರ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನನ್ನು ಮರುಳು
ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

× × × ×

ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾನ್ ಒಂದು ಒಂದು ವರುಷ
ಕಳೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಸಿಂಗಪೂರದಿಂದ ಟ್ರೇನಿಂಗನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಅದೇ ಅವಳು ಬಂದಾಗ, ಅವಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮರುಳುಗೊಂಡು, ಕರ್ತವ್ಯ
ಶೀಲ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಚಲವಿಚಲನಾಗಿದ್ದ. ತಾನ್ ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ
ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಾರ್ಜಂಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ
ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಪ್ರಸಂಗ
ಅನರಿಬ್ಬರನ್ನು ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಎಳೆದಿತ್ತು.

—ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಾರ್ಜಂಟ್ ಗ್ಯಾಟ್ರೀ ತಾನ್ ತನ್ನ
ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಸೀವ್‌ರನ್ನು
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಾಯರ್‌ಲೆಸ್ ಸೆಟ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು.
ಒಂದು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿ
ಬಿಟ್ಟಳು. ಆ ಚೀರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಅವಳೆಡೆಗೆ
ಧಾವಿಸಿ, ಅವಳ ರಿಸೀವ್‌ರನ್ನು ತನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡು, ತಾನೇ
ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸತೊಡಗಿದ:

"ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿಗಳು ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕುವ
ಸಂಭವವಿದೆ"

ಮೇಲಿನ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ಣ ಪಟಲಗಳೇ
ಹರಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಾನ್
ಹೆದರಿದ ಹರಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಅಧೀರನಾಗಿದ್ದರೂ
ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ
ಕೈಯಾಡಿಸತೊಡಗಿದ. ಅವನು ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ತಾನ್
ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅವನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನಿರಿಸಿ
ದಳು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗಿ ಕೇಳಿದ.

"ಹೀಗೇಕೆ ಡೀಯರ್ ತಾನ್?"

"ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ನನಗೆ ಆಧಾರ ಬೇಕಿತ್ತು" ತಾನ್‌ನ
ಬಾಯಿಂದ 'ಆಧಾರ' ಶಬ್ದ ಹೊರಬಿದ್ದುದೇ ತಡ, ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಅವಳನ್ನು
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ತಾನ್ ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸಂಕಟ

ಮುಕ್ತಕೆಯ ಸುದೀರ್ಘ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಅಂಗವ್ಯರ್ಥದಿಂದ ಉಲ್ಲಸಿತನಾದ ಸ್ವಿಫ್ಟನೇ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ.

“ನಾನು ಯಾವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆ ತಾನ್ !”

“ನಾನು ಧನ್ಯ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ, ನಾವು ಚೀನಿಗಳು ಜಪಾನಿಗಳ ಜನ್ಮವೈರಿಗಳೆಂಬುದು ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆದರಿಕೆ”

“ಇರಲಿ. ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾಯುದ್ಧವೆಂಬುದು ಹೀಗೆಯೇ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಬೆಳೆಯಲಿ”

ನಾತನ ಕೊನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಿಫ್ಟ ತಾನ್‌ನ ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಅವಳ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿನ ಮಳೆಗರೆದ. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ ರೈತನಿಗಾದಷ್ಟು ಆನಂದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟನಿಗಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಎರಡು ವರುಷಗಳು ಮೀರಿ ಹೋದ ಸ್ವಿಫ್ಟನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಪರ್ಶ ಇದೇ ಮೊದಲಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಕರಚೀಪಿನಿಂದ ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ತಾನ್ ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದಳು :

“ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಜ್ವಾಲೆಯ ಸೆಕೆ ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಇದೇನಿದು ?”

“ಆದರೆ ಈ ಜ್ವಾಲೆಯ ಸೆಕೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವು ಎಲ್ಲಿ ಕನುರಿ ಹೋಗುತ್ತೋ ಎಂಬ ಭಯ ನನಗೆ”

“ಈ ಪ್ರೇಮವು ಎಂದಿಗೂ ಕನುರಲಾರದು !”

“ಅದು ಹೇಗೆ ?”

ತನ್ನ ತುಟಿಗಳತ್ತ ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ, ತಾನ್ ಹೇಳಿದಳು. “ಇಲ್ಲಿಯ ಅಮೃತದಿಂದ.”

ಅವಳ ಈ ಮಾದಕಪೂರಿತ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ ಕಾಮಾಂಧನಾಗಿ ಹೋದ. ಅವಳನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು ಬಿಡದವನು “ಓಹೋ, ಮಾನವಲೋಕದ ಅಮೃತವೇ ?” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುತ್ತಿನ ಮಳೆಗರೆದ. ಆ ಮೋಹಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ಮೈಮರೆತಾಗ, ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸವಳವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದರು. — ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಿಫ್ಟ “ಓಹೋ” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕ. ತಾನ್ “ಏನಿದು ಸರಿಯಾದ ಸಾಮ್ಯ !” ಎಂದು ಅರ್ಥಪೂರಿತ ನಗುವನ್ನು ನಕ್ಕಳು

× × × ×

ಭೂತಕಾಲದ ಈ ಚಿತ್ರ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಆರ್ಥರ್ ಬಂದು ಸಲ್ಯೂಟಿ ಹೊಡೆದು ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತ. ಸ್ವಿಫ್ಟ ವಿಚಾರಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು ಕೇಳಿದ :

“ಏನು ? ಏರಿಯಾ ಕಮಾಂಡಂಟ್ ನನಗೆ ಒಳಬರಬೇಕೆಂದರೇ ?”

“ಹೌದು ಸರ್ !”

ನಡುಗುವ ಹೃದಯದಿಂದಲೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ ಸ್ಟೇಶನ್. ಏರಿಯಾ ಕಮಾಂಡರನರ ರೂಮನ್ನು ಸೇರಿದ.

× × × ×

ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದು ತನ್ನ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು, ಸಾರ್ಜಂಟ್ ಗ್ಯಾಟಿ ತಾನ್‌ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ತಾನ್ ಒಳಗೆ ಬಂದವಳೇ ಸ್ವಿಫ್ಟನ ಒಳ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ ಗಂಭೀರವದನರಾಗಿ ಹೇಳಿದರು :

“ಇಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಟೇಶನ್ ಏರಿಯಾ ಕಮಾಂಡ್ ಆಫೀಸರರು ಕರೆ ಕಳಿಸಿದ್ದರು”

“ಏಕೆ ? ಏನಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ?”

“ಏನಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವರು ತುಂಬಾ ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ”

“ಏಕೆ ?”

“ನನ್ನ ಸಿಗ್ನಲ್‌ಕರ್ಷೆಯಿಂದ ಕೆಲ ಗೌಪ್ಯ ಸಿಗ್ನಲ್ ಸುದ್ದಿಗಳು ಜಾಪ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿವೆಯಂತೆ. “ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ವೇಲ್ಸ್” ಮತ್ತು “ರಿಪಲ್ಸ್” ಹೆಡ್‌ಗುಗಳು ಬರುವ ಸಿಗ್ನಲ್ ಸುದ್ದಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯಿತಂತೆ.”

“..... ?”

“ನನ್ನ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಇಂತಹ ಸಿಗ್ನಲ್ ಸುದ್ದಿಗಳು ಹೇಗೆ ಒಡೆದು ಹೋದುವೋ ? ವಿಳಯವಾಗಿದೆ”

“ಸ್ವಾವಿದ್ರೋಹಿಗಳಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದು ?”

“ಅವರನ್ನೇ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ಸೆಕ್ರೆಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಪರಣಿರುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ !”

“ಹಾಗೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ”

“ಹೂಂ ಸಾಗಲಿ. ನನ್ನಿಂದಲೇ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ”

“ಛೇ ಎಂತಹ ಮಾತು ನನ್ನ ಮುದ್ದುಗಿಣಿ ? ಜಪಾನಿಗಳು ಚೀನಿಯರು, ಎಂದರೆ ಹಾವು ಮುಂಗಲಿಗಳಿದ್ದಹಾಗೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?”

“ಆದಿರಲಿ, ಯಾರಿರಬಹುದು ? ಓಹೋ ಆ ‘ಸಿ’ ಪೋಸ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ—ಅವನು, ಅವನೇ ಸಿಂಗಾರಾ ಸಿಂಗ್—ಭಾರತೀಯರದು ಏನೂ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರನ್ನು ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಸೇರಿಗಾಗಿ—”

“Exactly (ಸರಿಯಾಗಿ)”

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಗಂಭೀರರಾಗಿ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದಳು. ಕೆಲನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಆಪರೇಟರ್ ಸಿಂಗಾರಾಸಿಂಗ್ ಎದುರು ಬಂದು ನಿಂತು ಸಲ್ಯೂಟಿ ಹೊಡೆದ. ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಕ್ಷೋತ್ತರಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಗಳು

ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದರು. "Cat should not go out of the bag" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ತಾನುಳನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದರು. ಅಗಲೇ ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಜಿಗಿದು ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ತಾನ್ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತ "ನೋಡಿ ನೀವು ಬೆಕ್ಕನ್ನೆಷ್ಟು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಾರಾಗಿ ಹೋಯಿತು." ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅದಕ್ಕುತ್ತರವಾಗಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ "ಹೋಗಲಿ ಆ ಬೆಕ್ಕು; ಈ ನನ್ನ ಬೆಕ್ಕು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು!" ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾನ್ ನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಿನ ಮಳೆಗರೆಯತೊಡಗಿದರು.

X X X X

ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕೋಲಾಲಂಪೂರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಶಾಂತತೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಜವಾನಿಗಳ ಗೆಲುವಿನ ಭಯಾನಕ ಸುದ್ದಿ ಮಿತ್ರ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಹರಡಿತು.

ಯಾರ ಮುಖದ ಮೇಲೂ ಉತ್ಸಾಹದ ಕಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಂತೆಯ ತಾಂಡವಸ್ವತ್ಯ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಿಗ್ನಲ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾನ್‌ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಅಧೀರನಾಗಿ ಮದ್ದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಡುವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವು ಸಿಕ್ಕಾಗ ತಾನ್ ಹೇಳಿದಳು:

"ಲೇಫ್ಟಿನ್ಯಾಂಟ್ ಏನು?"

"ಜವಾನಿ ಕೊಡೆ ಸೈನಿಕರು ಮಲಾಯಾನನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಬದಿಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ-ರೋಡ್ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ."

"ಯಾವ ಯಾವ ಬದಿಯಿಂದ?"

"ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅರೋರ್‌ಸಾರ್. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಲಾಕ್ಯಾ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕೋಟಾ ಬಾಸು, ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಂಗ್ ಪಟ್ಟಣ"

"ಈಗ ಸಭೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?"

"ಈ ಕೋಲಾಲಂಪೂರದ ಅಗಸಿಬಾಳವರೆಗೂ ಬಂದಿರ ಬಹುದು."

ಅಸ್ಪರ್ದೆಯೇ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕಚೇರಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಯುದ್ಧಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕರ್ಣ ಕರ್ಪೂರ ಸವೃಳ ಪ್ರತ್ಯಭವಿಸತೊಡಗಿತು. ನಿಮಿಷವೂ ತಗಲಿಲ್ಲ. ಕಚೇರಿಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜವಾನಿ ಸೈನಿಕರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟಾಮ್ ಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಳಹೊಕ್ಕರು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಗತಿಗಾಣದವನಾಗಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೊಡಿಯಂ ಮಶಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಂತ್ರಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಅದರ ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈಗೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಸಾರ್ಜಂಟ್ ತಾನ್ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಸ್ವಿಫ್ಟ್‌ನ ಎದೆಗೆ ಇರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು.

"ನಿಂತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಕದಲಬೇಡ ಸ್ವಿಫ್ಟ್. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯರ್ಥ!"

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಅವಾಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ. ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ದಂಗು ಬಡಿದವನಂತೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಜವಾನಿ ಸೈನಿಕರು ಒಳಗೆ ಬಂದು; ಅವನ ಕೈಗೆ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ತೊಡಕಿಸಿದರು. ಜವಾನಿ ಸೈನ್ಯದ ತುಕಡಿಯ ನಾಯಕ ಹಾಶಿಮೋ, ವಿಜಯ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ತಾನ್ ಹರ್ಷೋದ್ಗಾರದಿಂದ ಕೂಗಿದಳು.

"ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಹಾಶಿಮೋ ನಾನಿಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ!"

ಹಾಶಿಮೋ ಜಿಗಿದವನೇ ಅವಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ: "ಎನಿದು ವೇಷಾಂತರ, ಹದಿನಾರಾಣೆ ಚೀನೀ ತರುಣಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿ ಯಲ್ಲಾ? ಸ್ವಂತ ಗಂಡನಾದ ನನಗೂ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ?" ತಾನ್ ಪ್ರೇಮ ಭರದಿಂದ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳು ಉದುರುಲು ತೊಡಗಿದುವು. ಹಾಶಿಮೋ ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯ ನೀರನ್ನು ಕಂಡು ಕಳವಳದಿಂದ ಕೇಳಿದ: "ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ, ಕುಸಿನಾ, ಅಳು ಏಕೆ?"

"ಅಳು ಅಲ್ಲ. ಆನಂದದ ಅತಿರೇಕ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಲಗ್ನದ ಎರಡನೆಯ ದಿನವೇ ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿಗೆಂದು ನಾಗಾಸಾಕಿ ಯಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವು. ಅನಂತರ ಇಂದೇ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಭೆಟ್ಟಿ"

"ಇಂದೇ ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮ ಹನಿಮೂನ್. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸುಖದ ತ್ಯಾಗ, ಸ್ವಾರ್ಥದ ತ್ಯಾಗ ಬೇಕು!" ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕುಶಿನಾಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿದ.

ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಕ್ರಾಂತಿ ನಾಗಿ ಹಾಶಿಮೋನಿಗೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ:

"ಈ ಹೆಣ್ಣು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೇ? ನಾನು ಇವಳನ್ನು ನೂರಾರು ಸಲ ಚುಂಬಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳ ತುಟಿಯಲ್ಲಿಯ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗತೊಡಗಿದ. ಶಾಂತಚಿತ್ತನಾಗಿಯೇ ಹಾಶಿಮೋ ಉತ್ತರಿಸಿದ:

"ನೀನು ರಸವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅವಳು ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತೆ ಮೂರ್ಖ"

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

೧೬. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ

೫

ಇಂದು ಹಿಂದೀಭಾಷೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಮರ್ಯಾದೆ ಪಡೆದು ಮೆರೆಯುತ್ತಲಿದೆಯಾದರೂ, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಆಫೀಸು ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತೆ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು, ಆ ಭಾಷೆಯ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಸಂಚದ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೬

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ

'ಉದಂತ ಮಾರ್ಕಾಂಡ' ಎಂಬ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆಂದರೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಿಂದೀ ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶದ ಹೊರಗಿರುವ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿತು. ಇದು ಹೊರಟಿದ್ದು ೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದೇ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ೧೮೪೫ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಹಿಂದೀ ದೈನಿಕವು ಹೊರಟಿದ್ದು ಕೂಡ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ. (ಸಮಾಚಾರ ಸುಧಾ ವರ್ಷಣ)

ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಇಂಗ್ಲಿಷು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬಂಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವೈಪ್ರೋಧಿಯನ್ನು ಅದು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಳುವವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದೇನೇ ದೇಶ. ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೆಂಬಂತಿತ್ತು ಆಗ. 'ಬಂಗಾಳ ಸಮಾಚಾರ ದರ್ಪಣ', ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಜನ್ಮಾನ್ ನ್ಯೂಮ್' ಇವುಗಳು ಅಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಪಂಡಿತ ಮದನ ಮೋಹನ ಮಾಧವೀಯರು ಆ ಕುರಿತಾಗಿ ಒಂದು ಅಂದೋಲನವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆ ತನಕ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಗೌರವವಾಗಲೀ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೂಜ್ಯ ಮಾಧವೀಯರ ಸಾಧನೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದಿಗೆ ಉರ್ದುವಿನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದೊರೆಯುವಂತಾಯಿತು. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಉರ್ದುವಿನಂತೆಯೇ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಕೂಡ ಇರಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ೧೯೦೦ನೆಯ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೮ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದೆಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ ಎ. ಪಿ. ಮ್ಯಾಕ್. ಜೊನೆಲಾರವರು ಆದೇಶವಿತ್ತರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಂಟಾಯಿತು.

ಮೇ ೧೯೫೩

ಮೂಲಪುರುಷರು

ಹಿಂದೀ ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪವುಂಟಾದುದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಜನ್ಮದಾತರೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಭರತೇಂದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಪಂಡಿತ ಮಹಾದೀರ ಪ್ರಸಾದ ದ್ವಿವೇದಿಯವರಿಗೆ ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯ-ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ನಣೆಯ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಶ್ರೀ ಭರತೇಂದು ಅವರು 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಚಂದ್ರಿಕೆ' ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ದ್ವಿವೇದಿಯವರು 'ಸರಸ್ವತಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಮೂಲಪುರುಷರೆನಿಸಿಕೊಂಡರು.

೧೮೭೦ ರಿಂದ ೧೮೮೦ ರ ವರೆಗೆ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಾಹೋರಿನಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಉಳಿದವುಗಳ ಕಡಿಮೆ. ೧೮೭೧ರಲ್ಲಿ ಆಲ್ಮೋರಾದಿಂದ ಹೊರಟ 'ಆಲ್ಮೋರಾ ಅಕ್ಬಾರ್' ೧೮೭೨ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ಹೊರಟ 'ಬಿಕಾರಾ ಬಂಧು' ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ ಆಲ್ಮೋರಾದೇ ಹೊರಟ 'ಭಾರತ ಮಿತ್ರ' ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದುವು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿತಷ್ಟೆ! 'ವಂಗದೂತ' ಎಂಬ ಬಂಗಾಳಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ 'ಬಾಂಗ್ಲಾ ಹೆರಾಲ್ಡ್' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡುವುದಿತ್ತು. ನವೋದ್ಧಿ ನಾಸಿರು. ದ್ವೀನಾರವರು ಹೊರಡಿಸಿದ 'ಮಾರ್ಕಾಂಡ' ಎಂಬ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ, ಉರ್ದು, ಬಂಗಾಳಿ, ಪರ್ಶಿಯನ್, ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ - ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಲಾಲ್ ಮೋಹನ ಮೈತ್ರರು ಬನಾರಸವಿಂದ 'ಸುಧಾರ್' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿ, ಯಲ್ಲಿಯೂ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಉರ್ದು ಪತ್ರಿಕೆ ನಿಂತುಹೋಯಿತು.

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮತೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಚಾರವು ಭರದಿಂದ ಸಾಗತೊಡಗಿದಾಗ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಾಚಕ ವರ್ಗವು ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜಗಳಂಥ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಳವಳಿಯಿಂದಲೂ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಓಸುಗರ ಆವರೆ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾ ಭಾವನೆ

ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯ ಹಿಂದೀ ದೈನಿಕವೆಂದರೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ 'ಭಾರತ ಮಿತ್ರ'. ಈಗ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅಂಬಿಕಾಪ್ರಸಾದ ವಾಜಪೇಯರು, ಹಾಗೂ ಪಂಡಿತ ಬಾಬುರಾವ ವಿಸ್ಣು ಪರಾಡಕರ, ಪಂಡಿತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾರಾಯಣ ಗರ್ದೆಯವರಂಥ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು.

೪೫೭

ಭಾರತಮಿತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಯು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸಿತು. ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪರಾಡಕರವರೂ ಗರ್ವಿಯವರೂ ತಮ್ಮ ಬರೆವಣಿಗೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಜೈಲುವಾಸವನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ 'ಭಾರತಮಿತ್ರ'ವು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾ ಭಾವನೆಯ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿತು. ದಿವಂಗತ ಗಣೇಶ ಶಂಕರ ವಿಸ್ವಾಧಿಪಾಯವರು ತಮ್ಮ 'ಪ್ರತಾಪ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಿಸಿದ ಚಳವಳಿಯಿಂದಾಗಿ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗಾಗಿ, ಮೆಟ್ಟಿ ಕ್ಲೇಶಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಧೈಯಗಳ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ 'ಆಜ್' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಹುರಸದಿಂದ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಸ್ವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ತುಂಬ ಅರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಾಬು ಶಿವ ಪ್ರಸಾದ ಗುಪ್ತರು, ಎನೇ ಬಂದರೂ ಅವರ ಮೆಟ್ಟವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಒಪ್ಪದಾದರು. ಭಾಷಾ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ, ಭಾಷಾಂತರದ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಸೂಗಸಾದ ಚಿಂತೆ ಮುದ್ರಣ—ಹೀಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪತ್ರಿಕೆಯು ರಚನೆಯಾದ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಿತ್ತು: ವಿಪರೀತ ಅವಸರಪಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರೈವೇಟೆಯೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಕೊಡಲು 'ಆಜ್' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸುಲಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅನಂತರ ತೊಡಗಿರುವ ಪ್ರೈವೇಟೆಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಟ್ಟವು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾ ಚಳವಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಬಲಿದಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ 'ಹಿಂದೂ ಸಂಚಾರ' ಮತ್ತು ಅಲಹಾಬಾದಿನ 'ಜಾಂದ' 'ಭವಿಷ್ಯ' ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಲೇಖನಗಳು ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವಿದ್ದುವು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ತುಂಬ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಂದರ 'ಆರ್ಜನ್' ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಈ ಬಗೆಯ ಧೀರೋದಾತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೊಂದು.

ಧೈರೋತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಚ್ಯುತಿ?

ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಧೈಯಗಳು ಎರಡು : ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದೀ

ಭಾಷೆಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಈ ಎರಡೂ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಗಳ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನ ಧೈರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಯೆಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳೊಬ್ಬರು ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಒಲಿಯುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದುದು ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತ ಮೇಲೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗದ ಅದರ್ಶಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೆಂದರೆ—ಚಕ್ರವಾರದೂ ಚಂತೆಯಿಲ್ಲ—ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವ. ಅಂಥವು ಗಳೆನ್ನೋ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ಯಶಸ್ವಿ'ಗಳಾಗಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕೀಳ್ಮೆಪಟ್ಟ ಕಥಾಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಗತಿಗೋತ್ರಗಳಲ್ಲದ ದೈನಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅದರ್ಶಹೀನತೆಯ ಕುರುಹುಗಳಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿವೆ.

ಮಕ್ಕಳ
ಸದೃಢತೆ
ಗಾಗಿ

“ ಬಗನ
ಬಾಲಾ-
ಮಿತ್ರ ”

ಹೆಲ್ಲು
ಬರುವಾಗ

“ ಎಸ್.ಎಸ್.
ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್
ಹೀಲರ್ ”

ಜಂತು
ಆದರೆ

“ ವರ್ಷಾ
ಅಯಿಲ ”

ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ. ಇವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಿರುವ ಔಷಧಗಳು.

The National Pharmacies & Pharmaceuticals Ltd, Dharwar.

ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರು

ಭಾರತದ ಕೆಲವರು ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿದೆ. 'ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ' ದೈನಿಕವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಪಂಡಿತ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯರು, ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ 'ಅಭ್ಯುದಯ'ವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಬಾಬು ಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸ ತಂಡನರು, ಈ ಶತಮಾನದ ಎರಡನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ 'ಆಜ್ಞಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪ್ರಕಾಶರು, ಅನಂತರ ಅದರ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವೂ ದುಡಿದಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಂಪೂರ್ಣಾನಂದರು, 'ಸಂಘರ್ಷ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಚಾರ್ಯ ನರೇಂದ್ರ ದೇವರು—ಇವರುಗಳು ಅಂಥ ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು. ರಾಜಾ ರಾಮಸಾಲ ಸಿಂಗ್, ಬಾಬು ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಗುಪ್ತ, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರಂಥ ಮಹಾನುಭಾವರು ಹಲವಾರು ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನೊದಗಿಸಿ, ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ದೇಶ್' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು, ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಆದರ್ಶವೆನಿಸುವಂತೆ ನಡೆಸಿದ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಬಾಬುರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರ ಹೆಸರೂ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಹದು.

ಅಂದು ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕಾರಂಗದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳೆದವು ಕೆಲವರು ಮಹನೀಯರು ಇಂದು ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮದರಾಸಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಪ್ರಕಾಶರು ಭಾಷಾಶೈಲಿಯನ್ನು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹದಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿಸಿ ಕಾಯಿದೆ ತಜ್ಞರಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪ್ರಕಾಶರು 'ಆಜ್ಞಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದರು. ಅವರಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೂ, ನಿರೂಪಣಕ್ರಮಕ್ಕೂ, ಒಂದು ಹೊಸ ಮೆದುಗು ಬಂತು. ಅವರು ಸಂಪಾದಕೀಯ ಲೇಖನಗಳ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉನ್ನತಗೊಳಿಸಿ, ಅವುಗಳ ವಿಷಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಾಹಿತಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಇಂಥ ಗಹನ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಪ್ರಕಾಶರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 'ಆಜ್ಞಾ' ಪತ್ರಿಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಟ್ಟವು ಇಂದಿಗೂ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದುಂಟು.

ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯ

ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆ ಇಂದು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ

ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಏಕೆರೆ ಒಳಪ್ರದೇಶದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರುವ ವರಮಾನದ ಬಹಳ ಭಾಗವು, ಸಮುದ್ರತೀರದ ನಗರಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಪಾಲಿದೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಳಪ್ರದೇಶದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಲಾಭ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಹಿಂದೀ ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶವೇನೋ ದೊಡ್ಡದೇ. ಆದರೂ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಾರಣಿಗೆ ಸಿಗುವ ಭೂಪ್ರದೇಶ 'ಅಷ್ಟೇನೂ' ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಾಲವು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾಂಟಾದ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚವು ತುಂಬಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸಹಜವೇ; ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಗೆ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಸಾಧನವಿನ್ನೂ ದೊರೆಯಬೇಕಷ್ಟೆ. ೧೯೩೭-೩೮ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಸೌಲಭ್ಯವು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತನಕ ಪ್ರಮುಖ ಹಿಂದೀ ದೈನಿಕಗಳು ಕೂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇ ಭಾಷಾಂತರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಂತೀ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಬಂದಮೇಲೇನೋ ಈ ರೀತಿ ಸಮಾಚಾರ ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ; ಆದರೂ ಭಾಷಾಂತರದ ಅವಸ್ಥೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಕೆಲವು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಅಡಚಣೆಯಿದ್ದೇ ಇದೆ ಬಂಗಾಳಿಯಂತೆ ಹಿಂದಿಗೆ ಲೈನೋ ಟೈಪಿನ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅಚ್ಚಿನ ಅಡಚಣೆಗಳಂತೂ ಹಲವಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಲವಿರುವ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ತರುಣರು ಇಂತಹ ಅನುತ್ತೇಜಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಉತ್ತಮ ಸಂಪಾದನೆಯುಳ್ಳ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಸ್ತಾರಕರವೆಂದರೆ ಧೈಯೋತ್ಸಾಹಗಳ ಕಾಲ್ ಮರೆಯಾಗುವುದು; ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ವರ್ಣೋನ್ನತಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವುದು' ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನುಭವಿಗಳೊಬ್ಬರು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸಮಾಚಾರ ತಾನೆ!

('South Indian Journalist' ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿವ್ಯಾಭಾಷ್ಯರವರು ಬರೆದ ಲೇಖನದ ಸಾರಾಂಶ. ಮೂಲದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಅಸ್ಪಡ ಪಡೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.)

ಶ್ರೀ-ತಾರಾ

(ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ)

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎ. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಗ್ರಾಂಟ್, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್, ಮುಂಬಯಿ

ಪಾತ್ರಗಳು:-

ಶಾರದಾ — ವಯ ೨೦
ಶಾಮ — ಶಾರದಾ ನಲ್ಲರ, ವಯ ೨೪
ರಾಕುಕ್ಕ — ವಯ ೫೦, ಶಾಮನ ತಾಯಿ
ಶೀನು — ವಯ ೨೫, ಶಾಮನ ಮಿತ್ರ

[ಶಾಮರಾಮರು ಅಟಗಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳೊಡನೆ ರಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.]

ಶಾಮ — ತೂ ೩ ೩ ೩ ೩ ೩.....ತೂ ೩ ೩ ೩ ೩ ೩... ..
ತುತು..... ಚಕ್ ಭಕ್, ಚಕ್ ಭಕ್, ಚಕ್ ಭಕ್,
ತುತೂ ೩ ೩ ೩ ೩ ೩ ೩

ಶಾರದಾ — [ಮೂರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡವಾಗುವವು. ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ]
ಮನೀ ಮಂದೀ ಕೆವಿ ಏನಾಗಬೇಕೂ ಅಂತ ಮಾಡೀರಿ?
ಟೀನಿಸ್ಸು, ಬ್ಯಾಡಮಿಂಟನ್ನು, ಎಲ್ಲಾ ಆಟಾನೂ ಮುಗಿಸಿ
ಈಗ ಗಾಡೀ ಆಟಾ ಸುರುವು ಮಾಡಿದಿರಾ ?

ಶಾಮ — ಅಂದರೆ? ಟೀನಿಸ್ಸು, ಬ್ಯಾಡಮಿಂಟನ್ನು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾ ಏನು
ಇನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಎಳೆ ಮೀಸೀ ಹುಡುಗಾ ಅಂತ ಮಾಡೀ
ಏನು? ನೌಕರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಪೂರಾ ಎರಡು ವರುಷ
ಆತು! ಇವತ್ತಿನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರ, ಇವತ್ತು
ಇನ್ನು ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ!

ಶಾರದಾ — ಅಯ್ಯ, ಇವೇನಿವು! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಟಗೀ ಯಾರ ಸಲು-
ವಾಗಿ ತಂದೀರಿ! ಗಾಡಿ, ಮೋಟರು, ಆಫಿ. ಒಂಟಿ, ಕುದರಿ
.....ಏನು, ಅಟಗೀ ಸಾಮಾನದ ಅಂಗಡೀನೂ ಖರೀದೀ
ಮಾಡೀರೋ ಏನು?

ಶಾಮ — ಓಹೆ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಕಲಿತಾಕೇ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಕೇ ಅಂತ ಜಾಹೀ-
ರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೀದಿ, ಆದರೆ ಈಗ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ, ಈ
ಅಟಗೀ ಯಾರ ಸಲುವಾಗಿ ತಂದೇನಿ!

ಶಾರದಾ — ಏನೋ, ನಿಮ್ಮ ವಿಚಿತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯೋ ಹೆಂಗೂ
ಇಲ್ಲ! ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಯಾರಾದರೂ ತಲಾಕು ತುಂಬಿದ್ದಾರು,
ಅಟಗೀ ಸಾಮಾನದ ಅಂಗಡೀ ತಗೀರಿ, ಫಾಯದೇ ಅಗತವೂ
ಅಂತ

ಶಾಮ — ಆಹಾ!.... ಹೇಳಿದಳು!!..... ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ
ಗಂಡ ಒಬ್ಬ Don quixote ಅಂತ ತಿಳಿಸೋಂಡು
ಬಿಟ್ಟೀದೀ ಅನಬಾರದ?

ಶಾರದಾ — ಅಂದರೆ? ಹ್ಯಾಂಗಾರೆ ಮಾಡಿ ಜಗಳಾ ತಗೀದೇಕೂ ಅಂತ
ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಟಗೀ ಕೆಟಗೊಂಡು ಬಂದೀರಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ!

ಶಾಮ — ನನ್ನ ಉಮೇದಿ, ನನ್ನ Enthusiasmಲು, ಇಷ್ಟು ದಿನಾ
ನನ್ನ ಜೀವ ಇದ್ದೇ ನಿನಗ ಅರ್ಥ ಆಗವೊಲ್ಲದು. (ನಾಟಕೀಯ
ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಇನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಭುವಿಗೆ ಬರುವಂಥಾ
ನನ್ನ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರನ ಸಲುವಾಗಿ, ಅರ್ಥಾತ್ ನಿನ್ನ ಜ್ಯೇಷ್ಠ
ಪುತ್ರನ ಸಲುವಾಗಿ ತಂದೆಂಥಾ ಅಟಗೀಸಾಮಾನುಗಳೆವು!

ಶಾರದಾ — (ನಗೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತ) ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮದೊಂದು
ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರನು! ಈಗಲಿಂದನು ಅಟಗೀಸಾಮಾನು
ಕೂಡಸ್ತೀರಿ ಅಂದರೆ ಮಂದಿ ನಗಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ!

ಶಾಮ — ನಕ್ಕರೆ ನಗಲಿ! My son is going to be the
luckie t guy on earth! ಅವನ್ನ ರಾಜಕುಮಾರ-
ವ್ವಂಗೆ ಬೇಕತೇನಿ. ಶಾರೀ, ಈ ಮನೀ ಒಳಗೆ ಹುಟ್ಟೋ
ನಿನ್ನ ಮಗನ ದೈವಾನು ಹೆಂಗ ಆದ!

ಶಾರದಾ — ಹೌದು. ಆ ಟೀಲಾ ತರ್ರಿಲ್ಲ ಈ ಅಟಗೀ ಎಲ್ಲಾ ತುಂಬಿ
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮುಚ್ಚಿತೇನಿ. ಅರ್ಥಕರ್ಥಾ ಪಗಾರಾ
ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈಗಲಿಂದನು ಅಟಗೀ ತಂದೀರಿ ಅಂತ
ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಓಹೇ ಮಂದೆಲ್ಲಾ ನೆನಿನೆನಿಸಿ-
ಕೊಂಡು ನಕ್ಕಾರು!

ಶಾಮ — ನಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಗೇದೇನು? ನಮ್ಮ Neighbour ರಾಮ-
ರಾಯಾ ಮತ್ತ ನಮ್ಮ ಶೀನೂ, ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡೇ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಕೊಡಿಸ್ಸಾರೆ! ನಾ ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚಾಅಂತ ತಿಳಿ-
ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೀ ಏನೋ! ಒಂದು ಸ್ವೇಚನಂ ಅಂಗಡಿ
ಲಿಲಾವ ಆಗತತ್ತು, ಸೋವ್ಯಾಗ ಸಿಗತಾವ, ಇದ್ದರೆ ಇರಲೀ
ಅಂತ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿ! ಕಂಸಾರಾ ನಡಿಸೋ ಆನರಿಗೆ
ನಾಳಂದರೆ ಕಾಣೀ ಇರಬೇಕಾಗತದೆ.

ಶಾರದಾ — ಕಾಣೀ ಇದ್ದರೆ ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಬುಟ್ಟಿಗಟ್ಟಲೇ ಅಟಗೀ
ತಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡತದೆ ಒಂದು ಕೂಸು!

ಶಾಮ — ಒಂದು ಕೂಸು?.....ಇನ್ನೂ ಚೊಚ್ಚಲಗಂಡಸಮಗನ
ತಾಯಿ ಆಗಿಲ್ಲಾ, ಇಷ್ಟರಾಗ ಹುಡುಸ್ತಾನದ Popula-
tionದ ಕಾಣೀನೂ ನಡಿಸಿಬಿಟ್ಟೋ ಏನು? ' ಅಪ್ಪಪುತ್ರ
ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಭವ', ಅಂತ ಹಿರೇರು ಹರಸಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಾ-
ಗೊದಿಲ್ಲ!

ಶಾರದಾ — (ನಾಟಕ) ಸಾಕು ನೀವೊಂದು ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಇಡೀ
ವಂಶಾವಳಿಯ ಸಲುವಾಗೀನೂ ಅಟಗೀ ತಂದ್ವಂಗೆ ಕಾಣಿ-
ಸ್ತದೆ!

ಶಾಮ — ಸೋವಿಸಿಕ್ಕಾಗ ಉಪಯೋಗದ ಸಾಮಾನಾ ತಂದು
ಹಾಕ್ಕೊಕ್ಕೋದು ಗೃಹಸ್ಥನ ವ್ಯವಹಾರವ್ವಾನದ ಲಕ್ಷಣ!

ರಾಮಕೃಷ್ಣ—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಟಗೀಸಾ ಮಾನ ಯಾರಿಗೋ ಶಾಮಾ? ನಿಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನ ಸಾಹೇಬರ ಮಗನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿನಾ ಅದನ್ನೋ ಏನು?

ಶಾಮ—ನಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಇದ್ದಾರವ್ವಾ ಅವ್ವಾ, ಇವು ನಿನ್ನ ಭಾವ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಆಟಗಿ! ಸಂಸಾರಾ ನದಿಸೋ ಹಿಡಿಶಾಸನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಅಂತಿದ್ದಿ; ಈಗ ನೋಡು, ಸೋವೀಸಿಕ್ಕ ಕೃಲೇ ಆಟಗೀ ತಂದು ಹಾಕಬಿಟ್ಟಿ!

ರಾಮಕೃಷ್ಣ—ಶಾಮಾ, ನಿನಗೆ ಮುದುಕ ಅದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರಬಿಟ್ಟಿ ನೋಡು.

ಶಾರದಾ—ನಾ ಹೇಳಿದರೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳೆತಾರ! ನೀವಾದರೂ ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ! ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ವಂಶಾವಳಿ ಸಲುವಾಗಿನೇ ಆಟಗೀ ತಂದಾರ!

ಶಾಮ—ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇರಲಿಕ್ಕರೆ, ನಮ್ಮ ಶೀನೂಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತದೇನು? 'ಸೋವೀ ಸಿಕ್ಕ ಕೃಲೇ ಹೊಡಕೊಂಡು ಬಿಡು' ಅಂತ ಹೇಳಿದಾ. 'ಗಂಡುಸಮಗನ ತಂದಿ ಅಗೋ ಆನರು ನೀವು, ಇನ್ನೂ ಏನೂ ತಯಾರಿಸು ಇಲ್ಲಲ್ಲ ನಿಮ್ಮದು' ಅಂತ ರಾಮರಾಯ ಹೇಳಿದಾ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಹೆಂಗ ಸುಮ್ಮನು ಇರೋದೂ ಅಂತ, ಲಿಲುವಿನಾಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಆಟಗೀ ಸಾಮಾನಾನೂ ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿ!

ಶೀನು—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅಬಬಬಬ!! ಇದೇನಿದಾ ಅಂತೇನಿ! ಇಡೀ ಅಂಗಡೀನ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೀನೋ ಶಾಮಾ?

ಶಾರದಾ—ಅಯ್ಯಾ, ಮತ್ತೆ ನೀವು ಕೊಡಿಸೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳತಾರಲ್ಲ!

ಶಾಮ—ಏ ಶಾರೀ. ನೀ ಸುಮ್ಮನು ಇರು! ಮಂದೀಕಡೇಂದ ಆಟಗೀ ಸಾಮಾನಾ ಕೊಡಿಸಿಗೋಳಿಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಸಣ್ಣ ಕೂಸೇನು?

ರಾಮಕೃಷ್ಣ—ಕಾಲೇಜಿ ಓದಿ, ನಾಲ್ಕುಕ್ಷರಾ ತಲ್ಯಾಗ ಹಕ್ಕೊಂಡೀ ಅಂತ ನಿರ್ವಾಹ ಇಲ್ಲದ ನಿನಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೂಸು ಅನಬೇಕಾಗತದೆ!

ಶೀನು—ಇದೇನು ಶಾಮಾ? ನಿನ್ನ ಲೀಲಾ ನನಗೇನು ಅರ್ಥನು ಆಗಪ್ಪೊಲ್ಲದಲ್ಲ? ಮ್ಯಾಲ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಯಾಕ ತೊಡಕು ಹಾಕ್ಕೊಂಡೀದಿ.

ಶಾಮ—ಎಂದವಾ ನೀ ಆಟಗೀ ಖರೀದಿ ಮಾಡೋದು? ಅಂತ ನೀ ಕೇಳಲಿಲ್ಲೇನ ಅ 'Toy Man' ದ ಎದುವಿಗೆ ಇವತ್ತೆ! ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಬರೋಮುಂದೆ, ಹೇಗಾದರೂ ಸಗಾರ ಬಂದಿತ್ತು; ಖರೀದಿ ಮಾಡೋಣ ಅಂತ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿ?

ರಾಮಕೃಷ್ಣ—ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ಬಹಳದಿನಕ್ಕೆ ಶೀನೂ ನಮ್ಮ ಮನೀಗೆ ಬಂದಾನ; ಚಹಾಕ್ಕೆಡು ಶಾರದಾಬಾಯಿ.

ಶಾರದಾ—ಹೂಂ!

ಶೀನು—ಬಹಳ ದಿನಾ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುದಿನಾ ಆಗೇದ? ಹೋದ ಅದಿತ್ಯವಾರ ಬಂದು ಊಟಾ ಹೊಡೆದು ಹೋಗಿದ್ದೆನಲ್ಲ! ಎಲಾ, ಈ ಆಟಗೀ ಮೋಟರು ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ ಅದ ಅಲ್ಲೋ!

ರಾಮಕೃಷ್ಣ—ನಮ್ಮ ಶಾಮಾ ಮೋಟಾರುಕೊಂಡದ್ದು ನಾನೇನು ಕಾಣತೇನೋ ಇಲ್ಲಾಇಲ್ಲೋ!

ಶಾಮ—ಕಾಣದ ಏನವ್ವಾ! ಇನ್ನ ೨೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾನು ನಮ್ಮ Firmದ Director ಆಗತೇನಿ, ಅಂತ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳ್ಯಾರ ರಾಮಭಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೂ ಪುತ್ರ ಅಪಾರಕೀರ್ತಿಗಳಿಸತಾ ನಂತ! ಇನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಅದ: ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಶುಂಬಿತಾನ! ಆಮ್ಯಾಲ ಮನ್ಯಾಗ ನಂದೊಂದು ಮೋಟರು—ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನದೊಂದು ಮೋಟರು!

ಶಾರದಾ—ಭಜೆ ಕರಿಯೋ ಖುಬ್ಬಿಣುಖುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದು ಮೋಡೀರೇನು ಅತ್ತೆವರ?

ಶಾಮ—ಶಾರೀ.....ಏ ಶಾರೀ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಡೇಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ತಂದುಬಿಡು, ನೀನೂ ಒಂದು private ಕಾರು ಇಟ್ಟುಬಿಡೀಯಂತ!

ಶಾರದಾ—ಕಾರು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಾನು ನಮ್ಮಪ್ಪ! ಒಂದು 'ಕಾರ್ಟ್' ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿ. ಹಳ್ಳಿ ಮನಶಾ ಕೊಟ್ಟಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಾನು. ಆಮ್ಯಾಲ ದಿನಾ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಬರುವಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಭಾವ ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಅರಿಬೀ ಅಂಚಡಿ, ಹಾಲಿನ ಬಾಟಲಿ, ನಿವ್ವಲು ಕೊಂಡು, ಇಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದೆ!

ರಾಮಕೃಷ್ಣ—ಶಾಮಾ, ನೀ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಿಲ್ಲೆಕ್ಟಾತರ ಆಟಾ ಹೊಡೇಬಿಟ್ಟಿ ರಿಕ್ಷಿಯವ್ವಾ! ಅತು ಒಳಗೆ ನಡೆ, ಶಾರದಾ-ಬಾಯಿ! ಉಳ್ಳ ಗಡ್ಡಿನಾರ ಹೆಚ್ಚಿ ಕೂಡತೇನಿ.

ಶೀನು—ಇದೇನೋ ಶಾಮಾ? ಈ ಆಟಗೀ ಗೂಢಾನ ತಿಳಿಬಿಟ್ಟದಲ್ಲ!

ಶಾಮ—ಗೂಢ ಏನೂ ಇಲ್ಲೋ! ನನ್ನ ಸೆಕಂಡರೀ ಸ್ಕೂಲನ ಲಂಗೋಟಿ ಗೆಳೆಯ ರಾಮೂ, Toy manufacturing ಕಾರಖಾನೀ ತಗವಾನ! ಇವತ್ತು ಕಾರಖಾನೀ ತೋರೆ ಸತೇನಿ ಅಂತ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಬ್ಯಾಡಂದರೂ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಟಗೀ with best compliments ಅಂತ ಹೇಳಿ ತನ್ನ peonನ ಜಡೀ ಹೊರಿಸಿ ಕಳಿಸ್ತಾನ!

ಶೀನು—ಹಾಂಗಾದರೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೇನಿ ಅಂತ ಸುಳ್ಳು ಯಾಕ ಹೇಳೀಯವಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ!

ಶಾಮ—ಪುಕ್ಕುಟ್ಟಿ ಸಿಗತಾನ ಅಂತ ತಿಳಿದರೆ. ನೆರೆಹೊರೆ ಸುವರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಂಚಿ, ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ಚೆಲೋವು

ಇಸಗೊಂಡು ಬರಿ ಅಂತ ಹೇಳೋದು, ಹೆಣ್ಣು ಕೃಷಿ ಬಿಡಾ-
ಯದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ ಏನು!

ಶೀನು—(ನಗುತ್ತ) ಶಾರದಾಬಾಯಿಗೆ ಹೇಳಲೇನು?.....

ದೃಶ್ಯ ೨.

(ಶಾರದಾ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ; ಶಾಮು
ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ಶಾಮು - ಶಾರೀ.....ಏ ಶಾರೀ ಇನ್ನಾರ ಬಿಡತೀಯೋ
ಇಲ್ಲೋ, ನಿನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಗಂಡ ಬುಟ್ಟಿ ತುಂಬ ಗೊಂಬೆ
ತಂದಾ ಅಂತ ಗುಣಗುಟ್ಟೋದು! ಶಾರೀ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ.

ಶಾರದಾ—ಏನು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇನಿ

ಶಾಮು—ಅದೇನು ಮಹಾ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಿ! ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಆ
ಪುಸ್ತಕಾ.....

ಶಾರದಾ—ಒಂದು ಘಳಿಗೆ ಸುಮ್ಮನ ಕೂಡಗೊಡೂದಿಲ್ಲಾ! ಕೊಡ್ತಿಲ್ಲೆ
ಆ ಪುಸ್ತಕಾ ಅಂದರೆ

ಶಾರದಾ—(ತಲೆಬರಹ ಓದುವನು) All about Babies.....
ಹೂಂ!.....ಅಂತೂ ನಿನ್ನ Babiesನ scientific
methods use ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸೋಕೆ ಅನಬಾರದ!
Lucky guy ಇದ್ದಾನೆ ಅವಾ ನಿನ್ನ ಮಗಾ!

ಶಾರದಾ—ಅವಾ ಅಲ್ಲಾ.....ಆಕೆ

ಶಾಮು—ಆಕೆ!.....ಛೆ ಛೆ.... ಒಳಿತು ಅನು! ಮೊದಲ-
ನೇದು ಮುತ್ತಿನಂಥಾ ಗಂಡಸುಮಗಾ ಆಗಬೇಕು!

ಶಾರದಾ—ಸಾವಕಾಶ ಮಾತಾಡ್ತಿ! ಯಾರಾದ್ರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಏನು
ತೀಳೋದಾರು!

ಶಾಮು—ನಿಂದೂ ಅತಿ ಆತು ಮಂದಿಗೆ ಹೆದರೋದು!

ಶಾರದಾ—ಸಾಕು. ಆ ಪುಸ್ತಕಾ ತರ್ತಿಲ್ಲೆ!

ಶಾಮು—ಉ ಹೂಂ.....ಎಲ್ಲೆ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ, ಹೆಸರು
ಏನು ಇಡೋಣ!

ಶಾರದಾ—ಪುಷ್ಪಾ ಅಂತ ಇಟ್ಟರೆ ಹೆಂಗ ಅದೀತು!

ಶಾಮು—ಮತ್ತೂ ಅದು ಮಾತೇನು! ಮೊದಲನೇದು ಮುತ್ತಿನಂಥಾ
ಗಂಡು! ಹೇಳು ಅನಂದ ಅಂತ ಇಟ್ಟರೆ ಹೆಂಗ ಅದೀತು?

ಶಾರದಾ—ನಾ ಆನಕಾ ಹೆಣ್ಣು ಅಗಲೀ ಅಂತೂ ಅನ್ನೋ ಆಕೆ!
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯೀ ಮ್ಯಾಲ ಅಂತಾಕರಣ ಹೆಚ್ಚು!
ಲಗೂನ ಕೈ ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಬರತಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು!

ಶಾಮು—ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತು ಆಡಬ್ಯಾಡ ನೋಡು!
' ನಿಮ್ಮ ಜೈವಿಕ ಪುತ್ರನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರ-
ತ್ತದೆ' ಅಂತ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಾರ ರಾಮಭಟ್ಟರು! ಶಾರೀ.
No question of ಹೆಣ್ಣು! We must choose
a beautiful game for a ಗಂಡು!

ಶಾರದಾ—ಪ್ರತಿಯೊಂದರಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ನಡೀಬೇಕೇನೋ!
ಎರಡನೇದು ಗಂಡಾದರೆ ನಡಲಿಕ್ಕಲ್ಲೇನೋ!

ಶಾಮು—ಅಲ್ಲಾ, ಮೊದಲನೇದೂ ಹೆಣ್ಣು ಆದರೆ, ಮಂಜ್ಯಾಗ ಮಾರೀ-
ನರೆ ಹೆಂಗ ತೋರಸಲೇ!

ಶಾರದಾ—ಗಂಡು ಆಗೋದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗಿನ ಮಾತೇನೋ?

ಶಾಮು—ಅಂದರೆ? ಹೆಣ್ಣು ಆಗೋದು ನಿನ್ನ ಕೈಯಾಗಿನ ಮಾತೇನು?

ಶಾರದಾ—ಅದೆಲ್ಲಾ ದೇವರ ಕೈಯಾಗಿನ ಮಾತು.

ಶಾಮು—ಮಕ್ಕಳು ಆಗೋದಾದ್ರೂ ನಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಅದ್ದು ಅಲ್ಲಾ!

ಶಾರದಾ—ಸಾಕು, ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಮಾತು....

ಶಾಮು—ಅಲ್ಲಾ, ಹೀಗ ಮಾಡೋಣ.....ಗಂಡು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಏನು
ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕು, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರೇನು ಇಡಬೇಕು?
ಎರಡೂನು select ಮಾಡಿ ಇಡೋಣ. ಈ ಸರೇ
ಉಪಯೋಗ ಬೀಳಲಿಕ್ಕರೆ, ಮುಂದಿನ ಸರೇ ಅದನ್ನ ಅದನ್ನ
ಅಲ್ಲಾ!

ಶಾರದಾ—ಅತ್ತೆವರು, 'ಗುಂಡಪ್ಪಾ' ಅಂತ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರೆ ಚೆಲೋ
ಆಗತಾದ್ರೆ, ಅಂತಿದ್ದರು. ಅದು ಅವರ ಮಾವನವರ
ಹೆಸರಂತ!

ಶಾಮು—ಛೆ ಛೆ, ಇದು last century ಹೆಸರಾತು! ನನ್ನ
Future famous ಸೋ ಉ ಗುಂಡಪ್ಪಾ ಅಂತ ಪ್ರಸಿ-
ದ್ಧಿಗೆ ಬರೋದು improbable ಉ.

ಶಾರದಾ—ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಸ ಹೊಸಾ ಹೆಸರವ.
ಪುಷ್ಪಾ, ಚಂಚಲಾ, ಸರಲಾ, ಲತಾ, ಕಲಾ, ತಾರಾ,
ನಿಮಲಾ... ..

ಶಾನು—ಸುರಯ್ಯಾ, ನರ್ಗಿಸ್, ಮಧುಬಾಲಾ, ಕಾಮಿನೀ, etc.
and etc. and etc.

ಶಾರದಾ—ನೀವೊಂದು!.... ..ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಿನೇಮಾ ಸ್ಟಾರ್ಸ್
ಹೆಸರಿಡತಾರೇನೋ!

ಶಾನು—ಅಲ್ಲ, ಗಂಡು ಹುಡುಗ ಹೆಸರು ಹುಡುಕೂ ಅಂದರೆ, ಗಂಡು.
ಊದುಗೊಳವಿ,.....ಅಂತ ಹೇಳತೀದಿ. ಈಗ ಹೆಂಗ
ಬಂದುವು ಇವೆಲ್ಲಾ?

ಶಾರದಾ—ಗಂಡು ಹೆಸರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು! ಅನಂದ, ಅಶೋಕ,
ಅರುಣ, ಮೋಹನ, ಮುಕುಂದ, ವಿನೋದ ನಿಶಾಸ.....

ಶಾನು—ಛೇ ಛೇ ಇವು semifashionable ಆದವು!

ಶಾರದಾ—ಪ್ರೇಮ, ದಿಲೀಪ, ದೇವಾನಂದ, ರಾಜ, ಶೇಖರ.....

ಶಾನು—ಇವು ಸಿನೇಮಾ actors ಹೆಸರು ಆದವು!

ಶಾರದಾ—'ಶಶಿರಾಜ' ಅಂತ ಇಬ್ಬರ ಹೇಗಾದೀತು?

ಶಾನು—ಶಶಿ!.....ye s.....!! ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶಾಂತವಾದ
ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವ! there you are!.....ಅವ್ವಾ
ಸಿಕ್ಕಿತೂ ಅವ್ವಾ ಸಿಕ್ಕಿತೂ.....

ರಾನುಕ್ಕು—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಏನೋ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತು!

ಶಾನು—ಶಶಿರಾಜ!

ರಾನುಕ್ಕು—ಅನಾ ಯಾರವ್ವಾ ಶಶಿರಾಜಾ!

ಶಾನು—ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನ ಹೆಸರವ್ವಾ ಅದು!!

ರಾನುಕ್ಕು—ಅಯ್ಯೋ, ಚಂದದ್ದು ನೋಡು ಹೆಸರು! ಒಂಟಿ ಹೆಸರಿಲೇ
ಕರೀಲಿಕ್ಕೆ ಬರದಂಥ ಅದೇ ನೋಡು!

ಶಾನು—ಅಂಥಾ ಅಂಥಾ ತಲೀ ಅಲ್ಲ ಅವ್ವಾ ನಮು!

ಶಾರದಾ—ನಕ್ಕು ಆ ಬಳಿಕ ಗಂಟಲು ಸಂಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು (ಕುಹಕು)

ರಾನುಕ್ಕು—ಅಲ್ಲ ಶಾರದಾಬಾಯಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರ ಯಾವ
ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದಿ?

ಶಾನು—ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿತಾದಾದರೂ ಹೆಂಗಸ ಅವ್ವಾ! ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರ-
ನಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರತೇನಿ ಅಂತ ಭವಿಷ್ಯ
ಹೇಳ್ತಾರ!

ಶಾರದಾ—ಅತ್ತೆವರ, ನೀವೂ ಯಾರದಾದರೂ ಹಿರೇರ ಹೆಸರು ಇಡಿ-
ರಂತ! ನನಗೇನು ತಿಳಿಬೇಕು!

ರಾನುಕ್ಕು—ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹಳೇ ಮಂದಿ ನಮ್ಮವ್ವಾ! ನಮ್ಮತ್ತೆವರ
ಹೆಸರು ಇಡತಿದ್ದರ ನೋಡು. ವೆಂಕೂಬಾಯಿ, ಯಂಕಣ್ಣಾ
ಅಂತಿದ್ದರು ಮಂದಿ ಅವರಿಗೆ!

ಶಾನು—ಹೌದು ನೋಡವ್ವಾ ಹೆಸರು ಚೆಲೋ ಆದ! ವೆಂಕವ್ವಾ
ಅಂತ ಇಬ್ಬರ ಆತು. ಶಾರೀ ಮಗಳು ವೆಂಕವ್ವಾ. (ಬೇಕು
ಸುವನು—ಕೇಳುವುದು)

ಭಿಷಗ್ರತ್ನ ಅಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ. ವಿ. ಪಂಡಿತರ
ಮನೋಹರ | ನೀಲ | ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ | ಜೀವಿನಿ | ಟಾನಿಕ್

ಪ್ರಿಯರ ಜಡ್ಡೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ.
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜೆತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ

ಆಜೀರ್ಣ | ವಂಚವಟಿ | ರಾನುಬಾಣಿ
ನಿಕಾರಗಳಿಗೆ

ಸದೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

ನಂಜನಗೂಡು ಟೂತ್ ಪೌಡರು ಮತ್ತು
ಅಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರಖಾನೆ.

ಶಾರದಾ—ನಿಮ್ಮತ್ತೆವರ ಶಾರಮನೀ ಹೆಸರು ಶಾರಾಬಾಯಿ ಅಂತ
ಇತ್ತು ಅಂತ ಕೇಳಿವೆ ನಾನು!

ರಾನುಕ್ಕು—ಹೌದು! 'ಶಾರಾ' ಅಂತ ಇಬ್ಬರೂ ಜಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದ
ನೋಡು. ಅಂಥಾ ಭಾಳ ಫ್ಯಾಶನ್ನಿನ ಹೆಸರು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಕ್ಕೆ
ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಫೋರ್ಡ್ ಫ್ಯಾಶನ್ನಿನ ಹೆಸರು ಚೆಲೋ ಆದ.

ಶಾರದಾ—'ಶಾರಾ' ಅಂತಾ ಇಡೋಣ ಹಂಗಾರ!

ಶಾನು—ಈಗಿನಿಂದಲೂ ಯಾಕೆ ತ್ರಾಸ ತಗೋತೀರಿ. ಮೊದಲು
ಎರಡು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಜೇಕು!

ರಾನುಕ್ಕು—ಎರಡಕ್ಕ?

ಶಾನು—ಒಬ್ಬನಾ ನಮ್ಮ ಮನೆತನಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ; ಇನ್ನೊ-
ಬ್ಬನಾ ನಮ್ಮ ಶಾರೀ ಅವ್ವನ ದತ್ತಕ ಮೋಗಲಿಕ್ಕೆ!

ಶಾರದಾ—ಸಾಕು. ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಸಾಲ್ವು ಕೂರಿಗಿ ಹೊಲಾ, ನಿಮಗೆ
ಮೊದ್ಡ ಅಸ್ತಿ ಆಗಿ ಕೂತವು!

ಶಾನು—ಮೊದ್ಡ ಅಸ್ತಿ ಅಂದರೆ? ಅಷ್ಟರೇ ಪುಕ್ಕಟೆ ಕೊಡೋ ಅವರು
ಯಾರು?

ಶಾರದಾ—ಅದೇನಿಲ್ಲಾ! ನೀವು ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಿದರ ನಮ್ಮ-
ಪ್ಪಗೆ ಹೇಳಿ, ಆ ಹೊಲಾ ಬ್ಯಾರೇವವರ ಹೆಸರಲೇ ಮಾಡಿಸ-
ತೇನಿ. ಎರಡನೇಸಾರೇ ಹೆಣ್ಣು ಗಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು!

ರಾಮುಕ್ಕ—ಶಾಮಾ, ಥರಥರದ ರೀತೀಲೇ ಒಗಟಾ ತಗ್ಗೊ ಆವಾ ನೀನು.....ಅಯ್ಯ, ಅನ್ನ ಹೊತ್ತಿದ ಸನ್ನಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೆತ್ತಲ್ಲ! ನೋಡಿ ಬರತೇನಿ!

(ಅಂಜೂರಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ — ಹಣ್ಣು ಮಾಡುವವನ ಕೂಗು)

ಶಾಮು—(ಜಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿ) ಹುಳಿ ಇರಬಹುದು ದ್ರಾಕ್ಷೆ.

ಶಾರದಾ—ಕರೀರಿ ಅಂದರ.....

ಶಾಮು—ಹೇಳು ಹಂಗಾರ. ಶಶೀನೋ ತಾರಾನೋ ?

ಶಾರದಾ—ತಾರಾ.....

ಶಾಮು—ಹೋಗು ಹೋಗು.....ಮತ್ತೂ ತಾರಾ ಅಂತ!

ಶಾರದಾ—ಶಶಿ..... ಆಯ್ತಲ್ಲೋ!

ಶಾಮು—‘ಶಶಿರಾಜ’ ಅನ್ನು. ಆವಾ ನಮ್ಮ ರಾಜಕುಮಾರ! (ಕೂಗಿ) ದ್ರಾಕ್ಷೆವಾಲಾ, ಎ ದ್ರಾಕ್ಷೆವಾಲಾ!

ದೃಶ್ಯ ೩.

(ಹೆರಿಗೆಯ ದವಾಬಾನೆಯ ವೇಟಿಂಗ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ)

ಶಾಮು—ಓ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಈ ನರ್ಸ್ !..... ಅವ್ವಾ ಇಷ್ಯಾಕ ತಡಾ ಮಾಡತಾರ ಇವರು!

ರಾಮುಕ್ಕ—ಬರತಾಳ ತಡಿ. ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ ಅವಸರ ಮಾಡಿದರ ಹೆಂಗ?

ಶಾಮು—ಶೀನೂ, ನಿನಗೆ ಹೆಂಗ ಅನಿಸ್ತದೆ? ಶಾರದಾ ಹೆಣ್ಣು ಆಗತ್ತದೆ ಅಂತಿದ್ದಳು. ಹೆಂಗಸರ intuition ಖರೇ ಆಗತಾವಂತ!

ಶೀನು—ನೀ ಏನು ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡೋ, ನಿನಗೆ ಗಂಡು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕು?

ಶಾಮು—There you go! ಅದರೂ ಯಾಕೋ ಸಂಶಯ ಬರತದೆ.

ಶೀನು—ಹಾ. ನರ್ಸ್ ಹೊರ ಬಂದಳು. ಕೂಗು ನೀ ತಡಿ. (ಶುಕು ಮೌನ. ನರ್ಸ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನೊಡಲಾದವರನ್ನು ಕೂಗು ಶಾಮು ಹಾಗೂ ಶೀನೂ ವಿಂಗಿಷ್ಟ ಹೋಗಿ ಬರುವರು.

ಶಾಮು—ಏನಂತ? ಏನಂದಳು? ಗಂಡು?

ಶೀನು—ಇನ್ನೂ ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲಂತ!

ಶಾಮು—ಇದೇನು! ದೊಡ್ಡ ಲೇವಿ ಡಾಕ್ಟರೇ ಬಂದರಲ್ಲ!

ರಾಮುಕ್ಕ—ನಾರಾಯಣಾ, ಹರೇ, ಎಲ್ಲಾನೂ ಸುಸೂತ್ರ ಮಾಡ. ಸಪ್ಪಾ. ಸಕ್ಕನಾರಾಯಣ ಮಾಡಸತೇನಿ!

ಶೀನು—ಏನಂದರೋ ಡಾಕ್ಟರು? Everything O. K. ಹೌದಲ್ಲೋ?

ಶಾಮು—Don't worry ಅಂದರು. ಅದರ ನನ್ನ ಶಾ ನನ್ನ ಶಾರಿ ಸುಸೂತ್ರ.....

ಶೀನು—ಅಷ್ಟಾಕ ಘಾಬರಿ ಆಗಿಯೋ! (ಅವನ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯಲು) ಈ coin toss ಮಾಡೋಣ. Head ಬಿದ್ದರೆ ಗಂಡು!

ಶಾಮು—ಹೆಡ್ಡು.....ಹೆಡ್ಡು.....ಅವ್ವಾ ಗಂಡು..... ಗಂಡು.

(ಕೂಗು ಆಳುವ ಧ್ವನಿ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳುವುದು)

ಶಾಮು—ಅವ್ವಾ ಗಂಡು.. ..ನಾ ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಗಂಡು! (ಶುಕು ಮೌನ)

ಶೀನು— (What is it nurse? A boy is 't it?)

ಶಾಮು—ಹಾ! ಏನಂತ!..... ಹೆಣ್ಣು? ಅವ್ವಾ ಹೆಣ್ಣು ಆತು ಕಡೀಕೆ! ಈ ಶಾರಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಇಲ್ಲಾ. ಕಡೀಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಡ್ಡು!

ಶೀನು—Congratulations ಶಾಮಾ! ಅದರ ನೀ ಏನು ಮುನ್ನೋಟಿದ ಮನಶಾ! ಈಗಲಿಂದ ವರಾ ಹುಡಕೋ ತಯ್ಯಾರಿ ನಡಿಸಿ ಮತ್ತ!

ಶಾಮು—ಹೆಣ್ಣೇನು ಗಂಡೇನು? ಒಟ್ಟು Father ಅದೆನೋ ಇಲ್ಲೋ! Sweets! Sweets! ಹೆಚು! (ಮಕ್ಕೊನ್ನು ಮಗುವಿನ ರೋದನ)

ರಾಮುಕ್ಕ—ಅಯ್ಯ, ಇದೇನಿದು? ಮತ್ತೊಂದು ಕೂಸು ಅತ್ತಂಗ ಆತಲ್ಲಾ!

ಶಾಮು—ಇದೇನಿದು?

ಶೀನು—ನರ್ಸ್ ಬಂದಳು.....What is it nurse? Pardon!..... This one is a boy! ಶಾಮಾ ಇದು ಗಂಡಂತ! Twins!

ಶಾಮು—ಅವ್ವಾ ಗಂಡು! ಗಂಡು ಗಂಡು!! ಅವಾ ಗಂಡು!!! [ಒಮ್ಮೆ ಕತ್ತಲೆನಾ] ಹಾ? Twins? ಅಂತ!!

ಶೀನು—Congratulation! ಶಶಿ-ತಾರಾ!!

ರಾಮುಕ್ಕ—ಅಂತೂ ನಿನಗೆ ತಶಿ ಅದಾ, ಶಾರದಾಬಾಯಿಗೆ ತಾರಾ ಅದಳು! ನಮ್ಮಪ್ಪಾ ಭಗವಂತಾ, ಸದಾ ಹೀಂಗ್ಲ ನಡಿಸಿ ಗೊಂಡು ಹೋಗಪ್ಪಾ!

ಶಾಮು—ಅವ್ವಾಣ್ಕ ಏನಂದಿ!.....ಸದಾ ಹೀಂಗ್ಲ ನಡಿಸಿ!

ಶೀನು—ನಿಶಾಯಿ ತಿನ್ನೋ ಬಾಯಿ ತಗಿ..... ಶಶಿ-ತಾರಾ ಪಿತನೇ!

— END —

ದಿವ್ಯದರ್ಶನ

೩೬. ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ ವಿರೇಚ್ಛರ

“ನಮನವೆನ್ನೆ—ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಮನವೆನ್ನೆನು,
ಅಳುಕೆಗಾಸರೇ ಮೂಲೆ—ಇಲ್ಲಿ ಅಸುನ ತೊರೆವೆನು
“ನಿನ್ನ ಸದ ಪದೇಶದಂತೆ ಸತ್ಯಪಥದಿ ನಡೆಯದೆ—
ನನ್ನ ವನಸಿನಂತೆ ಪಾಪಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದೆ
“ಅದರಿಂದು ನನ್ನದೇನು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ,
ಕತ್ತಲೆಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಮುತ್ತಿ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕತೊಡಗಿದೆ.
“ಏತಕನ್ನು ಈ ದೇಹ ಭಾರವಾಗಿ ಇರುವುದು—
ಯಾವ ಒಳಿತನಾಲೆಗಾಗಿ ಸಂತಪವನು ತಳೆವುದು!”
ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊರಳಕೊಟ್ಟೆ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ,
ಹಗ್ಗ ಮಾಯವಾಯಿತಾಗ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆ ಮೆಲ್ಲಕ್ಕೆ.
“ಯಾರು ನನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಿರುವರು?
ಪಾಪಿದೇಹ ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವರು?”
“ನಾನು ಮಗು!” ಎಂದರಾಗ ಯಾರೊ ಶಾಂತಸ್ವರದಲ್ಲಿ—
“ಹೆದರಬೇಡ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ನುಡಿದರದೇ ಕ್ರೂರದಲ್ಲಿ.
ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಾಯಿ ತೆನೆಗೆ ಮೈ—ಬೆವರಿಕೊಂಡಿತು,
ಯಾರೊ ನನ್ನ ಕೃತಿಯ ಕಂಡರೊಂದು ಭಯವು ಬಂದಿತು.
ತೆರೆದ ಕಣ್ಣು ನಾಲಗೆಯನು ಚಾಚಿತೆನ್ನುವೆಂದದಿ
ಕತ್ತಲೆಲ್ಲ ಕರಗಿ ಬೆಳಕು ಮೈ ದೋರಿತಾ ಬದಿ

ಇಳಿದು ಬಂತು ಬೆಳಕು ಪಾರಿವಾಳವಿಳಿಯುವೆಂದದಿ,
ಬಳುಕೆನ್ನ ದೇಹ—ಬರುವ ಬೆಳಕಿಗೊಲಿದು ಮಾನದಿ.
ತೆಕ್ಕನಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆನ್ನನಾರೊ ಎನಿಸಿತೊಮ್ಮೆಗೆ,
ಆ! ಎಂಥ ಸುಖವು ಓ! ಏನು ಹಿತವೊ ಅಪ್ಪುಗೆ!!
ನಾನು, ನನ್ನ ಇರವು—ಎಲ್ಲ ಮರೆತು ಹೋಯಿತಾಕ್ಷಣ;
ಬಾಸು, ಭುವಿಗಳೇಕವಾಗಿ ವಾಣಿ ಮೊಳಗಿತಾಕ್ಷಣ:
“ದುಡುಕಬೇಡ ಕೆಡುಕೆನೆಡೆಗೆ ಏಳು ಕಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ—
ಇನ್ನು ನೀನು ಪಾಪಿಯಲ್ಲ ಮುಖವನೇತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ!
“ನೋಡು ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪಾಪರಾಶಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವುದು,
ಶಾಪಕೊಲಿದ ಜೈದಯದ್ದು ಪಾಪವನ್ನು ಸುಡುವುದು.
“ಪಾಪಿ ಸಾಯಲೆಂದು ದೇವ ಇಚ್ಛೆ ವೃತ್ತಪಡಿಸನು
ಪಾಪದರಿವು ಮೂಡಿದಲ್ಲಿ ದೇವನುಡಿಸಿ ನಿಲುವನು.
“ಪಾಪಿಯವ ಪುನೀತನೀತೆ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವು
ಇಲ್ಲ ದೇವಗೆಲ್ಲರೊಂದೆ ಬಿಸುಟು ಇನ್ನು ಭಯವನು.
“ಏಳು ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗು ಮುಂದೆ ಒಳಿತನರಸಿ ಧಾವಿಸು,
ಒಳಿತನಲ್ಲ ದೇವ-ಒಳಿತನಾಗಿ ದೇಹವರ್ಷಿಸು!”
ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆ, ಹೃದಯ ಪಾಂತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಹಾಕಿತು
ಸಂಬುಗೆಯು—ಪಾರಮೇರಿ ಜೀವನನ್ನು ಸೋಂಕಿತು

ಬಾನೊಡೆಯ ಬಾರಾ....

೩೭. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಬೆನಕಟ್ಟಿ, (ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು)

ತಾಮಸದ ವಿಪನೀಲ ಘನಶ್ಯಾಮ ರಸಗಡಲ
ಕಡೆದ ನೊರೆ ಕುದಿದ ನೊರೆ ಘನಘನಿತಮಾಗ—
ಕಾಮುಕಗಿಲ ಪಡೆಯ್ಯಾಗಿ ಘುಹಾಕಾಳಿ ಜಡೆಯಾಗಿ,
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಯಲನ್ನೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲೊ

ಕಣ್ಣು ಚುಚ್ಚುವ ಕಾಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ
ಹಗೆಯ ಕುದಿಕುಚ್ಚಿ ನೊಡೆ ಎದೆಗುಬೇಗುದಿಯಲ್ಲಿ,
ಬರಲಿರುವ ಮುಸುಕಿನಾ ಮುಟ್ಟು ಮುಸುಕಿನಲಿ,
ಉರಿಗೂಡಿ ಬಿಸುಗಾಳಿ ಸೂಸುತ್ತಿರಲಲ್ಲಿ

ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣೆಡುತೆ ನಿಂತಿರುವೆ
ಬಾಳಿನಾಶೆಯನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವೆ
ನೈರಾಶ್ಯದುಸುಬಿನಲಿ ಆಲೆಯೊರತೆಯನು ತೋಡಿ
ರಸಗಂಗೆ ಬರುವಳೆಂದಾತಿ ಸುತಲಿರುವೆ!!

ಹಿಮಗಿರಿಯ ಮೇಲಿಂದ ತುಂಗಾಳಿ ಬೀಸಿತೆ?
ಮೇಘಮಂಡಲ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿ ಮಳೆಗರೆದಿತೆ?
ವಿಶ್ವವನೇ ಮುಸುಕಿರುವ ಕುದಿಕುಚ್ಚು ಕಳೆದಿತೆ?
ಬೆಂದೆದೆಯೊಳೊಂದಿನಿತು ತನಿಗಂಪು ಸೂಸಿತೇ?

ಎಳೆಗಾಳಿ, ಸುಳಿಗಾಳಿ, ಮಳೆಗಾಳಿ, ಬಿರುಗಾಳಿ
ಸುಯ್ಯಾಗಿ, ಸುಳಿಯಾಗಿ, ತಿರುಗಣೆಯ ಮಡುವಾಗಿ
ಮೇಘಗಳ ಒಳಹೊರಗು ಗರಗರನೆ ತಿರುತಿರುಗಿ
ಬರಸಿಡಿಲ ಗುಡುಗಿನೊಡೆ ಕೋಲ್ವಿಂಚು ಸೆಳೆದು,
ಮಳೆಬಿದ್ದು ಮುಗಿಲೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಬಿಳಿಯಾಗಿ
ಹೊಳೆವ ಬಾನಿನೊಳೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಬೆಳಕಾಗಿ
ಅನಂದದಮೃತವೇ ಮನಮುಂಬುವಂತಾಗಿ
ಬಾನೊಡೆಯ ಬಾರವೆಯ ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಬೆಳಗಿ
ತೋಕಗೀ.....

ಕ್ಷಯರೋಗಿಯ ಜೀವಿತ ಪ್ರಪಂಚ

ಡಿ. ಜಿ. ಎನ್. ಜೊಶಿ, ಕೆ. ಎಚ್. ಐ. ಘಟಗಢಾ

ಇಂದು ಕುಟುಂಬ-ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು, ರೋಗ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿ, ರೋಗಿಯನ್ನೂ ಹತ್ತಿರದವರನ್ನೂ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವುದು ಈ ರೋಗದ ರೀತಿ. ಕ್ಷಯರೋಗಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು?

ವೈವಾಹಿಕ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರ ಸಂಬಂಧ

ಕ್ಷಯರೋಗವು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸ್ಥಾಯಿ, ರೋಗವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಈ ರೋಗದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದ ಬಹಳ ಅಸ್ವಸ್ಥನಿರುತ್ತಾನೆ. ಬಹಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರಗೆ ಅವನು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಹೇಗೋ ಹೇಗೋ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಕ್ಷಯರೋಗವು ಸಾಂಸೃತಿಕ ರೋಗವಿರುವುದರಿಂದ, ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಬಳಿಕವೂ ರೋಗಿಯು ತನ್ನ ವೈವಾಹಿಕ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೇಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಂಡತಿ ಬಾಯಿ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಮತ್ತು ಸಕ್ಕಳು-ಮರಿ ಇವರೊಡನೆ ರೋಗಿಯ ಸಂಬಂಧ ಯಾವಾಗಲಾಗಲೂ ತೀರ ಸಮೀಪದವಾಗಿ ಬರುವುದು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವರೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರೇಮದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರೀತಿ ಎಷ್ಟಾದರೂ ದೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮಸ್ವರೂಪವಾದ ತಮ್ಮ ಜನರು ದುಃಖಪಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರ ಹೃದಯವು ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಮುಖದ ಚುಂಬನ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೋಹವನ್ನಾದರೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಸಂಯಮಿ ಜನ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಂಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖಪಡುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಜನರು ಅತಿವಿರಾ, ಅದರ ಎಷ್ಟೇ ಮರ್ಯಾದಿತವಾಗಿಯಾದರೂ ಸಂಯಮವನ್ನು ಬಿಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನು ಕೊನೆಗೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಧರ್ಮಸ್ಥ ತ್ರಾಯತೇ ಮಹತೋಭಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಜವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞನನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಅನಿವಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಮಾನವನಿಗೆ ಅಶಕ್ತವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೇನು ಕೊಡಲು ಬರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಹಾವಿನ ವಿಷವು ಅದರ ಹೆಲ್ಲಿನೊಳಗೆ, ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಅದರ ಬಾಲದೊಳಗೆ (ಕೊಂಡೆಯಲ್ಲಿ) ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಕ್ಷಯರೋಗಿಯ ವಿಷವು ಅವನ ಕಫದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೋಗಿಯು ಒಂದು ಮುಖಪುಟದಿಂದ ಕ್ಷಚಿತ್ತಾಗಿ ಘಟಿಸುವ ಅನರ್ಥವು-ಗಂಡಾಂತರವು, ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗದ ಅಲಿಂಗನ. ದಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ರೋಗಿಯ ಉಗುಳನ್ನು ಮೈಗೆ ಸಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಅದೆಷ್ಟು ಕಾಲ ತೀರ ಅವನ ಸಮೀಪ ಕುಳಿತರೂ ಅಥವಾ ಅವನ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಏದೇ ನಿಮಿಷ ಕಾಲ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು, ಅವನ ಕಫದ ತುಪಾಕಿಗಳು ಕುಳಿತವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೊದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕ್ಷಯಸಂಸರ್ಗವಾಗಬಹುದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ರೋಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಬಂಧಿ ಕರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಕಫ ಮತ್ತು ಕಮ್ಮಲು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದ ಬೇರೆ ಇತರರಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ (ಮನೆ-ತನದ) ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯ ಅರಿವೆ ಅಂಚಿಡ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರೆ ಸಡಿಗ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಬೇರೆ ಇಡುವುದು, ಅವನ ಕಫದ ನಾಶವನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು, ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಉಗುಳಗೊಡದಂತೆ ನೋಡುವುದು, ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ವಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಕಾಗದ ಒಡೆದ ಹೊರತು ಕಮ್ಮಲು ಕೊತಡೇ ಇರುವುದು-ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಜನರು ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡಲಿಕ್ಕಿಬೇಕು-ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲಿಕ್ಕಿಬೇಕು. ಕ್ಷಯರೋಗಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕ್ಷಯಸಂಸರ್ಗವಾಗುವಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆಯು ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕ್ಷಯರೋಗಿಯಿಂದ ದೂರವೇ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹ ಮಾಯಾ ಮಮತಾ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಿ ಇಪ್ಪಲಿಬೇಕು.

ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಕಫ ಮತ್ತು ಕಮ್ಮಲು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಜನರು ಅವನನ್ನು ಅಸಹ್ಯದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಸುಧಾರಿಸಿದ ಮಾನವಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ-ಅಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾ-

ದರೋನ್ಮು—ಕ್ಷಯದ ಸಂಸರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಿಃಸಂ-
ಶಯ. ಈ ರೀತಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆದ ಸಂಸರ್ಗದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಕ್ಷಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ಬಾಧಿತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ
ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಐದು ವರುಷದ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಳಗಿನ
ಹುಡುಗರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯಿಂದ ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ
ಅಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಯರೋಗಿಯ ಸಹವಾಸವು ಬಹಳ
ದಿನಸರ್ಗದ ವರೆಗೆ ಅದೇಕೆ ಬಹಳ ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಘಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ,
ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕ್ಷಯ ಸಂಸರ್ಗವಾಗದಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಸುಕಷ್ಟವೆ.
ಕ್ಷಯರೋಗಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಅವಳ ಗಂಡನಿಗೆ, ಅಥವಾ ಕ್ಷಯ
ರೋಗದ ಗಂಡನಿಂದ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕ್ಷಯದ ಸಂಸರ್ಗವಾದ
ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಣಬಂದಿವೆ.

ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಯರೋಗದ
ಮನುಷ್ಯನಿಂದ, ವಿಶೇಷತಃ ಕ್ಷಯಜಂತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಫವು
ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಯರೋಗಿ ಮಾನವನ ಸಂಗಡ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವರೆಗೆ
ನಿಕಟ ಸಹವಾಸ ಬರುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ—ಕ್ಷಯಸಂಸರ್ಗದ ಸತತ
ಅಳವಳಿವಿರುವುದರಿಂದ—ಕ್ಷಯಸಂಸರ್ಗ ಘಟಿಸುವ ಹೆದರಿಕೆಯಷ್ಟು
ಉಳಿದವರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಯ ರುಗ್ವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಹಗಲು
ರಾತ್ರಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿರುವ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಾಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಯದ
ಸಂಸರ್ಗವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ತನ್ನ
ಕಫ ಮತ್ತು ಕೆಮ್ಮಲುಗಳಿಂದ ಇತರರಿಗೆ ಸಂಸರ್ಗವಾಗಲೂಡದ
ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ನಿರಾಪವ್ರವಿಯೇ ಆಗಿರುವನು.

ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಮದುವೆಯ ಸಂಬಂಧ

ಈಗ ರೋಗಿಯ ಮದುವೆಯ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದರ
ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ರೋಗಿಯು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಬಹಳ ಅಸ್ವಸ್ಥ
ನಿರಾಶ್ರಯನೋ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಫವು ಕ್ಷಯಜಂತುಯುಕ್ತವಿರು-
ವುದೋ, ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಮದುವೆಯ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರವು ಮುಂದೆ
ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಗುಣಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ
ಮತ್ತು ಅವನ ಉಗುಳು ಸಹ ಕ್ಷಯಜಂತುವಿಹೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡ
ತಕ್ಕಂತಹದಿರುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯಾದ ರೋಗಿಯು ಆತ್ಮಸಂಯಮನ
ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರ್ಗವು ಇದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಶಕ್ಯ
ವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮದುವೆಯಾದವರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದರೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲ
ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ
ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತರದ ಅನಿಷ್ಟ ತರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗದೆ, ಮನಸ್ಸಿನ
ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತತೆ—ಇವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬಹುದು ಹಾಗಾ
ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ.
ಕ್ಷಯರೋಗವು ಅನುವಂಶಿಕವಲ್ಲೆಂದು ಈಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪುರುಷನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯಜಂತುಗಳು
ಎಷ್ಟೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೃತಿಸ್ವಾಭಾವಿಕ
ಸಿದ್ಧವೆಂದು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಯರೋಗಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ
ಹುಡುಗನು ಜನ್ಮದಾರಭ್ಯ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹೆದರಿಕೆ
ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಹುಡುಗರು ಆರಕ್ತರೂ ರೋಗಕ್ಕೆ
ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಲಿಪೀಳುವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಾಯಿಯು ಕ್ಷಯರೋಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ
ಗರ್ಭದ ಪೋಷಣವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದ
ಮೇಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವಳಿಗೆ
ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ ಇರುವುದೇ ಮೇಲೂ. ಇನ್ನಲ್ಲವೇ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಭಾರ,
ವಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿತನ ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ
ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಆಘಾತಗಳ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿ
ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಕವು ಆಗುತ್ತದೆ.
ಯಲ್ಲದೆ, ಅವರಿಗೆ ಗುಣಹೊಂದಿದ ರೋಗವು ಮರಳ ಬರುವ ಸಂಭವ
ಬಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ರೋಗವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿದ
ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೀವನ, ಕೇವಲ ಹೆರಿಗೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿಹೋಗಿ
ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನ ಹೊಂದಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇನೂ ಕಡಿಮೆ
ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಸಂತತಿ ನಿಯಮನ

ಕುಟುಂಬ

ಅಮಾಂಶ - ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ

●

ಕಾ ಸ ಶ್ವಾ ಸಾ ರಿ

ದಮ್ನು - ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ
ಬರೆಯಿರಿ :

卐

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿಜೃಂಭ

(ಪ್ರತಿಬಂಧಕ) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಲಂಛಿಸುವುದೇ ಯೋಗ್ಯ-
ನಾದುದು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಜೀವನವನ್ನೇ ಕೊಡಲು
ಸಿದ್ಧರಾಗುವ ಜನರೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ
ನವದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದ ಹೊರತು
ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ಪೂರ್ತಿಯಾದಂತೆ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರು-
ವಾಗ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಲಾಬಲವನ್ನು
ನೋಡಿ, ಒಂದು ಬಹಳವಾದರೆ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿ.
ಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಹಿತ. ಸಾರಾಂಶ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲೇ
ಕ್ಷಯತಗುಲಿದ ಜನರು, ಮಿತಸಂಭೋಗದ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತತಿ
ಪ್ರತಿಬಂಧದ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಲಂಛಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆ. ಇದಾ-
ಯಿತು ಮದುವೆಯಾದವರ ಮಾತು.

ಈಗ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಅವಿವಾಹಿತ
ಮನುಷ್ಯರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ?—ಈ
ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನು
ಸಾರವಾಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಬರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ
ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಲು ಬರಲಾರದು. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ
ಬಂಗಾರದಂತಹ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ 'ಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು
ಕಡುಕೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಜೀವನದ ಹೊಣೆಯು
ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೊಳೆದೀತು. ವೈವಾಹಿಕ
ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಹೊಣೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ಒಳಿತು
ಕಡುಕು ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಾಗುವ ಆಘಾತ, ಈ ಎಲ್ಲ
ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮರ್ಥತೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಂತವ ಉಪರಂಭರಣೆ-ಪ್ರಾಣಹಣೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ
ವಿರುವಾಗ, ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವಂತಹ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಬಿಡುವುದ
(ಸ್ವತಂತ್ರ) ಅವಿವಾಹಿತ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಏಕೆ ಹೊರಬೇಕೆಂಬ
ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಏಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದ
ವಂಶ (ಮನೆತನ) ವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯುಳ್ಳವನು
ಮತ್ತು ಕೈಚಿತ್ತಾಗಿ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಪಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು, ಈ
ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಡೆಗೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ
ಆದ್ಯ ಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಂದೀತು. ಆದರೆ ಗುಲಾಬಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ
ಮುಳ್ಳುಗಳಿರುತ್ತವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವಾಹಿತರು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿತ-
ಬೇಕು. ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಗುಲಾಬಿ ಹೊವಿನ
ಮಕರಂದವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಷ್ಟ
ಸಾಂಪದಾನವಾದ ಸೂಚನೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಿರಬಹುದು?

ವಿಷಯಸುಖಗಳ ವ್ಯಸ್ಥಿಯಿಂದ ವಿವಾಹಿತ ಜೀವನದತ್ತ
ನೋಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಕೋವನ ಮೇಲಾ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕ್ಷಯ
ರೋಗಿಯು ಇತರ ಸುಖಸಾಧನೆಗಳ ವ್ಯಸ್ಥಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ,
ಅವಿವಾಹಿತ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಿಂತ ವಿವಾಹಿತ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ನೆಚ್ಚಿ-

ಉದ್ದ ವನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ
ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯೂ ಕೂಡಾ
ಯಾವತ್ತೂ ಅವಯವಗಳು, ಅಂಗೈ, ಅಂಗಾಲು,
ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆ
ಯಂತೆ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಬರುವುದು. ಅವಶ್ಯಕ, ಉಳಿದವರು
ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬುವುದು,
ನೋಯುವುದು, ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗದಿರಲಿ, ಲಿ,
ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ನಿಶ್ಚಿ-
ತವಾಗಿ ಜೀವನವೇ ಬೇಡಾರವೆಂದಿದ್ದರೆ ಇಂತಿ-
"ಪರ್ಲ ಕಾಥಾ" ಸೇವಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರಿ.

ಗರ್ಭಾಕಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿ
ದುವರಿದಂತೆ ತಿಂಗಳ ಮುಟ್ಟು ನಿಯಮಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫಲಂಕರ ಅಶಕ್ತಿಯಾಗುವುದು; ಶರೀರಕ್ಕೆ
ವೈಷ್ಣವ ಅನಿಷ್ಟದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ವೇದನೆಯ
ಯವಾಗಿ ಬಿತ್ತು, ಬಿಡು, ಕೈ-ಕಾಲುಗಳು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ
ಸೆಳೆಯುವುದು, ಹೀಗಾಗಿ ತಿಂಗಳೂ ಮುಟ್ಟಾಗುವ
ದಿಂದರೆ ಒಂದು ಸಂಕಟವನ್ನಿರಿಸಿದಂತೆ. ಇಂತಿಹ
ವಿಷಯ ತಡವು ರೋಗ, ಬಾಂಧವತನದ ಪಂಚರ ಅಶ-
ಕ್ತ ಮುಂಡಾದವನಿಗೆ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಅನಂದಿ-
ಲಾಯ ರೋಗವು ಇವರ 'ಅಬಲಾಮೃತ' ಗುಣಿ-
ಗಳು ಖಂಡಿತ ಗುಣಾಶಾಯಿಯೆಂದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ
ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಸತ್ತಿರದ ಕೆಲವು ಸ್ವರೂಪ ಕೇಳಿರಿ

No. 2 ಪರ್ಲ ಕಂಪನಿ ಉಳಿದಿರುವಾಗ 1940ರಲ್ಲಿ 22

ಗಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಸಯದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಈ ಮಾತು ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಕೆಯ ಗಂಡನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಉಳಿದ ಯಾರ ಕೈಯಿಂದಲೂ ಎಂದೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಹಣದ ಪೂರೈಕೆ, ಸೇವಕ ಪರಿಚಾರಕರ ಸವಲತ್ತು ಮುಂತಾದ ವಿಸಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಹಾಯವಂತೂ ಸಿಕ್ಕೇಬಿಡುವದು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಸಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಆಧಾರವುಂಟು. ದಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಪುರುಷನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಆಶೆಯ ಜ್ಯೋತಿಯು ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಶ್ರೂಷೆಯು ಕೂಡ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೊರತು ಎರಡನೆಯ ಯಾರ ಕೈಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷನ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂದರೆ, ಅವನ ಜೀವನದ ಆಶೆಯೇ ಸರಿ. ಆಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ತಾನು ಬದುಕಲೇಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ ಅವನಿಗಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ, ಪ್ರೇಮದಿಂದಾಗಲಿ, ಕರ್ತವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಜನರ ನಿಕಟ ಹೆದರಿಯಾದರೂ ಆಗಲಿ, ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪುಕತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿರುವರೆಂಬ ಅನುಭವವಿದೆ.

ಅವಿವಾಹಿತ ರೋಗಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಅಪೂರ್ವ. ನಿಜವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಇವನು ಬೇಕಾಗಿರುವನೋ ಅಂತಹರು ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗಿಯು ವಿಧವೆ ಇದ್ದರಂತೂ ಆಕೆಯು ಪಡುವ ಕಷ್ಟದ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವಿವಾಹಿತ ಹುಡುಗಿ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಆಕೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿರುವರೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಿವಾಹಿತ ರೋಗಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹರ ಜೀವನವು ಹಾಯಾಗಿದ್ದರೇ, ಅವರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವಿವಾಹಿತರಿಗಿಂತ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀರೋಗಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತಾಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಗುಣಹೊಂದಿದ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕ್ಷಯಸಂಸರ್ಗವಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗವು ಅನುವಂಶಿಕ ಅಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಜನ್ಮತಃ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದೂ ಕ್ಷಯದೂಷಿತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಕ್ಷಯ ಸಂಸರ್ಗ

ನಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗದ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ತಂದೆ ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಬಳಿಕ, ಅವರ ಕಥವನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ನೇಳೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಕ್ಷಯಜಂತುವಿಹೀನನೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರೂ, ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಅವರ ಕಥವು ಜಂತುಗಳಿಂದ ಕಂಡಿರುವುದು ತೀರ ಅಸಂಭವನೀಯ ಅಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು, ಮೊದಲು ಕ್ಷಯವಾದ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಎಂದಮೇಲೆ ಕ್ಷಯವಾದ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಯೋಗ್ಯವು. ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳಾದ ತಾಯಂದಿರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಸಯವಿರುತ್ತದೆ.

ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯಜಂತುಗಳು ಕ್ಷುಚಿತಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮೊಲೆಗಳೇ ಕ್ಷಯದೂಷಿತವಿದ್ದರೆ, ಮೊಲೆ-ಹಾಲಿ (isreast milk) ನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯಜಂತುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತಾಯಿಗೆ ಕೇವಲ ಪುಪ್ಪುಸ ಕ್ಷಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಕೆಯ ಮೊಲೆಗಳು ಬಹುಶಃ ಕ್ಷಯಜಂತುವಿಹೀನ ಇರುತ್ತವೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ವಿರುದ್ಧ ವಿಶೇಷ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಾಯಿಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಹೆದರಿಕೆ: ತಾಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲು ಕರೆದುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಅವುಗಳ ಮೊಲೆಯ ಬಳಿ ಕೆಮ್ಮುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾಸದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅವಾಯವಾಗದಿರದು. ಮಕ್ಕಳು, ಕ್ಷಯದೂಷಿತರಾಗುವುದು ತಾಯಿಯ ಕಥದಿಂದ ಮತ್ತು ಕ್ಷಯದೂಷಿತ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾಸದ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ; ಅಂತೆಯೇ ಕ್ಷಯವಾದ ತಾಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಲುಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ಮೇಲು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಗನನ್ನು ಚುಂಬಿಸುವ ಮೋಹವನ್ನಂತೂ ಬಿಡಲೇಬೇಕು. ಈ ವಿಸಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಾಣತನದಿಂದ ಮತ್ತು ರೂಢಿಯಿಂದ ಈ ವಿಸಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಕ್ಷಯರೋಗೀ ಜನರು ಕುಟುಂಬದವರಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮದುವೆಯ ಜೀವನದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನನುಭವಿಸುವಾಗ, ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಆತ್ಮಸಂಯಮನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುವ ವಿಸಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಖೇದಪಡಬಾರದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಾದವರನ್ನು ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಹೇಗೆ ಕೆಡುಕೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ನಡಾವಳಿಯನ್ನು ಸದ್ವರ್ತನದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಕ್ಷಯರೋಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅಚರಿಸುವುದು ಸುಖಸರ್ವಸಮಾನದ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕವಾದ ಸದ್ವರ್ತನೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿ

೨೬. ಕಾಲಕರ್ಣ ಬಿಂದುಮಾಧವ ಬಾದಾಮಿ

೨೬

ಯಾವುದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಮನದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದ ಭೀತಿ, ತರಸ್ಕಾರ, ಕ್ರೋಧ, ದ್ವೇಷಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಶಿವಿಯು ಜೋಗತಿಯ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೨೬

ಅಬ್ಬ! ಅದೇ ಆ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿ!

ಮುಚ್ಚಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾಗಿಲು ಹಟಾತ್ತನೆ ತೆರೆದಂತೆ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ರೆವ್ವೆಗಳೆರಡೂ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬಳಿ, ಕಪ್ಪು ವರ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ವಾದ ಆ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಹೆದಿ ಎರಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಮೇಲೇರುತ್ತವೆ ಆ ನಂತರವೇ ಆ ಭಯಂಕರವಾದ, ಭೀಭತ್ಯಮಯವಾದ ಕಣ್ಣು-ಗಳೊಳಗಿಂದ ಉಂಡೆ-ಉಂಡೆಗಳಾಗಿ ಬೆಂಕಿಯ ಕೆಂಡಗಳು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿ ನನ್ನ ಮೈಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳಲು ಬರುತ್ತವೆ.

ಹೌದು. ಅದೇ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿ! ಅದೇ ಬೆಂಕಿಯ ಬಾಣಗಳು!! ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿನ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಆ ಕಣ್ಣು-ಗಳಿಂದ ಒಂದೇಸಮನೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಬೆಂಕಿಯ ಬಾಣ-ಬಿರುಸುಗಳು.

ಅಯ್ಯೋ!—ಭಯ, ನಡುಕ! ನನ್ನ ದೇಹ, ನನ್ನ ದೇಹವೆಲ್ಲವೂ ಗಡ-ಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜೋರೊಂದು ಬೆನೆ-ತಿದೆ. ಉಸಿರಾಟ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎದೆ ತುಂಬಿದ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ತುಯ್ಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೆ ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುತ್ತೇನೆ.

ಅದರೂ ಆ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯ ಬಾಣ ಒಂದೇಸಮನೆ ಸುರಿಯುತ್ತಲಿವೆ ಆ ಭಯಾನಕ ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡೂ ತನ್ನೆಲೆಯ ಮುಚ್ಚಳು ತೆರೆದ ಹಾಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಇವೆ;—ನನ್ನನ್ನೇ ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬೆಂಕಿಯ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು.....ಎರಡು..... ಮೂರು.

ಅಹ್ಲಾಂ! ನನ್ನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತು; ತಾರುಣ್ಯದ ರಸಭರಿತ ಕಳೆಯಿಂದ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಹ. ಕಮಲದಂತಹ ನನ್ನ ಸುಂದರವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ತಮ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದು.

ಕೊಂಡು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಲಿವೆ. ಕಸೂತಿ ಹಾಕಿದ, ತೆನೆ ತಿರುವಿದ ಇಲಕಲ್ಲ ಕೇಸರಿ ವರ್ಣದ ಸೀರೆ, ಗಿಳಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕುಪ್ಪಸ— ಎಲ್ಲವೂ ಆ ದೃಷ್ಟಿಬಾಣಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಧಗ-ಧಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ.

ಅಯ್ಯೋ!— ಉರಿ, ಕೆಂಡ, ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ!

ಉಹ್ಹಂ— ಈ ನೋವು. ಈ ನೋವನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಲಾರೆ ಶಿವನೇ.

ನಾನು ಭಯಚಕಿತಳಾಗಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜ್ಞೆತಪ್ಪಿದವರಂತೆ ಏನೇನೋ ಅರಚುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನನಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಜ್ಞಾತ ನರಕದ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿಯೇ ಕಾಯ್ದ ಕ್ರೂರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ವೇದನೆ-ಯಾಗುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಹೆದರಿಕೆ ಎಂದಿಗೂ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮಾಯವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಪುಕ್ಕಿಯೆ? ಹೇಡಿಯೆ? ಇದ್ದರೂ ಇರಬೇಕು ಅದರೂ ನಾನಿದುವರೆಗೆ ಆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರಿಲ್ಲ; ಯಾರನ್ನೂ ಶಪಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಲಯಮ ಬಂದರೂ ಹೆದರದ ನಾನು, ಆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ, ಆ ರುದ್ರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭೀತಳಾಗಿ ಭೂಮಿಗಳಿರುತ್ತೇನೆ; ನಾಲ್ಕರ ಚಳಿ ಬಂದವರ ಹಾಗೆ ನಡುಗುತ್ತ ಭಯಪಡುತ್ತೇನೆ ಅದೇಕೋ ಯಾರಿಗೂ ಅಳುಕದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕಸವಿಸಿಪಡುತ್ತದೆ; ಎದೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಫೀಳಿಡುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದೂ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿ ಇನ್ನಾರವೂ ಅಲ್ಲ; ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಜೋಗತಿ ಭರಮವ್ವನವು. ಅವಳ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಲಿರುವುದು ಇಂದು-ನಿನ್ನೆಯಲ್ಲ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಸಂತಗಳನ್ನು, ಅವಳಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಲೇ ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನು-ವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ-ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಟ-ನೋಟಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ, ನನಗೆ ಆ ಕಟ್ಟಿದೃಷ್ಟಿ ತಾಗಬಾರ-ದೆಂದು, ಆ ಅವಳ ವಿಕಾರಸ್ವರ, 'ಛಣ ಛಣ' ಎನ್ನುವ ಅವಳ ಕೈಯ ಜಾಗಟೆಯ ಸದ್ದು ಕೇಳಬಾರದೆಂದು ಅಡಕಲು ಗಡಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಲೋ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ ಜಾಗೆ ಹುಡುಕಿ ಅಡಗಿ-ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೆದುರಿಸಿ ಬದುಕುವ ಶಕ್ತಿ, ಜೈತನ್ಯ, ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ ಯಾವುದೂ ನನ್ನ ಬಳಿಯಿಲ್ಲ. ದೂರದಿಂದ ಅವಳ ಸ್ವರ ಕೇಳಬಂದರೂ ಸಾಕು; ನಾನಾಗಲೇ ಪಲಾಯನ ಹೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸದ ಹಾಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ನನಗೇ ಭಯ, ಉದ್ವೇಗ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರುಷದ ಕುನ್ನಿಯಾಗಿದ್ದು-ವಾಗಲೇ ನನ್ನ ಹಟಮಾರಿ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ

ನನ್ನನ್ನು ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರಲು ಆ ಭೂತವನ್ನು ನನಗೆ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಳು.

ಅವಳನ್ನು ಕಂಡ, ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ದೃಶ್ಯಗಳೂ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿವೆ. ಅವಳನ್ನು ಮೊದಲು ಸಲ ಕಂಡ ಘಟನೆ. ಯಂತೂ ನಾನು ಸತ್ತರೂ ಮರೆಯಲಾರದ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಬೇಡಬೇಡವೆಂದರೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೆದುರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ. ಜತೆಗೆ ನನ್ನ ಪುಕ್ಕತನವನ್ನು ಬಲಿಯಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾನಾಗ ಬರಿಯ ಮೂರುವಾರುಕದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಹೊರಗೆ ಆಗ ತಾನೆ ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸಿದ್ದ. ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಅಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಲೆಯಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪರಾತದಲ್ಲಿ ಸೆಜ್ಜೆಯ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೊಟ್ಟಿ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ರೊಟ್ಟಿಯ ಬಡೆತ, ಮತ್ತೆ ಬೇಯಿಸುವುದು—ಕರ್ಮದ ಗಾಲಿಯಂತೆ ಅವಳ ಕೆಲಸ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ನೀರವವಾಗಿದ್ದರೂ ಒಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಜ್ವಾಲೆ ಕೂಗುಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು ಆಗಾಗ.

ನಾನು ಆಗ ತಾನೆ ಎದ್ದು ಮೊಗ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದಿದ್ದೆ. ಇದ್ದುದಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನನಗೆ ಬೆಲ್ಲತನ್ನಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂತು. ಯೋಚನೆ ಬಂದುದೇ ತಡ ತಾಯಿಯದುರು ಹಾರಿ ಕುಳಿತು—

“ಬೆಲ್ಲ ಕೊಡೆವ್ವಾ” ಎಂದು ಅಚ್ಚಿಯ ಸ್ವರ ಎಳೆದೆ.

“ಬೆಲ್ಲ; ಏನ ಮಾಡತಿ, ಶಿವಿ....ಬಿಸೀ ರೊಟ್ಟ್ಯಾಗ್ಯವು, ಕಾರಾ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಡತೇನಿ...”

“ಉಹೂಂ—ಯೆವ್ವಾ ನನಗೆ ಬೆಲ್ಲನ, ಬೇಕು....”

ನಾನು ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಿಯಿಂದ ರಾಗ ಎಳೆದು ಅವಳು ಕೊಡಲು ಬಂದ ಬಿಸಿಯ ರೊಟ್ಟಿ, ಕಾರದ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ.

“ಹೋಗ್ ಹೋಗ್; ಬೇಬರ್ಸ ಈಗ ಬೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗೂ” ಎಂದು ತಾಯಿ ಗದ್ದರಿಸಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯಳಾದಳು. “ಉಂ.... ಊಸ್ ನನಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಬ್ಯಾಡ....ಬೆಲ್ಲ ಬೇಕು” ಎಂದು ರಾಗ ಎಳೆದೇ ಎಳೆದೆ. ಇಲ್ಲದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ನನ್ನತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯವೀಯದೆ ರೊಟ್ಟಿ ಬೇಯಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಳು.

ನನಗಾಗ ತಾಯಿಮೇಲೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತು. ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಪಡೆದೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚು ಹೊಕ್ಕಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳ ಹಟ ನಿನಗೇ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲ—ಎಂತಹದು ಎಂದು. ಅವಳ ರೊಟ್ಟಿಯ ಬಡಿತವೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ; ನನ್ನ ಅಳುವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಾದು, ಕಾದು ಬೇಸತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ವರವನ್ನು ಸಪ್ತಮಕ್ಕೇರಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ನನ್ನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲದ ಮೇಲಿನ ಅತಿಯಾಸೆ, ಹುಡುಗತನದ ಹಟ ಮಾತ್ರ ಧ್ವನಿಗೊಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅಮ್ಮ ನೋಡುವ ವರೆಗೆ ನೋಡಿ, ಸಹನೆ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಒಂದು ಗುದ್ದಿಕೊಡು—

ಹಿಟ್ಟು ಮುಳುಗಿದ ಕೈಯಿಂದ. ಅದರೂ ನಾನು ಮೊಪ್ಪುಹಾಕದೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಎರಿಸಿ ಕಿರುಚಲಾಂಭಿಸಿದೆ.

ತಾಯಿ ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವ ರೊಟ್ಟಿಯ ‘ರಪ್-ರಪ್’ ಎಂಬ ಸದ್ದು, ಅವಳ ಕೈಬಳೆಗಳ ಸದ್ದಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ನನ್ನ ಅಳುವಿನ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಾದ ಹಾಗಿತ್ತು. ನಾನೆಷ್ಟೇ ಜೋರಾಗಿ ವಾದ್ಯವಾದನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳು ತನ್ನ ಕೆಲಸಬಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಕೊಡಲೇಯಿಲ್ಲ.

ತುಂಬ ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆಯೇ ಜಾರಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪರಾತದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಿಟ್ಟ ನಾದದ ‘ಸೆಜ್ಜೆ’ಯ ಹಿಟ್ಟು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು. ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತು ಅತ್ತು ಅತ್ತು ನನ್ನ ಕೋಪ, ನನ್ನ ಸ್ವರದ ಹಾಗೆಯೇ ಇಳಿಮುಖವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ತಲೆಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಶವಾದ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಕೇಳಬಂತು.

ಯಾಕಲಗೇ ಜೋಗವ್ವಾ.... ಯಾಕಲಗೇ ಜೋಗವ್ವಾ....”

ಆ ಭೀಷಣವಾದ ಸ್ವರದೊಂದಿಗೆ ಧ್ವನಿ ಬೆರಸಿ ‘ಢಣ-ಢಣ-ಢಣ’ ಎಂದು ಸದ್ದು ಮಾಡಿತು ಜಾಗಟೆ. ನನಗೇಕೋ ಭಯವಾಗಿ ಅಳುವನ್ನು ಹಠಾತ್ತನೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ “ಹಟೆ ಬಾಳ ಮಾರ್ತಿ ಸಿವಿ. ನಿನ್ನ ಆ ಜೋಗವ್ವನ ಕೈಯಾಗ ಕೊಡತೇನೆ ನಿದ್ರಿಸು”

ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ನಾನು ಭಯದಿಂದ ಅರಚುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾಯಿ ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಜೋಗವ್ವನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ತಿರುಗಿಸಿದೆ.

ಅವಳು ತಲೆಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದಂತಹ ಶರೀರ. ಇದ್ದಲನ್ನೇ ನಾಚಿಸುವ ಮೈಸರ್ಣ. ಒಳಸೇರಿದ ಗಲ್ಲ. ಗಿಳಿಯಂತಹ ಅಸಹ್ಯವಾದ ಮೂಗು; ಗೂನು ಬೆನ್ನು; ಹಂಜಿಯಂತೆ ಬೆಳಗಾದ ತಲೆ. ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಆ ಭಯಾನಕ ಕಣ್ಣುಗಳು—ಅವುಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮಸಲು-ಧಾರೆಯಂತೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿ. ಹಣೆತುಂಬ ಅರಿಸಣ, ಕುಂಕುಮ ಬಳೆದುಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂತಹ ಕೈಗಳತುಂಬೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಬಳೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು—ಬಿಳಿಯ ಮಾಸಿದ ಹೊರ ಅವರಣದ ‘ಧುಗ’ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು ಜೋಗವ್ವ. ಅವಳ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜೋಳಿಗೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನ ಭಾಂಡಾರದ ಬೇಲ-ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದುರಿನ ಕೋಲು, ಜಾಗಟೆ.

ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿಕಟಾಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನ್ನ ಪುಟ್ಟದೇಹ ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸಿತು. ತಲೆ ಗಿರಿ-ಗಿರಿಸುತ್ತಿತು. ಮನಸ್ಸು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ನನ್ನ ಅಳು ಎಲ್ಲೋ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು.

“ಈ ಹುಡ್ಡಿ ಬಾಳ ಹಟೆ ಮಾಡತೈತಿ ಜೋಗವ್ವಾ....ನಿನ್ನ ಜೋಳಗ್ಯಾಗ ಹಕ್ಕೊಂಡ ಹ್ಯಾಗು....”

ಎಂದು ತಾಯಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಳೆಡೆಗೆ ಹಿಡಿದಳು. ಜೋಗವು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುರೆವೆಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ತನ್ನ ಬಚ್ಚುಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕಳು. ಅಬ್ಬ! ಆ ಕರ್ಕಶವಾದ, ಕೇಳಲಸಹ್ಯವಾದ ನಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನಿಷ ತುಂಬಿತ್ತು; ಎಂತಹ ಕ್ರೂರತೆಯಿತ್ತು!

“ ಬಾರ್ತ ಯವ್ವಳ ನನ್ ಜೋಗ್‌ಗ್ಯಾಗ್‌....”

ಎಂದು ಅವಳು ತನ್ನ ಕರಿಯ ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ, ಆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಯಿಸಿದಳು.

ಆಯೋ, —ನಾನದೇ ಮೊದಲ ಸಲ ಅವಳ ಆ ಕಟ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಲಿಯಾದದ್ದು. ಅವಳ ಆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ನೋಟಕ್ಕೆ ನನ್ನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾದ ಹಾಗೆನ್ನಿಸಿತು. ಭಯದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರಿ ತಾಯಿ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡೆ—ಆ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬಾಧೆ ನನಗೆ ತಟ್ಟಿಬಾರದೆಂದು.

ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಆ ಶಂಖಿಣಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಅವಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಜಾಗಬೆಳೆದರೂ ದೂರದಿಂದ ಕೇಳಬಂದರೆ, ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ—ಎಲ್ಲವೂ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ ನಾನು ಯಾರು ಎನ್ನುವ ಅರಿವೇ ನನಗುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಳೋ ಒರ್ವ ರಾಕ್ಷಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಕಾದಿರುವಂತೆ, ಕೂಗುತ್ತಿರುವಂತೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಭಯದ ಕೋಟಿಯೇ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತು, ನನ್ನನ್ನು ಅತ್ತ ಲಿತ್ತ ಕಕದಲದಂತೆ ಟ್ಟಿಹಾಕಿದಂತೆ ನನ್ನ ಸಿರೇ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅವಳ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು, ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಾನೆಷ್ಟು ಹೆದರುತ್ತೇನೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ-ಅಷ್ಟೇ ಅವಳನ್ನು-ಅವಳ ಕಣ್ಣು, ದೃಷ್ಟಿ-ಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇನೆ.—“ಅವಳನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೆ ರಾರವ ನರಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸು ಶಿವನೇ” ಎಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳೆಷ್ಟೋ. “ಕೊನೆಗೆ ಆ ಕಟ್ಟಿದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಿತ್ತುಕೋ ಶಿವನೇ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡದ್ದೆಷ್ಟೋ ಸಲ. ಆದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೇಡೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಗುವುದರಲ್ಲೇ ಅವಳ ಸವಾರಿ ನಮ್ಮ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತೈಸಿ ತನ್ನ ಕರ್ಕಶಧ್ವನಿಯ ಗುಡುಗಿನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ ತಕ್ಷಣ—“ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಈ ಶನಿ ರಕ್ತಕಾರಿ ಸತ್ತುಕೋಗಲಿ. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆ ತಲುಪುವುದರಲ್ಲೇ ಹೀಗಾಗಲಿ” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಶಪಿಸಿದ್ದೇನೆ;—ಹಾರಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳುವ ಸಮಯ ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಂತೋಷವೆ. ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪತಿ ದೊರೆತರೆ ಆಗುವ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದೇ ಅವಳನ್ನು ಕಾಲ ಯಮನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೊಯ್ಯ, —ಇಲ್ಲವೆ ಅವಳ ಆ ಬೆಂಕಿಯುಂ ಉಗುಳುವ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನೇ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯಿತ್ತು ಕಿತ್ತು ಪುಡಿ

ಪುಡಿ ಮಾಡಿ - ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನನ್ನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕೃಪೆ, ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಕೇಳಬರುವ ಅವಳ ಸ್ವರ-ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಅನಂದವನ್ನೇ ಬುಡಮೇಲಾಗಿಸಿ ಅವಳು ಜೀವಂತ. ಕಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಗಂಟಿಯಹಾಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ;—ಅವಳ ಜೀವಂತತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಹೆದರಿಕೆಯಂತೆಯೇ ನನ್ನ ದೇಹ, ಅವಯವಗಳು ಬೆಳೆ-ದಂತೆ ಆ ಜೋಗತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು—ಅವುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹಿಂಗದ ದ್ವೇಷ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಬಲಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನ್ನದೆಯ ಒಳ-ತೋಟದಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವೇಷದ ಸಸಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ರೂರ ಲಾಲಸೆ ಒಳಗೊಳಗಿಯೇ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಲಂಗಬಟ್ಟು, ದಟ್ಟ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಾದೆ. ಆದರೂ ಜೋಗತಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಗೊಗ್ಗರು ಸ್ವರ, ಆ ಭಯಾನಕ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಶರೀರ-ಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅವಳು ನಿತ್ಯದಂತೆ ಮುಂಜಾವು ಬಂದೇ-ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು; ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬರುವ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಹಾಗೆ. ಅವಳು ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ಶಪಿಸಿದಷ್ಟೂ, ಅವಳ ಆಯುಷ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಕಳಚಿಹೋಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರಯಿಸಿದಷ್ಟೂ ಅವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚೇತನ, ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ ಮೃತ್ಯು-ವಿನವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯ ಹಾಗೆ ಆ ಶನಿಯ ಗೃಧ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು; ನಿಂತಲ್ಲಿ, ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದೆಂದು, ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ-ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಿಫಲವಾಗು-ತ್ತಿದ್ದುವು-ವಿಷ್ಟೋ ಸಲ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ‘ಕುಂಟಲವೆಯ ಆಟ’ ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಏನಾದರೂ ಸಾಮಾನು ಕೊಂಡು ತರಲು ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಆಣತಿಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಂದೇ ಒಂದಾದ ಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅವಳು ಯಾವ ಮಾಯೆಯಿಂದಲಾದರೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಹಿ.... ಹಿ.... ಹಿ... ಬಂಡಾರ.... ಎಲ್ಲವನ್ನೇ ಬಾಂಡಾರ್‌ ಶಿವಿತ್ಸ....”

ಎಂದು ತನ್ನ ಬಚ್ಚು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಕಾಯದೆ, ತನ್ನ ಭಾಂಡಾರದ ಬೀಲದ ‘ಕುಣಿಕೆ’ ಸರಿಸಿ ನನ್ನ ಹಣೆ ತುಂಬ ಭಾಂಡಾರ ಹೆಚ್ಚಿ ಮತ್ತೆ ಭಯಂಕರವಾದ ತನ್ನ ನಗೆಯನ್ನಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅವಳನ್ನು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡುವುದು

ಹೋಗಲಿ— ಆ ನಗೆಯನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಯಲ್ಲಿ ಚಿಟಗುಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ ಅಸಹ್ಯವಾದ ವೇದನೆ ನನಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಮರೆತು ಅವಳನ್ನು ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಶಸಿಸುತ್ತ ಮನೆಗೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ದೇಹದಾದ್ಯಂತವೂ ನಡುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲೇರಿ ನಿಂತರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇ ಮನೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವೂ ನನಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಹಿಡಿತದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಅವಳ ಆ ಕ್ರೂರ ಕೈಗಳೇ ನನ್ನ ಹಣೆಗೆ ಭಾಂಡಾರ ಬಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಆ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ ನನ್ನನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗಿ, ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಜುಗುಪ್ಸೆ, ನೋವು, ಸೇಡು, ಕುದಿತ ಇನ್ನಾವಾಂ ಭಾವನೆಯಲ್ಲೋ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಯಾವಾಗಲೋ ಅವಳು ನನ್ನ ಹಣೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಭಾಂಡಾರದ ನೆನಪಾದರೆ, ನನ್ನ ಮನದ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಪ್ಲವ ಇನ್ನೂ ಭಯಂಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಕೈಸೋಂಕಿದ ನನ್ನ ಹಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಹಚ್ಚಿದ ಆ ಭಾಂಡಾರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಒರಸುವುದಕ್ಕೂ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹೆದರಿಕೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಹಣೆಯಲ್ಲುಳಿದರೂ ನನ್ನ ಭಯವೇನೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅವಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭೀತಿ, ಭೀತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸೇಡು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿ, ಈಚೆಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ನಾನೀಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಬ್ಬ! ಎಂತಹ ಭಯಂಕರ ಸ್ವಪ್ನ ಅದು!

ಈ ವರುಷದ ಬತ್ತಿಗೆಯ ಕಾಲದಿಂದ ಆ ಜನ್ಮಕಂಟದ ಶನಿಯನ್ನು ದಿನವೂ ನೋಡುವ ಹೊತ್ತನ್ನು ದೇವರು ನನಗೆ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದರೆ ನಾನು ಹೌಹಾರುತ್ತಿದ್ದೆನೋ, ಭಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನೋ, ಅಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನೀಗ ದಿನವೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ; ದಿನವೂ ಆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ ಹೊಲವನ್ನೇ ದೇಸಾಯರಿಂದ ಅವಳ ಮಗ ಈ ಸಲ ಲಾವಣಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವಳು ಸಂಜೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಈಗ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಒಂದು ಕೋಲಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಬಿಳಿಯ ಅವರಣ, ಹೋಳಿಗೆ, ಭಾಂಡಾರದ ಚೀಲ- ಯಾವುದೂ ಈಗ ಅವಳ ಬಳಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹಣೆಯ ತುಂಬ ಬಳಿದ ಅರಿಸಣ, ಕುಂಕುಮ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ದುಡಿಯಲೇ ಬೇಕು. 'ಕಳೆ-ಕಸ' ತೆಗೆಯುತ್ತ, ದನ ಮೇಯಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲೇಬೇಕು ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ- ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳ ಬಡ ಸಂಸಾರ-ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು. ಹುಡುಗರು, ಹೆಂಗಸರು- ಎಂದು ಕುಳಿತರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಒಲೆಯೇ ಹೊತ್ತುವುದಿಲ್ಲ.

ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಲ್ಕು ವರುಷದ ಮಗುವಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಅನ್ನವನ್ನು ನಾವು ಸಂಪಾದಿಸಲು ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು.

ಆದರೇನು ಅವಳು ತನ್ನ ಮಗ ಲಾವಣಿ ಹಿಡಿದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬರಬಾರಂಭಿಸಿದಳೆಂದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ಪುಕ್ಕತನ ತೋರಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ?—ತಂದೆ, ತಾಯಿಗಳು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು 'ಸಬೂಬು' ಹೇಳುವುದು? ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿ ನಾನವಳಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದಿ? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೆದರಿಕೆ, ಉದ್ವೇಗ, ಹೊಯ್ದಾಟ— ಯಾವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಹೋದರೋ ನನಗೆ ಎಲ್ಲದ ಭಯ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಕವಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೋ ಸುತ್ತುತ್ತ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೂ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಚೆಗೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳ ದೇಹ ಕಾಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಅವಳ ಸ್ವರವೇ ಕೇಳಿಸದಷ್ಟು ದೂರ ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ, ಅಚಿಯ ಬದುವಿನ ಸಕ್ಕದ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವಳಿಗಿರುವುದು ಹಾಗೆ ಬಂದು, ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ವರುಷಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಈಗಲೂ ಅವಳಾದ. ಅದೇ ಆ ಭಯಂಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದೇ ನನಗುಳಿದ ಕೊನೆಯ ಮಾರ್ಗ.

ಈ ದಿನದ ಸಂಜೆ—ತಂದೆ, ತಾಯಿಗಳು ಆಗಳೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಮೇವಿನ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು. ನನ್ನ ಮೇವಿನ ಪುಟ್ಟ ಗಂಟೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಹೊರಡಲು ದನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೇವಿನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದೆ.

ಆಗ ತಾನೆ ಸೂರ್ಯ ತಾಯ ಮಡಲಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ತೆರಳುತ್ತ ಕೆಂಪು ಚಿಂದಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಕ್ಷಿತಿಜದಂಚಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಣವರ್ಣದ ಅನರ್ಣನೀಯ ಬೆಳಕು ಮಾಲಿ, ಮಾಲಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ತುಂಡುಮೋಡಗಳೆರಡು ಆಗಸದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳ ಸಾಲು ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೀಡುತ್ತ 'ಮರಮರಿ' ಸುತ್ತುತ್ತ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗಿಡ-ಮರಗಳು, ಸೆಜ್ಜೆ-ಹೋಳಗಳ ತೆನೆಗಳು ತಾಳಹಾಕುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಏಕೋ, ಈಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಂಕು ಕವಿದ ಹಾಗಾಗಿತ್ತು. ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸದ್ದು ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಯಾವು-ಯಾವುವೋ ಭಾವನೆಗಳು ಹುಯಿಲೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದು ಮೇವಿನ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿದೆ.

"ಹೆ... ಹೆ... ಸಿವಿ..."

ಹಠಾತ್ತನೆ ಕೇಳಬಂದಿತು ಆ ಸ್ವರ. ಮಿಂಚಿನ ಅನಂತರ ಕೇಳಬರುವ ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಗುಡುಗುಡಿಸುವ ಅವಲಕ್ಷಣ ನಗು ಬೇರೆ. ನಾನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ, ಉಸಿರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಆಗ ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ತಲೆಯೂ ನಡುಗುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಹೌದು ಅವಳೇ - ನಮ್ಮೂರ ಜೋಗತಿ! ಕೋಲಾರಕ್ಕೊಂದು ಅದೇ ಬಚ್ಚುಬಾಯಿ ತೆರೆದು, ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಒರಟಾಗಿ ನಗುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ; ತನ್ನ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಗುಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ನನ್ನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ರೋಮ, ರೋಮವೂ ಬೊಬ್ಬಿರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಯಾವುದೂ ತಿಳಿಯದೆ ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದೆ; - ನಾಲಗೆಯೇ ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಸಲಾಯನ ಹೇಳಬೇಕೆಂದೆ-ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಯಾರೋ ಸುಟ್ಟಂತೆ, ಕಾಲುಗಳು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಕಿತ್ತಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯೋ, ಇಂತಹ ದುರ್ಧರ ಸ್ವಸಂಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯಾದರೂ ಬಾಯ್ಕರೆದು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ? - ಎಂದು ಅಲುಪರಿದೆ. ಆದರೆ ಭೂಮಿತಾಯಿಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇನೋ-ಅವಳು ತನ್ನ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳೊಳಗಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. - ದೇಹ-ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೆದುರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು, ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎದೆಯ ಸ್ವರವನ್ನಾಳಿಸುತ್ತ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದೆ.

“ಹೆ....ಹೆ....ಹೆ....”

“.....”

“ಹೆ....ಹೆ.... ನಿನ್ನ.... ನಿಮ್ಮ ಯವ್ವ ಹಾವು ಕಾಣ- ತೈತಿ... ಬಾ ನನ್ನ ಕೂಡ, - ಮೇವಿನ ಹೊರಿ ಹೊರಿಸತೇನಿ...”

ಅವಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಅದು ನನಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಕಿವುಡಾಗಿದ್ದವು ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳು. ಆದರೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆಜಸ್ರ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವ ನನಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ದೇಹ-ಹೃದಯ-ಬುದ್ಧಿ ತುಂಬಿದ ವೇದನೆ-ನೋವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದವು. ನಾನು ನಡುಗಿಯೇ ನಡುಗಿದೆ. ಆ ನಡುಕದಿಂದ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ವನಗಳ ಹಗ್ಗ ಕಳಚಿಹೋಗಿ, ಅವು ಓಟಿಬಿಟ್ಟವು. ನನಗವುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಹಿಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜೋರೊಂದು ಬೆನುತು ಮಳೆಹಸೆಗಳ ಹಾಗೆ ‘ಟಪ-ಟಪನೆ’ ಕಳಗುರುಳುತ್ತಿದ್ದವು-ಬೆನುತ ಹಸಿಗಳು ನನ್ನ ದೇಹದಿಂದ, ತುಂಬಿದ ನಡುಕದಿಂದ ತಲೆಯಮೇಲಿನ ದಟ್ಟೆಯ ಸೆರಗೂ ಯಾವಾಗಲೋ ಜಾರಿತ್ತು.

ಏದು ನಿಮಿಷಗಳು ನೀರವವಾಗಿ ಜಾರಿಹೋದುವು. ಆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಏನಾಯಿತೋ-ಏನೆನ್ನಿಸಿತೋ ನಾನರಿಯ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ನೆನಪೇ ಕಲ್ಲವೆ? ನೆನಪು. ಸ್ವಂತಿ- ಏನಾದುವು? ಉತ್ತರ- ನಾನೇನೂ ಹುಚ್ಚು ಯಲ್ಲ; ತಲೆತಿರುಕಿ ಅಲ್ಲ.

ಹ್ವಾ! ಹ್ವಾ! - ಈಗ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಅಂತಹದೋ ಆವೇಶ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ನನ್ನ ಭೇತಿ ಎಲ್ಲೋ ಸಲಾಯನ

ಹೇಳಿ, ಅದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಿಲಕ್ಷಣ ದೈರ್ಯ ಅನರಿಸಿತ್ತು. ಆ ದೈರ್ಯದಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಸೇಡು ಜ್ವಾಲೆ-ಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ದ್ವೇಷದ ಉರಿ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಭುಗಿಲೊಂದು, ನನಗೆ ಕ್ರೂರ ಅನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಉನ್ನಾದ, ‘ಉಮೇದಿ’ ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತ ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿ ಮೇವಿನ ಹೊರೆಯಿಂದ ಕುಡುಗೋಲನ್ನು ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ನನ್ನ ಅಂತರ್ಯದ ಮೈರಿಯ ಮೇಲೆರಗಿದ್ದ.

ಕಚಾ! ಕಚಾ!! ಕಚಾ!!!

“ಯವ್ವ....”

ಕಚಾ! ಕಚಾ!! ಕಚಾ!!!

“.....”

ಅವಳ ದೇಹಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನನ್ನ ಕೈಯ ಕುಡುಗೋಲಿ. ನಿಂದ ತಿವಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ದ್ವೇಷ, ಸೇಡುಗಳ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ದಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವಳ ದೇಹದಿಂದ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ರಕ್ತ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಸಾವಿನ ಭಯದಿಂದ ಅರಚುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದೊಂದೂ ನನಗೆ ಕೇಳಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಚಾ! ಕಚಾ!! ಕಚಾ!!!

ಕುಡುಗೋಲು ಚುಚ್ಚಿದೊಡನೆಯೇ ಸದ್ದಾಗುತ್ತಿತ್ತು-ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಮಶಾನ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕದಡಿಸಿತು. ಚುಚ್ಚಿ, ಚುಚ್ಚಿ ಅವಳ ದೇಹ ಕೊನೆಗೂ ಒಮ್ಮೆ ಧರಗುರುಳಿತು-ಧಡಾರನೆ. ಅದರೊಂದಿಗೇ ನನ್ನ ಮೊಗದಲ್ಲೊಂದು ಕ್ರೂರ ನಗೆ ಮಿಂಚಿತು.

ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿ, ನಾನಿಷ್ಟು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಭಯಪಟ್ಟ, ದ್ವೇಷಿಸಿದ ಆ ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕುಡಗೋಲಿ. ನಿಂದ ಮೀಟಿ ಹೊರಗೆ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡೆ.

ನರಿಗಳು ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದುವು; ಗೂಗೆಗಳು ಅರಚುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹೆವ್ವುಗಟ್ಟಿದ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಕವರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ನಾನು ಮನೆಗೋಡಿದೆ.

ಇದೋ ನೋಡಿ- ಆ ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಗಳು: ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿ ಕಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಗಳು ನನ್ನೆದುರೇ ಇವೆ. ಈ ಚಿಮುಡಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಲಕಲಕಿಸುತ್ತಿವೆ. ನನಗಿನ್ನೆಂದೆಂದಿಗೂ ಈ ಕಣ್ಣುಗಳ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಓ, ನನಗಿಂತಹ ಸಂತೋಷ!

ಆದರೆ? - ಆದರೆ ಇದೇನು?

ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸತ್ತಿಲ್ಲವೇ? -

ಈಗಲೂ, ಈಗಲೂ-ಅಬ್ಬ! ಅದೇ ರುದ್ರದೃಷ್ಟಿ!! ಅದೇ ಬೆಂಕಿಯ ಬಾಣಗಳು! - ಮುಕ್ತಾಣ್ಣನ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿವೆ ಬೆಂಕಿಯ ಬಾಣ ಬಿರುಸುಗಳು.

ಅಯ್ಯೋ-ಭಯ, ನಡುಕ!

ಜಪಾನಿಯರ ಹೂವಿಳದ ಹಬ್ಬ

(ಸರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ)

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು :—ಶ್ರೀ. ಸಂಜೀವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ ಧಾರವಾಡ

ಉತ್ತರದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯ ಹೂವಿಳದ ಜರುಗಿಸುವಂತೆ, ದಕ್ಷಿಣದ ಕನ್ನಡಿಗರು ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿ ಕೂಡಿಸುವಂತೆ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಜಪಾನು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅನೇಕ ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವುದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯೆನಿಸಬಹುದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂತೆ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದೇವತೆಗಳೂ ಪ್ರೇತ್ರಸ್ಥಳಗಳೂ ಇರುವುವು. ಹಿಂದು ದೇವ-ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ-ಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಮರಣದೈವತವಾದ ಯಮನ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿರುವವು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಥೋತ್ಸವವು ಜರುಗುವಂತೆ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಂದವಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಥದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆಯುವರು.

ಜಪಾನಿನ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ:—ಶಿವನ ಪ್ರತಿರೂಪವೇ ಜಪಾನದ “ಫುಡೊ” (Fudo). ಇವನಿಗೂ ಮೊಳೆಯುವ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ತ್ರಿಕೂಲಗಳಿರುವುವು. ಜಪಾನಿನ ರುದ್ರದೇವನಿಗೆ “ಕೋಜಿನ” (Kojin) ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇವನು ತಲೆಬುರುಡೆಗಳ ಸರ, ಹಾವಿನ ಕಂಕಣ, ಮತ್ತು ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿರುವನು. ಶಿವನಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಫುಡೋನಿಗೆ ಎಝೆನ್ (Aizen) ಎಂಬ ಹೆಂಡತಿ ಇರುವಳು.

ಜಪಾನಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬ:—ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತರದ ದೇವತೆಗಳಿದ್ದಂತೆ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಬ್ಬಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯನಾಗಿ ಇದ್ದು, ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಹಬ್ಬವು, ಭಾರತೀಯರ ನವರಾತ್ರಿ ಅಥವಾ ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಗೌರಿಯ ಹಬ್ಬದಂತೆ ಇರುವುದು.

ಈ ಹಬ್ಬವು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಅನೇಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬವೂ ಒಳ್ಳೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಅಂದು ಭಾಂಡಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು, ತೊಳೆದು, ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿಡುವರು. ಪ್ರತಿ ವರುಷವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿದರೂ ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡುಬಂದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿರುವುದು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವ ರೀತಿ:—ಒಂದು ಸೆಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಅರಸಿ ಹಾಸಿ, ಮೊದಲಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ “ಡೆರಿಸಬಿನಾ” (Dairisbina) ಎಂಬ ಗೊಂಬೆಯ ಜೊತೆಯನ್ನು ಇಡುವರು. ಇವು ಜಪಾನಿನ ರಾಜ-ರಾಣಿಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಡುವುವು. ಇವುಗಳ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು, ರಾಜಸಭೆಯ ಸಭಿಕರೆಂದು ಇಡುವರು. ರಾಜ-ರಾಣಿಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಗೊಂಬೆಗಳ ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ದೀಪಗಳನ್ನು ಇಡುವರು. ಎರಡನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಸೇವಕರೆಂದು ಕೆಲವು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇಡುವರು. ಮೂರನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಾಶ್ರಯದ ಸಂಗೀತಗಾರರೆಂದು, ಸಂಗೀತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ಐದು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇಡುವರು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸೇವಕರೆಂದು ಇಡುವರು. ಇದಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಗಿಡಗಳ ಬಾಣಿಗಳನ್ನು ಇಡುವರು.

ಉಳಿದ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲಾಮಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ದೀಪಗಳನ್ನೂ ಇಡುವರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯ ಹೂವಿಳದ ದಿನ ಕೊಡುವ ಪಾನಕದಂತೆ, ಜಪಾನಿನ ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ “ಶಿರೊಝಾಕಾ” (Shi-rozak) ಎಂಬ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಬಂಧು-ಬಳಗದವರೂ ಹಾಗೂ ಮಿತ್ರರೂ ಈ ಬಿಳಿಯ ಸಿಹಿ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಕುಡಿದು ಸಂತಸಪಡುವರು.

ಜಪಾನಿಯರ ನೈತಿತ್ವ:—ಜಪಾನಿಯರ ರುಚಿ ಶುಚಿಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದವಿರುವವು ಎಂಬುದು ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿ.

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ

ಮನ್ನಾ ಮದುವೆ

(ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)

ಬರೆದವರು ವಿಹ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಜಿ. ನೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಎಂ. ಎ. , ಬಿ. ಬಿ.
ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಎಚ್. ಎನ್. ರಾನ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
ಪುಟಗಳು ೧೪೪; ಬೆಲೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ.

ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರೇನೋ ತುಂಬ ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೇಲಿನ ಹೊದಿಕೆಯೂ, ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಒಳಗಿನ ಪುಟಗಳ ಕಾಗದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಓದಿದ ಕೂಡಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ಮುನ್ನುಡಿ, ಹಿನ್ನುಡಿ, ಲೇಖಕರ ನುಡಿ, ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ, ಆದಾವ ಅಲಂಕಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಮೊದಲ ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊದಿಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಮಾತ್ರ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ ನನ್ನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

(ಇೀಚನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಬಂದುದು :)

ಯಿಂದ ಒಡೆದು ಕಾಣುವುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಪಾನೀ ಮಹಿಳೆಯರು ಜಾಗತಿಕ ಇತರ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಅವರು ಈ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿದರು. ವುಡು ಮತ್ತು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ರೀತಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು. ಅವರ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪರದೇಶದವರು ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ನೋಡಿದರೂ ತೃಪ್ತಿ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ಸೌಂದರ್ಯವು ಜೀವನದ ಅಂಗವಾದ ಹೊರತು ಸೌಂದರ್ಯದ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಂಡುಬರಲಾರದು” ಎಂದು ಜಪಾನೀಯರ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ನಿಜ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸುವುದೇ ತಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ಪನ್ನದ ಉದ್ದೇಶ:— ಈ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುವ ಗೊಂಬೆಗಳು ಜಪಾನಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುರುಷರ ನಿಜವಾದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಗಳು. ಹದಿನೈದು ನೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಗಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಜನರ ಹೋಲಿಕೆಯಂತೆ ಈ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬೇನೆ, ಮಾಟ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು.

ಈ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿವೆ. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಕಾಗದದ ಗುಣವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ, ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳುವುದು. ಓದುಗನು ಕಾದಂಬರಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಸುಖ-ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಸಮರಸನಾಗುವನು. ಪಾತ್ರಗಳ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಲವಲವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುಗನ ಮನಸ್ಸು ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ಓಡುವುದು.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಯು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕಥೆಗೆ ಕಳೆಗಟ್ಟುವುದು. ಕಥೆ ಇಷ್ಟು: ದೇವರಾಜ, ಸೂರಿ, ಹರಿ. ಇವರು ಸಹಪಾಠಿಗಳು. ತುಂಬ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿದ್ದವರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಓದು ಮುಗಿಸಿ ಪದವೀಧರರಾದವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ರಾಜ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೀರೋ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೀರೋ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಹವಣಿಸುವನು. ಜಗತ್ತಿನ ಭಾರವೆಲ್ಲಾ, ಲೋಕದ ನಾನಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸತತವೂ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಸೂರಿ ತುಂಬ ಸುರೂಪಿ ಮೃದುಸ್ವಭಾವದವನು.

ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಕೊಡುವುದು. ಹಾಗೂ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ. ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಮಾತೃ, ಪಿತೃ ಪ್ರೇಮದ ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗೃಹಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ದೇಶಕಾರ್ಯಗಳ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿಕೊಡುವುದು ಹೀಗೆ ಈ ಉತ್ಪನ್ನವು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದೆ.

(ಮಾನವನ ಮನೋಧರ್ಮ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೆ ಬಗೆಯು. ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾಗರಿಕತೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. ಜಪಾನ್ ದೇಶವಂತೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ದೂರದ ದೇಶವಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಭಾರತ ದೇಶವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೊಸಲನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಭಾರತೀಯರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭೂಗೋಲದಂತೆ ನೋಡಿದರೆ, ಜಪಾನ್ ದೇಶವೂ ಭಾರತದ ೫೬ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದೆಂದು ಕಂಡೀತು. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ದೇಶವು ಭೌತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಲೋಕದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ಅಥವಾ ಭಾರತದಂತೆಯೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಧಾನವಾದ ಜನಮನದಿಂದ ತುಂಬಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ. ದೇಶ-ದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪರಿಚಯ-ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಜನಾಂಗದ ಹೃದಯ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಸೆಳೆದಾವು. ಮಾನವಬಂಧುತ್ವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಯಾವು.

(ಸಂ. ಜ.)

ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ, ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ, ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಯ, ಪರದೇಶವನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದವರ ಮನೆಯ ಪದವೀಧರ ಹುಡುಗ—ಮನೋಹರಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ, ಅವನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇದ್ದು, ಕೊನೆಗೆ ಮನೆಯವರ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದು, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹಣವನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದ ಒಬ್ಬ ಹಣವಂತನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುಡುಗಿಯ ಕೈಹಿಡಿಯುವನು. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲು, ಮನೋಹರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಸದೆಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುವನು. ನೈಜವಾದ ಸುಖವಿಲ್ಲದೆ, ಯಂತ್ರದಂತೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವನು. ಮನೋಹರಿಯನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ಹೇಡಿಯಂತೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು, ಜಟ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಓಟ ಹೇಳುವನು. ಹರಿ....ಇವನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವೀಧರ. ರಾಜನ ಗುಣಗಾಯಕ.

ಪರದೇಶವನ್ನು ಕಂಡ ವಿಶ್ವನಾಥರಾಯರ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗಳು ಮನೋಹರಿ, ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾನಾಯಕಿ. ಅವಳೂ ಪದವೀಧರಳು. ಕಡಿಮೆ ಮಾತಿನ ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವದ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಕೊರಗುವ ಕನ್ಯೆ. ಸೂರಿ ತನಗೆ ಹೇಳದೆಯೇ ಮದುವೆಯಾದರೂ, ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಓಡಿಹೋದರೂ, ಅವಳಿಗೆ ಅವನಮೇಲೆ ಕೋಪವಿಲ್ಲ. ಕನಿಕರವಿದೆ. ಇತರ ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ ರೇಗಾಡಿಕೊಂಡು, ಪುರುಷ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಬೈಯಲು ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ. “ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈನಮಃ” ಎಂದುಕೊಂಡು ತೆಪ್ಪಿರುವಳು. ತನ್ನ ಅಜ್ಜ ಜಮೀನದಾರ ಎಳೇಶ್ವರರಾಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ರಾಜನೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಡಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಳು. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸ್ನೇಹ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತನ್ನು ಸುಳ್ಳುಮಾಡಿ, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರುವಳು. ಮುನ್ನವಿನ ಮಲತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (ಮಾಮಿ) ತುಂಬ ದಯಾ ನಿಧಿ. ನಿಜವಾದ ತಾಯಿಯಂತಿದ್ದಳು. ಇವಳ ಮಕ್ಕಳು ಪಾತಿ (ವಾರ್ವತಿ), ಸೂಸಿ, (ಸುತೀಲೆ) ಶೇಖರ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪಾತಿ ತುಂಬಾ ತುಂಟೆ. ಜಗಳಗಂಟೆ. ಆದರೂ ಸ್ನೇಹಮಯಿ; ಕಪಟಿಲ್ಲದ ಹಸುಳೆ. ಇವಳೇ ಕಥಾನಾಯಕ ರಾಜನ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವಳು. ಸೂಸಿ ಶೇಖರ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ಇವರಲ್ಲದೇ ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಎದುರಿಸುವ ಸಹನಗುಣಶೀಲ ನರಸಮ್ಮ, ಸ್ನೇಹಮಯೀ ಶೈಲಜಮ್ಮ, ವಿಲಾಸಲೋಲನಾದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದುವ ಶೀನು, ಕರ್ಮವೀರ ಮೇಷ್ಟ್ರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಹಿತವನ್ನು ನೋಡುವ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು, ತಮ್ಮ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ಅದರ್ಶ ಎಳೇಶ್ವರರಾಯರು..... ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾದಂಬರಿಯ ಇನ್ನಿತರ ಪಾತ್ರಗಳು.

ಲೇಖಕರು “ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಗೋದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ನಗುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ದೊಡ್ಡವರಹಾಗೆ ಗಂಟುಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಜನಿಂದ ಹೇಳಿಸುವರು.

ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ, ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಓದುಗರನ್ನೂ ನಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ—ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. “ಜ್ಜೇಡಿ”ಗಾಗಿ ಶೇಖರ, ಪಾತಿ, ಜಗಳವಾಡುವ ದೃಶ್ಯ, ತುಂಬ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. “ಆಯೋ, ಇದೆಂಥ ಕಾಲ ಬಂತು? ಕ್ಷೀರದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಧೂ ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು!” ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ಇದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಓದುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗವಿದು. ಇವಲ್ಲದೆ ಪಾತಿ, ತಮ್ಮನನ್ನು ‘ಕಿಂಗ್‌ಕಾಂಗ್’ ‘ಓರ್ಯಾಂಗ್’ ಒಪ್ಪಾಂಗ್ ಎಂದು ಬೈಯುವಾಗಲೂ, ಪ್ರಾಣಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಕಲ್ಲು?—ಎಂದು ಮಾಮಿ ಕೇಳುವಾಗಲೂ, ನೈಜವಾದ, ನವೀನಹಾಸ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ ಸರಸು, ಹಲಸಿನ ತೊಕೆಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು “ಊ ಊ,” ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿರ್ಫಲ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಫ್ ಟಿಕೆಟ್ ಜನ, ಓಲ್ಡ್ ಗೂಸ್, ವೆಸ್ಟ್‌ವಿನ್‌ನಿಷ್ಕಾಮಿಯಸ್ ಮಾಝ, ಇಂಥ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಶೈಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ, ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂತಿದೆ. ಮನೆಮಾತುಗಳನ್ನೇ, ಬಳಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಿತ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರು ಒಂದೆಡೆ ಕಲಿತರೆ, ಹೇಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಂತೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಮಸು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗೆಲ್ಲ ಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡದೆ, ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತೆಯನ್ನು ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜಮೀನ್‌ದಾರರು ತಮ್ಮ ಅಪಾರಧನವನ್ನು ಹೇಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಲಿತ ಹುಡುಗಿಯರು ಬಾಳುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪದವೀಧರ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು?—ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅರುಹಿದ್ದಾರೆ. “ಸೂರಿ ಹೆಂಡತಿ ಗಚ್ಚ” ಎಂಬ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಕತೆಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತುಟಿಕ್ಕನೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿಶೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೇನು, ಮನೋಹರಿಯು ರಾಜನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವಳು ಎಂದು ಓದುಗನು ಊಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ‘ಸೂರಿ’ಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ‘ಗಚ್ಚ’ ಮಾಡಿಸಿ, ಸೂರಿಗೂ ‘ಮನ್ನು’ಗೂ, ‘ಪಾತಿ-ರಾಜ’ಗೂ ‘ಹರಿ-ಸೂತಿ’ಗೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಕತಿಗಾರರ ಕುಶಲತೆ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.

ಗಗನಲು ಹೊರಟ ಕಾದಂಬರಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತೊಡಕುಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ, ಸುಖಾಂತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಎದ್ದುಕಾಣುವುದು. ಆದರ್ಶ-ವಾಸ್ತವತೆಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ, ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ. ಲೇಖಕರ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಕಥಾನಾಯಕ ಕೃತಕನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಲೋಕದಾಚೆಗೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಭಾರವೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಒಬ್ಬನೇ ಸಾವಿರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವನು. ನರಸುನಿಸ ಸಂಸಾರ ನಡೆಯಿಸುವನು. ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಫೀಜಿನ ಹುದ್ದೆ ಕೊಡುವನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿನೇಮಾ ತೋರಿಸಿ ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವನು. ಕುರುಡ-ಕುಂಟರಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವನು. ಎಳೆತ್ತರ ರಾಯರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು, ಥಿಯೇಟರು, ಕಟ್ಟಿಸುವನು. ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಗುಡಿಸಲಿಂದ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಇ. ಇ. ಅವನಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮಾನವಸಹಜವಾದ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಅವನೊಬ್ಬ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಹೀಗೆಂದಿಗೂ ಲೋಕವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ನೈಜವಾದ, ವಾಸ್ತವವಾದ, ಸಾವು, ನೋವು, ತೊಡಕುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಾಲ ಬೇಗ ಬರಬೇಕು. ನೈಜತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಗಮನವಿರಬೇಕು. ಅಗಲೇ ಕಾದಂಬರಿ - ಅರ್ಥಾತ್ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಜೀವನದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗುವುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯನವರ "ನುನ್ನಾಮದುವೆ" ಯನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಬೇಕು. ಹುಡುಗರು ಹುಡುಗಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಪದವೀಧರರಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಜನಜೀವನ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾರವಾದಾಗಿನ ನಿರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೇಜಾರಾದಾಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಪುಸ್ತಕವಿದು. ಇಂತಹ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಯಮಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಲೇಖಕರು ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹರಾವ್

ಕುಡಿಮಿಂಚು

(ವ್ಯಕ್ತ ಸಂಕಲನ)

ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ್ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ ಅವರು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ ಕ್ರಿ. ಅ.

೪೪ ಪುಟ; ಬೆಲೆ ೦-೧-೦

ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾನುಲೋಕನ ಮಾಡುವುದು ಕಠಿಣವೇ ಆಗಿದೆ! ವಿವಿಧರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನೈವಿದ್ಯ-

ವೇನೋ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಜೊಳ್ಳು, ಮಾತ್ರ ಬರಬಾರದಿಷ್ಟೆ? ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ ತಾರತಮ್ಯ ಉಳಿಯದಂತೆ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಕೆಲವೇ ಕೃತಿಗಳು ನಿಲ್ಲುವವು! ಇರಲಿ, ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ್ರು ನಮಗೆಲ್ಲ ಪರಿಚಿತರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಅವರ ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ ಹೊರಟಾಗ- 'ಇನ್ನೇನು ಗದಗಕರ್ರು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಜನ ನುಡಿದುದುಂಟು! ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವದಕ್ಕಂದೋ ಎನೋ, ಬರೆಹಗಾರರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕುಡಿಮಿಂಚನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಈ ಪುಟ್ಟ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ದೃಶ್ಯಗಳ ಸಂಕಲನ. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಂಗರ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಅಲಂಕಾರವೂ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯರಚನೆ ಸುಲಭವಾದುದೇನೋ ಅಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಪ್ರಪಂಚದ ಅನುಭವವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಬರೆಹಗಾರನ ಕೃತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೃಶ್ಯಗಳು ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು - ವಿಡಂಬನೆಯ ಕುಡಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿನರಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ನಾಟಕೀಯತೆಯು ಮಂದವಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಭಾವಗದ್ಯಗಳ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಏಕಪಾತ್ರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದುದು. ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬರಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪಾತ್ರವು 'ಅಲ್ಲವೆ?' 'ಇಲ್ಲವೆ?' 'ಏನಂದಿ?' ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ಮನಾಮಗಳ ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿವಿಡಿಯ ಪಲ್ಲವಿಯಂತೆ ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತ ಹೋದಂತೆ:- 'ನಿರುದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ' 'ಹಳೆಯ ಹೆಗಳಿಕೆ' 'ಸಂಸಾರಸಾಗರ ಇಲ್ಲವೇ ಸುಳ್ಳಿನ ಚಮತ್ಕಾರ' 'ಕಲಿಯುಗದ ಕವನ' ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ತಲೆಕಟ್ಟಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಚಮತ್ಕಾರಿಕವಾಗಿವೆ- ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುಗನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದಿರಲಾರನು. 'ಸಾಲಿಯ ಅಟ' ಇದು ಒಂದು ರೂಪಕ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ತುಸು ವೇಳೆ ಸಂಸಾರದ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಆಟವಾಡುತ್ತೇವೆ. 'ಕೆಂಚನ ಮುಂಬಯಿ ಯಾತ್ರೆ' ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಡಾಗಿ- ಉದ್ದೇಶ ಅಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿದಾಗಿದೆ. 'ಉಸು ಕಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಣಾಲಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಹಿಂದುಳಿಯುವದರಿಂದ, ಪರಿಣಾಮವು ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇರಲಿ. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ನವೀನ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಶ್ರೀರಂಗರ ಮಾತನ್ನೇ ನಾವೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು "ಇನ್ನೂ ಉದಯವಾಗಲಿ" ಎಂದು ಹಾರಯಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಬಿ. ಆರ್. ವಾಚಪ್ಪ

೪೪೪ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಬಂದುದು:)
ಮುಂಘೋರಣ್ಣೆಯ ಘೋಷಣೆ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಭಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸರವಾಗಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ ಘೋಷಣೆಯು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದ್ದಾಗಿರುವಂತಹದಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯಕವಾದ ಘೋಷಣೆಯೂ ಭಾರತದ ಸಂಘಟನೆಗೇ ಬಾಧೆ ತರುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಘೋರಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಘೋಷಣೆಯು ಅಂಧ-ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ದ್ವೇಷವಿಷವು ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ನ್ಯಾಯಮಾಪ್ತ ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರಂತೆಯೇ ವರದಿ ಮಾಡಲಿ, ಅಂಧರ ಸರವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದಲ್ಲಿಯೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಧಜನ, ಕನ್ನಡಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ-ಸೌಹಾರ್ದ-ಸಹಾನುಭೂತಿ ತಲೆದೋರಲಾರವು. ದ್ವೇಷ-ಮತ್ಸರಗಳು ವಂಶಾನುಗತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬಹುದು. ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ವಿಭಜನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಾಗ, ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದಂತಹ ದ್ವೇಷ-ತ್ವೇಷಗಳ ಪರ್ವ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಅಂಧ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುವುದನ್ನು ಶುಭ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣ. ಅಂಧಮುಂದಾಳು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಸಂಗದ ಘೋಷಣೆ. ಉಗುರಿನಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಕೂಡಲಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಸರಳರೀತಿಯಿಂದ ಗಡಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಧಜನಬಾಹುಲ್ಯದ ಗಳಾವುನೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಅವನ್ನಷ್ಟು ಅಂಧರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಗೊಂದಲವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿ ಗಡಿಸಮಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಧರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಪ್ಪಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸರಳದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರವನ್ನು ಅಂಧರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೇಗೆಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ? ಮಾತಿನಿಂದ ದಬಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮೌನ ಕುಳಿತು ಬಿಡುವರೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಅದಕ್ಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರದ್ದುಪ್ರಾಪ್ತವೇಕೆಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯೇ ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಸದಸ್ಯರನ್ನರಿಸಿ ನಡುವಾಗ, ನೀವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಸಹಕಾರ ಮಾಡಿ ನಾವೇನೂ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶಾಲಭಾರತದ ಬೆಂಬಲ ನಮಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಹೊರಡುವ ಬಿಂಕದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದುದು ಸಮೀಪದ ಉದಾಹರಣೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತತ್ವವನ್ನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಆಡುವಾಗ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ! ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯೆಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ! ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೊಣೆಗಾರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಡುವಂತಹ ಮಾತೇ ಇದು? ಪ್ರೀತಿ-

ವಿನಯಗಳ ಸುಳಿವು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ! ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮರ್ದಕ!

ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ, ಅಂಧರ ಬಾಯಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಧಾಭಾಸ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂಧರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹುಚ್ಚಿಹಿಡಿದಿರುವಂತೆ ಈಗ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಡಿಸುವ ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇಕೆ ತೋರಿಸಬಾರದು? ಅನಂತಪುರ ಕಡಪಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಸೇಲಂ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜನಸಂಖ್ಯಾಬಾಹುಲ್ಯದ ಪ್ರದೇಶವೂ ಇರುವುದು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಲು ನಿಂತ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಈಗಲೇ ಅ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಹತ್ತಿರದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೇಕೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು? ಇಡಿಯಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯಬಾರದೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದನೆ ಒಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು? ಅಂಧ ಧರ್ಮಿಣರ ಮನಸ್ಸಂತೃಪ್ತಿಯೊಂದರ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವ ಅನುಕೂಲತೆಯೂ ಇಲ್ಲ! ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಂದ್ರದ ಹೊಣೆಗಾರ ಸಾನದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಅಲ್ಲಿ ಬಾಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಇರುವರೇನು? ಇವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲುವನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿಸುವರಾಗಿಲ್ಲವೇನು? ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಧರ್ಮಿಣರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹುಚ್ಚಿಹಿಡುವವರು—ಹಗಲಿರುಳೂ ದುಡಿದವರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿಷಯವಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಿಸಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವು ಇವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ? ಬಂದಿದ್ದರೂ ಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮ-ದ್ರೋಣರಂತೆ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಧಸ್ಯ ಪುರುಷೋ ವಾಸಃ ಎಂದು ಕಳವಳದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಕ್ಕುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವರೋ? ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಕಳವಳ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗಳಿಂದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲದಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಲವಿದು!

ಭಲಿ-ಭಳಿರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರೆ!

ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಮಿಶ್ರರ ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾಡಿದ ವಿವಿಧ ವಿಧಾಯಕ ಪ್ರಯತ್ನ-ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿವೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮಂಡನೆಯ ಸೋಲನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಅಂಧರು, ಮುಂಗೈ ಜೋರನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಬದಲಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುದು ಹೇಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಮಿಶ್ರರಿಗೂ ಅಂಧರ ಈ ನಡತೆ ಬೇಸರು-ವಿಷಾದಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಬಿಡುವುದು. ಸುಲಿಗೆಗಾರ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೆಂದರೆ ನಿಂತು, ತಾನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ಎಂದು ಸಿಕ್ಕಾಡುವಷ್ಟೇ, ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಂಧರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದುದು ವುದೇಗಿಡಾದ ಮಾತು. ಬಳ್ಳಾರಿಯಂತಹ ಸಂಪತ್ ಸಮೃದ್ಧ

ದ್ವನಗರ ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣದ ಪಂಚಯನೇನೂ ಇಲ್ಲದ
 ಫ್ರೆಂಚದ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಂಧ್ರದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ತಮ್ಮ
 ಕ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹವಣೆ.
 ಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪಕ್ಷದ
 ಕಡೆಗಿರುವ ಸತ್ಯ-ನ್ಯಾಯಗಳು, ಆಂಧ್ರರ ಆಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು
 ಧಮರ್ಧರೀತಿಯಿಂದ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದುವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಉಗ್ರ ಕನ್ನ-
 ಶಾಭಿಮಾನದ ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಮಿತ್ರ-
 ರಿದುರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಥವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು
 ಮಂಡಿಸಲು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರದ
 ಮುಂದಾಳುಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿದುರು ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಧುರ
 ಕಲ್ಪನಾಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಅವರು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಪಾಶಿಯಿಂದ

ಅವರನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು.
 ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡತನಕ್ಕೆ ಹದಿನಾರಾಣೆ ಬೆಲೆ.
 ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಕೂಲತೆ— ಪಂಚಿತಿಗಳ
 ಮೂಲಕ, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಆಂಧ್ರಭಾಷೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯ
 ನೋಡದಿಂದ ಕುಲಗಟ್ಟು ಅವರೆಲ್ಲ ಆಂಧ್ರರ ಜಿನ್ನು ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ.
 ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮಂಡನೆಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
 ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಈ ಕನ್ನಡತನದ ಪಾಠವನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿ
 ನಗರದ ಕುಲಗಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ನಗರದ ಕನ್ನಡತನವನ್ನೇ
 ಮರೆತ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇರುವಿಕೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳದೆ ?

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಭೀಮನಕೋಣೆ

ಇಟ್ಟಣಿಸಿಹ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಬಬ್ಬಂಬಯಲಯ್ಯೋ ಸುರಿಮಂಜು
 ಚಿಂತೆಯ ಚಿತೆಯಗ್ಗಿಯ ತಣ್ಣೀರಿನ ಹೆಪ್ಪಿಲದಿದೆ ಹೊಗೆ ನಂಜು !
 ಭಣಗುಟ್ಟುವ ನುಸಣದ ಚಿತೆಕಾಯುವ ಹೆಣವಾಗಿಹ ಓ ಕೂಸೆ
 ಚರಮಶೋಕನ ಹಾಡಲು ಸಂಜೀವಿನಿ ಒಲವೆಲ್ಲಿದೆ ನುನಗೆ ?
 ಉಕ್ಕುವುದೇನುಕ್ಕಲಿ ಸರಿ, ಹಾಲ್ಗಡಲಲಿ ಹಾಲಾಹಲವಮೃತದ ಸುಳಿವರಿದೆ,
 ಚಿಂತನಮನಮಂಥನ ನಡೆದಿರುವಿಕೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳದೆ ?
 ಭಟ್ಟುಟುಟುಗುಟ್ಟುತ ತೆರಸಿಲ್ಲದೆ ಬರಸಿಡಿಲೆರಗಿ ಸಹಸ್ರ
 ಭೋರನ್ನು ತಲೊಂದೇ ಸಮ ಮಕಗಾಲದ ಕಾರಾಧಾರೆ ಅಜಸ್ರ
 ದಿನದಿನಗಳು ಸುರಿದೊಮ್ಮೆಗೆ ಸ್ತೂತಿಸ್ತವೊಲು ಚೇತನಸ್ತಬ್ಧ
 ನರಳಲು ಸಹ ಉಸಿರಿಲ್ಲದೆ ಮರವಟ್ಟಿದೆ ಮಲಗಿದೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದ !
 ಉಕ್ಕುವುದೇನುಕ್ಕಲಿ ಸರಿ, ಹಾಲ್ಗಡಲಲಿ ಹಾಲಾಹಲವಮೃತದ ಸುಳಿವರಿದೆ,
 ಚಿಂತನಮನಮಂಥನ ನಡೆದಿರುವಿಕೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳದೆ ?
 ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ಕಿಡಿಯೋಡುತ ಭರದಿಂದಲಿ ವಿಶ್ವದ ಎಡೆಎಡೆಗು
 ಗ್ರಹ-ತಾರಾ-ಭೂ-ಸೂರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಿಮದ್ದಿನ ಕುಡಿಕೆಯ ಕುಡಿಕುಡಿಗು
 ಉರಿಯಿಕ್ಕಲು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆ ಸಿದ್ಧಿಮೊಡೆಯತ ರುದ್ರಾಭಟನಡೆಸಿ
 ಶೂನ್ಯದ ಕರಬಸಿರಲಿ ಕರಗಿದೆ ಸರ್ವಭವಿಲಯದಿ ಲಯನಾಗಿ !
 ಉಕ್ಕುವುದೇನುಕ್ಕಲಿ ಸರಿ, ಹಾಲ್ಗಡಲಲಿ ಹಾಲಾಹಲವಮೃತದ ಸುಳಿವರಿದೆ,
 ಚಿಂತನಮನ ಮಂಥನ ನಡೆದಿರುವಿಕೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳದೆ ?
 ಅಣುವೊಳಗಿನ ಕಣಕಣಗಳು ಬಾಹ್ಯಮೆಯಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಣವ ನಡೆಸಿ
 ಚಿತ್ತಾರಂಗ ತರಂಗವು ಮೆಯ್ಯುಂಬಲಿ ಎಂದಾದರು ಹಂಬಲಿಸಿ
 ಜೇಗುತ್ತಿಹ ಕಗ್ಗಲ್ಲಿಗು ಕಡೆಯಾಯಿತೆ ಜಡದಲಿ ಜಡವಾಗಿ
 ಶೂನ್ಯದಿ ಮನ ಲಯವಾಯಿತೆ, ವಿಶ್ವದ ನಿಯತಿಗೆ ಸಹ ಹೊರತಾಗಿ ?
 ಉಕ್ಕುವುದೇನುಕ್ಕಲಿ ಸರಿ, ಹಾಲ್ಗಡಲಲಿ ಹಾಲಾಹಲವಮೃತದ ಸುಳಿವರಿದೆ,
 ಚಿಂತನಮನ ಮಂಥನ ನಡೆದಿರುವಿಕೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳದೆ ?

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೧೪೬ ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಕಬ್ಬೂರ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಮುದ್ರಿತ ಕೃಪಿಕೆ; ಡಿ. ಅ. ೧೬ ಪುಟಗಳು.

ಕರ್ತೃತ್ವಶಾಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಬ್ಬೂರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೂ ಗೌರವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕಬ್ಬೂರ ಅವರ ಭಾಷಣವು ನೂಡಿನ ವ್ಯಾಪಾರೋನ್ನತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೧೪೭ KIRLOSKAR NEWS (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಪ್ರೆಸ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿ, ದ. ಸಾತಾರಾ ಜಿಲ್ಲಾ. ಡಿ. ೧೬ ದ ೮ ಪುಟಗಳು.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಉದ್ಯಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರಿಗೆ ತಿಳುಹಲು ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಟಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲಿ.

೧೪೮ ಪ್ರಭಾತ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುದ್ರಿ ವಾಸುದೇವ ಶೇಣೈ ಅವರು, ಪ್ರಭಾತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರಿ. ೧೬ ದ ೨೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦

ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದು ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

೧೪೯ ಡೈವೋರ್ಸ್ (ಸಚಿತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ನರಸಯ್ಯ ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್). ಅಧಿಕೃತ ಮಾರಾಟಗಾರರು. ಜೇತನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೬ + ೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦

೧೫೦ ಮಲೆಯಾಳ ಮೆಡಿಕಲ್ ಹಾಲ್ ಇವರ ಸಿದ್ಧವಿಧಿಗಳ ಸೂಚಿಪತ್ರಿಕೆ. ವಿಳಾಸ ಮಲೆಯಾಳ ಮೆಡಿಕಲ್ ಹಾಲ್, ಪುತ್ತನ ಚಂತಿ, ತಿರುವನಂತಪುರಂ (ದ. ಇಂ.) ಡಿ. ಅ. ೪೦ ಪುಟಗಳು.

ಭಾರತೀಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಮಲೆಯಾಳದ್ದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾರ್ಗವಿರುವುದು. ಈ ಮಾರ್ಗದ ಸಿದ್ಧವಿಧಿಗಳು ಸರಣಾನುಕರಣಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವುವು. ಬೇಕಾದವರು ಈ ಬೇಸಧಾ ಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧೫೧ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಗತಿ (ಹೊಸ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಬಸವರಾಜ ಬಿ. ಎಸ್. (ಆನರ್ಸ್), ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ; ಅರಳೇನೇಟಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಡಿ. ಅ. ೨೮ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಂದಾ ೧-೮-೦. ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೨-೦.

ಕನ್ನಡ ನವಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತಿಂ-ತಿಂಗಳೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಟಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೃತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ - ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಸಂಪಾದಕರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಕೃತಿಯ ವಿಷಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ - ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಸಂಪಾದಕರ ದೃಷ್ಟಿ ತುಂಬ ವಿಶಾಲವೂ ಸಂಸ್ಕಾರಪೂರ್ಣವೂ ಸಮತೂಕದ್ದೂ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ - ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಗಳೂ ಪಕ್ಷಪಾತವುಂಟಾಗಿ, ಇಲ್ಲದ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುವುವು. ಸಂಪಾದಕರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸದು. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು. ಪತ್ರಿಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಲಿ.

೧೫೨ ಬದುಕಿನ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ.) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಸೇವ ನೆನುರಾಜಮಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಗಂನೆಯ ವರ್ಷದ ೩ನೆಯ ಕಿರಣ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦

೧೫೩ ಹಳ್ಳದಿಂದ ಹಾದಿಗೆ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ.) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಜನಾರ್ದನ ಗುರ್ಕಾರ್. ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಗಂನೆಯ ವರ್ಷದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಿರಣ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೭೪ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೫೪ ಬಣ್ಣದ ಬದುಕು (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ.) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು. ಇದೂ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೨೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦

೧೫೫ ಕಾನ್ಯಕುಂಜ (ಕನಸಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ನಾ. ನ. ಜವಳಿ, ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಭಾರತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೨೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೫೬ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ (ಮರಾಠಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ೪೦೦ ನೆಯ ವಿಶೇಷಸಂಚಿಕೆ.) ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂ. ವಾ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬಂಧು ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿ. ಡಿ. ೧೬ ದ ೧೫೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

ನೀವು ಒಂದು ಕಾರಖಾನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಟ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಕ್ರಮಕ್ರಮಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಂದು ಮಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ತುಂಬ ಲಾಭಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶವೆನಿಸುವುದಿ. ೪೦೦ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ ತೆಗೆದ ಈ ಯಶಸ್ವಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಯಶಂತನೆಯನ್ನು ಹಾರಯಿಸುವುದೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇನಿಸಿತು ಇಷ್ಟೆ.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು!
ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ
ಬೆಲೆಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ಅನಂದಕಂದ’ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು,
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು-

ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ಅನಂದಕಂದ’ರ ಸಾಂಪ್ರದಿಕ ಕಾದಂಬರಿ:

ಮಗಳ ಮದುವೆ

೧೯೩೦ನೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವಿಧ
ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ರಮ್ಯ ಕಥಾನಕ. ಓದಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮುಗಿಸುವ ವರೆಗೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು
ಕೆಳಗೆ ಇರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಂತಹ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಕತೆಗಾರಿಕೆ. ಓದಿದ ರಸಿಕರಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳ ಸುರಿಮಳೆ!

ಕ್ರಾ. ಅ. ೩೫೦ ಪುಟಗಳು

ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿಗೆ ೪-೦೦;

ಸುಂದರ ಪ್ರತಿಗೆ ೪-೧೨-೦.

ಬೆಳವಡಿ ನುಲ್ಲಮ್ಮ

ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ

(ತರಂಗನಾಟಕ ಸಂಕಲನ)

(ಕವನಸಂಕಲನ)

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ಸಾಧಾ ೨-೦-೦

ಸುಂದರ ೨-೮-೦

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ಅನಂದಕಂದ’ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ	ಕವನ ಸಂಕಲನ	ನಾಟಕಸಂಕಲನ	ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ರಾಜಯೋಗಿ	ವಿರಹಿಣಿ	ಡತನದ ಬಾಳು	ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಸುಂದರನ	ಒಡನಾಡಿ	ನಮ್ಮ ಬದುಕು	ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ
ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ		ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು
ಮಗಳ ಮದುವೆ		ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು	

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಹುಡ್ಕಾರರ ‘ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ’ವೂ ಜ್ಞಾನ ಬಾಣಿಕ್ಯನ ‘ಬಾತೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ’ ‘ಕರ್ನಾಟಕ
ವಿಕೀಕರಣ’ ಈ ಕಿರಿಯೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ೫ ರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ
ಸವಲತ್ತುಗಳು. ಬೇಗ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ:

ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಪ್ಪ, ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

